VERA CHRISTIANA RELIGIO, CONTINENS UNIVERSAM...

VERA CHRISTIANA RELIGIO,

CONTINENS

UNIVERSAM THEOLOGIAM

NOVAE ECCLESIAE

A

DOMINO APUD DANIELEM CAP. VII: 13—14, ET IN APOCALYPSI CAP. XXI: 1, 2. PRAEDICTAE.

AB

EMANUELE SWEDENBORG,

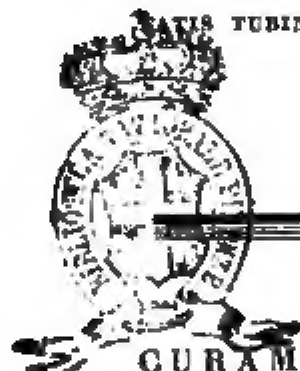
DOMINI JESU CHRISTI SERVO.

TOMUS PRIMUS.

AD FIDEM EDITIONIS PRINCIPIS ANNO MDCCLXXI. LONDINI EXCUSAE DENUO EDIDIT

D: JO. FR. IM. TAFEL,

PHILOSOPHIAE PROFESSOR REGIUS, REGIAE BIBLIOTHECAE UNIVERSITATIS TUBINGENSIS PRAEFECTUS, ET SOCIETATIS HISTORICO-THEOLOGICAE LIPSIENSIS SOCIUS ORDINARIUS.

TUBINGAE

CURAM ADMINISTRAT „Verlagsexpedition;"

LONDINI,

„THE DEPOT OF THE SWEDENBORG SOCIETY 36. BLOOMSBURY STREET OXFORD STREET."

1857.

DANIEL Cap. VII. Vers. 13. 14.

Videns fui in visionibus noctis, et ecce cum nubibus caelorum sicut Filius Hominis *veniens fuit: Et Huic datum est Dominium, et Gloria et Regnum, et omnes populi, gentes, et linguae Ipsum colent: Dominium Ejus Dominium saeculi, quod non transibit, et Regnum Ejus quod non peribit.*

APOCALYPSIS Cap. XXI: 1. 2. 5. 9. 10.

Ego Johannes vidi Caelum Novum et Terram Novam: et vidi Urbem sanctam Hierosolymam novam, descendentem a Deo e Caelo, paratam sicut Sponsam ornatam Marito suo. Et Angelus loquutus est mecum, dicens, veni ostendam tibi Sponsam Agni Uxorem; *et abstulit me in spiritu super montem magnum et altum, et ostendit mihi Urbem magnam sanctam Hierosolymam, descendentem e Caelo a Deo.*

Sedens super Throno dixit, ecce Nova omnia facio; *et dixit mihi, scribe, quia haec verba vera et fida sunt.*

VERA CHRISTIANA RELIGIO,

CONTINENS

UNIVERSAM THEOLOGIAM

NOVI CAELI ET NOVAE ECCLESIAE.

FIDES NOVI CAELI ET NOVAE ECCLESIAE.

1. Fides in forma universali et singulari praemittitur, ut sit sicut Facies ante Opus, quod sequitur; ac ut sit sicut Porta, per quam fit ingressus in Templum; utque sit Summarium, in quo singula quae sequuntur, suo modo continentur. Dicitur Fides Novi Caeli et Novae Ecclesiae, quia Caelum ubi sunt Angeli, et Ecclesia in qua Homines, unum agunt sicut Internum et Externum apud hominem; inde est quod homo Ecclesiae, qui in bono amoris ex veris fidei est, ac in veris fidei ex bono amoris, sit quoad interiora mentis suae Angelus caeli, quare etiam post mortem in Caelum venit, et ibi fruitur felicitate secundum statum conjunctionis illorum. Sciendum est, quod in Novo Caelo, quod hodie a Domino instauratur, sit haec Fides, facies, porta et summarium ejus.

2. Fides Novi Caeli et Novae Ecclesiae in Universali Forma, haec est. Quod Dominus ab aeterno, Qui est Jehovah, in Mundum venerit, ut subjugaret Inferna, et glorificaret Humanum suum; et quod absque eo nemo mortalium salvari potuerit; et quod salventur qui credunt in Ipsum.

Dicitur in Universali forma, quia hoc est Universale fidei, ac Universale fidei est, quod in omnibus et singulis erit. Universale fidei est, quod Deus sit Unus Essentia et Persona, in Quo est Divina Trinitas, et quod Dominus Deus Salvator Jesus Christus sit Ille. Universale fidei est quod

nullus mortalium salvari potuerit, nisi Dominus in Mundum venerit. Universale fidei est, quod in Mundum venerit, ut removeret Infernum ab homine, et quod removerit illud per pugnas contra illud, et per victorias super illud; ita subjugavit illud, et redegit illud in ordinem, et sub suam obedientiam. Universale fidei est, quod in Mundum venerit, ut Humanum suum, quod in Mundo suscepit, glorificaret, hoc est, uniret Divino a Quo; sic Infernum in ordine et sub obedientia sua, in aeternum tenet. Quoniam hoc non potuit fieri, quam per Tentationes in Humanum suum admissas usque ad Ultimam illarum, et ultima illarum fuit Passio crucis, ideo illam subivit. Haec sunt Uuniversalia fidei de Domino.

Universale fidei a parte hominis est, ut credat in Dominum, nam per credere in Illum fit conjunctio cum Illo, per quam Salvatio: credere in Illum, est fiduciam habere quod Ille salvet; et quia fiduciam habere non potest, nisi qui bene vivit, ideo etiam hoc per credere in Ipsum intelligitur. Hoc dicit etiam Dominus apud Johannem „*Haec est voluntas Patris, ut omnis qui credit in Filium, habeat vitam aeternam*" VI: 40. et alibi „*Qui credit in Filium, habet vitam aeternam: qui vero non credit Filio, non videbit vitam, sed ira Dei manet super illo,*" III: 36.

3. Fides Novi Caeli et Novae Ecclesiae in Singulari Forma, haec est: Quod Jehovah Deus sit Ipse Amor et Ipsa Sapientia, seu quod sit Ipsum Bonum et Ipsum Verum, et quod Ipse quoad Divinum Verum, quod est Verbum, et quod fuit Deus apud Deum, descenderit, et assumserit Humanum, propter finem, ut in ordinem redigeret omnia quae in Caelo, et omnia quae in Inferno, et omnia quae in Ecclesia erant; quoniam tunc potentia Inferni valuit super potentiam Caeli, et in Terris potentia mali super potentiam boni, et inde totalis damnatio ante fores stetit et imminuit.

Hanc futuram Damnationem Jehovah Deus per Humanum suum, quod erat Divinum Verum, sustulit, et sic Angelos et Homines redemit: ac postea in Humano suo univit Divinum Verum Divino Bono, seu Divinam Sapientiam Divino Amori, et sic rediit in suum Divinum in Quo ab aeterno fuit, una cum et in glorificato Humano. Haec intelliguntur per hoc apud Johannem „*Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum: et Verbum Caro factum est*, Cap. I: 1. 14; et apud Eundem, *Exivi a Patre, et veni in Mundum; iterum relinquo Mundum, et vado ad Patrem,*" Cap. XVI: 28. et porro per hoc „*Scimus quod Filius Dei venerit, et dederit nobis intelligentiam, ut cognoscamus Verum, et sumus in Vero in Filio Ipsius Jesu Christo: Hic est verus Deus et Vita aeterna,*" Joh. I Epist. Cap. V: 20. 21. Ex his patet, quod absque adventu Domini in Mundum, nullus salvari potuerit. Simile est hodie; quare nisi Dominus iterum in Mundum veniat in Divino Vero, quod est Verbum, nec quisquam potest salvari.

Singularia fidei a parte hominis sunt; 1. Quod Deus sit Unus, in Quo Divina Trinitas, et quod Ille sit Dominus Deus Salvator Jesus Christus. 2. Quod Fides salvifica sit credere in Ipsum. 3. Quod non facienda sint mala, quia sunt diaboli et a diabolo. 4. Quod facienda sint bona, quia sunt Dei et a Deo. 5. Et quod haec facienda sint ab homine ut ab Ipso; at quod credendum sit, quod sint a Domino apud illum et per illum. Duo priora sunt Fidei, duo posteriora sunt charitatis; et quintum est conjunctionis charitatis et fidei, ita Domini et hominis.

CAPUT PRIMUM

DE

DEO CREATORE.

4 Ecclesia Christiana a tempore Domini transierat aetates ab Infantia ad ultimam Senectam, Infantia ejus fuit tempore quo vixerunt Apostoli, et in toto Mundo praedicaverunt Paenitentiam et Fidem in Dominum Deum Salvatorem; quod duas illas, constat ex his in Actis Apostolorum, *„Paulus contestatus est et Judaeis et Graecis Paenitentiam ad Deum, et Fidem in Dominum nostrum Jesum Christum,"* Cap XX: 21. Memorabile est, quod Dominus ante aliquot Menses convocaverit duodecim suos Discipulos, nunc Angelos, ac illos in Universum Mundum Spiritualem emiserit, cum mandato ut Evangelium e novo ibi praedicarent, quoniam Ecclesia a Domino per illos instaurata hodie in tantum consummata est, ut vix aliquae reliquiae ejus supersint; et quod hoc evenerit, quia Divinam Trinitatem in tres Personas, quarum unaquaevis est Deus et Dominus, partiti sunt; et quod inde emanaverit sicut phrenesis in universam Theologiam, et sic in Ecclesiam, quae a nomine Domini Christiana vocatur; dicitur phrenesis, quia mentes humanae, per id in tale delirium actae sunt, ut non sciant num Deus unus sit, vel num tres sint, unus est in oris loquela, sed tres in mentis cogitatione, quare dissidet mens ab ore suo, seu cogitatio a loquela sua, ex quo dissidio resultat, quod nullus Deus sit; Naturalismus hodie regnans non aliunde est; expende, si libet, dum os loquitur unum, et mens cogitat tres, annon intus in media via unum expungit alterum vicissim; inde homo vix aliter de Deo cogitat, si cogitat, quam ex nuda voce Deus, absque aliquo sensu qui involvit cognitionem ejus Quoniam idea de Deo, cum omni notione ejus, ita discerpta est, volo in suo ordine de Deo Creatore, de Domino Redemptore, et de Spiritu Sancto operatore, et demum de Divina Trinitate, agere, ob causam, ut discerptum resarciatur, quod fit, dum Ratio humana ex Verbo et inde lumine convincitur, quod Divina Trinitas sit, et quod haec sit in Domino Deo Salvatore Jesu Christo, sicut Anima, Corpus, et Procedens in homine;

et quod sic valeat hoc in Symbolo Athanasiano, *Quod in Christo Deus et Homo, seu Divinum et Humanum, non sint duo, sed in una Persona; et quod sicut Anima rationalis et Caro unus est homo, ita Deus et Homo unus sit Christus.*

DE UNITATE DEI

5. Quoniam agnitio Dei ex cognitione Ejus est ipsa essentia et anima omnium in Universa Theologia, necessum est, ut exordium fiat de Unitate Dei, quae in ordine per Articulos demonstrabitur, qui erunt, I *Quod tota Scriptura Sacra, et inde Doctrinae Ecclesiarum in Christiano Orbe doceant, quod Deus unus sit* II. *Quod universalis influxus in animas hominum sit, quod Deus sit, et quod unus.* III. *Inde est, quod in Universo Mundo non detur Gens, cui religio et sana ratio, quae non agnoscit Deum, et Deum unum esse.* IV. *Quod qualis ille Deus unus est, gentes et populi abiverint et abeant in diversum, ex pluribus causis.* V. *Quod Ratio humana ex multis in Mundo percipere aut concludere possit, si vult, quod Deus sit, et quod unus sit* VI *Quod nisi unus Deus foret, non potuisset Universum creari et conservari.* VII *Quod homo, qui non agnoscit Deum, ab Ecclesia sit excommunicatus, et damnatus.* VIII *Quod apud hominem, qui non agnoscit unum Deum, sed plures, nihil Ecclesiae cohaereat.* Sed haec singulatim evolventur.

6. I Quod tota Scriptura Sacra et inde omnes Doctrinae Ecclesiarum in Christiano Orbe, doceant, quod Deus sit, et quod unus sit Quod tota Scriptura sacra doceat, quod Deus sit, est quia in intimis ejus non aliud est, quam Deus, hoc est, Divinum quod procedit a Deo, est enim illa dictata a Deo, et non potest aliud procedere a Deo, quam quod Ipse est, et vocatur Divinum; hoc in intimis ejus est. In derivatis autem, quae infra sunt, et inde sunt, est Sancta illa Scriptura accommodata perceptioni Angelorum et Hominum, in his est similiter Divinum, sed in alia forma, et in hac vocatur id Divinum Caeleste, Spirituale et Naturale, quae non aliud sunt, quam integumenta Dei, quoniam Ipse Deus, qualis est in intimis Verbi, non potest ab ullo Creato videri; nam dixit ad Mosen, dum

supplicavit ut videret gloriam Jehovae, quod nemo possit videre Deum et vivere; simile est cum intimis Verbi, ubi Deus in suo Esse et in sua Essentia est: sed usque Divinum, quod intime est, ac integitur per talia, quae accommodata sunt perceptionibus Angelorum et Hominum, elucet sicut Lux per formas Crystallinas, sed varie secundum statum mentis, quem sibi homo a Deo vel a semet formavit; coram omni illo, qui statum mentis suae formavit a Deo, est Scriptura sacra sicut Speculum, in quo videt Deum, sed quisque suo modo; Veritates, quas ex Verbo discit, et per vitam secundum illas imbuit, illud Speculum componunt: ex his primum constat, quod Scriptura sacra sit plenitudo Dei. Quod illa non modo doceat, quod Deus sit, sed etiam quod Deus unus sit, constare potest ex Veritatibus, quae, ut dictum est, Speculum illud conformant, quod in uno nexu cohaereant, et faciant, quod homo non possit cogitare de Deo nisi unum; inde est, quod unusquisque, cujus ratio aliqua sanctitate ex Verbo imbuta est, sciat sicut ex se, quod Deus unus sit, et percipiat sicut insaniam dicere, quod plures sint; angeli non possunt aperire os ad enuntiandum deos, aura enim caelestis, in qua vivunt, contranititur. Quod Deus unus sit, Scriptura sacra non modo universaliter ita, ut dictum est, docet, sed etiam particulariter multis in locis, ut in his, „*Audi Israël, Jehovah Deus noster, Jehovah unus est*, Deutr. VI: 4. pariter Marc. XII: 29. *Tantummodo inter te Deus, et praeter Me non est Deus*, Esaj XLV: 14. 15. *Nonne Ego Jehovah, et non amplius Deus praeter Me*, Esaj. XLV: 20. 21. *Ego Jehovah Deus tuus, et Deum praeter Me non agnosces*, Hosch XIII: 4 *Sic dixit Jehovah Rex Israëlis, Ego Primus et Ultimus, et praeter Me non Deus*, Esaj. XLIV: 6. *In die illo erit Jehovah in Regem super totam Terram, in die illo erit Jehovah unus, et Nomen Ipsius unum*," Sach. XIV: 9

7. Quod doctrinae Ecclesiarum in Christiano Orbe doceant, quod Deus unus sit, notum est, docent, quia ex Verbo sunt omnes doctrinae illarum, quae cohaerent, quantum unum Deum non solum ore, sed etiam corde agnoscunt: illi qui solum ore unum Deum, et tres corde confitentur, ut fit apud plures hodie in Christianismo, illis non aliud est Deus, quam dun-

taxat enuntiatum oris, et omne Theologicum illis non aliud est, quam sicut Idolum ex auro inclusum scrinio, ad quod clavis ad aperiendum est solum apud antistites, et illi quando legunt Verbum, non percipiunt aliquam lucem ibi et inde, et ne quidem quod Deus unus sit; Verbum illis est sicut lituris maculatum, et quoad unitatem Dei obtectum; hi sunt qui a Domino describuntur apud Matthaeum „*Auditu audietis, et non intelligetis, et videndo videbitis, et non cernetis: oculos suos occluserunt, ne forte videant oculis suis, et auribus audiant, et corde intelligant, et convertant se, et sanem illos,*“ Cap. XIII: 14. 15. Sunt omnes illi sicut qui lucem fugiunt, et intrant Cameras ubi non fenestrae sunt, et palpitant circum parietes, et quaerunt ubi victus et ubi nummi; et tandem faenerantur visum noctuarum similem, et vident in tenebris: sunt hi similes mulieri, cui plures mariti sunt, quae non est uxor, sed lasciva meretrix: suntque similes virgini, quae a pluribus procis annulos accipit, et post nuptias cum uno locat noctes; et quoque cum reliquis.

8. II. Quod universalis Influxus a Deo in animas hominum sit, quod Deus sit, et quod unus. Quod influxus sit a Deo in hominem, manifestum est ab omnium confessione, quod omne bonum, quod in se bonum est, et est in homine, et fit ab illo, sit a Deo, similiter omne charitatis et omne fidei, nam legitur, *Non potest homo sumere quicquam, nisi sit datum ei e Caelo*, Joh. III: 27: et Jesus dixit, *Sine Me non potestis facere quicquam*, Joh. XV: 5, hoc est, non quicquam quod charitatis et quod fidei est. Quod influxus ille sit in animas hominum, est quia anima est intimum et supremum hominis, ac influxus a Deo fit in illud, et inde descendit in illa quae infra sunt, et vivificat illa secundum receptionem: Vera quae fidei erunt, quidem influunt per auditum, et sic menti implantantur, ita infra animam, sed homo per haec vera modo disponitur ad recipiendum influxum a Deo per animam, et qualis dispositio est, talis fit receptio, et talis transformatio fidei naturalis in fidem spiritualem. Quod influxus a Deo in animas hominum sit, quod Deus unus sit, est quia omne Divinum tam universaliter quam singulariter sumtum, est Deus, et quia omne Divinum cohaeret ut

unum, non potest non inspirare homini ideam Unius Dei; et haec idea corroboratur indies, sicut homo a Deo elevatur in lucem Caeli, Angeli enim in sua luce non possunt cogere se ad enuntiandum Deos, quare etiam loquela illorum in fine cujusvis sensus terminatur quoad accentum in unum; quod non aliunde est, quam ex influxu in animas illorum, quod Deus unus sit. Quod tametsi in omnium hominum animas influit quod Deus unus sit, usque multi cogitent, quod Divinitas Ejus divisa sit in Plures ejusdem Essentiae, est causa, quod, cum Influxus ille descendit, illabatur in formas non correspondentes, et ipsa forma variat illum, quemadmodum fit in omnibus subjectis trium regnorum naturae; est idem Deus qui vivificat omnem bestiam, qui hominem, sed forma recipiens facit, quod bestia sit bestia et quod homo sit homo; similiter fit cum homine, dum ille menti suae inducit formam bestiae: similis influxus a Sole est in omnem arborem, sed variatur ille secundum cujusvis formam, similis est in vitem, qualis in spinam, sed si spina inoculatur viti, influxus ille invertitur et procedit secundum spinae formam. Simile fit in subjectis Regni mineralis, lux influens in lapidem calcarium, et in adamantem, est eadem, sed pellucet in hoc, et opacatur in illo Quod Humanas mentes attinet, illae variantur secundum formas suas, quae intus spirituales sunt secundum fidem in Deum et simul vitam a Deo, et formae illae fiunt pellucidae et Angelicae per fidem in unum Deum, at vicissim fiunt opacae et ferinae per fidem in plures Deos, quae parum discriminatur a fide in nullum Deum.

9. III. Inde est, quod in universo Mundo non detur Gens, cui Religio et sana ratio est, quae non agnoscit Deum, et Deum unum esse. Ex Influxu Divino in animas hominum, de quo mox supra, sequitur, quod sit internum dictamen apud unumquemvis hominem, quod Deus sit, et quod unus sit: quod usque dentur, qui Deum negant, et qui Naturam pro Deo agnoscunt, quique plures Deos, et quoque Simulacra pro diis colunt, est causa, quia interiora rationis suae seu intellectus sui obstipaverunt mundanis et corporeis, et per haec primitivam seu infantiae ideam de Deo obliteraverunt, et simul tunc Religionem a pectore in tergum rejecerunt Quod Christiani agnoscant unum Deum, sed quomodo, ex Symbo-

lica illorum Confessione patet, quae talis est, „*Fides Catholica haec est, ut unum Deum in Trinitate, et Trinitatem in unitate veneremur: sunt tres Personae Divinae, Pater, Filius, et Spiritus Sanctus, et tamen non sunt tres dii, sed unus est Deus: atque alia est Persona Patris, alia Filii, et alia Spiritus Sancti, et illarum est una Divinitas, aequalis Gloria, et coaeterna Majestas; ita Deus est Pater, Deus est Filius, et Deus est Spiritus Sanctus: at quia singulatim unamquamque Personam Deum et Dominum confiteri Christiana veritate compellimur, ita tres Deos et tres Dominos dicere, Catholica Religione prohibemur:* talis est fides Christiana de Unitate Dei; sed quod Trinitas Dei et Unitas Dei in illa confessione inter se dissideant, in Capite de DIVINA TRINITATE videbitur. Gentes reliquae in Mundo, quibus Religio et sana ratio est, adstipulantur, quod Deus unus sit: omnes Mahumedani in suis Imperiis; Africani in multis sui Orbis Regnis; et quoque Asiatici in pluribus suis; et insuper Judaei hodie. Antiquissimi in Saeculo aureo, illi, apud quos Religio fuit, coluerunt Deum Unum, quem nominaverunt JEHOVAM; similiter Antiqui in Saeculo sequente, antequam Imperia monarchica facta sunt, cum quibus inceperunt amores mundani, et demum corporei, occludere superiora intellectus, quae prius fuerunt aperta, et tunc sicut Templa et Adyta pro cultu unius Dei: at Dominus Deus ut recluderet illa, et sic restauraret cultum unius Dei, Ecclesiam apud Jacobi posteros instituit, et praefecit omnibus praeceptis religionis illorum hoc, *Non erit Deus alius ante faciem meam*, Exod. XX: 3. Jehovah etiam, quem se e novo coram illis nominavit, significat supremum et unicum Ens, ex quo omne est, quod in universo est et existit. Prisci Gentiles pro supremo Deo agnoverunt Jovem, ita forte vocatum a Jehovah, et plures alios, qui componebant Aulam ejus, etiam Divinitate donaverunt; at Sapientes in Sequenti aevo, ut Plato et Aristoteles, fassi sunt, quod hi non Dii, sed totidem proprietates, qualitates, et attributa unius Dei essent, quae dii vocati sunt, quia singulis illis divinitas inerat.

10. Omnis Ratio sana, tametsi non religiosa, videt, quod omne divisum nisi pendeat ab uno, ex se dilabatur, quemadmodum Homo ex tot membris, visceribus, organis sensoriis et

motoriis contextus, nisi ex una anima; et ipsum Corpus nisi ex uno corde. Similiter Regnum nisi ab uno Rege; Domus nisi ab uno hero; et omnis functio, quae multiplex est in unoquovis Regno, nisi ab uno officiario Quid Exercitus valeret contra hostes absque Duce, cui suprema potestas, et ei praefecti subordinati, quibus singulis suum jus est super milites. Simile foret cum Ecclesia, nisi illa agnosceret unum Deum, et quoque cum Caelo angelico, quod est sicut caput Ecclesiae in terris, in quibus Dominus est ipsa Anima; quare Caelum et Ecclesia Ipsius Corpus vocantur; quae nisi agnoscerent unum Deum, foret utrumque sicut inanime corpus, quod, quia ad nihil utile, projiceretur, et sepeliretur.

11. IV Quod qualis ille Deus unus est, Gentes et Populi abiverint et abeant in diversum, ex pluribus causis. Causa prima est, quod cognitio de Deo, et inde agnitio Dei, non dabilis sit absque Revelatione, et non cognitio de Domino et inde agnitio, quod in Ipso omnis plenitudo Divinitatis habitet corporaliter, quam ex Verbo, quod est Revelationum Corona; nam homo ex data Revelatione potest obviam ire Deo, et influxum recipere, et sic a naturali fieri spiritualis: et primaeva Revelatio pervagata est universum Orbem, et illam naturalis homo perverterat multis modis, unde divaricationes, dissensus, haereses, et schismata religionum. Secunda causa est, quod Naturalis homo non possit percipere aliquid de Deo, sed solum de Mundo, et hoc applicare ad se, quare inter canones Ecclesiae Christanae est, quod Naturalis homo sit contra Spiritualem, et quod pugnent inter se; inde est, quod illi, qui ex Verbo, ex alia Revelatione cognoverunt quod Deus sit, abiverint et abeant in diversum de Qualitate Dei, et de Unitate Ipsius. Quapropter illi, quorum mentis visus pependit a sensibus corporis, et tamen voluerunt videre Deum, formaverunt sibi Simulacra ex auro, argento, lapide et ligno, ut sub illis, ut visus objectis, adorarent Deum: et quod alii, qui simulacra ex religione rejecerunt, sibi de Deo finxerint Imagines ex Sole et Luna, ex Astris, et ex variis super terra: at illi, qui crediderunt se supra vulgus sapere, et tamen naturales permanserunt, ex Dei immensitate et omnipraesentia in creando Mundum, Naturam, quidam illam in intimis, et quidam illam in

ultimis, pro Deo agnoverunt: et quidam ut separarent Deum a natura, excogitaverunt quoddam universalissimum, quod vocaverunt Ens universi; et quia nihil plus de Deo sciunt, fit hoc Ens apud illos ens rationis, quod significat non aliquid. Quis non comprehendere potest, quod cognitiones de Deo sint specula Dei, et quod illi, qui nihil sciunt de Deo, non videant Deum in aliquo speculo oculis obverso, sed in speculo inverso seu a tergo, quod argentum vivum aut nigrum gluten obtegit, ac imaginem non reflectit, sed suffocat. Fides Dei intrat in hominem per Viam priorem, quae est ab anima in superiora intellectus; at cognitiones de Deo intrant per Viam posteriorem, quia ex revelato Verbo ab Intellectu per sensus corporis hauriuntur, et in medio Intellectu fit conventus influxuum, et ibi naturalis fides, quae modo est persuasio, fit spiritualis, quae est ipsa agnitio; quare Intellectus humanus est sicut cambium, in quo fit permutatio.

12. V QUOD RATIO HUMANA EX MULTIS IN MUNDO PERCIPERE AUT CONCLUDERE POSSIT, SI VULT, QUOD DEUS SIT, ET QUOD UNUS SIT. Haec veritas per innumerabilia in Mundo aspectabili, confirmari potest; est enim Universum sicut Theatrum, super quo Testimonia, quod Deus sit, et quod unus sit, continue exhibentur Sed ad hoc illustrandum adducam MEMORABILE hoc e Mundo Spirituali. Quondam inter loquendum cum Angelis, aderant aliqui Novitii e Mundo naturali, quibus visis optabam felicem adventum, et narravi plura ignota de Mundo Spirituali; et post sermonem de illis quaesivi, quam eruditionem de Deo et de Natura e Mundo secum ferrent, dicebant hanc, quod Natura operetur omnia quae in Universo Creato fiunt, et quod Deus post Creationem illi indiderit et impresserit facultatem et potentiam illam, et quod Deus solum sustentet et conservet illa ne pereant; quapropter cuncta quae existunt, nascuntur et renascuntur super tellure, Naturae hodie adscribuntur: sed respondi, quod natura ex se non operetur quicquam, sed Deus per naturam: et quia poscebant demonstrationem, dixi; illi qui credunt Divinam operationem in singulis naturae, possunt ex permultis, quae in Mundo vident, se confirmare pro Deo, multo plus quam pro Natura: illi enim, qui se confirmant pro Divina Operatione in singulis naturae, attendunt ad

Mirabilia, quae conspiciuntur in Productionibus tam Vegetabilium quam Animalium: in PRODUCTIONIBUS VEGETABILIUM; quod ex seminulo jacto in terram exeat radix, per radicem caulis, et successive rami, termites, folia, flores, fructus, usque ad nova semina, prorsus sicut Semen sciret ordinem successionis seu processum, quo se renovaturum sit. Quis rationalis cogitare potest, quod Sol, qui est purus ignis, hoc sciat, aut quod possit indere calori suo et luci suae, ut talia efficiat, et quod possit intendere usus, homo, cui rationale elevatum est, dum illa videt et rite expendit, non potest aliter cogitare, quam quod sint ab Ipso, cui infinita Sapientia est, ita a Deo; illi qui Divinam Operationem in singulis naturae agnoscunt, etiam confirmant se in eo, cum illa vident; at vicissim illi qui illam non agnoscunt, non vident talia oculis rationis in fronte, sed in occipitio, qui sunt qui omnes ideas cogitationis suae attrahunt ex sensibus corporis, et fallaciis illorum confirmant, dicentes, nonne vides Solem per calorem suum et lucem suam omnia illa operantem; quid est quod non vides, num est aliquid. Illi qui se confirmant pro Divino, attendunt ad MIRABILIA quae vident in PRODUCTIONIBUS ANIMALIUM; ut hic primum memorem in Ovis, quod in illis lateat pullus in suo semine cum omni requisito ad formationem, et quoque cum omni progressione post exclusionem usque dum fiat avis in forma genitricis. Porro, si attenditur ad Volatilia in genere, sistuntur menti, quae alte cogitat, talia, quae creant stuporem, ut quod in minimis illorum ut in maximis, in invisibilibus ut in visibilibus, hoc est, in insectulis ut in alitibus et bestiis magnis, sint organa sensuum, quae sunt visus, odoratus, gustus et tactus, tum organa motuum, quae sunt musculi, volant enim et gradiuntur; ut et viscera adhaerentia cordi et pulmoni, quae actuantur a cerebris Qui omnia Naturae adscribunt, illi quidem vident talia, sed cogitant modo quod sint, et dicunt, quod Natura producat; et hoc dicunt, quia averterunt mentem a cogitando de Divino, et qui averterunt se a Divino, dum vident mirabilia in Natura, non possunt rationaliter, minus spiritualiter, de illis cogitare, sed cogitant sensualiter et materialiter, et tunc cogitant in natura a natura, et non supra illam; solum cum differentia a bestiis, quod rationalitate polleant, hoc est,

quod possint intelligere, si volunt. Illi, qui averterunt se a cogitando de Divino, et per id facti sunt sensuales corporei, non cogitant, quod visus oculi tam crassus et materialis sit, ut plura insectula spectet ut unum obscurum, et tamen unumquodvis organizatum est ad sentiendum et ad se movendum, et sic quod praeditum sit fibris et vasis, tum corculis, fistulis pulmonicis, viscerulis ac cerebris, et quod haec contexta sint a purissimis in natura, et quod contextus illi correspondeant vitae in ultimo gradu, e qua minutissima illorum distincte aguntur. Cum Visus oculi tam crassus est, ut plura cum innumerabilibus in unoquovis, appareant ei sicut parvum obscurum, et tamen illi, qui sensuales sunt, ex illo visu cogitant et judicant, patet quam incrassata est Mens illorum, et inde in qua caligine sunt de spiritualibus.

Quisque ex visibilibus in Natura potest se confirmare pro Divino, si vult, et quoque se confirmat, qui de Deo et Ipsius Omnipotentia in creando Universum, et de Ipsius Omnipraesentia in conservando illud, cogitat; ut dum videt Volatilia Caeli, quod quaelibet eorum species sciat sua alimenta, et ubi haec sunt, cognoscat ex sono et visu consocios; tum inter aves, quaenam earum amicae, et quaenam inimicae sunt, quod congressus sub plumis sciant, connubia jungant, arte struant nidos, ibi ponant ova, incubent illis, tempus incubatus sciant, quo exacto excludunt pullos, quos tenerrime amant, sub alis fovent, escas porrigunt, et alunt, et hoc usque dum sui juris fiunt, et similia possunt agere. Omnis qui vult de Divino influxu per Mundum spiritualem in naturalem cogitare, potest eum in illis videre; potest etiam, si vult, corde suo dicere, tales Scientiae non possunt illis dari ex Sole per ejus calorem et lucem, est enim Sol, ex quo Natura suum ortum et essentiam ducit, purus Ignis, et inde effluxus caloris et lucis ejus prorsus mortui; et sic possunt concludere, quod talia sint ex influxu Divino per Mundum spiritualem in ultima naturae.

Quisque potest ex Visibilibus in Natura pro Divino se confirmare, dum videt Vermes, qui ex jucundo cujusdam amoris affectant et spirant mutationem sui status terrestris in statum quendam analogum status caelestis, et propterea repunt in loca, circumdant se tegmine, et sic mittunt se in uterum ut re-

nascantur, et ibi fiant chrysallides, aureliae, nymphae, et tandem papiliones; et cum Metamorphosin subierunt, et secundum speciem pulchris induti sunt alis, evolant in aërem sicut in suum caelum, ac ibi genialiter ludunt, et agunt connubia, ponunt ova, ac prospiciunt sibi posteritatem; et tunc victu amaeno et dulci ex floribus se nutriunt. Quis non, qui pro Divino ex visibilibus in natura se confirmat, non videt aliquam imaginem terrestris status hominis in illis ut vermibus, et imaginem status caelestis in illis ut papilionibus: at illi, qui pro Natura se confirmant, vident quidem illa, sed quia caelestem hominis statum rejecerunt ex animo, vocant illa meras naturae operationes.

Quisque ex Visibilibus in Natura pro Divino se potest confirmare, dum attendit ad illa quae nota sunt de Apibus, quod sciant ex rosis et floribus colligere ceram, et exsugere mel, ac struere cellas sicut domunculas, et disponere illas in formam civitatis, cum plateis per quas intrent et per quas exeant; quod e longinquo odorent flores et herbas, ex quibus colligant ceras pro domo, et mella pro victu, et quod illis refertae revolent secundum plagam ad suum alveare, et sic prospiciant sibi victum pro ventura hyeme, sicut illam praeviderent: praeficiunt etiam sibi dominam sicut Reginam, ex qua Posteritas propagetur, et pro illa quasi Aulam supra se struunt cum satellitiis circum, quae, cum tempus partus instat, vadit in comitatu a satellitibus, qui vocantur Fuci, a cellula in cellulam, et ponit ova, quae turba sequens circumlinit, ne laedantur ab aëre; inde illis nova soboles: postea cum haec ad aetatem suam provecta est, ut similia possit facere, expellitur domo, et examen se primum colligit in turmam, ne consociatio divellatur, et dein evolat ad investigandum sibi domicilium: circa Autumnum fuci illi, quia nihil cerae aut mellis intulerunt, educuntur et deprivantur alis, ne redeant, et escas suas, quibus nihil operae impenderunt, consumant; praeter plura: ex quibus constare potest, quod illis, propter Usum, quem praestant Generi humano, ex influxu Divino per Spiritualem Mundum, sit forma regiminis, qualis est apud homines in terris, imo apud angelos in Caelis. Quis, cui ratio illibata est, non videt, quod talia apud illos non sint ex Naturali mundo; quid Sol, a quo Natura,

commune habet cum Regimine aemulo et analogo Regiminis caelestis. Ex his et similibus apud Animalia bruta, confessor et cultor Naturae confirmat se pro Natura, dum confessor et cultor Dei ex iisdem se confirmat pro Deo, nam Spiritualis homo videt spiritualia in illis, et Naturalis homo videt naturalia in illis, ita quisque qualis est: quod me attinet, talia mihi fuerunt testimonia Influxus Mundi Spiritualis in Naturalem a Deo Expende etiam, num de aliqua Forma regiminis, aut de aliqua Lege civili, aut de aliqua Virtute morali, aut de aliqua Veritate spirituali, potes analytice cogitare, nisi Divinum ex Sapientia sua per Mundum Spiritualem influat; quod ad me, non potui nec possum; animadverti enim perceptibiliter et sensibiliter influxum illum nunc per 26 annos continue, quare hoc dico ex testato.

Num Natura pro fine potest habere Usum, et disponere usus in ordines et formas, hoc non potest nisi quam Sapiens; ac Universum ita ordinare et formare non potest nisi Deus, Cui infinita Sapientia est; quis alius potest praevidere et providere quae victus et amictus sunt, hominibus, victus ex messibus agri, fructibus terrae, et ex animalibus, et vestitus ex iisdem. Inter Mirabilia ibi est, quod viles illi vermes, qui vocantur Bombyces, serico vestirent, et magnifice ornarent et faeminas et viros, a Reginis et Regibus, usque ad ancillas et famulos: et quod viles illi vermes, qui vocantur Apes, suppeditarent Ceras pro luminaribus, ex quibus Templa et Aulae in splendore sunt. Haec et plura sunt Auctoramenta exstantia, quod Deus a se per Mundum Spiritualem operetur omnia quae in Natura fiunt.

His adjiciendum est, quod in Mundo Spirituali visi sint illi, qui pro Natura ex visibilibus in Mundo se confirmaverunt, usque ut athei facti sint, et quod Intellectus eorum in Luce spirituali apparuerit apertus infra, sed occlusus supra, ex causa, quia Cogitatione spectaverunt deorsum ad terram, et non sursum ad Caelum: supra sensuale, quod est infimum intellectus, apparuit sicut velamen fulgurans ex igne infernali, apud quosdam atrum sicut fuligo, et apud quosdam lividum sicut cadaver. Caveat itaque quisque sibi a confirmationibus pro Natura, sed confirmet se pro Deo, non deest supellex.

13 VI QUOD NISI UNUS DEUS FORET, NON POTUISSET UNIVERSUM CREARI ET CONSERVARI Quod Unitas Dei concludi possit a creatione Universi, est quia Universum est Opus cohaerens sicut unum a primis ad ultima, et quod pendeat a Deo uno sicut corpus a sua anima; Universum ita creatum est, ut Deus possit omnipraesens esse, ac sub auspicio suo omnia et singula ejus tenere, ac ut unum continere in perpetuum, quod est conservare Ex hoc quoque est, quod Jehovah Deus dicat, Quod sit, *Primus et Ultimus*, *Principium et Finis*, *Alpha et Omega*, Esaj XLIV: 6. Apoc. I: 8. 17. et alibi, *Quod faciat omnia*, *expandat caelos*, *et extendat Terram*, *a Se Ipso*, Esaj. XLIV: 24. Hoc magnum Systema, quod vocatur Universum, est Opus cohaerens ut unum a primis ad ultima, quia Deus in creando illud intendit unum Finem, qui fuit Caelum angelicum ex Humano Genere, et Media ad illum finem sunt omnia, ex quibus Mundus est, nam qui vult finem, etiam vult media; quare qui contemplatur Mundum ut Opus continens mediorum ad illum finem, ille potest contemplari Universum creatum ut Opus cohaerens ut unum, et potest videre, quod Mundus sit Complexus usuum in successivo ordine pro Humano Genere, ex quo Caelum Angelicum; Divinus Amor non potest alium finem intendere, quam Beatitudinem aeternam hominum ex suo Divino, et Divina Ipsius Sapientia non potest producere aliud quam usus medios ad illum finem; ex lustrato Mundo in universali hac idea, omnis sapiens potest comprehendere, quod Creator universi sit unus, et quod Essentia Ipsius sit Amor et Sapientia; quare non datur singulare ibi, in quo non latet usus in propinquo aut e longinquo pro homine, pro victu ejus ex fructibus terrae, et quoque ex animalibus, ac vestitus ex iisdem. Inter mirabilia est, quod viles illi vermes, qui vocantur Bombyces, serico vestiant et magnifice ornent et faeminas et viros, a Reginis et Regibus, usque ad ancillas et famulos: et quod Viles vermes, qui sunt Apes, suppeditent ceras pro luminaribus, ex quibus Templa et Aulae in splendore sunt. Illi qui singulariter aliqua in Mundo, et non universaliter omnia in serie, in qua sunt fines, causae mediae, et effectus, lustrant, tum qui Creationem non a Divino Amore per Divinam Sapientiam deducunt, non videre possunt, quod Universum sit

Opificium unius Dei, et quod in singulis usibus, quia in fine, habitet; omnis enim qui in fine est, etiam in mediis est, nam intime in omnibus mediis est finis, qui agit et ducit media. Qui non contemplantur Universum ut Opificium Dei, ac ut Habitaculum Amoris et Sapientiae Ipsius, sed ut Opificium naturae, ac ut Habitaculum caloris et lucis solis, illi superiora mentis suae occludunt pro Deo, et Inferiora mentis suae aperiunt pro diabolo et inde exuunt Humanum et induunt ferinum, et se non modo credunt bestiis similes, sed etiam fiunt; fiunt enim vulpes quoad astutiam, lupi quoad ferociam, pardi quoad dolum, tigrides quoad saevitiam, crocodili, serpentes, bubones et noctuae quoad illorum naturam: illi qui tales sunt, etiam in Mundo Spirituali e longinquo apparent illis feris similes; amor mali illorum ita se figurat.

14 VII QUOD HOMO, QUI NON AGNOSCIT DEUM, AB ECCLESIA SIT EXCOMMUNICATUS, ET DAMNATUS Quod homo, qui non agnoscit Deum, ab Ecclesia excommunicatus sit, est quia Deus est omne Ecclesiae, et Divina, quae vocantur Theologica, faciunt Ecclesiam, quare negatio Dei, est negatio omnium Ecclesiae; et haec ipsa negatio excommunicat illum, ita ipse homo se, et non Deus illum: quod ille damnatus sit, est quia excommunicatus ab Ecclesia, ille etiam excommunicatus est e Caelo; Ecclesia enim in terris et Caelum angelicum unum agunt, sicut Internum et Externum, ac sicut Spirituale et Naturale apud hominem; et homo a Deo creatus est, ut quoad Internum suum sit in Mundo spirituali, et quoad Externum suum in Mundo naturali; proinde quod creatus sit indigena utriusque Mundi, propter causam, ut spirituale, quod Caeli est, implantetur naturali quod Mundi est, quemadmodum fit cum semine in humo, et sic homo fiat constans et perdurans in aeternum. Homo, qui per negationem Dei se excommunicavit ab Ecclesia, et sic a Caelo, occlusit Internum hominem apud se quoad voluntatem, ita quoad genialem suum amorem; voluntas hominis enim est receptaculum amoris ejus, et fit habitaculum hujus; at non potest occludere Internum suum hominem quoad Intellectum, nam si hoc posset et faceret, homo non foret homo amplius, sed amor voluntatis ejus superiora Intellectus infatuat falsis; inde fit Intellectus quasi occlusus quoad

vera quae fidei sunt, et quoad bona quae charitatis, ita plus et plus contra Deum, et simul contra spiritualia Ecclesiae, et sic excluditur e communione cum Angelis Caeli, e qua cum exclusus est, se infert in communionem cum Satanis Inferni, et unum cogitat cum illis; et omnes Satanae negant Deum, ac de Deo et de spiritualibus Ecclesiae cogitant fatue; similiter homo conjunctus illis; hic dum in Spiritu suo est, quod fit quum domi sibi relictus patitur cogitationes duci a jucundis mali et falsi, quae concepit et parturivit apud se, tunc cogitat de Deo quod non sit, sed quod sit modo vox sonans ex pulpitis, ad vinciendum plebem ad obedientiam legum justitiae, quae Societatis sunt; et quoque cogitat, quod Verbum, ex quo ministri sonant Deum, sit visionarium et congestum quid, cui Sanctitas ex Auctoritate inducta est; tum quod Decalogus seu Catechismus sit libellus, qui postquam tritus est a manibus puerorum, rejectibilis sit, sancit enim quod parentes honorandi sint, non occidendum, non scortandum, non furandum, non false testandum, et quis non ex lege civili eadem scit: de Ecclesia cogitat, quod modo sit congregatio simplicium, ad credendum facilium, et pusillanimorum, qui vident quod non vident: de homine, et de se ut homine, cogitat similiter ut de bestia; et de vita post mortem, similiter quod de vita bestiae post illam. Ita cogitat Internus ejus homo, utcunque aliter loquitur Externus; nam, ut dictum, est cuivis homini Internum et Externum, et Internum ejus facit hominem, qui vocatur Spiritus, et vivit post mortem, et Externum, ex quo per moralitatem agit hypocritam, sepelitur: et tunc propter negationem Dei fit damnatus. Omnis homo quoad Spiritum suum est sui similibus consociatus in Mundo Spirituali, et est sicut unus cum illis; et datum est mihi saepius videre hominum adhuc viventium Spiritus in Societatibus, quorundam ibi in angelicis, et quorundam in infernalibus, et quoque per dies datum est loqui cum illis, et miratus sum quod ipse homo in suo corpore adhuc vivens de hoc prorsus nihil sciret: exinde patuit, quod qui negat Deum, jamdum inter damnatos sit, et quod post mortem colligatur ad suos.

15. VIII. Quod apud homines, qui non agnoscunt unum Deum, sed plures, nihil Ecclesiae cohaereat. Qui

unum Deum fide agnoscit et corde colit, ille in communione Sanctorum in terris est, et in communione Angelorum in caelis, illae dicuntur communiones, et sunt, quia in uno Deo sunt et unus Deus in illis: iidem etiam in conjunctione sunt cum Universo Caelo Angelico, et ausim dicere, cum omnibus et singulis ibi, sunt enim omnes sicut filii et posteri ex uno Patre, quorum animi, mores et facies similares sunt, a quibus se mutuo cognoscunt. Caelum Angelicum coordinatum est in Societates secundum omnes varietates amoris boni, quae varietates ad universalissimum unum Amorem collimant, qui est in Deum; ex hoc Amore propagati sunt omnes, qui Deum unum Creatorem universi, et simul Redemptorem, et Regeneratorem, fide agnoscunt et corde colunt. Sed aliter prorsus illi, qui non unum, sed plures Deos adeunt et adorant, sive hoc fiat, quod unum ore et tres cogitatione, ut faciunt illi in hodierna Ecclesia, qui Deum in tres Personas distinguunt, et unamquamque Personam declarant Deum per se, et cuique separatas qualitates, seu proprietates quae non alterius sunt, attribuunt; inde fit, quod unitas Dei non modo actualiter dividatur, sed etiam ipsa Theologia, et quoque Mens humana in qua illa erit, similiter; quid inde nisi perplexum et non cohaerens in rebus Ecclesiae resultat; quod talis sit status Ecclesiae hodiernae, in Appendice post hoc Opus, demonstrabitur: hoc veritas est, quod divisio Dei, aut Essentiae Divinae in tres Personas, quarum quaelibet per se aut singulatim est Deus, inducat negationem Dei; est sicut quis in Templum ad adorandum intrat, et in Tabula super Altari videt pictum unum Deum sicut Antiquum dierum, Alterum sicut Pontificem maximum, et Tertium sicut Aeolum volantem, et subscriptum, hi tres sunt Unus Deus: aut forsan sicut ibi videret Unitatem et Trinitatem pictas sicut hominem cum tribus Capitibus super uno corpore, aut cum tribus corporibus sub uno Capite, quae forma monstrosa est, cum qua idea si quis intraret Caelum, certe praeceps dejiceretur, tametsi diceret, quod Caput aut Capita significarent Essentiam, et Corpus aut Corpora Proprietates distinctas.

* * * * * *

16. His adjiciam unum Memorabile: Vidi aliquos novos Advenas e Mundo naturali in Mundum Spiritualem, inter se

loquentes de Tribus Personis Divinis ab aeterno; fuerunt Canonici, et unus ex illis Episcopus, hi ad me accesserunt, et post aliquem sermonem de Mundo Spirituali, de quo antea non quicquam sciverant, dixi, audivi vos loquentes de tribus Personis Divinis ab aeterno, et quaeso, ut magnum hoc Mysterium secundum ideas vestras, quas cepistis in Mundo naturali, e quo nuper venistis, aperiatis. et tunc Primas me intuens, dixit, video quod sis Laicus, quare ideas cogitationis meae de magno hoc Mysterio aperiam, et docebo; ideae meae fuerunt, et adhuc sunt, quod Deus Pater, Deus Filius et Deus Spiritus Sanctus, in Medio Caelo super magnificis et altis Soliis seu Thronis sedeant; Deus Pater super Throno ex obryzo auro cum Sceptro in manu; Deus Filius ad dextram Ipsius super Throno ex purissimo argento cum Corona super capite; et Deus Spiritus Sanctus juxta illos super Throno ex splendido Crystallo, tenens Columbam in manu; et quod circum circa illos in triplici ordine pensiles lampades ex lapidibus pretiosis coruscarent, et quod e longinquo ab hoc Circo starent innumerabiles Angeli, omnes adorantes et glorificantes: et insuper, quod Deus Pater cum suo Filio jugiter de justificandis colloquatur, et quod inter se decernant et sanciant, quinam in terris digni essent, quos inter Angelos recepturi, ac vita aeterna coronaturi sint: et quod Deus Spiritus Sanctus ex auditis illis quoad nomina, illico percurrat terrarum Orbem ad illos, secum ferens dona justitiae, totidem auctoramenta salutis pro justificandis, et actutum ut advenit et afflat, dissipet peccata, sicut ventilator fumum e fornace, et hanc dealbat; et quoque aufert e cordibus durities lapidis, et infert mollities carnis, et simul innovat Spiritus seu mentes eorum, et generat e novo, ac facies infantiles illis inducit; et denique obsignat frontes eorum signo crucis, et vocat electos et filios Dei Hoc sermone finito Primas ille ad me dixit, ita illud magnum mysterium in Mundo enodavi; et quia plerique ex nostro Ordine ibi illis meis effatis adplauserunt, persuasus sum, quod etiam tu, qui laicus es, illis fidem adjungas. Postquam illa a Primate dicta sunt, inspexi illum et simul canonicos cum illo, et animadverti, quod omnes pleno assensu faverent, quare exorsus sum respondere, et dixi; expendi tuae fidei enuntiata, et ex illis collegi, quod de Deo Triuno prorsus

naturalem et sensualem, imo materialem ideam, captaveris et foveas, ex qua inevitabiliter fluit idea trium Deorum, estne sensualiter cogitare de Deo Patre, quod sedeat super Throno cum Sceptro in manu, et de Filio, quod super suo Throno cum Corona super capite, et de Spiritu Sancto, quod super suo cum Columba in manu, et quod secundum auscultata percurrat terrarum Orbem; et quia talis idea inde resultat, non possum dictis tuis adjungere fidem: ego enim ab infantia mea non potui in mentem meam aliam ideam quam UNIUS DEI admittere, et cum hanc solum admisi et retineo, cadunt apud me omnia illa quae dixisti; et tunc vidi, quod per Thronum, super quo Jehovah secundum Scripturam dicitur sedere, intelligatur Regnum, per Sceptrum et Coronam Regimen et Dominium, per sedere ad dextram Omnipotentia Dei per Humanum suum; et quod per illa, quae de Spiritu Sancto perhibentur, Operationes Divinae Omnipraesentiae: assume Domine, si placet, ideam UNIUS DEI, et illam rite volve in Ratiocinio tuo, et tandem perspicue deprehendes, quod ita sit Vos quidem etiam dicitis, quod Deus unus sit, et hoc quia Essentiam facitis unam et quoque individuam trium illarum Personarum, atqui non permittitis ut aliquis dicat, quod unus ille Deus sit una Persona, sed quod usque sint tres, et hoc facitis, ne idea trium deorum, qualis vestra est, pereat; et quoque addicatis cuivis proprietatem separatam ab alterius, annon sic Essentiam vestram Divinam divinditis; quando ita est, quomodo dicere potestis et simul cogitare quod Unus Deus sit; ignoscerem, si dixeritis quod unum Divinum sit: quomodo quis, dum audit, quod *Pater sit Deus, Filius sit Deus, Spiritus Sanctus sit Deus, et quod unaquaevis Persona singulatim sit Deus*, potest cogitare quod unus Deus sit, estne contradictio, cui fides nusquam adjungi potest; quod non dici possit unus Deus, sed simile Divinum, illustrari potest per haec; de pluribus hominibus, qui simul unum Senatum, Synedrium, aut Concilium conformant, non potest dici quod unus homo sint, sed dum omnibus et singulis una sententia est, potest dici quod unum sentiant: nec potest de tribus adamantibus unius substantiae dici, quod unus Adamas sint, sed quod unum quoad substantiam sint, et quoque quisque Adamas ab altero differat pretio secundum proprium

pondus; sed non ita si unus sit, et non tres Ast percipio, quod tres Divinas Personas, quarum unaquaevis per se seu singulatim Deus est, dicatis unum Deum, et injunxeritis, ut quisque in Ecclesia ita loquatur, propter causam, quia Ratio illustrata et sana in Universo terrarum Orbe agnoscit, quod Unus Deus sit, et ideo pudore suffunderemini, si non etiam vos loqueremini similiter; at usque dum unum Deum pronuntiatis, tametsi cogitatis tres, non tamen pudor ille intrabit binas illas voces in os, sed eloquimini His dictis et auditis recessit Episcopus cum suis Canonicis, et in recedendo convertit se, et voluit exclamare, est Unus Deus, sed non potuit, quia cogitatio ejus retraxit linguam ejus, et tunc diducto ore efflavit tres Deos Adstantes, hoc portento viso riserunt cum cachinno, et abiverunt.

17. Postea quaesivi, ubinam offenderem ex Eruditis illos, qui acutissimo ingenio sunt, et pro Trinitate Divina in tres Personas divisa stant; et aderant tres, ad quos dixi, quomodo potestis Divinam Trinitatem in tres Personas dividere, et asserere, quod unaquaevis Persona per se seu singulatim sit Deus et Dominus, numne sic confessio oris, quod Deus Unus sit, tantum a cogitatione distat, quantum meridies a septentrione; ad quod responderunt, non hilum distat, quia tribus Personis est Una Essentia, et Divina Essentia est Deus, nos fuimus in Mundo Tutores Trinitatis Personarum, ac Pupillus, cujus tutelam gessimus, fuit fides nostra, in qua unaquaevis Persona Divina partem suam nacta est, Deus Pater illam partem quod imputet ac donet, Deus Filius illam quod intercedat et mediet, et Deus Spiritus Sanctus illam quod imputationis et mediationis usus efficiat. At quaesivi, quid per Divinam Essentiam intelligitis, dixerunt, intelligimus Omnipotentiam, Omniscientiam, Omnipraesentiam, Immensitatem, Aeternitatem, Aequalitatem Majestatis; ad quae dixi, si Essentia illa facit ex pluribus diis Unum, potestis adhuc plures addere, ut pro exemplo quartum, qui apud Mosen, Ezechielem et Hiobum memoratur, et vocatur Deus Schaddai: similiter etiam fecerunt Antiqui in Graecia et Italia, qui parilia attributa et sic similem essentiam assignaverunt suis diis, ut Saturno, Jovi, Neptuno, Plutoni, Apollini, Junoni, Dianae, Minervae, imo ètiam Mercurio et

Veneri, sed usque non potuerunt dicere, quod omnes illi unus Deus essent: et quoque vos, qui tres estis, ac, ut percipio, simili eruditione, et sic simili essentia quoad illam, usque non potestis vos combinare in unum hominem eruditum; sed ad haec riserunt, dicentes, jocaris, aliter est cum Essentia Divina, haec est una, et non tripartita, et est individua et sic non divisa, partitio et divisio non cadit in illam: his auditis regessi, descendamus in hanc aream, et dimicemus: et quaesivi, quid intelligitis per Personam, et quid significat illa, et dixerunt, *Nomen Personae significat non partem aut qualitatem in alio, sed quod proprie subsistit*, ita omnes Primores Ecclesiae Personam definiunt, et nos cum illis; et dixi, est haec definitio Personae, et responderunt, est; ad quae retuli, ita non est aliqua pars Patris in Filio, nec aliqua utriusque in Spiritu Sancto, ex quo sequitur, quod quisque sit sui arbitrii, juris et potestatis, et sic non aliquid quod conjungit, nisi voluntas, quae cuivis propria est, et sic communicabilis ex beneplacito; suntne ita tres Personae tres distincti Dii: audite adhuc, definivistis etiam Personam, quod sit quod proprie subsistit, consequenter quod sint tres substantiae, in quas partimini Essentiam Divinam, et tamen haec, ut quoque dicitis, est impartibilis, quia una et individua; et insuper unicuique substantiae, hoc est, Personae, attribuitis proprietates quae non sunt in altera, et quoque quae non communicari possunt alteri, quae sunt Imputatio, Mediatio, et Operatio, quid tunc inde resultat aliud, quam quod tres Personae sint tres dii; ad haec dicta retraxerunt se, dicentes, ventilabimus illa, et post ventilationem respondebimus. Adstitit quidam Sapiens, hic audiens illa dixit, ego non volo per tam subtiles transennas hanc supremam rem inspicere, sed extra subtilitates illas video in clara luce, quod in ideis cogitationis vestrae sint tres Dii; sed quia pudoris est coram universo Mundo propalare illas, nam si propalaveritis, vocabimini insani et fatui, quare prodest ad evitandum ignominiam, ut unum Deum ore confiteamini, sed ad haec illi tres tenaces sententiae suae nihil attenderunt, et in abeundo emurmurabant aliquos terminos commodatos ex Arte Metaphysica, ex quo animadverti, quod illa esset illorum tripus, ex quo responsa vellent dare.

DE DIVINO ESSE, QUOD EST JEHOVAH

18. Agitur primum de Divino Esse, et postea de Divina Essentia: apparet sicut duo illa unum idem sint, sed usque Esse est Universalius quam Essentia, Essentia enim ponit Esse, et ex Esse fit Essentia: Esse Dei, seu Esse Divinum non potest describi, quia est supra omnem ideam cogitationis humanae, in hanc non cadit aliud, quam quod creatum et finitum est, non autem Increatum et Infinitum, ita non Esse Divinum: Esse Divinum est ipsum Esse, ex quo omnia sunt, et quod in omnibus erit ut sint. Ulterior notio de Esse Divino potest influere ex Articulis sequentibus, qui sunt, I *Quod Unus ille Deus dicatur Jehovah ex Esse, ita ex eo, quia Solus Est, Fuit, et Erit, et quia est Primus et Ultimus, Principium et Finis, Alpha et Omega.* II *Quod Unus ille Deus sit ipsa Substantia et ipsa Forma, et quod Angeli et Homines sint substantiae et formae ex Ipso, et quod quantum illi in Ipso sunt, et Ipse in illis, tantum sint imagines et similitudines Ipsius* III. *Quod Divinum Esse sit Esse in se, et simul Existere in se.* IV. *Quod Divinum Esse et Existere in se, non possit producere aliud Divinum quod sit Esse et Existere in se, consequenter quod Deus alius ejusdem Essentiae non dabilis sit* V. *Quod Pluralitas deorum in Saeculis antiquis, et quoque hodiernis, non aliunde exstiterit, quam ex non intellecto Divino Esse.* Sed haec singulatim elucidanda sunt.

19. I. Quod Unus ille Deus dicatur Jehovah ex Esse, ita ex eo quia Solus Est, et Erit, et quia est Primus et Ultimus, Principium et Finis, Alpha et Omega. Quod Jehovah significet Sum et Esse, notum est; et quod Deus ab antiquissimis temporibus ita vocatus sit, constat ex Libro Creationis seu Genesi, ubi in Primo Capite nominatur Deus, at in Secundo et sequentibus Jehovah Deus: et postea cum filii Abrahami ex Jacobo per commorationem in Aegypto obliti sunt nominis Dei, in memoriam revocatum est, de quo ita; „*Moses dixit ad Deum, quodnam Nomen tuum, dixit Deus,* Sum qui Sum; *sic dices filiis Israelis,* Sum *misit me ad vos, et dices,* Jehovah Deus *Patrum vestrorum misit me ad vos: hoc Nomen meum in aeternum, et hoc Memorabile meum a*

generatione in generationem" Exod. III: 14. 15. Quoniam solus Deus est Sum et Esse, seu Jehovah, ideo non datur in Universo Creato aliquid, quod non ducit suum esse ab Ipso, sed quomodo, videbitur infra: hoc idem etiam intelligitur per haec, *Ego sum Primus et Ultimus*, *Principium et Finis*, *Alpha et Omega*, Esaj Cap. XLIV: 6, et Apoc. Cap. I: 8. 11. Cap. XXII: 13; per quae significatur, Qui est Ipsum et Unicum a primis ad ultima, ex quo omnia Quod Deus dicatur Alpha et Omega, Principium et Finis, est quia Alpha est Prima et Omega est Ultima Syllaba in Alphabeto Graeco, et inde significant Omnia in complexu, causa est, quia unaquaevis Litera Alphabetica in Mundo spirituali significat aliquam rem, et Vocalis, quia inservit sono, aliquid affectionis seu amoris; ex hac origine est Loquela Spiritualis seu angelica, et quoque Scriptura ibi: sed hoc est Arcanum hactenus ignotum; est enim Lingua Universalis, in qua sunt omnes Angeli et Spiritus, et haec nihil commune habet cum aliqua Lingua hominum in Mundo; in hanc Linguam venit omnis homo post mortem, est enim illa cuivis homini ex creatione insita; quare unusquisque alterum in Universo Mundo Spirituali intelligere potest: datum est mihi saepius illam Linguam audire, et contuli illam cum linguis in Mundo, et compertus sum, quod ne quidem in aliquo minimo unum faciat cum aliqua Lingua naturali in terris; differt ab his ex primitivo suo, quod est, quod unaquaevis litera cujusvis vocis significet aliquam rem. Inde nunc est quod Deus dicatur Alpha et Omega; per quod significatur, quod sit Ipsum et Unicum a primis ad ultima, ex Quo omnia: sed de hac Lingua et ejus Scriptura fluente ex Spirituali cogitatione Angelorum, videatur in Opere de Amore Conjugiali, n. 326 ad 329, et quoque in sequentibus.

20. II. Quod unus ille Deus sit ipsa Substantia et ipsa Forma, et quod Angeli et Homines sint substantiae et formae ex Ipso; et quantum illi in Ipso sunt, et Ipse in illis, tantum sint imagines et similitudines Ipsius. Quoniam Deus est Esse, etiam est Substantia, nam Esse nisi sit substantia, est ens rationis, substantia enim est ens subsistens; et qui est substantia, etiam est forma, nam substantia nisi sit forma, est ens rationis; quare de Deo praedicari potest

utraque, sed ita, quod sit Substantia et Forma unica, ipsa, et prima: quod haec Forma sit ipsa Humana, hoc est, quod Deus sit Ipse Homo, cujus omnia Infinita sunt, in SAPIENTIA ANGELICA DE DIVINO AMORE ET DIVINA SAPIENTIA, Amstelodami Anno MDCCLXIII, vulgata, demonstratum est; similiter quod Angeli et Homines sint substantiae et formae creatae et organizatae ad recipiendum Divina per Caelum influentia in se; quare in Libro creationis vocantur Imagines et Similitudines Dei, Cap. I: 26 27, et alibi, quod sint filii Ipsius et nati ab Ipso; at quod quantum homo sub auspicio Divino vivit, hoc est, patitur se duci a Deo, tantum fiat Ipsius imago interius et interius, in serie hujus Operis, multis demonstrabitur. Nisi de Deo formetur idea, quod sit prima Substantia et Forma, et de Forma Ipsius quod sit ipsa Humana, Mentes humanae sibi facile inducerent phantasias sicut spectra de Ipso Deo, de exortu hominum, et de Creatione Mundi; de Deo non aliam notionem sibi sumerent, quam sicut de Natura universi in suis primis, ita sicut de ejus Expanso, aut sicut de inani aut nihilo; de exortu hominum, sicut de confluxu elementorum in talem formam ex fortuito, de Creatione Mundi, quod origo substantiarum et formarum ejus sit ex punctis et dein lineis geometricis, quae quia nullius praedicationis, ita in se non aliquid sunt; apud tales est omne Ecclesiae sicut styx aut caligo in tartaro.

21 III QUOD DIVINUM ESSE SIT ESSE IN SE, ET SIMUL EXISTERE IN SE. Quod Jehovah Deus sit Esse in se, est quia est Sum, Ipsum, Unicum et Primum, ab aeterno in aeternum, a quo omne est quod est, ut sit aliquid; ita et non aliter est Principium et Finis, Primus et Ultimus, et Alpha et Omega: non potest dici, quod sit suum Esse a se, quia HOC EX SE ponit prius et sic tempus, quod non cadit in Infinitum, quod vocatur AB AETERNO, et quoque ponit alium Deum, qui Est Deus in se, ita Deum a Deo, aut quod Deus se Ipsum formaverit, et sic non foret Increatus, nec Infinitus, quia sic se a se vel ex altero finivit. Ex eo, quod Deus sit Esse in se, sequitur quod sit Amor in se, Sapientia in se, ac Vita in se, et quod sit Ipsum, a Quo omnia sunt, et ad quod omnia se referunt, ut sint aliquid; quod *Deus sit Vita in se*, et sic Deus, constat ex Domini Verbis apud Johannem Cap. V: 26: Et apud Esajam,

Ego Jehovah facio omnia, expando Caelos Solus, et extendo Terram, a Me Ipso, Caput XLIV: 24. Et quod *sit Solus Deus, et praeter Ipsum non Deus*, Esaj. XLV: 14. 15 20. 21. Hosch. XIII: 4. Quod Deus non modo sit Esse in se, sed etiam Existere in se, est quia Esse nisi Existat, non est aliquid, pariter Existere nisi sit ex Esse, quare dato uno dabitur alterum; similiter nisi substantia etiam sit forma, de Substantia nisi sit forma, non est aliquid praedicabile, et hoc, quia non habet quale, est in se nihil Quod hic dicantur Esse et Existere, et non Essentia et Existentia, est quia distinguendum est inter Esse et Essentiam, et inde inter Existere et Existentiam, sicut inter prius et posterius, ac prius est universalius quam posterius; ad Divinum Esse se applicat Infinitas et Aeternitas, at vero ad Divinam Essentiam et Existentiam se applicat Divinus Amor et Divina Sapientia, et per haec duo Omnipotentia et Omnipraesentia, de quibus ideo in suo ordine agetur.

22. Quod Deus sit Ipsum, Unicum et Primum, quod vocatur Esse et Existere in se, ex Quo omnia quae sunt et existunt, Naturalis homo ex sua ratione nequicquam potest rescire, nam Naturalis homo ex sua ratione non aliud potest desumere, quam quod naturae est, hoc enim quadrat cum ejus essentia, quia in illam nihil aliud ab infantia et pueritia intravit; at quoniam homo creatus est ut quoque sit Spiritualis, quia victurus est post mortem, et tunc inter Spirituales in illorum Mundo, ideo Deus providit Verbum, in quo non modo Semet Ipsum revelavit, sed etiam quod Caelum et Infernum sint, et quod in illorum uno aut altero omnis homo victurus sit in aeternum, quisque secundum vitam et simul fidem suam; et quoque in Verbo revelavit, quod sit Sum seu Esse, ac Ipsum et Unicum quod in se est, et sic Primum seu Principium, ex quo omnia Ex hac Revelatione est, quod Naturalis homo possit se elevare supra naturam, ita supra se, et videre talia quae Dei sunt, sed usque tamen sicut e longinquo, tametsi Deus est in propinquo apud omnem hominem, est enim in illo cum sua Essentia; et quia ita est, est in propinquo apud illos, qui Ipsum amant, et illi amant Ipsum, qui vivunt secundum praecepta Ipsius et credunt in Ipsum, hi sicut vident Ipsum; quid fides nisi spiritualis visus quod sit, et quid vita secundum prae-

cepta Ipsius, quam actualis agnitio, quod ab Ipso sit salus et vita aeterna; at vero illi, quibus non est fides spiritualis sed naturalis, quae modo est scientia, et inde similis vita, illi vident quidem Deum, sed e longinquo, et hoc solum quando loquuntur de Illo; differentia inter hos et illos est, sicut inter illos qui stant in clara luce, et vident homines prope se, et tangunt illos, ac inter illos qui stant in denso nimbo, et ex eo non possunt videre, num homines sint, vel num arbores aut saxa. Aut sicut qui stant super alto Monte, ubi Urbs, ac vadunt huc illuc et loquuntur cum consociis Urbanis; ac sicut qui e Monte illo spectant deorsum, et non cognoscunt num homines vel num bestiae aut statuae sint, quae vident Imo est sicut inter illos, qui in aliquo planetario Orbe stant, et vident suos ibi, et inter illos, qui in alio planetario orbe sunt cum tubis opticis in manibus, et spectant illuc, et dicunt quod videant homines ibi, cum tamen non vident nisi universaliter terrea ut lucidum lunare, et aquea ut maculas. Simile discrimen est inter videre Deum, et Divina quae procedunt ab Ipso in sua mente, apud illos qui in fide et simul in vita charitatis sunt, et inter illos qui modo in scientia de illis sunt; proinde inter Naturales et Spirituales homines. Illi autem qui Divinam Sanctitatem Verbi negant, et usque illa quae Religionis sunt portant sicut in sacco super tergo, illi non vident Deum, sed modo sonant Deum, cum exigua differentia a psittacis.

23. IV. Quod Divinum Esse et Existere in se, non possit producere aliud Divinum quod sit Esse et Existere in se, consequenter quod Deus alius ejusdem Essentiae non dabilis sit. Quod Deus unus, qui Creator Universi, sit Esse et Existere in se, ita Deus in se, hactenus ostensum est; inde sequitur, quod non dabilis sit Deus a Deo, quia ipsum Essentiale Divinum, quod est Esse et Existere in se, non dabile est in illo; perinde est, sive dicatur a Deo gigni, sive procedere, est tamen usque a Deo produci, et hoc parum differt a creari; quare introducere in Ecclesiam fidem, quod sint tres Divinae Personae, quarum quaelibet singulatim est Deus, et ejusdem Essentiae, ac unus natus ab aeterno, et tertius procedens ab aeterno, est prorsus abolere ideam Unitatis Dei, et cum hac omnem notionem Divinitatis, et sic efficere ut omne

Spirituale rationis in exilium ejiciatur; inde homo non fit homo amplius, sed totus quantus Naturalis, qui non plus differt a bestia, quam quod loqui possit, et qui est contra omnia spiritualia Ecclesiae, haec enim naturalis homo vocat deliria; inde et non aliunde tam enormia haeretica de Deo scaturiverunt: quapropter Divina Trinitas divisa in Personas intulit non modo noctem in Ecclesiam, sed etiam mortem. Quod identitas trium Essentiarum Divinarum sit rationis scandalum, constitit mihi ex Angelis, qui dixerunt, quod ne quidem possint enuntiare tres Divinitates aequales; et si quis ad illos veniret, et vellet enuntiare, non posset quin avertat se, et quod post enuntiationem fiat sicut truncus humanus, et projiciatur deorsum, et postea abeat ad illos in Inferno, qui non aliquem Deum agnoscunt. Veritas est, quod implantare infanti et puero ideam trium Personarum Divinarum, cui inevitabiliter adhaeret idea trium deorum, sit auferre illis omne lacticinium spirituale, et deinde omnem cibatum Spiritualem, et demum omne ratiocinium spirituale, et apud illos, qui se in eo confirmant, inducere mortem spiritualem. Discrimen inter illos, qui fide et corde colunt unum Deum Creatorem Universi, et Hunc simul Redemptorem et Regeneratorem, est sicut fuit Urbs Zion tempore Davidis, et Urbs Hierosolymae tempore Salomonis, postquam Templum aedificatum est; at Ecclesia, quae credit in tres Personas, et in unamquamque ut in singularem Deum, est similis urbi Zioni et Hierosolymae a Vespasiano destructis, et Templo ibi incenso. Porro, homo, qui colit unum Deum, in Quo Divina Trinitas est, et sic qui una Persona est, fit plus et plus vivus, et homo angelus; at qui se in pluralitate Deorum ex pluralitate Personarum confirmat, fit successive sicut Statua facta cum articulis mobilibus, in cujus medio stat Satanas, et loquitur per os articulatum ejus.

24. V. Quod pluralitas deorum in saeculis antiquis, et quoque hodiernis, non aliunde exstiterit, quam ex non intellecto Divino Esse. Quod Unitas Dei cujusvis hominis menti intime inscripta sit, quoniam illa est in medio omnium quae in animam hominis a Deo influunt, supra n. 8, ostensum est; sed quod usque in Intellectum humanum non inde descenderit, est causa, quia defuerunt cognitiones, per

quas hominem oportet Deo obviam ascendere; quisque enim parabit Deo viam, hoc est, praeparabit se ad receptionem, et hoc fiet per cognitiones. Cognitiones, quae defuerunt, quod Intellectus non potuerit penetrare illuc, ut videret, quod Deus unus sit, et quod non dabile sit Divinum Esse nisi Unicum, et quod Omnia Naturae sint ab Illo, sunt sequentes, 1. Quia hactenus nemo aliquid sciverat de Mundo Spirituali, ubi sunt Spiritus et Angeli, et in quem omnis homo post mortem venit. 2. Pariter tunc, quod in illo Mundo sit Sol, qui est purus Amor a Jehovah Deo, qui in medio ejus est. 3 Quod ex illo Sole procedat Calor, qui in essentia sua est Amor, et Lux quae in essentia sua est Sapientia. 4. Quod inde omnia quae in illo Mundo sunt, Spiritualia sint, et afficiant Internum hominem, et faciant ejus Voluntatem et Intellectum 5. Quod Jehovah Deus ex suo Sole non modo produxerit Mundum Spiritualem, et omnia Spiritualia ejus, quae innumerabilia sunt, et substantialia, sed etiam quod produxerit Mundum naturalem, et omnia naturalia ejus, quae etiam innumerabilia sunt, sed materialia. 6. Quod hactenus non aliquis sciverit discrimen inter Spirituale et Naturale, imo nec quid Spirituale in sua essentia 7. Neque quod tres Gradus Amoris et Sapientiae sint, secundum quos Caeli angelici ordinati sunt. 8. Et quod Mens humana in totidem gradus distincta sit, ob causam ut possit in unum ex tribus Caelis post mortem elevari, quod fit secundum ejus vitam et simul fidem. 9 Et denique, quod omnia illa non potuerint quoad unum punctum existere, nisi a Divino Esse, quod est Ipsum in se, et sic Primum et Principium ex quo omnia. Hae cognitiones hactenus defuerunt, per quas tamen homo ascendet, et Divinum Esse cognoscet. Dicitur, quod homo ascendat, sed intelligitur quod a Deo elevetur; nam homini est Liberum arbitrium comparandi sibi Cognitiones, et sicut comparat sibi illas ex Verbo, medio Intellectu, ita explanat viam, per quam Deus descendat, ac illum elevet. Cognitiones, per quas fit Intellectui humano ascensus, Deo tenente illum in manu, et ducente, comparari possunt gradibus Scalae visae Jacobo, quae fuit erecta super terram, cujus caput pertigit in Caelum, et per quam Angeli ascendebant, et Jehovah consistebat supra illam, Genes. XXVIII: 12. 13. aliter prorsus cum illae Cognitiones

deficiunt, aut homo illas spernit; tunc Elevatio intellectus comparari potest Scalae e terra ad fenestram primae mansionis magnifici Palatii erectae, ubi commorantur homines, et non ad fenestras secundae mansionis, ubi Spiritus, et minus adhuc ad fenestras tertiae mansionis, ubi Angeli; inde fit, quod homo non nisi quam in naturae atmosphaeris et materialibus, in quibus oculos, aures, et nares tenet, maneat, ex quibus non alias ideas de Caelo et de Dei Esse et Essentia haurit, quam atmosphaericas et materiales, et ex his homo cogitans non judicat quicquam de Deo, num sit vel non sit, vel num unus, aut num plures; et adhuc minus, qualis est quoad suum Esse et quoad suam Essentiam. Inde exorta est Pluralitas deorum in Saeculis antiquis, et quoque in hodiernis

* * * * * *

25. His adjiciam hoc Memorabile: Quondam experrectus a somno, incidi in profundam meditationem de Deo, et cum suspexi, vidi supra me in Caelo Lucem candidissimam in forma ovali; et cum fixi intuitum in Luce illa, recedebat Lux ad latera, et intrabat in peripherias, et tunc ecce patuit mihi Caelum, et vidi magnifica, et Angelos stantes in forma Circi a latere meridionali aperturae, et loquebantur inter se; et quia accendebar desiderio audiendi quid loquebantur, ideo dabatur mihi primum audire Sonum, qui plenus erat amore caelesti, et postea Loquelam, quae plena erat sapientia ex illo amore; loquebantur inter se de Deo Uno, et de Conjunctione cum Ipso, et inde Salvatione: loquebantur ineffabilia, quorum pleraque non possunt cadere in voces alicujus Linguae naturalis; sed quia aliquoties fueram in consortio cum Angelis in ipso Caelo, et tunc in simili loquela cum illis, quia in simili statu, ideo potui nunc intelligere illos, et ex sermone illorum desumere aliqua, quae possunt expromi vocibus Linguae naturalis rationaliter. Dicebant, quod Divinum Esse sit Unum, Idem, Ipsum, et Individuum. Haec illustrabant per ideas spirituales; dicendo, quod Divinum Esse non possit cadere in plures, quorum unicuique sit Divinum Esse, et usque illud esse Unum, Idem, Ipsum, et Individuum; cogitaret enim quisque ex suo Esse ex se, et singulatim per se, si tunc etiam ex alteris et per

alteros unanimiter, forent plures Dii unanimi, et non Deus unus, nam unanimitas, quia est consensus plurium, et simul cujusvis ex se et per se, non concordat cum unitate Dei, sed cum pluralitate; non dixerunt Deorum, quia non potuerunt; Lux enim Caeli, ex qua cogitatio illorum, et aura in qua procedebat sermo illorum, contranitebatur; dicebant etiam, quod cum vellent enuntiare Deos, et quemlibet ut Personam per se, cadat conatus enuntiandi illico in Unum, imo in Unicum Deum. His addebant, quod Divinum Esse sit DIVINUM ESSE IN SE, non a se, quia a se ponit Esse in se ab alio priori, ita ponit Deum a Deo, quod non datur; quod a Deo est, non vocatur Deus, sed vocatur Divinum; quid enim est Deus a Deo, ita quid Deus a Deo natus ab aeterno; et quid Deus a Deo per Deum natum ab aeterno procedens, nisi voces, quibus nihil lucis e Caelo inest. Porro dicebant, quod Divinum Esse, quod in se est Deus, sit IDEM, non Idem simplex, sed infinitum, hoc est, Idem ab aeterno in aeternum; est Idem ubivis, ac Idem apud unemquemvis, et in unoquovis, sed quod omne varium et mutabile sit in recipiente, status recipientis hoc facit. Quod Divinum Esse, quod est Deus in se, sit IPSUM, ita illustrabant; Deus est Ipsum, quia est ipse Amor et ipsa Sapientia, seu quia est ipsum Bonum et Ipsum Verum, et inde ipsa Vita; quae nisi forent Ipsum in Deo, illa non forent aliquid in Caelo et Mundo, quia non foret aliquod illorum relativum ad Ipsum; omne quale sortitur suum quale ex eo, quod sit Ipsum ex quo est, et ad quod se refert ut sit tale. Hoc Ipsum, quod est Esse Divinum, non est in loco, sed apud illos et in illis qui sunt in loco secundum receptionem; quoniam de Amore et Sapientia, seu de Bono et Vero, et inde Vita, quae sunt Ipsum in Deo, imo Ipse Deus, non praedicari potest locus, nec progressio e loco in locum, unde Omnipraesentia; quare dicit Dominus, *Quod sit in medio illorum; tum Ipse in illis, et ille in Ipso.* At quia non recipi potest ab ullo Qualis in se est, apparet qualis in Essentia sua est, ut Sol supra Caelos Angelicos, a quo procedens ut Lux est Ipse quoad sapientiam, ac ut Calor est Ipse quoad Amorem; Ipse non est Sol ille, sed Divinus Amor et Divina Sapientia exiens ab Ipso proxime, circum circa Ipsum, coram Angelis apparent ut Sol, Ipse in Sole est HOMO, est DOMINUS NOSTER

JESUS CHRISTUS, TAM QUOAD DIVINUM A QUO, QUAM QUOAD DIVINUM HUMANUM; quoniam Ipsum, quod est ipse Amor et ipsa Sapientia, fuit Anima Ipsi a Patre, ita Divina Vita, quae est Vita in se; aliter in unoquovis homine, in illo anima non est Vita, sed recipiens vitae: Dominus etiam hoc docet, dicendo, *Ego sum Via*, *Veritas*, et VITA: et alibi, *Quemadmodum Pater habet* VITAM IN SE IPSO, *ita etiam dedit Filio* VITAM HABERE IN SE IPSO, Joh V: 26. Vita in Se Ipso est Deus. His addiderunt, quod illi qui in aliqua Luce spirituali sunt, ex his possint percipere, quod Divinum Esse, quia est Unum, Idem, Ipsum, et inde Individuum, non possit dari in pluribus; et quod si diceretur dari, forent manifestae contradictiones in adjectis

26. His auditis perceperunt Angeli in cogitatione mea ideas communes Ecclesiae Christianae de Personarum Trinitate in Unitate, et illarum Unitate in Trinitate de Deo; tum etiam de Nativitate Filii Dei ab aeterno: et tunc dixerunt, quid cogitas, cogitasne illa ex Luce naturali, cum qua Lux nostra spiritualis non concordat, quare nisi removes illius cogitationis ideas, occludimus tibi Caelum, et abimus. Sed tunc dixi, intrate, quaeso, penitius in cogitationem meam, et forte videbitis concordantiam; et fecerunt ita, et videbant, quod per tres Personas intelligam Tria Attributa Divina procedentia, quae sunt CREATIO, REDEMTIO, et REGENERATIO, et quod illa Attributa sint Unius Dei: et quod per Nativitatem Filii Dei ab aeterno, intelligam Nativitatem Ipsius ab aeterno praevisam, et in tempore provisam; et quod non supra naturale et rationale, sed contra naturale et rationale sit cogitare, quod aliquis Filius a Deo natus sit ab aeterno, aliter vero, quod Filius a Deo per Virginem Mariam natus in tempore sit Filius Dei Unicus, et Unigenitus; et quod aliter credere, sit immanis error. Et tunc narravi, quod naturalis mea cogitatio de Personarum Trinitate et Unitate, et de Nativitate Filii Dei ab aeterno, fuerit mihi ex Doctrina fidei Ecclesiae, quae ab Athanasio nomen habet: tunc dixerunt Angeli, Bene; et rogaverunt, ut ex ore illorum dicam, quod si quis non adit Ipsum Deum Caeli et Terrae, non possit in Caelum venire, quia Caelum est Caelum ex Unico illo Deo, et QUOD ILLE DEUS SIT JESUS CHRISTUS, QUI

EST JEHOVAH DOMINUS AB AETERNO CREATOR, IN TEMPORE REDEMPTOR AC IN AETERNUM REGENERATOR, ita Qui simul est Pater, Filius, et Spiritus Sanctus, et quod hoc sit Evangelium, quod praedicandum est. Post haec, Lux caelestis prius visa super aperturam rediit, et successive se inde demisit, et implevit interiora mentis meae, ac illustravit ideas meas de Trinitate et Unitate Dei; et vidi tunc ideas de illis initio captas, quae fuerant mere naturales, separatas, sicut separantur paleae a tritico ex ventilabro agitato, et ablatas sicut vento in Septentrionem Caeli, et disparatas

DE DEI INFINITATE, SEU IMMENSITATE ET AETERNITATE.

27. Sunt duo Propria Mundi naturalis, quae faciunt ut omnia ibi finita sint, unum est SPATIUM, et alterum est TEMPUS; et quia Mundus ille creatus est a Deo, et una cum illo Mundo creata sunt Spatia et Tempora, et haec finiunt illum, ideo de duobus initiis illorum, quae sunt IMMENSITAS et AETERNITAS, agendum est; Immensitas Dei enim se refert ad Spatia, ac Aeternitas ad Tempora, et INFINITAS comprehendit et Immensitatem et Aeternitatem. At quia Infinitas transcendit finitum, et cognitio illius Mentem finitam, ideo ut aliquo modo percipiatur, de illa in hac serie transigendum est I *Quod Deus, quoniam Est et Existit in se, et omnia in Universo sunt et existunt ex Ipso, Infinitus sit:* II *Quod Deus, quoniam ante Mundum fuit, ita antequam Spatia et Tempora orta sunt, sit Infinitus* III. *Quod Deus, postquam Mundus factus est, sit in Spatio absque Spatio, et in Tempore absque Tempore:* IV *Quod Infinitas respective ad Spatia dicatur Immensitas, et respective ad Tempora, dicatur Aeternitas, et quod tametsi hi respectus sunt, usque nihil Spatii in Ipsius Immensitate, et nihil Temporis in Ipsius Aeternitate sit* V. *Quod illustrata Ratio ex permultis in Mundo videre possit Infinitatem Dei Creatoris.* VI *Quod omne creatum sit finitum, et quod Infinitum sit in finitis ut in receptaculis, et quod in hominibus ut in suis imaginibus* Sed haec singulatim explicabuntur.

28 I QUOD DEUS, QUONIAM EST ET EXISTIT IN SE, ET

OMNIA IN UNIVERSO SUNT ET EXISTUNT EX IPSO, INFINITUS SIT. Hactenus ostensum est, quod Deus unus sit, et quod sit Ipsum, et quod sit primum Esse omnium, et quod cuncta, quae in Universo sunt, existunt et subsistunt, sint ex Illo; inde sequitur, quod Infinitus sit: quod Ratio humana ex permultis in Universo creato id videre possit, in sequentibus demonstrabitur. Sed tametsi Mens humana ex illis agnoscere potest, quod primum Ens seu primum Esse infinitum sit, usque non potest cognoscere, quale illud est, proinde non definire illud aliter, quam quod sit Infinitum Omne, et quod subsistat in se, et inde quod sit ipsa et unica Substantia, et quia de substantia nihil praedicabile est, nisi sit forma, quod sit ipsa et unica Forma: ast quid tamen haec, non sic apparet quale est Infinitum; ipsa enim Mens humana, etiam summe analytica et elevata, est finita, et finitum in illa non potest removeri, quare nequicquam capax est videre Infinitatem Dei, qualis est in se, ita Deum, sed potest Deum in umbra videre a tergo, sicut dictum est ad Mosen, dum supplicavit videre Deum, quod positus sit in foramine petrae, et viderit posteriora Ipsius, Exod. XXXIII: 20. ad 23; per posteriora Dei intelliguntur visibilia in Mundo, et in specie perceptibilia in Verbo: ex his patet, quod vanum sit, velle cognoscere, qualis Deus est in suo Esse, aut in sua Substantia; sed quod satis sit agnoscere Ipsum ex finitis, hoc est, creatis, in quibus est infinite; homo qui ultra satagit, comparari potest pisci extracto in aërem: aut avi immissae siphoni pneumatico, quae, sicut exantlatur aër, singultat, et demum exspirat: et quoque comparari potest navi, quae dum vincitur a procella, et non obsequitur gubernaculo, fertur in scopulos et syrtes; sic fit illis, qui Infinitatem Dei volunt ab intra cognoscere, non contenti quod possint illam ab extra ex manifestis indiciis agnoscere. Legitur de quodam Philosopho inter Antiquos, quod quia Aeternitatem Mundi non potuit in lumine mentis suae videre aut comprehendere, se in mare projecerit; quid idem, si voluisset Infinitatem Dei.

29 II. QUOD DEUS, QUONIAM ANTE MUNDUM FUIT, ITA ANTEQUAM SPATIA ET TEMPORA ORTA SUNT, INFINITUS SIT. In Mundo naturali sunt Tempora et Spatia, at vero in Mundo Spirituali non ita actualiter, sed usque apparenter: quod Tem-

pora et Spatia in Mundos introducta sint, erat causa, ut distingueretur unum ab altero, magnum a parvo, multum a pauco, ita quantum a quanto, et sic quale a quali; et quod per illa sensus corporis possent distinguere sua objecta, et sensus mentis sua, et sic affici, cogitare ac eligere. Tempora in Mundum naturalem inducta sunt, per quod Tellus circum axem suum rotet, et quod rotationes illae a statione ad stationem secundum zodiacum pergant, et quod hae vicissitudines appareant fieri a Sole, a quo est Universo Orbi terraqueo suus calor et sua lux; inde tempora Diei, quae sunt mane, meridies, vespera et nox; et tempora Anni, quae sunt ver, aestas, autumnus, et hyems; tempora Dierum pro luce et tenebris, et tempora Annorum pro calore et frigore. Spatia autem in Mundum naturalem introducta sunt, per quod Tellus conglomerata sit in Orbem, et impleta materiis, quarum partes inter se distinctae sunt, ac simul extensae. In Mundo spirituali autem non sunt Spatia materialia, et Tempora illis correspondentia, sed usque sunt apparentiae illorum, et apparentiae sunt secundum discrimina statuum, in quibus sunt Mentes spirituum et angelorum ibi, quare Tempora et Spatia ibi se conformant cum affectionibus voluntatis et inde cogitationibus intellectus illorum; sed apparentiae illae sunt reales, quia constantes secundum status illorum. Communis opinio de Statu Animarum post mortem, et inde quoque Angelorum et Spirituum, est, quod non sint in aliquo Extenso, proinde non in Spatio et Tempore, ex qua idea dicitur de animabus post mortem, quod sint in Pu seu Ubi, et quod Spiritus et Angeli sint Pneumata, de quibus non aliud cogitatur, quam sicut de aethere, aëre, halitu aut vento, cum tamen sunt substantiales homines, ac inter se vivunt sicut homines Mundi naturalis super Spatiis et in Temporibus, quae, ut dictum est, determinata sunt secundum status mentium illorum; si aliter foret, hoc est, absque illis, potuisset Universum illud, in quod alluunt Animae, et ubi commorantur Angeli et Spiritus, per foramen acus traduci, aut super uno apice capilli concentrari; quod possibile foret, si non Extensum substantiale ibi foret; at quoniam hoc ibi est, ideo Angeli inter se tam discrete et distincte, imo distinctius, habitant, quam homines, quibus est Extensum materiale, inter se. Sed tempora ibi non distincta sunt in Dies,

Septimanas, Menses et Annos, quia Sol ibi non apparet oriri et occidere, nec circumferri, sed manet status in Oriente in Gradu medio inter Zenith et Horizontem: et Spatia illis sunt, quia omnia in illo Mundo substantialia, quae in Mundo naturali materialia, sunt: sed de his plura in Lemmate hujus Capitis de Creatione, dicentur. Ex supradictis comprehendi potest, quod Spatia et Tempora finiant omnia et singula, quae in utroque Mundo sunt, et inde quod homines non modo quoad corpora, sed etiam quoad animas, finiti sint, pariter Angeli et Spiritus. Ex his omnibus concludi potest, quod Deus Infinitus sit, hoc est, non finitus, quia Ipse, ut Creator, Formator et Factor Universi, finivit omnia, et finivit illa per suum Solem, in cujus medio est, qui ex Divina Essentia, quae ex Ipso sicut Sphaera exit, consistit; ibi et inde est primum finitionis; at progressivum ejus vadit usque ad ultima in natura Mundi; quod Ipse in se Infinitus sit, quia Increatus, sequitur. Ast infinitum apparet homini sicut non aliquid, ex causa, quia homo finitus est, et ex finitis cogitat, quare si finitum, quod adhaeret cogitationi ejus, auferretur, perciperet sicut residuum non esset aliquid; veritas tamen est, quod Deus sit infinite omne, et quod homo respective non aliquid ex se.

30. III Quod Deus, postquam Mundus factus est, sit in Spatio absque Spatio, et in tempore absque tempore. Quod Deus et Divinum, quod immediate ab Ipso procedit, non sit in Spatio, tametsi est Omnipraesens, et apud unumquemvis hominem in Mundo, et apud unumquemvis Angelum in Caelo, et apud unumquemvis Spiritum sub caelo, non potest idea mere naturali comprehendi, sed potest aliquatenus idea spirituali: quod non possit idea mere naturali comprehendi, est, quia in illa est Spatium, formata enim est ex talibus, quae in Mundo sunt, in quorum omnibus et singulis, quae spectantur oculis, est Spatium; omne magnum et parvum ibi est Spatii, omne longum, latum et altum ibi est Spatii, verbo omnis mensura, figura et forma ibi est Spatii. Sed usque potest homo aliquatenus comprehendere id cogitatione naturali, modo in illam admittat aliquid lucis spiritualis. sed primum aliquid dicetur de idea cogitationis spiritualis; haec non trahit aliquid ex Spatio, sed omne suum trahit ex Statu; Status dicitur de amore, de

vita, de sapientia, de affectionibus, de gaudiis, in genere de bono et vero; idea vere Spiritualis de illis non commune habet cum Spatio, est superior, et spectat ideas Spatii sub se, sicut caelum spectat terram. Quod Deus praesens sit in Spatio absque spatio, et in Tempore absque tempore, est causa, quia Deus est semper idem, ab aeterno in aeternum, ita qualis ante Mundum creatum, talis post illum, et in Deo et coram Deo ante creationem non fuerunt spatia et tempora, sed post illam, quare quia est Idem, est in Spatio absque spatio, et in Tempore absque tempore: inde sequitur, quod natura separata sit ab Ipso, et tamen in illa omnipraesens sit; vix aliter quam sicut vita in omni substantiali et materiali hominis, tametsi non cum illis se commiscet, comparative sicut lux in oculis, sonus in auribus, gustus in linguis, aut sicut aether in terris et aquis, per quem Orbis terraqueus continetur et circumagitur, et sic porro, quae Agentia si auferrentur, substantiata et materiata illa momento conciderent aut dilaberentur; imo Mens humana, si Deus non in illa ubivis et omni tempore praesens esset, diffueret sicut bulla in aërem, ac utrumque Cerebrum, in quibus ex principiis agit, in spumam abiret, et sic omne humanum fieret pulvis terrae, et odor volans in atmosphaera. Quoniam Deus in omni tempore est absque tempore, ideo in Verbo suo de praeterito et de futuro loquitur in praesenti, ut apud Esajam „*Puer natus est nobis, Filius datus est, cujus nomen est, Heros, Princeps pacis*, Cap IX: 5. et apud Davidem, *Annuntiabo de statuto, Jehovah dixit ad me, Filius meus Tu, Hodie genui te,*" Psalm II: 7. haec de Domino venturo: quare etiam dicitur apud Eundem „*Mille anni in oculis tuis sicut dies hesternus*" Psalm XC: 4. Quod ubivis sit praesens in Universo Mundo, et tamen non aliquid Mundi proprium in Ipso, hoc est, non aliquid, quod spatii et temporis est, ex pluribus aliis locis a videntibus et vigilantibus in Verbo potest perspici, ut ex hoc apud Jeremiam, *Numne Deus in propinquo Ego, et non Deus e longinquo; num occultabitur vir in latibulis ut Ego non videam, omne Caelum et omnem Terram Ego impleo,* Cap XXIII: 23. 24.

31. IV QUOD INFINITAS DEI RESPECTIVE AD SPATIA DICATUR IMMENSITAS, ET RESPECTIVE AD TEMPORA DICATUR

AETERNITAS, ET QUOD TAMETSI HI RESPECTUS SUNT, USQUE NIHIL SPATII SIT IN IPSIUS IMMENSITATE, ET NIHIL TEMPORIS IN IPSIUS AETERNITATE. Quod Infinitas Dei respective ad spatia dicatur Immensitas, est quia Immensum praedicatur de Magno et Amplo, et quoque de Extenso, et in hoc de Spatioso: quod autem Infinitas Dei respective ad tempora dicatur Aeternitas, est quia in Aeternum, praedicatur de progressivis, quae per tempora mensurantur, absque fine: ut pro exemplo; de Orbe terraqueo in se spectato praedicantur illa quae spatii sunt, et de ejus rotatione et progressione praedicantur illa quae temporis sunt, haec quoque faciunt tempora, et illa faciunt spatia, ac sistuntur ita ex sensibus in perceptione mentium reflectentium; at in Deo nihil spatii et temporis est, ut supra ostensum est, et tamen a Deo sunt initia illorum; inde sequitur, quod Infinitas Ipsius respective ad spatia intelligatur per Immensitatem, et quod Infinitas Ipsius respective ad tempora intelligatur per Aeternitatem. At in Caelo ab Angelis per Immensitatem Dei percipitur Divinitas quoad Esse, et per Aeternitatem Divinitas quoad Existere; tum etiam per Immensitatem Divinitas quoad Amorem, et per Aeternitatem Divinitas quoad Sapientiam; causa est, quia Angeli a Divinitate abstrahunt spatia et tempora, et tunc illae notiones resultant. Sed quoniam homo non potest aliter quam ex ideis e talibus quae spatii et temporis sunt captis cogitare, non potest de Dei Immensitate ante spatia, et de Ipsius Aeternitate ante tempora aliquid percipere, imo cum vult illa percipere, est sicut mens ejus cadat in deliquium, paene sicut qui illapsus aquis in statu naufragii est, aut in motu terrae subsidens in statu absorptionis est; imo si usque instat penetrare in illa, potest facile contrahere delirium, et ex hoc inferri in negationem Dei. Semel etiam ego in simili statu fui, cogitando quid Deus ab aeterno, quid ante Mundum conditum, egit, numne deliberavit de Creatione, et excogitavit ordinem secundum quem, num in pure vacuo dabilis esset cogitatio deliberativa, praeter irrita alia; sed ne per talia auferrer in deliria, a Domino elevatus sum in sphaeram et lucem, in qua sunt angeli interiores, et postquam idea spatii et temporis, in qua prius cogitatio mea fuit, ibi paulo remota est, datum est comprehendere, quod Aeternitas Dei non sit aeternitas temporis,

et quod quia tempus non fuit ante Mundum, prorsus vanum esset de Deo cogitare aliqua talia; tum quia Divinum ab aeterno, ita ab omni tempore abstractum, non involvit dies, annos et saecula, sed quod omnia haec essent Deo Instans, conclusi quod Mundus a Deo creatus sit, non in tempore, sed quod tempora a Deo cum creatione introducta sint His adjiciam hoc Memorabile; apparent binae Statuae in humana monstrosa forma cum diductis oribus et dilatatis faucibus in una extremitate Mundi Spiritualis, a quibus videntur sibi deglutiri, qui de Deo ab aeterno vana et dementia cogitant; sed sunt phantasiae, in quas se conjiciunt illi, qui de Deo ante Mundum creatum absona et indebita cogitant

32. V. Quod illustrata Ratio ex permultis in Mundo videre possit Infinitatem Dei. Enumerabuntur aliqua, ex quibus Ratio humana Infinitatem Dei videre potest, quae sunt. I Quod in Universo Creato non dentur duo quae Idem sunt; quod non detur illa Identitas, in simultaneis, Eruditio humana ex ratione vidit et confirmavit, et tamen substantialia et materialia ejus individuatim spectata infinito numero sunt; quod nec detur Identitas duorum effectuum in successivis in Mundo, concludi potest ex gyratione Telluris; quod excentricum ejus in polis faciat, ut nusquam aliquod idem redeat: quod ita sit, evidenter constat ex faciebus humanis, quod in Universo Mundo non detur una facies prorsus similis seu eadem cum alterius, et quod nec dari possit in aeternum: haec infinita varietas nequaquam potest existere, nisi ex Infinitate Dei Creatoris II. Quod non detur unius Animus prorsus similis alterius, quare dicitur, quot capita tot animi; proinde, quod non detur Unius Mens, hoc est, voluntas et intellectus, prorsus similis seu eadem cum alterius, consequenter non unius loquela quoad sonum et quoad cogitationem ex qua, neque unius actio quoad gestum et quoad affectionem, ad amussim aequales alterius, ex qua infinita varietate etiam sicut in speculo Infinitas Dei Creatoris videri potest. III Quod omni semini tam animalium quam vegetabilium sit insita quaedam immensitas ac aeternitas; immensitas, quod multiplicari possit in infinitum, ac aeternitas, quod multiplicatio illa a creatione Mundi absque interruptione huc usque perstiterit, et quod in perpetuum persistat:

e Regno animali sume pisces maris, qui si secundum copiam seminum multiplicarentur, intra 20 aut 50 Annos implerent Oceanum, usque ut constaret ex meris piscibus, et inde Aqua ejus universam Terram inundaret et sic perderet; sed ne hoc fieret, a Deo provisum est, ut piscis cederet pisci in escam Simile foret cum seminibus vegetabilium, quae si totidem, quot ex uno quotannis exsurgunt, plantarentur, intra 20 aut 30 annos implerent superficiem non modo unius telluris, sed etiam plurium: dantur enim virgulta, quorum unumquodvis semen producit centena et millena alia; experire illud calculo, ducendo productionem unius continue in 20 aut 30, et videbis; ex his et illis potest Divina Immensitas et Aeternitas, ex quibus non potest non instar produci, in communi quadam facie, videri. IV. Infinitas Dei coram Ratione illustrata etiam potest apparere ex infinitate, in quam crescere potest unaquaevis scientia, et inde cujusvis intelligentia et sapientia, quarum una et altera crescere potest sicut arbor ex seminibus, ac sylvae et horti ex arboribus, nam non datur finis illarum, memoria hominis est illarum humus, ac intellectus est ubi illarum germinatio, ac voluntas ubi illarum fructificatio; ac binae hae facultates, intellectus et voluntas, tales sunt, ut excoli et perfici possint in Mundo ad finem vitae, et postea in aeternum. V. Infinitas Dei Creatoris etiam videri potest ex infinito numero Stellarum, quae totidem Soles sunt, et inde totidem Mundi; quod in Caelo astrifero etiam dentur Tellures, super quibus homines, bestiae, aves, et vegetabilia, sunt, in quodam Opusculo ex visis descripto ostensum est VI. Infinitas Dei adhuc evidentius mihi constitit ex Caelo Angelico, et quoque ex Inferno, quod illa duo in innumeras Societates aut Congregationes secundum omnes varietates amoris boni et mali, ordinata et coordinata sint, et quod unusquisque secundum suum amorem sortiatur locum; sunt enim omnes ibi ex Humano Genere, a Creatione Mundi collecti, et in Saecula saeculorum colligendi; et quod tametsi unicuivis est suus locus seu sua sedes, usque omnes ibi ita conjuncti sint, ut Universum Caelum Angelicum unum Divinum Hominem, ac Universum Infernum unum monstrosum Diabolum, repraesentet; ex his duobus et ex infinitis mirabilibus in illis, Immensitas una cum Omni-

potentia Dei, manifeste sistitur videnda. VII. Quis etiam non potest intelligere, si parum elevat ratiocinium mentis suae, quod vita in aeternum, quae cuivis homini post mortem est, non dabilis sit, nisi a Deo Aeterno. VIII Praeter illa est quaedam Infinitas in multis, quae cadunt in lumen naturale, et in lumen spirituale apud hominem: in lumen naturale, quod sint variae Series in Geometricis, quae vadunt in infinitum: quod inter tres gradus altitudinis sit progressio in infinitum, nempe quod Gradus primus qui vocatur naturalis, non possit perfici ac elevari ad perfectionem gradus secundi, qui vocatur spiritualis, nec hic ad perfectionem tertii, qui vocatur caelestis: simile est inter finem, causam et effectum, ut quod effectus non possit perfici, ut fiat sicut sua causa, nec causa ut fiat sicut suus finis: hoc illustrari potest per atmosphaeras, quarum tres gradus sunt, datur enim aura suprema, aether sub illa, et aër infra hunc; et qualitas aliqua aëris non potest elevari ad aliquam qualitatem aetheris, nec hujus ad aliquam qualitatem aurae; et tamen elevatio perfectionum in infinitum datur in unaquavis: In lumen spirituale, quod non possit amor naturalis, qui est bestiae, elevari in amorem spiritualem, qui a creatione inditus est homini; simile est cum intelligentia naturali bestiae respective ad intelligentiam spiritualem hominis: sed haec quia adhuc ignota sunt, explicabuntur alibi. Ex his constare potest, quod universalia Mundi sint perpetui typi Infinitatis Dei Creatoris: quomodo autem singularia aemulantur universalia, et repraesentant Infinitatem Dei, est Abyssus, et est Oceanus, in quo Mens humana potest sicut navigare, sed cavebit sibi a procella e naturali homine exsurgente, quae navem cum malis et velis, a puppi, ubi naturalis homo sibi confidens stat, submerget.

33 VI. Quod omne creatum sit finitum, et quod Infinitum sit in finitis ut in receptaculis, et quod in hominibus ut in suis imaginibus Quod omne creatum sit finitum, est quia a Jehovah Deo omnia per Solem Mundi spiritualis, qui proxime ambit Ipsum, et Sol ille est ex substantia quae ex Ipso exivit, cujus essentia est amor; ex illo Sole per calorem et lucem ejus creatum est Universum a primis ad ultima ejus; sed progressum creationis in ordine exponere, non hujus

loci est, in sequentibus dabitur aliquod ejus schema. Hic modo interest scire, quod unum formatum sit ab altero, et quod inde facti sint gradus, tres in spirituali Mundo, et tres illis correspondentes in naturali Mundo, ac totidem in quiescentibus, ex quibus Globus terraqueus consistit; sed unde illi Gradus, et quales sunt, in SAPIENTIA ANGELICA DE DIVINO AMORE ET DIVINA SAPIENTIA, Amstelodami An: 1763 evulgata, et in Codicillo de COMMERCIO ANIMAE ET CORPORIS, Londini An: 1769 edito, plene expositum est: per hos gradus factum est, quod omnia posteriora sint receptacula priorum, et haec adhuc priorum, et sic in ordine receptacula primitivorum, ex quibus Sol Caeli Angelici consistit, et sic quod finita sint receptacula infiniti; hoc quoque coincidit cum Veterum sapientia, ex qua est, quod omnia et singula divisibilia sint in infinitum. Vulgaris idea est, quod, quia finitum non est capax infiniti, finita non possint receptacula infiniti esse; sed ex illis, quae in OPERIBUS MEIS de Creatione tradita sunt, constat, quod Deus Infinitatem suam primum finiverit per substantias ex Ipso emissas, ex quibus proximus ejus ambitus, qui facit Solem Mundi spiritualis, exstitit; et quod deinde per illum Solem reliquos ambitus usque ad ultimum, qui ex quiescentibus consistit, perfecerit, et quod sic Mundum per gradus plus et plus finiverit: haec allata sunt propter finem, ut rationi humanae, quae nisi videt causam non quiescit, satisfiat.

34 Quod Infinitum Divinum sit in hominibus ut in suis imaginibus, constat ex Verbo, ubi legitur hoc „*Tandem dixit Deus, faciamus hominem in Imagine nostra, secundum similitudinem nostram; creavit itaque Deus hominem in Imaginem suam, in imaginem Dei creavit illum*,“ Gen. I: 26 27. ex quibus sequitur, quod homo sit Organum recipiens Dei, et quod sit Organum secundum quale receptionis. Mens humana, ex qua et secundum quam homo est homo, in tres Regiones secundum tres gradus formata est, in Primo gradu est illa caelestis, in quo etiam sunt Angeli supremi Caeli; in Secundo gradu est illa spiritualis, in quo etiam sunt Angeli medii Caeli; et in Tertio gradu est illa naturalis, in quo etiam sunt Angeli ultimi Caeli; Mens humana secundum tres illos gradus organizata, est receptaculum Divini influxus, sed usque Divinum

non ulterius influit, quam sicut homo explanat viam, seu aperit januam; si hoc facit usque ad supremum seu caelestem gradum, tunc homo fit vere imago Dei, et post mortem fit Angelus supremi Caeli; at si explanat viam seu aperit januam modo ad medium seu spiritualem gradum, tunc homo quidem fit imago Dei, sed non in illa perfectione, et post mortem fit Angelus medii Caeli; at si modo explanat viam, seu aperit januam solum ad ultimum seu naturalem gradum, tunc homo, si agnoscit Deum, et Illum pietate actuali colit, fit imago Dei in ultimo gradu, et post mortem fit Angelus ultimi Caeli: at si non agnoscit Deum, et non colit Illum pietate actuali, exuit imaginem Dei, et fit similis cuidam animali, praeter quod gaudeat facultate intelligendi et inde loquendi; si tunc occludit gradum supremum naturalem, qui correspondet supremo caelesti, fit quoad amorem similis bestiae terrae; at si occludit medium gradum naturalem, qui correspondet medio spirituali, fit quoad amorem sicut vulpes, et quoad visum intellectus sicut avis vesperae; at si etiam ultimum gradum naturalem quoad spirituale ejus occludit, fit quoad amorem sicut fera, et quoad intellectum veri sicut piscis Vita Divina, quae per influxum ex Sole Caeli Angelici actuat hominem, comparari potest cum Luce ex Sole Mundi, et cum ejus influxu in objectum diaphanum; receptio vitae in supremo gradu cum influxu lucis in adamantem; receptio vitae in secundo gradu cum influxu lucis in crystallum, et receptio vitae in ultimo gradu cum influxu lucis in vitrum, aut in membranam transparentem; at si hic gradus quoad ejus spirituale prorsus occluderetur, quod fit dum negatur Deus, et colitur satanas, receptio vitae a Deo comparari potest cum influxu lucis in opaca terrae, ut in lignum putre, aut in cespitem paludis, aut in fimum, et sic porro; fit enim homo tunc cadaver spirituale.

* * * * *

35 His adjiciam hoc Memorabile. Quondam eram in stupore de ingente multitudine hominum, qui Creationem addicunt Naturae, et inde omnia quae sub Sole, et omnia quae supra Solem sunt, dicentes ex agnitione cordis, cum vident aliquid, annon hoc Naturae est; et cum interrogantur, quare dicunt illa naturae esse, et cur non Dei, cum tamen aliquoties

cum Communione dicunt, quod Deus creaverit Naturam, et inde possunt tam aeque dicere, quod illa, quae vident, Dei sint, quam quod naturae sint; sed respondent tono interno paene tacito, quid Deus nisi Natura: apparent illi omnes ex persuasione de creatione Universi ex Natura, et ex insania illa sicut ex sapientia, gloriosi, adeo ut aspiciant omnes qui agnoscunt Creationem Universi a Deo, sicut formicas, quae repunt humi, et terunt stratam viam, et quosdam sicut papiliones, qui in aëre volant, vocantes illorum dogmata, somnia, quia vident quae non vident, dicentes, quis vidit Deum, et quis non videt Naturam. Quando in stupore de multudine talium eram, adstitit mihi a latere Angelus, et dixit mihi, quid meditaris, et respondi, de multitudine talium, qui credunt, quod Natura sit ex se, et sic creatrix Universi, et dixit mihi Angelus, totum Infernum ex talibus est, et vocantur ibi Satanae et Diaboli, Satanae qui confirmaverunt se pro Natura, et inde negaverunt Deum, Diaboli qui facinorose vixerunt, et sic e cordibus omnem agnitionem Dei rejecerunt: sed deducam te ad Gymnasia, quae in Plaga meridionali occidentali sunt, ubi tales, et nondum in Inferno sunt: et prehendit me manu, et deduxit, et vidi domunculas, in quibus Gymnasia, et in medio illarum unam, quae erat sicut Praetorium reliquorum; hoc constructum erat ex lapidibus piceis, qui superinducti erant lamellis sicut vitreis ex auro et argento quasi micantibus, quales sunt quae vocantur selenites seu lapides speculares; et hic et ibi erant interspersa Conchilia nitentia. Huc accessimus et pulsavimus, et mox unus aperuit januam, et dixit, beneventote; et cucurrit ad mensam, et apportavit quatuor libros, et dixit, hi Libri sunt Sapientia, cui multitudo Regnorum hodie adplaudit, huic Libro seu Sapientiae adplaudunt multi in Gallia, huic multi in Germania, huic aliqui in Batavia, et huic aliqui in Britannia: porro dixit, si vultis videre, faciam ut hi quatuor Libri coram oculis vestris luceant; et tunc gloriam famae suae effudit et circumfudit, et Libri mox sicut ex luce fulserunt; sed haec lux coram oculis nostris illico evanuit: et tunc quaesivimus, quid nunc scribit, et respondit, quod nunc illa quae intimae sapientiae sunt e thesauris suis educat et expromat, quae in compendio sunt haec, I. *Num Natura*

sit vitae, vel num Vita sit Naturae II. *Num Centrum sit Expansi, vel num Expansum sit Centri.* III. *De Centro Expansi et Vitae.* His dictis reposuit se super Solio ad mensam, nos vero in Gymnasio ejus, quod erat spatiosum, ambulavimus; ille super mensa habebat Candelam, quia non Lux solaris ibi erat, sed Lux nocturna lunaris; et, quod miratus sum, candela visa est circum circa ibi ferri, et illuminare; at quia illa non erat emuncta, illuminabat parum; et cum scripsit, vidimus imagines in variis formis e mensa in parietes volantes, quae in nocturna illa luce lunari apparebant sicut volucres pulchrae Indicae; sed cum aperuimus januam, ecce illae in Luce diurna solari apparebant sicut aves vesperae, quibus alae retiformes sunt; erant enim verisimilitudines, quae per confirmationes factae sunt fallaciae, quae ingeniose in series ab illo erant connexae Postquam haec vidimus, accessimus ad mensam, et quaesivimus illum, quid nunc scribit, dixit, de Primo illo, num Natura sit Vitae, vel num Vita sit Naturae; et de hoc inquiit, quod possit utrumque confirmare, et facere ut sit verum; sed quia intus latet aliquod reconditum, quod timet, non ausit confirmare nisi hoc, quod Natura sit Vitae, hoc est, ex Vita, non autem quod Vita sit Naturae, hoc est, ex Natura: quaesivimus blande, quid est quod intus latet reconditum quod timet, respondit, quod sit quod vocari possit Naturalista, et sic Atheus a Clericis, et Vir non sanae rationis a Laicis, quoniam hi et illi sunt vel credentes ex caeca fide, vel videntes ex visu confirmantium illam Sed tunc ex quadam indignatione zeli pro veritate alloquuti sumus illum, dicentes, amice, valde falleris, sapientia tua, quae est ingeniositas scribendi, seduxit te, et gloria famae induxit te ad confirmandum, quod non credis: nostine quod Mens humana sit elevabilis supra sensualia, quae sunt quae in cogitationibus sunt ex sensibus corporis, et quod cum elevatur, videat illa quae Vitae sunt supra, et illa quae Naturae sunt infra; quid Vita aliud quam Amor et Sapientia, et quid Natura aliud quam illorum receptaculum, per quod operentur suos effectus seu usus; num haec possunt unum esse, quam sicut principale et instrumentale; num potest lux unum esse cum oculo, num sonus cum aure, unde horum sen-

sus nisi ex vita, et illorum formae nisi ex natura: quid Corpus humanum nisi quam Organum vitae; annon omnia et singula ibi organice formata sunt ad producendum illa quae Amor vult ac Intellectus cogitat, suntne organa corporis ex natura, ac Amor et Cogitatio ex vita, suntne illa inter se prorsus distincta: eleva aciem ingenii adhuc parum altius, et videbis, quod vitae sit affici et cogitare, et quod affici sit amoris, et cogitare sapientiae, ac utrumque vitae, nam, ut dictum est, Amor et Sapientia sunt vita: si adhuc facultatem intelligendi elevas parum altius, videbis, quod non detur Amor et sapientia, nisi alicubi sit illorum origo, et quod origo illorum sit Ipse Amor et Ipsa Sapientia, et inde Ipsa Vita, et haec sunt Deus a quo Natura. Postea loquuti sumus cum illo de Altero, Num Centrum sit Expansi, vel num Expansum sit Centri; et quaesivimus cur hoc ventilat, respondit propter finem, ut concludat de Centro et Expanso Naturae et Vitae, ita de origine unius et alterius; et cum interrogavimus, quae ejus Mens, respondit de his similiter ut prius, quod utrumque possit confirmare, sed quod ex timore jacturae famae confirmet, quod Expansum sit Centri, hoc est, a Centro; tametsi scio quod ante Solem fuerit aliquid, et hoc ubivis in Expanso, et quod hoc in ordinem a se confluxerit, ita in Centrum. Sed tunc iterum alloquuti sumus illum ex zelo indignante, et diximus, amice, insanis; et cum hoc audivit, retraxit solium a mensa, et timide nos aspexit, et tunc attendit aurem, sed ridens: at continuavimus dicendo, quid insanius est dicere, quam quod Centrum sit ab Expanso; per Centrum tuum intelligimus Solem, et per Expansum tuum intelligimus Universum, et sic quod Universum exstiterit absque Sole: facitne Sol Naturam et omnes ejus proprietates, quae unice dependent a Luce et Calore procedentibus a Sole per Atmosphaeras; ubinam haec prius, sed unde haec in sequente ventilatione dicemus, suntne Atmosphaerae, et omnia quae super Tellure, sicut Superficies, et Sol illorum Centrum; quid illa omnia absque Sole, num possunt uno momento subsistere, inde quid illa omnia ante Solem, num potuerunt existere, estne subsistentia perpetua existentia: cum itaque omnium Naturae subsistentia est a Sole, sequitur quod etiam omnium existentia; hoc videt, et ex aut-

opsia agnoscit unusquisque; annon posterius sicut existit etiam subsistit a priori, si superficies foret prius, et centrum posterius, annon prius subsisteret ex posteriori, quod tamen est contra leges ordinis: quomodo possunt posteriora producere priora, aut exteriora interiora, aut crassiora puriora; inde quomodo possunt superficies, quae faciunt Expansum, producere Centrum, quis non videt quod hoc sit contra naturae leges: adduximus haec argumenta ex Analysi rationis, ad confirmandum, quod Expansum existat a Centro, et non vicissim, tametsi unusquisque, qui juste cogitat, absque illis argumentis hoc videt Dixisti, quod Expansum confluxerit in Centrum a se, num sic fortuito in tam mirabilem et stupendum ordinem, ut unum sit propter alterum, et omnia et singula propter hominem, et ejus vitam aeternam; num Natura ex aliquo amore per aliquam sapientiam potest intendere fines, prospicere causas, et sic providere effectus, ut talia in suo ordine existant; et num potest ab hominibus facere Angelos, et ex his Caelum, et facere, ut illi qui ibi sunt, vivant in aeternum: pone haec, et cogita, et cadet tua idea de existentia naturae a natura. Post haec, quaesivimus illum, quid cogitaverat, et quid nunc cogitat de Tertio, de Centro et Expanso Naturae et Vitae; num credat quod Centrum et Expansum Vitae sit idem cum Centro et Expanso Naturae; dixit, quod haereat, et quod prius cogitaverit, quod interior activitas Naturae sit Vita, et quod Amor et Sapientia, quae essentialiter faciunt hominis vitam, sint inde; et quod ignis Solis per calorem et lucem, mediis atmosphaeris, producat illam; at quod nunc ex auditis de hominum vita post mortem, in ambiguo sit, et quod hoc ambiguum ferat mentem jam sursum jam deorsum, et cum sursum, agnoscat Centrum, de quo prius non aliquid noverat, et cum deorsum, videat Centrum quod credidit Unicum; et quod Vita sit ex Centro, de quo prius non aliquid sciverat, et quod Natura sit ex Centro, quod prius credidit unicum esse, et quod utrumque Centrum habeat Expansum circum se. Ad haec diximus, Bene, modo etiam velit ex Centro et Expanso Vitae spectare Centrum et Expansum Naturae, et non vice versa: et instruximus illum, quod supra Caelum Angelicum sit Sol, qui est purus Amor, ad aparentiam igneus sicut Sol mundi,

et quod ex Calore, qui procedit ex illo Sole, sit angelis et hominibus Voluntas et Amor, et quod ex Luce inde sit illis Intellectus et Sapientia; et quod illa quae inde sunt, dicantur spiritualia, et quod illa quae ex Sole Mundi procedunt, sint continentia seu receptacula vitae, et dicantur Naturalia: tum quod Expansum Centri vitae dicatur MUNDUS SPIRITUALIS, qui ex suo Sole subsistit, et quod Expansum Centri Naturae dicatur MUNDUS NATURALIS, qui ex suo Sole subsistit. Nunc quia de Amore et Sapientia non praedicari possunt Spatia et Tempora, sed pro illis Status, sequitur quod Expansum circum Solem Caeli Angelici non sit Extensum, sed usque in Extenso Solis naturalis, et apud subjecta viva ibi secundum receptiones, et receptiones secundum formas et status. Sed tunc quaesivit, unde ignis Solis mundi seu naturae, respondebamus, quod sit ex Sole Caeli Angelici, qui non est ignis, sed Divinus Amor proxime procedens a Deo, Qui in medio ejus est: hoc quia miratus est, demonstravimus ita; Amor in sua essentia est spiritualis ignis, inde est, quod ignis in Verbo in spirituali ejus sensu significet amorem, unde orant in Templis Sacerdotes, ut Ignis caelestis impleat corda, per quem intelligunt amorem; ignis Altaris, et ignis Candelabri in Tabernaculo apud Israëlitas, non aliud quam Divinum Amorem repraesentavit; Calor sanguinis, seu Calor vitalis hominum, et in genere animalium, non aliunde est, quam ex amore, qui facit vitam illorum; inde est, quod homo incendatur, incalescat et inflammetur, dum amor ejus exaltatur in zelum, aut excitatur in iram et excandescentiam: quare ex eo, quod Calor spiritualis, qui est Amor, producat calorem naturalem apud homines, usque ut accendat et inflammet illorum facies et artus, constare potest, quod Ignis Solis naturalis non aliunde exstiterit, quam ex Igne Solis spiritualis, qui est Divinus Amor. Nunc quia Expansum oritur ex Centro, et non vicissim, ut supra diximus, et Centrum vitae, quod est Sol Caeli Angelici, est Divinus Amor proxime procedens a Deo, Qui in medio illius Solis est; et quia inde est Expansum illius Centri, quod vocatur Mundus spiritualis, et quia ex illo Sole exstiterat Sol Mundi, et ex hoc Expansum ejus, quod vocatur Mundus naturalis, patet, quod Universum a Deo creatum sit. Post haec abivimus, et ille comitatus est

nos extra atrium sui Gymnasii, et loquutus est cum nobis de Caelo et Inferno, et de Divino auspicio, ex nova ingenii sagacitate.

DE DEI ESSENTIA, QUAE EST DIVINUS AMOR ET DIVINA SAPIENTIA

36 Distinximus inter Esse Dei et Essentiam Dei, quia inter Infinitatem Dei et Amorem Dei, ac Infinitas applicate dicitur de Esse Dei, ac Amor de Essentia Dei; est enim, ut supra dictum, Esse Dei universalius quam Essentia Dei, similiter Infinitas universalior quam Amor Dei, quapropter Infinitum fit adjectivum Essentialium et Attributorum Dei, quae omnia Infinita dicuntur, sicut de Divino Amore quod Infinitus sit, de Divina Sapientia quod Infinita, de Divina Potentia similiter: non quod Esse Dei praeexistat, sed quia ingreditur Essentiam ut adjunctivum cohaerens, determinans, formans, et simul elevans Sed hoc Membrum hujus Capitis, ut priora, in sequentes Articulos dispescetur I *Quod Deus sit ipse Amor et ipsa Sapientia, et quod haec duo faciant Essentiam Ipsius,* II. *Quod Deus sit ipsum Bonum et ipsum Verum, quia Bonum est amoris, et Verum est Sapientiae* III. *Quod ipse Amor et ipsa Sapientia sint ipsa Vita, quae est Vita in se.* IV. *Quod Amor et Sapientia in Deo unum faciant.* V. *Quod Essentia amoris sit amare alios extra se, velle unum cum illis esse, et beatificare illos ex se* VI. *Quod haec amoris Divini fuerint causa creationis Universi, et quod sint causa conservationis ejus* Sed de his singulatim

37. I QUOD DEUS SIT IPSE AMOR ET IPSA SAPIENTIA, ET QUOD ILLA DUO FACIANT ESSENTIAM IPSIUS Quod Amor et Sapientia sint duo Essentialia, ad quae se referunt omnia Infinita, quae in Deo sunt, et quae a Deo procedunt, prima Antiquitas vidit; sed Aetates sequentes successive, sicut mentes detraxerunt e Caelo, et illas mundanis et corporeis immerserunt, non potuerunt videre; inceperunt enim non scire quid Amor in sua essentia, et inde quid Sapientia in sua, nescientes quod Amor abstractus a forma non dabilis sit, et quod in forma et per formam operetur. Nunc quia Deus est ipsa, et unica, et sic prima Substantia et Forma, quarum Essentia est Amor et Sapien-

tia, et quia ex Ipso facta sunt omnia quae facta sunt, sequitur, quod Universum cum omnibus et singulis ejus ex Amore per Sapientiam creaverit, et quod inde Divinus Amor una cum Divina Sapientia in omnibus et singulis subjectis creatis sit: est quoque Amor, non modo Essentia formans omnia, sed etiam uniens et conjungens illa, et sic continens formata in nexu. Haec illustrari possunt per innumerabilia in Mundo; sicut per CALOREM et LUCEM e Sole, quae sunt duo Essentialia et Universalia, per quae super Tellure omnia et singula existunt et subsistunt: haec ibi sunt, quia Divino Amori et Divinae Sapientiae correspondent, Calor enim, qui e Sole Mundi spiritualis procedit, in sua essentia est Amor, et Lux inde in sua essentia est Sapientia Illustrari etiam haec possunt per duo essentialia et universalia, per quae Mentes humanae existunt et subsistunt, quae sunt VOLUNTAS et INTELLECTUS; ex his duobus enim cujusvis Mens consistit; et illa duo in omnibus et singulis ejus sunt et operantur; causa est, quia Voluntas est receptaculum et habitaculum amoris, ac Intellectus sapientiae similiter; quapropter duo illa correspondent Divino Amori et Divinae Sapientiae, ex quibus originitus sunt. Porro eadem illa illustrari possunt per duo Essentialia et Universalia, per quae Corpora humana existunt et subsistunt, quae sunt COR et PULMO, seu systole et diastole cordis, ac respiratio pulmonis, quod haec duo operentur in omnibus et singulis ibi, notum est, causa est, quia Cor correspondet amori, et Pulmo sapientiae, quae Correspondentia in SAPIENTIA ANGELICA DE DIVINO AMORE ET DIVINA SAPIENTIA, Amstelodami evulgata, plene demonstrata est. Quod Amor sicut sponsus et maritus producat seu generet omnes formas, sed per sapientiam ut sponsam et uxorem, ex innumerabilibus in utroque Mundo, Spirituali et Naturali, convinci potest: hoc solum memorandum est, quod Universum Caelum Angelicum disponatur in suam formam, et contineatur in illa, ex Divino Amore per Divinam Sapientiam: illi, qui aliunde quam ex Divino Amore per Divinam Sapientiam, deducunt creationem Mundi, et non sciunt quod duo illa faciant Divinam Essentiam, illi descendunt a visu rationis ad visum oculi, et Naturam ut creatricem Universi osculantur, et inde concipiunt chimaeras, et parturiunt larvas; cogitant fallacias,

ex illis ratiocinantur, et concludunt ova, in quibus sunt aves noctis; tales non vocari possunt Mentes, sed Oculi et Aures absque intellectu, seu Cogitationes absque anima; loquuntur de coloribus sicut existerent absque luce, de existentia arborum sicut absque semine, et de omnibus Mundi sicut absque Sole, quoniam principiata faciunt principia, et causata causas, et sic resupinant omnia, et vigilias rationis sopiunt, et sic somnia vident

38 II QUOD DEUS SIT IPSUM BONUM ET IPSUM VERUM, QUIA BONUM EST AMORIS, ET VERUM EST SAPIENTIAE. Universaliter notum est, quod omnia se referant ad bonum et verum, indicium quod omnia ex Amore et Sapientia exstiterint, omne enim quod procedit ex amore, vocatur bonum, hoc enim sentitur, et jucundum, per quod amor se manifestat, est cuivis bonum, omne autem id quod procedit ex Sapientia, vocatur verum, sapientia enim non nisi quam ex veris consistit, et afficit sua objecta amaeno lucis, et hoc amaenum, dum percipitur, est verum ex bono; quare Amor est complexus omnium bonitatum, et Sapientia est complexus omnium veritatum; sed hae et illae sunt a Deo, qui est ipse Amor et inde ipsum Bonum, ac ipsa Sapientia et inde ipsum Verum. Inde est, quod in Ecclesia sint duo essentialia, quae vocantur Charitas et Fides, ex quibus omnia et singula ejus consistunt, et quae in ejus omnibus et singulis erunt; causa est, quia omnia bona Ecclesiae sunt charitatis, et vocantur Charitas, et omnia vera ejus sunt fidei, et vocantur fides· jucunda amoris, quae etiam sunt jucunda charitatis, faciunt ut jucunda dicantur bona, et amaena sapientiae, quae etiam sunt amaena fidei, faciunt ut vera dicantur vera, nam jucunda et amaena faciunt vitam illorum; absque vita ex illis, bona et vera sunt sicut inanimata, et quoque sunt sterilia Sed Jucunda amoris sunt duplicis generis, similiter Amaena, quae apparent sicut sapientiae; nempe jucunda Amoris boni, et jucunda amoris mali, et inde amaena fidei veri et amaena fidei falsi; duo illa jucunda Amoris in subjectis, in quibus sunt, ex sensatione illorum, vocantur bona, et duo illa amaena fidei, ex perceptione illorum etiam vocantur bona, sed quia in intellectu sunt, non aliud sunt quam vera; tametsi sibi opposita sunt, ac unius amoris bonum est bonum,

et alterius amoris bonum est malum, tum unius fidei verum est verum, et alterius fidei verum est falsum: sed Amor, cujus jucundum est essentialiter bonum, est sicut calor Solis fructificans, vivificans, et operans in humum fertilem, inque arbores usus, et in segetes; et ubi operatur, fit sicut paradisus, hortus Jehovae, et sicut terra Canaan; et amaenum veri ejus, est sicut lux e Sole tempore veris, et sicut lux influens in vas crystallinum, in quo sunt flores pulchri, et ex quo aperto exspiratur suaveolentum; at jucundum amoris mali est sicut calor Solis exsiccans, enecans, et operans in humum sterilem, et in arbores noxae, ut in spinas et sentes, et ubi operatur, fit desertum Arabiae, ubi serpentes hydrae et presteres; et amaenum falsi ejus, est sicut lux e Sole tempore hyemis, et sicut lux influens in utrem, in quo sunt vermes natantes in aceto, et reptilia nidoris tetri. Sciendum est, quod omne bonum se formet per vera, et quoque se amiciat per illa, et sic se ab alio bono distinguat, et quoque quod bona unius prosapiae se in fasciculos ligent, et simul hos amiciant, et sic se ab aliis distinguant; quod ita fiant formationes, patet ex omnibus et singulis in Corpore humano; quod simile fiat in Mente humana, constat ex causa, quod perpetua Correspondentia omnium mentis sit cum omnibus corporis: inde sequitur, quod Mens humana organizata sit, interius ex substantiis spiritualibus, et exterius ex substantiis naturalibus, et demum ex materialibus. Mens, cujus amoris jucunda sunt bona, interius ex substantiis spiritualibus, quales sunt in Caelo, at Mens, cujus jucunda sunt mala, interius ex substantiis spiritualibus, quales sunt in inferno, et hujus mala ligantur in fasciculos per falsa, et illius bona in fasciculos per vera; quoniam tales colligationes bonorum et malorum sunt, ideo Dominus dicit, *quod Zizania in fasciculos colligenda sint ad comburendum, et similiter offendicula*, Matth. XIII: 30. 40. 41. Joh. XV: 6.

39. III. QUOD DEUS, QUIA EST IPSE AMOR ET IPSA SAPIENTIA, SIT IPSA VITA, QUAE EST VITA IN SE. Dicitur apud Johannem *„Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, in Ipso Vita erat, et vita erat Lux hominum,“* Cap I: 1. 4; per Deum ibi intelligitur Divinus Amor, et per Verbum Divina Sapientia; ac Divina Sapientia

proprie est Vita, ac Vita proprie est Lux, quae procedit a Sole Mundi spiritualis, in cujus medio est Jehovah Deus: Divinus Amor format Vitam, sicut ignis format lucem: in Igne sunt duo, Causticitas et Splendor, ex causticitate ejus procedit calor, et ex splendore ejus procedit lux; similiter in amore sunt duo, unum cui causticitas ignis correspondet, et est quoddam intime afficiens voluntatem hominis, et alterum, cui splendor ignis correspondet, et est quoddam intime afficiens intellectum hominis; inde est homini amor et intelligentia; nam, ut supra aliquoties dictum est, ex Sole Mundi spiritualis procedit Calor, qui in essentia sua est amor, et Lux quae in essentia sua est sapientia; illa duo influunt in omnia et singula Universi, et illa intime afficiunt, et apud homines in eorum voluntatem et intellectum, quae duo creata sunt receptacula influxus, voluntas receptaculum amoris, ac intellectus receptaculum sapientiae: inde patet, quod vita hominis habitet in Intellectu, et quod talis sit, qualis est sapientia ejus, et quod amor voluntatis modificet illam.

40. Apud Johannem etiam legitur; *Quemadmodum Pater habet vitam in Seipso, ita dedit etiam Filio vitam habere in Seipso*, Cap V: 26; per quod intelligitur, quod quemadmodum ipsum Divinum quod fuit ab aeterno, vivit in Se, ita quoque Humanum, quod suscepit in tempore, vivat in Se; Vita in se, est ipsa et unica Vita, e qua omnes angeli et homines vivunt. Ratio humana potest hoc videre ex Luce quae procedit ex Sole Mundi naturalis, quod haec non creabilis sit, sed quod formae recipientes illam creatae sint. oculi enim sunt ejus formae recipientes, et lux influens e Sole facit, ut illi videant: simile est cum Vita, quae, ut dictum, est Lux procedens ex Sole Mundi spiritualis, quod non creabilis sit, sed quod influat continue, ac sicut illuminat, etiam vivificet Intellectum hominis: consequenter, quod quia Lux, Vita, et Sapientia, unum sunt, Sapientia non creabilis sit, similiter nec fides, nec verum, nec amor, nec charitas, nec bonum, sed quod formae recipientes illa, creatae sint. Mentes humanae et angelicae sunt formae illae. Caveat itaque sibi quisque, ut persuadeat sibi, quod vivat ex se, tum quod sapiat, credat, amet, verum percipiat, et bonum velit et faciat ex se; quantum enim quis illa

sibi persuadet, tantum mentem suam e Caelo in terram dejicit, et a spirituali fit naturalis, sensualis, et corporeus, occludit enim superiores regiones Mentis suae, unde quoad omnia quae Dei, quae Caeli, et quae Ecclesiae sunt, fit caecus, et tunc omne, quod de illis forte cogitat, ratiocinatur, et loquitur, fit in fatuitate, quia in tenebris, et tunc simul attrahit fiduciam quod illa sint sapientiae; occlusis enim regionibus mentis superioribus, ubi lux vitae vera habitat, aperit se regio mentis infra illas, in quam modo lumen Mundi admittitur, et hoc lumen separatum a luce superiorum, est lumen fatuum, in quo falsa apparent sicut vera, et vera sicut falsa, ac ratiocinatio ex falsis sicut sapientia, et ex veris sicut insania, et tunc ille credit se acie aquilae pollere, tametsi illa quae sapientiae sunt, non plus videt quam vespertilio in luce diurna

41 IV QUOD AMOR ET SAPIENTIA IN DEO UNUM FACIANT. Omnis Sapiens in Ecclesia novit, quod omne bonum amoris et charitatis sit a Deo, similiter omne verum sapientiae et fidei; quod ita sit, Ratio humana etiam videre potest, dummodo scit, quod origo amoris et sapientiae sit e Sole Mundi spiritualis, in cujus medio est Jehovah Deus, seu quod idem est, quod sit a Jehovah Deo per Solem, qui circum circa Illum est; Calor enim procedens e Sole illo in essentia sua est amor, et Lux inde procedens in essentia sua est sapientia; inde ut in clara die patet, quod amor et sapientia in illa origine unum sint, proinde in Deo, ex Quo origo illius Solis. Illustrari etiam hoc potest, ex Sole Mundi naturalis, qui est purus Ignis, quod ex igneo ejus procedat calor, et quod ex splendore ignei ejus procedat lux, et sic quod utrumque in origine sua unum sit. Quod autem in procedendo dividantur, constat ex subjectis, quorum aliqua plus caloris, et aliqua plus lucis recipiunt; hoc imprimis fit apud homines, in his Lux vitae, quae est intelligentia, et calor vitae qui est amor, dividuntur; quod fit ex causa, quia homo reformandus et regenerandus est, et hoc non fieri potest, nisi Lux vitae, quae est Intelligentia, doceat quid volendum et amandum est: sciendum tamen est, quod Deus continue operetur conjunctionem amoris et sapientiae apud hominem, sed quod homo nisi spectet ad Deum, et credat in Ipsum, continue operetur divisionem; quare quantum duo illa, bonum

amoris aut charitatis ac verum sapientiae aut fidei, conjunguntur apud hominem, tantum homo fit imago Dei, ac elevatur ad Caelum et in Caelum ubi sunt angeli; et vicissim, quod quantum duo illa dividuntur ab homine, tantum homo fiat imago Luciferi et Draconis, et dejiciatur e Caelo in terram, et dein sub terram in Infernum: ex Conjunctione duorum illorum, fit status hominis sicut status arboris tempore veris, quando calor se ex aequo conjungit cum luce, unde ejus germinatio, florescentia, et fructificatio; at vicissim ex divisione duorum illorum, fit status hominis sicut status arboris tempore hyemis, quando calor a luce recedit, unde ejus denudatio et decalvatio ab omni folio et fronde Quando spiritualis calor, qui est amor, separat se a spirituali luce, quae est sapientia, seu, quod idem est, charitas a fide, fit homo sicut humus acescens aut putrescens, in qua nascuntur vermes, et si producit virgulta, folia illorum implentur pediculis, et consumuntur; illecebrae enim amoris mali, quae in se sunt concupiscentiae, erumpunt, quas Intelligentia non domat et refraenat, sed diligit, educat et nutrit: verbo, dividere amorem et sapientiam, seu charitatem et fidem, quae duo Deus continue conatur conjungere, comparative est sicut orbare faciem rubore, unde pallor sicut mortui, aut auferre candorem a rubore, unde facies fit sicut fax inflammata: et quoque fit sicut vinculum conjugiale solvere inter duos, et facere ut uxor fiat meretrix, et vir adulter; amor enim aut charitas est sicut maritus, ac sapientia aut fides est sicut uxor, et cum duo illa separantur, fit spiritualis meretricatio et scortatio, quae sunt falsificatio veri et adulteratio boni.

42. Praeter haec sciendum est, quod tres gradus amoris et sapientiae, et inde tres gradus vitae sint, et quod Mens humana secundum hos gradus sicut in regiones formata sit, et quod vita in suprema regione in supremo gradu sit, in secunda regione in minore gradu, et quod in ultima regione in infimo gradu, hae regiones aperiuntur successive apud homines; ultima regio, ubi vita in infimo gradu est, ab infantia ad pueritiam, et hoc fit per scientias; secunda regio, ubi vita est in majore gradu, a pueritia ad adolescentiam, et hoc fit per cogitationes ex scientiis; et suprema regio, ubi vita in supremo

gradu est, ab adolescentia ad juventutem, et porro, et hoc fit per perceptiones veritatum et moralium et spiritualium: ulterius sciendum est, quod perfectio vitae non consistat in cogitatione, sed in perceptione veri ex luce veri; differentiae vitae apud homines inde possunt concludi; dantur enim qui illico dum audiunt verum, percipiunt quod verum sit, hi in Mundo spirituali repraesentantur per aquilas; dantur qui non percipiunt verum, sed concludunt illud ex confirmationibus per apparentias, hi repraesentantur per aves canoras; dantur qui credunt verum esse, quia dictatum a viro auctoritatis, hi repraesentantur per picas; et insuper dantur, qui non volunt, tum qui non possunt, percipere verum, sed modo falsum, causa est, quia in luce fatua sunt, in qua luce falsum apparet sicut verum, ac verum vel sicut aliquod supra caput in densa nube, absconditum, vel sicut meteoron, vel sicut falsum, horum cogitationes repraesentantur per noctuas, et loquelae per ululas: illi ex his, qui confirmaverunt sua falsa, non sustinent audire vera, ac ut primum aliquod verum auris eorum ostium pulsat, ex aversatione repellunt illud, vix aliter quam stomachus biliosis differtus cibum ex nausea evomit.

43 V. Quod essentia amoris sit amare alios extra se, velle unum cum illis esse, et beatificare illos ex se. Sunt duo, quae faciunt essentiam Dei, Amor et Sapientia, at sunt tria quae faciunt essentiam amoris Ipsius, amare alios extra se, velle unum cum illis esse, et beatificare illos ex se: eadem tria etiam faciunt essentiam sapientiae Ipsius, quia Amor et Sapientia in Deo unum faciunt, ut supra ostensum est, at Amor vult illa, et Sapientia producit illa. Primum Essentiale, *quod est amare alios extra se*, agnoscitur ex amore Dei erga totum Genus humanum, et propter illud amat Deus omnia quae creavit, quia sunt media, nam qui amat finem, etiam amat media: omnes et omnia in Universo sunt extra Deum, quia sunt finita, et Deus est Infinitus: amor Dei vadit et extendit se non modo ad bonos et bona, sed etiam ad malos et mala, proinde non modo ad illos et illa, quae in Caelo sunt, sed etiam ad illos et illa quae in Inferno sunt, ita non modo ad Michaëlem et Gabrielem, sed etiam ad diabolum et satanam, est enim Deus ubivis et ab aeterno in aeternum Idem; dicit

etiam, *quod faciat Solem suum exoriri super bonos et malos; ac quod pluviam mittat super justos et injustos*, Matth V: 45; sed quod usque mali sint mali, ac mala sint mala, est in ipsis subjectis et objectis, quod non recipiant amorem Dei qualis est, et intime inest, sed quales ipsi sunt, similiter ut facit spina et urtica cum calore solis, et cum pluvia caeli. SECUNDUM ESSENTIALE AMORIS DEI, *quod est velle unum cum illis esse*, agnoscitur etiam ex conjunctione Ipsius cum Caelo Angelico, cum Ecclesia in terris, cum unoquovis ibi, et cum omni bono et vero, quae hominem et Ecclesiam ingrediuntur et faciunt; amor etiam in se spectatus non aliud est quam nisus ad conjunctionem: quapropter ut hoc essentiae amoris obtineretur, Deus creavit hominem in imaginem et similitudinem suam, cum qua conjunctio fieri potest: quod Amor Divinus continue intendat conjunctionem, patet a Domini verbis, *quod velit ut unum sint, Ipse in illis et illi in Ipso, ac ut amor Dei in illis sit*, Joh XVII: 21 22. 23. 26 TERTIUM ESSENTIALE AMORIS DEI, *quod est beatificare illos a se*, agnoscitur ex vita aeterna, quae est beatitudo, faustitas, et felicitas absque fine, quam Deus dat illis, qui amorem Ipsius in se recipiunt; Deus enim sicut est ipse Amor, etiam est ipsa Beatitudo, nam omnis amor jucundum a se exspirat, et Divinus amor ipsum beatum, faustum, et felix in aeternum, ita Deus beatificat Angelos, ac homines post mortem a se, quod fit per conjunctionem cum illis

44. Quod Divinus Amor talis sit, cognoscitur ex Sphaera ejus, quae pervadit Universum, ac afficit unumquemvis secundum ejus statum; illa imprimis afficit Parentes, ex qua est quod tenere ament liberos suos, qui sunt extra illos, quod velint unum cum illis esse, et quod velint beatificare illos ex se; haec Divini Amoris Sphaera non modo afficit bonos, sed etiam malos, et non modo homines, sed etiam bestias et aves omnis generis; quid mater aliud cogitat dum peperit faetum, quam se illi sicut unire, et prospicere ejus bono; quid avis aliud, cum exclusit pullos ex ovis, quam fovere illos sub alis, et per oscula inferre escas in guttura illorum; quod dracones et viperae etiam suam progeniem ament, notum est. Universalis illa sphaera afficit in specie illos qui Amorem illum Dei in se

recipiunt, qui sunt qui credunt in Deum, et amant proximum, charitas apud illos est imago illius amoris. Amicitia inter non bonos illum amorem etiam simulat; amicus enim ad mensam suam dat amico potiora, illum osculatur, palpat et conjungit manus, ac pollicetur officia usus. Sympathica ac nisus homogeneorum et similium ad conjunctionem non aliunde ducunt originem Eadem illa Divina Sphaera operatur etiam in inanimata, ut in arbores et herbas, sed per Solem Mundi, et ejus calorem et lucem, calor enim intrat illas ab extra, conjungit se cum illis, et facit ut germinent, florescant, et fructificent, quae vice beatitudinis sunt in animatis; hoc facit ille calor, quia correspondet calori spirituali, qui est amor. Operationis hujus amoris repraesentationes dantur etiam in variis subjectis Regni mineralis; typica ejus sistuntur in exaltationibus illorum ad usus et inde pretiositates.

46 Ex descriptione Essentiae Divini amoris, videri potest qualis est essentia amoris diabolici, hoc videri potest ex opposito; amor diabolicus est amor sui, et hic vocatur amor, sed in se spectatus est odium, non enim amat quempiam extra se, nec vult conjungi aliis ut benefaciat illis, sed modo ut sibi; ex intimo sui continue affectat imperare super omnes, et quoque possidere omnium bona, et demum ut adoretur sicut Deus: quae causa est, quod illi qui in Inferno sunt, non agnoscant Deum, sed pro diis illos, qui potestate super alios valent, ita inferiores et superiores, seu minores et majores deos secundum extensionem potestatis; et quia quisque ibi id corde gerit, flagrat etiam odio contra suum deum, et hic contra illos qui sub imperio ejus sunt, et reputat illos ut viles servos, cum quibus quidem blande loquitur, quamdiu adorant, sed furit sicut ex igne contra reliquos, et quoque interius seu in corde contra clientes; est enim amor sui idem cum amore latronum, qui se mutuo osculantur, quando in latrociniis sunt, sed postea ardent cupidine occidendi illos, ut illorum praedas etiam latrocinentur Hic amor in causa est, quod cupiditates ejus in Inferno, ubi regnat, e longinquo appareant sicut variae species ferarum, quaedam sicut vulpes et pardi, quaedam sicut lupi, et trigides, et quaedam sicut crocodili et serpentes venenati: et quod deserta, ubi vivunt, non consistant nisi ex struibus la-

pidum, aut ex nuda glarea, intermixtis paludibus, in quibus coaxant ranae; et quod super mapalia illorum volent aves lugubres et ululent: ochim, tziim, et ijim, qui in propheticis Verbi, ubi de amore imperandi ex amore sui, nominantur, non aliud sunt, Esaj XIII: 21. Jerem. L: 39. Psalm LXXIV: 14.

46 VI. Quod haec amoris Divini fuerint causa Creationis universi, et quod sint causa Conservationis ejus. Quod illa tria Essentiala amoris Divini fuerint causa Creationis, ex scrutinio et examine illorum perspici potest, quod hoc Primum, *quod est amare alios extra se*, fuerit causa, constat ex Universo, quod sit extra Deum, sicut Mundus est extra Solem, et in quod potest amorem suum extendere, et in quo illum exercere, et sic quiescere; legitur etiam, quod postquam Deus creaverat Caelum et Terram, quieverit, et quod inde factus sit dies Sabbathi, Gen. II: 2. 3 Quod Secundum, *quod est velle unum esse cum illis*, fuerit causa, constat ex creatione hominis in imaginem et similitudinem Dei, per quas intelligitur, quod homo factus sit forma recipiens amorem et sapientiam a Deo, ita cum quo Deus se potest unire, et propter illum cum omnibus et singulis Universi, quae non aliud sunt quam media; nam conjunctio cum causa finali est quoque conjunctio cum causis mediis; quod omnia propter Hominem creata sint, patet etiam ex Libro Creationis seu Genesi, Cap. I: 28. 29 30. Quod Tertium, *quod est beatificare illos ex se*, sit causa, constat ex Caelo Angelico, quod provisum est omni homini, qui amorem Dei recipit, ubi omnium beatificatio est a Solo Deo. Quod tria illa essentialia amoris Dei etiam sint causa conservationis Universi, est quia Conservatio est perpetua Creatio, sicut subsistentia est perpetua existentia; ac Divinus Amor ab aeterno in aeternum est idem, ita qualis fuit in creando Mundum, talis est et manet in illo creato.

47. Ex his rite perceptis videri potest, quod Universum sit Opus cohaerens a primis ad ultima, quia est opus continens Finium, Causarum, et Effectuum in nexu indissolubili: et quia in omni amore est finis, in omni sapientia est promotio finis per causas medias, et per has ad effectus, qui sunt usus, consequitur etiam quod Universum sit Opus continens Divini

Amoris, Divinae Sapientiae, et Usuum, et sic omnino Opus cohaerens a primis ad ultima. Quod Universum consistat ex perpetuis Usibus productis a Sapientia ac initiatis ab Amore, omnis sapiens potest contemplari sicut in speculo, dum communem ideam de Creatione universi sibi comparat, et in illa particularia tuetur, particularia enim adaptant se suo communi, et commune disponit illa in formam ut concordent, quod ita sit, in sequentibus per plura illustrabitur

* * * * * *

48. His adjicietur hoc Memorabile. Quondam cum duobus Angelis loquutus sum, unus erat e Caelo orientali, alter e Caelo meridionali, qui cum perceperunt quod Arcana sapientiae de Amore meditarer, dicebant, nostine aliquid de Ludis sapientiae in nostro Mundo, respondi quod nondum; et dixerunt, sunt plures, et quod illi, qui amant vera ex affectione spirituali, seu vera quia vera sunt, et quia per illa est sapientia, ad datum signum conveniant, ac ventilent et concludant illa quae profundioris intellectus sunt. Illi tunc prehenderunt me manu, inquientes, sequere nos, et videbis et audies, datum est hodie signum conventus Ducebar per planitiem ad collem, et ecce ad pedem collis porticus ex palmis, continuatus usque ad ejus caput; intravimus illum, et ascendimus; et super capite seu vertice collis visus est Lucus, inter cujus arbores humus elevata formabat sicut Theatrum, intra quod erat Planum lapillis varie coloratis stratum: circum illud in forma quadrata posita erant Solia, super quibus sedebant amatores sapientiae, et in medio Theatri erat Mensa, super qua posita fuit Charta sigillo obsignata. Sedentes super Soliis invitabant nos ad Solia adhuc vacua, et respondi, hic ductus sum a duobus Angelis, ut videam et auscultem, et non ut sedeam: et tunc bini illi Angeli in medium Plani ad mensam ibant, et sigillum chartae solvebant, et coram sedentibus legebant arcana sapientiae Chartae inscripta, quae nunc ventilarent et evolverent; scripta fuerunt ab Angelis tertii Caeli, et super mensam demissa; erant tria Arcana, Primum, *quid Imago Dei, et quid Similitudo Dei, in quas homo creatus est.* Secundum, *cur homo non nascitur in scientiam ullius amoris, cum tamen*

Bestiae et Aves, tam nobiles quam ignobiles, nascuntur in scientias omnium suorum amorum. TERTIUM, *quid significat Arbor vitae, et quid Arbor scientiae boni et mali, et quid Esus ex illis:* his subscriptum erat, conjungite illa tria in unam sententiam, et scribite hanc super Charta nova, et illam reponite super hac Mensa, et videbimus; si sententia super lance aequilibris et justa apparet, dabitur cuique vestrum praemium sapientiae. His lectis recesserunt bini Angeli, ac sublati sunt in suos Caelos. Et tunc Sedentes super Soliis incipiebant ventilare et evolvere Arcana illis proposita; et loquuti sunt in ordine, primum, qui sedebant ad Septentrionem, dein illi qui ad Occidentem, postea qui ad Meridiem, et ultimo qui ad Orientem; et assumserunt Primum subjectum ventilationis, quod erat, QUID IMAGO DEI, ET QUID SIMILITUDO DEI, IN QUAS HOMO CREATUS EST; et tunc primum ex Libro creationis coram omnibus lecta sunt haec „*Dixit Deus, faciamus hominem in* IMAGINEM NOSTRAM, *secundum* SIMILITUDINEM NOSTRAM: *et creavit Deus hominem in* IMAGINEM SUAM, *in* SIMILITUDINEM DEI *fecit eum*, Gen I: *Quo die Deus creavit hominem, in* SIMILITUDINEM DEI *fecit eum,*" Genes. V: 1.

Illi qui sedebant ad SEPTENTRIONEM primum loquuti sunt, dicentes, quod Imago Dei et Similitudo Dei, sint binae Vitae homini a Deo inspiratae, quae sunt Vita voluntatis et Vita intellectus, nam legitur, *Jehovah Deus inspiravit in nares Adami animam* VITARUM, *et factus est homo in Animam viventem*, Genes II: 7; per quae videtur intelligi, quod ei inspirata sit Voluntas boni, et Perceptio veri, et sic Anima vitarum; et quia vita a Deo illi inspirata est, Imago et Similitudo significant integritatem ex amore et sapientia, exque justitia et judicio in illo. His illi qui sedebant ad OCCIDENTEM favebant, adjiciendo tamen hoc, quod status integritatis illi a Deo inspiratus, cuivis homini post illum continue inspiretur; sed quod in homine sit sicut in receptaculo, ac homo, sicut est receptaculum, est imago et similitudo Dei. Postea Tertii in ordine, qui erant qui sedebant ad MERIDIEM, dixerunt; Imago Dei et Similitudo Dei sunt duo distincta, sed in homine a creatione unita, et videmus sicut ex quadam luce interiore, quod imago Dei possit disperdi ab homine, non autem similitudo Dei; hoc

apparet sicut per transennam ex eo, quod Adamus retinuerit similitudinem Dei, postquam amiserat imaginem Dei, nam legitur post maledictionem „*Ecce homo est sicut unus ex nobis, sciendo bonum et malum,*" Gen III: 22. et postea vocatur similitudo Dei, et non imago Dei, Gen. V: 1. sed relinquamus consociis nostris, qui ad Orientem sedent, et inde in superiore luce sunt, dicere, quid proprie imago Dei, et quid proprie similitudo Dei Et tunc post silentium factum, Sedentes ad Orientem e soliis surrexerunt, et suspexerunt ad Dominum, et post remiserunt se super solia, et dixerunt; quod Imago Dei sit receptaculum Dei, et quia Deus est ipse Amor et ipsa Sapientia, quod Imago Dei sit receptio amoris et sapientiae a Deo in illo: at quod Similitudo Dei sit perfecta similitudo et plena apparentia sicut amor et sapientia sint in homine, et inde prorsus sicut ejus; homo enim non sentit aliter, quam quod amet a se et sapiat a se, seu quod bonum velit et verum intelligat a se; cum tamen ne hilum a se, sed a Deo; Solus Deus amat a se, et sapit a se, quia Deus est ipse Amor et ipsa Sapientia, similitudo seu apparentia, quod amor et sapientia, seu bonum et verum, sint in homine sicut ejus, facit ut homo sit homo, utque possit conjungi Deo, et sic vivere in aeternum; ex quo fluit, quod homo sit homo ex eo, quod possit velle bonum ac intelligere verum prorsus sicut a se, et usque scire et credere quod a Deo, nam sicut hoc scit et credit, ponit Deus imaginem suam in homine, aliter si crederet quod a se et non a Deo. His dictis, supervenit illos zelus ex amore veritatis, ex quo loquuti sunt haec, quomodo potest homo recipere aliquid amoris et sapientiae, ac retinere illud, et reproducere illud, nisi sentiat illud sicut suum; et quomodo potest conjunctio dari cum Deo per amorem et sapientiam, nisi datum sit homini aliquod reciprocum conjunctionis, nam absque reciproco nulla conjunctio dabilis est; et reciprocum conjunctionis est, quod homo amet Deum, et faciat illa quae Dei sunt, sicut a se, et tamen credat quod a Deo; tum quomodo potest homo vivere in aeternum, nisi conjunctus sit Deo aeterno; consequenter quomodo homo potest esse homo, absque illa similitudine in illo. His dictis faverunt omnes, et dixerunt, fiat Conclusum ex his, et factum est hoc: Homo est receptaculum Dei,

et Receptaculum Dei est Imago Dei; et quia Deus est ipse Amor et ipsa Sapientia, est homo Receptaculum illorum, ac Receptaculum fit imago Dei sicut recipit: et quod homo sit similitudo Dei ex eo, quod sentiat in se, quod illa quae a Deo sunt, sint in illo sicut ejus; at usque quod tantum ex similitudine illa sit Imago Dei, quantum agnoscit, quod amor et sapientia, seu bonum et verum, non sint in illo ejus, et inde nec ab illo, sed solum in Deo, et inde a Deo.

Post haec Alterum objectum ventilationis assumserunt „CUR HOMO NON NASCITUR IN SCIENTIAM ULLIUS AMORIS, CUM TAMEN BESTIAE ET AVES, TAM NOBILES QUAM IGNOBILES, NASCUNTUR IN SCIENTIAS OMNIUM SUORUM AMORUM.“ Primum veritatem propositionis confirmabant per varia, ut de homine, quod nascatur in nullam scientiam, ne quidem in scientiam amoris conjugialis: et inquisiverunt, et a rimatoribus audiverunt, quod infans ne quidem ex connata scientia sciat uber matris, sed quod ex matre seu nutrice hoc per admotiones discat, et quod modo sciat sugere, et quod hoc hauserit ex continua suctione in utero matris; et quod postea non sciat gradiri, nec articulare sonum in aliquam vocem humanam, imo nec sonare affectiones amoris, sicut bestiae, porro quod non sciat aliquam alimoniam sibi conducibilem, sicut bestiae, sed quod arripiat obvium, sive sit mundum sive immundum, et inferat in buccam: rimatores dixerunt, quod homo absque instructione, prorsus nihil sciat de modis amandi sexum, et quod hos ne quidem virgines et adolescentes absque eruditione ab aliis: verbo, homo nascitur corporeus sicut vermis, et manet corporeus, nisi discat scire, intelligere et sapere ex aliis. Post haec confirmabant, quod Bestiae tam nobiles quam ignobiles, ut animalia terrae, volucres caeli, reptilia, pisces, vermiculi qui vocantur insecta, nascantur in omnes scientias amorum vitae suae, ut in omnia quae nutritionis sunt, in omnia quae habitationis sunt, in omnia quae amoris sexus, et prolificationis sunt, inque omnia quae educationis faetuum suorum sunt: haec confirmabant per mirabilia, quae revocabant in memoriam ex visis, auditis et lectis in Mundo naturali, in quo prius vixerunt, in quo non repraesentativae sed reales bestiae dantur. Postquam veritas propositionis ita comprobata est, intendebant

mentes ad indagandum et inveniendum causas, per quas hoc Arcanum evolverent et detegerent; et dixerunt omnes, quod illa non possint non ex Divina Sapientia existere, ut homo sit homo, et bestia sit bestia, et sic quod imperfectio nativitatis hominis sit ejus perfectio, et perfectio nativitatis bestiae sit ejus imperfectio

Caeperunt tunc SEPTENTRIONALES primum aperire suam mentem, et dixerunt, quod homo nascatur absque scientiis, ut recipere possit omnes, at si nasceretur in scientias, non posset recipere ullas, praeter illas in quas natus est, et tunc nec posset sibi appropriare ullam; quod illustrabant per hanc comparationem, homo primum natus est sicut humus, cui nulla semina implantata sunt, sed quae usque potest recipere omnia, ac proferre et fructificare illa; at bestia est sicut humus jamdum sata, ac impleta graminibus et herbis, quae non recipit alia semina quam insita, si alia, suffocaret illa; inde est, quod homo adolescat per plures annos, intra quos potest sicut humus excoli, ac proferre sicut omnis generis segetes, flores et arbores; bestia autem per paucos, per quos non potest in alia, quam in connata excoli. Postea OCCIDENTALES loquuti sunt, et dixerunt, quod homo non nascatur scientia sicut bestia, sed quod nascatur Facultas et Inclinatio, Facultas ad sciendum, et Inclinatio ad amandum, et quod nascatur Facultas non modo ad amandum illa, quae sui et mundi sunt, sed etiam illa quae Dei et Caeli sunt; consequenter quod homo nascatur Organum, quod vix sensibus externis, nisi obscure vivit, at nullis internis, propter causam, ut successive vivat, et fiat homo, primum naturalis, postea rationalis, et demum spiritualis; quod non fieret, si nasceretur in scientias et amores, sicut bestiae, scientiae enim et affectiones amoris connatae finiunt illam progressionem, at solum facultates et inclinationes connatae nihil finiunt; quopropter homo potest perfici scientia, intelligentia et sapientia in aeternum. MERIDIONALES exceperunt, et ediderunt suum effatum, dicentes, quod impossibile sit homini sumere aliquam scientiam a se, sed sumet illam ab aliis, quoniam nulla scientia ei connata est; et quia non potest ullam scientiam sumere a se, nec potest ullum amorem, quoniam ubi non scientia ibi non amor, sunt scientia

et amor individui comites, nec possunt plus separari quam voluntas et intellectus, aut affectio et cogitatio, imo non plus quam essentia et forma; quare sicut homo sumit scientiam ab aliis, ita se ei adjungit amor ut ejus comes: universalis amor qui se adjungit, est amor sciendi, et postea intelligendi et sapiendi; hi amores sunt soli homini, et nulli bestiae, ac influunt a Deo. Nos convenimus cum sodalibus nostris ab Occidente, quod homo non nascatur in ullum amorem, et inde nec in ullam scientiam, sed quod solum nascatur in inclinationem ad amandum, et inde in facultatem ad recipiendum scientias, non a se, sed ab aliis, hoc est, per alios; per alios dicitur, quia nec hi receperunt aliquid a se, sed originitus a Deo. Convenimus etiam cum sodalibus nostris ad Septentrionem, quod homo primum natus sit sicut humus, cui non aliqua semina implantata sunt, sed cui omnia tam nobilia quam ignobilia implantari possunt; inde est quod Homo dictus sit ab Humo, ac Adam ab Adama quae est Humus. His adjicimus, quod Bestiae nascantur in naturales amores, et inde in scientias illis correspondentes, et quod usque non aliquid ex scientiis sciant, cogitent, intelligant, et sapiant, sed quod ad illas ex amoribus suis ferantur, paene sicut caeci per plateas a canibus, quoad intellectum enim caecae sunt, at potius sicut noctambuli, qui ex caeca scientia, sopito intellectu, faciunt quae faciunt. Ultimo loquuti sunt Orientales, et dixerunt, consentimus ad illa, quae fratres nostri loquuti sunt, quod homo nihil sciat ex se, sed ex aliis et per alios, ut cognoscat et agnoscat, quod omnia quae scit, intelligit et sapit, sint ex Deo, et quod homo non possit aliter nasci et generari a Deo, ac fieri Ipsius imago et similitudo; nam imago Dei fit, per quod agnoscat et credat, quod omne bonum amoris et charitatis, et omne verum sapientiae et fidei, acceperit et accipiat ex Deo, et ne hilum ex se; et similitudo Dei est, per quod sentiat illa in se sicut a se; hoc sentit, quia non nascitur in scientias, sed accipit illas, et quod accipiat, apparet illi sicut a se; ita sentire etiam datur homini a Deo, ut sit homo et non bestia, quoniam per id quod velit, cogitet, amet, sciat, intelligat et sapiat sicut ex se, recipit scientias, et exaltat illas in intelligentiam, et per illarum usus in sapientiam, ita Deus conjungit hominem sibi, et homo se

Deo: haec non fieri potuissent, nisi a Deo provisum fuerit, ut homo in totali ignorantia nasceretur. Post hoc effatum voluerunt omnes, ut ex ventilatis fieret Conclusum, et factum est hoc, „Quod homo nascatur in nullam scientiam, ut possit venire in omnem, et progredi in intelligentiam, et per hanc in sapientiam; et quod nascatur in nullum amorem, ut possit venire in omnem, per applicationes scientiarum ex intelligentia, et in amorem in Deum per amorem erga proximum, et sic conjungi Deo, et per illud fieri homo, et vivere in aeternum."

Post haec sumserunt Chartam, et tertium Objectum ventilationis legerunt, quod erat, QUID SIGNIFICAT ARBOR VITAE, QUID ARBOR SCIENTIAE BONI ET MALI, ET QUID ESUS EX ILLIS; et rogaverunt omnes, ut illi qui ab Oriente erant, evolverent hoc Arcanum, quia profundioris intellectus est, et quia illi qui ex Oriente sunt, in flammea luce, hoc est, in amoris sapientia sunt, et haec sapientia intelligitur per Hortum Edenis, in quo illae duae Arbores positae fuerunt; et responderunt, dicemus, sed quia homo non sumit quicquam ex se, sed ex Deo, dicemus ex Ipso, at usque a nobis sicut a nobis; et tunc dixerunt: Arbor significat hominem, et fructus ejus bonum vitae, inde per Arborem vitae significatur homo vivens ex Deo; et quia amor et sapientia, ac charitas et fides, seu bonum et verum, faciunt vitam Dei in homine, per Arborem vitae significatur homo in quo illa sunt a Deo, et inde illi vita aeterna: similia significantur per Arborem vitae, e qua dabitur edere, Apoc. II: 7. Cap XXII: 2 14. Per Arborem scientiae boni et mali significatur homo credens quod vivat ex se, et non a Deo, ita quod amor et sapientia, charitas et fides, hoc est, bonum et verum, sint in homine ejus, et non Dei, hoc credens quia cogitat et vult, ac loquitur et facit, in omni similitudine et apparentia sicut ex se; et quia homo inde sibi persuadet, quod etiam sit Deus, ideo dixit serpens „*Novit Deus, quo die comederitis de fructu illius arboris, aperientur Oculi vestri, et eritis sicut Deus, scientes bonum et malum,*" Genes III: 5 Per Esum ex illis arboribus, significatur receptio et appropriatio, per Esum ex arbore vitae receptio vitae aeternae, et per Esum ex arbore scientiae boni et

mali, receptio damnationis; per Serpentem intelligitur diabolus quoad amorem sui et fastum propriae intelligentiae, et ille Amor est possessor illius arboris, et homines qui in fastu ex illo amore sunt, illae arbores sunt Sunt itaque illi in enormi errore, qui credunt Adamum sapuisse et bonum fecisse ex se, et hoc fuisse statum ejus integritatis, cum tamen ipse Adamus propter illam fidem maledictus est; hoc enim significatur per Edere ex arbore scientiae boni et mali, quare tunc excidit e statu integritatis, qui illi fuit ex eo, quod crederet se sapere et bonum facere ex Deo et nihil ex se, hoc enim intelligitur per Edere ex Arbore vitae. Solus Dominus, cum fuit in Mundo, sapuit ex Se, et bonum fecit ex Se, quia Ipsum Divinum a nativitate fuit in Ipso et Ipsius, quare etiam ex propria potentia factus est Redemptor et Salvator. Ex his et illis Conclusum fecerunt hoc „Quod per Arborem vitae, et per Arborem scientiae boni et mali, et per Esum ex illis, intelligatur, quod Vita homini sit Deus in illo, et quod tunc ei Caelum et Vita aeterna, et quod Mors homini sit persuasio et fides, quod vita homini non sit Deus, sed ipse, unde ei Infernum et Mors aeterna, quae est damnatio."

Post haec inspexerunt Chartam ab Angelis super mensa relictam, et viderunt subscriptum, CONJUNGITE ILLA TRIA IN UNAM SENTENTIAM; et tunc collegerunt illa, et viderunt, quod Tria illa in una serie cohaererent, et quod series seu sententia illa sit haec „Quod Homo creatus sit, ut recipiat amorem et sapientiam a Deo, et tamen in omni similitudine sicut a se, et hoc propter receptionem et conjunctionem; et quod ideo homo non nascatur in aliquem amorem, nec in aliquam scientiam, et ne quidem in aliquam potentiam amandi et sapiendi ex se: quapropter si addicit omne bonum amoris, et omne verum sapientiae Deo, fit Homo vivus; ast si addicit illa sibi, fit homo mortuus" Haec inscripserunt novae Chartae, et hanc posuerunt super Mensa; et ecce subito Angeli in candida nube aderant, et Chartam in Caelum deportabant, et postquam ibi lecta est, Sedentes super soliis audiverunt inde voces, bene, bene, bene Et actutum apparuit Unus inde sicut volans, cui sicut duae alae circa pedes, et duae circa tempora, ferens praemia, quae erant Togae, Pilei, et Laureae,

ac demisit se, ac illis qui sederunt ad Septentrionem dedit Togas coloris opalini, illis qui ad Occidentem Togas coloris coccinei; illis qui ad Meridiem Pileos, quorum limbos ornabant fasciae ex auro et margaritis, et sinistri lateris elevationes Adamantes secti floriformes, illis autem qui ad Orientem dedit Laureas in quibus rubini et sapphiri: et omnes his praemiis decorati e Ludo sapientiae domum cum gaudio abiverunt

DE DEI OMNIPOTENTIA, OMNISCIENTIA, ET OMNIPRAESENTIA.

49. Actum est de DIVINO AMORE et DIVINA SAPIENTIA, et ostensum, quod haec duo sint DIVINA ESSENTIA; sequitur nunc de Dei OMNIPOTENTIA, OMNISCIENTIA et OMNIPRAESENTIA, quia haec Tria procedunt ex Divino Amore et Divina Sapientia, vix aliter quam potentia et praesentia Solis in hoc Mundo, ac in omnibus et singulis ejus per calorem et lucem; etiam Calor e Sole Mundi spiritualis, in cujus medio Jehovah Deus est, in essentia sua est Divinus amor, et Lux inde in essentia sua est Divina Sapientia: ex quo patet, quod sicut Infinitas, Immensitas ac Aeternitas pertinent ad DIVINUM ESSE, ita Omnipotentia, Omniscientia, Omnipraesentia ad DIVINAM ESSENTIAM. Sed quia Tres illae Divinae Essentiae Praedicationes universales hactenus non intellectae sunt, quia progressio illarum secundum vias suas, quae sunt leges Ordinis, ignota fuit, oportet illas luce donare per distinctos Articulos, qui erunt I *Quod Divinae Sapientiae ex Divino Amore sit Omnipotentia, Omniscientia, et Omnipraesentia.* II *Quod Dei Omnipotentia, Omniscientia et Omnipraesentia non possint cognosci, nisi sciatur quid Ordo, et nisi sciantur haec ejus, quod Deus sit Ordo, et quod una cum Creatione introduxerit Ordinem tam in Universum, quam in omnia et singula ejus.* III *Quod Dei Omnipotentia in Universo ac in omnibus et singulis ejus secundum leges sui Ordinis procedat et operetur.* IV. *Quod Deus Omniscius sit, hoc est, percipiat, videat, et sciat omnia et singula usque ad minutissima, quae fiunt secundum Ordinem; et ex illis etiam quae fiunt contra Ordinem* V *Quod Deus Omnipraesens sit a primis ad ultima sui Ordinis.* VI *Quod Homo creatus sit*

forma Divini Ordinis. VII. *Quod homo tantum in potentia contra malum et falsum ex Divina Omnipotentia sit, quodque tantum in sapientia de bono et vero ex Divina Omniscientia sit, et quod tantum in Deo ex Divina Omnipraesentia sit, quantum secundum Divinum Ordinem vivit* Sed haec singulatim evolvenda sunt.

50 I QUOD DIVINAE SAPIENTIAE EX DIVINO AMORE SIT OMNIPOTENTIA, OMNISCIENTIA, ET OMNIPRAESENTIA Quod Divinae Sapientiae ex Divino amore sit Omnipotentia, Omniscientia et Omnipraesentia, non autem Divino Amori per Divinam Sapientiam, est Arcanum e Caelo, quod nondum in alicujus intellectu illuxit, quia nullus adhuc scivit, quid Amor in sua essentia, et quid Sapientia inde in sua, et minus adhuc de influxu unius in alterum, qui est quod Amor cum omnibus et singulis sui influat in Sapientiam, et in hac resideat sicut Rex in suo Regno, aut sicut herus in sua domo, ac omne regimen justitiae relinquat suo judicio, et quia justitia est amoris, et judicium est sapientiae, omne regimen amoris relinquat suae sapientiae: sed hoc Arcanum faenerabitur lucem in sequentibus, interea inserviat hoc ut canon. Quod Deus Omnipotens, Omniscius, et Omnipraesens sit per Sapientiam amoris sui, intelligitur etiam per haec apud Johannem, „*In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, omnia per Ipsum facta sunt, et sine Ipso factum est nihil quod factum est. In Ipso vita erat, et Vita erat Lux hominum, et Mundus per Ipsum factus est: et Verbum Caro factum est*" Cap. I: 1. 3. 4. 10 14; per Verbum ibi intelligitur Divinum Verum, seu quod in idem recidit, Divina Sapientia, quare etiam vocatur Vita et Lux, ac Vita et Lux non aliud sunt quam Sapientia.

51. Quoniam in Verbo Justitia praedicatur de Amore, et Judicium de Sapientia, ideo adducentur aliqua loca, quod Regimen Dei per illa duo in Mundo fiat, quae sunt „JEHOVAH, JUSTITIA et JUDICIUM *fulcrum Throni tui*, Psalm LXXXIX: 15. *De hoc glorietur qui gloriatur, quod* JEHOVAH *faciat* JUDICIUM et JUSTITIAM *in terra*, Jerem. IX: 23 *Exaltetur* JEHOVAH, *quia implevit terram* JUDICIO et JUSTITIA, Esaj. XXXIII: 5. *Fluet sicut aqua* JUDICIUM, et JUSTITIA *sicut*

torrens fortis, Amos V: 24. Jehovah Justitia tua *sicut montes Dei*, Judicia tua *abyssus magna*, Psalm XXXVI: 7. Jehovah *educet sicut lucem* Justitiam *suam*, et Judicium *sicut meridiem*, Psalm XXXVII: 6. Jehovah *judicabit populum suum in* Justitia, *et miseros suos in* Judicio, Psalm LXXII: 2. *Cum didicero* Judicia Justitiae *tuae*, *septies in die laudo Te super* Judiciis Justitiae *tuae*, Psalm CXIX: 7. 164 *Desponsabo Me tibi in* Justitia et Judicio, Hosch. II: 19 *Zion in* Judicio *redimetur*, *et reduces in* Justitia, Esaj I: 27 *Sedebit super Throno Davidis*, *et super Regno Ipsius*, *ad stabiliendum illud in* Judicio et Justitia, Esaj. IX: 6 *Suscitabo Davidi germen justum*, *qui regnet Rex*, *et faciat* Judicium et Justitiam *in terra*," Jerem. XXIII: 5. Cap. XXXIII: 15: alibi, quod facere debeant Justitiam et Judicium, ut Esaj. I: 21. Cap V: 16. Cap LVIII: 2. Jer. IV: 2. Cap. XXII: 3 13. 15 Ezech. XVIII: 5. Cap. XXXIII: 14. 16 19. Amos VI: 12. Mich. VII: 9. Deut. XXXIII: 21. Joh. XVI: 8. 10. 11.

52 II. Quod Dei Omnipotentia, Omniscientia, et Omnipraesentia non possint cognosci, nisi sciatur quid Ordo, et nisi sciantur haec ejus, quod Deus sit Ordo, et quod una cum Creatione introduxerit Ordinem tam in Universum, quam in omnia et singula ejus Quot et quales fatuitates in mentes humanes, et inde per Capita instauratorum in Ecclesiam irrepserunt, per quod non intellexerint Ordinem, in quem Deus Universum, ac omnia et singula ejus creavit, ex sola recensione illarum in sequentibus constare poterit Sed hic primum aperiemus Ordinem per quandam generalem definitionem ejus, quae haec est, *Quod Ordo sit qualitas dispositionis*, *determinationis et activitatis partium, substantiarum aut entium*, *quae faciunt formam*, *unde status, cujus perfectionem sapientia ex suo amore producit, aut cujus imperfectionem insania rationis ex cupiditate excudit.* In hac definitione nominantur Substantia, Forma, et Status, et per Substantiam simul intelligimus formam, quia omnis substantia est forma, ac qualitas formae est status ejus, cujus perfectio aut imperfectio ex ordine resultat Sed haec, quia Metaphysica sunt, non possunt nisi in caligine esse, at haec discutie-

tur in sequentibus per applicationes ad exempla, quae illustrabunt.

53. Quod Deus sit Ordo, est quia est ipsa Substantia et ipsa Forma; Substantia, quia ex Ipso omnia quae subsistunt, exstiterunt et existunt; Forma, quia omnis qualitas substantiarum, ab Ipso exorta est et oritur, non aliunde quam ex forma datur qualitas. Nunc quia Deus est ipsa, unica et prima Substantia et Forma, et simul ipse et unicus Amor, ac ipsa et unica Sapientia, et quia sapientia ex amore facit formam, et hujus status et qualitas est secundum ordinem inibi, sequitur quod Deus sit ipse Ordo; consequenter quod Deus ex Se introduxerit Ordinem tam in Universum, quam in omnia et singula ejus; et quod introduxerit Ordinem perfectissimum, quia cuncta quae creavit bona fuerunt, ut in Libro creationis legitur: quod mala una cum Inferno, ita post creationem exstiterint, suo loco demonstrabitur. Sed ad talia, quae Intellectum propius intrant, clarius illustrant, et mitius afficiunt

54 Qualis autem Ordo est, in quem Universum est creatum, non potest nisi quam per plures membranas exponi; quaedam sciagraphia ejus in sequente Lemmate de Creatione exhibebitur. Tenendum est, quod in Universo omnia et singula, ut per se subsistant, in suos ordines creata sint, et quod a principio ita, ut cum universi ordine se conjungant, propter causam ut singulares ordines subsistant in Universali, et sic unum faciant: sed ad quaedam Exempla. Homo in suum ordinem creatus est, et quoque unumquodvis ejus in suum, sicut Caput in suum, corpus ejus in suum, Cor, Pulmo, Hepar, Pancreas, Ventriculus in suos, omne organum motus quod vocatur Musculus in suum, et omne Organum sensus, ut oculus, auris, lingua, in suum, imo non datur arteriola et fibrilla ibi, quae non in suum, et tamen innumerabilia haec se conjungunt cum communi ejus, et se ei injungunt ita, ut simul unum faciant: simile est cum reliquis, quorum sola recensio ad illustrationem sufficit, omnis Bestia terrae, omnis Avis caeli, omnis Piscis maris, omne reptile, imo omnis vermis usque ad blattam, in suum ordinem creatum est, pariter omnis arbor, omne arbustum, virgultum, et legumen, in

suum: et insuper omnis lapis, et omnis minera, usque ad unumquemvis pulverem terrae, in suum.

55 Quis non videt, quod non detur Imperium, Regnum, Ducatus, Respublica, Civitas, Domus, quae non constabiliuntur per leges, quae faciunt Ordinem, et sic formam regiminis ejus; in singulis illis Leges justitiae sunt supremo loco, Leges politicae secundo, et Leges Oeconomicae tertio, quae si comparantur cum Homine, Leges justitiae faciunt Caput ejus, Leges politicae Corpus ejus, et Leges Oeconomicae Vestes, quare etiam hae sicut vestes mutari possunt Quod autem concernit Ordinem, in quem Ecclesia a Deo instaurata est, est ille, ut Deus sit in omnibus et singulis ejus, et proximus erga quem Ordo exercendus est; Leges illius ordinis sunt totidem quot Veritates in Verbo, Leges quae spectant Deum, facient Caput ejus, Leges quae spectant proximum, facient Corpus ejus, ac Ceremoniae facient Vestes, nam nisi hae continerent illas in suo Ordine, foret sicut nudaretur Corpus, ac exponeretur aestui in aestate, et frigori in hyeme; aut sicut e Templo auferrentur parietes et lacunaria, et sic Adytum, Ara, et Pulpitum sub diu variis exposita violentiis prostarent.

56. III. Quod Dei Omnipotentia tam in Universo, quam in omnibus et singulis ejus secundum leges sui Ordinis procedat et operetur Deus est Omnipotens, quia omnia potest ex Se, et omnes alii ex Ipso; Ipsius Posse et Velle unum sunt, et quia non Vult nisi quam Bonum, ideo non potest facere nisi quam Bonum; in Mundo spirituali nemo potest aliquid facere contra suam voluntatem, hoc trahunt ibi ex Deo, quod Ipsius posse et velle unum sint: est etiam Deus ipsum Bonum, quare dum Bonum facit, in Se est, et egredi ex Se non potest; inde patet, quod Omnipotentia Ipsius progrediatur et operetur intra Sphaeram extensionis Boni, quae infinita est, haec enim sphaera ab intimo implet Universum, et omnia et singula ibi, et ab intimo regit illa quae extra sunt, quantum haec secundum suos ordines se conjungunt, et si non se conjungunt, usque sustinet illa, et omni conatu allaborat illa in ordinem concordem universali, in quo Ipse Deus in Omnipotentia sua est, et secundum quem agit, reducere, et si hoc non fit, rejiciuntur extra Ipsum, ubi nihilominus susti-

net illa ab intimo Ex his constare potest, quod omnipotentia Divina nequaquam possit a Se exire ad contactum alicujus mali, nec id promovere a Se, malum enim avertit se, inde fit quod malum sit prorsus separatum ab Ipso, et conjectum in Infernum, inter quod et Caelum, ubi Ipse est, ingens hiatus est. Ex his paucis videri potest, quantum delirant illi, qui cogitant, et plus qui credunt, et adhuc plus qui docent, quod Deus possit aliquem damnare, alicui maledicere, aliquem in Infernum conjicere, alicujus animam praedestinare ad mortem aeternam, injurias ulcisci, irasci, punire, imo nec potest avertere se ab homine, et illum dura fronte aspicere; haec et similia sunt contra Essentiam Ipsius, et contra hanc est contra Se Ipsum.

57. Opinio hodie regnans est, quod Omnipotentia Dei sit qualis est absoluta potentia Regis in Mundo, qui potest ex lubitu facere quicquid vult, absolvere et condemnare quem vult, sontem facere insontem, infidelem declarare fidelem, indignum et immeritum evehere supra dignum et merentem, imo quod possit sub quocunque praetextu subditis sua bona eripere, tum adjudicare morti, praeter similia alia. Ex hac fatua opinione, fide et doctrina de Omnipotentia Divina, tot falsitates, fallaciae, et chimaerae in Ecclesiam influxerunt, quot sunt momenta, articulationes et generationes fidei ibi, et adhuc possunt influere, quot possunt urnae impleri aquis e magno lacu, aut quot serpentes e cavernis suis subrepere, et in aprico solis jucundari in deserto Arabiae; quid opus est nisi duobus vocabulis, Omnipotentia et Fides, et tunc coram vulgo spargere conjecturas, fabulas et nugas, quot in sensus corporis incidunt, ab utraque enim ejicitur ratio, at quid ejecta ratione cogitatio hominis praestat rationi avis supra caput volantis; aut quid tunc Spirituale, quod homini est prae bestiis, nisi qualis est nidor in bestiariis, qui feris ibi congruit, et non homini nisi similis sit. Si extensio Omnipotentiae Divinae aeque foret ad faciendum malum sicut bonum, quodnam discrimen inter Deum et diabolum foret, num aliud quam quale inter duos Monarchas, quorum unus est Rex et simul tyrannus, et alter Tyrannus, cujus potestas ligata est, unde non Rex dicendus est; aut inter Pastorem, cui permissum est agere ovem et quoque

pardum, et inter pastorem cui hoc non permissum est. Quis non potest scire, quod Bonum et Malum sint opposita, et quod si Deus ex Omnipotentia sua posset unum et alterum velle, et ex velle facere, prorsus nihil posset, ita ei nulla potentia, minus Omnipotentia foret, esset hoc sicut binae rotae in contrario versu in se mutuo agerent, ex qua reactione utraque rota subsisteret, et omnimode quiescerent; aut sicut Navis in torrente contra viam ejus agente, quae nisi super anchora quiesceret, abriperetur et periret: aut sicut homo cui binae voluntates inter se dissentientes sunt, quarum una dum agit, altera necessario quiescet, at si utraque simul ageret, mentem ejus delirium aut vertigo invaderet.

68. Si Omnipotentia Dei foret secundum fidem hodiernam absoluta tam ad bonum quam ad malum faciendum, numne possibile, imo facile foret Deo elevare totum Infernum in Caelum, et convertere diabolos et satanas in Angelos, et in terris unumquemvis impium momento purificare a peccatis, innovare, sanctificare, regenerare, a filio irae facere filium gratiae, hoc est, justificare, quod fieret solum per addicationem et imputationem justitiae Filii sui; sed Deus ex Omnipotentia sua hoc non potest, quia est contra leges Ordinis sui in Universo, et simul contra leges Ordinis cuivis homini indictas, quae sunt ut se mutuo ab utraque parte conjungant; quod ita sit, in sequentibus hujus Operis videbitur. Ex fatua illa opinione et fide de Omnipotentia Dei resultaret, quod Deus unumquemvis hominem hircum posset convertere in hominem ovem, et ex beneplacito a sinistro ad dextrum suum latus transferre, tum quod posset Spiritus draconis ex beneplacito transmutare in Angelos Michaëlis, et quod posset hominem cujus intellectus est sicut talpae donare visu aquilae, verbo ex homine bubone facere hominem columbam, haec Deus, quia est contra leges Ordinis Ipsius, nequit, tametsi continue hoc vult et conatur. Si talia potuisset, non permisisset Adamo auscultare serpenti, et fructum ex Arbore scientiae boni et mali desumere, et illum admovere ori; si illud potuisset, non permisisset Caino occidere fratrem suum; Davidi numerare populum, Salomoni fana pro idolis exstruere, ac Regibus Judae et Israëlis prophanare

Templum, quod toties fecerunt; imo si illud potuisset, per Redemptionem Filii sui Universum genus humanum nullo excepto salvavisset, et totum Infernum exstirpavisset Gentiles antiqui talem Omnipotentiam addixerunt diis et deabus suis, unde orta sunt fabulosa illorum, ut de Deucalione et Pyrrha, quod lapides jacti post tergum facti sint homines; de Apolline quod Daphnem converterit in laurum, de Diana quod venatorem in cervum, et quod alia ex diis eorum virgines Parnassi verterit in picas. Similis fides de Omnipotentia Divina est hodie, unde tot fanatica et inde haeretica in omni Regione, ubi Religio, in Mundum illata sunt.

59 IV. QUOD DEUS OMNISCIUS SIT, HOC EST, PERCIPIAT, VIDEAT, ET SCIAT OMNIA ET SINGULA USQUE AD MINUTISSIMA, QUAE FIUNT SECUNDUM ORDINEM, ET EX ILLIS ETIAM QUAE FIUNT CONTRA ORDINEM. Quod Deus sit Omniscius, hoc est, percipiat, videat et sciat omnia, est quia est ipsa Sapientia et ipsa Lux, et ipsa Sapientia percipit omnia, et ipsa Lux videt omnia; quod Deus sit ipsa Sapientia, supra ostensum est; quod sit ipsa Lux, est quia est Sol Caeli Angelici, qui omnium tam Angelorum quam hominum intellectum illustrat, nam sicut oculus illuminatur a Luce Solis naturalis, ita intellectus illuminatur a Luce Solis Spiritualis; nec solum illuminatur, sed etiam impletur intelligentia secundum amorem recipiendi illam, quoniam Lux haec in sua essentia est Sapientia; quare apud Davidem dicitur, QUOD DEUS IN LUCE INACCESSIBILI HABITET, inque Apocalypsi, „*Quod in Nova Hierosolyma non opus habeant lucerna, quia Dominus Deus illustrat illos:*“ et apud Johannem „*Quod Verbum, quod erat apud Deum, et erat Deus, sit Lux, quae illuminat omnem hominem venientem in Mundum,*“ per Verbum intelligitur Divina Sapientia. Inde est, quod Angeli, quantum in sapientia sunt, tantum in candore lucis sint: et inde quoque est, quod in Verbo, ubi nominatur Lux, intelligatur sapientia.

60. Quod Deus percipiat, videat, et sciat omnia usque ad minutissima, quae secundum ordinem fiunt, est quia Ordo est Universalis ex singularissimis, nam singularia simul sumta nuncupantur Universale, sicut particularia simul sumta Commune: Universale una cum singularissimis suis est Opus co-

haerens ut unum, adeo ut non queat unum tangi et affici, nisi aliquid sensus inde ad reliqua redundet. Ex hac qualitate ordinis in Universo est quod simile sit in omnibus in Mundo creatis, sed illustrabitur hoc per comparationes ex visibilibus desumendas; in toto homine sunt communia et particularia, ac communia involvunt particularia ibi, et se concinnant per talem connexum, ut unum sit alterius; hoc fit per quod commune involucrum sit circum omne membrum ibi, et quod hoc insinuet se in singulas partes inibi, ut unum in quolibet officio et usu agant, pro exemplo, involucrum cujusvis musculi intrat in singulas fibras motrices, et ex se amicit illas; similiter involucrum hepatis, pancreatis et lienis in singula sua quae intus sunt: similiter involucrum pulmonis, quod pleura vocatur, in interiora ejus; et similiter pericardium in omnia et singula cordis; et communiter peritonaeum per anastomoses cum involucris omnium viscerum; similiter Meninges Cerebri, hae per fila a se excerpta in omnes substratas glandulas intrant, et per has in omnes fibras, et per has in omnia corporis; inde est, quod Caput ex Cerebris regat omnia et singula sibi subdita. Haec allata sunt modo propter causam, ut ex visibilibus formetur aliqua idea, quomodo Deus percipit, videt et scit omnia usque ad minutissima quae secundum ordinem fiunt.

61. Quod Deus ex illis quae Ordinis sunt, percipiat, sciat, et videat omnia et singula usque ad minutissima quae contra Ordinem fiunt, est quia Deus non tenet hominem in malo, sed detinet illum a malo, ita non ducit illum, sed luctatur cum illo; ex perpetua illa reluctatione, renitentia, resistentia, repugnantia, et reactione mali et falsi contra suum Bonum et Verum, ita contra Se, percipit et quantum et quale illorum; hoc sequitur ex Omnipraesentia Dei in omnibus et singulis sui Ordinis, et simul ex Omniscientia omnium et singulorum ibi; comparative sicut cujus auris in harmonico et consono est, exacte animadvertit disharmonicum et dissonum quantum et qualiter discrepant dum intrat; similiter cujus sensus in jucundo est dum injucundum interpolat; pariter cujus visus in formoso est, id exacte videt dum aliquod deforme a latere est, quare solenne est pictoribus faciem deformem juxta formosam adponere; simile est cum bono et vero dum contra illa reluctant

malum et falsum, quod haec ex illis distincte percipiantur; omnis enim qui in bono est potest percipere malum, et qui in vero potest videre falsum, causa est quia bonum in calore caeli est, ac verum in luce ejus, at malum in frigore inferni est, et falsum in caligine ejus; quod illustrari potest per hoc, quod Angeli caeli possint videre quicquid peragitur in inferno, tum qualia monstra sunt, at vicissim spiritus Inferni ne hilum possunt videre quid peragitur in Caelo, et ne quidem Angelos, plus quam caecus, aut plus quam oculus spectans in aërem aut aetherem nudum. Illi, quorum Intellectus in luce ex sapientia sunt, sunt similes illis, qui tempore meridiei super Monte stant, et omnia quae infra sunt, perspicue vident; et qui in adhuc superiore luce sunt, comparative sunt sicut illi, qui per tubos opticos vident circumjacentia et inferiora tanquam praesentia, at illi qui in fatua luce Inferni ex confirmatione falsitatum sunt, similes sunt illis, qui in eodem Monte tempore noctis stant cum lucernis in manibus, et non vident nisi proxima, et ibi formas indistincte, et colores confuse. Homo qui in aliqua luce veri est, et tamen in malo vitae, is dum in jucundo amoris sui mali est, non videt vera aliter in principio, quam sicut vespertilio lintea appensa in aliquo horto, ad quae volat sicut ad sua azyla, et postea fit sicut noctua, et demum sicut bubo; et tunc fit sicut fuliginarius qui in furvo camini haeret, qui dum sursum elevat oculos, trans fumum videt caelum, et cum deorsum spectat, videt focum, e quo ille fumus.

62. Tenendum est, quod perceptio oppositorum alia sit quam perceptio relativorum; opposita enim sunt quae extra sunt, et contra illa quae intra; oppositum enim exoritur, dum unum prorsus desinit esse aliquid, et alterum tunc exsurgit cum conatu agendi contra prius illud, sicut rota quae agit contra rotam, et flumen contra flumen: Relativa autem sunt dispositionis plurium et multiplicium in ordinem ut conveniant et concordent, sicut lapides pretiosi diversorum colorum in fascia super pectore Reginae, aut sicut flores diversicolores in serto ad procurandum amaenitatem visus; sunt ergo relativa in utroque opposito, tam in bono quam in malo, et tam in vero quam in falso, ita tam in caelo quam in Inferno, sed relativa in inferno sunt omnia opposita relativis in caelo: Nunc

quia Deus percipit et videt, et inde cognoscit omnia relativa in Caelo ex Ordine in quo Ipse est, et inde percipit, videt et cognoscit omnia opposita relativa in Inferno, ut ex supradictis sequitur, patet, quod Deus omniscius sit in Inferno sicut in Caelo, similiter apud homines in Mundo: ita quod percipiat, videat et cognoscat illorum mala et falsa ex bono et vero, in quibus Ipse est, et quae in sua essentia sunt Ipse: dicit enim, „*Si ascendero in Caelos. ibi Tu, si sternam me in Inferno, ecce ibi Tu,*" Psalm CXXXIX: 8 et alibi „*Si perfoderint in Infernum, inde manus mea recipiet eos,*" Amos IX: 2 3

63. V Quod Deus omnipraesens sit a primis ad ultima sui Ordinis Quod Deus omnipraesens sit a primis ad ultima sui Ordinis, est per Calorem et Lucem e Sole Mundi Spiritualis, in cujus medio est; per hunc Solem factus est Ordo, et ex illo emittit calorem et lucem, quae pervadunt Universum a primis ad ultima ejus, ac producunt vitam, quae est homini, et cuivis animali, et quoque animam vegetativam, quae est cuivis germini super Tellure, et illa duo influunt in omnia et singula, et faciunt ut unumquodvis subjectum vivat et crescat secundum Ordinem illis a creatione inditum; et quia Deus non est extensus, et usque implet omnia extensa Universi, omnipraesens est; quod Deus in omni spatio sit absque spatio, et in omni tempore absque tempore, et quod inde Universum quoad essentiam et ordinem sit plenitudo Dei, alibi ostensum est, et quia ita est, per omnipraesentiam percipit omnia, per Omniscientiam providet omnia, et per Omnipotentiam operatur omnia; unde patet, quod Omnipraesentia, Omniscientia et Omnipotentia unum faciant, seu quod una ponat alteram, et sic quod separari nequeant.

64. Omnipraesentia Divina illustrari potest per mirabilem praesentiam Angelorum et Spirituum in Mundo Spirituali, in hoc Mundo quia non est spatium, sed modo apparentia spatii, potest angelus seu spiritus momento praesens sisti alteri, modo in similem affectionem amoris et inde cogitationem veniat, nam haec duo faciunt apparentiam spatii; quod talis praesentia omnium ibi sit, patuit mihi ex eo, quod videre potuerim Africanos et Indos ibi in propinquo, tametsi tot milliaribus distant in Tellure; imo quod potuerim praesens sisti illis qui in Planetis

hujus Mundi sunt, et quoque illis, qui in Planetis in aliis Mundis extra Solarem hunc sunt: propter talem praesentiam non loci sed apparentiae loci, loquutus sum cum Apostolis, cumque defunctis Papis, Imperatoribus et Regibus, cum Ecclesiae hodiernae instauratoribus, Luthero, Calvino, et Melanchthone, cumque aliis ex dissitis regionibus; quando talis praesentia Angelis et Spiritibus est, quid non praesentia Divina in universo, quae infinita est. Causa quod Angelis et spiritibus talis praesentia sit, est causa, quia omnis affectio amoris et inde cogitatio intellectus est in spatio absque spatio, et in tempore absque tempore, potest enim quis cogitare de fratre, affini aut amico, qui in Indiis est, et tunc habere illum sicut praesentem apud se; similiter potest affici illorum amore ex recordatione. Per haec, quia cognita homini, potest Omnipraesentia Divina quodammodo illustrari; tum etiam per cogitationes humanas, quod cum aliquis in memoriam revocat quae in peregrinatione vidit in variis locis, quod sit in illis tanquam praesentibus Imo visus corporis aemulatur eandem illam praesentiam, ille distantia non animadvertit, nisi quam per intermedia, quae sicut mensurant; ipse Sol prope oculum, imo sicut in oculo foret, nisi intermedia detegerent quod tam distans sit; quod ita sit, Scriptores optices in Libris suis etiam observarunt. Talis praesentia est utrique visui tam intellectuali quam corporeo hominis, quia spiritus ejus videt per oculos ejus, at similis non est ulli bestiae, quia illis non est aliquis visus spiritualis Ex his constare potest, quod Deus Omnipraesens sit a Primis ad Ultima sui Ordinis; quod etiam sit Omnipraesens in Inferno, in priori Articulo ostensum est.

65 VI. Quod homo creatus sit forma Divini Ordinis. Quod homo creatus sit forma Divini Ordinis, est quia creatus est imago et similitudo Dei, et quia Deus est ipse Ordo, creatus est imago et similitudo ordinis Sunt duo ex quibus Ordo exstitit, et per quae subsistit, Divinus Amor et Divina Sapientia, et homo creatus est receptaculum eorum, quare etiam creatus est in ordinem, secundum quem illa duo agunt in Universo, et principaliter secundum quem agunt in Caelo angelico, inde totum illud Caelum est in maxima effigie forma Divini Ordinis, et Caelum illud in conspectu Dei est sicut unus

Homo; et quoque est plenaria correspondentia inter Caelum illud et hominem; non enim datur in Caelo aliqua Societas, quae non correspondet alicui membro, visceri aut organo in homine; quare dicitur in Caelo, quod haec Societas sit vel in provincia Hepatis, vel Pancreatis, vel Lienis, vel Ventriculi, vel Oculi, vel Auris, vel Linguae, et sic porro, ipsi Angeli etiam sciunt in qua ditione alicujus Partis hominis habitant: quod ita sit, ad vivum mihi scire datum est; vidi Societatem ex aliquot millibus Angelorum constantem ut unum hominem; ex quo patuit, quod Caelum in complexu sit imago Dei, et imago Dei est forma Divini Ordinis.

66. Sciendum est, quod omnia, quae procedunt ex Sole Mundi spiritualis, in cujus medio est Jehovah Deus, referant hominem, et quod inde quaecumque in illo Mundo existunt, conspirent ad formam humanam, et illam in intimis suis sistant, unde omnia objecta, quae sistuntur oculis ibi, sunt repraesentativa hominis: apparent ibi omnis generis Animalia, et haec sunt Similitudines affectionum amoris et inde cogitationum angelorum; pariter arboreta, floreta et vireta ibi; et datum est scire, quam affectionem hoc et illud objectum repraesentat: et, quod mirabile est, quando illis aperitur visus intimus, cognoscunt suam imaginem in illis; et hoc fit, quia omnis homo est suus amor et inde sua cogitatio; et quia affectiones et inde cogitationes apud unumquemvis hominem sunt variae et multiplices, et aliquae illarum referunt hujus animalis affectionem, et aliquae alterius, ideo sistuntur affectionum illorum imagines ita; sed de his plura videbuntur in Membro sequente de Creatione. Ex his etiam patet veritas, quod finis creationis fuerit Caelum Angelicum ex Humano Genere, consequenter Homo, in quo Deus ut in suo Receptaculo posset habitare: inde est causa, quod homo creatus sit forma Divini Ordinis.

67. Deus ante Creationem fuit ipse Amor et ipsa Sapientia, et haec duo in conatu faciendi usus, nam Amor et Sapientia absque usu sunt modo volatilia rationis, et quoque evolant, nisi in usum se conferant; sunt quoque priora duo separata a tertio sicut aves, quae super magno Oceano volant, et tandem lassae volatu decidunt, et submerguntur: inde constat,

quod Universum a Deo creatum sit, ut existant usus, quare etiam Universum vocari potest Theatrum usuum; et quia homo est principalis finis creationis, sequitur quod omnia et singula creata sint propter hominem, et inde quod omnia et singula ordinis in illum collata sint, et in illo concentrata, ut Deus per illum usus primarios faciat. Amor et Sapientia absque tertio suo, quod est Usus, aequiparari possunt calori et luci solis, quae nisi operaretur in homines, animalia et vegetabilia, forent res inanes, at fiunt reales per influxum in illa, et per operationem in illis. Sunt etiam tria, quae in ordine consequuntur, Finis, Causa et Effectus, et scitur in Literato Orbe, quod finis non sit aliquid nisi spectet causam efficientem, et quod finis et haec causa non sint aliquid, nisi fiat effectus, possunt quidem finis et causa abstracte in Mente volvi, sed usque propter aliquem effectum, quem finis intendit, et causa procurat; simile est cum amore, sapientia, et usu, et usus est quem amor intendit, et per causam producit, et cum usus est productus, amor et sapientia realiter existunt, et in illo habitationem et sedem sibi faciunt, et sicut in sua domo requiescunt; simile est cum homine, in quo amor et sapientia Dei sunt, dum usus facit; ac ut usus Dei faciat, creatus est imago et similitudo, hoc est, forma Divini Ordinis

68. VII Quod Homo tantum in potentia contra malum et falsum ex Divina Omnipotentia sit, quodque tantum in sapientia de Bono et Vero ex Divina Omniscientia sit, et quod tantum in Deo ex Divina Omnipraesentia sit, quantum secundum Divinum Ordinem vivit Quod homo tantum in potentia contra mala et falsa ex Divina Omnipotentia sit, quantum secundum Divinum Ordinem vivit, est causa, quia nemo potest resistere malis et inde falsis, quam Solus Deus; omnia enim mala et inde falsa sunt ex Inferno, et in Inferno cohaerent sicut unum, prorsus sicut omnia bona et inde vera in Caelo; nam ut supra dictum est, totum Caelum coram Deo est sicut unus Homo, ac vicissim Infernum sicut unus Gigas qui Monstrum, quare agere contra unum malum et inde falsum est contra monstrosum illum Gigantem seu Infernum, et hoc nemo potest nisi Deus quia est Omnipotens; ex his patet, quod homo nisi adeat Deum Omnipotentem, contra

malum et inde falsum ex se non plus valeat, quam piscis contra Oceanum, quam pulex contra balaenam, et quam pulvis contra montem cadentem, et multo minus quam locusta contra elephantem, aut musca contra camelum: et insuper homo adhuc minus contra malum et inde falsum valet, quia natus est in malum, et malum contra seipsum non potest agere. Ex his sequitur, quod nisi homo secundum Ordinem vivit, hoc est, nisi agnoscit Deum, Ipsius Omnipotentiam, et ex hac tutelam contra Infernum, tum nisi homo a sua parte etiam pugnet cum malo apud se, nam hoc una cum illo est ordinis, non possit aliter quam immergi inferno et submergi, et ibi agi a malis, uno post alterum, sicut cymba in mari a procellis.

69. Quod homo tantum in sapientia de bono et vero ex Divina Omniscientia sit, quantum secundum Divinum ordinem vivit, est causa, quia omnis amor boni et omnis sapientia veri, seu omne bonum amoris et omne verum sapientiae, est a Deo; quod ita sit, etiam est secundum confessionem omnium Ecclesiarum in Christiano Orbe; ex quibus sequitur, quod homo non possit in ullo vero sapientiae interius esse, nisi a Deo, quia Deo Omniscientia est, hoc est, infinita sapientia. Mens humana distincta est in tres gradus, quemadmodum Caelum Angelicum, et inde potest in superiorem et superiorem gradum elevari, et quoque potest in inferiorem et inferiorem deferri, quantum autem in gradus superiores elevatur, tantum in sapientiam, quia tantum in lucem Caeli, et hoc non potest fieri nisi a Deo; et quantum illuc elevatur, tantum est homo, at quantum in gradus inferiores defertur, tantum in lucem fatuam inferni, et tantum non est homo, sed bestia, homo etiam ideo stat erectus super pedibus, et facie spectat versus caelum, et hanc potest elevare ad zenith, at bestia ideo stat super pedibus in situ parallelo cum terra, ac toto vultu illuc spectat, nec potest nisi cum aegritudine illum extollere ad caelum. Homo, qui ad Deum elevat mentem suam, et agnoscit quod omne verum sapientiae ab Ipso sit, et simul secundum ordinem vivit, est sicut qui in excelsa turri stat, et videt populosam civitatem infra se, et simul quicquid ibi in plateis agitur; at homo, qui confirmat apud se, quod omne verum sapientiae sit ex naturali lumine apud se, ita a se, est sicut qui in caverna sub illa

turri moratur, et per foramina ibi ad eandem urbem spectat, is non nisi quam parietem unius domus in illa urbe videt, et quomodo lateres ibi cohaerent. Porro homo, qui sapientiam haurit ex Deo, est sicut avis volans in alto, et circumspicit omnia quae in hortis, sylvis et villis sunt, et advolat ad illa quae ejus usus sunt; at homo qui talia quae sapientiae sunt haurit ex se, absque fide quod illa usque sint a Deo, est sicut crabro, qui volat juxta humum, et ubi videt sterquilinium, involat, et in ejus nidore se jucundat. Omnis homo, quamdiu vivit in Mundo, ambulat in medio inter Caelum et Infernum, et inde est in aequilibrio, et sic in libero arbitrio spectandi sursum ad Deum aut deorsum ad infernum; si spectat sursum ad Deum, agnoscit quod omnis sapientia a Deo sit, et is quoad spiritum suum actualiter cum Angelis in Caelo est; at qui deorsum spectat, quod facit omnis ille qui in falsis ex malo est, is quoad spiritum suum actualiter cum diabolis in Inferno est.

70. Quod homo tantum in Deo ex Divina Omnipraesentia sit, quantum secundum ordinem vivit, est quia Deus Omnipraesens est, et quia ubi in Divino suo ordine est, ibi est sicut in Se, quia Ipse est Ordo, ut supra ostensum est: nunc quia homo creatus est forma Divini Ordinis, est Deus in illo; verum quantum homo vivit secundum Divinum Ordinem plene; at si non vivit secundum Divinum Ordinem, est usque Deus in illo, sed in supremis ejus, ac dat ut possit intelligere verum et velle bonum, hoc est, dat ei facultatem ad intelligendum et inclinationem ad amandum; at quantum homo contra ordinem vivit, tantum occludit inferiora mentis seu spiritus sui, et sic inhibet ne Deus descendat, ac impleat inferiora ejus praesentia sua, inde est Deus in illo, sed ille non in Deo: communis canon est in Caelo, quod Deus sit in omni homine tam malo quam bono, sed quod homo non sit in Deo, nisi vivat secundum ordinem; Dominus enim dicit, *quod velit ut homo sit in Ipso, et Ipse in homine*, Joh. XV: 4. Quod homo per vitam secundum ordinem sit in Deo, est quia Deus omnipraesens est in Universo inque omnibus et singulis ejus, in intimis illorum, haec enim sunt in ordine, at in illis quae sunt contra ordinem, quae solum sunt illa quae extra intima sunt, Deus est Omnipraesens per continuam luctationem cum illis,

et per continuum nisum redigendi in ordinem; quamobrem quantum homo sinit se redigi in ordinem, tantum Deus in toto ejus omnipraesens est, consequenter tantum est Deus in illo, et ille in Deo Absentia Dei ab homine non plus dabilis est, quam absentia Solis per calorem et lucem a tellure: at hujus objecta non sunt in virtute ejus, nisi quantum recipiunt illa duo procedentia ab illo Sole, quod fit tempore veris et aestatis: haec ita applicari possunt Dei Omnipraesentiae, quod homo tantum sit in calore spirituali et simul in luce spirituali, hoc est, in bono amoris et in veris sapientiae, quantum in ordine est; sed calor et lux spiritualis, non sunt sicut calor et lux naturalis, nam calor naturalis recedit a Tellure et ejus objectis temporibus hyemis, et lux recedit temporibus noctis, et hoc fit quia Tellus per circumrotationes et circumlationes suas facit illa tempora; sed calor spiritualis et lux spiritualis non ita, Deus enim per suum Solem praesens cum utroque est, et non vices agit, sicut apparenter Sol mundi; ipse homo se avertit comparative sicut Tellus a suo Sole, et cum se avertit a veris sapientiae, est sicut tellus a suo Sole temporibus noctis, et cum homo se avertit a bonis amoris, est sicut tellus a suo Sole temporibus hyemis; talis correspondentia est inter effectus et usus e Sole Mundi spiritualis, et inter effectus et usus e Sole Mundi naturalis.

* * * * *

71. His adjicientur tria Memorabilia, Primum hoc: Quondam audivi sub me sicut strepitum maris, et quaesivi quid hoc, et dixit mihi quidam, quod esset tumultus inter Congregatos in Terra inferiore, quae proxime est super Inferno: et mox hiabat humus, quae faciebat tectum super illos, et ecce per hiatum evolabant in catervis aves noctis, quae se diffundebant ad sinistrum; et statim post illos exsurgebant locustae, quae super gramine humi saliebant, et ubivis fecerunt desertum, et post paulo alternis vicibus ex nocturnis illis avibus audiebam sicut ululatus, et ad latus, clamorem inconditum sicut ex spectris in sylvis. Post haec vidi aves pulchras e Caelo, quae se effundebant ad dextrum, aves illae insignitae fuerunt alis sicut aureis, cum interspersis striis et guttis sicut

argenteis, e. super quarundam capitibus erant cristae in forma coronarum Haec cum vidi et miratus, subito ex Terra inferiore, ubi tumultus ille erat, se extulit spiritus, qui se in Angelum lucis efformare potuit, et clamabat, ubi ille, qui de Ordine, cui Deus Omnipotens se quoad hominem adstrinxit, loquitur et scribit, haec trans tectum infra audivimus; ille dum supra Terram illam erat, percurrit viam stratam, et tandem ad me venit, et statim finxit se Angelum Caeli, et loquens tono non proprio dixit, es tu, qui de Ordine cogitas et loqueris, dic mihi in summa quid ordo, et aliqua quae ordinis sunt; et respondi, dicam tibi summaria, sed non particularia, quia haec non capis, et dixi. I Quod Deus sit Ipse ordo II Quod Hominem ex Ordine, in Ordine et in Ordinem creaverit. III Quod Mentem ejus rationalem creaverit secundum Ordinem totius Mundi spiritualis, et Corpus ejus secundum Ordinem totius Mundi naturalis, quapropter Homo ab Antiquis vocatus est Micro-Uranos et Microcosmus. IV. Quod inde Lex ordinis sit, ut homo ex suo Micro-Urano seu Mundulo spirituali recturus sit suum Microcosmum seu Mundulum naturalem, sicut Deus ex suo Macro-Urano seu Mundo spirituali regit Macrocosmum seu Mundum naturalem in omnibus et singulis ejus. V Quod Lex ordinis inde sequens sit, quod oporteat hominem se introducere in fidem per veritates ex Verbo, et in charitatem per bona opera, et sic se reformare et regenerare VI Quod Lex ordinis sit, quod homo suamet opera et potentia se a peccatis purificet, ac non stet in fide impotentiae, et exspectet, ut Deus immediate ejus peccata abstergat. VII Lex Ordinis etiam est, ut Homo Deum ex tota sua anima et ex toto suo corde amet, et proximum ut seipsum, et non moretur et exspectet, ut uterque ille amor in mentem et cor ejus, sicut panis e pistore in os, a Deo immediate inferatur: praeter similia plura His auditis Satanas ille blanda voce, in qua intus erat astus, regessit, quid hoc quod dicis, quod homo se ex sua potentia introducturus sit in ordinem per facere illas ejus leges, numne scis quod homo non sub lege sit, sed sub gratia, quod omnia gratis donentur, et quod non possit sibi quicquam sumere nisi ei datum sit e Caelo, et quod in spiritualibus non possit ex se, plus agere quam statua uxor Loti, aut

non plus quam idolum Philisthaeorum in Ekrone, Dagon, et inde quod homini impossibile sit se justificare, quod fiet per Fidem et Charitatem; sed ad haec solum hoc respondi, Lex ordinis etiam est, ut homo sua opera et potentia sibi comparaturus sit fidem per veritates ex Verbo, et tamen credet, quod non granum fidei sit a semet, sed a Deo, tum etiam, quod homo sua opera et potentia se justificaturus sit, sed tamen credet, quod ne quidem punctum justificationis sit a semet, sed a Deo: nonne mandatum est, quod homo crediturus sit in Deum, et amaturus Deum omnibus suis viribus, et proximum ut seipsum, cogita et dic, quomodo haec potuerunt a Deo mandari, si homini nulla potentia obediendi et faciendi foret. His auditis Satanas ille mutatus est quoad faciem, quae a candida primum facta est lurida, et mox atra, et ex hujus ore loquutus dixit, loquutus es paradoxa contra paradoxa; et illico tunc subsedit ad suos, et evanuit; ac aves a sinistris una cum spectris ediderunt sonos insolitos, et se in mare, quod ibi vocatur mare Suph, conjecerunt, et locustae sequebantur illos saltibus, et mundatus est aër, et mundata est terra a feris illis, ac tumultus infra cessavit, et factum est tranquillum et serenum.

72. Secundum Memorabile. Quondam audivi insolens murmur e longinquo, et ego in spiritu sequutus sum tramitem soni, et accessi, quum ad principium ejus veni, ecce erat Cohors spirituum ratiocinantium de Imputatione et Praedestinatione, erant Batavi et Britanni, et aliqui ex aliis Regnis intermixti, et hi in fine singularum rationum clamaverunt, *Miramur*, *Miramur;* disceptatio fuit, cur Deus non omnibus et singulis a se creatis, et postea ut redemptis imputat meritum et justitiam Filii sui, estne Omnipotens, potestne si vult Luciferum, Draconem, et omnes Hircos facere Archangelos, estne Omnipotens; cur permittit ut injustitia ac impietas diaboli triumphet super justitiam Filii sui, et super pietatem cultorum Dei, quid facilius Deo est, quam omnes dignari fide et sic salute, quid opus nisi verbulo ad hoc; et si non, facitne contra verba sua, quae sunt, quod velit omnium salutem, et nullius mortem, dicite itaque, a quo et in quo ergo est causa damnationis illorum qui pereunt Et tunc quidam Praedestinatianus

Supralapsarius ex Batavis dixit; estne hoc in beneplacito Omnipotentis, num argilla increpatura est figulum, quod ex se testam lotii faciat; et alius dixit, salus cujusvis in manu Ipsius est sicut bilanx in manu ponderantis. Steterunt ad latera aliqui simplices fide et recti corde, quidam oculis inflammati, quidam sicut stupefacti, quidam sicut inebriati, et quidam sicut suffocati, mussitantes inter se, quid nobis cum illis deliriis, fides illorum infatuavit illos, quae est quod Deus Pater imputet justitiam Filii sui cui vult et quando vult, et mittat Spiritum Sanctum ad operandum justitiae istius auctoramenta; et ne homo sibi granum vindicet in salutis suae ministerio, erit omnino sicut lapis in justificationis negotio, et sicut stipes in spiritualibus: et tunc quidam ex illis intrusit se in Cohortem, et loquutus alte dixit, o dementes, ratiocinatio vestra est de lana caprina; nescitis plane, quod Deus Omnipotens sit ipse Ordo, et quod leges Ordinis sint myriades, quot nimirum Veritates in Verbo, et quod contra illas non possit facere, quia facere contra illas, foret contra Seipsum, et sic non modo contra Justitiam, sed etiam contra Omnipotentiam suam; et vidit e longinquo ad dextrum sicut ovem et agnum, et volantem columbam, et ad sinistrum sicut hircum, lupum et vulturem, et dixit, creditis quod Deus ex Omnipotentia sua possit convertere hircum illum in ovem, vel lupum illum in agnum, vel vulturem illum in columbam, aut vicissim, minime, est enim contra leges ordinis Ipsius, e quibus ne quidem apex potest cadere in terram, secundum Ipsius verba, quomodo tunc potest justitiam redemptionis Filii sui inferre in aliquem refractarium contra leges justitiae Ipsius, quomodo potest ipsa Justitia injustitiam facere, et aliquem praedestinare ad infernum, et conjicere in ignem, ad quem diabolus cum facibus in manu stat et fomentat; o dementes, vacui spiritu, fides vestra seduxit vos, estne illa in manibus vestris sicut laqueus ad captandum columbas; his auditis, quidam Magus ex fide illa fecit sicut laqueum, et appendit in arbore, dicens, videbitis quod captaturus sim columbam illam, et mox advolavit accipiter, ac collum insertavit laqueo, et pependit, et columba viso accipitre praetervolavit; adstantes mirati sunt, et clamaverunt, hic ludus usque est auctoramentum justitiae.

78. Postridie ad me venerunt aliqui, ex Coborte, qui in Fide praedestinata et imputata erant, et dixerunt, sumus sicut temulenti, non ex vino, sed ex sermone hesterno istius viri, loquutus est de Omnipotentia et simul de Ordine, et conclusit quod sicut Omnipotentia est Divina, ita etiam Ordo sit Divinus, imo quod ipse Deus sit Ordo, et dixit quod totidem sint leges Ordinis, quot veritates in Verbo, quae non modo chiliades sunt, sed myriades myriadum, et quod Deus obstrictus sit ad suas leges ibi, et quod homo ad suas; quid tunc Omnipotentia Divina, si ligata est legibus, sic etenim ab Omnipotentia omne absolutum recedit, estne sic Deo minor potestas quam Regi Mundi qui est Monarcha, hic potest leges justitiae vertere sicut suas palmas, ac agere absolute sicut Octavius Augustus, et quoque absolute sicut Nero; nos postquam cogitavimus de Omnipotentia ad leges ligata, tanquam temulenti facti sumus, ac proni ad deliquium, si non subito medela affertur; nos enim ex fide nostra oravimus, ut Deus Pater nostri misereatur propter Filium suum, et credidimus quod misereri possit cujus lubet, ac remittere peccata cui placet, ac salvare quem vult, et non ausi sumus aliquod minimum subtrahere ex Omnipotentia Ipsius, quare obstringere Deum aliquarum suarum legum catenis aspicimus ut nefas, quia ut contradictorium Omnipotentiae Ipsius His dictis inspexerunt me, et ego illos, et vidi attonitos, et dixi, supplicabo ad Dominum, et afferam inde medelam, illustrando hanc rem, sed nunc duntaxat per exempla, et dixi; Deus Omnipotens creavit Mundum ex Ordine in se, ita in Ordinem in quo sit, ac secundum quem regat, ac indidit Universo et omnibus et singulis ejus suum ordinem, homini suum, bestiae suum, avi et pisci suum, vermi suum, cuivis arbori, imo gramini suum; sed ut exempla illustrent, breviter adducam sequentia; leges Ordinis homini indictae sunt, ut homo acquirat sibi veritates ex Verbo, ac naturaliter, et quantum valet, rationaliter cogitet illas, et sic fidem naturalem sibi comparet; leges Ordinis tunc a parte Dei sunt, quod appropinquet, impleat veritates Divina sua luce, et sic fidem ejus naturalem, quae modo est scientia et persuasio, Divina essentia, sic et non aliter fit fides salvifica; simile est cum charitate; sed breviter recensebimus aliqua;

Deus non potest secundum suas leges alicui homini remittere peccata, nisi quantum homo secundum suas leges desistit ab illis, Deus non potest spiritualiter regenerare hominem, nisi quantum homo secundum suas leges se naturaliter regenerat; Deus in perpetuo conatu est regenerandi et sic salvandi hominem, sed hoc non potest efficere nisi sicut homo parat se receptaculum, et sic applanat Deo viam, et aperit januam; non potest sponsus intrare thalamum virginis non desponsatae, haec occludit januam, et clavem intus apud se custodit, sed postquam virgo sponsa facta est, dat clavem sponso. Deus non potuit ex sua Omnipotentia redimere homines, nisi Homo factus sit; nec potuit Humanum suum Divinum facere, nisi Humanum Ipsius primum esset sicut Humanum infantis, et postea sicut Humanum pueri, et nisi Humanum postea formaret se in receptaculum et habitaculum, in quod Pater Ipsius intraret, quod factum est per quod impleverit omnia Verbi, hoc est, omnes leges ordinis ibi, et quantum hoc perfecit, tantum Se univit Patri, et Se Pater Ipsi. Sed haec sunt pauca, illustrationis causa adducta, ut videatis, quod Omnipotentia Divina sit in ordine, ac regimen Ipsius, quod vocatur Providentia, sit secundum Ordinem, et quod agat continue et in aeternum secundum leges Ordinis sui, et quod contra illas nequeat, nec illas quoad apicem mutare, quia Ordo cum omnibus ejus legibus est Ipse. His dictis splendor lucis in colore aureo per tectum influxit, et cherubos volantes formavit in aëre, et rutilum inde illustravit quorundam tempora a parte occipitii, sed nondum a parte frontispicii, murmurabant enim, ignoramus adhuc quid Omnipotentia; et dixi, revelabitur illa, postquam hactenus dicta apud vos aliquam lucem faenerata sunt.

74. Tertium Memorabile. Vidi e longinquo plures congregatos cum pileis super capitibus, quosdam cum pileis circumcinctis serico, qui ex Ordine Ecclesiastico erant, quosdam cum pileis quorum limbos ornabant fasciae aureae, qui ex Ordine Civili erant, omnes hi docti et eruditi; et insuper vidi quosdam cum tiaris, qui erant indocti; accessi, et audivi illos inter se loquentes de Divina Potentia illimitata, et quod si illa progrederetur secundum aliquas leges quae factae sunt ordinis, non illimitata sed limitata foret, et sic potentia et non Omni-

potentia; at quis non videt, quod non aliqua necessitas legis possit Omnipotentiam adigere ad faciendum ita et non aliter; certe, dum cogitamus de Omnipotentia et simul de legibus Ordinis, secundum quas obligatur progredi, cadunt ideae nostrae praeconceptae de Omnipotentia sicut manus fracto scipione. Illi cum me viderunt prope se, accurrerunt aliqui, et in quadam vehementia dixerunt; es tu qui circumscripsisti Deum legibus sicut vinculis, hoc quam petulans est; sic etiam discerpsisti fidem nostram, super qua fundatur salus nostra, in cujus medio ponimus justitiam Redemptoris, super illa Omnipotentiam Dei Patris, et appendicem facimus operationem Spiritus Sancti, et efficaciam ejus in hominis absoluta impotentia in spiritualibus, cui satis est loqui de plenitudine justificationis, quae ex Omnipotentia Dei inest fidei isti; sed audivi, quod tu inanitatem in illa videas, quia nihil ordinis Divini ab homine in illa. His auditis aperui os, et alta voce loquens dixi, discite leges Ordinis Divini, et postea aperite illam fidem, et videbitis vastam solitudinem, et in hac Leviathanem tortuosum et oblongum, et circum circa illam, retia circumvoluta sicut in nodum inexplicabilia, sed facite sicut legitur de Alexandro, cum vidit Nodum Gordium, quod nudaverit ensem, et bissecuerit illum, et sic contortus ejus dissolverit, et projecerit in terram, et calceo fila ejus contriverit. Ad haec dicta congregati mordebant linguas, volentes acuere illas in dicteria, sed non ausi sunt, quia videbant super me Caelum apertum, et audiebant vocem inde, auscultate primum cum moderamine, quid Ordo, secundum cujus leges Deus Omnipotens agit; et dixi: Deus a Se ut Ordine, in ordine, ad ordinem, creavit Universum; similiter hominem in quo leges ordinis sui stabilivit, ex quibus imago et similitudo Dei factus est, quae in summa sunt, ut credat in Deum, et amet proximum, et quantum illa duo ex naturali potentia facit, tantum se receptaculum Divinae Omnipotentiae facit, et tantum Deus conjungit Se illi, et illum Sibi, inde ejus fides fit viva et salvifica, et ejus facere fit charitas, etiam viva et salvifica: at sciendum est, quod Deus perpetuo adsit, et continue conetur et agat in homine, et quoque tangat liberum ejus arbitrium, sed nusquam violet, si enim liberum arbitrium hominis violaret, periret habitatio hominis in Deo,

et foret Solius Dei in homine, et haec habitatio est in omnibus tam qui in terris sunt, quam qui in caelis, et quoque in illis qui in infernis, inde enim est posse, velle, et intelligere illorum; sed non est habitatio reciproca hominis in Deo, nisi apud illos qui vivunt secundum leges ordinis in Verbo latas, et hi fiunt imagines et similitudines Ipsius, et his datur paradisus in possessionem, et fructus arboris vitae in cibum; at reliqui congregant se circum arborem scientiae boni et mali, et colloquuntur cum Serpente ibi, et comedunt, at postea expelluntur Paradiso, attamen illos Deus non relinquit, sed illi relinquunt Deum. Haec illi in pileis intellexerunt, et approbaverunt, at illi in tiaris negaverunt, et dixerunt, numne sic Omnipotentia est limitata, ac Omnipotentia limitata est contradictio; sed respondi, non est contradictio omnipotenter agere secundum leges justitiae cum judicio, aut secundum leges Amori inscriptas ex Sapientia: at contradictio est, quod Deus possit agere contra leges Justitiae et Amoris sui, et hoc foret ex non judicio et sapientia; talem contradictionem involvit fides vestra, quae est, quod Deus injustum possit ex mera gratia justificare, et omnibus salutis donis et vitae praemiis insignire. Sed dicam paucis, quid Omnipotentia Dei; Deus ex Omnipotentia sua creavit Universum, et simul introduxit omnibus et singulis ejus Ordinem; Deus etiam ex Omnipotentia sua conservat Universum, et custodit ibi Ordinem cum suis legibus in perpetuum, et dum aliquid elabitur ex ordine, reducit illud et redintegrat. Porro Deus ex Omnipotentia sua instauravit Ecclesiam, et leges Ordinis ejus revelavit in Verbo; et cum Illa elapsa est ex ordine, restauravit illam, et cum totaliter elapsa est, Ipse descendit in Mundum, et per assumtum Humanum induit Omnipotentiam, et restituit. Deus ex Omnipotentia et quoque Omniscientia explorat unumquemque post mortem, ac praeparat justos seu oves ad loca sua in Caelo, et ex his condit Caelum, ac praeparat injustos seu hircos ad loca sua in inferno, et ex his condit Infernum; ac disponit utrumque in Societates et congregationes secundum omnes varietates amoris illorum, quae in Caelo totidem sunt, quot stellae in firmamento Mundi, ac Societates in Caelo conjungit in unum, ut sint sicut unus Homo coram Se; similiter congrega-

tiones in Inferno, ut sint sicut unus Diabolus, et hos ab illis separat per hiatum, ne Infernum inferat violentiam Caelo, et ne Caelum inferat cruciatum Inferno, nam illi qui in Inferno sunt, tantum cruciantur, quantum influit Caelum Haec et illa nisi Deus ex Omnipotentia sua omni instanti faceret, ferinum intraret homines, usque ut amplius non possent legibus alicujus Ordinis coërceri, et sic periret Genus humanum: haec et similia evenirent, nisi Deus esset Ordo, et in Ordine Omnipotens His auditis illi qui tecti pileis erant, abiverunt pileis sub ulnis, laudantes Deum, nam in illo Mundo intelligentes teguntur pileis, at tecti tiaris non ita, quia calvi sunt, et calvities significat obesitatem, et hi abiverunt ad sinistrum, at illi ad dextrum.

DE CREATIONE UNIVERSI

75 Quoniam in Primo hoc Capite de Deo Creatore agitur, etiam de Creatione Universi ab Ipso agendum est, sicut in sequente Capite de Domino Redemptore, etiam de Redemptione; sed non potest aliquis justam ideam de Creatione Universi sibi comparare, nisi aliquae cognitiones universales praemissae intellectum in statum perceptionis immittant, quae erunt sequentes I. Quod duo Mundi sint, Mundus spiritualis, in quo sunt Angeli et Spiritus, et Mundus naturalis, in quo sunt homines II Quod in utroque Mundo sit Sol, et quod Sol Mundi spiritualis sit purus Amor ex Jehovah Deo, Qui in medio ejus est; et quod ex illo Sole procedant calor et lux, et quod Calor inde procedens in sua essentia sit amor, et quod Lux inde procedens, in sua essentia sit sapientia; et quod illa duo afficiant voluntatem et intellectum hominis, calor ejus voluntatem, et lux ejus intellectum: at quod Sol Mundi naturalis sit purus Ignis, et quod ideo Calor inde sit mortuus, similiter Lux, et quod inserviant Calori et Luci spirituali pro amiculo et adminiculo ut ad hominem transeant. III Tum quod illa duo, quae procedunt a Sole Mundi spiritualis, et inde omnia quae per illa ibi existunt, sint substantialia et dicantur spiritualia, et quod similia duo quae procedunt a Sole Mundi naturalis, et inde omnia quae per illa hic existunt, sint materialia et dicantur naturalia IV. Quod in utroque Mundo

sint tres Gradus, qui vocantur gradus altitudinis, et inde tres Regiones, secundum quas ordinati sunt tres Caeli angelici, et secundum quas ordinatae sunt Mentes humanae, quae sic tribus illis Caelis angelicis correspondent; et quod similiter reliqua hic et ibi V. Quod sit Correspondentia inter illa quae in Mundo spirituali sunt, et inter illa quae in Mundo naturali. VI Quod sit Ordo, in quem omnia et singula utriusque Mundi creata sunt VII. Quod de his omnino primum comparanda sit idea; quod nisi fit, Mens humana ex mera ignorantia de illis, facile cadat in ideam de Creatione Universi a Natura, et ex sola Auctoritate Ecclesiastica dicat quod Natura a Deo creata sit; sed quia nescit quomodo, si interius de illa re scrutatur, labatur pronus in Naturalismum negantem Deum Verum enim vero, quia illa singulatim exponere et demonstrare, sicut oportet, magni Voluminis opus foret, et quoque non proprie Systema Theologicum quod hujus Libri est, ut lemma aut argumentum, ingreditur, volo solum aliqua MEMORABILIA afferre, ex quibus idea de Creatione Universi a Deo potest concipi, et ex conceptione aliquis faetus repraesentans illam gigni.

* * * * *

76. PRIMUM MEMORABILE. Quodam die in meditatione de Creatione Universi fui, et quia hoc perceperunt Angeli supra me a latere dextro, ubi erant qui de eadem aliquoties meditati et ratiocinati sunt, quare unus descendit et invitavit me, et factus sum in spiritu, et comitatus sum illum, et postquam intravi, deductus sum ad Principem, in cujus Aula congregatos ad centenos vidi, et Princeps in medio illorum: et tunc unus ex illis dixit, percepimus hic quod meditatus sis de Creatione Universi, et nos in simili meditatione aliquoties fuimus, sed non potuimus concludere, quoniam cogitationibus nostris inhaesit idea de Chao, quod hoc sicut magnum Ovum fuerit, ex quo exclusa fuerunt omnia et singula Universi in suo Ordine; cum tamen nunc percipimus, quod tantum Universum non potuerit ita excludi; tum etiam inhaesit mentibus nostris idea alia, quae erat, quod a Deo omnia creata sint ex nihilo, et tamen nunc percipimus, quod ex nihilo nihil fiat; et ex his duabus ideis Mentes nostrae nondum se potuerunt

evolvere, et in aliqua luce videre Creationem quomodo facta est; quapropter evocavimus te e loco ubi eras, ut de illa tuam meditationem expromas. His auditis, respondi, expromam; et dixi, de hoc diu meditatus sum, sed in vanum, at postea cum a Domino intromissus sum in vestrum Mundum, percepi quod vanum esset aliquid de Creatione Universi concludere, nisi prius sciatur, quod duo Mundi sint, Unus in quo Angeli sunt, et alter in quo homines, et quod hi per mortem e suo in alterum transcendant; et tunc etiam vidi quod duo Soles essent, unus ex quo omnia Spiritualia profluunt, et alter ex quo omnia Naturalia, et quod Sol, ex quo omnia spiritualia profluunt, sit purus Amor a Jehovah Deo, Qui in medio ejus est, et quod Sol, ex quo omnia naturalia profluunt, sit purus Ignis His cognitis, quondam cum in illustratione eram, datum est percipere, quod a Jehovah Deo per Solem, in cujus medio est, Universum creatum sit; et quia Amor non dabilis est nisi una cum Sapientia, quod a Jehovah Deo ex suo Amore per suam Sapientiam Universum creatum sit; quod ita sit, convincunt omnia et singula, quae vidi in Mundo, ubi vos estis, et quae vidi in Mundo, in quo ego corpore sum. Quomodo autem a primordio suo progressio Creationis facta est, nimis prolixum est exponere; sed cum in illustratione fui, percepi, quod mediis Luce et Calore ex Sole vestri Mundi creatae sint atmosphaerae spirituales, quae in se sunt substantiales, una ex altera; quae quia tres sunt, et inde tres gradus earum, tres Caeli facti sunt, unum pro Angelis qui in supremo gradu amoris et sapientiae sunt, alterum pro Angelis qui in secundo gradu, et tertium pro Angelis qui in ultimo gradu Sed quia Universum hoc spirituale non potest existere absque Universo naturali, in quo illud ageret suos effectus et usus, quod simul tunc Sol, ex quo omnia Naturalia procedunt, creatus sit, et per hunc similiter, mediis luce et calore, tres atmosphaerae ambientes priores illas, sicut putamina nucleos, aut philyrae ligna, et tandem per has Orbis terraqueus, ubi homines, bestiae, pisces, tum arbores, frutices et herbae, ex terris quae ex humis, lapidibus et mineris consistunt. Ast haec est sciagraphia communissima Creationis et ejus progressionis, at particularia et singularia non possunt exponi, nisi per Volumina

librorum; verum omnia concludunt hoc, quod Deus non creaverit Universum ex nihilo, quia, ut dixistis, ex nihilo nihil fit, sed per Solem caeli angelici, qui est ex Esse Ipsius, et inde purus Amor una cum Sapientia: quod Universum, per quod intelligitur uterque Mundus, Spiritualis et Naturalis, ex Divino Amore per Divinam Sapientiam creatum sit, omnia et singula ejus testantur et contestantur, et vos, si illa in ordine et connexu expenditis, ex luce, in qua perceptiones intellectus vestri sunt, potestis clare videre: at tenendum est, quod Amor et Sapientia, quae in Deo unum faciunt, non sint Amor et Sapientia in sensu abstracto, sed in Ipso ut Substantia, nam Deus est ipsa, unica et inde prima Substantia et Essentia, quae in se Est et Subsistit. Quod omnia et singula ex Divino Amore et Divina Sapientia creata sint, intelligitur per haec apud Johannem „*Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, omnia per Ipsum facta sunt, et Mundus per Ipsum factus est*,“ Cap. 1: 1. 3. 10 Deus ibi significat Divinum Amorem, et Verbum significat Divinum Verum, seu Divinam Sapientiam, quare Verbum ibi appellatur Lux, et per Lucem, ubi de Deo, intelligitur Divina Sapientia His peractis, cum vale dicerem, micae lucis e Sole ibi per Caelos angelicos delapsae sunt in oculos illorum, et per hos in habitacula mentis illorum, et sic illustrati dictis a me faverunt, et postea in atrium me sequuti sunt, et prior comes ad domum ubi eram, et abinde in Societatem suam reascendit.

77. Secundum Memorabile. Quodam mane, cum evigilatus e somno, in luce matutina et serena ante plenam vigiliam meditans, vidi trans fenestram sicut fulgur micans, et mox audivi sicut tonitru crepans; cum miratus sum unde hoc, audivi e Caelo, quod sint aliqui non procul a me, qui acriter ratiocinantur de Deo et Natura, et quod vibratio lucis sicut fulguris, et crepor aëris sicut tonitru, essent correspondentiae et inde apparentiae pugnae et collisionis argumentorum, ab una parte pro Deo, et ab altera pro Natura: principium hujus spiritualis pugnae fuit hoc: erant aliqui Satanae in Inferno, qui dixerunt inter se, utinam liceret nobis cum Angelis Caeli loqui, ac prorsus et plene demonstrabimus, quod Natura sit quam vocant Deum a quo omnia, ita ut Deus sit modo vox,

nisi intelligatur Natura; et quia Satanae illi toto corde et tota anima id crediderunt, et cupiverunt cum Angelis caeli loqui, datum est illis e luto ac e tenebris Inferni ascendere, et cum duobus Angelis tunc descendentibus e Caelo loqui; erant in Mundo spirituum, qui inter Caelum et Infernum medius est: Satanae ibi visis Angelis velociter accurrerunt, et furiosa voce clamabant, estis vos Angeli Caeli, cum quibus ratiocinando de Deo et de Natura licet congredi; vocamini sapientes, quia agnoscitis Deum, sed ob quam simplices estis; quis vidit Deum, quis intelligit quid Deus, quis capit quod Deus regat et regere possit Universum, ac omnia et singula ejus; quis nisi plebs et vulgus agnoscit quod non videt et intelligit; quid exstantius est, quam quod Natura sit omne in omnibus, quis vidit aliud oculo quam naturam, quis audivit aliud aure quam naturam, quis odoravit aliud nare quam naturam, quis gustavit aliud lingua quam naturam, quis aliquo tactu manus et corporis sensit aliud quam naturam, suntne sensus corporis nostri testes veritatum, quis non potest ex illis jurare quod ita sit, estne respiratio ex qua etiam vivit corpus nostrum, testis, quid respiramus aliud quam naturam; suntne capita nostra et vestra in natura, unde influxus in cogitationes Capitum, nisi ex illa, si aufertur illa, num potestis cogitare quicquam, praeter plura similis farinae alia His auditis Angeli responderunt, vos ita loquimini, quia estis mere sensuales, omnes in Inferno ideas cogitationum sensibus corporis habent immersas, nec possunt supra illos elevare mentes, quare nos ignoscimus vobis, vita mali et inde fides falsi occlusit interiora mentium vestrarum, usque ut elevatio supra sensualia apud vos non dabilis sit, nisi in statu remoto a malis vitae et a falsis fidei; nam Satanas aeque ac Angelus potest intelligere verum cum illud audit, sed non retinet, quia malum obliterat verum, et inducit falsum; sed percipimus, quod vos sitis in statu remoto, et quod sic possitis intelligere verum quod loquimur, quare attendite ad haec quae dicemus, et dixerunt: fuistis in Mundo naturali, et obivistis ibi, et nunc estis in Mundo spirituali, num prius quam nunc scivistis aliquid de vita post mortem, numne prius negavistis eam, et fecistis vos pares bestiis; num prius aliquid scivistis de Caelo et Inferno, num aliquid de luce et calore

hujus Mundi; num de eo, quod non amplius sitis intra Naturam, sed supra illam, est enim hic Mundus, et sunt omnia ejus spiritualia, et spiritualia sunt supra naturalia, adeo ut ne quidem minimum naturae, in qua fuistis, possit in hunc Mundum influere: sed vos, quia Naturam credidistis Deum aut Deam, creditis etiam Lucem et Calorem hujus Mundi esse lucem et calorem Mundi naturalis, cum tamen ne hilum sit, nam Lux naturalis hic est Caligo, et Calor naturalis hic est Frigus; num aliquid scivistis de Sole hujus Mundi, ex quo nostra Lux et noster Calor procedunt; num scivistis, quod hic Sol sit purus Amor, et quod Sol Mundi naturalis sit purus Ignis, et quod Sol Mundi, qui est purus ignis, sit ex quo Natura exstitit et subsistit, et quod Sol caeli, qui est purus Amor, sit ex quo ipsa Vita, quae est amor una cum sapientia, existit et subsistit; et sic quod Natura, quam facitis Deum aut Deam, sit plane mortua. Vos potestis, si custodia vobis datur, cum nobis ascendere in Caelum, et nos possumus, si custodia datur, cum vobis descendere in Infernum, et videbitis in Caelo magnifica et splendida, at in Inferno turpia et immunda; discrimina illa sunt, quia omnes in Caelo colunt Deum, et omnes in Inferno colunt Naturam, ac magnifica et splendida illa in Caelis, sunt correspondentiae affectionum amoris boni et veri, at turpia et immunda illa in Infernis, sunt correspondentiae affectionum amoris mali et falsi. Ex his et illis concludite nunc, num Deus vel num Natura sit omne in omnibus. Ad haec Satanae responderunt, in statu, in quo nunc sumus, possumus ex auditis concludere, quod Deus sit, sed cum jucundum mali occupat mentes nostras, non videmus nisi Naturam. Duo illi Angeli, et Satanae non procul a me stabant, quare illos vidi et audivi, et ecce vidi circum illos multos, qui celebres eruditione in Mundo naturali fuerant, ac miratus sum, quod Eruditi illi nunc starent juxta Angelos, nunc juxta Satanas, et quod illis, juxta quos stabant, faverent, et dictum mihi est, quod mutationes situs illorum, essent mutationes status illorum mentis faventis nunc parti uni nunc parti alteri, erant enim quoad fidem sicut vertumni: et dicemus tibi mysterium, despeximus in Terram ad celebres eruditione, et invenimus sexcentos ex mille pro Natura, et reliquos pro Deo, et hos pro Deo, quia non ex in-

tellectu, sed modo ex auditis quod Natura sit a Deo, frequenter loquuti sunt, et frequens loquela ex memoria et reminiscentia, tametsi non simul ex cogitatione et intelligentia, infert speciem fidei. Post haec data est Satanis custodia, et cum duobus Angelis ascenderunt in Caelum, ac viderunt magnifica et splendida, et tunc in illustratione a luce caeli ibi agnoverunt quod Deus sit, et quod Natura creata sit ad inserviendum vitae, quae a Deo est, et quod Natura in se mortua sit, et quod sic a se nihil agat, sed a vita agatur Illis visis et perceptis descenderunt, et sicut descendebant, rediit amor mali, et occlusit intellectum illorum supra, et aperuit illum infra, et tunc supra illum apparuit sicut umbraculum fulgurans ex igne infernali; et actutum cum tetigerunt terram pedibus, hiabat solum sub illis, et relapsi sunt ad suos.

78 Tertium Memorabile. Postridie ad me venit Angelus ex alia Societate Caeli, et dixit, audivimus ibi, quod propter meditationem de Creatione Universi accessitus sis in Societatem nostrae propinquam, et quod ibi narraveris de Creatione talia, quibus tunc faverunt, et postea laetati sunt; ego nunc tibi monstrabo, quomodo Animalia et Vegetabilia omnis generis a Deo producta sunt; et deduxit me in latum Campum viridem, et dixit, circumspice, et circumspexi, et vidi Aves pulcherrime coloratas, quasdam volantes, quasdam super arboribus sedentes, et quasdam super campo foliola excerpentes rosis; inter aves etiam erant Columbae et Cygni. Postquam haec a conspectu meo evanuerunt, vidi non procul a me Greges ovium cum agnis, haedorum et caprarum, et circum circa greges illos vidi Armenta ex Bobus et Vitulis, tum ex Camelis et Mulis, et in quodam luco Cervos cum altis cornibus, et quoque Unicornes. Post haec visa, dixit, converte faciem ad Orientem, et vidi Hortum, in quo Arbores fructus, Aurantiae, Citri, Oleae, Vites, Ficus, Malogranata, et quoque Arbusta quae ferebant baccas. Postea dixit, specta nunc ad Meridiem, et vidi Messes ex varii generis frumentis, ex triticis, miliis, hordeis, et fabis, et circum illa Floreta ex rosis pulchre variegantibus colores: ad Septentrionem autem Nemora plena castaneis, palmis, tiliis, platanis, et aliis arboribus foliaceis. His visis dixit, sunt omnia illa, quae vidisti,

Correspondentiae affectionum amoris Angelorum, qui in propinquo sunt, et narrabant, quibus affectionibus singula correspondebant, et insuper, quod non solum illa, sed etiam singula reliqua, quae coram oculis nostris sistuntur videnda, sint Correspondentiae, prout Domus, Utensilia in illis, Mensae et Cibi, Vestes, tum etiam monetae ex auro et argento, ut et adamantes, et alii lapides pretiosi, quibus Uxores et Virgines in Caelis exornantur; nos ex his et illis percipimus qualis unusquisque est quoad amorem et sapientiam, illa quae in domibus nostris sunt, et usibus inserviunt, constanter ibi manent, at coram illis, qui a societatibus in societates vagantur, talia mutantur secundum consortia. Haec tibi ostensa sunt, propter causam ut in Typo particulari videas Creationem Universalem; Deus enim est ipse Amor et ipsa Sapientia, et Amoris Ipsius sunt infinitae affectiones, et Sapientiae Ipsius sunt infinitae perceptiones, et harum Correspondentiae sunt omnia et singula quae super Tellure apparent, inde aves et bestiae, inde arbores et frutices, inde segetes et messes, et inde herbae et gramina: nam Deus non est extensus, sed usque in extenso ubivis, ita in Universo a primis ejus ad ultima ejus, et quia Omnipraesens est, tales Correspondentiae affectionum Amoris et Sapientiae Ipsius in toto Mundo naturali sunt; at in nostro Mundo, qui vocatur Mundus Spiritualis, sunt similes correspondentiae apud illos, qui a Deo affectiones et perceptiones recipiunt; discrimen est, quod talia in nostro Mundo secundum affectiones Angelorum a Deo momento creentur, in vestro autem Mundo in principio similiter creata sint, at provisum est ut per generationes, unius ab altera, perenniter renoventur, et sic Creatio continuetur. Causa quod in nostro Mundo sit Creatio momentanea, et in Vestro Creatio durans per generationes, est quia Atmosphaerae et terrae nostri Mundi sunt spirituales, et Atmosphaerae et terrae Vestri Mundi sunt naturales, ac naturalia creata sunt ut investiant spiritualia, sicut cutes corpora hominum et animalium, cortices et libri caudices et ramos arborum, matres et meninges cerebra, tunica nervos, et philyrae illorum fibras, et sic porro; inde est, quod omnia illa quae in vestro Mundo sunt, constantia sint, et constanter in annis redeant. His addidit, haec quae vidisti et audivisti,

refer incolis tui Mundi, quia hactenus in plenaria ignorantia fuerunt de Mundo Spirituali, et absque ejus notitia nemo potest scire, et ne quidem augurari; quod Creatio continua sit in nostro Mundo, et quod huic consimilis fuerit in Vestro, dum Universum a Deo creatum est

Post haec loquuti sumus varia, et tandem de Inferno, quod prorsus nihil ex talibus, quae in Caelo, ibi videantur, sed modo opposita, quoniam affectiones amoris illorum, quae sunt cupiditates mali, oppositae sunt affectionibus amoris, in quibus sunt Angeli Caeli, quare apud illos in Inferno, et in genere in Desertis illorum, apparent Aves noctis, ut vespertiliones, ululae et bubones, et quoque lupi, pardi, tigrides, mures majores et minores, tum omnis generis serpentes venenati, ut dracones et crocodili; et ubi aliquid gramineum est, ibi succrescunt sentes, urticae, spinae et cardui, et aliquae herbae toxicatae, quae per vices evanescunt, et tunc modo apparent strues lapidum, ac paludes, in quibus ranae coaxant: haec et illa sunt quoque Correspondentiae, sed ut dictum est, Correspondentiae affectionum amoris illorum, quae sunt cupiditates mali Attamen talia non a Deo creantur ibi, nec creata sunt in Mundo naturali, ubi similia existunt, nam omnia, quae Deus creavit et creat, fuerunt et sunt bona; ast talia super Tellure exorta sunt una cum Inferno, quod ex hominibus, qui per aversionem a Deo, post mortem facti sunt diaboli et satanae, exstitit. Sed quia haec dira inceperunt laedere aures nostras, avertimus cogitationes ab illis, et recollegimus illa, quae in Caelis vidimus

79. Quartum Memorabile. Quondam cum in cogitatione de Creatione Universi eram, accesserunt aliqui ex Orbe Christiano, qui suo tempore Philosophi inter celeberrimos fuerunt, et prae reliquis reputati sapientes, et dixerunt, percipimus quod cogites de Creatione, dic nobis quae tua mens de illa; sed respondi, dicite primum quae vestra; et dixit unus, mens mea est, quod Creatio sit a Natura, et sic quod Natura seipsam creaverit, et quod haec fuerit ab aeterno; non enim datur vacuum, nec dabile est; atqui quid aliud spectamus oculis, captamus auribus, odoramus naribus, et respiramus pectore, quam Naturam, et haec quia extra nos est, etiam intra

nos est. Alter haec audiens dixit, nominas Naturam, et hanc facis creatricem universi, sed non scis, quomodo Natura operata est Universum, quare dicam: convolvit se in vortices, qui inter se colliserunt sicut nubes inter se, et sicut domus in terrae motu, dum collabuntur, et quod ex illa collisione crassiora se contulerint in unum, unde Tellus, et quod fluidiora se ex his secreverint, et quoque se contulerint in unum, unde Maria, et quod ex his etiam leviora se separaverint, unde aether et aër, et ex horum levissimis Sol; vidistine, quod dum Oleum, Aqua, et Pulvis terrae commiscentur una, se sponte dividant, et in ordine unum supra alterum collocent. Tunc alius illud auscultans, dixit, loquimini ex phantasia, quis non scit, quod omnium prima origo fuerit chaos, quod magnitudine quartam partem Universi impleverat, et quod in medio ejus fuerit Ignis, circum circa illum aether, et circum hunc materia, et quod illud Chaos rimas duxerit, et per has Ignis eruperit, sicut ex Aetna et Vesuvio, inde Sol; et quod post hunc Aether se evolverit et circum fuderit, unde Atmosphaera; et tandem materia residua se glomeraverit in orbem, unde Tellus: quod Stellas attinet, sunt illae modo luminaria in Expanso Universi, ex Sole et ejus igne et luce exorta; Sol enim primum fuit sicut Oceanus igneus, qui ne incenderet Tellurem, excerpsit ex se flammulas lucentes, quae locum sortitae in ambitu perfecerunt Universum, inde ejus Firmamentum. Sed stetit unus inter illos, qui dixit, erratis, vos videmini vobis sapientes, et ego vobis videor simplex, at usque in simplicitate mea credidi et credo, quod Universum a Deo creatum sit, et quia natura est universi, quod simul tunc universa natura; si Natura seipsam creaverit, fuissetne illa ab aeterno, sed oh quale delirium: et tunc unus ex sapientibus ita dictis accurrit propius et propius ad hunc loquentem, et admovit sinistram aurem ad os ejus, dextra ejus auris erat obturata sicut gossypio, et quaesivit quid loquutus est, et is repetiit idem; et tunc ille qui accurrit, circumspexit, num aliquis Sacerdos adesset, et vidit unum a latere loquentis, et tunc replicuit dicens, fateor etiam ego, quod universa natura sit a Deo, sed; et tunc abivit, susurrans cum sociis, et inquiit, hoc dixi quia praesto erat Sacerdos, vos et ego scimus, quod natura sit a natura,

et quia sic natura est Deus, dixi quod universa natura sit a Deo, Sed At sacerdos audiens susurros illorum, dixit, sapientia vestra quae est mere philosophica, seduxit vos, et occlusit interiora mentium vestrarum, adeo, ut non Lux aliqua ex Deo et e Caelo Ipsius, potuerit influere, et illustrare vos, exstinxistis illam; et dixit, ventilate itaque, et decidite inter vos, unde sunt Animae vestrae, quae immortales sunt, num ex Natura, vel num fuerunt in magno illo Chao simul; quibus auditis abivit prior ad consocios, rogans ut illi una cum ipso hunc nodum quaestionis solverent, et concluserunt, quod Anima humana non sit nisi quam aether, et quod cogitatio non nisi quam modificatio aetheris per lucem solis, ac aether est naturae, et dixerunt, quis non scit, quod loquamur per aërem, et quid cogitatio nisi quam loquela in puriore aëre, qui vocatur aether, inde est quod cogitatio et loquela unum faciant, quis hoc non potest animadvertere ex homine dum infans est, is primum discit loqui, et successive loqui serum, et hoc est cogitare; quid tunc cogitatio aliud quam modificatio aetheris, ac sonus loquelae quid aliud quam modulamen ejus, ex quibus decidimus, quod Anima, quae cogitat, sit naturae. Sed aliqui ex illis, quidem non dissenserunt, sed statum quaestionis illustraverunt, dicentes, quod Animae exortae sint, cum aether ex magno illo Chao se eglomeravit, et quod tunc in suprema regione se diviserit in innumerabiles individuas formas, quae se infundunt in homines, dum incipiunt ex aëre puriore cogitare, quae tunc vocantur Animae. Hoc audito, dixit alius, concedo, quod formae individuae ab aethere in regione superiore formatae fuerint innumerabiles, sed usque homines a creatione Mundi nati numerum illarum excesserunt, quomodo tunc formae illae aethereae sufficere potuerunt, quare mecum cogitavi, quod Animae exeuntes ex ore hominum dum obeunt, post aliquot millia annorum redeant ad eosdem, ac similem priori vitam ineant et peragant, quod multi ex sapientibus pardia et Metempsychosin credant, notum est. Praeter hos etiam a reliquis sparsae sunt aliae conjecturae, quas, quia erant insaniae, praetereo. Post horulam rediit Sacerdos, et tunc ille, qui prius de Creatione Universi a Deo loquutus est, narravit illi decisa illorum de Anima; quibus auditis Sacerdos dixit illis,

vos loquuti estis prorsus quemadmodum in Mundo cogitavistis, nescientes quod non in illo Mundo, sed in alio, qui vocatur Mundus Spiritualis, sitis; omnes illi qui sensuales corporei facti sunt ex confirmationibus pro Natura, non sciunt aliter, quam quod sint in eodem Mundo, in quo nati et educati sunt; causa est, quia ibi fuerunt in corpore materiali, hic autem sunt in corpore substantiali, et homo substantialis videt se et socios circum se, prorsus sicut homo materialis videt se et socios circum se; est enim substantiale primitivum materialis, et quia cogitatis, videtis, odoratis, gustatis, et loquimini similiter ut in Mundo naturali, ideo creditis, quod eadem Natura hic sit, cum tamen hujus Mundi natura tantum differt et distat ab illius Mundi natura, quantum substantiale a materiali, seu spirituale a naturali, seu prius a posteriori, et quia Natura Mundi, in qua prius vixistis, est respective mortua, ideo vos ex confirmationibus pro illa facti estis sicut mortui, sed in illis quae Dei, Caeli et Ecclesiae sunt, et quoque in illa re, quae Animas vestras spectat: sed usque omnis homo, tam malus quam bonus, potest quoad intellectum elevari usque in lucem in qua sunt Angeli Caeli, et tunc videre quod Deus sit, et quod vita post mortem sit, et quod Anima hominis non sit aetherea, et sic ex natura istius Mundi, sed spiritualis, et ideo victura in aeternum; intellectus in angelica illa luce potest esse, dum modo amores naturales, qui sunt ex Mundo et pro illo ejusque natura, et ex corpore et pro illo ejusque proprio, removentur: et illico tunc a Domino, remoti sunt illi amores, et datum est illis loqui cum Angelis, et ex illorum sermone in illo statu perceperunt quod Deus sit, et quod post mortem in alio Mundo vivant, quare pudore suffusi sunt, et exclamaverunt, insanivimus, insanivimus; sed quia hic status non fuit illorum proprius, et inde post aliquot minuta taediosus et ingratus factus est, averterunt se a Sacerdote, et non voluerunt audire ejus loquelam amplius, et sic redierunt in amores priores, qui erant mere naturales, mundani et corporei, et abiverunt ad sinistrum, a societate in societatem, et tandem venerunt ad viam, ubi jucunda amorum illorum afflaverunt illos, et dixerunt, hanc viam eamus, et iverunt, et descenderunt, et tandem venerunt ad illos, qui in jucundis similium amorum

erant, ac ulterius; et quia jucundum illorum erat jucundum malefaciendi, et in via quoque malum fecerunt multis, incarcerati sunt, et facti daemones; et tunc jucundum illorum conversum est in injucundum, quia per paenas et harum timores, a priori suo jucundo, quod fecit naturam illorum, coërciti et refraenati sunt; et quaesiverunt illos, qui in eodem carcere erant, num ita in aeternum victuri sint, respondebant aliqui ibi, nos fuimus hic aliquot saeculis, et mansuri sumus in saecula saeculorum; quoniam natura, quam contraximus in Mundo, non mutari potest, nec expelli per paenas, et dum per has expellitur, usque post brevem temporis elapsum recurrit.

80. Quintum Memorabile. Quondam unus Satanas cum venia ex Inferno ascendit una cum faemina, et accessit ad domum ubi eram, quibus visis occlusi fenestram, attamen trans illam cum illis loquebar, et quaesivi Satanam unde veniret, dixit, ex consortio suorum, et quaesivi unde faemina, dixit similiter, haec erat ex turba Sirenum, quae callent per phantasias sibi inducere omnes habitus et figuras pulchritudinis et ornatus, nunc figurant pulchritudinem Veneris, nunc decorem oris sicut esset Parnassis, nunc exornant se sicut Reginae coronis et chlamydibus, et super baculo argenteo innixae magnifice ambulant; tales in Mundo Spirituum sunt meretrices, et phantasiis student; phantasia fit per cogitationem sensualem occlusis ideis ex cogitatione aliqua interiore. Quaesivi Satanam, num illa esset ejus Uxor, respondit, quid uxor, hoc nescio, et nescit societas mea, est mea meretrix, et tunc illa inspiravit viro lasciviam, quod etiam Sirenes dextre callent, qua recepta osculatus est illam, et dixit, ah mea Adonis. Sed ad seria; interrogavi Satanam, quae ejus functio, et ait, functio mea est Eruditio, videsne laurum super capite meo, hanc Adonis ejus per artem suam conflavit, et a tergo imposuit: et dixi, quoniam e societate, ubi magisteria sunt, advenis, dic mihi, quid credis, et quid credunt consocii tui de Deo; retulit, Deus nobis est Universum, quod etiam vocamus Naturam, et quod simplices nostratium vocant Atmosphaeram, quae illis est aër, at sapientes Atmosphaeram quae etiam est Aether, Deus, Caelum, Angeli, et similia, de quibus multi multa fabulantur in hoc Mundo, sunt vocabula inania, et fig-

menta capta ex Meteoris, quae ludunt coram oculis plurium hic, suntne omnia, quae super Tellure apparent, a Sole creata, numne omni adventu ejus tempore veris nascuntur Vermes cum alis et absque alis, et ex calore ejus Volucres se mutuo amant et prolificant, et Terra aestu ejus tepefacta semina educit in germina, et tandem in fructus ut proles, annon sic Universum est Deus, et Natura est Dea, et haec ut Universi conjunx concipit, parit, educat, et alit illa. Porro interrogavi, quid credit Societas ejus, et ille, de Religione; respondit, quod Religio nobis prae vulgo eruditis, non sit nisi quam fascinum plebis, quod circum sensitiva et imaginaria illorum mentis est sicut aura, in qua volant pietatis ideae tanquam papiliones in aëre, et fides illorum, quae connectit ideas illas sicut in catenam, tanquam bombyx in volvulo serico, e quo evolat ut rex papilionum, amat enim Communio inerudita imagines supra sensualia corporis et inde cogitationis, propter cupidinem ut volent, ita etiam faciunt sibi alas, ut sicut aquilae elevent se, et se jactent coram terricolis, dicturi, ecce me, nos autem credimus quod videmus, et amamus quod tangimus, et tunc tetigit Meretricem suam, et dixit, hoc credo, quia video et tango; verum nos talia ludibria per speculares nostras fenestras ejicimus, et sufflatu risus abigimus. Postea quaesivi, quid una cum consociis credit de Caelo et Inferno, respondit cum cachinno, quid Caelum nisi firmamentum aethereum in sua altitudine, et quid Angeli ibi nisi quam maculae errantes circum Solem, et Archangeli nisi quam cometae cum longa cauda, super qua habitat eorum turba, et quid Infernum nisi paludes, ubi ranae et crocodili in phantasia illorum sunt diaboli; praeter has ideas de caelo et inferno, reliqua sunt nugae, a quodam Primate ad capessendum gloriam a populo ignaro introductae; sed haec omnia loquutus est, prorsus ut de illis cogitaverat in Mundo, nesciens quod viveret post mortem, et oblitus omnium, quae, dum primum intravit Mundum Spirituum, audivit; quare etiam ad interrogationem de vita post mortem retulit quod sit ens imaginarium, et quod forte aliquod effluviosum exsurgens ex cadavere in tumulo in forma sicut homo, aut quoddam quod vocatur spectrum, de quo fabulantur aliqui, tale quid in phantasias hominum introduxerat. His auditis non

potui amplius retinere risum, quin erumperet et dixi, Satana, insanis insaniendo, quid tu nunc, esne in forma homo, numne loqueris, vides, audis, gradiris, reminiscere, quod vixeris in alio Mundo, cujus oblitus es, et quod nunc post mortem vivas, et quod loquutus sis prorsus sicut prius; et data est ei reminiscentia, et recordatus est, et tunc puduit illum, et clamavit, insanio, vidi caelum supra, et audivi angelos ibi loquutos ineffabilia, sed hoc quando huc nuper allui; at nunc retinebo hoc narraturus sociis meis, a quibus recessi, et forte tunc pudebit illos similiter: ac tenuit in ore quod illos vocaret insanos, sed sicut descendit, oblivio expulit reminiscentiam, et cum ibi erat, insanivit consimiliter, et vocavit illa, quae a me audivit, insanias Talis est status cogitationis et sermocinationis Satanarum post mortem: vocantur Satanae illi, qui confirmaverunt apud se falsa usque ad fidem, et Diaboli illi qui confirmaverunt mala apud se per vitam

CAPUT SECUNDUM.

DE DOMINO REDEMPTORE.

81. In priori Capite actum est de Deo Creatore, et simul tunc de Creatione, in hoc autem Capite agendum est de Domino Redemptore, et simul etiam de Redemptione, et in sequente Capite de Spiritu Sancto, et simul de Divina Operatione: per Dominum Redemptorem, intelligimus Jehovam in Humano, nam quod Ipse Jehovah descenderit, et Humanum assumserit, propter finem ut Redemptionem ageret, in sequentibus demonstrabitur Quod dicatur Dominus et non Jehovah, est causa quia Jehovah in Veteri Testamento vocatur Dominus in Novo, ut constare potest ex his; dicitur apud Mosen „*Audi Israël*, JEHOVAH DEUS *noster*, JEHOVAH *unus est: amabis* JEHOVAM DEUM *ex toto corde tuo, et ex tota anima tua,*“ Deutr. VI: 4 5 at apud Marcum „DOMINUS DEUS *noster* DOMINUS *unus est: amabis* DOMINUM DEUM *tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua*“ Cap. XII. 29. 30. Tum, apud Esajam „*Parate viam* JEHOVAE, *complanate in solitu-*

dine semitam Deo nostro," Cap. XL: 3: at apud Lucam *„Praeibis ante faciem* DOMINI, *ad parandum viam Ipsi"* Cap. I: 76, praeter alibi: et quoque Dominus mandavit Discipulis suis, ut Ipsum vocarent Dominum, et ideo ab Apostolis in Epistolis eorum ita vocatus est, et postea ab Ecclesia Apostolica, ut patet a Symbolo ejus, quod vocatur Symbolum Apostolicum: causa fuit, quia Judaei non ausi sunt nominare Jehovam propter sanctitatem, et quoque per Jehovam intelligitur Divinum Esse, quod fuit ab aeterno, et Humanum, quod assumsit in tempore, non fuit id Esse: quid Divinum Esse seu Jehovah, in superiori Capite, n 18 ad 26, et n 27 ad 35, ostensum est: propter hanc rem, hic et in sequentibus per Dominum intelligimus Jehovam in Humano suo. Nunc quia cognitio de Domino excellentia excedit omnes cognitiones, quae in Ecclesia dantur, imo quae in Caelo, erit dispositio ordinata, ut cognitio illa veniat in lucem, quae itaque haec erit. I. *Quod Jehovah Creator Universi descenderit et assumserit Humanum, ut redimeret et salvaret homines* II. *Quod descenderit ut Divinum Verum, quod est Verbum, et tamen quod non separaverit Divinum Bonum* III *Quod assumserit Humanum secundum Divinum suum ordinem* IV. *Quod Humanum, per quod se misit in Mundum, sit quod vocatur Filius Dei* V. *Quod Dominus per actus redemptionis se justitiam fecerit.* VI *Quod per eosdem actus se univerit Patri, et Pater Se Ipsi; etiam secundum Divinum ordinem.* VII. *Quod sic Deus factus sit Homo, et Homo Deus in Una Persona* VIII *Quod progressio ad unionem fuerit status exinanitionis Ipsius, et quod ipsa Unio sit status glorificationis Ipsius* IX *Quod posthac nullus ex Christianis in Caelum veniat, nisi qui in Dominum Deum Salvatorem credit, et Ipsum solum adit.* Sed haec singulatim explicabuntur.

82. I QUOD JEHOVAH DEUS DESCENDERIT ET ASSUMSERIT HUMANUM, UT REDIMERET ET SALVARET HOMINES. In Ecclesiis Christianis hodie creditur, quod Deus Creator Universi genuerit Filium ab aeterno, et quod Hic descenderit et assumserit Humanum ad redimendum et salvandum homines; sed hoc erroneum est, et cadit ex se, dummodo cogitatur, quod Deus unus sit, et quod plus quam fabulosum sit coram ratione,

quod Deus unus ab aeterno aliquem Filium genuerit, et quoque quod Deus Pater una cum Filio et cum Spiritu Sancto, quorum quisque singulatim Deus est, sit unus Deus; hoc fabulosum prorsus dissipatur, sicut Stella caduca in aërem, dum e Verbo demonstratur, quod Ipse Jehovah Deus descenderit, et Homo factus sit, et quoque Redemptor. Quod primum attinet, quod Ipse Jehovah Deus descenderit, et Homo factus sit, constat ex his locis, „*Ecce Virgo concipiet, et pariet Filium, qui vocabitur* DEUS NOBISCUM" Esaj VII: 14. Matth I: 22. 23. *Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, super cujus humero Principatus, et vocabitur Nomen Ipsius, Mirabilis,* DEUS, *Heros,* PATER AETERNITATIS, *Princeps pacis*, Esaj IX: 5 6 *Dicetur in die illo, ecce Deus noster Hic, quem exspectavimus ut liberet nos, Hic Jehovah, quem exspectavimus, exultemus et laetemur in salute Ipsius,* Esaj XXV: 9. *Vox clamantis in deserto, parate viam* JEHOVAE, *complanate in solitudine semitam* DEO NOSTRO, *et videbunt omnis caro simul*, Esaj. XL: 3 5. *Ecce* DOMINUS JEHOVIH *in forti venit, et brachium* IPSIUS *dominabitur* IPSI, *ecce merces* IPSIUS *cum* IPSO, *sicut* PASTOR *gregem suum pascet*, Esaj. XL: 10 11 *Dixit* JEHOVAH, *jubila et laetare filia Sionis, ecce Ego venio, ut habitem in medio tui: tunc adhaerebunt Gentes multae* JEHOVAE *in die illo*, Sach II: 14. 15 EGO JEHOVAH, *vocavi Te in justitia, et dabo Te in faedus populi*, EGO JEHOVAH, HOC NOMEN MEUM, GLORIAM MEAM NON ALTERI DABO, Esaj. XLII: 1. 6. 7. 8. *Ecce dies venientes, cum suscitabo Davidi germen justum, qui regnet Rex, faciatque judicium et justitiam in terra, et hoc Nomen Ipsius,* JEHOVAH JUSTITIA NOSTRA, Jerem XXIII: 5. 6. Cap XXXIII: 15. 16 Praeter in locis, ubi adventus Domini vocatur DIES JEHOVAE, ut Esaj XIII: 6. 9. 13. 22 Ezech. XXXI: 15. Joel I: 15 Cap II: 1. 2. 11. Cap III: 2. 4. Cap. IV: 1 14. 18. Amos V: 13 18 20 Zeph I: 7 ad 18. Sach XIV: 1. 4 ad 21, praeter alibi. Quod Ipse Jehovah descenderit et assumserit Humanum, constat aperte apud Lucam, ubi haec „*Maria dixit ad Angelum, quomodo fiet hoc, quoniam virum non cognosco, cui respondit Angelus,* SPIRITUS SANCTUS SUPERVENIET TE, ET VIRTUS ALTISSIMI OBUMBRABIT TE,

unde quod nascitur ex te SANCTUM, *vocabitur* FILIUS DEI," Cap. I: 34. 35. Et apud Matthaeum „*Dixit Angelus ad Josephum sponsum Mariae in somnio, quod in illa natum est, ex Spiritu Sancto est; et Josephus non cognovit illam usque dum peperit Filium, et vocavit nomen Ipsius Jesum,*" Cap I: 20 25: quod per Spiritum Sanctum intelligatur Divinum quod a Jehovah Deo procedit, in Capite Tertio hujus Operis videbitur: quis non scit, quod ex Patre sit Anima et Vita proli, et quod ex Anima sit Corpus, quid itaque apertius dicitur quam quod Domino ex Jehovah Deo fuerit Anima et Vita, et quia Divinum non potest dividi, quod Ipsum Divinum Patris fuerit Ejus Anima et Vita, quare Dominus toties Jehovam Deum vocavit Patrem suum, et Jehovah Deus Ipsum vocavit Filium suum: Quid ergo ludicrius potest audiri, quam quod Anima Domini nostri fuerit ex Maria matre, sicut hodie somniant et Romano Catholici et Reformati, nec adhuc vigiles facti sunt ex Verbo

83 Quod aliquis Filius ab aeterno natus descenderit et Humanum assumserit, prorsus ut erroneum cadit et dissipatur ex locis in Verbo, in quibus Ipse Jehovah dicit, quod Ipse Salvator et Redemptor sit, quae sunt sequentia, „*Nonne* EGO JEHOVAH, *et non amplius Deus praeter Me, Deus justus et* SALVATOR NON PRAETER ME" Esaj XLV: 21. 22 „EGO JEHOVAH ET NON PRAETER ME SALVATOR, Esaj. XLIII: 11. EGO JEHOVAH DEUS TUUS, *et Deum praeter Me non agnosces, et* SALVATOR NON PRAETER ME, Hosch XIII: 4. *Ut sciat omnis caro, quod* EGO JEHOVAH SALVATOR TUUS ET REDEMPTOR TUUS, Esaj XLIX: 26 Cap LX: 16 *Quod ad* REDEMPTOREM NOSTRUM, JEHOVAM ZEBAOTH NOMEN IPSIUS, Esaj XLVII: 4 REDEMPTOR EORUM, FORTIS JEHOVAH ZEBAOTH NOMEN IPSIUS, Jerem L: 34. *Jehovah Petra mea, et Redemptor meus*, Psalm XIX: 15 *Sic dixit* JEHOVAH REDEMPTOR TUUS, *Sanctus Israëlis*, EGO JEHOVAH DEUS TUUS, Esaj XLVIII: 17. Cap. XLIII. 14. Cap XLIX: 7. *Sic dixit* JEHOVAH REDEMPTOR TUUS; EGO JEHOVAH *faciens omnia, et solus a Me Ipso*, Esaj XLIV: 24. *Sic dixit* JEHOVAH *Rex Israëlis, et* REDEMPTOR EJUS JEHOVAH ZEBAOTH, *Ego Primus et Ultimus, et praeter Me non Deus,*

Esaj XLIV: 6 Tu JEHOVAH *Pater noster*, REDEMPTOR NOSTER *a saeculo Nomen tuum*, Esaj LXIII: 16 *Cum misericordia aeternitatis miserebor, sic dixit* REDEMPTOR TUUS JEHOVAH, Esaj. LIV: 8 REDEMERAS *me* JEHOVAH VERITATIS, Psalm XXXI: 6 *Speret Israel in* JEHOVAH, *quia cum* JEHOVAH *Misericordia, plurima cum Ipso* REDEMPTIO; *Ille* REDIMET *Israëlem ab omnibus iniquitatibus ejus*, Psalm. CXXX: 7 8. JEHOVAH DEUS, et REDEMPTOR TUUS *Sanctus Israëlis*, DEUS TOTIUS TERRAE VOCABITUR," Esaj. LIV: 5 Ex his locis et perplurimis aliis, omnis homo, cui oculi, et Mens per oculos aperta est, videre potest, quod Deus, qui unus est, descenderit, et Homo factus sit, propter finem, ut Redemptionem ageret, quis hoc non videre potest ut in luce matutina, dum attendit ad ipsa illa effata Divina, quae adducta sunt: at vero qui in umbra noctis sunt ex confirmatione pro nativitate alterius Dei ab aeterno, ac de hujus descensu et Redemptione, illi ad Divina illa Effata claudunt palpebras, et sub illis cogitant, quomodo illa applicent ad sua falsa et pervertant.

84 Quod Deus non potuerit Redimere homines, hoc est, a damnatione et Inferno extrahere illos, nisi per assumtum Humanum, sunt plures causae, quae in serie in sequentibus detegentur; Redemptio enim fuit subjugatio Infernorum, et ordinatio Caelorum, et post has instauratio Ecclesiae; haec Deus ex sua Omnipotentia non potuit efficere, nisi per Humanum; sicut non quis operari potest nisi ei sit brachium, etiam Humanum Ipsius in Verbo vocatur Brachium Jehovae, Esaj. XL: 10 Cap LIII· 1; tum sicut quis non potest Urbem aliquam munitam aggredi et fana idolorum quae inibi sunt, destruere, nisi per Potentias medias, quod Deo in hoc Divino Opere Omnipotentia per suum Humanum fuerit, etiam ex Verbo patet, Deus enim, qui est in intimis et sic purissimis, nequicquam potuit ad ultima, in quibus Inferna sunt, et in quibus homines istius temporis fuerunt, aliter transire, comparative sicut anima non aliquid absque corpore potest agere; aut sicut quis non potest vincere hostes, qui non in conspectum ejus veniunt, aut ad quos non aliquibus armis, ut hastis, clypeis aut sclopetis, potest accedere et appropinquare; absque Humano Redemptionem agere, tam impossibile fuit Deo,

sicut homini est subjugare Indos, et non transferre illuc milites per naves; tum sicut facere arbores crescere solum per calorem et lucem, nisi creatus sit aër per quem transeant, et creata sit terra, e qua producantur; imo tam impossibile est, sicut emittere retia in aërem, et ibi captare pisces, et non in aquis: Jehovah enim, qualis est in se, ex Omnipotentia sua non potest contingere aliquem diabolum in Inferno, nec aliquem diabolum super terra, ac illum et ejus furorem compescere, et violentiam domare, nisi in ultimis sit sicut est in primis; in ultimis est in Humano suo, quare in Verbo vocatur Primus et Ultimus, Alpha et Omega, Principium et Finis

85 II QUOD JEHOVAH DEUS DESCENDERIT UT DIVINUM VERUM, QUOD EST VERBUM, ET TAMEN QUOD NON SEPARAVERIT DIVINUM BONUM. Sunt duo quae faciunt Essentiam Dei, Divinus Amor et Divina Sapientia, seu quod idem est, Divinum Bonum et Divinum Verum; quod Essentia Dei sint illa duo, supra n 36 ad 48, demonstratum est Illa duo in Verbo intelliguntur etiam per JEHOVAM DEUM, per Jehovam Divinus Amor seu Divinum Bonum, et per Deum Divina Sapientia seu Divinum Verum, inde est quod in Verbo distinguantur variis modis, et nunc solum nominetur Jehovah, nunc solum Deus, ubi enim agitur de Divino Bono, ibi dicitur Jehovah, et ubi de Divino Vero, ibi Deus, et ubi de utroque, ibi Jehovah Deus Quod Jehovah Deus descenderit ut Divinum Verum, quod est Verbum, constat apud Johannem, ubi haec „*In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, omnia per Ipsum facta sunt, et sine Ipso factum est nihil quod factum est Et Verbum Caro factum est, et habitavit inter nos*," Cap. I: 3. 14: quod per Verbum ibi intelligatur Divinum Verum, est quia Verbum, quod in Ecclesia est, est Ipsum Divinum Verum, est enim ab Ipso Jehovah dictatum, et quod a Jehovah dictatur est pure Divinum Verum, nec potest esse aliud; sed quia illud transivit Caelos usque in Mundum, accomodatum factum est Angelis in Caelo, et quoque hominibus in Mundo; inde inest Verbo sensus spiritualis, in quo Divinum Verum est in luce, et sensus naturalis in quo Divinum Verum est in umbra; quare Divinum

Verum in hoc Verbo est quod apud Johannem intelligitur: hoc adhuc patet ex eo, quod Dominus in Mundum venerit, ut impleret omnia Verbi, quare toties legitur, quod hoc et illud Ipsi factum sit, ut impleretur Scriptura Nec aliud quam Divinum Verum per Messiam seu Christum, nec aliud per Filium hominis, neque aliud per Paracletum Spiritum Sanctum, quem Dominus post exitum suum misit, intelligitur Quod in Transformatione coram tribus Discipulis super monte, Matth. XVII: Marc. IX: et Luc IX, et quoque coram Johanne in Apocalypsi Cap I: 12 ad 16, Se ut Verbum illud repraesentaverit, in Capite de SCRIPTURA SACRA, videbitur Quod Dominus in Mundo fuerit Divinum Verum, patet ex his Ipsius verbis, *Ego sum Via*, VERITAS, *et Vita*, Joh XIV: 6. et ex his, *Scimus quod Filius Dei venerit, et dederit nobis Intellectum, ut cognoscamus* VERITATEM, *et sumus in* VERITATE, IN FILIO IPSIUS JESU CHRISTO: *Hic est verus Deus, et vita aeterna,* Joh. 1 Epist Cap V: 20. 21. Et adhuc per quod dicatur Lux, ut in his locis „LUX VERA *erat, quae illuminat omnem hominem venientem in Mundum*. Joh I: 4 9 *Jesus dixit, adhuc breve tempus* LUX VOBISCUM *est, ambulate quousque* LUCEM *habetis, ne tenebrae vos apprehendant: quousque* LUCEM *habetis, credite in* LUCEM, *ut* FILII LUCIS SITIS, Joh. XII: 35 36. 46 EGO LUX MUNDI SUM, Joh. IX: 5 *Simeon dixit, viderunt oculi mei Salutare tuum*, LUCEM *in revelationem gentium*, Luc. II: 30 31 32 *Hoc est judicium, quod* LUX VENIT IN MUNDUM, QUI FACIT VERITATEM, VENIT AD LUCEM," Joh III: 19. 21, praeter alibi, per Lucem intelligitur Divinum Verum

86 Quod Jehovah Deus in Mundum ut Divinum Verum descenderit, erat causa ut Redemptionem ageret, et Redemptio fuit subjugatio Infernorum, et ordinatio Caelorum, et post has instauratio Ecclesiae: ad efficiendum illa, non valet Divinum Bonum, sed Divinum Verum ex Divino Bono; Divinum Bonum in se spectatum est sicut umbo ensis rotundus, aut sicut lignum obtusum, aut sicut nudus arcus, ast Divinum Verum ex Divino Bono, est sicut ensis acutus, et sicut lignum hastile, et sicut arcus cum telis, quae contra hostes valent; per enses, hastas, et arcus, in sensu spirituali Verbi etiam intelliguntur

vera pugnantia, videatur Apoc: Revelata, n: 52 299 436, ubi hoc demonstratum est, nec aliter falsa et mala, in quibus Universum Infernum fuit, et perpetuo est, potuit quam per Divinum Verum ex Verbo impugnari, vinci, et subjugari; nec per aliud potuit novum Caelum, quod etiam tunc factum est, condi, formari, et ordinari, nec per aliud potuit nova Ecclesia in terris instaurari: praeterea omne robur, omnis virtus et potentia Dei, est Divini Veri ex Divino Bono: Haec causa fuit, quod Jehovah Deus ut Divinum Verum, quod est Verbum, descenderit; propterea dicitur apud Davidem „*Accinge gladium tuum super femur*, o POTENS, *et in honore tuo ascende*, EQUITA SUPER VERBO VERITATIS, *docebit Te mirabilia dextra tua, tela tua acuta, hostes tui cadent sub te*,“ Psalm. XLV: 4. 5 6. haec de Domino, et de pugnis Ejus cum Infernis, deque victoriis super illa.

87. Quale Bonum est absque Vero, et quale Verum ex bono, manifeste apparet ex homine; omne bonum ejus residet in Voluntate, et omne verum ejus in Intellectu, ac Voluntas ex bono suo ne hilum potest agere nisi per Intellectum, non potest operari, non potest loqui, nec potest sentire, omnis virtus et potentia ejus est per intellectum, proinde per verum, nam intellectus est receptaculum et habitaculum veri Cum his simile est quemadmodum cum operatione Cordis et Pulmonis in Corpore, Cor absque respiratione Pulmonis non aliquem motum, nec aliquem sensum producit, sed haec duo facit respiratio pulmonis ex corde, quod evidens est in deliquiis apud suffocatos ac collapsos aquis, in quibus cessat respiratio, perstante adhuc systolica activitate cordis, quod illis non sit motus nec sensus, notum est; simile est cum embryonibus in uteris matrum; causa est, quia Cor correspondet Voluntati et ejus bonis, et Pulmo Intellectui et ejus veris. In Mundo spirituali maxime conspicua est potentia veri; Angelus qui in Divinis Veris a Domino est, tametsi quoad corpus invalidus est sicut infans, potest usque turmam spirituum infernalium, apparentium sicut Enakim et Nephilim, hoc est, sicut Gigantes, dejicere in fugam, persequi ad Infernum, ac detrudere in cavernas ibi, e quibus dum exeunt, non hiscunt accedere ad angelum Sunt illi qui in Divinis veris a Domino sunt, in illo

Mundo sicut leones, tametsi quoad corpora non plus valent quam oves. Simile est cum hominibus, qui in Divinis veris a Domino sunt, contra mala et falsa, proinde contra phalanges diabolorum, qui in sua essentia spectati non aliud sunt quam mala et falsa. Quod Divino Vero tale robur insit, est causa, quia Deus est ipsum Bonum et ipsum Verum, et per Divinum Verum creavit Universum; et omnes leges ordinis, per quas conservat universum, sunt veritates; quare dicitur apud Johannem, *Quod per Verbum omnia facta sint, et sine Illo factum sit nihil quod factum est*, Cap. I: 3. 10. et apud Davidem „*Per Verbum Jehovae Caeli facti sunt, et per Spiritum oris Ipsius omnis exercitus eorum*" Psalm. XXXIII: 6.

88. Quod Deus tametsi descendit ut Divinum Verum, usque non separaverit Divinum Bonum, constat ex Conceptione, de qua legitur, quod virtus Altissimi adumbraverit Mariam, Luc. I: 35, et per virtutem Altissimi intelligitur Divinum Bonum: idem constat ex locis, ubi Ipse dicit, quod Pater in Ipso sit, et Ipse in Patre, quod omnia Patris sint Ipsius; et quod Pater et Ipse unum sint, praeter plura, per Patrem intelligitur Divinum Bonum.

89. III. Quod Deus assumserit Humanum secundum Divinum suum Ordinem. In Paragrapho de Divina Omnipotentia et Omniscientia, ostensum est, quod Deus una cum Creatione introduxerit Ordinem tam in Universum quam in omnia et singula ejus, et quod ideo Dei Omnipotentia in Universo et in omnibus et singulis ejus secundum leges sui Ordinis procedat, et operetur, de quibus in serie a n. 49 ad 74, supra actum est. Nunc quia Deus descendit, et quia Ipse est Ordo, ut quoque ibi demonstratum est, non potuit aliter, ut actualiter etiam homo fieret, quam concipi, gestari in utero, nasci, educari, et successive scientias addiscere, per illas in intelligentiam et sapientiam introduci: quapropter quoad Humanum fuit infans sicut infans, puer sicut puer, et sic porro; cum sola differentia, quod citius, plenius et perfectius quam alii, progressionem illam perfecerit: quod ita secundum Ordinem progressus sit, constat ex his apud Lucam „*Jesus puer crevit et corroboratus est spiritu, ac profecit sapientia, aetate, et gratia apud Deum et homines,*" Cap. II: 40. 52: quod citius,

plenius et perfectius quam alii, patet ex illis, quae de Ipso apud eundem Evangelistam dicuntur, ut quod dum *Puer 12 annorum erat, in Templo in medio Doctorum sederit et docuerit, et quod obstupuerint omnes audientes Ipsum super Intelligentia et Responsionibus Ipsius*, Cap. II: 46 47; et postea Cap. IV: 16 ad 22. 32 Hoc factum est, quia Divinus Ordo est, ut homo seipsum praeparet ad receptionem Dei, et sicut se praeparat, ita Deus in illum, ut in suum habitaculum et domum intret, et praeparatio illa fit per cognitiones de Deo et de spiritualibus quae Ecclesiae sunt, et sic per intelligentiam et sapientiam, nam Lex Ordinis est, quod quantum homo accedit et appropinquat ad Deum, quod faciet prorsus sicut a se, tantum Deus accedat et appropinquet ad hominem, et in medio ejus se conjungat cum illo: quod Dominus secundum hunc Ordinem usque ad Unionem cum suo Patre progressus sit, in sequentibus ulterius demonstrabitur.

90 Qui non sciunt, quod Divina Omnipotentia procedat et operetur secundum ordinem, illi possunt plura sanae rationi opposita, et contradictoria ex phantasia excludere, sicut cur Deus non immediate sine tali progressione assumsit Humanum; cur non ex Elementis e quatuor plagis Mundi sibi creavit aut composuit corpus, et sic ut Deum Hominem coram populo Judaico, imo coram Universo Mundo, se exhibuerit videndum; aut si voluit nasci, cur non ipsi embryoni, aut sibi infanti infudit omne Divinum suum; aut cur non post partum se erexit in staturam adulti, et ex Divina Sapientia illico loquutus est; talia et similia possunt illi, qui de Divina Omnipotentia absque ordine cogitant, concipere et parere, et sic deliriis et nugis implere Ecclesiam; sicut etiam factum est: quemadmodum quod Deus potuerit gignere Filium ab aeterno, ac facere ut Tertius Deus a Se et Filio etiam tunc procederet; tum quod potuerit irasci Generi humano, illud devotioni dare, et velle per Filium reduci in misericordiam, et hoc per intercessionem, et recordationem crucis Ipsius; et insuper Filii sui justitiam in hominem immittere, et indere hanc in cor ejus sicut substantiam simplicem Wolffianam, in qua, sicut ipse Auctor dicit, omnia meriti Filii sunt, sed quod dividi nequeat, quoniam si dividatur cadit in nihilum; et insuper quod possit sicut per

Bullam Papalem remittere peccata cuicunque vult, seu purificare maxime impium ab atris ejus malis, et sic nigrum sicut diabolum facere candidum sicut Angelum lucis, praeter quod homo se moveat plus quam lapis, aut dum stat ut statua, vel ut idolum; praeter plures alias insanias, quas illi, qui Divinam Potentiam absolutam absque cognitione et agnitione alicujus ordinis statuunt, possunt spargere sicut ventilator paleas in aërem: hi possunt in spiritualibus, quae Caeli et Ecclesiae, et inde vitae aeternae sunt, a veris Divinis aberrare, sicut caecus in sylva, qui nunc cadit super lapides, nunc impingit frontem in arborem, nunc intricat crines ramis ejus

91. Miracula Divina etiam secundum Divinum Ordinem facta sunt, sed secundum Ordinem influxus Mundi spiritualis in Mundum naturalem, de quo Ordine hactenus nemo aliquid scivit, quia nemo aliquid de Mundo Spirituali: qualis autem ille Ordo est, manifestabitur suo tempore, quando de Miraculis Divinis, et de Miraculis magicis

92 IV. Quod humanum, per quod Deus Se misit in Mundum, sit Filius Dei Dominus frequenter dixit, quod Pater Ipsum miserit, ac quod missus sit a Patre, ut Matth. X: 40 Cap XV: 24 Joh. III: 17 34 Cap. V: 23, 24, 36, 37, 38 Cap VI: 29, 39, 40, 44, 57. Cap VII: 16, 18, 28, 29 Cap. VIII: 16, 18, 29, 42. Cap IX: 4, et persaepius alibi; et hoc dicit, quia per mitti in Mundum, intelligitur descendere, et inter homines venire, et hoc factum est per Humanum, quod per Mariam virginem assumsit; et quoque Humanum est actualiter Filius Dei, quia a Jehovah Deo, ut Patre conceptum, secundum Luc. Cap. I: 32. 35. Vocatur Filius Dei, Filius hominis, et Filius Mariae, et per Filium Dei intelligitur Jehovah Deus in suo Humano, per Filium hominis Dominus quoad Verbum, et per Filium Mariae proprie Humanum quod assumsit; quod per Filium Dei et per Filium hominis illa duo intelligantur, in sequentibus demonstrabitur: quod per Filium Mariae intelligatur mere Humanum, constat manifeste ex generatione hominum, quod anima sit ex patre, et corpus ex matre; semini enim patris inest anima, et haec induitur corpore apud matrem, seu quod idem, omne spirituale, quod homini est, a patre est, et omne materiale ei a

matre est: quoad Dominum, Divinum quod Ipsi fuit, a Jehovah Patre erat, et Humanum Ipsi a matre; haec duo unita sunt Filius Dei, quod ita sit, constat clare ex nativitate Domini, de qua hoc apud Lucam „*Angelus Gabriel ad Mariam dixit, Spiritus sanctus veniet super te, et virtus Altissimi obumbrabit te, unde quod nascitur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei,*“ Cap I: 35. Dominus se vocavit Missum a Patre, etiam propter causam, quia per Missum significatur simile quod per Angelum, Angelus enim in Lingua originali est Missus, dicitur enim apud Esajam, „ANGELUS FACIERUM JEHOVAE *liberavit eos, ob amorem suum et clementiam suam redemit illos*“ Cap LXIII. 9; et apud Malachiam „*Subito veniet ad Templum suum* DOMINUS, *quem vos quaeritis*, et ANGELUS FAEDERIS, *quem vos desideratis,*“ Cap III: 1 praeter alibi. Quod Divina Trinitas, Deus Pater, Filius, et Spiritus sanctus, sit in Domino, et quod Pater in Ipso sit Divinum a quo, Filius Divinum Humanum, et Spiritus sanctus Divinum procedens, in Capite hujus Operis IIItio, ubi de Divina Trinitate, videbitur.

93 Quoniam a Gabriele Angelo ad Mariam dictum est, quod SANCTUM, quod nascetur ex te vocabitur Filius Dei, ex Verbo afferentur loca, quod Dominus quoad Humanum dicatur SANCTUS ISRAELIS, quae sunt „*Videns fui in visionibus, ecce Vigil et* SANCTUS *e Caelo descendens*, Dan IV: 10 20. *Deus e Themane veniet, et* SANCTUS *e monte Paran*, Habak III: 3 *Ego Jehovah* SANCTUS, *Creator Israelis* SANCTUS VESTER, Esaj. XLIII: 11 14 15. *Sic dixit Jehovah Redemptor Israelis* SANCTUS IPSIUS. Esaj. [XLV: 11] XLIX: 7 *Ego Jehovah Deus tuus*, SANCTUS ISRAELIS SALVATOR TUUS, Esaj. XLIII: 1 3. *Quod ad* REDEMPTOREM *nostrum, Jehovah Zebaoth nomen Ipsius* SANCTUS ISRAELIS, Esaj XLVII: 4 *Dixit Jehovah* REDEMPTOR *vester* SANCTUS ISRAELIS, Esaj XLIII: 14. Cap XLVIII: 17. *Jehovah Zebaoth nomen Ipsius, et* REDEMPTOR TUUS SANCTUS ISRAELIS, Esaj LIV: 5 *Tentarunt Deum, et* SANCTUM ISRAELIS, Psalm. LXXVIII. 41 *Dereliquerunt Jehovam, et provocarunt* SANCTUM ISRAELIS, Esaj. I: 4 *Dixerunt, cessare facite a faciebus nostris* SANCTUM ISRAELIS: *propterea sic dixit* SANCTUS ISRAELIS, Esaj XXX: 11 12. *Qui dicunt, properet opus Ipsius ut videamus, et*

appropinquet et veniat consilium SANCTI ISRAELIS, Esaj. V: 19 *In die illo innitentur Jehovae*, SANCTO ISRAELIS *in veritate*, Esaj. X: 20 *Exclama et jubila filia Sionis, quia magnus in medio tui* SANCTUS ISRAELIS, Esaj XII: 6 *Dictum Dei Israelis, in die illo oculi ejus ad* SANCTUM ISRAELIS *spectabunt*, Esaj XVII: 7 *Egeni hominum in* SANCTO ISRAELIS *exultabant*, Esaj. XXIX: 19 Cap XLI: 16 TERRA PLENA EST REATU CONTRA SANCTUM ISRAELIS, Jerem LI: 5 et praeterea Esaj LV: 5. Cap LX: 9, et alibi Per Sanctum Israëlis intelligitur Dominus quoad Divinum Humanum, nam Angelus ad Mariam dixit, SANCTUM *quod nascetur ex te, vocabitur* FILIUS DEI, Luc I: 35. Quod JEHOVAH et SANCTUS ISRAELIS unum sint, tametsi distincte nominantur, constare potest ex locis etiam hic allatis, quod Jehovah sit ille Sanctus Israëlis Quod Dominus dicatur DEUS ISRAELIS, constat etiam ex perplurimis locis, ut Esaj XVII: 6. Cap XXI: 10. 17. Cap XXIV: 15 Cap XXIX: 23. Jerem VII: 3. Cap. IX: 14 Cap. XI: 3 Cap XIII: 12 Cap XVI: 9 Cap. XIX: 3 15 Cap XXIII: 2 Cap XXIV: 5. Cap XXV: 15. 27. Cap XXIX: 4. 8. 21 25. Cap XXX: 2. Cap XXXI: 23. Cap. XXXII: 14 15 36 Cap XXXIII: 4 Cap. XXXIV: 2. 13 Cap XXXV: 13 17. 18 19. Cap XXXVII: 7. Cap. XXXVIII: 17. Cap XXXIX: 16 Cap XLII: 9. 15. 18. Cap XLIII: 10 Cap XLIV: 2 7 11 25 Cap. XLVIII: 1 Cap L: 18 Cap LI: 33 Ezech. VIII: 4 Cap. IX: 3. Cap. X: 19 20. Cap. XI: 22 Cap XLIII: 2 Cap. XLIV: 2. Zeph. II: 9. Psalm. XLI: 14. Psalm LIX: 6. Psalm. LXVIII: 9

94. In hodiernis Ecclesiis Christianis commune est vocare Dominum Salvatorem nostrum Filium Mariae, et raro Filium Dei, nisi tunc intelligant Filium Dei natum ab aeterno: hoc inde est, quia Romano Catholici Mariam Matrem super reliquos sanctificaverunt, et illam sicut Deam seu Reginam omnibus Sanctis suis praefecerunt; cum tamen Dominus, cum glorificavit Humanum suum, omne Matris suae exuit, et omne Patris induit, quod in sequentibus hujus Operis plene demonstrabitur. Ex communi hoc in omnium Ore, quod dicatur Filius Mariae, plures enormitates influxerunt in Ecclesiam, imprimis apud

illos, qui non in judicium suum admiserunt illa, quae in Verbo de Domino dicta sunt, ut quod Pater et Ipse unum sint, quod Ipse in Patre, et Pater in Ipso sit, quod omnia Patris sint Ipsius, quod Ipse Jehovam vocaverit Patrem suum, et Jehovah Pater Ipsum Filium suum Enormitates, quae in Ecclesiam influxerunt ex eo quod nominent Ipsum Filium Mariae et non Filium Dei, sunt, quod de Domino pereat idea Divinitatis, et cum hac omne id quod in Verbo de Ipso ut Filio Dei dicta sunt, tum quod per id intret Judaismus, Arianismus, Socinianismus, Calvinismus qualis hic fuit in principio, et tandem Naturalismus, et cum hoc Fanatismus, quod Filius Mariae ex Josepho fuerit, tum quod Anima ei fuerit ex Matre, et inde quod dicatur Filius Dei et non sit; consulat se quisque, tam Clericus quam Laicus, num aliam ideam de Domino ut Filio Mariae, quam ut de mero homine, conceperit et foveat. Quoniam talis idea jamdum Saeculo tertio, quando surrexerunt Ariani, inter Christianos incepit praevalere, ideo Concilium Nicaenum ad vindicandum Divinitatem Domino, finxerunt Filium Dei natum ab aeterno, sed per hoc figmentum elevabatur quidem tunc, et apud plures etiam hodie elevatur Humanum Domini ad Divinum, verum non apud illos, qui per Unionem hypostaticam intelligunt unionem sicut inter duos, quorum unus est supra et alter est infra. Sed quid aliud inde resultat, quam quod Universa Ecclesia Christiana pereat, quae unice super cultu Jehovae in Humano fundata est, proinde super Deo Homine; quod nemo possit videre Patrem, nec cognoscere Ipsum, nec venire ad Ipsum, nec credere in Ipsum, nisi per Humanum Ipsius, Dominus multis in locis declarat; si hoc non fit, vertitur omne semen Ecclesiae nobile in semen ignobile, semen oleae in semen pinus, semen aurantii, citri, pomi, pyri, in semen salicis, ulmi, tiliae, ilicis, vitis in juncum palustrem, triticum et hordeum in paleas, imo omnis cibus spiritualis fit sicut pulvis, quo serpentes vescuntur, nam in homine lux spiritualis fit naturalis, et tandem sensualis corporea, quae in se spectata est lux fatua; imo fit homo tunc sicut avis, quae dum volat in alto, abscissis alis decidit in terram, ubi gradiens non plus videt circum se, quam quod ante pedes jacet; et tunc de spiritualibus Ecclesiae, quae erunt pro

vita aeterna, non aliter ac quam hariolus cogitat; haec fiunt, dum homo Dominum Deum Redemptorem et Salvatorem spectat ut merum Filium Mariae, ita ut merum hominem.

95. V. Quod Dominus per Actus redemptionis Se Justitiam fecerit. Quod Domino Soli meritum et justitia per obedientiam quam Deo Patri in Mundo praestitit; et imprimis per passionem crucis, in Ecclesiis Christianis hodie dicitur et creditur, sed autumatum est, quod Passio crucis fuerit ipse actus redemptionis, cum tamen illa non fuit actus redemptionis, sed actus glorificationis Humani Ipsius, de qua re in sequente Lemmate de Redemptione; actus Redemptionis, per quos Dominus se fecit justitiam, fuit quod Ultimum Judicium, quod factum est in Mundo spirituali, peregerit, et tunc malos a bonis et hircos ab ovibus separaverit, et illos qui unum fecerunt cum bestiis draconis e Caelo expulerit, et ex dignis condiderit Novum Caelum, et ex indignis Infernum; et successive omnia in ordinem utrobivis redegerit; ac insuper Novam Ecclesiam instauraverit; hi actus fuerunt actus Redemptionis, per quos Dominus se Justitiam fecit; justitia enim est facere omnia secundum Divinum Ordinem, ac redigere in ordinem, quae ex ordine elapsa sunt, nam ipse Divinus Ordo est Justitia Illa intelliguntur per haec Domini Verba, *Conveniens Mihi est implere* omnem Justitiam Dei, Matth. III: 15; et per haec in Veteri Testamento, *Ecce dies venient, cum suscitabo Davidi Germen* justum, *qui regnabit Rex, et faciet* Justitiam in terra, *et hoc nomen Ipsius*, Jehovah Justitia nostra, Jerem XXIII: 5 6. Cap XXXIII: 15 16. *Loquor in* Justitia, *magnus ad salvandum*, Esaj LXIII: 1. *Sedebit super throno Davidis, ad stabiliendum illud in* Judicio et Justitia, Esaj. IX: 6. *Zion in* Justitia *redimetur*, Esaj. I: 27.

96. Nostrates, qui primatum in Ecclesia gerunt, prorsus aliter describunt Justitiam Domini, et quoque per inscriptionem ejus apud hominem fidem suam salvificam faciunt, cum tamen veritas est, quod Justitia Domini, quia talis et inde est, et in se pure Divina, non possit conjungi alicui homini, et sic non aliquam salvationem producere, plus quam Divina Vita, quae est Divinus Amor et Divina Sapientia, Dominus cum his

apud unumquemvis hominem intrat, sed nisi homo secundum ordinem vivit, inest quidem Vita illa, sed prorsus nihil ad salutem confert, dat modo facultatem intelligendi verum et faciendi bonum. Vivere secundum Ordinem, est secundum praecepta Dei, et quando homo, ita vivit et facit, tunc comparat sibi justitiam, non justitiam redemptionis Domini, sed ipsum Dominum ut Justitiam; hi sunt qui intelliguntur per haec „*Nisi abundaverit* JUSTITIA VESTRA *super Scribarum et Pharisaeorum, non intrabitis in Regnum caelorum,* Matth V: 19, [20] *Beati qui persequutionem patiuntur propter* JUSTITIAM, *quia eorum est Regnum Caelorum,* Matth V: 10 *In consummatione saeculi exibunt Angeli, et separabunt malos e medio* JUSTORUM," Matth XIII: 49, praeter alibi; per Justos in Verbo intelliguntur qui secundum Divinum ordinem vixerunt, quoniam Divinus ordo est Justitia. Ipsa Justitia, quae per actus redemptionis factus est Dominus, non potest homini adscribi, inscribi, adaptari et conjungi, aliter quam potest lux oculo, sonus auri, voluntas musculis agentis, cogitatio labris loquentis, aër pulmoni respiranti, calor sanguini, et sic porro, quae quod influant, et se adjungant, praeter quod se conjungant, quisque ex se percipit. Sed justitia acquiritur, quantum homo justitiam exercet, et justitiam exercet, quantum ex amore justi et veri cum proximo agit, in ipso bono, seu in ipso usu, quem facit, justitia habitat; Dominus enim dicit, quod omnis arbor ex fructu ejus cognoscatur; quis non cognoscit alterum ex operibus ejus, si attendit ad illa, ex quo fine et proposito voluntatis, et ex qua intentione et causa fiunt; ad haec attendunt omnes Angeli, et quoque omnes sapientes in nostro Mundo; in genere, omne germen et germen e terra cognoscitur ex suo flore et semine, et ex hujus usu; omne metallum ex sua bonitate; omnis lapis ex sua qualitate, omnis ager ex sua, omnis cibus ex sua, tum omne animal terrae, et omnis avis Caeli ex sua; quid non homo. Sed de qualitate operum hominis, unde est, in Capite de FIDE aperietur.

97. VI QUOD DOMINUS PER EOSDEM ACTUS SE UNIVERIT PATRI ET PATER SE IPSI. Quod unio facta sit per actus redemptionis, est quia Dominus illos ex Humano suo operatus est, et sicut operatus est, ita Divinum quod intelligitur per

Patrem propius accessit, adjuvit et cooperatum est, et tandem se conjunxerunt ita, ut non duo sed unum essent, et haec Unio est Glorificatio, de qua in sequentibus

98. Quod Pater et Filius, hoc est, Divinum et Humanum, in Domino unita sint sicut Anima et Corpus, est quidem ex fide hodiernae Ecclesiae, et quoque ex Verbo, sed usque vix quinque inter centum, aut quinquaginta inter mille hoc norunt, causa est Doctrina justificationis per solam fidem, cui plerique ex Clero, qui famam eruditionis propter honores et lucrationes ambiunt, omni studio incumbunt, usque dum illa doctrina omne punctum mentis eorum hodie ferat et obsideat, et quia haec cogitationes illorum sicut spiritus vinosus alcohol dictus inebriavit, ideo sicut ebrii essentialissimum hoc Ecclesiae, quod Jehovah Deus descenderit, et Humanum assumserit, non viderunt; cum tamen per hanc Unionem homini cum Deo unice datur conjunctio, et per conjunctionem salvatio. quod salus ex cognitione et agnitione Dei pendeat, constare potest unicuivis qui expendit, quod Deus sit omne in omnibus Caeli, et inde omne in omnibus Ecclesiae, consequenter omne in omnibus Theologiae Sed primum hic demonstrabitur, quod Unio Patris et Filii, seu Divini et Humani in Domino, sit sicut unio animae et corporis, et postea quod Unio illa sit reciproca. Unio sicut animae et corporis constabilita est in Symbolo Athanasii, quod in Universo Christiano Orbe pro Doctrina de Deo receptum est; ibi haec leguntur „*Noster Dominus Jesus Christus est Deus et Homo; et quamvis est Deus et Homo, usque non sunt duo, sed est Unus Christus; est Unus, quia Divinum suscepit ad se Humanum; imo est prorsus Unus, et est Una Persona, nam sicut Anima et Corpus unus est homo, ita Deus et Homo unus est Christus;* sed hic intelligitur, quod talis unio sit Filii Dei ab aeterno cum Filio nato in tempore, verum quia Deus est unus et non tres, dum illa Unio intelligitur cum Deo uno ab aeterno, concordat illa Doctrina cum Verbo, in Verbo haec leguntur „*Quod conceptus sit a Jehovah Patre,*“ Luc I: 34. 35. inde Ipsi anima et vita, quare dicit, *quod Ipse et Pater unum sint*, Joh X: 30. *Quod qui Ipsum videt et cognoscit, videat et cognoscat Patrem*, Joh. XIV: 9. *Si Me nossetis, etiam Patrem meum*

nosseris, Joh. VIII: 19. *Qui Me suscipit, suscipit Ipsum qui misit Me*, Joh. XIII: 20. *Quod in sinu Patris sit*, Joh. I: 18 *Quod omnia quaecunque Pater habet, sua sint*, Joh. XVI: 15. *Quod dicatur Pater aeternitatis*, Esaj IX: 6. *Quod inde Ipsi sit potestas omnis carnis*, Joh XVII. 2. *Et omnis potestas in Caelo et in Terra*, Matth XXVIII: 18. Ex his et pluribus in Verbo clare videri potest, quod Unio Patris et Ipsius sit sicut Animae et Corporis; quare etiam in Veteri Testamento Ipse saepius nominatur Jehovah, Jehovah Zebaoth, et Jehovah Redemptor, videatur supra n 88

99. Quod Unio illa sit reciproca, constat clare ex his locis in Verbo „*Philippe, nonne credis, quod Ego in Patre, et Pater in Me sit: Credite Mihi, quod Ego in Patre, et Pater in Me sit*, Joh. XIV: 10. 11 *Ut cognoscatis et credatis, quod Pater in Me, et Ego in Patre*. Joh X: 36. 38. *Ut omnes unum sint, sicut Tu Pater in Me, et Ego in Te*, Joh XVII: 21. *Pater, omnia Mea Tua sunt, et Omnia Tua Mea*, Joh. XVII: 10 Quod Unio reciproca sit, est quia non datur aliqua Unio seu conjunctio inter duos, nisi unus ad alterum vicissim accedat; omnis Conjunctio in Universo Caelo, et in universo Mundo, et in toto homine, non aliunde est, quam ex reciproca accessione unius ad alterum, et tunc quod alter cum altero unum velit, inde fit homogeneum et sympathicum, ac unanimum et concors, in singulis utriusque; talis conjunctio reciproca est animae et corporis apud unumquemvis hominem; talis conjunctio est spiritus hominis cum organis sensoriis et motoriis ejus corporis; talis conjunctio est cordis et pulmonis, talis conjunctio est voluntatis et intellectus; talis conjunctio est omnium membrorum et viscerum in se et inter se, in homine, talis conjunctio mentium est inter omnes qui se interius amant, est enim illa omni amori et amicitiae inspripta, amor enim vult amare et vult amari. Reciproca conjunctio est omnium in Mundo, quae inter se sarte conjuncta sunt; similis conjunctio est caloris solis cum calore ligni et lapidis, caloris vitalis cum calore omnium fibrarum in animatis, similis est humi cum radice, per radicem cum arbore, et per arborem cum fructu, talis est magnetis cum ferro, et sic porro Nisi conjunctio per accessionem unius

ad alterum reciproce et vicissim fiat, non fit nisi externa conjunctio et non interna, et haec a se mutuo, tempore dilabitur, et quandoque ut se non amplius cognoscant.

100 Nunc quia non dabilis est conjunctio quae conjunctio, nisi fiat reciproce et vicissim, ideo conjunctio Domini et hominis non alia est, ut manifeste patet ex his locis, *Qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem, in* ME MANET, ET EGO IN ILLO, Joh. VI: 56 MANETE IN ME, ET EGO IN VOBIS; QUI MANET IN ME ET EGO IN ILLO, *hic fert fructum multum*, Joh XV: 4. 5 *Qui aperit januam, ingrediar ad illum, et* CAENABO CUM ILLO, ET ILLE MECUM, Apoc III: 20; praeter alibi; haec Conjunctio fit, per quod homo accedat ad Dominum, et Dominus ad illum; nam certa et immutabilis Lex est, quod quantum homo accedit ad Dominum, tantum Dominus accedat ad hominem; sed de hoc, in Cap: de CHARITATE et FIDE plura videbuntur.

101. VII QUOD SIC DEUS FACTUS SIT HOMO, ET HOMO DEUS IN UNA PERSONA. Quod Jehovah Deus factus sit Homo et Homo Deus in una Persona, sequitur ut conclusum ex omnibus praemissis Articulis hujus Capitis, imprimis ex his duobus „Quod Jehovah Creator universi descenderit et assumserit Humanum, ut redimeret et salvaret homines, de quo supra n. 82. 83 84, et quod Dominus per actus Redemptionis univerit Se Patri, et Pater Se Ipsi, ita reciproce et vicissim," de quo supra n 97 ad 100; ex reciproca illa Unione evidenter patet, quod Deus factus sit Homo, et Homo Deus in una Persona: idem etiam consequitur ex Unione utriusque, quod sit sicut Animae et Corporis; quod hoc sit secundum fidem hodiernae Ecclesiae ex Symbolo Athanasii, videatur supra, n. 98; tum secundum fidem Evangelicorum in Capite librorum Orthodoxiae illorum, quod vocatur FORMULA CONCORDIAE, ubi valide stabilitur, tam ex Scriptura Sacra, quam ex Patribus, et quoque per rationes, quod Humana Christi Natura ad Divinam Majestatem, Omnipotentiam et Omnipraesentiam exaltata sit, tum quod in Christo Homo sit Deus et Deus Homo, de hoc ibi p. 607. 765. praeterea in hoc Capite evictum est, quod Jehovah Deus quoad Humanum suum in Verbo dicatur Jehovah, Jehovah Deus, Jehovah Zebaoth, tum Deus Israë-

is: quare Paulus dicit, *Quod in Jesu Christo omnis plenitudo Divinitatis habitet corporaliter*, Coloss II: 9; et Johannes, *Quod Jesus Christus Filius Dei sit verus Deus, et Vita aeterna*, 1 Epist V: 20 21, quod per Filium Dei proprie intelligatur Humanum Ipsius, videatur supra n 92 seq. et praeterea, Jehovah Deus et Se et Ipsum vocat Dominum, legitur enim, *dixit* DOMINUS DOMINO *meo, sede a dextris meis*, Psalm CX: 1. et apud Essajam „*Puer natus est nobis, Filius datus est nobis*, *cujus nomen* DEUS, PATER AETERNITATIS," Cap IX: 5. 6: per Filium etiam intelligitur Dominus quoad Humanum apud Davidem „*Annuntiabo de statuto, Jehovah dixit*, FILIUS MEUS TU, *Ego* HODIE *genui Te, osculamini* FILIUM, *ne irascatur, et pereatis in via*," Psalm II: 7 12; hic non intelligitur Filius ab aeterno, sed Filius natus in Mundo, nam est propheticum de Domino venturo, quare vocatur Statutum, de quo Jehovah annuntiavit Davidi, et in Psalmo illo praemittitur, *Ego inunxi Regem meum super Sionem*, Vers 6, et sequitur, *dabo gentes Illi in haereditatem*, Vers. 8, quare HODIE ibi non est ab aeterno, sed in tempore, nam apud Jehovam futurum est praesens

102 Creditur quod Dominus quoad Humanum non modo fuerit, sed etiam sit Filius Mariae, sed in hoc Orbis Christianus hallucinatur; quod fuerit Filius Mariae verum est, sed quod adhuc sit, non verum est, nam per actus Redemptionis exuit Humanum ex Matre et induit Humanum ex Patre, inde est quod Humanum Domini sit Divinum, et quod in Ipso Deus sit Homo et Homo Deus Quod exuerit Humanum ex matre, ac induerit Humanum ex Patre, quod est Divinum Humanum, videri potest ex eo, quod Ipse Mariam nusquam vocaverit suam matrem, ut constare potest ex his, *Dixit Mater Jesu ad Ipsum, vinum non habent, dixit illi Jesus, quid Mihi et tibi,* MULIER, *nondum venit hora mea*, Joh II: [3] 4. Et alibi, *Jesus e cruce videt Matrem, et Discipulum adstantem quem amabat, dicit Matri suae*, MULIER, *ecce filius tuus, deinde dicit Discipulo, ecce Mater tua*, Joh XIX: 26 27: et semel quod non agnoverit illam, *Nuntiatum est Jesu a dicentibus, Mater tua et fratres tui foris stant, et volunt Te videre, Jesus respondens dixit, Mater mea, et fratres mei hi*

sunt, qui audiunt Verbum Dei et faciunt illud, Luc VIII: 20. 21 Matth XII 46 ad 49, Marc III. 31 ad 35, ita Dominus non vocavit illam Matrem, sed Mulierem, et dedit illam Johanni in Matrem; in aliis locis vocatur illa Mater Ipsius, sed non ab Ipsius ore Hoc etiam confirmatur per hoc, quod non agnoverit Se esse Filium Davidis, legitur enim apud Evangelistas, *Interrogavit Jesus Pharisaeos, dicens, quid vobis videtur de Christo, cujus Filius est, dicunt Ipsi, Davidis; dixit illis, quomodo ergo David illum in spiritu Dominum suum vocat, dicens, dixit* DOMINUS DOMINO MEO, *sede a dextris meis, donec posuero inimicos tuos scabellum pedum tuorum; si ergo David vocat Ipsum Dominum, quomodo filius ejus est; et nemo poterat Ipsi respondere verbum*, Matth XXII: 41 ad 44 Marc XII: 35 36 37 Luc XX: 41 ad 44 Psalm CX: 1 His adjiciam hoc novum; „semel „mihi datum est loqui cum Maria Matre; praeteriit quondam, „et visa est in Caelo supra caput meum in vestitu albo ut ex „serico, et tunc paulum morata dixit, quod Mater Domini „fuerit, qui a se natus, sed quod factus Deus exuerit omne „Humanum ex illa, et quod ideo adoret Ipsum ut suum Deum, „et quod nolit ut quisquam Ipsum pro Filio suo agnoscat, quia „in Ipso omne Divinum est" Ex his nunc elucet haec veritas, quod ita Jehovah sit Homo ut in primis etiam in ultimis, secundum haec, *Ego sum Alpha et Omega, Principium et Finis; Ille qui Est, qui Fuit, et qui Venturus est, Omnipotens*, Apoc I: 8 11. *Johannes cum vidit Filium hominis in medio septem candelabrorum, cecidit ad pedes Ipsius sicut mortuus; sed imposuit dextram suam super illo, dicens, Ego sum Primus et Ultimus*, Apoc. I: 13 17 Cap XXI: 6. *Ecce venio cito, ut dem unicuique secundum opus ejus, Ego sum Alpha et Omega, Principium et Finis, Primus et Ultimus*, Apoc. XXII: 12, 13. Et apud Esajam „*Sic dixit Jehovah Rex Israëlis, et Redemptor ejus Jehovah Zebaoth, Ego sum Primus et Ultimus*," Cap XLIV: 6. Cap. XLVIII: 12

108. His adjungam hoc Arcanum; quod Anima quae est ex Patre, sit ipse homo, et quod Corpus quod est a matre, non sit homo in se, sed ex illo, hoc duntaxat est indumentum ejus, contextum ex talibus quae e Mundo naturali sunt, at

vero Anima ex talibus quae in Mundo spirituali, omnis homo post mortem deponit naturale, quod a matre tulit, et retinet spirituale quod a patre, una cum aliquo limbo ex purissimis naturae circum illud; sed hic limbus apud illos, qui in Caelum veniunt, est infra, et spirituale supra, at limbus ille, apud illos qui in Infernum veniunt, est supra et spirituale infra; inde est, quod homo angelus loquatur e Caelo, ita bonum et verum, at quod homo diabolus loquatur ex inferno dum ex corde suo, et tanquam e Caelo dum ex ore; hoc facit foris, illud autem domi. Quoniam Anima hominis est ipse homo, et illa spiritualis ex origine sua, patet unde est, quod mens, animus, indoles, inclinatio, et affectio amoris Patris inhabitet proli post prolem, ac redeat et conspicuam se sistat a generatione in generationem; inde est, quod plures familiae, imo gentes a suo primo Patre cognoscantur, est communis imago in singulis faciebus progeniei, quae se manefestat; et haec imago non mutatur nisi quam per spiritualia Ecclesiae: quod communis imago Jacobi et Judae adhuc in posteris illorum permaneat, et quod per illam ab aliis dignoscantur, est causa, quia suo Religioso firmiter huc usque adhaeserunt, est enim in semine cujusvis, ex quo concipitur, tradux seu propago Animae patris in suo pleno intra quoddam involucrum ex elementis e natura, per haec in utero matris formatur corpus ejus, quod potest fieri vel ad similitudinem patris, vel ad similitudinem matris, remanente usque imagine patris intra illam, quae jugiter allaborat se educere, quare si id non potest in prima sobole, praestat id in sequentibus. Quod imago patris in pleno sit in semine, est causa, quia, ut dictum est, Anima est spiritualis ex origine sua, et spirituale non commune habet cum spatio, quare simile sibi est in parvo volumine, ut in magno. Quod ad Dominum attinet, Ille, dum in Mundo fuit, per actus redemptionis exuit omne Humanum ex Matre, et induit Humanum ex Patre, quod est Divinum Humanum, inde est, quod in Ipso Homo sit Deus et Deus Homo.

104. VIII Quod progressio ad unionem fuerit status Exinanitionis Ipsius, et quod ipsa Unio sit status Glorificationis Ipsius Quod Domino, cum fuit in Mundo, bini Status, qui vocantur Exinanitionis et Glorificationis, fuerint,

notum est in Ecclesia, prior Status, qui fuit Exinanitionis, describitur multis in locis in Verbo, imprimis in Psalmis Davidis, et quoque apud Prophetas, et singulatim apud Esajam Cap. LIII, ubi dicitur, *quod usque ad mortem exinaniverit animam suam*, Vers 12; idem hic Status fuit status humiliationis Ipsius coram Patre, nam in illo oravit ad Patrem, ac dicit quod voluntatem Ipsius faciat, et adscribit omnia quae operatus et loquutus est Patri; quod oraverit ad Patrem, constat ex his locis, Matth XIV. 23. Marc I: 35 Cap. VI: 46. Cap XIV: 32 ad 39. Luc V: 16. Cap. VI: 12. Cap. XXII: 41 ad 44. Joh XVII: 9. 15 20 Quod fecerit voluntatem Patris, Joh. IV: 34. Cap V: 30; quod adscripserit omnia quae operatus et loquutus est, Patri, Joh VIII: 26 27. 28. Cap. XII: 49. 50 Cap XIV: 10; imo super cruce exclamavit, Deus mi, Deus mi, quare derelinquis Me, Matth. XXVII: 47 Marc. XV: 34; et praeterea, absque hoc statu non potuit crucifigi. Status Glorificationis est etiam Status Unionis; in hoc statu fuit, cum Transformatus fuit coram tribus suis Discipulis, et quoque cum Miracula fecit, et quoties dixit quod Pater et Ipse unum sint, quod Pater in Ipso et Ipse in Patre sit, quod omnia Patris Ipsius sint; et post plenariam Unionem, quod Ipsi esset potestas omnis carnis, Joh XVII: 2. ac omnis potestas in Caelo et in Terra, Matth XXVIII: 18; praeter plura.

105. Quod bini illi status, Exinanitionis et Glorificationis, fuerint Domino, fuit causa, quia non alia progressio ad Unionem dabilis est, quoniam est secundum Divinum Ordinem, qui immutabilis est; Divinus Ordo est, ut homo disponat se ad receptionem Dei, ac paret se receptaculum et habitaculum, in quod Deus ingrediatur, ac ut in suo Templo habitet; hoc faciet homo a seipso, sed usque agnoscet quod sit a Deo; hoc agnoscet, quia non sentit praesentiam et operationem Dei, tametsi Deus omne bonum amoris et omne verum fidei apud hominem praesentissime operatur: secundum hunc Ordinem progreditur et progressurus est omnis homo, ut a naturali fiat spiritualis: similiter Dominus, ut Humanum Naturale suum Divinum faceret; inde est, quod oraverit ad Patrem, quod fecerit Voluntatem Ipsius, quod omnia, quae operatus et

loquutus est, Ipsi attribuerit, et quod super cruce dixerit, Deus mi, Deus mi, cur derelinquis Me: in hoc enim statu Deus apparet absens: at post hunc statum venit alter, qui est status Conjunctionis cum Deo, in hoc agit homo similiter, sed tunc ex Deo, nec tunc opus habet, ut similiter sicut prius, tribuat Deo omne bonum quod vult et agit, et omne verum quod cogitat et loquitur, quia hoc inscriptum est cordi ejus, et inde est intus in omni actione et loquela ejus. Similiter Dominus se univit suo Patri, et Pater Se Ipsi: verbo, Dominus glorificavit suum Humanum, hoc est, Divinum illud fecit, quemadmodum Dominus regenerat hominem, hoc est, illum spiritualem facit

Quod quisque homo, qui a naturali fit spiritualis, binos status subeat, et quod per primum intret in alterum, et sic e Mundo ad Caelum, in Capitibus de LIBERO ARBITRIO, de CHARITATE ET FIDE, et de REFORMATIONE et REGENERATIONE, plene demonstrabitur, hic solum, quod in Primo statu, qui vocatur Reformationis, homo sit in plena libertate agendi secundum Rationale intellectus sui, et quod in secundo, qui est status Regenerationis, sit quoque in simili libertate, sed quod tunc velit et agat, ac cogitet et loquatur ex novo amore et nova intelligentia, quae sunt a Domino; in primo enim statu Intellectus agit primas partes et voluntas secundas, in altero agit voluntas primas ac intellectus secundas, at usque intellectus a voluntate, non autem voluntas per intellectum, conjunctio boni et veri, charitatis et fidei, ac interni et externi hominis, non aliter fit.

106 Bini illi Status repraesentantur per varia in Universo, causa est, quia sunt secundum Divinum ordinem, et Divinus Ordo omnia et singula usque ad singularissima in Universo implet: Primus status repraesentatur apud omnem hominem per statum infantiae et pueritiae ejus usque ad ephebatum, adolescentiam et juventutem ejus, qui status est humiliationis ejus coram parentibus, et tunc obedientiae, et quoque informationis a magistris et ministris, alter autem status repraesentatur per statum ejusdem dum fit sui juris et arbitrii, sive suae voluntatis et sui intellectus, in quo illi est potestas in sua domo. Primus Status sic repraesentatur per statum Principis seu filii

Regis, aut Ducis, antequam fit Rex aut Dux; similiter per statum cujusvis civis, antequam fit persona magistratus; cujusvis subditi antequam aliquo officio fungitur; tum cujusvis gymnasistae qui initiatur in ministerium antequam fit sacerdos, et postea hujus antequam fit pastor, et deinde hujus antequam fit Primas; tum cujusvis virginis antequam fit uxor, et cujusvis ancillae antequam fit hera; in genere cujusvis tironis antequam fit mercator, cujusvis militis antequam fit praefectus, et cujusvis famuli antequam fit herus; primus horum status est servitutis, et alter est propriae voluntatis et inde intellectus. Bini illi status repraesentantur etiam per varia in Regno Animali, primus per bestias et aves quamdiu sunt apud matres et patres, quos tunc jugiter sequuntur, ac ab illis aluntur et ducuntur, et alter status dum relinquunt illos, et sibi ipsis prospiciunt; similiter per vermes, primus dum repunt et ex foliis nutriuntur, secundus dum exuvias deponunt, et fiunt papiliones. Bini illi status repraesentantur etiam in subjectis Regni vegetabilis, primus dum vegetabile ex semine exsurgit, ac ramis, frondibus et foliis insignitur, et alter dum fructus fert, et nova semina producit; hoc aequiparari potest conjunctioni veri et boni, quoniam omnia quae arboris sunt correspondent veris, et fructus bonis. At homo, qui subsistit in Primo statu, et non intrat alterum, similis est arbori, quae solum folia fert, et non fructus, de qua dicitur in Verbo, quod exstirpanda et conjicienda in ignem, Matth. XXI: 19. Luc. III: 9. Cap. XIII: 6 ad 10. Joh. XV: 5. 6; estque sicut servus, qui non vult liber esse, de quo statutum erat, *quod adduceretur ad januam vel ad postem, et perforaretur auris ejus subula,* Exod. XXI: 6; servi sunt qui non conjunguntur Domino, at liberi qui Ipsi conjunguntur, nam dicit Dominus, *Si Filius vos liberos facit, vere liberi estis,* Joh. VIII: 36.

107. IX. Quod posthac nullus ex Christianis in Caelum veniat, nisi qui in Dominum Deum Salvatorem credit, et Ipsum Solum adit. Legitur apud Esajam „*Ecce Ego creo Caelum novum et Terram novam, et non commemorabuntur priora, neque ascendent super cor; et ecce creaturus sum Hierosolymam exultationem, et populum ejus laetitiam,*“ Cap. LXV: 17. [18.] et in Apocalypsi „*Vidi Caelum*

novum et Terram novam, et vidi Sanctam Hierosolymam descendentem a Deo e Caelo, paratam sicut Sponsam Marito suo: et dixit Sedens super throno, ecce omnia nova faciam," Cap XXI: 1 2. 5. et pluries, quod non alii ingressuri sint Caelum, quam qui scripti sunt in Libro vitae Agni, Apoc. XIII: 8 Cap. XVII: 8. Cap XX: 12 15. Cap. XXI: 27. per Caelum ibi non intelligitur Caelum coram oculis nostris aspectabile, sed Caelum Angelicum, per Hierosolymam non aliqua Urbs e Caelo, sed Ecclesia quae e Caelo illo a Domino descendet: et per Librum vitae Agni non intelligitur aliquis liber scriptus in Caelo qui aperietur, sed Verbum, quod est a Domino, et de Ipso Quod Jehovah Deus, qui Creator et Pater vocatur, descenderit, et assumserit Humanum, etiam propter causam, ut possit adiri et conjungi, in praecedentibus hujus Capitis confirmatum, evictum et stabilitum est; quis enim, qui accedit ad hominem, adit Animam ejus, et quis hoc potest, sed adit ipsum hominem, quem videt facie ad faciem, et cum quo loquitur ore ad os, simile est cum Deo Patre et Filio, est enim Deus Pater in Filio, sicut Anima in suo Corpore Quod in Dominum Deum Salvatorem credendum sit, constat ex his in Verbo *„Adeo Deus dilexit Mundum, ut Filium suum Unigenitum dederit, ut omnis qui credit in Ipsum, non pereat, sed vitam aeternam habeat,* Joh. III: 15 16 *Qui* CREDIT IN FILIUM, *non judicatur, qui autem* NON CREDIT, *jam judicatus est, quia non credidit in nomen unigeniti Filii Dei,* Joh III: 18 *Qui* CREDIT IN FILIUM, *habet vitam aeternam, qui vero* NON CREDIT FILIO, *non videbit vitam, sed ira Dei manebit super illo,* Joh III: 36. *Panis Dei est, qui descendit e Caelo, et vitam dat Mundo; qui venit ad Me, non esuriet, et qui* CREDIT IN ME, *non sitiet unquam,* Joh. VI: 33. 35 *Haec est voluntas Ipsius, qui misit Me, ut omnis qui videt Filium et* CREDIT IN IPSUM, *habeat vitam aeternam, et resuscitem Ego illum in extremo die,* Joh. VI 40 *Dixerunt ad Jesum, quid faciemus ut operemur opera Dei, respondit Jesus, hoc est opus Deï, ut* CREDATIS IN IPSUM, *quem misit Pater,* Joh VI: 28. 29. *Amen dico vobis, qui* CREDIT IN ME, *habet vitam aeternam,* Joh VI: 47. *Jesus clamavit dicens, si quis sitiverit, venito*

ad Me, *et bibito*, QUISQUIS CREDIT IN ME, *Flumina e ventre illius fluent aquae viventis*, Joh VII: 37 38 *Nisi* CREDIDERITIS *quod Ego sim*, *moriemini in peccatis vestris*, Joh. VIII: 24. *Jesus dixit*, *Ego sum resurrectio et vita*, *qui* CREDIT IN ME, *etsi moriatur*, *vivet*: *omnis vero qui vivit*, *et* CREDIT IN ME, *non morietur in aeternum*. Joh. XI: 25. 26 *Jesus dixit*, *Ego Lux in Mundum veni*, *ut omnis qui* CREDIT IN ME, *in tenebris non maneat*, Joh XII: 46. Cap. VIII: 12 *Quousque Lucem habetis*, CREDITE IN LUCEM, *ut filii Lucis sitis*, Joh XII: 36 *Quod mansuri sunt in Domino*, *et Dominus in illis*, Joh XIV: 20 Cap XV: 1 ad 5. Cap. XVII: 23, quod fit per fidem *Paulus contestatus et Judaeis et Graecis paenitentiam in Deum*, et FIDEM IN DOMINUM NOSTRUM JESUM CHRISTUM, Act. Apost Cap. XX: 21. *Ego sum Via*, *Veritas et Vita*, *nemo venit ad Patrem nisi per Me*," Joh XIV: 6. Quod qui credit in Filium, credat in Patrem, quoniam ut supra dictum, Pater est in Ipso, sicut Anima in Corpore, constat ex his, *Si Me nossetis*, *etiam Patrem meum nossetis*, Joh. VIII: 19. Cap. XIV: 7. *Qui videt Me*, *videt Ipsum qui misit Me*, Joh XII: 45. *Qui Me suscipit*, *suscipit Ipsum qui misit Me*. Joh XIII: 20. Causa est, quia nemo potest *videre Patrem*, *et vivere*, Exod. XXXIII: 20. quare dicit Dominus, *Deum nemo vidit unquam*, *Unigenitus Filius qui in sinu Patris est*, *Ille exposuit*, Joh. I: 18 *Non Patrem vidit quis*, *nisi qui est apud Patrem*, *Hic vidit Patrem*, Joh. VI: 46. *Non vocem Patris audivistis unquam*, *neque speciem Ipsius vidistis*, Joh. V: 37. Illi autem, qui non sciunt aliquid de Domino, ut plerique in duabus Partibus Orbis, Asia et Africa, et quoque in Indiis, hi si credunt in Deum unum et vivunt secundum praecepta Religionis suae, ex sua fide et vita salvantur, nam imputatio est illis qui norunt, et non illis qui ignorant, sicut non est caecis dum impingunt, nam dicit Dominus, *Si caeci essetis*, *non haberetis peccatum*, *jam vero dicitis quod videatis*, *ideo peccatum vestrum manet*, Joh. IX: 41.

108 Ad hoc ulterius confirmandum referam quae scio, quia vidi et ideo testari possum, quae sunt, quod hodie a Domino Novum Caelum Angelicum condatur, et quod condatur

ex illis, qui in Dominum Deum Salvatorem credunt, et Ipsum immediate adeunt, et quod reliqui rejiciantur, quare si posthac aliquis e Christiano Orbe in Mundum Spiritualem venit, quod fit omni homini post mortem, et non in Dominum credit, et Illum solum adit, et hoc tunc non potest recipere, quia male vixit, aut in falsis se confirmavit, in primo vestigio ad Caelum repellitur, et facies ejus inde avertitur, et convertitur ad Terram Inferiorem, quo etiam abit, et se conjungit cum illis ibi, qui in Apocalypsi per Draconem et Pseudoprophetam intelliguntur. Omnis etiam homo in Terris Christianis, qui non credit in Dominum, posthac nec exauditur: ejus preces in Caelo sunt sicut odores maleolentes, ac sicut eructationes ex pulmone saucio, et si putatur quod oratio ejus sit sicut suffitus ex thure, usque non ascendit ad Caelum angelicum aliter quam sicut fumus incendii, qui a procella deorsum cadente rejicitur in oculos ejus, aut sicut suffitus ex thuribulo sub pallio monachi, ita fit post hoc tempus cum omni pietate, quae determinatur ad Trinitatem discretam, et non ad conjunctam; quod in Domino Divina Trinitas conjuncta sit, est hujus Operis principale objectum. Hic Novum hoc adjiciam, quod ante aliquot Menses duodecim Apostoli a Domino convocati sint, et in Universum Mundum Spiritualem, sicut prius in Mundum naturalem, emissi, cum mandato ut hoc Evangelium praedicent, et tunc cuivis Apostolo sua Regio addicata est, quod mandatum etiam omni zelo et opera obeunt. Sed de his in Ultimo Capite hujus Libri, ubi de Consummatione Saeculi, de Adventu Domini, et de Nova Ecclesia, in specie transigetur.

COROLLARIUM.

109. Omnes Ecclesiae, quae ante Adventum Domini fuerant, Ecclesiae Repraesentativae fuerunt, quae Divina Vera non videre potuerunt nisi quam in Umbra; at post adventum Domini in Mundum, Ecclesia ab Ipso instituta est, quae Divina Vera vidit, aut potius, videre potuit in Luce; differentia est, qualis inter Vesperam et Mane; Status Ecclesiae ante Adventum Domini in Verbo etiam vocatur Vespera, et Status Ecclesiae post adventum Ipsius, vocatur Mane. Dominus ante

adventum suum in Mundum, quidem praesens fuit apud homines Ecclesiae, sed mediate per Angelos qui repraesentabant Ipsum, at post adventum suum praesens est apud homines Ecclesiae immediate, nam in Mundo induit quoque DIVINUM NATURALE, in quo apud homines praesens est: Glorificatio Domini est glorificatio Humani Ipsius, quod assumsit in Mundo, ac Humanum Domini glorificatum est DIVINUM NATURALE: Quod ita sit, evidens est ex eo, quod Dominus cum toto suo Corpore, quod in Mundo habuit, e sepulchro resurrexerit, nec quicquam in illo reliquerit, proinde quod ipsum Humanum Naturale a primis ad ultima ejus inde secum tulerit: quapropter dixit Discipulis post resurrectionem credentibus videre Spiritum, *Videte Manus meas et Pedes meos, quod Ipse Ego sim, palpate Me et videte, nam Spiritus carnem et ossa non habet, sicut Me videtis habere*. Luc. XXIV: 37. 39. Ex quibus patet, quod Naturale Ipsius Corpus per Glorificationem Divinum factum sit; quare dicit Paulus, *Quod in Christo habitet omnis plenitudo Divinitatis corporaliter*, Coloss II: 9, et Johannes, *Quod Filius Dei Jesus Christus sit Verus Deus*, I Epist. V: 20 21. Ex his sciunt Angeli, quod solus Dominus in Universo Mundo Spirituali sit plenus Homo

Notum est in Ecclesia, quod omnis Cultus apud Gentem Israëliticam et Judaicam fuerit mere Externus, et quod adumbraverit Cultum Internum, quem Dominus aperuit; et quod sic Cultus ante adventum Domini constiterit in typis et figuris, quae repraesentabant Cultum verum in sua justa effigie. Ipse Dominus apud Antiquos quidem visus est, nam dixit ad Judaeos, *Abraham Pater vester exultavit ut videret diem meum, et vidit, et gavisus est: dico vobis, priusquam Abraham fuit, Ego fui*, Joh VIII: 56 58 Sed quia tunc solum repraesentabatur Dominus, quod factum est per Angelos, ideo omnia Ecclesiae apud illos repraesentativa facta sunt; at postquam in Mundum venit, repraesentationes illae evanuerunt; hujus rei interior causa fuit, quia Dominus in Mundo etiam induit Divinum Naturale, et ex hoc non modo illustrat Internum spiritualem hominem, sed etiam Externum naturalem, quae duo nisi simul illustrantur, homo est sicut in umbra, at

dum uterque simul illustratur, est sicut in die; dum enim solus Internus homo illustratur et non simul Externus, aut dum solum Externus et non simul Internus, est sicut quis dormit et somniat, et mox dum expergiscitur, recolligit somnium, et ex illo concludit varia, quae tamen imaginaria sunt; et est quoque sicut ambulans in somno, et objecta quae videt, putat videri in luce diurna. Discrimen inter statum Ecclesiae ante adventum Domini, et post adventum Ipsius, est quoque sicut qui noctu in luce Lunae et Stellarum legit scripturam, et sicut qui in luce solis; quod oculus in priore luce, quae modo est candida, erret, et in posteriore, quae etiam est flammea, non erret, liquet: quare de Domino legitur, *Dixit Deus Israëlis, mihi loquuta est Petra Israelis, ille sicut Lux matutae, dum oritur Sol, matutae sine nubibus*, II Sam XXIII: 3 4, Deus Israëlis, et Petra Israëlis est Dominus: et alibi, *Erit lux Lunae sicut lux Solis, et lux Solis erit septupla, sicut Lux septem dierum, in die quo obligabit Jehovah fracturam populi sui*, Esaj. XXX: 25 26: haec dicuntur de Statu Ecclesiae post adventum Domini. Verbo, Status Ecclesiae ante adventum Domini comparari potest Vetulae, cujus facies fucata fuit, et ex purpura fuci apparuit sibi pulchra; at Status Ecclesiae post adventum Domini comparari potest Virgini ex purpura nativa formosae: Et quoque Status Ecclesiae ante adventum Domini comparari potest crustae alicujus fructus, ut auranlii, pomi, pyri, uvae, et ejus sapori, at status Ecclesiae post adventum Ipsius comparari potest Interioribus illorum fructuum, et horum sapori; praeter cum similibus aliis: et haec propter illam causam, quia Dominus, postquam induit etiam Divinum Naturale, illustrat Internum spiritualem hominem et Externum naturalem simul, nam dum modo Internus homo illustratur et non simul Externus, fit umbra, similiter dummodo Externus et non simul Internus.

* * * * *

110. Hic adducentur haec Memorabilia Primum Quondam in Mundo Spirituali vidi Ignem fatuum in aëre delapsum in terram, et lucidum circum circa illum, erat meteoron quod vulgus vocat Draconem; notavi locum ubi decidit, sed hoc in

diluculo suboriente Sole disparatum est, sicut fit cum omni fatuo Igne. Post matutam accessi ad locum, ubi delapsum ejus in nocte vidi, et ecce ibi humus ex miscela sulphuris, ramentorum ferri, et argillae luti. et subito tunc visa sunt duo Tentoria, unum directe supra locum, et alterum a latere versus meridiem, et suspexi, et vidi quendam Spiritum e caelo sicut fulmen decidentem, et injectum in Tentorium, quod directe supra locum delapsus meteori stetit, et ego in altero quod juxta erat versus meridiem, in ostio hujus steti, et vidi Spiritum in altero etiam in ostio sui tentorii stantem; et tunc quaesivi illum, cur ita decidit e Caelo; ad quod ille respondit, quod dejectus sit ut angelus Draconis ab angelis Michaëlis, quia aliqua de Fide mea, in qua me confirmavi in Mundo. loquutus sum; inter quae fuit hoc, quod Deus Pater et Deus Filius sint duo, et non unus; omnes enim in Caelis hodie credunt, quod sint unum sicut anima et corpus; et omnis dictio contra id, est sicut stimulus in naribus illorum, et sicut subula perforans aures illorum, unde illis fit emotio et dolor, et propter hoc contradicens mandatur exire, et si tergiversatur, dejicitur: hoc audito ad illum dixi, cur non credidisti sicut illi, retulit, quod post excessum e Mundo nemo possit credere aliud, quam quod per confirmationem sibi impresserat, hoc manet infixum, et non potest avelli, imprimis id quod quis apud se confirmavit de Deo, quoniam in Caelis cuivis est locus secundum ideam Dei: porro interrogavi, per quae confirmaverat quod Pater et Filius essent duo, dixit, per haec in Verbo, quod Filius oraverit ad Patrem, non modo ante Passionem crucis, sed etiam in illa; ut et quod se coram Patre suo humiliaverit; quomodo tunc possunt unus esse, sicut anima et corpus unum sunt in homine, quis orat sicut ad alium, et humiliat se sicut coram alio, dum ipse ille est, ita nullus facit, minus Filius Dei: et praeterea, Universa Ecclesia Christiana meo tempore divisit Divinitatem in Personas, ac unaquaevis Persona est unum per se, ac *definitur quod sit quod proprie subsistit.* His ab illo auditis, respondi, percepi ex sermone, quod prorsus nihil scias, quomodo Deus Pater et Filius unum sunt, et quia non scis quomodo, confirmaveras te in falsis, in quibus Ecclesia adhuc est de Deo, nonne scis, quod Domino, cum erat in Mundo, fuerit

anima sicut omni alii homini, unde haec Illi, nisi ex Deo Patre, quod ita sit, ex Verbo Evangelistarum abunde patet, quid tunc quod vocatur Filius nisi Humanum, quod a Divino Patris conceptum est, et a Maria Virgine natum, Mater non potest concipere Animam, hoc totaliter repugnat Ordini, secundum quem omnis homo nascitur; nec potest Deus Pater indere Animam ex se et deinde recedere, sicut omnis pater in Mundo, quoniam Deus est sua Divina Essentia, et haec est una et individua, et quia est individua, est Ipse, inde est, quod Dominus dicat, quod Pater et Ipse unum sint, et quod Pater in Ipso et Ipse in Patre, praeter plura similia: hoc etiam conceptores Symboli Athanasiani e longinquo viderunt, quare postquam Deum in tres Personas partiti sunt, usque dicunt quod in Christo Deus et Homo, hoc est, Divinum et Humanum, non sint duo, sed unum sicut anima et corpus in homine. Quod Dominus in Mundo oraverit ad Patrem sicut ad alium, et quod humiliaverit se coram Patre sicut coram alio, fuit secundum Ordinem a Creatione constabilitum, qui immutabilis, secundum quem omnis ad conjunctionem cum Deo progredietur, ordo ille est, quod sicut homo per vitam secundum leges ordinis, quae sunt praecepta Dei, se conjungit Deo, ita Deus se conjungat homini, et a naturali illum spiritualem faciat; similiter Dominus se univit suo Patri et Deus Pater se Ipsi; fuitne Dominus dum Infans sicut infans, dum Puer sicut puer, legiturne quod profecerit sapientia et gratia, et postea, quod rogaverit Patrem, ut Nomen suum, hoc est, Humanum suum, glorificaret, glorificare est per Unionem secum Divinum facere, inde patet, quod Dominus in statu exinanitionis suae, qui status fuit status progressionis Ipsius ad Unionem, oraverit ad Patrem Idem ille Ordo a Creatione cuivis homini inscriptus est, nimirum quemadmodum homo per veritates ex Verbo parat intellectum suum, ita adaptat illum ad recipiendum fidem a Deo, et quemadmodum per opera charitatis parat voluntatem, ita accommodat illam ad recipiendum amorem a Deo; nam quemadmodum artifex secat adamantem, ita applicat illum ad recipiendum et emittendum splendorem lucis; et sic porro: parare se ad receptionem Dei et conjunctionem, est vivere secundum Divinum Ordinem, et leges ordinis sunt

omnia praecepta Dei; haec Dominus ad omnem apicem implevit, et sic se fecit receptaculum Divinitatis in omni plenitudine; quare Paulus dicit, quod in Jesu Christo omnis plenitudo Divinitatis habitet corporaliter, et Ipse Dominus, quod omnia Patris sint Ipsius. Ulterius tenendum est, quod Dominus apud hominem solus activus sit, et quod homo ex se mere passivus sit, at quod per influxum vitae a Domino etiam activus; ex hoc perpetuo influxu a Domino apparet homini sicut sit activus ex se; et quia ita est, et ei liberum arbitrium est, et hoc ei datum est ut semet paret ad recipiendum Dominum, et sic ad conjunctionem, quae non dabilis est, nisi sit reciproca, et reciproca fit dum homo ex suo libero agit, et tamen ex fide attribuit Domino omne activum.

Post haec interrogavi, num ille sicut alii ejus sodales confessus est, quod Deus unus sit, respondit, quod confessus; et tunc dixi, at vereor, quod cordis tui confessio sit, quod nullus Deus sit, numne omnis loquela oris procedit ex cogitatione mentis, quare non potest aliter, quam ut confessio oris, quod unus Deus sit, expellat cogitationem e mente quod tres sint, ac vicissim quod cogitatio mentis expellat ex ore confessionem quod unus sit, quid inde resultat aliud, quam quod nullus Deus sit, numne sic evacuatur omne interstitium, quod est a cogitatione ad os, et ab ore retro ad cogitationem, et quid tunc a mente aliud concluditur de Deo, quam quod Natura sit Deus, et de Domino quod Anima Ipsi vel a Matre vel a Josepho fuerit; a quibus duobus, ut ab horrendis et abominabilibus, omnes Angeli caeli se avertunt. His dictis, Spiritus ille ablegatus est in Abyssum, de qua in Apocalypsi Cap. IX: 2 seq. ubi Angeli Draconis ventilant mystica de sua Fide. Postridie cum prospexi ad eundem locum, vidi loco Tentoriorum duas Statuas in similitudine hominum, factas ex pulvere terrae, quae erat miscela sulphuris, ferri et argillae, et una Statua visa est habere sceptrum in manu sinistra, coronam super capite, et librum in manu dextra, tum pectorale oblique cinctum fascia ex lapidibus pretiosis, et a tergo togam fluentem ad alteram Statuam, sed haec Statuae illi inducta fuerunt per phantasiam; et tunc vox audita est inde a quodam Draconico, haec Statua repraesentat Fidem nostram ut Regi-

nam, et altera post illam, Charitatem ut famulam ejus: haec erat ex simili miscela pulverum conflata, et posita post extremitatem togae defluentis a tergo Reginae, et tenuit chartam in manu, super qua erat scriptum, cave ne propius accedas et togam tangas At subito tunc imber e caelo decidit, et penetravit utramque Statuam, quae quia ex miscela sulphuris, ferri et argillae constabant, ebulliebant, sicut fieri solet miscela illorum pulverum, dum aqua super illam immittitur, et sic accensae igne intestino diffluebant, et factae acervi, qui postea sicut tumuli sepulchrales super terra illa eminebant.

111. SECUNDUM MEMORABILE. In Mundo naturali est homini duplex loquela, quia duplex cogitatio, Externa et Interna, potest enim homo loqui ex cogitatione interna, et simul tunc ex cogitatione externa, et potest loqui ex cogitatione externa et non ex interna, imo contra internam, inde simulationes, assentationes et hypocrises: at in Mundo Spirituali non est homini duplex loquela, sed simplex, loquitur ibi sicut cogitat, alioquin sonus stridet, et laedit aures; at usque potest silere, et sic non evulgare mentis suae cogitata; quare hypocrita, cum inter sapientes venit, vel abit, vel proripit se ad angulum in conclavi, et facit se inconspicuum, et sedet mutus Quondam erant multi in Mundo Spirituum congregati, et de hac re inter se loquebantur, dicentes, quod non posse loqui nisi sicut cogitat, sit durum illis in bonorum consortio, qui non juste cogitaverunt de Deo et de Domino In medio congregatorum erant Reformati, et multi ex Clero, ex juxta illos Pontificii cum monachis, ac hi et illi primum dixerunt, quod hoc non durum sit, quid opus aliter loqui quam sicut cogitat, et si forte non juste cogitet, potestne comprimere labia, et tenere silentium; et Clerus dixit, quis non cogitat juste de Deo et de Domino: sed aliqui ex congregatis dixerunt, tentemus illos, et dixerunt illis, qui se confirmaverunt in Trinitate Personarum de Deo, ut ex cogitatione dicerent Unum Deum; sed non potuerunt, contorserunt et plicaverunt labia in plures sinus, et non potuerunt articulare sonum in voces alias, quam ideis cogitationis illorum consonas, quae erant trium Personarum, et inde trium Deorum Porro dictum est illis, qui confirmaverunt Fidem Separatam a charitate, ut nominarent

Jesum, sed non potuerunt, at omnes potuerunt dicere Christum, et quoque Deum Patrem; hoc mirati sunt et quaesiverunt causam, et invenerunt hanc, quod oraverint ad Deum Patrem propter Filium, et non oraverint ad Ipsum Salvatorem, et Jesus significat Salvatorem. Porro dictum est illis, ut ex cogitatione de Humano Domini dicerent Divinum Humanum; sed nemo ex Clero, qui ibi aderat, potuit, at aliqui ex Laicis potuerunt, quare hoc in seriam ventilationem missum est; et tunc I lecta sunt coram illis haec apud Evangelistas, *Pater dedit omnia in manum Filii*, Joh, III: 35. *Pater dedit Filio potestatem omnis carnis*, Joh XVII: 2. *Omnia Mihi tradita sunt a Patre*, Matth XI: 27 *Data est Mihi omnis potestas in Caelo et in Terra*, Matth. XXVIII. 18 et dictum est illis, tenete inde in cogitatione, quod Christus tam quoad Divinum quam quoad Humanum suum sit Deus Caeli et Terrae, et sic enuntiate Divinum Humanum, sed usque non potuerunt, et dixerunt, quod quidem exinde tenerent aliquid cogitationis ex intellectu de eo, sed usque non aliquid agnitionis, et quod ideo non possent. II Postea lectum est coram illis ex Luca Cap. I: 32. 34. 35; quod Dominus quoad Humanum esset Filius Jehovae Dei, et quod ibi dicatur Filius Altissimi, et ubivis alibi Filius Dei, et quoque Unigenitus, et petierunt ut hoc tenerent in cogitatione, et quoque quod Unigenitus Filius Dei natus in Mundo non possit non esse Deus sicut Pater est Deus, et eloquerentur Divinum Humanum: sed dixerunt, non possumus, quia spiritualis nostra cogitatio, quae est interior, non admittit in cogitationem proximam loquelae alias ideas quam similes, et quod inde percipiant, quod nunc non liceat cogitationes suas dividere, sicut in Mundo naturali III: Deinde lecta sunt coram illis verba Domini ad Philippum, haec, *Dixit Philippus, Domine, monstra nobis Patrem, et dixit Dominus, qui videt Me, videt Patrem, nonne credis, quod Ego in Patre et Pater in Me*, Joh XIV: 8 ad 11; et quoque alia loca, *quod Pater et Ipse unum sint*, ut Joh. X: 30; et dictum est illis, ut tenerent id in cogitatione, et sic dicerent Divinum Humanum, sed quia illa cogitatio non fuit radicata in agnitione, quod Dominus esset Deus etiam quoad Humanum, contorserunt labia

in plicas usque ad indignationem, et voluerunt cogere os suum ad edicendum, sed non valuerunt; causa erat, quia ideae cogitationis, quae fluunt ex agnitione, unum faciunt cum vocibus linguae apud illos qui in Mundo Spirituali sunt, et ubi ideae illae non sunt, non dantur voces, nam ideae fiunt voces in loquela. IV Porro, lecta sunt coram illis ex Doctrina in Universo Christiano Orbe recepta, haec, *Quod Divinum et Humanum in Domino non sint duo, sed unum, imo una Persona, unita sicut anima et corpus in homine*, haec ex Fide symbolica Athanasiana, et agnita a Conciliis, et dictum est illis, exinde potestis omnino habere ideam ex agnitione, quod Humanum Domini sit Divinum, quia Anima Ipsius est Divina, est enim ab Ecclesiae vestrae doctrina, quam in Mundo agnoveratis; insuper Anima est ipsa hominis essentia, et corpus est hujus forma, ac essentia et forma unum faciunt, sicut esse et existere, et sicut causa efficiens effectus et ipse effectus; retinuerunt illam ideam, et voluerunt ex illa enuntiare DIVINUM HUMANUM, sed non potuerunt, interior enim idea de Humano Domini exterminavit et expunxit ideam hanc novam adscititiam, ut illam vocabant V Adhuc coram illis lectum est ex Johanne, hoc, *Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, et Verbum Caro factum est*, I: 1. 14, et quoque hoc, *Jesus Christus est verus Deus, et Vita aeterna*, 1 Epist V: 20 et ex Paulo „*In Christo Jesu habitat omnis plenitudo Divinitatis corporaliter*," Coloss II: 9; et dicebatur illis ut similiter cogitarent, nempe quod Deus qui fuit Verbum factus sit Homo, quod esset verus Deus; et quod omnis plenitudo Divinitatis in Ipso habitaret corporaliter, et fecerunt ita, sed solum in externa cogitatione, quare non potuerunt propter renisum internae eloqui DIVINUM HUMANUM, dicentes aperte, quod non possent habere ideam Divini Humani, quia Deus est Deus, et homo est homo, et Deus est Spiritus, et de spiritu non aliter cogitavimus, quam sicut de Vento aut aethere. VI Tandem dictum est illis, nostis quod Dominus dixerit, *Manete in Me, et Ego in vobis, qui manet in Me et Ego in illo, hic fert fructum multum, quia sine Me non potestis facere quicquam*, Joh. XV: 4 5; et quia aliqui ex Clero Angliae aderant, lectum est coram illis ex una illorum Oratione

ad Sanctam Communionem. *For, when we spiritually eat the flesh of Christ and drink the blood, then we dwell in Christ, and Christ in us*, si nunc cogitatis, quod hoc non dari possit, nisi Humanum Domini sit Divinum, enuntiate itaque Divinum Humanum ex agnitione in cogitatione, sed usque non potuerunt, fuit enim idea illis tam alte impressa, quod Divinum non posset esse Humanum, et Humanum non Divinum, et quod Divinum Ipsius esset a Divino Filii ab aeterno, et Humanum simile humano alterius hominis: at dictum est illis, quomodo potestis ita cogitare, num rationalis Mens potest usquam cogitare, quod aliquis Filius a Deo sit natus ab aeterno. VII Postea converterunt se ad Evangelicos, dicentes, quod Augustana Confessio et Lutherus docuerint, quod Filius Dei et Filius hominis in Christo sit una Persona, et quod Ipse etiam quoad Humanam Naturam sit Omnipotens et Omnipraesens, et quod quoad illam ad dextram Dei Patris sedeat, et gubernet omnia in Caelis et in Terris, impleat cuncta, nobiscum sit, et in nobis habitet et operetur, et quod non sit adorationis differentia, quia per Naturam, quae cernitur, adoratur Divinitas quae non cernitur, et quod in Christo Deus sit Homo et Homo Deus: his auditis responderunt, num est ita, et circumspexerunt, et mox dixerunt, haec prius non novimus, quare non possumus dicere Divinum Humanum: at unus et alter dixit, legimus id et scripsimus id, sed usque cum de eo in nobis cogitavimus, fuerunt modo verba, quorum ideam interiorem non habuimus. VIII. Tandem conversi ad Pontificios dixerunt, forte vos potestis nominare Divinum Humanum, quia creditis quod in vestra Eucharistia in Pane et Vino, et in omni eorum parte sit integer Christus, et quoque adoratis Ipsum, cum monstratis et circumfertis hostias, ut Sanctissimum Deum, tum quia vocatis Mariam Deiparam seu Dei genetricem, consequenter agnoscitis quod genuerit Deum, hoc est, Divinum Humanum; et illi tunc voluerunt enuntiare illud, sed quia subiit tunc materialis idea de Corpore et Sanguine Christi, et quoque fides quod Humanum Ipsius a Divino separabile sit, et quod actualiter separatum sit apud Papam, in quem solum Humana Ipsius potestas, et non Divina translata est, non enuntiare potuerunt: et tunc surrexit unus Monachus,

et dixit, quod possit cogitare Divinum Humanum de Sanctissima Virgine Maria, et quoque de Sancto Monasterii sui; et alter Monachus accessit, dicens, ego possum ex idea cogitationis meae, quam nunc foveo, dicere Divinum Humanum de Sanctissimo Papa, potius quam de Christo, sed tunc aliqui ex Pontificiis retraxerunt illum, et dixerunt, pudeat te. Post haec visum est Caelum apertum, et visae sunt Linguae sicut flammulae descendentes et influentes apud quosdam, et illi tunc celebrabant DIVINUM HUMANUM DOMINI, dicentes, removete ideam trium Deorum, et credite quod in Domino habitet omnis plenitudo Divinitatis corporaliter, et quod Pater et Ipse unum sint sicut anima et corpus unum sunt, et quod Deus non sit ventus et aether, sed quod sit Homo, et tunc conjungemini Caelo, et a Domino poteritis nominare JESUM, et dicere DIVINUM HUMANUM.

112. TERTIUM MEMORABILE. Quondam post diluculum evigilatus exivi in hortum ante domum, et vidi orientem Solem in suo jubare, et circum circa illum cincturam primum tenuem et postea exstantiorem sicut ex auro splendentem, et sub limbo ejus ascendentem nubem, quae pyropi instar, a flamma solis coruscabat; et tunc incidi in meditationem ex fabulis vetustissimorum, quod finxerint Auroram alatam pennis argenteis in ore ferentem aurum. Cum Mens deliciabatur in his, factus sum in spiritu, et audivi aliquos inter se loquentes, et dicentes, utinam daretur loqui cum Novatore, qui pomum Eridis inter Antistites Ecclesiae projecit, ad quod cucurrerunt multi ex Laicis, et desumptum obtulerunt oculis nostris; per pomum illud intellexerunt Codicillum inscriptum, SUMMARIA EXPOSITIO DOCTRINAE NOVAE ECCLESIAE, et dixerunt, est sane schismaticum a nemine hactenus cogitatum; et audivi tunc unum ex illis clamantem, quid Schismaticum, est Haereticum; sed aliqui a latere ejus regerebant, tace, obmutesce, non est Haereticum, allegat copiam dictaminum Verbi, ad quae peregrini nostri, per quos intelligimus laicos, attendunt et adstipulantur. Cum haec audivi, quia in spiritu eram, accessi, et dixi, adsum, quid rei, et statim unus ex illis, qui, ut postea audivi, fuit Germanus, nativus ex Saxonia, et tono auctoritatis loquutus dixit, unde tibi audacia invertendi Cultum in

Orbe Christiano per tot saecula constabilitum, qui fuit, quod Deus Pater ut Creator Universi, et ejus Filius ut Mediator, et Spiritus sanctus ut Operator, invocarentur, et tu Primum et Ultimum Deum ex Personalitate nostra separas, cum tamen Ipse Dominus dicit, quando oratis, orate ita, Pater noster, qui est in Caelis, sanctificetur Nomen tuum, veniat Regnum tuum, itane mandatum est, ut invocaremus Deum Patrem: his dictis silentium factum est, et omnes, qui illi favebant, steterunt sicut fortes milites super Navibus bellicis cum vident Classem hostilem, clamaturi, pugnemus nunc, certa est victoria; et tunc exorsus sum loqui, et dixi, quis vestrum non scit, quod Deus de Caelo descenderit, et factus sit homo, nam legitur, *Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, et Verbum Caro factum est*; tum quis vestrum non scit, et spectavi ad Evangelicos, inter quos erat Dictator ille, qui me alloquutus est, quod in Christo ex Maria Virgine nato, Deus sit Homo et Homo Deus, sed ad haec Caetus obstrepuit, quare dixi, scitisne hoc, est secundum doctrinam confessionis vestrae, quae vocatur Formula Concordiae, ubi hoc dicitur, et multis corroboratur; et tunc Dictator ille se convertit ad Caetum, et quaesivit num nossent hoc, et responderunt, nos parum studuimus in Libro illo de Persona Christi, sed sudavimus ibi in Articulo de Justificatione *per solam fidem;* at usque si illud ibi legitur, acquiescimus; et tunc unus ex illis recordatus dixit, legitur, et plus adhuc, quod Humana Christi Natura ad Divinam Majestatem et ad omnia ejus attributa, exaltata sit, et quoque quod Christus in Illa sedeat ad dextram sui Patris His auditis conticuerunt; post hunc consensum iterum loquutus sum, dicens, quum ita est, quid tunc Pater nisi Filius et Filius nisi etiam Pater, sed quia hoc iterum obstrepuit auribus illorum, continuavi dicens; audite ipsa verba Domini, ad quae si non prius attenderitis, attendite nunc, dixit enim, *Pater et Ego unum sumus*; *Pater in Me est et Ego in Patre; Pater, omnia Mea tua sunt et omnia Tua Mea; qui videt Me videt Patrem*, quid illa aliud, quam quod Pater in Filio sit et Filius in Patre, et quod unum sint sicut Anima et Corpus in homine, et sic quod sint una Persona; hoc quoque erit fidei vestrae, si creditis Symbolo

Athanasiano, ubi consimilia dicuntur: sed assumite ex allatis solum hoc effatum Domini, *Pater, omnia Mea Tua sunt et omnia Tua Mea*, quid hoc aliud, quam quod Divinum Patris sit Humani Filii, et Humanum Filii Divini Patris, consequenter quod in Christo Deus sit Homo et Homo Deus, et sic quod unum sint sicut anima et corpus unum sunt: simile etiam potest omnis homo de sua anima et suo corpore dicere, videlicet, omnia tua mea sunt et omnia mea tua, tu in me es et ego in te, qui videt me videt te, nos unum sumus quoad personam et quoad vitam; causa est, quia anima est in toto et in omni parte hominis, vita enim animae est vita corporis, et mutuum est inter illos: ex his patet, quod Divinum Patris sit anima Filii, et quod Humanum Filii sit corpus Patris; unde anima filii nisi a patre, et unde corpus ejus nisi a matre, dicitur Divinum Patris, ac intelligitur Ipse Pater, quoniam Ipse et suum Divinum est idem, hoc etiam est unum et individuum; quod ita sit, constat etiam ex his Angeli Gabrielis verbis ad Mariam, *Virtus Altissimi obumbrabit te, et Spiritus Sanctus superveniet te, et sanctum quod nascetur ex te, vocabitur Filius Dei*, et mox supra vocatur *Filius Altissimi*; et alibi, *Filius Unigenitus*; vos autem, qui solum nominatis Ipsum Filium Mariae, deperditis ideam Divinitatis Ipsius, sed hanc non perdunt alii, quam Docti e Clericis ac Eruditi e Laicis, qui dum elevant cogitationes supra sensualia corporis sui, spectant gloriam famae suae, quae non modo adumbrat, sed etiam exstinguit lucem, per quam intrat gloria Dei Sed redeamus ad Orationem Dominicam, ubi dicitur, *Pater noster qui est in Caelis, sanctificetur Nomen tuum, veniat Regnum tuum*; vos, qui hic estis, intelligitis per illa Patrem in Solo Divino suo, ego autem Ipsum in Humano suo, et Hoc quoque est Nomen Patris, nam Dominus dixit, *Pater glorifica Nomen tuum*, hoc est, Humanum tuum; et quando hoc fit, tunc venit Regnum Dei, et haec Oratio mandata est pro hoc tempore, videlicet, ut Deus Pater adeatur per Humanum suum; dixit etiam Dominus, *Nemo venit ad Patrem nisi per Me*: et apud Prophetam, *Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, cujus Nomen* DEUS, *Heros*, PATER AETERNITATIS; et alibi, *Tu Jehovah Pater noster, Redemptor noster a sae-*

culo nomen tuum, et millies alibi, ubi Dominus Salvator noster vocatur Jehovah. Haec est vera explicatio verborum istius Orationis. Postquam haec dicta sunt, inspexi illos, et animadverti mutationes vultuum secundum mutationes status mentis illorum, quosdam faventes et me intuentes, quosdam non faventes et a me se avertentes: et tunc ad dextrum vidi Nubem opalini coloris, et ad sinistrum Nubem fuscam, et sub utraque sicut depluvium, et sub hac sicut imbris tempore seri autumni, et sub illa sicut roris tempore primi veris; et subito tunc a spiritu factus sum in corpore, et sic e Mundo spirituali redivi in Mundum naturalem

118. Quartum Memorabile Prospexi in Mundum Spirituum, et vidi Exercitum super Equis rufis et nigris; Sedentes super illis apparebant sicut Simiae, versae quoad faciem et pectus ad lumbos et caudas Equorum, et quoad occipitium et tergum ad cervices et capita illorum. et capistra pendebant circum colla Equitantium, et clamabant contra Equitantes super Equis albis, et movebant utrisque manibus suis capistra, at sic retrahebant Equos a pugna; et hoc continue. Tunc e Caelo se demiserunt duo Angeli, et venerunt ad me, et dicebant, quid vides, et narrabam, quod videam tam ludicrum Equitatum, et quaesivi quid hoc, et quinam illi, et responderunt Angeli, sunt e loco, qui vocatur Armageddon, Apoc. Cap. XVI: 16, in quem congregati sunt ad aliquot millia ad pugnandum contra illos, qui e Nova Domini Ecclesia, quae vocatur Nova Hierosolyma, sunt; loquebantur in loco illo de Ecclesia et Religione, et tamen apud illos non erat aliquid Ecclesiae, quia non aliquod spirituale verum, nec aliquid Religionis, quia non aliquod spirituale bonum; loquebantur ibi ore et labiis de hac et de illa, sed ex causa, ut per illas dominarentur; didicerunt in juventute confirmare Solam Fidem, et aliquid de Deo, sed cum ad eminentiora Officia in Ecclesia provecti sunt, aliquamdiu retinuerunt illa; at quia tunc caeperunt non magis cogitare de Deo et de Caelo, sed de Se et de Mundo, ita non de beatitudine et felicitate aeterna, sed de eminentia et opulentia temporali, rejecerunt doctrinalia in juventute attracta e Mentis rationalis interioribus, quae communicant cum Caelo, et inde in luce Caeli sunt, in Mentis

rationalis exteriora, quae communicant cum Mundo, et inde in lumine Mundi sunt, et tandem detruserunt illa in naturale sensuale; unde doctrinalia Ecclesiae apud illos facta sunt solius oris, et non amplius cogitationis ex ratione, et adhuc minus affectionis ex amore; et quia se tales fecerunt, non admittunt illum Divinum verum quod Ecclesiae est, nec ullum genuinum bonum quod Religionis; comparative facta sunt Interiora mentis eorum sicut Utres repleti ramentis ferri cum pulvere sulphureo commixtis, in quae si immittitur aqua, fit primum incalescentia et postea flamma, ex qua utres illi rumpuntur; similiter illi, cum audiunt aliquid de aqua viva, quae est genuinum verum Verbi, et hoc intrat per aures, vehementer excandescunt et inflammantur, et id rejiciunt sicut tale, quod rumperet capita illorum. Hi sunt, qui tibi apparuerunt sicut Simiae equitantes inverso corpore super Equis rufis et nigris cum capistris circum colla, quoniam illi, qui non amant verum et bonum Ecclesiae ex Verbo, non volunt spectare anteriora alicujus Equi, sed posteriora ejus; Equus enim significat intellectum Verbi, Equus rufus intellectum Verbi deperditum quoad bonum, et Equus niger intellectum Verbi deperditum quoad verum: quod clamaverint ad pugnam contra Equitantes super Equis albis, est quia Equus albus significat intellectum Verbi quoad verum et bonum: quod visi collo retrahere suos Equos, erat quia timebant pugnam, ne verum Verbi ad multos veniret, et sic in lucem: haec est interpretatio.

Angeli porro dixerunt, nos sumus e Societate Caeli, quae vocatur Michaël, et a Domino mandati sumus descendere in locum dictum Armageddon, unde Equitatus tibi visus erupit: per Armageddon apud nos in Caelo significatur status et animus pugnandi ex falsificatis veris, oriundus ex amore dominandi et eminendi super omnes; et quia percipimus apud te desiderium sciendi de Pugna illa, aliquid narrabimus. Post descensum e Caelo accessimus ad locum illum Armageddon, et vidimus illuc congregatos ad aliquot millia; verum non intravimus in Caetum illum, sed erant aliquae Domus ad latus meridionale istius loci, ubi erant Pueri cum Magistris, illuc intravimus, qui nos exceperunt benigne; delectabamur a consortio illorum; erant omnes quoad faciem speciosi ex Vita in oculis, et ex Zelo in

sermone, vita in oculis erat illis ex perceptione veri, et zelus in sermone ex affectione boni; quare etiam dedimus illis Pileos, quorum limbos ornabant fasciae ex filis aureis intertextae margaritis, et quoque dedimus Vestes ex colore albo et hyacinthino variegatas: quaesivimus illos, num in locum propinquum, qui vocatur Armageddon, spectaverint, dixerunt, quod per fenestram, quae sub tecto domus; et quod congregationem ibi viderint, sed sub variis figuris; nunc ut homines proceres, et nunc non ut homines, sed ut Statuas et Idola sculpta, et circum illos Caetum flectentem genua; hi etiam sub variis formis nobis apparuerunt, quidam sicut homines, quidam sicut pardi, et quidam sicut hirci, et hi cum cornibus deorsum protensis, quibus effodiebant humum; nos interpretati sumus metamorphoses illas, quos repraesentabant, et quid significabant. Sed ad rem, Congregati illi, cum audiverunt, quod intraverimus in Domos illas, dixerunt inter se, quid illi apud Pueros illos, mittamus e nostro Caetu aliquos, qui ejiciant illos: etiam miserunt, et cum venerunt, dixerunt ad nos, cur intravistis in Domus illas, unde estis, nos ex imperio mandamus, ut abeatis; sed respondebamus, non potestis id ex imperio mandare, estis quidem vos in oculis vestris sicut Enachim, et illi qui hic sunt sicut homunciones, sed usque nihil potestatis et juris habetis hic, nisi per astutias, quae tamen non valebunt, quare renuntiate vestris, quod nos e Caelo huc missi simus, ad visitandum, num apud vos sit Religio vel non, si non, e loco isto ejiciemini; quare proponite illis hoc, in quo est ipsum Essentiale Ecclesiae et Religionis, quomodo intelligunt haec verba in Oratione Dominica, Pater noster qui es in Caelis, sanctificetur Nomen tuum, adveniat Regnum tuum: his auditis, dixerunt primum, quid hoc, et deinde quod proponerent; et abiverunt, et dixerunt illa ad suos, qui responderunt, quae et qualis illa propositio; at intellexerunt arcanum, quod velint scire, num illa confirmant viam fidei nostrae ad Deum Patrem, quare dixerunt, sunt clara verba quod orandum sit ad Deum Patrem, et quia Christus est noster Mediator, quod orandum sit ad Deum Patrem propter Filium; et mox in indignatione decreverunt, quod adirent nos, et dictarent id oretenus, dicendo etiam quod vellicarent aures nostras; etiam e

loco illo exiverunt, et intraverunt in Lucum Domibus illis, in quibus erant pueri cum magistris, propinquum, in cujus medio erat Planum sicut Palaestra elevatum, ac tenebant se manibus, et intraverunt in palaestram illam, ubi eramus, et exspectavimus, erant ibi cespites ex humo sicut colliculi, super illis se reponebant, nam dixerunt inter se, coram illis non stabimus sed sedebimus. Et tunc unus ex illis, qui potuit facere, ut appareret sicut Angelus lucis, cui a reliquis injunctum fuit cum nobis loqui, dixit, proposuistis nobis ut aperiamus mentes nostras de primis verbis in Oratione Dominica, quomodo illa intelligimus, dico itaque vobis, quod intelligamus illa ita, quod orandum sit ad Deum Patrem, et quia Christus est Mediator noster, et per Ipsius meritum salvamur, quod orandum sit ad Deum Patrem ex fide in Ipsius meritum. Sed tunc diximus illis, sumus ex Societate Caeli, quae vocatur Michaël, et missi sumus ad visitandum et inquirendum, num vobis in locum illum congregatis sit aliqua Religio vel non; idea enim Dei intrat in omne religionis, et per illam fit conjunctio, et per conjunctionem salvatio; nos in Caelo legimus quotidie illam Orationem sicut homines in Terra, et tunc non cogitamus de Deo Patre, quia invisibilis, sed de Ipso in Divino Humano suo, quia in Hoc est visibilis; et Ipse in Hoc a vobis vocatur Christus, sed a nobis Dominus, et sic Dominus nobis est Pater in Caelis, docuit etiam Dominus, quod Ipse et Pater unum sint; Quod Pater in Ipso et Ipse in Patre sit; et quod qui videt Ipsum videat Patrem; tum quod nemo veniat ad Patrem nisi per Ipsum; et quoque quod voluntas Patris sit, ut credant in Filium; et quod qui non credit Filio, non videat vitam, imo quod ira Dei maneat super illo, ex quibus patet, quod adeatur Pater per Ipsum et in Ipso; et quia ita est, etiam docuit, quod Ipsi data sit omnis potestas in Caelo et in Terra: dicitur in Oratione illa, SANCTIFICETUR NOMEN TUUM, VENIAT REGNUM TUUM, et demonstravimus ex Verbo, quod Divinum Humanum Ipsius sit Nomen Patris, et quod Regnum Patris tunc sit, quando Dominus immediate aditur, et prorsus non cum Deus Pater immediate; quare etiam Dominus mandavit Discipulis, ut praedicarent Regnum Dei, et hoc est Regnum Dei. His auditis dixerunt Antagonistae, recitatis multa ex

Verbo, sed talia forte legimus ibi, sed non reminiscimur, quare aperite coram nobis Verbum, et legite illa inde, imprimis id ibi, quod Regnum Patris tunc veniat, quando Regnum Domini; et tunc dixerunt Pueris, apportate Verbum, et apportabant, et inde legimus haec sequentia, *Johannes praedicans Evangelium Regni, dixit, completum est tempus, appropinquavit* REGNUM DEI, Marc I: 14. 15 Matth. III: 2 *Ipse Jesus praedicavit Evangelium Regni, et quod appropinquaret* REGNUM DEI, Matth IV: 17. 23 Cap. IX: 35. *Jesus mandavit Discipulis, ut praedicarent et evangelizarent* REGNUM DEI, Marc. XVI: 15. Luc VIII: 1 Cap IX: 60 *similiter Septuaginta, quos emisit*, Luc X: 9. 11. praeter alibi, ut Matth. XI. 5. Cap XVI: 27. 28. Marc VIII: 35. Cap. IX: 1 27 Cap X: 29. 30. Cap XI: 10. Luc I: 19 Cap II: 10 11. Cap IV: 43 Cap VII: 22 Cap. XXI. 30. 31 Cap. XXII: 18. Regnum Dei, quod evangelizabatur, erat Regnum Domini, et sic Regnum Patris, quod ita sit, patet ex his, *Pater dedit omnia in manum Filii*, Joh III: 35. *Pater dedit Filio potestatem omnis carnis*, Joh XVII: 2. *Omnia Mihi tradita sunt a Patre*, Matth XI: 27 *data est Mihi omnis potestas in Caelo et in Terra*, Matth. XXVIII: 18 Et porro ex his „*Jehovah Zebaoth Nomen Ipsius, et Redemptor Sanctus Israelis, Deus totius Terrae vocabitur*, Esaj LIV: 5. *Vidi, et ecce sicut* FILIUS HOMINIS, *cui datum est Dominium, gloria et regnum, et omnes populi et gentes Ipsum colent, Dominium Ipsius dominium saeculi, quod non transibit, et Regnum Ipsius, quod non peribit*, Dan. VII: 13 14. *Cum septimus Angelus clanxit, factae sunt voces magnae in Caelis, dicentes facta sunt Regna mundi Domini nostri et Christi Ipsius, et regnabit in saecula saeculorum,*“ Apoc XI: 15 Cap XII: 10 Et insuper instruximus illos ex Verbo, quod Dominus in Mundum venerit non modo ut redimeret Angelos et Homines, sed etiam ut unirentur Deo Patri per Ipsum et in Ipso, nam docuit, quod qui credunt in Ipsum, sit in illis et illi in Ipso, Joh VI: 56. Cap XIV: 20. Cap XV: 4 5. His auditis, quaesiverunt, quomodo ergo Dominus vester potest vocari Pater, diximus, ex illis quae lecta sunt, et quoque ex his „*Puer natus est nobis, Filius*

datus est nobis, cujus Nomen DEUS, *Heros*, PATER AETERNITATIS, Esaj, IX: 6. *Tu Pater noster, Abraham non cognoscit nos, et Israël non agnoscit nos, Tu* JEHOVAH PATER NOSTER, REDEMPTOR NOSTER A SAECULO NOMEN TUUM, Esaj LXIII: 16 Dixitne ad Philippum volentem videre Patrem, *Philippe, non nosti Me, qui videt Me videt Patrem*, Joh XIV: 9. Cap. XII: 45; quis tunc alius est Pater, quam quem Philippus oculis suis vidit His addimus hoc, dicitur in toto Christiano Orbe, quod illi, qui ab Ecclesia sunt, faciant Christi Corpus, et sint in Ipsius Corpore, quomodo tunc potest homo Ecclesiae adire Deum Patrem, nisi per Ipsum, in cujus corpore est, sin aliter, omnino exibit e Corpore et adibit. Ultimo informavimus illos, quod hodie NOVA ECCLESIA a Domino instauretur, quae intelligitur per NOVAM HIEROSOLYMAM in Apocalypsi, in qua Cultus solius Domini erit, sicut in Caelo, et quod sic *Omne complebitur, quod in Oratione Dominica a principio ad finem continetur:* Confirmavimus omnia ex Verbo apud Evangelistas, et apud Prophetas, et ex Apocalypsi, in qua de illa Ecclesia a principio ad finem agitur, in tanta copia, ut defatigarentur audire

His cum indignatione auditis, voluerunt Armageddoni passim interpolare sermonem nostrum; et tandem ruperunt illum, et exclamaverunt, loquuti estis contra Doctrinam Ecclesiae nostrae, quae est, quod Deus Pater immediate adeundus sit et credendum in Illum, sic reos vos fecistis violationis fidei nostrae, quare exite abhinc, et si non, ejiciemini: et animi illorum accensi a minis in conatum venerunt; sed tunc ex potentia nobis data percussimus illos caecitate, ex qua non videntes nos eruperunt, et in errore discurrebant, et quidam inciderunt in abyssum, de qua in Apocalypsi, Cap IX: 2, quae nunc est in Plaga meridionali versus Orientem, ubi sunt qui confirmant justificationem per solam fidem, et illi ibi qui confirmant illam ex Verbo, emittuntur in desertum, in quo feruntur usque ad extremitatem Orbis Christiani, et commiscentur paganis

DE REDEMPTIONE.

114. Quod in Domino sint Duo Munia, Sacerdotale et Regium, notum est in Ecclesia, sed pauci sciunt, in quo unum et in quo alterum consistit, quare dicetur; Dominus ex Munere Sacerdotali dictus est Jesus, et ex Munere Regio Christus; et quoque ex Munere Sacerdotali in Verbo vocatur Jehovah et Dominus, et ex Munere Regio Deus et Sanctus Israëlis, ut et Rex: haec duo distinguuntur inter se, sicut Amor et Sapientia, seu quod idem, sicut Bonum et Verum inter se; quamobrem quicquid Dominus egit et operatus est ex Divino Amore seu Divino Bono, ex Munere suo sacerdotali egit et operatus est, at quicquid ex Divina Sapientia seu Divino Vero, ex Munere suo Regio; in Verbo etiam Sacerdos et Sacerdotium significat Divinum Bonum, ac Rex et Regium Divinum Verum; illa duo repraesentabant Sacerdotes et Reges in Ecclesia Israëlitica Quod Redemptionem concernit, pertinet illa ad utrumque Munus; sed quid ejus ad unum, et quid ejus ad alterum, in sequentibus detegetur Sed ut singula distincte percipiantur, expositio de illa dispescetur in Canones seu Articulos, qui erunt I. *Quod ipsa Redemptio fuerit subjugatio Infernorum, et ordinatio Caelorum, et per illa praeparatio ad novam Ecclesiam spiritualem.* II. *Quod absque illa Redemptione nullus homo salvari potuerit, nec Angeli in statu integritatis subsistere* III *Quod Dominus sic non modo homines, sed etiam Angelos redemerit.* IV *Quod Redemptio fuerit opus pure Divinum.* V. *Quod ipsa haec Redemptio non fieri potuerit quam per Deum incarnatum.* VI. *Quod Passio crucis fuerit ultima Tentatio quam ut maximus Propheta sustinuit, et quod fuerit medium Glorificationis Humani Ipsius, hoc est, unionis cum Divino Patris sui, et non Redemptio.* VII. *Quod Passio crucis credatur fuisse ipsa Redemptio, sit fundamentalis error Ecclesiae: et quod ille error, una cum errore de tribus Personis Divinis ab aeterno, perverterit totam Ecclesiam, adeo ut non aliquid residuum spirituale in illa supersit.* Haec nunc singulatim evolvenda sunt.

115. I Quod ipsa Redemptio fuerit subjugatio Infernorum, et ordinatio Caelorum, et per illa praepa-

RATIO AD NOVAM ECCLESIAM SPIRITUALEM. Quod haec tria sint Redemptio, possum in omni certitudine dicere, quoniam Dominus etiam hodie facit Redemptionem, quae inchoavit Anno 1757 una cum ULTIMO JUDICIO, quod tunc factum est; ab illo tempore perstitit haec Redemptio huc usque; causa est, quia hodie est SECUNDUS ADVENTUS DOMINI, et Nova Ecclesia instituenda est, quae non institui potest, nisi praecedat subjugatio Infernorum et ordinatio Caelorum; et quia mihi datum est videre omnia, possum describere, quomodo subjugata sunt Inferna, et quomodo Novum Caelum conditum et ordinatum est, sed hoc foret integri operis; quomodo autem Ultimum Judicium peractum est, apertum feci in Codicillo An: 1758 Londini edito. Quod subjugatio Infernorum, ordinatio Caelorum, ac instauratio Novae Ecclesiae fuerint Redemptio, est quia absque illis nullus homo salvari potuit; sequuntur etiam in ordine, primum enim subjuganda sunt Inferna, antequam Novum Caelum Angelicum conformari potest, et hoc prius conformandum est, antequam Nova Ecclesia in terris institui potest, nam homines in Mundo cum Angelis Caeli et cum spiritibus Inferni ita conjuncti sunt, ut in mentium interioribus utrinque unum faciant: sed de hoc in Capite ultimo hujus Operis, ubi de CONSUMMATIONE SAECULI, DE ADVENTU DOMINI, et de NOVA ECCLESIA, in specie transigendum est.

116. Quod Dominus dum in Mundo fuit, pugnaverit contra Inferna, ac illa vicerit et subjugaverit, et sic illa sub suam obedientiam miserit, constat ex multis locis in Verbo, ex quibus haec pauca depromam, apud Esajam, *Quis Hic qui venit ex Edom, conspersus vestes ex Bozra, hic honorabilis in vestitu suo, incedens in multitudine roboris sui: Ego qui loquor in justitia, magnus ad salvandum; quare rubicundus quoad vestem tuam, et vestis tua sicut calcantis in torculari, torcular calcavi solus, et de populo non vir mecum: propterea calcavi illos in ira mea, et conculcavi illos in excandescentia mea, inde sparsa est victoria eorum super vestes meas; nam dies vindictae in corde meo, et annus Redemptorum meorum venit, salutem praestitit Mihi brachium meum; descendere feci in terram victoriam eorum: dixit, ecce populus meus illi, filii, ideo factus est illis in Salvatorem; ob amorem suum*

et ob clementiam suam Ille redemit eos, LXIII: 1 ad 9 Haec de pugna Domini contra Inferna; per vestem, in qua honorabilis, et quae rubicunda, intelligitur Verbum, cui violentia a populo Judaico illata est; ipsa pugna contra Inferna, et victoria super illa, describitur per quod calcaverit illos in ira sua, et conculcaverit in excandescentia sua; quod solus et ex propria potentia pugnaverit, describitur per haec, de populo non vir Mecum, salutem Mihi praestitit brachium meum, descendere feci in terram victoriam eorum, quod per id salvaverit et redemerit, per haec, ideo factus est illis in Salvatorem, ob amorem et ob clementiam suam Redemit illos; quod hoc fuerit causa adventus Ipsius, intelligitur per haec, dies vindictae in corde meo, et annus Redemptorum meorum venit. Iterum apud Esajam „*Vidit quod non quisquam, et obstupuit quod non esset intercedens; ideo salutem praestitit Ipsi brachium suum, et Justitia suscitavit Ipsum; inde induit Justitiam sicut loricam, et galeam salutis super caput suum, et induit vestes vindictae, et texit Se zelo sicut pallio; tunc venit Zioni Redemptor,*“ LIX: 16. 17 20. Apud Jeremiam „*Illi consternati sunt, fortes eorum contusi sunt; fugam fugerunt, nec respexerunt, dies ille Domino Jehovih Zebaoth, dies ultionis, ut vindictam sumat de hostibus suis, comedat gladius et saturetur,*“ XLVI: 5 10, haec et illa de pugna Domini contra Inferna, et de victoria super illa. Apud Davidem „*Accinge gladium super femur, Potens; tela tua acuta, populi cadent sub Te, e corde hostes Regis: Thronus tuus in saeculum et aeternum, amasti Justitiam, propterea unxit Te Deus,*“ Psalm. XLV: 4 ad 7; praeter in permultis aliis locis. Quoniam Dominus Solus vicit Inferna, cum nulla ope alicujus Angeli, ideo vocatur HEROS et VIR BELLORUM, Esaj. XLII 13 Cap. IX: 6. REX GLORIAE, JEHOVAH FORTIS, HEROS BELLI, Psalm XXIV: 8. 10 FORTIS JACOBI, Psalm. CXXXII: 2; et multis in locis *Jehovah Zebaoth*, hoc est, Jehovah Exercituum: et quoque Adventus Ipsius, vocatur *Dies Jehovae terribilis, crudelis, indignationis, excandescentiae, irae, vindictae, exitii, belli, buccinae, clangoris, tumultus*, etc Apud Evangelistas leguntur haec, *Nunc Judicium est Mundi, Princeps Mundi hujus ejicietur*

foras, Joh XII: 31 *Princeps hujus Mundi judicatus est*, Joh XVI: 11 *Confidite, Ego vici Mundum*, Joh. XVI: 33 *Vidi Satanam sicut fulmen e Caelo cadentem*, Luc. X: 18; per Mundum, Principem mundi, Satanam et Diabolum, intelligitur Infernum. Praeter haec in Apocalypsi a principio ad finem describitur, qualis Ecclesia Christiana hodie est, tum quod Dominus iterum venturus sit, ac Inferna subjugaturus, ac Novum Caelum Angelicum facturus sit, et deinde Novam Ecclesiam in terris instauraturus. Haec omnia ibi praedicta sunt, sed non prius quam hodie detecta; causa est, quia Apocalypsis, sicut omnia Prophetica Verbi, conscripta fuit per meras Correspondentias, quae nisi a Domino detectae fuissent, vix aliquis potuisset rite intelligere unum versiculum ibi, at nunc propter Novam Ecclesiam, omnia quae ibi, in Apocalypsi Revelata, Amstelodami An: 1766 edita, detecta sunt, et videbunt illa, qui credunt Verbo Domini apud Matthaeum Cap. XXIV, de statu Ecclesiae hodiernae, et de adventu Ipsius, sed haec fides vacillat solum apud illos adhuc, qui fidem hodiernae Ecclesiae de Trinitate Personarum Divinarum ab aeterno, et de Passione Christi quod fuerit ipsa Redemptio, tam alte impresserunt cordibus suis, ut eradicari non possit; sed hi sunt, ut in Memorabili supra n: 113, dictum est, sicut utres repleti ramentis ferri, et pulvere sulphureo, in quae si immittitur aqua, fit primum incalescentia, et postea flamma, ex qua utres illi rumpuntur; similiter illi, dum audiunt aliquod de aqua viva, quae est genuinum verum Verbi, et hoc intrat per oculos aut aures, vehementer excandescunt et inflammantur, et rejiciunt sicut tale, quod rumperet Capita illorum.

117 Subjugatio Infernorum, ordinatio Caelorum, et deinde instauratio Ecclesiae, illustrari possunt per varias similitudines; illustrari possunt per similitudinem cum Exercitu praedonum aut rebellium, qui invadunt Regnum aut Urbem, et ibi incendunt domos, depopulantur incolarum bona, et dividunt praedas inter se, et se inde laetificant et glorificant; ipsa autem Redemptio illustrari potest per similitudinem cum Rege justo, qui cum suo Exercitu aggreditur illos, et partem illorum sub gladium mittit, et partem ergastulis includit, ac au-

fert illis praedas, ac subditis restituit, ac postea Regnum ordinat, et tutum a similium insultu reddit. Illustrari etiam potest per similitudinem cum feris congregatis erumpentibus e sylva, quae invadunt greges et armenta, et quoque homines, propter quae homo maenibus suae urbis non audet exire, et colere terram, unde campi erunt deserti, et urbani fame perituri sunt; ac Redemptio illustrari potest per internecionem et profligationem ferarum illarum, et per tutationem agrorum et camporum a talium ulteriore invasione. Illustrari etiam potest per locustas consumentes omne viride humi, et per media ne ulterius progrediantur: pariter per vermiculos tempore primo aestatis, qui deprivant arbores foliis, et sic etiam fructibus, ut stent nudae sicut in media hyeme, et per excussionem illorum, et sic restitutionem horti in statum suae efflorescentiae et fructificationis. Simile fieret cum Ecclesia, nisi Dominus per Redemptionem separavisset bonos a malis, et hos in Infernum conjecisset, et illos in Caelum elevavisset, quid foret cum Imperio et Regno, ubi non justitia et judicium, per quae mali e medio bonorum auferantur, et boni tutentur a violationibus, ut quisque in securitate in sua domo vivat, ac sicut in Verbo dicitur, sub sua ficu et vite in tranquillo sedeat.

118. II Quod absque illa Redemptione nullus homo salvari potuerit, nec Angeli in statu integritatis subsistere Primum dicetur quid Redemptio; Redimere significat liberare a damnatione, vindicare a morte aeterna, eripere ex Inferno, ac auferre captivos et vinctos e manu diaboli: hoc a Domino factum est per quod subjugaverit Inferna, et condiderit novum Caelum; quod homo alioquin non salvari potuerit, est quia Mundus Spiritualis cum Mundo naturali, talem nexum habet, ut separari nequeant, principaliter cum interioribus horum quae Animae et Mentes eorum vocantur, bonorum cum animabus et mentibus angelorum, et malorum cum animabus et mentibus spirituum infernalium; talem unionem habent, ut si illi ab homine removerentur, homo caderet mortuus sicut stipes; similiter nec Angeli et Spiritus possunt subsistere, si illis subtraherentur homines. Inde patet, quamobrem Redemptio facta est in Mundo spirituali, et quamobrem, Caelum et Infernum prius ordinanda sunt, antequam Ecclesia in terris in-

staurari possit: quod ita sit, patet clare in Apocalypsi, quod postquam Novum Caelum factum est, ex Caelo illo descenderit Nova Hierosolyma, quae est Nova Ecclesia, Cap. XXI: 1. 2.

119 Quod nisi Redemptio facta sit a Domino, nec Angeli in statu integritatis potuerint subsistere, est causa, quia Universum Caelum Angelicum una cum Ecclesia in terris, coram Domino est sicut unus Homo, cujus Internum constituit Caelum Angelicum, et Externum Ecclesia; aut specialius, cujus Caput constituit Caelum supremum, Pectus et Mediam corporis Regionem Caelum secundum et ultimum, ac Lumbos et Pedes Ecclesia in terris, et Ipse Dominus est Anima et Vita totius hujus Hominis; quare nisi Dominus Redemptionem fecisset, destructus fuisset hic Homo, quoad Pedes et Lumbos, quando Ecclesia in terris recedit, quoad Regionem gastricam quando Caelum Ultimum, quoad Thoracem quando Caelum Secundum, et tunc Caput, quia non habet correspondentiam cum Corpore, in deliquium cadit. Sed hoc per similitudines illustrabitur; est sicut cum Caro morticina invadit pedes, et morticinium ejus progressive scandit, ac inficit primum lumbos, et deinde viscera abdominis, et tandem invadit vicinias Cordis, quod tunc homo morte succumbat, notum est. Illustrari etiam potest per similitudinem cum morbis viscerum, quae infra Diaphragma sunt, quod quando illa fathiscunt, Cor incipiat palpitare, et Pulmo graviter anhelare, et quod tandem cessent. Illustrari etiam potest per similitudinem cum Interno et Externo homine, quod Internus homo valeat, quamdiu Externus obedienter obit ejus functiones, at si Externus homo non obedit, sed repugnat, et plus si illum impugnat, tandem Internus labefactatur, et demum aufertur a jucundis Externi, usque dum ei favet et assentit. Et quoque illustrari potest per similitudinem cum homine stante super Monte, et infra se videt terras inundatas, et quod aquae successive assurgant, et cum ad altitudinem, in qua ipse stat, emergunt, etiam ille inundatur, nisi per quandam naviculam, quae per undas alluit, saluti suae possit consulere: similiter si quis ex Monte videt densum nimbum plus et plus e terra assurgentem, et abscondentem campos, villas et urbes, et postea dum nim-

bonum illud usque ad illum pertingit, non videt quicquam, nec semet ubi est. Simile est cum Angelis, dum Ecclesia in terris perit, quod tunc etiam Caeli inferiores abeant; causa est, quia Caeli ex hominibus e terra consistunt, et dum amplius non aliquod bonum cordis et verum Verbi superest; inundantur Caeli a malis quae assurgunt, et ab illis sicut ex aquis stygiis suffocantur, sed usque a Domino reconduntur alicubi, et ad diem ultimi Judicii reservantur, et tunc in Caelum Novum attolluntur; hi sunt qui intelliguntur in Apocalypsi per hos „*Vidi sub Altari animas occisorum propter Verbum Dei, et propter Testimonium quod habebant; et clamabant voce magna, dicentes, usque quo Domine, qui Sanctus et Verus, non judicas et vindicas sanguinem nostrum de habitantibus super Terra; et datae singulis stolae albae; et dictum eis, ut requiescant adhuc tempus parvum, usque dum compleantur, et conservi et fratres eorum, qui futuri occidi sicut illi,*" Cap. VI: 9. 10. 11.

120. Quod absque Redemptione a Domino iniquitas et malitia pervagaretur totum orbem Christianum in utroque Mundo, Naturali et Spirituali, sunt plures causae, inter quas etiam haec est, quia omnis homo post mortem in Mundum spirituum venit, et tunc sibi prorsus similis est, qualis prius, ac in introitu nemo arceri potest a colloquio cum defunctis parentibus, fratribus, affinibus et amicis, quisque maritus tunc primum quaerit uxorem suam, et quaeque uxor maritum suum, et ab his et illis introducuntur in varia consortia talium, qui extrinsecus sicut oves apparent, ac intrinsecus sicut lupi sunt, et ab his pervertuntur etiam illi, qui pietati studuerunt; inde, et ex artibus nefandis in Mundo naturali ignotis, ille Mundus ita repletus est malitiosis, prout stagnum ex ovulis ranarum viridescens; quod consortia cum malis ibi hoc etiam efficiant, ex his conspicuum reddi potest, est enim sicut quis commoratur cum praedonibus aut piratis, tandem fit illis similis; atque est sicut quis habitat cum adulteris et scortis, tandem adulteria pro nihilo reputat, est quoque sicut qui se immiscet rebellibus, tandem nihili facit violentias inferre cuicunque: omnia enim mala sunt contagiosa, et comparari possunt pesti, quae ex sola aspiratione et exhalatione inficit; et quoque cancro et

gangraenae, quae serpit et putrefacit vicina et successive remotiora, usque dum totum corpus perit; jucunda mali, in quae quisque nascitur, in causa sunt. Ex his nunc constare potest, quod absque Redemptione a Domino, nullus salvari possit, nec Angeli in statu integritatis subsistere: unicum refugium, ne quis pereat, est ad Dominum, nam dicit, *Manete in Me, etiam Ego in vobis, quemadmodum palmes non potest fructum ferre a se ipso, nisi manserit in vite; ita vos nisi in Me manseritis: Ego sum Vitis, vos palmites, qui manet in Me, et Ego in illo, hic fert fructum multum; quia sine Me non potestis facere quicquam: nisi quis manserit in Me, ejectus est foras, et arefactus in ignem conjicitur, et comburitur*, Joh. XV: 4. 5. 6.

121 III QUOD DOMINUS SIC NON MODO HOMINES, SED ETIAM ANGELOS REDEMERIT. Hoc sequitur ex dictis in Articulo praecedente, quod absque Redemptione a Domino nec Angeli potuerint subsistere; ad causas supradictas accedunt hae, 1 Quod tempore Primi Adventus Domini Inferna succreverint in altum, usque ut implerent Universum Mundum spirituum, qui medius est inter Caelum et Infernum, et sic non modo confuderint Caelum, quod vocatur ultimum, sed etiam aggressi Caelum medium, quod mille modis infestaverunt; quod nisi Dominus sustinuerit, destructum iret. Talis insultus Infernorum intelligitur per Turrim aedificatam in terra Schinaar, cujus caput pertingeret usque ad Caelum, et quorum conatus per confusionem labiorum inhibitus est, et illi dispersi sunt, ac urbs vocata est Babel, Gen. XI: 1 ad 9; quid ibi per Turrim, et per confusionem labiorum intelligitur, in ARCANIS CAELESTIBUS Londini editis, explicatum est. Causa, quod Inferna in talem altitudinem succreverint, fuit, quod tempore, quo Dominus in Mundum venit, Universus orbis per idololatrias et magias se prorsus a Deo abalienaverit, et Ecclesia, quae fuerat apud filios Israëlis, et demum apud Judaeos, per falsificationem et adulterationem Verbi plane destructa fuerit; et omnes hi et illi post mortem in Mundum Spirituum alluerunt, ubi tandem ita adaucti et multiplicati sunt, ut non inde potuerint expelli, nisi per descensum Ipsius Dei, et tunc per robur Divini brachii Ipsius, quod quomodo factum est, in

Opusculo Londini anno 1758 de Ultimo Judicio edito, descriptum est: hoc peractum est a Domino, cum in Mundo fuit: simile etiam hodie a Domino factum est, quoniam, ut supra dictum est, hodie est Secundus Adventus Ipsius, qui in Apocalypsi ubivis, et apud Matthaeum Cap XXIV: 3 30. apud Marcum Cap. XIII: 26, apud Lucam Cap. XXI: 27, et in Actis Apost. Cap I: 11, et alibi, praedictus est; discrimen est, quod in primo Ipsius Adventu Inferna in tantum accreverint ex idololatris, magis et falsificatoribus Verbi, at in hoc Secundo ex Christianis ita vocatis, tam illis qui naturalismum imbuerunt, quam illis qui falsificaverunt Verbum per confirmationes fabulosae fidei suae de tribus Personis Divinis ab aeterno, et de Passione Domini quod fuerit ipsa Redemptio; hi enim sunt qui per Draconem et binas ejus Bestias in Apocalypsi Cap. XII: et XIII, intelliguntur 2 Secunda causa, quod Dominus etiam redemerit Angelos, est, quod non modo unusquisque homo, sed etiam unusquisque Angelus a Domino detineatur a malo, et teneatur in bono; nullus enim sive Angelus sive homo, est in bono a se, sed omne bonum est a Domino; cum itaque scabellum pedum Angelorum, quod illis est in Mundo spirituum, surreptum est, tunc factum est cum illis, sicut cum sedente super solio, dum ejus stylobatae auferuntur Quod Angeli coram Deo non sint puri, constat ex propheticis Verbi, et quoque ex Hiobo; tum ex eo, quod non detur aliquis Angelus, qui non prius fuerat homo. Per haec confirmantur illa, quae in Fide Novi Caeli et Novae Ecclesiae in Universali et Singulari forma, huic Operi praemissa, dicuntur, videlicet „Quod Dominus in Mundum venerit, ut removeret Infernum ab homine, et quod id removerit „per pugnas contra illud, et per victorias super illud, ita subjugaverit illud, et redegerit illud sub suam obedientiam." Tum per haec ibi, „quod Jehovah Deus descenderit et assumserit „Humanum, propter finem, ut in ordinem redigeret omnia „quae in Caelo, et omnia quae in Ecclesia erunt, quoniam „tunc potentia Diaboli, hoc est, Inferni, valuit super potentiam Caeli, et in terris potentia mali super potentiam boni, „et inde totalis damnatio ante fores stetit et imminuit; hanc „futuram damnationem Jehovah Deus per Humanum suum

„sustulit, et sic homines et angelos redemit: ex quibus patet, „quod absque adventu Domini nullus salvari potuerit. Simile „est hodie, quare nisi Dominus iterum in Mundum veniat, nec „quisquam potest salvari“ vide supra n 2 3

122 Quod Dominus vindicaverit Mundum Spiritualem, et per hunc vindicaturus sit Ecclesiam ab universali damnatione, illustrari potest per comparationem cum Rege, qui suos filios principes ab hoste captos, carceribus inclusos, et catenis vinctos, per victorias super illum liberat, et in Aulam suam reducit Tum per comparationem cum Pastore, qui oves suas e faucibus leonis aut ursi, sicut Simson et David, eripit, aut feras illas erumpentes e sylvis in prata, ejicit, et persequitur usque ad extremos terminos, et demum urget illas in stagna, aut in deserta, et postea redit ad oves, et in securitate pascit illas, et ex fontibus aquae limpidae potat illas. Illustrari etiam potest cum aliquo, qui videt serpentem in spiram tortum, jacentem in via, ac intendentem infligere plagam calcaneo viatoris, ac prehendit caput ejus, et illum, tametsi se circum manum ejus contorquet, usque domum portat, et ibi caput ejus amputat, et reliquum in ignem conjicit Illustrari etiam potest cum sponso aut marito, qui dum videt adulterum tentantem inferre violentiam suae sponsae aut uxori, illum aggreditur, et vel manum ejus gladio sauciat, vel crura et lumbos ejus plagis corripit, vel per servos suos ejicit in plateas, qui fustibus illum usque ad domum ejus persequuntur, et sic liberatam in thalamum suum abducit: per Sponsam et Uxorem etiam in Verbo intelligitur Ecclesia Domini, et per adulteros intelliguntur violatores ejus, qui sunt, qui Verbum Ipsius adulterant, quod quia Judaei fecerunt, a Domino vocati sunt gens adultera.

123. IV. Quod Redemptio fuerit Opus pure Divinum. Qui scit quale Infernum est, et qualis ejus altitudo et inundatio super universum Mundum Spirituum tempore adventus Domini fuit, tum qua potentia Dominus infernum dejecit et dissipavit, et postea illud una cum Caelo in ordinem redegit, non potest non obstupescere, et exclamare, quod omnia illa pure Divinum Opus fuerint. Primum, *Quale Infernum est*, consistit illud ex myriadibus myriadum, quoniam ex omnibus illis,

qui a creatione Mundi per mala vitae et falsa fidei abalienaverunt se a Deo Alterum, *qualis altitudo et inundatio inferni super universum Mundum Spirituum tempore adventus Domini fuit*, aliquantum in praecedentibus Articulis expositum est; qualis fuit tempore primi Adventus, non alicui notum factum est, quia non in sensu literae Verbi revelatum; sed qualis fuit tempore secundi Adventus Ipsius, oculis meis videre datum est, ex quo de priori concludi potest, et hoc descriptum est in Opusculo de Ultimo Judicio Londini an: 1758 edito, pariter, *qua potentia Dominus infernum illud dejecit et dissipavit;* sed huc transferre illa, quae ex autopsia in illo Opusculo descripta sunt, vanum opus est, quia exstat, et adhuc Exemplaria in copia Londini apud Typographum reservata sunt; quisque, qui illud legit, clare videre potest, quod id Omnipotentis Dei Opus fuerit Quartum, *quomodo Dominus omnia tam in Caelo quam in Inferno postea in ordinem redegit*, nondum a me est descriptum, quoniam ordinatio caelorum et infernorum, a die Ultimi Judicii usque ad hodienum tempus perstitit, et adhuc perstat; ast post hunc Librum editum, si desideratur, in publicum dabitur; quod me attinet, quoad hanc rem, quovis die vidi et video Omnipotentiam Divinam Domini sicut in facie; at postremum hoc proprie est Redemptionis, prius autem illud proprie est Ultimi judicii, qui duo illa distincte intuentur, illi possunt plura, quae in propheticis Verbi sub figuris concelata sunt, et tamen descripta, dum per explicationem correspondentiarum in lucem intellectus protrahuntur, videre Hoc et illud opus Divinum, non aliter illustrari potest, quam per comparationes, sed usque parum; illustrari potest per comparationem, cum pugna contra Exercitus omnium Gentium in Universo Mundo instructos hastis, scutis, gladiis, sclopetis et bombardis, habentes duces et praefectos callidos et astutos; hoc dicitur, quia plerique in Inferno artes in Mundo nostro ignotas callent, in quibus se inter se exercent, quomodo aggressuri, insidiaturi, obsessuri et impugnaturi illos qui Coelo sunt. Pugna Domini cum Inferno etiam potest comparari, attamen parum, cum pugna cum feris totius Orbis terrarum, ac cum illarum strage et domatione, usque dum nulla illarum hiscat prodire, et insultum in ullum

hominem, qui in Domino est, facere, unde si quis minacem vultum exserit, subito retrahit se, sicut sentiret vulturem in sinu pectoris sui, tentantem perforare illum usque ad cor; per feras etiam in Verbo describuntur Spiritus infernales, hi quoque per feras, cum quibus Dominus 40 dies erat, apud Marcum Cap I: 13, intelliguntur. Comparari etiam potest, cum resistentia contra universum Oceanum, cum fluctibus suis irrumpentem in regiones et urbes, disruptis vallis; subjugatio Inferni a Domino etiam intelligitur per quod compescuerit Mare per quod dixerit, *sile*, *obmutesce*, Marc. IV: 38. 39. Matth VIII: 26 Luc VIII: 23 24; per Mare enim ibi, ut in pluribus aliis locis, significatur Infernum Dominus ex simili potentia Divina, hodie pugnat contra Infernum apud unumquemvis hominem, qui regeneratur, nam Infernum omnes illos diabolico furore aggreditur, cui nisi Dominus resistit, et illud domat, homo non potest non succumbere: Infernum enim est sicut unus homo monstrosus, ac sicut immanis Leo, cum quo etiam in Verbo comparatur, quare nisi Dominus illum Leonem aut illud Monstrum manicis et pedicis vinctum teneret, non potuisset aliter, quin ut homo, dum ab uno malo eripitur, in alterum, et porro in plura, ex se incideret

124. V. Quod ipsa haec Redemptio non fieri potuerit, quam per Deum incarnatum. In praecedente Articulo ostensum est, quod Redemptio fuerit Opus pure Divinum, consequenter quod non fieri potuerit nisi a Deo Omnipotente: quod non nisi quam per Se incarnatum, hoc est, factum Hominem, causa est, quia Jehovah Deus, qualis est in infinita sua essentia, non potest appropinquare ad Infernum, minus intrare in illud, est enim in purissimis et primis; quare Jehovah Deus, in se talis, si modo afflaret illos qui in Inferno sunt, momento enecaret illos, nam dixit ad Mosen volentem videre Ipsum, *Non poteris videre facies meas, quia non videbit Me homo et vivet*, Exod. XXXIII: 20; cum itaque Moses non potuit, minus adhuc illi qui in Inferno sunt, ubi omnes sunt in ultimis, et crassissimis, et sic in remotissimis, sunt enim naturales infimi; quamobrem nisi Jehovah Deus assumserit Humanum, et sic se induerit corpore, quod in ultimis est, frustra aliquam Redemptionem ingredi potuit; quis enim potest aliquem hostem

aggredi, nisi approximet, ac instructus sit armis ad pugnam: aut quis potest abigere et destruere dracones, hydras et basiliscos in quodam deserto, nisi circumdet corpus lorica et caput galea, et cum hasta in manu: aut quis potest balaenas in mari captare, absque navi et adminiculis accommodatis ad capturam: per haec et similia non ita comparari potest, sed illustrari pugna Dei Omnipotentis cum Infernis, quam inire non posset, nisi Humanum prius induerit At sciendum est, quod pugna Domini cum Infernis, non fuerit pugna oralis, sicut inter ratiocinantes et litigantes, talis pugna prorsus nihil ibi efficit, sed fuit pugna spiritualis, quae est Divini Veri ex Divino Bono, quod erat ipsum Vitale Domini; hujus influxui, medio visu, nemo in Infernis potest resistere: talis potentia illi inest, ut infernales genii solum ad perceptionem ejus aufugiant, se in profundum dejiciant, et in cryptas intrudant, ut se abscondant: hoc idem est quod describitur apud Esajam „*Intrabunt in cavernas petrarum, et in fissuras pulveris, propter pavorem Jehovae, quando surget ad terrendum terram,*" Cap. II: 19. Et in Apocalypsi „*Omnes abscondent se in speluncis petrarum, et in petris montium, dicentque montibus et petris, cadite super nos, et abscondite nos a facie Sedentis super Throno, et ab ira Agni,*" Cap. VI: 15. 16. 17. Qualis potentia Domino, quod Ipsi est ex Divino Bono, dum Ultimum Judicium Anno 1757, peregit, fuit, constare potest ex illis, quae in Opusculo de illo Judicio descripta sunt; ut quod colles et montes, quos Infernales in Mundo spirituum occupaverunt, e suis locis evulserit, et in dissita transtulerit, et quosdam subsidere fecerit, quoque urbes, villas et campos illorum diluvio inundaverit, et terras illorum e fundo eruerit, et illas una cum incolis in voragines, stagna, et paludes conjecerit, praeter plura: et haec omnia a Solo Domino per potentiam Divini Veri ex Divino Bono.

125 Quod Jehovah Deus non potuerit talia nisi per Humanum suum in actum mittere et efficere, illustrari potest per varias comparationes; ut quod inconspicuus non possit conserere manus, nec loquelam, nisi cum conspicuo; ne quidem angelus et spiritus cum homine, tametsi juxta corpus ejus et ante faciem ejus staret Nec potest alicujus anima cum aliquo

loqui et agere nisi per suum corpus. Non potest Sol cum sua luce et suo calore intrare in aliquem hominem, bestiam et arborem, nisi prius intret aërem, et per hunc agat; similiter nec in pisces nisi per aquas; aget enim per elementum, in quo subjectum est. Ne quidem potest aliquis desquamare piscem cultro, et deplumare corvum, absque digitis; nec descendere in profundum lacus absque campana urinatoria: verbo, unumquodvis accommodatum erit alteri, antequam fit communicatio, et operatio contra illum aut cum illo.

126. VI. Quod Passio crucis fuerit ultima Tentatio, quam Dominus ut Maximus Propheta sustinuit, et quod fuerit medium glorificationis Humani Ipsius, hoc est, unionis cum Divino Patris sui, et non Redemptio. Sunt duo, propter quae Dominus in Mundum venit, et per quae salvavit homines et Angelos, videlicet Redemptio et Glorificatio Humani sui; haec duo inter se distincta sunt, sed usque unum ad salvationem faciunt. Quid Redemptio, in antecedentibus Articulis ostensum est, nempe quod fuerit Pugna cum Infernis, subjugatio illorum, et postea ordinatio Caelorum: Glorificatio autem est Unitio Humani Domini cum Divino Patris sui, haec successive facta est, et plenarie per passionem crucis; omnis enim homo a sua parte accedere debet ad Deum, et quantum homo accedit, tantum Deus a sua parte intrat: hoc simile est sicut cum Templo, hoc primum aedificandum est, et hoc fit manibus hominum, et postea inaugurandum est, et demum orandum, ut Deus praesens sit, ac uniat se cum Ecclesia ibi. Quod ipsa Unio plene facta sit per Passionem crucis, est causa, quia fuit ultima Tentatio, quam Dominus in Mundo subivit, et per Tentationes fit conjunctio; in his enim homo ad apparentiam sibi soli relinquitur, tametsi non relictus est, nam Deus tunc in intimis ejus praesentissime adest, ac suffulcit; quare cum aliquis in tentatione vincit, intime conjungitur Deo, ac Dominus tunc Deo Patri suo intime unitus est. Quod Dominus in Passione crucis sibi relictus sit, constat ex hac Ipsius exclamatione super cruce, Deus quare reliquisti Me, et quoque ex his Domini verbis „*Nemo tollit animam a Me, sed Ego pono illam a Me Ipso; potestatem Ego habeo ponendi illam, et potestatem habeo recipiendi illam, hoc praeceptum*

accepi a Patre meo," Joh. X: 18. Ex his nunc constare potest, quod Dominus non quoad Divinum, sed quoad Humanum passus sit, et quod tunc intima et sic plenaria unio facta sit. Hoc illustrari potest per hoc, quod dum homo patitur quoad corpus, anima ejus non patiatur, sed modo doleat; ast Deus dolorem hunc post victoriam aufert, et abstergit sicut quis lacrymas ex oculis.

127. Haec duo, Redemptio et Passio crucis, distincte percipienda sunt, alioquin incidit mens humana sicut navis in syrtes aut in scopulos, ac perit una cum gubernatore, nauclero et nautis, hoc est, errat in omnibus illis, quae salvationis a Domino sunt: nam homo absque distincta idea de duobus illis, est tanquam in somnio et videt vana, et auguratur ex illis, quae credit realia esse, cum tamen sunt ludicra, aut est sicut qui ambulat in nocte, et dum arripit frondes alicujus arboris, credit crines hominis esse, et accedit propius, et suos crines eis implicat. Sed tametsi Redemptio et Passio crucis duo distincta sunt, usque ad salvationem unum faciunt, quoniam Dominus per Unionem cum suo Patre, quae per Passionem crucis peracta est, factus est Redemptor in aeternum.

128. De Glorificatione, per quam intelligitur unitio Divini Humani Domini cum Divino Patris, quod per Passionem crucis plene peracta est, Ipse Dominus ita apud Evangelistas loquitur. *Postquam Judas exivit, dixit Jesus, nunc Glorificatus est Filius hominis, et Deus Glorificatus est in Ipso: si Deus Glorificatus est in Ipso, etiam Deus Glorificabit Ipsum in Seipso, et statim Glorificabit Ipsum*, Joh. XIII: 31. 32. hic Glorificatio dicitur et de Deo Patre et de Filio, nam dicitur, Deus Glorificatus est in Ipso, et Glorificabit Illum in Seipso, quod hoc sit uniri, patet: *Pater, venit hora, glorifica Filium tuum, ut etiam Filius tuus glorificet* Te, Joh. XVII: 1. 5, ita dicitur, quia unitio fuit reciproca, ac ut dicitur, Pater in Ipso et Ipse in Patre. *Nunc anima mea turbata est, et dixit, Pater, glorifica Nomen tuum, et exiit vox e Caelo, et Glorificavi, et rursus Glorificabo*, Joh. XII: 27. 28. hoc dictum est, quia Unitio successive facta fuit. *Nonne hoc oportebat pati Christum, et ingredi in gloriam suam,* Luc. XXIV: 26. gloria in Verbo, ubi de Domino,

significat Divinum Verum unitum Divino Bono. Ex his clare patet, quod Humanum Domini sit Divinum.

129 Quod Dominus usque ad Passionem crucis voluerit tentari, fuit causa, quia erat Ipse Propheta, et Prophetae olim significabant doctrinam Ecclesiae ex Verbo, et inde repraesentabant Ecclesiam, qualis illa fuit, per varia, et quoque per iniqua, dura et quoque nefaria, quae illis a Deo injuncta fuerunt Dominus autem quia fuit ipsum Verbum, per Passionem crucis ut Ipse Propheta repraesentavit Ecclesiam Judaicam, quomodo illa ipsum Verbum prophanavit. huic causae accedit haec, quod sic pro Salvatore utriusque Mundi agnosceretur in Caelis, omnia enim Passionis Ipsius significabant talia quae prophanationis Verbi sunt, et Angeli illa spiritualiter, dum homines Ecclesiae naturaliter intelligunt. Quod Dominus fuerit ipse Propheta, constat ex his locis. *Dominus dixit, non est* PROPHETA *minus honoratus, quam in Patria sua, et in Domo sua*, Matth XIII: 57 Marc: VI: 4. Luc: IV: 24. *Jesus dixit, non est conveniens* PROPHETAM *interire extra Hierosolymam*, Luc. XIII: 33 *Cepit timor omnes, laudantes Deum, dicentes, quod* PROPHETA MAGNUS *suscitatus sit inter illos*, Luc VII: 16 *Dixerunt de Jesu*, ILLE PROPHETA *a Nasareth*, Matth: XXI: 11 Joh VII: 40. 41. *Quod* PROPHETA *excitaretur e medio fratrum, cujus verbis obedirent*, Deutr: XVIII: 15 ad 19.

130. Quod Prophetae repraesentaverint statum Ecclesiae suae quoad doctrinam e Verbo, et quoad vitam secundum illam, constat ex his locis: mandatum est Esajae Prophetae, *ut dissolveret saccum desuper lumbis suis, et calceum desuper pede suo, ac iret nudus et discalceatus tres annos, in signum et prodigium*, Esaj: XX: 2. 3. Mandatum est Ezechieli Prophetae, ut repraesentaret statum Ecclesiae, *per quod faceret vasa migrationis, et migraret in locum alium in oculis filiorum Israelis, et educeret vasa interdiu, et exiret in vespera per effossum parietem, et obtegeret facies ut non videret terram, et quod sic prodigium esset domui Israelis, et diceret, ecce ego prodigium vestrum, quemadmodum feci, sic fiet vobis*, Ezech. XII: 3 ad 7. 11 Mandatum est Hoscheae prophetae, ut repraesentaret statum Ecclesiae, *per quod*

acciperet sibi Meretricem in uxorem; et quoque accepit, et illa peperit ei tres filios, quorum unum vocavit Jisreel, alterum non Miserandum, et tertium non Populum. Ac iterum ei mandatum est, ut abiret et amaret Mulierem amatam socio, et adulteram, quam etiam sibi comparavit, Hosch: I: 2 ad 9. et Cap. III: 2, 3. Prophetae cuidam etiam mandatum, *ut cinerem super oculos mitteret, et pateretur se percuti et verberari* 1 Reg. XX: 35, 37 Mandatum est Ezechieli Prophetae, ut repraesentaret statum Ecclesiae, *per quod sumeret laterem, et sculperet super eo Hierosolymam, poneret obsidionem, et daret vallum et aggerem contra illam, poneret sartaginem ferri inter se et urbem, et cubaret super latere sinistro, et super latere dextro. Tum quod sumeret tritica, hordea, lentes, milium et zeas, et ex illis faceret panem; et quoque placentam hordeorum cum stercore fimi hominis; et quia hoc deprecatus est, permissum est, ut faceret illam cum excrementis bovis. Dictum est illi, Tu cuba super latere sinistro, et pone* Iniquitatem Domus Israelis *super illud; numerum dierum, quibus cubabis super illo,* Portabis iniquitatem eorum; *Ego enim dabo tibi annos iniquitatis eorum juxta numerum dierum* 390 *dies,* ut Portes iniquitatem Domus Israelis: *quum vero absolveris hos, jacebis super latere tuo dextro secundum, ut* Portes iniquitatem Domus Jehudae, Ezech: IV· 1 ad 15. Quod Propheta per haec portaverit iniquitates Domus Israëlis et Domus Jehudae, et non abstulerit illas, et sic expiaverit, sed modo repraesentaverit et monstraverit, patet a sequentibus ibi; *Sic inquit Jehovah, comedent filii Israëlis panem suum immundum: ecce Ego frangens baculum panis, ut careant pane et aqua, et desolentur vir et frater ejus, et contabescant propter iniquitatem eorum,* Vers: 13, 16, 17 in eodem Capite. Simile itaque intelligitur de Domino, ubi dicitur, *Morbos nostros Ille tulit, dolores nostros* portavit, *Jehovah incurrere fecit in Illum iniquitates omnium nostrum; per scientiam suam justificavit multos, eo quod* Iniquitates eorum Ipse portaverit, Esaj LIII: 1. ubi in toto Capite agitur de Passione Domini. Quod Dominus ut ipse Propheta repraesentaverit statum Ecclesiae Judaicae quoad Verbum, patet ex singulis passionis Ipsius „*Ut quod a*

Juda proditus fuerit: quod a Principibus sacerdotum et a Senioribus comprehensus et condemnatus sit: quod colaphos impegerint: quod caput calamo percusserint; quod imposuerint coronam ex spinis: quod vestimenta Ipsius diviserint, et super tunicam jecerint sortem: quod crucifixerint: quod dederint Ipsi acetum ad bibendum: quod transfoderint latus: quod sepultus, et quod tertio die resurrexerit. Quod a Juda proditus fuerit, significabat, quod a gente Judaica, apud quam tunc erat Verbum, nam Judas illam repraesentabat: quod a Principibus sacerdotum et Senioribus comprehensus et condemnatus sit, significabat quod ab omni illa Ecclesia: quod colaphos impegerint, spuerint in faciem, flagellaverint, et caput calamo percusserint, significabant quod similiter fecerint cum Verbo, quoad Divina vera ejus: quod imposuerint coronam ex spinis, significabat quod illa falsificaverint et adulteraverint: quod vestimenta diviserint, et super tunicam jecerint sortem, significabat quod omnia vera Verbi disperserint, sed non sensum ejus spiritualem, hunc tunica Domini significabat: quod crucifixerint, significabat quod totum Verbum destruxerint et prophanaverint: quod praebuerint Ipsi acetum ad bibendum, significabat quod mere falsificata, quare illud non bibit: quod transfoderint latus, significabat quod plene exstinxerint omne verum Verbi et omne bonum ejus: quod sepultus, significabat rejectionem residui a matre: quod tertio die resurrexerit, significabat Glorificationem seu Unionem Humani Ipsius cum Divino Patris. Ex his nunc patet, quod per Portare iniquitates, non intelligatur auferre illas, sed repraesentare prophanationem veritatum Verbi.

181 Haec quoque illustrari possunt per comparationes, quod fit propter simplices, qui ex comparationibus melius vident, quam ex deductionibus analytice ex Verbo et simul ratione formatis: Omnis civis aut subditus unitur Regi, per quod mandata ejus et praecepta faciat, et plus si pro illo sustinet gravia, et adhuc plus si mortem pro illo subit, quod fit in pugnis et praeliis: pariter amicus unitur amico, filius patri, et famulus hero, per quod illa, quae voluntatis eorum sunt, faciant, et plus si contra inimicos illos defendunt, et adhuc plus si pro illorum honore dimicant. Quis non unitur virgini,

quam in sponsam ambit, qui pugnat cum illis, qui diffamant illam, et qui ad vulnera cum rivali: quod per talia uniantur, est secundum legem naturae inscriptam. Dominus dicit, *Ego sum Pastor bonus, Pastor bonus animam ponit pro ovibus, propter quod Pater me amat*, Joh: X: 11. 17.

132 VII: QUOD PASSIO CRUCIS CREDATUR FUISSE IPSA REDEMPTIO, SIT FUNDAMENTALIS ERROR ECCLESIAE; ET QUOD ILLE ERROR UNA CUM ERRORE DE TRIBUS PERSONIS DIVINIS AB AETERNO, PERVERTERIT TOTAM ECCLESIAM, ADEO UT NON ALIQUID RESIDUUM SPIRITUALE IN ILLA SUPERSIT Quid plus hodie libros Orthodoxorum implet et farcit, et quid in Gymnasiis ardentius docetur et inspiratur, ac e suggestis frequentius praedicatur et exclamatur, quam quod Deus Pater iratus contra genus humanum, non modo removerit illud a se, sed etiam concluserit illud sub damnatione universali, proinde illud excommunicaverit; sed quia gratiosus est, quod persuaserit, aut exsuscitaverit Filium suum, ut descenderet, et definitam damnationem in se susciperet, et sic iram Patris sui expiaret, et quod sic et non aliter posset ex aliquo favore aspicere hominem, tum quod hoc etiam factum sit per Filium, ut quod damnationem Generis humani in se suscipiendo passus sit se a Judaeis flagellari, in faciem spui, et dein sicut maledictio Dei crucifigi, Deutr: XXI: 23, et quod Pater post hoc factum propitiatus sit, et ex amore erga Filium retraxerit damnationem, sed modo ab illis, pro quibus intercederet, et quod sic Mediator coram Patre suo in perpetuum factus sit. Haec et similia hodie in Templis sonant, et reverberantur e parietibus, sicut echo e sylvis, et implent omnium aures ibi Sed quis, cui Ratio illustrata et sana facta est e Verbo, non potest videre, quod Deus, qui est ipsa Misericordia et Clementia, quia est ipse Amor et ipsum Bonum, et quod illa sint Ipsius Essentia, et inde quod contradictio sit dicere, quod ipsa Misericordia seu ipsum Bonum possit aspicere hominem ex ira, et damnationem ejus concludere, et usque manere sua Divina Essentia, talia vix cadunt in hominem probum sed in improbum, nec in Angelum Caeli, sed in spiritum Inferni; quare infandum est illa addicare Deo. Sed si inquiritur in Causam, est haec, quod Passionem crucis pro ipsa Redemptione assumserint, inde

effluxerunt illa, sicut ex uno Falso falsa in continua serie, aut sicut ex Cado aceti non nisi quam acetum, aut ex Mente insana non nisi quam insanum; ex uno enim Concluso sequuntur theoremata ejusdem prosapiae, latent intus in Concluso, et successive inde prodeunt, et ex illo de Passione crucis quod sit Redemptio, plura adhuc scandalosa et Deo ignominiosa possunt prodire et protrahi, usque ut fiat, sicut dicit Esajas „*Sacerdos et Propheta errant per siceram, titubant judicio, omnes mensae plenae sunt vomitu egestionis*," Cap: XXVIII: 7, 8

133. Ex idea hac de Deo et de Redemptione, universa Theologia, a spirituali facta est infime naturalis, quod fit quia proprietates mere naturales Deo attributae sunt, et tamen ab idea Dei et ab idea Redemptionis, quae unum facit cum Salvatione, pendet omne Ecclesiae; est enim illa idea sicut Caput, ex quo procedunt omnia corporis, quare dum illa est spiritualis, omnia Ecclesiae fiunt spiritualia, et dum illa est naturalis, omnia Ecclesiae fiunt naturalia, quapropter quia idea de Deo et de Redemptione facta est mere naturalis, hoc est, sensualis et corporea, ideo mere naturalia sunt omnia, quae Ecclesiae Capita et Membra in suis dogmaticis tradiderunt et tradunt: quod inde non nisi quam falsa possint excludi, est quia naturalis homo continue agit contra spiritualem, et inde spiritualia spectat sicut larvas et phantasmata in aëre; quare dici potest, quod propter sensualem illam ideam de Redemptione et inde de Deo, viae ad Caelum, quae sunt ad Dominum Deum Salvatorem, obsessae sint furibus et latronibus, Joh: X: 1, 8, 9 et quod in Templis valvae dejectae sint, et sic intraverint dracones, ululae, tzjim et ijim, ac discorditer concentent. Quod haec idea de Redemptione et de Deo, ingesta sit fidei hodiernae, notum est, quae est ut orent ad Deum Patrem, ut propter crucem et sanguinem Filii sui remittat delicta, et ad Deum Filium ut oret et intercedat pro illis, et ad Deum spiritum sanctum ut justificet et sanctificet; quid hoc aliud est, quam supplicare ad tres Deos in suo ordine, et quid tunc cogitatio de Regimine Divino alia quam de Regimine Aristocratico aut Hierarchico, aut sicut de Triumviratu, qualis semel fuit Romae, at pro Triumviratu vocari potest Trium-

personatus; et quid tunc facilius est Diabolo, quam facere sicut dicitur, divide et impera, hoc est, discindere animos, et excitare motus rebelles, nunc contra unum Deum, nunc contra alterum, quemadmodum ab Arii tempore huc usque factum est, et sic Dominum Deum Salvatorem, Cui est omnis potestas in Caelo et Terra, Matth. XXVIII: 18. dejicere e Throno, et quendam suum Clientem superimponere, et huic cultum addicere, aut cultum, quia huic, etiam ipsi Domino adimere.

* * * * *

134. His adjicientur haec Memorabilia: Primum: Quondam intravi Templum in Mundo spirituum, ubi plures erant congregati, et ante Concionem inter se ratiocinati sunt de Redemptione. Templum erat quadratum, et non aliquae fenestrae in parietibus, sed magna apertura supra in medio tecti, per quam lux e Caelo intrabat, et plus illuminabat, quam si fuissent fenestrae a lateribus: et ecce subito, cum in sermocinatione de Redemptione erant, Nubes atra e septentrione alluens obtexit aperturam, unde tenebrae factae sunt, ut non videret unus alterum, et vix quisquam palmam suam; cum propter hoc obstupefacti steterunt, ecce atra illa nubes findebatur in medio, et per fissuram visi sunt angeli demissi e Caelo, et hi Nubem ab utraque parte discusserunt, ex quo in Templo iterum factum est luminosum; et tunc Angeli demiserunt unum ex se in Templum, qui vice eorum interrogabat congregatos, de qua re contendunt, quoniam tam obscura Nubes superveniens sustulit lucem, et induxit tenebras; responderunt, quod de Redemptione, et quod haec facta sit a Filio Dei per Passionem crucis, et quod per illam expiaverit, et liberaverit Genus humanum a damnatione et morte aeterna; sed ad haec dixit Angelus demissus, quid per Passionem crucis, exponite cur per illam, et tunc Sacerdos venit, et dixit, ego exponam in serie, quae scimus et credimus, quae sunt, quod Deus Pater iratus contra Genus humanum, damnaverit Illud, et a clementia sua excluserit, et declaraverit omnes devotos et maledictos, et addixerit Inferno; et quod voluerit, ut Filius Ipsius damnationem illam in se susciperet, et quod Filius an-

nuerit, et propter id descenderit, et assumserit Humanum, et passus se crucifigi, et sic damnationem Generis humani in se transferri, nam legitur, Maledictus omnis suspensus super ligno crucis, et quod Filius sic propitiaverit Patrem intercedendo et mediando, et quod tunc Pater ex amore erga Filium, et ex miseria visa in Illo super ligno crucis commotus sanciverit, quod condonaturus sit, sed solum illis quibus imputo Justitiam tuam, hos faciam ex filiis irae et maledictionis filios gratiae et benedictionis, ac justificabo et salvabo, reliqui maneant sicut prius sancitum est, filii irae; haec est fides nostra, et illa sunt justitia, quam Deus Pater infert fidei nostrae, quae sola justificat et salvat. Angelus his auditis diu conticuit, haesit enim in stupore, et post solvit silentium, et fatus est haec; potest Orbis Christianus in tantum insanire, et a sana ratione in talia deliria abscedere, et ex illis Paradoxis fundamentale salutis dogma concludere; quis non potest videre, quod illa e diametro sint contra ipsam Divinam Essentiam, hoc est, contra Divinum Ipsius Amorem et Divinam Ipsius Sapientiam, et simul contra Ipsius Omnipotentiam et Omnipraesentiam; ita facere non potest ullus herus probus contra famulos suos et ancillas suas; imo nec fera contra catulos et pullos suos, est infandum: estne contra Divinam Essentiam Ipsius annihilare Vocationem, quae facta est ad omnes et singulos ex Genere humano; estne contra Divinam Essentiam immutare Ordinem ab aeterno constabilitum, qui est, ut quisque secundum suam vitam judicetur; estne contra Divinam Essentiam subtrahere amorem et misericordiam alicui homini, et plus universo generi humano; estne contra Divinam Essentiam ex visa in Filio miseria reduci in misericordiam, et quia misericordia est ipsa Dei Essentia, reduci in suam Essentiam, ac nefandum est cogitare, quod usquam ex illa exiverit, est enim illa Ipse ab aeterno in aeternum. Estne etiam impossibile inferre in aliquod ens, quale est fides vestra, Justitiam redemptionis, quae in se est Divinae Omnipotentiae, et illam imputare et addicare homini, et hunc absque ullis aliis mediis declarare justum, purum, et sanctum; estne impossibile remittere alicui peccata, ac aliquem innovare, regenerare et salvare ex sola imputatione, et sic injustitiam vertere in justitiam, et maledictionem

in benedictionem, potestne sic Infernum vertere in Caelum, et Caelum in Infernum, aut Draconem in Michaelem, et Michaelem in Draconem, et sic discindere pugnam inter illos; quid opus nisi uni subtrahere fidei vestrae imputationem, et indere alteri; ita nos, qui in Caelo sumus, trepidabimus in aeternum. Nec est justitiae et judicii, ut alter in se suscipiat alterius nefas, et nefarius insons fiat, et nefas sic diluatur, hocne est contra Justitiam et Divinam et humanam. Orbis Christianus ignorat adhuc, quod Ordo sit, et plus quid Ordo, quem Deus, cum Mundum creavit, simul introduxit, et quod Deus non possit agere contra illum, quoniam tunc ageret contra Se; est enim Deus ipse Ordo. Sacerdos illa ab Angelo dicta intellexit, quia Angeli, qui supra erant, infuderunt lucem e Caelo; et tunc gemuit et dixit, quid faciendum, omnes hodie ita praedicant, et orant, et credunt; in ore omnium est hoc, Pater bone miserere nostri, et remitte nobis peccata nostra, propter sanguinem Filii tui, quem pro nobis super cruce effudit; et ad Christum, Domine intercede pro nobis; et nos Sacerdotes illis addimus, mitte nobis Spiritum sanctum, et tunc dixit Angelus, animadverti, quod Sacerdotes parent collyria ex Verbo non interius intellecto, quae super oculos per fidem illorum occaecatos illinunt, aut faciunt inde sibi sicut emplastrum, quod super vulnera a dogmatibus illorum inflicta ponunt, sed usque non sanant illa, quia inveterata; quare adi illum, qui ibi stat, et monstravit me digito, ille docebit te a Domino, quod Passio crucis non fuerit Redemptio, sed unitio Humani Domini cum Divino Patris; at quod Redemptio fuerit subjugatio infernorum, et ordinatio Caelorum, et quod absque illis a Domino, cum fuit in Mundo, peractis, non fuisset salus alicui in Terris, nec alicui in Caelis; et docebit amplius ordinem a creatione inductum, secundum quem vivant ut salventur, et quod qui secundum illum vivunt, numerentur inter Redemptos, et dicantur Electi. His dictis, in Templo factae sunt fenestrae a lateribus, per quas luminosum a quatuor plagis Mundi influxit, et apparebant Cherubi volantes in splendore lucis; et sublatus est Angelus ad suos supra aperturam; et laeti recessimus.

135. Secundum Memorabile: Quodam mane evigilatus

a somno, apparuit mihi Sol Mundi spiritualis in suo jubare, et sub illo vidi Caelos distantes, sicut Tellus a suo Sole: et tunc e Caelis auditae sunt voces ineffabiles, quae simul collectae articulabantur in hoc effabile, quod unus Deus, qui Homo, sit, cujus habitaculum est in Sole illo; hoc articulatum decidit per Caelos medios ad Infimum, et ex hoc in Mundum spirituum, ubi eram; et appercepi, quod idea unius Dei, quae erat Angelis, secundum gradus delapsus verteretur in ideam trium Deorum; quod cum observabam ingressus sum loqui cum illis, qui tres Deos cogitabant, dicens, oh, quae enormitas, unde vobis illa; et respondebant, cogitamus tres ex idea perceptiva nostra de Deo Triuno, sed haec usque non cadit in os nostrum, cum loquimur, nos semper dicimus pleno ore quod Deus unus sit, si in mentibus nostris alia est, sit, modo non defluat, et scindat unitatem Dei in ore; at usque tempore a tempore defluit, quia inest, et tunc si eloqueremur, dicturi essemus tres Deos, sed ab hoc cavemus, ne exponamur risui audientium: et tunc aperte ex cogitatione loquebantur, dicentes, nonne sunt tres Dii, quia sunt tres Personae Divinae, quarum unaquaevis est Deus, nec possumus aliter cogitare, quum Antistes Ecclesiae nostrae ex scrinio sanctorum suorum dogmatum, adscribit uni Creationem, alteri Redemptionem, et tertio Sanctificationem, et plus cum proprietates, cuivis suam, quas asserit incommunicabiles, illis attribuit, quae non modo sunt Creatio, Redemptio, et Sanctificatio, sed etiam Imputatio, Mediatio et Operatio, estne tunc unus qui creavit nos, et ille quoque imputat, alter qui redemit nos, et hic quoque mediat, et tertius qui imputationem mediatam operatur, et hic quoque sanctificat: quis non scit, quod Filius Dei a Deo Patre in Mundum missus sit, ut Genus humanum redimeret, et sic fieret Expiator, Mediator, Propitiator, et Intercessor, et quia hic unus est cum Filio Dei ab aeterno, suntne duae Personae a se distinctae; et quia hae duae in Caelo sunt, una sedens ad dextram alterius, eritne tertia Persona quae decreta in Caelo exsequetur in Mundo. His auditis, tacui, at mecum cogitavi, oh quae fatuitas, non sciunt quicquam quod in Verbo per Mediationem intelligitur: et tunc ex mandato Domini descenderunt

tres Angeli e Caelo, et mihi associabantur, propter causam, ut ex interiore perceptione cum illis, qui in idea trium Deorum erant, loquerer, et in specie de Mediatione, Intercessione, Propitiatione, et Expiatione, quae ab illis tribuuntur Secundae Personae, seu Filio, sed non prius quam postquam Homo factus est, et Homo factus est post plura saecula a Creatione, quando quatuor illa salutis media nondum fuerunt, et sic Deus Pater non propitiatus, Genus humanum non expiatum, et non aliquis e Caelo est missus qui intercessit et mediavit; et tunc ex inspiratione illata loquutus sum cum illis, dicens, adeste quot possunt, et audite, quid in Verbo per Mediationem, Intercessionem, Expiationem, et Propitiationem, intelligitur; sunt illae quatuor Praedicationes gratiae unius Dei in Humano suo; Deus Pater nusquam potest adiri, nec Ipse potest ullum hominem adire, quia est Infinitus et in suo Esse quod est Jehovah, a Quo si adiret hominem, dissolveret illum, sicut ignis lignum, et redigit illud in favillam; hoc patet ab his, quod dixerit ad Mosen volentem videre Ipsum, quod nemo possit videre Ipsum et vivere, Exod XXXIII: 20; et Dominus dicit, Quod Deum nemo viderit unquam, nisi Filius qui in sinu Patris est, Joh I: 18 Matth XI: 27; tum, Quod nemo vocem Patris audiverit, nec speciem Ipsius viderit, Joh. V: 37; legitur quidem, quod Moses viderit Jehovam facie ad faciem, et loquutus cum Illo ore ad os, sed hoc factum est per Angelum, similiter apud Abrahamum et Guideonem. Nunc quia talis est Deus Pater in se, placuit Ipsi assumere Humanum, et in hoc admittere homines, et sic audire illos, et loqui cum illis; et hoc Humanum est quod vocatur Filius Dei, et Hoc est, quod mediat, intercedit, propitiat et expiat. Dicam itaque, quid illa quatuor Praedicata de Humano Dei Patris significant: Mediatio significat, quod Illud sit intermedium, per quod homo possit adire Deum Patrem, et Deus Pater hominem, et sic docere et ducere eum ut salvetur, quare Filius Dei, per quem intelligitur Humanum Dei Patris, vocatur Salvator, et in Mundo Jesus, hoc est, Salus. Intercessio significat perpetuam Mediationem, nam ipse Amor, cujus est Misericordia, clementia et gratia, perpetuo intercedit, hoc est, mediat, pro illis qui faciunt praecepta Ipsius, quos amat.

Expiatio significat amotionem peccatorum, in quae homo rueret, si nudum Jehovam adiret. Propitiatio significat clementiae et gratiae operationem, ne homo per peccata in damnationem se inferat, similiter tutelam, ne sanctitatem prophanet, hoc significabat Propitiatorium super Arca in Tabernaculo. Notum est, quod Deus in Verbo per apparentias loquutus sit, ut quod irascatur, vindicet, tentet, puniat, conjiciat in infernum, damnet, imo quod malum faciat, cum tamen nemini irascitur, non vindicat, tentat, punit, conjicit in infernum, damnat, haec tam longe absunt a Deo, sicut Infernum a Caelo, et infinite plus, quare sunt loquutiones apparentiae; loquutiones apparentiae in alio sensu etiam sunt Expiatio, Propitiatio, Intercessio et Mediatio, per quas intelliguntur praedicationes accessus ad Deum, et gratiae a Deo, per Humanum suum: quae quia non intellectae sunt, diviserunt Deum in Tres, et super Tribus his omnem doctrinam Ecclesiae fundaverunt, et sic Verbum falsificarunt; inde est abominatio desolationis, a Domino apud Danielem, et porro apud Matthaeum Cap XXIV: praedicta. His dictis recessit Cohors spirituum a circum me, et animadverti, quod illi qui actualiter cogitabant tres Deos, spectarent versus Infernum, et qui unum Deum, in quo Divina Trinitas, et quod haec sit in Domino Deo Salvatore, versus Caelum, et his Sol Caeli, in quo Jehovah in suo Humano est, apparuit.

136. Tertium Memorabile. Vidi e longinquo quinque Gymnasia, lux e Caelo circumfudit unumquodvis, Gymnasium primum circumfudit lux purpurea, qualis est in nubibus ante solis ortum tempore matutino in terris, Secundum Gymnasium circumfudit lux flavescens, qualis est aurorae post solis ortum: Tertium Gymnasium circumfudit lux candida, qualis est in Mundo tempore meridiei: Quartum Gymnasium circumfudit lux media, qualis est cum incipit immisceri umbrae vesperae: et Quintum Gymnasium in ipsa umbra vesperae stetit. Gymnasia in Mundo spirituum sunt Curiae, ubi conveniunt Eruditi, et ventilant varia arcana, quae illorum scientiae, intelligentiae et sapientiae inserviunt. Illis visis invasit me desiderium abeundi ad unum ex illis, et abivi in spiritu ad illud, quod luce media circumfusum erat, ac intravi, et visus est Caetus

ex Eruditis congregatus, qui inter se ventilabat, quid involvit id, quod de Domino dicitur, quod sublatus in Caelum consideat a dextris Dei, Marc. XVI: 19. Plerique ex congregatis dixerunt, quod illa prorsus secundum verba intelligenda sint, quod Filius ita sedeat juxta Patrem: at quaesitum est cur ita, dixerunt aliqui quod Filius a Patre ad dextram locatus sit propter Redemptionem quam perfecit; aliqui quod ita sedeat ex amore; aliqui quod propterea, ut Consiliarius Ejus sit, et quia talis ut Illi honor ab Angelis; et aliqui quod ideo, quia datum ei a Patre regnare vice Ejus, nam legitur quod Ipsi data sit omnis potestas in Caelo et in Terra; at multa pars, ut audiat a dextris pro quibus intercedit; omnes enim in Ecclesia hodie adeunt Deum Patrem, et orant, ut misereatur propter Filium, et hoc efficit, ut Pater se vertat ad illum, ut mediationem excipiat; at aliqui dixerunt, quod solum Filius Dei ab aeterno ad dextram Patris sedeat, ut communicet Divinitatem suam cum Filio hominis nato in Mundo His auditis, miratus sum valde, quod Eruditi, tametsi aliquo tempore in Mundo spirituali commorati sunt, usque tam ignari rerum caelestium essent; sed percepi causam, quod ex fiducia propriae intelligentiae non se passi sint a sapientibus instrui Verum ne diutius in ignorantia de sessione Filii ad dextram Patris permanerent, sustuli palmam, rogans, ut praebeant aures ad pauca, quae de illa loqui desidero; et quia annuerunt, dixi, nostisne ex Verbo, Quod Pater et Filius unum sint, et quod Pater sit in Filio et Filius in Patre, haec Dominus aperte dicit, Joh. X: 30, et Cap XIV: 10 11; si haec non creditis, dividitis Deum in duos, quo facto non potestis aliter quam naturaliter, sensualiter, imo materialiter, de Deo cogitare, quod etiam factum est in Mundo a tempore CONCILII NICAENI, quod introduxit Tres Personas Divinas ab aeterno, et per id Ecclesiam vertit in Theatrum, cui appendit Aulaea picta, intra quae personali novas scenas repraesentabant, quis non scit et agnoscit, quod Deus Unus sit, si hoc corde et spiritu agnoscitis, dissipantur ex se omnia quae loquuti estis, et resiliunt in aërem sicut nugae ab aure sapientis. Ad haec dicta multi accensi ira ardebant vellicare aures meas, et mandare silentium; sed Praesul congregationis in indignatione dixit, hic non sermo est de

unitate et pluralitate Dei, quia utramque credimus, sed de hoc, quid involvit, quod Filius sedeat ad dextram sui Patris, si de hoc aliquid novisti, fare; et respondi, fabor, sed quaeso, inhibe strepitus; et dixi, per sedere ad dextram non intelligitur sedere ad dextram, sed intelligitur Omnipotentia Dei per Humanum quod assumsit in Mundo, per hoc in ultimis est sicut in primis, et per hoc intravit, destruxit et subjugavit Inferna, et per hoc ordinavit Caelos, ita per hoc redemit et homines et angelos, et redimit in aeternum: si consulitis Verbum, et tales estis, ut queatis illustrari, appercepturi estis, quod per Dextram ibi intelligatur Omnipotentia, ut apud Esajam, MANUS MEA FUNDAVIT *Terram*, *et* DEXTRA MEA *pugillavit Caelos*, Cap: XLVIII: 13 *Juravit Deus per* DEXTRAM SUAM, *et per Brachium roboris sui*, Cap: LXII: 8 DEXTRA TUA *sustentat me*, Psalm. XVIII: 36. *Respice ad Filium confortaveras Tibi*, MANUS TUA *pro* VIRO DEXTRAE, *pro Filio hominis confortasti Tibi*, Psalm. LXXX: 16 17 Inde patet quomodo intelligitur hoc „*Dictum Jehovae ad Dominum meum, sede ad* DEXTRAM MEAM, *usque dum posuero inimicos tuos scabellum pedum tuorum; sceptrum roboris tui mittet Jehovah e Zione, dominare in medio inimicorum tuorum*, Psalm: CX: 1. 2, agitur in toto illo Psalmo de pugna Domini cum Infernis, et de illorum subjugatione; quoniam Dextra Dei significat Omnipotentiam, ideo Dominus dicit quod sessurus sit a DEXTRIS POTENTIAE, Matth. XXVI: 63. 64: et A DEXTRIS VIRTUTIS DEI, Luc. XXII: 69. Sed ad haec Caetus obstrepuit, at dixi: cavete vobis, forte e Caelo appareat Manus, quae cum apparet, sicut apparuerat mihi, incredibilem terrorem potentiae incutit, quod mihi confirmationi fuit, quod Dextra Dei significet Omnipotentiam, vix hoc dictum est, et visa est extensa Manus sub Caelo, qua visa tantus terror invasit, ut coacervatim ruerent ad portas, et quidam ad fenestras ut se ejicerent, et quidam deficientes anhelitu succumbebant; at ego non territus mansi, et post illos lente abivi; et ad distantiam inde converti me, et vidi Gymnasium illud nube obscura circumtectum, et dictum est mihi e Caelo, quod ita factum sit, quia ex fide trium Deorum loquuti sunt, et quod Lux prior circum illud reditura sit, quando saniores ibi congregabuntur.

137. QUARTUM MEMORABILE. „Audivi quod convocatum „sit Synedrium ex famigeratis in Scriptis et eruditione de Fide „hodierna et de justificatione electorum per illam; hoc erat in „Mundo spirituum, et dabatur mihi in spiritu adesse praesens, „et vidi convocatos ex Clero consentientes et dissentientes; a „parte dextra stabant illi, qui in Mundo vocati sunt Patres „Apostolici, et vixerunt in saeculis ante Concilium Nicae„num; et a sinistra parte stabant viri post illa saecula incluti „ex membranis typo impressis aut exscriptis a tironibus, „multi ex his erant mento calvo et tecti capillitiis ex crine „muliebri cincinnatis, et quidam horum in collariis ex vol„vulis, et quidam in collariis ex alis; illi autem erant men„to barbato, et in capillis nativis; ante hos et illos stetit „Vir Judex et Arbiter scriptorum hujus saeculi cum scipione „in manu, qui pulsavit solum, et induxit silentium; hic ascen„dit gradum superiorem Cathedrae et exspiravit gemitum, et „ex illo voluit clamare alte, sed halitus gemens retraxit cla„morem retro in guttur, at tandem loquutus dixit; Fratres, „oh quale saeculum, surrexit ex caterva Laicorum unus, cui „non pallium, tiara, et laurus, et fidem nostram detraxit e „Caelo, et projecit in stygem; oh facinus, et tamen illa sola „est Stella nostra, quae lucet sicut Orion in noctibus, et sicut „Lucifer in matutis; ille vir tametsi annosus, prorsus caecutit „in mysteriis Fidei nostrae, quia non aperuit illam, et vidit „in illa justitiam Domini Salvatoris, et ejus mediationem et „propitiationem, et cum haec non vidit, nec vidit justificatio„nis ejus mirabilia, quae sunt remissio peccatorum, regenera„tio, sanctificatio et salvatio; hic vir loco nostrae Fidei sum„me salvificae, quia in tres Personas Divinas, ita in totum „Deum, transtulit in Secundam Personam, nec in illam, sed „in Humanum illius, quod quidem dicimus Divinum ex incar„natione Filii ab aeterno, sed quis de illo cogitat aliud quam „mere Humanum, et quid tunc inde aliud quam fides, ex qua „ut ex fonte scaturit Naturalismus; et talis fides, quia non est „spiritualis, parum differt a fide in Vicarium, aut in Sanctum; „nostis quid Calvinus suo tempore de Cultu ex hac fide dixerat: „et, quaeso, dic unus ex vobis, unde est Fides, numne im„mediate a Deo, cui sic omnia salutis insunt Ad haec sodales

„sinistri lateris, qui mento calvo, in capillitiis cincinnatis, et „in cinctura coronali circum collum erant, comploserunt „palmas, et vociferati, sapientissime fatus es, nos scimus „quod non possimus quicquam sumere, quod non datur e Cae-„lo; dicat nobis ille propheta, unde fides, et quid fides nisi „illa; impossibile est, ut alia et aliunde sit; aliam fidem, quae „fides, quam hanc expromere, tam impossibile est, ut est „equitare ad quendam asterismum in Caelo, et inde captare „stellam, ac illam recondere in bursa togae, et deportare, „hoc dixit, ut consocii ad omnem novam fidem riderent. His „auditis, indignati sunt Viri lateris dextri, qui mento barbato „et in capillis nativis erant; et surrexit unus ex illis, Senex, „sed usque visus ut juvenis postea, erat enim Angelus e Caelo, „ubi omnis aetas juvenescit, ille loquens dixit, audivi qualis „est vestra fides, quam Vir cathedralis ita magnificavit, sed „quid illa fides, nisi sepulchrum Domini nostri post resurrectio-„nem, iterum clausum a militibus Pilati; aperui illam, nec „vidi quicquam quam baculos praestigiatorum, per quos magi „in Aegypto fecerunt miracula; imo est fides vestra extrinse-„cus in oculis vestris sicut scrinium conflatum ex auro, et ob-„situm lapidibus pretiosis, quod dum aperitur, est vacuum, „nisi forte in angulis ejus sit pulvis ex reliquiis Pontificiorum, „nam his illa eadem est, modo quod hodie ab his obtecta sit „sanctitatibus externis, est quoque, ut similitudinibus utar, „sicut Vesta antiquorum, quae exstinxit ignem sacrum, infossa „terrae; et asseverare possum, quod illa coram meis oculis sit „sicut vitulus aureus, circum quem filii Israëlis, postquam „Moses abivit et ascendit in montem Sinai ad Jehovam, salta-„verunt: ne miremini quod loquutus sim de Fide vestra per „tales comparationes, quia ita loquimur de illa nos in Caelo. „Nostra autem Fides est, fuit et erit in aeternum, in Dominum „Deum Salvatorem, cujus Humanum est Divinum et Divinum „est Humanum, ita accommodata receptioni, et ex qua Divi-„num spirituale unitur hominis naturali, et fit fides spiritualis „in naturali, unde naturale fit sicut diaphanum ex luce spiri-„tuali in qua nostra fides est; veritates ex quibus consistit, „sunt totidem quot versiculi in sacro Codice, veritates illae „sunt omnes sicut stellae, quae lucibus suis manifestant et con-

„formant illam; homo assumit illam ex Verbo medio naturali „suo lumine, in quo est scientia, cogitatio et persuasio, sed „Dominus apud illos qui in Ipsum credunt, facit ut fiat con- „victio, fiducia, et confidentia, ita fit spiritualis naturalis, et „per charitatem viva: Fides haec apud nos est sicut Regina „ornata lapidibus pretiosis, quot murus sanctae Hierosolymae, „Apocalypsi Cap. XXI: 17 ad 20. Sed ne credatis, quod „haec, quae dixi, sint solum verba exaltationis, quae ne ideo „floccipendantur praelegam aliqua ex sancto Verbo, ex quibus „patebit, quod Fides nostra non sit in Hominem, ut vos cre- „ditis, sed in verum Deum, in quo est omne Divinum; Jo- „hannes dicit, *Jesus Christus est verus Deus, et Vita aeter-* „*na*, 1 Epist. V: 20 Paulus „*In Christo habitat omnis pleni-* „*tudo Divinitatis corporaliter*, Coloss. II: 9, et in actis Apo- „stolorum, *Quod praedicaverit et Judaeis et Graecis paeni-* „*tentiam in Deum, et fidem in Dominum nostrum Jesum* „*Christum*, Cap XX. 21, et Ipse Dominus, *quod Ipsi data* „*sit omnis potestas in Caelo et in Terra,*“ Matth. XXVIII: „18, sed haec pauca sunt. Post haec, Angelus me inspexit, „et dixit, tu scis quid Evangelici ita dicti credunt aut credituri „sunt de Domino Salvatore, recita aliqua ut sciamus num in „illa fatuitate sint, ut credant, quod Humanum Ipsius sit mere „Humanum, et num aliquid Divini Illi adscribunt, aut quo- „modo; et tunc coram Caetibus, ex collectis e Libro Ortho- „doxiae eorum, FORMULA CONCORDIAE vocato, et Lipsiae An: „1756 excuso, praelegi haec sequentia; *Quod in Christo Di-* „*vina et Humana Natura ita unitae sint, ut faciant unam* „*Personam*, pag. 606. 762 *Quod Christus vere Deus et* „*Homo in indivisa Persona sit, et maneat in aeternum*, pag. „609, 673. 762 *Quod in Christo Deus sit Homo, et Homo* „*Deus*, pag 607 765 *Quod Humana Natura Christi ad* „*omnem Majestatem Divinam exaltata sit, hoc etiam ex mul-* „*tis Patribus*, pag 844 ad 852. 860 ad 865. 869 ad 878. „*Quod Christus quoad Humanam Naturam Omnipraesens sit* „*et impleat omnia*, pag. 768. 783. 784. 785. *Quod Christo* „*quoad Humanam Naturam omnis potestas sit in Caelo et in* „*Terra*, pag 775 776. 780. *Quod Christus quoad Huma-* „*nam Naturam ad dextram Patris sedeat*, pag. 608. 764.

„*Quod Christus quoad Humanam Naturam invocandus sit,* „*confirmatum ex dictis Scripturae ibi*, pag. 226 *Quod* „*Augustana Confessio illum Cultum maxime probet*, pag. 19. „Postquam haec praelecta sunt, converti me ad Virum ca- „thedrae, et dixi, scio quod omnes hic consociati sint cum „similibus sui in Mundo naturali, dic, precor, num scis cum „quo tu es, respondit tono gravi, scio, consociatus sum cum „Viro incluto, Praetore phalangum ab Exercitu illustrium Ec- „clesiae; et quia tono tam gravi respondit, dixi, ignosce quod „interrogem, num scis ubi Praetor ille inclutus habitat, et „dixit, scio, habitat non procul a busto Lutheri; ad haec sub- „ridens dixi, cur dicis bustum, scisne quod Lutherus resur- „rexerit, et quod hodie abdicaverit sua erronea de justifica- „tione per fidem in tres Personas Divinas ab aeterno, et ideo „translatus sit inter Novi Caeli felices, et quod videat et rideat „insanientes post se; et regessit, scio, sed quid hoc ad me: „et tunc tono simili, quo ille, alloquutus sum, dicens, inspira „tuo Incluto cum quo consociatus es, quod verear, quod con- „tra Orthodoxiam Ecclesiae suae illo instanti subtraxerit Do- „mino Divinum Ipsius, aut passus sit calamum suum arare sul- „cum, in quem improvise inseminavit Naturalismum, quando „contra cultum Domini Salvatoris nostri scripsit: ad haec re- „spondit, hoc non possum, quia ego et ille quoad hanc rem „paene unam mentem facimus, sed illa quae ego dico, ille „non intelligit, sed omnia quae ille, perspicue intelligo; Mun- „dus enim spiritualis intrat in Mundum naturalem, et percipit „cogitata hominum ibi, sed non vicissim, hic status consocia- „tionis spirituum et hominum est. Nunc quia incepi loqui cum „Viro cathedrae, dixi, interpolabo, si licet, adhuc aliqua „interrogatione, num scis, quod Orthodoxia Evangelicorum „in Libro manuali Ecclesiae eorum FORMULA CONCORDIAE ap- „pellato, doceat, quod in Christo Deus sit Homo et Homo „Deus, et quod Divinum et Humanum Ipsius in indivisa Per- „sona sit et maneat in aeternum, quomodo tunc ille potuit ac „tu potes foedare cultum Domini naturalismo; ad quae respon- „dit, illud scio et tamen non scio, quare continuavi dicendo; „illum, tametsi absens est, aut te loco ejus, interrogo, unde „Anima Domini Salvatoris nostri, si responditis quod a Ma-

„tre, insanitis; si a Josepho, prophanatis Verbum; si vero a „Spiritu sancto, recte dicitis, modo per Spiritum Sanctum „intelligitis Divinum procedens et operans, ita quod sit Filius „Jehovae Dei. Iterum interrogo, quid Unio hypostatica, si „responditis quod sit sicut inter duos, unum supra et alterum „infra, insanitis, sic etenim potuissetis facere Deum Salvato-„rem duos, sicut Deum tres, at si dixeritis, quod sit unio per-„sonalis, sicut est Animae et Corporis, recte dicitis, hoc quo-„que est secundum Doctrinam vestram, tum etiam Patrum, „consule FORMULAM CONCORDIAE, pag 765 ad 768. Et con-„sule SYMBOLUM ATHANASII, ubi haec, *Est Fides recta, ut „credamus et confiteamur, quod Dominus noster Jesus Chri-„stus, Deus et Homo sit; Qui licet Deus est et Homo, non „duo tamen, sed unus est Christus, unus omnino, non con-„fusione substantiae, sed unitate Personae: nam sicut anima „rationalis et caro unus est homo, ita Deus et Homo est unus „Christus.* Interroga adhuc, quae fuit damnabilis Haeresis „ARII, propter quem Concilium Nicaenum ab Imperatore Con-„stantino Magno convocatum est, aliud quam quod negaverit „Divinitatem Humani Domini Porro dicite, Quem intelligi-„tis per haec apud Jeremiam, *Ecce dies venient, cum susci-„tabo Davidi Germen justum, qui regnabit Rex, et hoc No-„men Ipsius* JEHOVAH JUSTITIA NOSTRA, Cap. XXIII: 5. 6. „Cap. XXXIII: 15 16; si dicitis Filium ab aeterno, insani-„tis, ille non fuit Redemptor, si autem dicitis Filium natum „in tempore, qui Unigenitus Filius Dei fuit, Joh. I: 18. „Cap. III: 16, recte dicitis, Hic per Redemptionem factus „est Justitia, ex qua facitis Fidem vestram Legite etiam „Esaj. IX: 5, praeter alia loca, in quibus praedicitur, quod „Ipse Jehovah in Mundum venturus esset. Ad haec Vir ca-„thedrae siluit et avertit se.

„Postquam haec peracta sunt, voluit Praeses oratione „finire Synedrium, sed subito tunc Vir e sinistro Caetu erupit, „cui tiara super capite, et pileus super illa, et tetigit digito „pileum, et loquutus dixit, ego etiam consociatus sum Viro „in Mundo tuo, qui ibi in eminente honore constitutus est, „hoc scio, quia loquor ex illo sicut ex me, et quaesivi, ubi „Eminens ille commoratur, respondit, Gothoburgi, et ex illo

„quondam cogitavi, quod nova tua Doctrina sapiat Mahume-„dismum; ex qua voce audita vidi omnes a dextris, ubi stabant „Patres Apostolici, attonitos et mutatos facies, et audivi ex „mentibus illorum per ora illorum exclamatas voces, oh faci-„nus, o quale saeculum; sed ad sedandum justam excandescen-„tiam illorum, exporrexi manum, et petivi auscultationem, „qua data, dixi, scio quod vir istius eminentiae tale quid im-„pinxerit Epistolae, quae postea typo impressa est, sed si tunc „scivisset, qualis illa blasphemia est, sane discerpsisset illam „digitis, et tradidisset Vulcano ad comburendum, talis con-„tumelia illa est, quae intelligitur per Domini verba ad Ju-„daeos dicentes, quod Christus ex alia potestate quam ex Di-„vina fecerit miracula, Matth. XII: 22 ad 32; praeter illa „ibi etiam dicit Dominus, *Quisquis non est Mecum, contra „Me est; et quisquis non congregat Mecum, dispergit*, Vers. „30: his edictis, consociatus ejus demisit vultum, sed mox „sustulit illum, et dixit, duriora a te audivi quam usquam; „sed regessi, in causa sunt duae formulae, Naturalismus et „Mahumedismus, quae sunt Mendacia, nefaria astu inventa, „et duo stigmata mortifera ad avertendum voluntates et de-„terrendum a Sancto Cultu Domini: et converti me ad po-„steriorem consociatum, et dixi, dic illi in Gothoburgo, si „potes, ut legat illa quae a Domino dicta sunt in Apocalypsi „Cap III: 18. et quoque illa, quae Cap. II: 16, ibi. „His dictis, factus est strepitus; sed hic sedatus est per lu-„cem e Caelo demissam, ex qua plures ex illis qui a sini-„stris erant, transiverunt ad illos qui a dextris, remanen-„tibus illis, qui non cogitant nisi vana, et ideo pendent ab „ore cujusvis magistri, et quoque illis, qui non nisi quam „Humanum de Domino credunt, ab his et illis Lux e Caelo „demissa, visa est sicut repercuti, ac influere in illos qui „transiverunt a parte sinistra ad partem dextram.“

CAPUT TERTIUM

DE

SPIRITU SANCTO,

ET DE

DIVINA OPERATIONE.

138. Omnes e Sacro Ordine, qui aliquam justam ideam de Domino Salvatore nostro foverunt, dum intrant Mundum spiritualem, quod ut plurimum fit tertio die post obitum, primum instruuntur de Divina Trinitate; et in specie de Spiritu Sancto, quod non sit Deus per se, sed quod per Illum in Verbo intelligatur Divina Operatio procedens a Deo Uno et Omnipraesente; causa quod de Spiritu Sancto in specie instruantur, est quia plerique Enthusiastae post mortem incidunt in vesanam phantasiam, quod ipsi sint Spiritus Sanctus; et quod multi ab Ecclesia, qui in Mundo crediderunt, quod Spiritus Sanctus per illos loquutus sit, terreant alios per verba Domini apud Matthaeum, quod dicere contra illa, quae Spiritus Sanctus inspiravit illis, sit peccatum irremissibile, Cap. XII: 31 32; illi qui post instructionem recedunt a fide, quod Spiritus Sanctus sit Deus per se, informantur postea de Unitate Dei, quod non sit tripartita in Personas, quarum unaquaevis singulatim est Deus et Dominus secundum Symbolum Athanasianum, sed quod Divina Trinitas sit in Domino Salvatore, sicut Anima, Corpus, et Virtus procedens, apud quemvis hominem: hi deinde praeparantur ad recipiendum fidem Novi Caeli, et his, postquam praeparati sunt, aperitur via ad Societatem in Caelo, ubi similis fides est, et datur illis mansio cum confratribus, cum quibus in beatitudine vivent in aeternum. Nunc quia actum est de Deo Creatore, et de Domino Redemptore, necessum est, ut quoque de Spiritu Sancto agatur; quae Transactio, sicut reliquae, dispescenda est in suos Articulos, qui sunt sequentes. I *Quod Spiritus Sanctus sit Divina Veritas, et quoque Divina Virtus et Operatio procedens a Deo Uno, in quo Divina Trinitas est, ita a Domino Deo Salvatore* II. *Quod Divina Virtus et Operatio, quae intelligitur*

per Spiritum Sanctum, sint in genere Reformatio et Regeneratio, et secundum has Innovatio, Vivificatio, Sanctificatio et Justificatio, et secundum has Purificatio a malis et Remissio peccatorum, et tandem Salvatio III *Quod Divina illa virtus et operatio, quae intelligitur per missionem Spiritus Sancti, apud Clericos in specie sit Illustratio et Instructio.* IV. *Quod Dominus operetur illas Virtutes in illis qui credunt in Ipsum.* V. *Quod Dominus operetur ex Se a Patre, et non vicissim.* VI. *Quod spiritus hominis sit ejus Mens, et quicquid ex illa procedit.*

139. I QUOD SPIRITUS SANCTUS SIT DIVINA VERITAS, ET QUOQUE DIVINA VIRTUS ET OPERATIO PROCEDENS A DEO UNO, IN QUO EST DIVINA TRINITAS, ITA A DOMINO DEO SALVATORE. Per Spiritum Sanctum proprie significatur Divinum Verum, ita quoque Verbum, et in hoc sensu est Ipse Dominus etiam Spiritus Sanctus; sed quia in Ecclesia hodie per Spiritum Sanctum describitur Divina Operatio, quae est actualis Justificatio, ideo haec pro Spiritu Sancto hic assumitur, et de hac praecipue agitur, etiam ex causa, quia Divina Operatio fit per Divinum Verum, quod ex Domino procedit, et id quod procedit, est unius et ejusdem essentiae cum Ipso a quo procedit, sicut Tria haec, Anima, Corpus, et Procedens, quae simul faciunt unam Essentiam, apud hominem mere Humanam, apud Dominum autem Divinam et simul Humanam, post Glorificationem ita unitas, sicut Prius cum suo Posteriori, ac sicut Essentia cum sua Forma; ita tria Essentialia, quae vocantur Pater, Filius, et Spiritus Sanctus in Domino unum sunt Quod Dominus sit ipsum Divinum Verum, seu Divina Veritas, supra ostensum est; quod autem Spiritus Sanctus sit illud, constat ex his locis, *Exibit virga e trunco Ischaii, quiescet super Ipso Spiritus Jehovae, Spiritus sapientiae et intelligentiae, Spiritus consilii et virtutis, percutiet terram virga oris sui, et spiritu labiorum suorum occidet impium, erit justitia cingulum lumborum Ejus, et Veritas cingulum feminum ejus,* Esaj XI: 1. [2.] 4. 5 *Veniet sicut flumen angustum, Spiritus Jehovae signum inferet in Illum, tunc veniet Zioni Redemptor,* Esaj LIX: 19 20 *Spiritus Domini Jehovih super Me, unxit Me Jehovah, ad evangelizandum*

pauperibus misit Me, Esaj LXI: 1. Luc IV: 18. *Hoc faedus meum, Spiritus meus qui super Te, et verba mea non recedent ex ore tuo a nunc et in aeternum*, Esaj. LIX: 21. Quoniam Dominus est ipsa Veritas, inde omne id quod procedit ex Ipso est veritas, et hoc intelligitur per Paracletum, qui etiam nominatur Spiritus veritatis, et Spiritus Sanctus; hoc constat ex his locis, *Ego* VERITATEM *vobis dico, prodest vobis ut Ego abeam, si enim non abirem, Paracletus non veniet ad vos; si vero abivero, mittam illum ad vos*, Joh XVI: 7. *Quando venerit ille* SPIRITUS VERITATIS, *ducet vos in* OMNEM VERITATEM: *non loquetur a se ipso, sed quaecunque audiverit, loquetur*, Joh. XVI: 13 *Ille Me glorificabit, quia* EX MEO *accipiet, et annuntiabit vobis: omnia quaecunque Pater habet*, MEA *sunt, propter hoc dixi, quod a* MEO *accepturus sit, et annuntiaturus vobis*, Joh XVI: 14 15 *Ego rogabo Patrem, ut alium Paracletum det vobis*, SPIRITUM VERITATIS, *quem Mundus non potest accipere, quoniam non videt illum, nec cognoscit illum, vos autem cognoscitis illum, quia apud vos manet, et in vobis erit, non relinquam vos orphanos, venio ad vos, et vos videbitis Me*, Joh. XIV: 16 17. [18. 19.] *Quando venerit Paracletus, quem Ego missurus sum vobis a Patre*, SPIRITUS VERITATIS, *Ille testabitur de Me*, Joh XV: 26: vocatur Ille Spiritus Sanctus, Joh. XIV: 26. Quod Dominus per Paracletum seu Spiritum Sanctum intellexerit Se ipsum, patet ab illis Domini verbis, quod Mundus illum adhuc non cognosceret, *vos autem cognoscitis illum*; non relinquam vos orphanos, *venio ad vos, vos videbitis Me*: et alibi, *Ecce Ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem saeculi*. Matth. XXVIII: 20 tum ex illis, non loquetur ex Seipso, sed quod ex Meo accepturus sit.

140. Nunc quia per Spiritum Sanctum intelligitur Divina Veritas, et haec fuit in Domino, et Ipse Dominus, Joh. XIV: 6, et sic quia non potuit aliunde procedere, ideo dixit, *Nondum erat Spiritus Sanctus, quia Jesus nondum glorificatus erat*, Joh. VII: 39, et post Glorificationem, *inspiravit in Discipulos, et dixit, accipite Spiritum Sanctum*, Joh. XX: 22. Quod Dominus aspiraverit discipulos, et illud dixerit, fuit causa, quia aspiratio erat signum repraesentativum externum

Divinae inspirationis: Inspiratio autem est insertio in societates angelicas Ex his ab intellectu comprehendi potest hoc de Conceptione Domini ab Angelo Gabriele dictum, *Spiritus Sanctus veniet super te, et Virtus Altissimi obumbrabit te, unde quod nascitur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei,* Luc. I: 35. Tum, *Angelus Domini in somnio dixit Josepho, ne timeas accipere Mariam Sponsam tuam, nam quod in ea natum, ex Spiritu Sancto est; et Josephus non tetigit illam, usque dum peperit Filium suum primogenitum,* Matth. I: 20. 25. Spiritus Sanctus ibi est Divinum Verum procedens a Jehovah Patre, et hoc Procedens est Virtus Altissimi, quae tunc obumbravit Matrem hoc itaque coincidit cum hoc apud Johannem, *Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, et Verbum Caro factum est,* Cap. I: 1 14; quod per Verbum ibi intelligatur Divinum Verum, vide in FIDE NOVAE ECCLESIAE, supra n 3

141. Quod Divina Trinitas sit in Domino, supra demonstratum est, et amplius in sequentibus ubi de illa ex professo agendum est, demonstrabitur, hic solum aliqua absona ex Trinitate illa divisa in Personas sequentia, adducentur; hoc foret, sicut quis Ecclesiae Minister e suggesto docet quid credendum et quid faciendum est, et juxta illum alius Minister stat, et immurmurat auri ejus, hoc recte dicis, et insuper aliquid adhuc; et dicunt tertio, qui in scala stat, descende in Templum, aperi aures eorum, et infunde illa cordibus illorum, et simul fac ut sint puritates, sanctitates, et justitiae pignora Divina Trinitas divisa in Personas, quarum unaquaevis singulatim est Deus et Dominus, similis etiam est tribus Solibus in uno Mundo, in alto unus juxta alterum, et tertius infra, qui circumfundit angelos et homines, ac infert duorum calorem et lucem cum omni potentia in mentes, corda et corpora illorum, et illos sicut ignis in retortis acuit, clarificat et sublimat materias; quis non videt, si ita fieret, quod homo combureretur usque in cinerem Regimen trium Divinarum Personarum in Caelo, etiam simile foret regimini trium Regum in uno Regno; aut regimini trium Ducum ejusdem potestatis super uno Exercitu, aut potius Regimini Romano ante Caesarum tempora, quando fuerunt Consul, Senatus, et Tri-

bunus plebis, inter quos quidem divisa est potestas, at usque summa apud omnes simul, quis non videt absonum, ludicrum, et delirum, tale Regimen introducere in Caelum, ac introducitur cum potestas sicut summi Consulis addicitur Deo Patri, potestas sicut Senatus Filio, et potestas sicut Tribuni plebis Spiritui Sancto, quod fit cum functio propria attribuitur cuivis, et plus si additur, quod proprietates illae non communicabiles sint.

142 II QUOD DIVINA VIRTUS ET OPERATIO, QUAE INTELLIGITUR PER SPIRITUM SANCTUM, SINT IN GENERE REFORMATIO ET REGENERATIO, ET SECUNDUM HAS INNOVATIO, VIVIFICATIO, SANCTIFICATIO, ET JUSTIFICATIO, ET SECUNDUM HAS PURIFICATIO A MALIS, ET REMISSIO PECCATORUM, ET TANDEM SALVATIO Hae sunt in suo ordine Virtutes, quas Dominus operatur apud illos qui credunt in Ipsum, ac se accommodant, et disponunt ad receptionem et habitationem Ipsius, et hoc fit per Divinum Verum, et apud Christianos per Verbum, hoc enim est unicum medium, per quod homo ad Dominum accedit, et in quod Dominus intrat; nam ut supra dictum est, Dominus est ipsum Divinum Verum, et quicquid procedit ex Ipso, est illud: sed intelligendum Divinum Verum ex Bono, quod idem est cum Fide ex Charitate, fides enim non aliud est, quam veritas, et charitas non aliud quam bonitas Per Divinum Verum ex Bono, hoc est, per Fidem ex Charitate, homo reformatur et regeneratur, tum innovatur, vivificatur, sanctificatur, justificatur, et secundum horum progressiones et incrementa purificatur a malis, et purificatio ab his est remissio peccatorum. Sed omnes hae Operationes Domini non possunt hic singulatim exponi, quia unaquaevis suam Analysin confirmatam ex Verbo, et illustratam a ratione postulat, et hoc hujus loci non est, quare remittitur Lector ad illa quae ordine sequuntur in hoc Opere, quae sunt de Charitate, Fide, Libero Arbitrio, Paenitentia, et de Reformatione et Regeneratione Sciendum est, quod Dominus illas salutes continuo operetur apud unumquemvis hominem, sunt enim gradus ad Caelum, Dominus enim vult omnium salutem, quare salus omnium Ipsi est finis, et qui vult finem, vult media: propter salutem hominum fuit Adventus, Redemptio et Passio crucis

Ipsius, Matth. XVIII: 11. Luc. XIX: 10, et quia salus hominum Ipsi fuit et in aeternum est finis, sequitur quod supramemoratae operationes sint fines medii, et salvatio finis ultimus.

143 Operatio harum virtutum est Spiritus Sanctus, quem Dominus mittit ad illos qui credunt in Ipsum et se disponunt ad recipiendum Ipsum, ut intelligitur per Spiritum in his locis „*Dabo novum Cor et* SPIRITUM NOVUM; SPIRITUM MEUM *dabo in medio vestri, et faciam ut in salutis via ambuletis,* Ezech. XXXVI: 26. 27 Ezech. XI: 19 *Cor mundum crea in nobis Deus, et* SPIRITUM FIRMUM *innova in medio mei, reduc mihi gaudium salutis tuae, et* SPIRITUS SPONTANEUS *sustentet me,* Psalm. LI: 12. *Jehovah format* SPIRITUM HOMINIS *in medio ejus,* Sach XII: 1 *Anima mea exspectavi Te nocte, et* SPIRITU MEO *in medio mei exspectavi Te mane,* Esaj XXVI: 9. *Facite vobis Cor novum et Spiritum novum, quare moriemini Domus Israëlis,*" Ezech. XVIII: 31: praeter alibi In locis illis per Cor novum intelligitur voluntas boni, et per Spiritum novum intellectus veri; quod Dominus operetur haec apud illos qui faciunt bonum et credunt verum, ita apud illos qui in fide charitatis sunt, patet clare ab his ibi, Deus dat animam ambulantibus in ea, et ex hoc, quod dicatur Spiritus spontaneus; et quod homo operaturus sit ex sua parte, ex his, Facite vobis cor novum, et spiritum novum, quare moriemini domus Israëlis.

144 Legitur, quod cum Jesus baptizabatur, Caeli aperti sint, et Johannes viderit Spiritum Sanctum descendentem sicut Columbam, Matth. III: 16. Marc I: 10. Luc. III: 21 Joh. I: 32. 33. hoc factum est, quia Baptismus significat Regenerationem et purificationem, similiter Columba; quis non percipere potest, quod Columba non esset Spiritus Sanctus, nec quod Spiritus Sanctus esset in columba; in Caelo saepius apparent Columbae, et quoties apparent, sciunt Angeli, quod sint correspondentiae affectionum et inde cogitationum de regeneratione et purificatione apud quosdam qui in vicinia stant, quare ut primum ad illos accedunt, et cum illis de quadam alia re, quam quae in cogitationibus illorum fuit, cum apparitio illa erat, loquuntur, columbae illico evanescunt: hoc simile est sicut cum multis, quae visa sunt Prophetis, ut quod Johanni visus sit Agnus

super monte Sionis, Apoc. XIV: 1, et alibi, quis non scit, quod Dominus non fuerit ille Agnus, neque in Agno, sed quod Agnus esset repraesentatio innocentiae Ipsius, inde elucet error illorum, qui ex Columba visa super Domino cum baptizabatur, et ex voce e Caelo audita tunc, *Hic est Filius meus dilectus*, tres Personas Trinitatis deducunt. Quod Dominus hominem regeneret per fidem et charitatem, intelligitur per hoc quod Johannes Baptista dixit, *Ego vos baptizo aqua in paenitentiam, qui vero post me venturus est, ille baptizabit* Spiritu Sancto, *et igne*, Matth. III: 11 Marc I: 8. Luc. III: 16; baptizare Spiritu Sancto et igne, est regenerare per Divinum Verum quod est fidei, et per Divinum Bonum quod est charitatis. Simile significatur per haec verba Domini, *Nisi quis generatus fuerit aqua et spiritu, non potest ingredi in Regnum Dei*, Joh. III: 5, per aquam hic ut alibi in Verbo, significatur verum in naturali seu externo homine, et per spiritum verum ex bono in spirituali seu interno

145 Nunc quia Dominus est ipsum Divinum Verum ex Divino Bono, et hoc est ipsa Essentia Ipsius, et quisque ex Essentia sua agit quod agit, constat, quod Dominus continue velit, nec possit aliud velle, quam implantare verum et bonum, seu fidem et charitatem, cuivis homini Hoc illustrari potest ex multis in Mundo, ut ex his, quod omnis homo ex essentia sua velit, et cogitet, et quantum licet, loquatur et agat, ut pro exemplo, homo fidelis cogitat et intendit fidelia, homo honestus, probus, pius et religiosus, honesta, proba, pia et religiosa, et vicissim homo fastuosus, astutus, dolosus, avarus, talia quae cum essentia sua unum faciunt, hariolus non vult nisi hariolari; et stultus non nisi quam contra illa quae sapientiae sunt, garrire, verbo, Angelus non volvit et molitur nisi caelestia, et diabolus non nisi quam infernalia Simile est cum omni subjecto inferioris sortis in Regno animali, ut cum ave, bestia, pisce, verme alato et non alato, unumquodvis cognoscitur ex sua essentia seu natura, ex hac et secundum hanc est cujusvis instinctus. Similiter in Regno vegetabili, omnis arbor, omne virgultum, et omne olus, cognoscitur ex suo fructu et semine, quibus essentia sua innata est, nec potest quicquam exinde aliud produci quam sui simile et

suum: imo ab essentia de omni humo, de omni argilla, de omni lapide, tam nobili quam ignobili, deque omni minera et metallo, judicatur.

146 III. Quod Divina illa virtus et operatio, quae intelligitur per missionem Spiritus Sancti, apud Clericos in specie sit Illustratio et Instructio. Operationes Domini, in praecedente Articulo recensitae, quae sunt reformatio, regeneratio, innovatio, vivificatio, sanctificatio, justificatio, purificatio, remissio peccatorum, et demum salvatio, tam apud Clericos quam apud Laicos a Domino influunt, et recipiuntur ab illis qui in Domino sunt et Dominus in illis, Joh VI: 56 Cap XIV: 20 Cap XV: 4. 5 quod autem in specie Illustratio et Instructio, sunt causae, quia illae muneris eorum sunt, ac inauguratio in ministerium illas secum portat, et quoque credunt, quod dum ex zelo concionantur, inspirentur, sicut discipuli Domini, in quos Dominus inspiravit dicens, accipite Spiritum Sanctum, Joh XX: 22, et praeter quae Marc XIII: 11; quidam etiam testantur, quod influxum senserint Sed probe caveant, ne sibi persuadeant, quod zelus, a quo multi corripiuntur, dum concionantur, sit Divina operatio in cordibus eorum, datur enim similis, et adhuc ardentior apud Enthusiastas, et quoque apud illos qui in extremis falsis doctrinae sunt, imo apud illos qui Verbum floccipendunt, ac naturam pro Deo colunt, et fidem et charitatem sicut in saccum post tergum rejiciunt, et dum praedicant et docent, ante faciem appendunt sicut quendam ventriculum ruminatorium, ex quo expromunt et egurgitant talia, quae sciunt victui inservire auditoribus Zelus enim in se spectatus est excandescentia naturalis hominis, si intus in illa est amor veri, tunc est illa sicut ignis sacer, qui influxit in Apostolos, de quo ita in Actis illorum, *visae sunt illis divisae Linguae, tanquam ignis, seditque super unumquemvis eorum, unde impleti sunt omnes Spiritu Sancto*, Cap II: 3 4. at vero si intus in zelo aut excandescentia illa latet amor falsi, tunc est sicut ignis incarceratus ligno, qui erumpit et incendit domum; tu, qui Sanctitatem Verbi, et Divinitatem Domini negas, desume quaeso tuum saccum e dorso, et aperi illum, quod libere facis domi, et videbis Scio, quod illi, qui per Luciferum apud Esajam

intelliguntur, qui sunt qui ex Babele, dum intrant Templum, et plus dum scandunt pulpitum, imprimis qui ex societate Jesu se nominant, abripiantur a zelo, qui multis est ex amore infernali, ac inde vehementius vociferentur, et suspiria altius e pectore trahant, quam illi, qui in zelo ex amore caelesti sunt. Quod apud Clericos adhuc duae operationes spirituales sint, videatur infra, n. 155

147 Ecclesia adhuc fere nescit, quod in omni voluntate et cogitatione et inde actione et loquela hominis sit Internum et Externum, et quod homo ab infantia edoctus sit loqui ab Externo utcunque dissentit Internum, inde simulationes, assentationes et hypocrises; consequenter quod sit duplex, et ille modo simplex, cujus Externum cogitat et loquitur, atque vult et agit ab Interno, hi quoque per simplices intelliguntur in Verbo, ut Luc VIII: 15. Cap XI: 34, et alibi, tametsi plus sapientes sunt, quam duplices. Quod duplicitas et triplicitas sit in omni creato, constat ab his in corpore humano, omnis Nervus ibi consistit a fibris, et fibra a fibrillis; omnis Musculus ex fasciculis fibrarum, et hi ex fibris motricibus; omnis Arteria ex tunicis in triplici serie; simile est in Mente humana, cujus organismus spiritualis est talis; hoc est quod, ut supra dictum est, Mens humana in tres regiones distincta sit, quarum suprema, quae etiam est intima, vocatur caelestis, media spiritualis, et infima naturalis Mentes omnium hominum, qui negant sanctitatem Verbi et Divinitatem Domini, cogitant in regione infima, sed quia ab infantia didicerunt etiam spiritualia quae Ecclesiae sunt, et haec recipiunt, at illa ponunt infra naturalia, quae sunt varia scientifica, politica et civilia moralia, et quia infime et proxime loquelae in mente sedent, ex illis loquuntur in templis et in caetibus, et, quod mirum est, non aliter sciunt tunc, quam quod loquantur et doceant ex fide illorum, cum tamen, quando in suo libero sunt, quod fit domi, aperitur janua, quae occlusit internum mentis eorum, et tunc quandoque rident ad illa, quae coram caetu sermocinati sunt, dicentes corde, quod Theologica sint speciosi laquei ad captandum columbas

148. Internum et Externum talium aequiparari possunt Venenis obductis crustis saccharinis· tum colocynthidibus, quas

pueri prophetarum colligentes miserunt in pulmentum, quod dum comederent, clamabant, mors in olla, II Reg. IV: 38 ad 48. Et quoque comparari possunt Bestiae ex mari, quae habebat duo cornua sicut Agni, et loquuta est sicut draco, Apoc. XIII: 11, in sequentibus bestia illa vocatur pseudopropheta. Et sunt sicut latrones in Urbe, ubi cives morati, qui in illa moraliter agunt et rationaliter loquuntur, at cum redeunt in sylvas, ferae sunt: aut etiam sicut piratae, qui super terra homines sunt, at in mari crocodili. hi et illi incedunt dum super terra aut in urbe sunt, sicut pantherae indutae pellibus ovis; aut sicut simiae amictae vestibus humanis, ante cujus vultum appositus est typus faciei hominis. Assimilari etiam possunt meretrici, quae inungit se balsamo, fucat faciem purpura, ac investit se serico albo cum intextis floribus, quae cum in domum suam redit, nudat se coram lupercis, ac inficit illos sua lepra. Quod tales sint, qui sanctum Verbo et Divinum Domino corde derogant, per annorum experientias in Mundo Spirituali mihi datum est cognoscere, ibi enim omnes primum tenentur in externis suis, at postea his ademptis immittuntur in Interna, et tunc comoedum eorum fit tragicum.

149. IV. Quod Dominus operetur illas virtutes in illis, qui credunt in Ipsum. Quod Dominus operetur illas virtutes, quae per missionem Spiritus Sancti intelliguntur, in illis qui credunt in Ipsum, hoc est, quod illos reformet, regeneret, innovet, vivificet, sanctificet, justificet, purificet a malis, et demum salvet, constat ex omnibus illis locis in Verbo, quae confirmant, quod salus et vita aeterna sit illis qui credunt in Dominum, quae adducta supra n. 107. videantur; et insuper ab hoc „*Dixit Jesus, quisquis* Credit in Me, *sicut dicit Scriptura, flumina ex ventre ejus fluent aquae viventis, hoc dixit de* Spiritu, *quem accepturi sunt* credentes in Ipsum, Joh. VII: 38 39. Tum ex hoc, Testimonium Jesu est Spiritus prophetiae," Apoc. XIX: 10; per spiritum prophetiae intelligitur Verum doctrinae ex Verbo, prophetia non aliud significat quam doctrinam, ac prophetare docere illam, et per testimonium Jesu intelligitur confessio ex fide in Ipsum, simile intelligitur per Testimonium Ipsius in hoc loco „*Michaëlis Angeli vicerunt draconem per sanguinem Agni, et per*

Verbum Testimonii illorum: *et Draco abivit, ut faceret bellum cum reliquis seminis Ipsius, qui tenebant mandata Dei, et habent Testimonium Jesu Christi*, Apoc. XII: 11. 17.

150. Quod credentes in Dominum Jesum Christum accepturi sint spirituales illas virtutes, est quia Ipse est Salus et Vita aeterna, Salus est quia Salvator, haec quoque est nomen Ipsius Jesus, Vita aeterna, quia illis in quibus Ipse est et illi in Ipso, est vita aeterna, quare etiam Ipse vocatur Vita aeterna apud Johannem, I Epist. V: 20; nunc quia est Salus et Vita aeterna, sequitur quod etiam sit omne id per quod salus et vita aeterna obtinentur, proinde quod sit omne reformationis, regenerationis, innovationis, vivificationis, sanctificationis, justificationis, purificationis a malis, et tandem Salvatio; Dominus apud unumquemvis hominem operatur illa, hoc est, conatur inferre illa, et cum homo se accommodat et disponit ad receptionem, infert illa; ipsum activum accommodationis et dispositionis etiam est a Domino, sed si homo non spontaneo spiritu recipit illa, tunc praeter conatum, qui jugiter perstat, non potest inferre.

151. Credere in Dominum, non solum est agnoscere Ipsum, sed etiam facere praecepta Ipsius, nam modo agnoscere Ipsum est solum cogitationis ex aliquo intellectu, at facere praecepta Ipsius, est quoque agnitionis ex voluntate; Mens hominis consistit ex Intellectu et Voluntate, ac Intellectus est cogitare, ac Voluntatis est facere; quare dum homo solum agnoscit ex cogitatione intellectus, duntaxat ex dimidia mente adit Dominum, at vero cum facit, tunc ex tota, et hoc est credere: alioquin potest homo dividere cor suum, ac superficiem ejus adigere, ut se elevet sursum, dum caro ejus se invertit deorsum, et sic volat sicut aquila inter Caelum et Infernum, et tamen homo non sequitur aspectum suum, sed jucundum carnis suae, et hoc quia est in Inferno, ideo devolat illuc, et postquam ibi litavit voluptatibus suis, et libavit mustum daemonibus, induit vultum ex facetiis et visum ex scintillis ignis, et sic mentitur angelum lucis: tales satanae fiunt illi post mortem, qui agnoscunt Dominum, et non faciunt praecepta Ipsius.

152. In superiori Articulo ostensum est, quod salus et

vita aeterna hominum sint finis primus et ultimus Domini; et quia finis primus et ultimus continent fines medios in se, sequitur quod supramemoratae virtutes spirituales insimul sint in Domino, et quoque a Domino in homine, sed usque successive prodeunt; Mens enim humana crescit sicut corpus ejus, sed hoc statura, illa autem sapientia, ita quoque haec exaltatur e regione in regionem, nempe a naturali in spiritualem, et ab hac in caelestem, in hac regione est homo sapiens, in illa est intelligens, in infima sciens; sed haec exaltatio mentis non fit nisi tempore a tempore, et fit sicut homo comparat sibi vera et conjungit illa bono: hoc simile est, sicut qui aedificat domum, primum comparat sibi materias ad illam, ut lateres, tegulas, tigna, asseres, et sic ponit fundamentum, exstruit muros, distinguit in cameras, his apponit januas, et in parietibus fenestras, ac struit scalas a mansione in mansionem; haec omnia insimul insunt fini, qui est commoda et honorifica habitatio, quam ille praevidet et providet. Simile est cum Templo, quum hoc construitur, omnia ejus constructionis insunt fini, qui est cultus Dei Simile est cum omnibus aliis, ut cum hortis et agris, et quoque cum officiis et negotiis, ad quae ipse finis adminicula sibi parat.

153 V. Quod Dominus operetur ex Se a Patre, et non vicissim Per Operari hic simile intelligitur, quod per mittere Spiritum Sanctum, quoniam supramemoratae Operationes, quae sunt in genere, Reformatio, Regeneratio, Innovatio, Vivificatio, Sanctificatio, Justificatio [, Purificatio] a malis, Remissio peccatorum [et Salvatio], quae hodie attribuuntur Spiritui Sancto ut Deo per se, sunt Operationes Domini: quod hae sint ex Domino a Patre, et non vicissim, primum confirmabitur ex Verbo, et postea per plura quae rationis sunt, illustrabitur: ex Verbo ab his „*Quando venerit Paracletus*, QUEM EGO MISSURUS SUM A PATRE, *Spiritus veritatis*, *Qui a Patre exit*, *ille testabitur de Me*, Joh XV: 26. *Si non abivero*, *Paracletus non veniet ad vos*, *si vero abivero*, MITTAM ILLUM AD VOS, Joh. XVI: 7. *Paracletus*, *Spiritus veritatis*, *non loquetur ex se ipso*, *sed* EX MEO ACCIPIET *et annuntiabit vobis*, *omnia quaecunque Pater habet*, MEA SUNT, *propter hoc dixi*, *quod* EX MEO *accepturus sit*,

et annuntiaturus vobis, Joh. XVI: 13 14 15 *Spiritus Sanctus nondum erat, quia Jesus nondum glorificatus est*, Joh. VII: 39. *Jesus inspiravit in Discipulos, et dixit, accipite Spiritum Sanctum*, Joh XX: 22. *Quodcunque petieritis in Nomine meo*, HOC FACIAM, *ut glorificetur Pater in Filio, si quid petieritis in Nomine meo*, EGO FACIAM, Joh XIV: 13 14. Ex his locis manifeste patet, quod Dominus mittat Spiritum Sanctum, hoc est, operetur illa, quae hodie adscribuntur Spiritui Sancto ut Deo per se; dixit enim quod missurus sit illum a Patre, quod missurus sit illum ad vos, quod nondum fuerit Spiritus Sanctus, quia Jesus nondum glorificatus est, quod post glorificationem inspiraverit in Discipulos et dixerit, accipite Spiritum Sanctum; tum quod dixerit, quodcunque petieritis in Nomine meo, Ego faciam, ut et, quod paracletus ex Meo accepturus sit quod annuntiabit· quod Paracletus sit idem cum Spiritu Sancto, videatur Joh XIV: 26 Quod Deus Pater non operetur illas virtutes ex se per Filium, sed quod Filius ex se a Patre, constat ex his, *Deum nemo vidit unquam, Unigenitus Filius, qui in sinu Patris est, ille exposuit*, Joh I: 18 et alibi, *Non vocem Patris audivistis usquam; nec speciem Ipsius vidistis*, Joh V: 37. Ex his itaque sequitur, quod Deus Pater operetur in Filio et in Filium, sed non per Filium, verum quod Dominus operetur ex Se a suo Patre, nam dicit, *Omnia Patris mea sunt*, Joh. XVI: 15. *Quod Pater omnia dederit in manum Filii*, Joh III: 35. Tum *Quod sicut Pater habet vitam in se Ipso, ita dederit Filio vitam habere in se ipso*, Joh V: 26 ut et, *Verba quae Ego loquor, spiritus et vita sunt*, Joh VI: 63. Quod Dominus dicat quod Spiritus veritatis exeat a Patre, Joh. XV: 26, est quia a Deo Patre exit in Filium, et ex Filio a Patre; Quare etiam dicit, *In illa die cognoscetis quod Pater in Me, et Ego in Patre, et vos in Me et Ego in vobis*, Joh. XIV: 11. 20 Ex his perspicuis effatis Domini manifeste patet error in Christiano Orbe, qui est, quod Deus Pater mittat Spiritum Sanctum ad hominem; et error Ecclesiae Graecae, quod Deus Pater Illum immediate mittat: hoc, quod Dominus ex Se a Deo Patre illum mittat, et non vicissim, est e Cae-

lo, et Angeli illud vocant Arcanum, quia nondum in Mundo detectum.

154. Haec per plura, quae rationis sunt, illustrari possunt; ut per haec. notum est, quod Apostoli, postquam donati sunt Spiritu Sancto a Domino, praedicaverint Evangelium per multum orbis, et quod hoc promulgaverint ore et scriptis, et hoc fecerunt ex se ipsis a Domino; aliter enim docuit et scripsit Petrus, aliter Jacobus, aliter Johannes, et aliter Paulus, quisque secundum suam intelligentiam, Dominus implevit omnes suo spiritu, sed quisque desumpsit inde sportam secundum qualitatem suae perceptionis, et exsequuti sunt secundum qualitatem suae potentiae Omnes Angeli in caelis impleti sunt Domino, sunt enim in Domino et Dominus in illis, sed usque quisque loquitur et agit secundum statum suae mentis, quidam simpliciter, quidam sapienter, ita cum infinita varietate, et tamen unusquisque loquitur ex se a Domino. Simile est cum omni Ministro Ecclesiae, tam illo qui in veris quam qui in falsis est, cuique est suum os et sua intelligentia, et quisque loquitur ex sua mente, hoc est, ex suo spiritu quem possidet. Omnes Protestantes, sive dicantur Evangelici sive Reformati, postquam instructi sunt dogmaticis a Luthero, Melanctone vel Calvino traditis, hi seu dogmatica eorum non loquuntur ex se per illos, sed ipsi ex se ab illis, unumquodvis dogma etiam potest mille modis exponi, est enim quodvis sicut cornucopia, ex qua quisque depromit quod suo genio favet et adaequatur, et exponit secundum suam dotem. Hoc illustrari potest per cordis actionem in pulmone et in illum, et per pulmonis reactionem ex se a corde, haec sunt duo distincta, at usque reciproce unita, pulmo respirat ex se a corde, non autem cor per pulmonem, si hoc fieret, subsisteret utrumque; simile etiam est cum cordis actione in visceribus et in viscera totius corporis, cor emittit sanguinem undequaque, sed viscera inde hauriunt, quodlibet suum pensum secundum quale usus, quod praestat, et quoque secundum hoc agit, ita diversimode Idem hoc potest illustrari per haec; malum a parentibus, quod vocatur haereditarium, agit in homine et in hominem, similiter bonum a Domino, hoc supra aut intra, illud infra vel extra, si malum ageret per hominem, homo non foret reformabilis, neque

foret culpabilis, similiter si bonum a Domino ageret per hominem, nec foret reformabilis, sed quia utrumque pendet a libera electione hominis, fit reus dum ex se a malo agit, et insons dum ex se a bono: nunc quia malum est diabolus, et bonum est Dominus, fit reus si agit a diabolo, ac insons si a Domino; ex libera illa electione, quae cuivis homini est, est quod homo reformari possit. Simile est cum omni Interno et Externo apud hominem, haec sunt duo distincta, sed usque reciproce unita; Internum agit in Externo et in illud, sed non agit per Externum, Internum enim millia volvit, ex quibus Externum modo desumit accommodata usui; in Interno enim hominis, per quod intelligitur Mens ejus voluntaria et perceptiva, sunt congeries idearum in volumine, quae si effluerent per os hominis, foret sicut ventosum ex folle; Internum, quia universalia volvit, comparari potest Oceaño, aut Floreto, aut Horto, ex quibus Externum depromit quantum satis est pro usu: Verbum Domini est sicut Oceanus, Floretum et Hortus, quando Verbum est in aliqua plenitudine in Interno hominis, tunc homo loquitur et agit ex se a Verbo, et non Verbum per illum: simile est cum Domino, quia Ipse est Verbum, hoc est Divinum Verum et Divinum Bonum ibi, Dominus ex se seu ex Verbo agit in homine et in illum, non autem per illum, quia homo libere agit et loquitur a Domino dum a Verbo Sed hoc propius illustrari potest per mutuum commercium animae et corporis, quae duo distincta sunt, sed reciproce unita, Anima agit in corpore et in corpus, sed non per corpus, at corpus agit ex se ab anima; quod anima non agat per corpus, est quia non consultant et deliberant inter se, nec anima mandat aut rogat, ut corpus hoc aut illud agat, vel ex ore suo loquatur, neque corpus poscit aut petit, ut anima aliquid det et suppeditet, omne enim animae est corporis, mutuo et vicissim: simile est cum Divino et Humano Domini, est enim Divinum Patris Anima Humani Ipsius, et Humanum est Corpus Ipsius, et Humanum non petit a Divino suo ut dicat quid loquuturum et operaturum est, quare dicit Dominus, *In illo die in Nomine meo petetis, et non dico vobis, quod Ego petiturus sim Patrem pro vobis, Ipse namque Pater amat vos, quia Me amastis*, Joh. XVI: 26 27: in illo die est

post glorificationem, hoc est, post perfectam et absolutam unionem cum Patre. Hoc Arcanum est ab Ipso Domino pro illis qui e nova Ipsius Ecclesia erunt.

155 Supra in Articulo Tertio ostensum est, quod Divina illa Virtus, quae intelligitur per operationem Spiritus Sancti apud Clericos, in specie sit Illustratio, et Instructio, sed his duabus accedunt duae intermediae, quae sunt Perceptio et Dispositio, quare sunt quatuor, quae apud Clericos ordine sequuntur, Illustratio, Perceptio, Dispositio, et Instructio: Illustratio est a Domino: Perceptio est apud hominem, secundum statum mentis ejus formatum per doctrinalia, quae si vera sunt, fit perceptio clara a luce quae illustrat, at si falsa sunt, fit perceptio obscura, quae tamen potest apparere sicut clara ex confirmationibus, sed hoc est ex luce fatua, quae coram visu mere naturali est similis claritatis Dispositio autem est ex affectione amoris voluntatis, jucundum hujus amoris disponit, si hoc amoris mali et inde falsi est, excitat zelum, qui extrinsecus asper, hispidus, ardens et ignivomus est, ac intus est ira, rabies et immisericordia, si autem est boni et inde veri, est extrinsecus laevis, glaber, tonans et flagrans, ac intus est charitas, gratia et misericordia Instructio autem sequitur ut effectus ex illis ut causis Ita Illustratio, quae est a Domino, vertitur in varias luces et in varios calores, apud unumquemvis secundum statum ejus mentis.

156. VI Quod spiritus hominis sit ejus Mens, et quicquid ex illo procedit. Per Spiritum hominis in concreto non aliud intelligitur quam Mens ejus, haec enim est quae vivit post mortem, et tunc vocatur spiritus, si bonus, Spiritus angelicus et postea angelus, si malus, Spiritus satanicus, et postea satanas Mens cujusvis hominis est Internus ejus homo, qui actualiter est homo, et intus in Externo homine, qui facit corpus ejus, quare dum rejicitur corpus, quod fit per mortem, est in plena forma humana. Errant itaque, qui credunt quod Mens hominis modo sit in Capite, ibi solum est in principiis, ex quibus primum exit omne quod homo ex intellectu cogitat et ex voluntate agit, in corpore autem est in principiatis, formatis ad sentiendum et agendum; et quia intus adhaeret corporeis, infert illis sensum et motum, et quoque

inspirat perceptionem, sicut corpus cogitet et agat ex se, sed quod hoc sit fallacia, omnis sapiens novit. Nunc quia spiritus hominis ex intellectu cogitat et ex voluntate agit, et corpus non ex se sed ex illo, sequitur quod per spiritum hominis intelligatur ejus intelligentia et amoris affectio, et quicquid ex illis procedit et operatur. Quod spiritus hominis talia quae mentis sunt, significet, constat ex multis locis in Verbo, quae dum modo adducuntur, a quovis videri potest, quod non aliud sint: ex multis sint haec pauca, *Bezaaleel est impletus spiritu sapientiae, intelligentiae et scientiae*, Exod. XXXI: 3 Nebuchadnezar de Daniele, *quod spiritus excellens, scientiae, intelligentiae et sapientiae esset in eo*, Dan IV: 5. [Cap. V, 12. 14] *Impletus est Jehoschua spiritu sapientiae*, Deut. XXXIV: 9. *Facite vobis cor novum et spiritum novum*, Ezech. XVIII: 31 *Beati pauperes spiritu, quia talium est Regnum Caelorum*, Matth. V: 3 *Habito in contrito et humili spiritu, ad vivificandum spiritum humilium*, Esaj LVII: 15. *Sacrificia Dei spiritus infractus*, Psalm LI: 19 *Dabo pallium laudis loco spiritus contracti*, Esaj LXI: 3 praeter alibi. Quod spiritus significet talia quae Mentis perversae et iniquae sunt, constat ex his: *Dixit prophetis stultis, qui abeunt post spiritum suum*, Ezech. XIII: 3 *Concipite quisquilias, parite stipulam, quoad spiritum vestrum, ignis comedet vos*, Esaj XXXIII: 11. *Vir qui vagabundus spiritu, et mendacium effutit*, Mich. II: [11.] *Generatio, cujus non constans cum Deo spiritus*, Psalm. LXXVIII: 8. *Spiritus scortationum*, Hosch. V: 4 Cap. IV: 12 *Ut liquescat omne cor, et contrahatur omnis spiritus*, Ezech. XXI: 12 *Quod ascendit super spiritum vestrum, non fiet unquam*, Ezech. XX: 32 *Modo non in spiritu ejus dolus*, Psalm XXXII: 2. *Spiritus Pharaonis turbatus est*, Gen. XLI: 8. similiter *Nebuchadnezaris*, Dan. II: 3. Ex his et perpluribus aliis locis manifeste constat, quod spiritus significet mentem hominis, et talia quae Mentis sunt

157. Quoniam per Spiritum hominis intelligitur Mens ejus, ideo per ESSE IN SPIRITU, quod aliquoties in Verbo dicitur, intelligitur status mentis separatae a corpore, et quia in illo statu Prophetae viderunt talia, quae in Mundo Spirituali existunt, ideo vocatur ille Visio Dei, status ille fuit tunc illis,

qualis est ipsis Spiritibus et Angelis in illo Mundo; in illo statu spiritus hominis, sicut mens ejus quoad visum, transferri potest e loco in locum, manente corpore in suo. Hic status est, in quo ego nunc per 26 annos fueram, cum discrimine, quod in spiritu et simul in corpore, et modo aliquoties extra corpus. Quod Ezechiel, Sacharias, Daniel, et Johannes cum scripsit Apocalypsin, in illo statu fuerint, constat ex sequentibus; dicit Ezechiel „*Spiritus sustulit me, et reduxit me in Chaldaeam ad Captivitatem in* Visione Dei, *in* Spiritu Dei, *ita ascendit super me* Visio, *quam vidi*, Cap XI: 1 24. *Quod sustulerit illum Spiritus, et audiverit post se terrae motum*, Cap III. 12 14. *Quod sustulerit illum Spiritus inter Terram et Caelum, et abduxerit Hierosolymam, et viderit abominationes*, Cap. VIII: 3 seq. *Quod viderit quatuor Animalia, quae erant Cherubi, et varia apud illos*, Cap I et Cap. X. Tum *novam Terram et novum Templum, et Angelum metientem illa*, Cap. XL ad XLVIII, quod tunc fuerit in Visione et in Spiritu, Cap XL: 2 Cap. XLIII: 5 Simile factum est cum Sacharia, in quo tunc Angelus fuit, cum vidit *Virum equitantem inter myrtos*, Cap. I: 8 seq *Quatuor cornua, et virum in cujus manu funiculus mensurae*, Cap II: 1. 5. seq. *Joschuam Sacerdotem magnum*, [Cap. III: 1 seq. *Candelabrum et duas Oleas*, Cap. V: 1 seq. *volumen volans et epham*,] [*] Cap V: 1. 6. *Quatuor Currus exeuntes inter duos montes, et Equos*, Cap. VI: 1. seq In simili statu fuit Daniel, cum vidit *quatuor Bestias ascendentes ex mari, et plura de illis*, Cap. VII: 1. seq. cum vidit *Pugnas arietis et hirci*, Cap. VIII: 1 seq. Quod viderit illa *in Visione*, Cap. VII: 1. 2 7. 13 Cap VIII: 2. Cap. X: 1. 7. 8. Quod *Angelus Gabriel visus ei sit in Visione, et loquutus cum illo*, [Cap. IX: 21.] Simile factum est cum Johanne, quando scripsit Apocalypsin, qui dicit se fuisse *in Spiritu* die Dominica, Apoc I: 10; quod delatus in desertum *in Spiritu*, Cap XVII: 3. super montem altum *in Spiritu*, Cap. XXI: 10 Quod [equos] viderit *in Visione*, Cap IX: 17: et alibi, quod *Viderit* illa, quae descripsit, ut cum vidit Filium hominis in medio septem can-

---

[*] [Conf. Doct. N. H. de Domino, n. 52.]

delabrorum: Tabernaculum, Templum, Arcam et Altare in Caelo: Librum obsignatum septem sigillis, et ex illo exeuntes Equos: quatuor Animalia circa Thronum: 12000 Electos, ex unaquavis Tribu; Agnum tunc super Monte Sionis: Locustas ascendentes ex abysso; Draconem et ejus pugnam cum Michaële: Mulierem parientem filium masculum, ac fugientem in desertum propter Draconem: Bestias duas, unam ascendentem ex mari, et alteram ex terra: Mulierem sedentem super Bestia coccinea: Draconem ejectum in stagnum ignis et sulphuris: Equum album et Caenam magnam: Urbem Sanctam Hierosolymam descendentem, descriptam quoad portas, murum et hujus fundamenta; Fluvium aquae vivae, et arbores vitae facientes fructus quovis mense, praeter plura In simili statu fuerunt Petrus, Jacobus et Johannes, cum viderunt Jesum transformatum; et Paulus cum audivit e Caelo ineffabilia.

COROLLARIUM.

158 Quoniam in hoc Capite de Spiritu Sancto actum est, meretur omnino memorare, quod in Verbo Veteris Testamenti nullibi nominetur Spiritus Sanctus, sed modo Spiritus sanctitatis in tribus locis, semel apud Davidem Psalm. LI: 13; et bis apud Esajam Cap. LXIII: 10. 11. Verum in Verbo Novi Testamenti, tam apud Evangelistas, quam in Actis Apostolorum, et in horum Epistolis frequenter; causa est, quia tunc primum erat Spiritus Sanctus, quando Dominus in mundum venit, ille enim ex Ipso a Patre procedit; nam Dominus est Solus Sanctus, Apoc XV: 4; quare etiam dicitur ab Angelo Gabriele ad Mariam Matrem, Sanctum *quod nascetur ex te*, Luc I: 35. Quod dictum sit, *Nondum erat Spiritus Sanctus quia Jesus nondum glorificatus est*, Joh VII: 39, et tamen prius dicatur, quod Spiritus Sanctus impleverit Elisabetham, Luc I: 41, tum Sachariam, Luc. I: 67; ut et Simeonem Luc. II: 25, erat causa, quia Spiritus Jehovae Patris implevit illos, qui Spiritus Sanctus vocatus est propter Dominum, qui jamdum in Mundo erat. Haec causa est, quod in Verbo Veteris Testamenti nullibi dicatur, quod Prophetae loquuti sint a Spiritu Sancto, sed a Jehovah; ubivis enim

dicitur, JEHOVAH LOQUUTUS EST AD ME, VERBUM A JEHOVAH FACTUM EST AD ME, DIXIT JEHOVAH, DICTUM JEHOVAE; ut nemo dubitet quin ita sit, volo solum ex JEREMIA afferre, ubi haec dicuntur, Cap I: 4 7 11. 12 13. 14. 19 Cap II: 1. 2. 3 4. 5. 9 19. 22. 29. 31 Cap III: 1 6 10. 12 14. 16 Cap IV: 1 3 9 17 27 Cap V: 11. 14. 18. 22 29. Cap VI 6. 9 12. 15 16 21. 22 Cap. VII: 1. 3. 11. 13. 19. 20. 21. Cap VIII: 1 3 12. 13 Cap. IX: 2. 6. 8. 12. 14 16. 21. 23 24. Cap X: 1. 2 18 Cap. XI: 1. 6. 9. 11. 17 18. 21. 22 Cap. XII: 14 17. Cap. XIII: 1. 6 9. 11. 12. 13. 14. 15. 25 Cap XIV: 1. 10 14. 15 Cap XV: 1. 2 3. 6. 11. 19 20 Cap XVI: 1 3 5. 9. 14 16 Cap XVII: 5. 19 20. 21. 24. Cap XVIII: 1. 5. 6 11. 13 Cap XIX: 1 3 6. 12. 15 Cap. XX: 4 Cap XXI: 1. 4 7. 8. 11 12 Cap. XXII: 2. 5. 6. 11 [16.] 18 24. 29. 30. Cap XXIII: 2 5 7 12 15 24. 29. 31 38. Cap XXIV: 3 5. 8 Cap. XXV: 1 3 7 8. 9. 15 27. 28 29. 32. Cap. XXVI: 1. 2. 18 Cap. XXVII: 1 2. 4 8 11 16. 19 21. 22. Cap. XXVIII: 2. 12. 14. 16. Cap. XXIX: 4. 8 9. 16. 19. 20 21 25 30. 31 32 Cap XXX: 1. 2. 3. 4 5 8 10. 11 12 17 18. Cap XXXI: 1 2. 7. 10. 15 16. 17 23. 27. 28. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. Cap XXXII: 1 6 14. 15. 25 26. 28 30. 36 42. [44] Cap. XXXIII: 1. 2. 4. 10 [11] 12 13. 17. 19. 20 23. 25. Cap XXXIV: 1 2. 4 8 12 13 17 22. Cap. XXXV: 1 13. 17 18. 19 Cap. XXXVI: 1. 6 27 29 30 Cap. XXXVII: 6. 7. 9 Cap XXXVIII. 2 3 17. Cap. XXXIX: 15 16 17 18 Cap. XL: 1 Cap XLII: 7. 9. 15 18. 19. Cap XLIII· 8 10 Cap XLIV: 1 2. 7 11. 24. 25 26. 30. Cap XLV: 1. 2 5 Cap XLVI: 1. 23 25. 28. Cap. XLVII: 1. Cap XLVIII: 1. 8 12 30. 35. 38. 40. 43 44 47. Cap. XLIX: 2 5. 6 7 12. 13 16. 18 26. 28. 30. 32. 35. 37. 38 39 Cap L: 1. 4 10 18 20 21. 30. 31. 33 35. 40. Cap LI: 25. 33. 36 39 52 58: Haec solum apud JEREMIAM; simile dicitur apud omnes reliquos Prophetas, et non quod loquutus sit Spiritus Sanctus, nec quod Jehovah loquutus sit ad illos per Spiritum Sanctum

* * * * *

159. His adjiciam haec MEMORABILIA. PRIMUM: Quondam cum fui in consortio cum Angelis in Caelo, vidi ad distantiam infra magnum Fumum, et ex illo per vices erumpentem ignem, et tunc Angelis mecum confabulantibus dixi, quod pauci hic sciant, quod fumus in Infernis visus exoriatur ex falsis per ratiocinia confirmatis, et quod ignis sit ira excandescens contra illos qui contradicunt; quibus addidi, quod hoc tam ignotum sit in hoc Mundo, sicut est in meo, ubi corpore vivo, quod flamma non aliud sit quam incensus fumus; quod ita sit, saepius sum expertus, in foco enim vidi fumos ex lignis ascendentes, et cum eis intuli ignem per titionem, vidi fumos illos verti in flammas, et has in simili forma cum illis, singulae enim particulae fumi fiunt scintillulae, quae conjunctim flagrant, sicut etiam fit cum pulvere pyrio accenso: simile est cum hoc Fumo, quem infra videmus, hic consistit ex totidem falsis, et ignis erumpens ut flamma ibi est excandescentia zeli pro illis. Tunc mihi dixerunt Angeli, oremus ad Dominum ut liceat descendere et accedere, ut percipiamus quaenam falsa sunt quae apud illos ita fumant et flagrant, ac datum est; et ecce apparuit columna lucis circum nos continua ad locum illum, et tunc vidimus quatuor Turmas spirituum, qui strenue confirmabant, quod Deus Pater, quia invisibilis, adeundus et colendus sit, et non Filius Ipsius natus in Mundo, quia homo et visibilis: cum spectavi ad latera, ad sinistrum visi sunt Docti ex Clericis, et post illos indocti; et ad dextrum Eruditi ex Laicis, et post illos ineruditi; at inter nos et illos erat hians intercapedo, quae non transiri potuit: sed oculos et aures vertimus ad sinistrum, ubi erant Docti ex Clericis et post illos indocti, et audivimus de Deo ita ratiocinantes; novimus ex Doctrina nostrae Ecclesiae, quae una est de Deo in toto Europaeo Orbe, quod Deus Pater, quia invisibilis est, adeundus sit, et simul tunc Deus Filius et Deus Spiritus Sanctus, qui etiam invisibiles sunt, quia coaeterni cum Patre; et quia Deus Pater est Creator universi, et inde in Universo, quocunque vertimus oculos nostros, praesens est, et cum ad Illum oramus, gratiose exaudit, et post Mediationem a Filio acceptam, mittit spiritum sanctum, qui in corda nostra infert gloriam justitiae Filii sui, et nos beatificat, nos creati Doctores

Ecclesiae, dum concionati sumus, sanctam missionis istius operationem in pectoribus nostris sensimus, et anhelavimus devotionem ex praesentia illius in mentibus nostris; ita afficimur, quia omnes sensus nostros dirigimus ad Deum invisibilem, qui non singulariter in visu intellectus nostri, sed universaliter in toto systemate mentis et corporis nostri per spiritum emissarium suum operatur; tales effectus non sisteret cultus Dei visibilis, seu coram mentibus conspicui sicut homo His dictis inducti e Clericis, qui steterunt post illos, adplauserunt, et adjecerunt hoc, unde est Sanctum nisi a Divino inconspicuo et imperceptibili; ad hoc, ut primum tangit ostium auditus nostri, expandimus vultus facierum nostrarum, ac laetificamur sicut ex mulcimine aurae odoriferae, et quoque plangimus pectora nostra, aliter ad perspicuum et perceptibile, hoc dum intrat aurem, fit mere naturale, et non Divinum: propter similem causam Romano Catholici Missas suas latino idiomate exclamant, et hostias, de quibus Divina mystica edunt, ex adytis altarium depromunt et monstrant, ad quae, ut ad arcanissima, populus cadit super genua, et respirat sanctum. Post haec convertimus nos ad dextrum, ubi Eruditi, et post illos inerudili ex Laicis constiterunt, et ab Eruditis audivi haec, novimus quod sapientissimi ex Antiquis, Deum inconspicuum coluerint, quem vocaverunt Jehovam, at quod post hos in aevo quod successit fecerint sibi deos ex defunctis Monarchis, ex quibus erant Saturnus, Jupiter, Neptunus, Pluto, Apollo, tum Minerva, Diana, Venus, Themis, et illis exstruxerint fana, et Divinum cultum addixerint, ex quo cultu, quum tempore descendit, exorta est idololatria, ex quo totus orbis tandem insanivit; nos ideo ad sacerdotium et presbyterium nostrum consensu unanimiter accedimus, quod tres Divinae Personae ab aeterno, quarum unaquaevis Deus, fuerint et sint; satis nobis est quod inconspicui sint: his ineruditi post illos adjecerunt, consentimus, numne Deus est Deus, et homo est homo, sed scimus, quod si quis proponit Deum hominem, Communio plebeja, cui sensualis idea de Deo est, accessura sit. Post haec dicta, aperti sunt oculi illorum, et viderunt nos prope se, et illi tunc ex indignatione quod audiverimus illos, obmutuerunt; at Angeli tunc ex potentia sibi data

occluserunt exteriora seu inferiora cogitationum illorum, ex quibus loquuti sunt, et aperuerunt interiora seu superiora, et ex his adegerunt illos loqui de Deo, et tunc loquuti dixerunt, quid Deus, non vidimus speciem Ipsius, nec audivimus vocem Ipsius, quid itaque Deus nisi quam Natura in suis primis et ultimis, hanc vidimus, quia lucet in oculis nostris, et hanc audivimus quia sonat in auribus nostris: his auditis, diximus illis, num usquam videritis Socinum, qui solum Deum Patrem agnovit, aut Arium qui Divinum Domini Salvatoris negavit, aut aliquos asseclas illorum, ad quae responderunt, non vidimus; sunt diximus in profundo sub vobis, et mox inde aliqui arcessiti sunt, et quaesiti de Deo, similiter ac illi prius loquuti sunt, ac insuper, quid Deus, possumus facere deos, quotcunque volumus; et tunc diximus, incassum est cum vobis de Filio Dei nato in Mundo loqui, sed usque eloquemur hoc, quod ne fides de Deo, in Ipsum et ab Ipso, propterea quod nemo viderit Ipsum, et illa sic tanquam bullà aquea in aëre in prima et secunda aetate pulchre colorata, et in tertia et sequente diffiueret in nihilum, placuerit Jehovae Deo descendere et assumere Humanum, et sic Se in conspectum mittere, et convincere, quod Deus non sit Ens rationis, sed Ipsum quod Fuit, Est et Erit ab aeterno in aeternum, et quod Deus non sit vox trium syllabarum, sed quod sit omne rei ab Alpha ad Omega, consequenter quod sit Vita et Salus omnium qui credunt in Ipsum visibilem, et non illorum qui dicunt se credere in Deum invisibilem, nam credere, videre et cognoscere, unum faciunt; quare dixit Dominus ad Philippum, qui videt et cognoscit Me, videt et cognoscit Patrem, et alibi, quod voluntas Patris sit, ut credant in Filium, et qui credit in Filium, habeat vitam aeternam, at qui non credit Filio, non videbit vitam, sed ira Dei super illum maneat, haec et illa dicit apud Johannem Cap. III: 15. 16. 36. Cap. XIV: 6 ad 15. His auditis, multi ex quatuor Turmis excanduerunt in tantum, ut fumus et ignis exiret ex naribus illorum; quare abivimus, et Angeli, postquam me comitati sunt domum, ascenderunt in suum Caelum.

160. Secundum Memorabile: Quondam in comitatu cum Angelis ambulavi in Mundo spirituum, qui medius est

inter Caelum et Infernum, in quem omnes homines post mortem primum veniunt, et praeparantur, boni ad Caelum, et mali ad Infernum, et colloquutus cum illis de pluribus, inter quae etiam de hoc, quod in Mundo, ubi sum corpore, tempore noctis, innumerabiles Stellae, majores et minores, appareant, et quod illae sint totidem soles, qui modo lucem in Mundum nostri solis transmittunt; et cum vidi, quod in vestro Mundo etiam conspiciantur Stellae, autumavi quod hae totidem sint, quot in Mundo, ubi sum. Angeli ex hoc sermone delectati, dicebant, quod forte totidem sint, quoniam unaquaevis Societas Caeli, coram illis qui sub caelo sunt, quandoque lucet sicut Stella, et Societates Caeli sunt innumerabiles, omnes ordinatae secundum varietates affectionum amoris boni, quae in Deo infinitae sunt, et inde ex Illo innumerabiles; et quia hae ante creationem praevisae sunt, arbitror quod secundum illarum numerum provisae, hoc est, creatae sint totidem Stellae in Mundo ubi homines, qui in naturali materiali corpore erunt. Cum ita confabulabamur, vidi in septentrione Viam stratam, Spiritibus ita constipatam, ut vix vestigii locus daretur inter duos, et dixi Angelis, quod hanc viam etiam prius viderim, ac Spiritus sicut turmas exercitus super illa, et quod audiverim, hanc viam esse, quam omnes, qui e Mundo naturali decedunt, pertranseunt: quod Via illa tanto numero Spirituum operta sit, est causa, quia aliquot myriades hominum quavis septimana obeunt, et omnes illi post mortem in hunc Mundum transmigrant: his addiderunt Angeli, quod via illa terminetur in hoc Mundo in ejus medio, ubi jam nos sumus; quod in medio ejus, sit causa, quia a latere versus Orientem sunt Societates quae in Amore in Deum et erga proximum sunt, et ad sinistrum versus Occidentem Societates ex illis qui contra illos amores sunt, et antrorsum in meridie Societates ex illis qui intelligentiores reliquis sunt; inde est, quod recentes e Mundo naturali huc primum alluant: quando hic sunt, tunc in externis, in quibus proxime in priori Mundo fuerunt, sunt, et postea successive immittuntur in sua interna, et explorantur quales sunt, et post explorationem feruntur boni ad sua loca in Caelo, et mali ad sua loca in Inferno.

Constitimus in medio, in quod terminabatur via affluxus,

et diximus, moremur hic parumper, et loquamur cum quibusdam novis advenis: et ex alluentibus elegimus duodecim; et quia omnes erant recentes ex Mundo naturali, non sciebant aliter, quam quod adhuc ibi essent; et interrogavimus illos, quid de Caelo et Inferno, et quid de Vita post mortem, sentiunt, ad quae Unus ex illis respondit, quod Sacer noster Ordo impresserit mihi fidem, quod victuri simus post mortem, et quod Caelum et Infernum sint, et inde ego credidi, quod omnes qui moraliter vivunt, in Caelum veniant, et quia omnes moraliter vivunt, quod nemo in Infernum, et sic quod Infernum sit fabula efficta a Clero, ut deterreantur a male vivere: quid refert, si de Deo cogitem ita vel ita, cogitatio est modo sicut gluma aut bulla super aqua, quae diffluit et abit. Alter prope illum dixit, mea fides, est, quod Caelum et Infernum sint, et quod Deus regat Caelum et Diabolus Infernum, et quia hostes sunt, et inde sibi oppositi, unus vocat malum quod alter bonum, et quod moralis homo simulator, qui potest facere ut malum appareat sicut bonum et bonum sicut malum, ab utriusque parte stet, quid tunc interest, sive cum uno aut altero Domino sim, modo faveat, jucundat homines aeque malum ac bonum. Tertius a latere ejus dixit; quid mea refert, si credam quod Caelum et Infernum sint, nam quis inde venit et narravit, si omnis homo post mortem viveret, cur non ex tanta multitudine unus rediisset et nuntiavisset. Quartus juxta illum dixit, informabo te cur non aliquis redierit et nuntiaverit, causa est, quia homo dum exspiravit animam, et mortuus est, tunc vel fit larva et dissipatur, vel est sicut spiritus oris, qui modo est ventus, quomodo potest talis redire, et cum aliquo loqui. Quintus excepit et dixit, amici, exspectate ad diem Ultimi judicii, quia omnes tunc redibunt in sua corpora, et videbitis illos, et loquemini cum illis, et narrabit tunc quisque sua fata alteri. Sextus e diametro stans, et ridens dixit, quomodo potest spiritus, qui est ventus, redire in corpus a vermibus exesum, et simul in ejus sceleton Sole exustum ac in pulverem dilapsum, et quomodo aliquis Aegyptius factus Mumia, et a pharmacopola immixtus extractis vel emulsis, epotis aut comestis, redire et aliquid narrare, quare exspectate si vobis est fides, ultimum illum diem, sed exspecta-

tione perenni et perenni frustra. Septimus post hunc dixit, si crederem Caelum et Infernum, et inde vitam post mortem, crederem etiam aves et bestias aeque victuras, suntne aliquae ex his aeque morales et rationales ut homines; negatur quod bestiae vivant, quare ego nego quod homines, est par ratio, unum sequitur ex altero; quid homo nisi animal. Octavus a tergo hujus stans accessit et dixit, credite si vultis Caelum, sed ego non credo Infernum, estne Deus Omnipotens, et potest salvare unumquemvis. Tunc Nonus palpans manum ejus, et dixit, Deus non modo est Omnipotens, sed etiam gratiosus, non potest aliquem mittere in ignem aeternum, et si quis ibi est, non potest quin illum inde eximat et attollat. Decimus excurrit ex ordine in medium, et dixit, nec ego credo Infernum, nonne Deus misit Filium suum, et Ille expiavit et sustulit totius Mundi peccata, quid tunc valet Diabolus contra id, et quia non valet, quid tunc Infernum. Undecimus, qui fuit Sacerdos, hoc audito excanduit, et dixit, numne scis, quod illi qui adepti sunt fidem, cui meritum Christi inscriptum est, salventur, et quod illi quos Deus eligit, adipiscantur illam fidem, estne Electio in Arbitrio Omnipotentis, et in Ipsius Judicio, quinam sunt digni, quis potest contra illa. Duodecimus, qui erat Politicus, tacuit, at rogatus ut coronaret responsa, dixit, non quicquam de Caelo, Inferno et de Vita post mortem e pectore expromam, quoniam de illis non quisquam aliquid scit, sed usque absque vituperatione sinite, ut Sacerdotes praedicent illa, sic etenim mentes vulgi ab invisibili vinculo tenentur obstrictae legibus et ducibus, pendetne ab hoc Salus publica.

Nos talibus auditis obstupuimus, et diximus inter nos, hi tametsi Christiani nominantur, non sunt homines nec bestiae, sed homines bestiae: verum ad excitandum illos e somno, diximus, est Caelum et Infernum, et est Vita post mortem, quod sint, convincemini, dum ignorantiam de statu vitae, in quo nunc estis, discutimus; quisque enim primis diebus post mortem, non aliter scit, quam quod adhuc vivat in eodem Mundo, in quo prius, tempus enim praeterlapsum est sicut somnus, ex quo cum quis expergiscitur, non sentit aliter quam quod sit ubi fuit; simile est cum vobis hodie, quare loquuti

estis similiter ut cogitavistis in Mundo priori: et Angeli excusserunt ignorantiam, et tunc se viderunt in alio Mundo, ac inter illos, quos non cognoverunt, et tunc exclamabant, oh ubi sumus; et diximus, non amplius in Mundo naturali sed in Mundo spirituali, et nos sumus Angeli: tunc post evigilationem, dixerunt, si estis vos Angeli, monstrate nobis Caelum, et respondebamus, moremini hic paulisper, et redibimus, et post semissem horae reversi vidimus illos exspectantes nos, et diximus, sequimini nos in Caelum, et sequuti sunt, et cum illis ascendimus, et quia nos eramus cum illis, custodes aperiebant portam, et immittebant; et nos diximus illis, qui in limine excipiebant advenas, explorate illos; et illi circumverterunt illos, et viderunt quod Occipitia illorum essent valde excavata; et tunc dixerunt, recedite ab hinc, quia jucundum amoris malefaciendi vobis est, et inde non conjuncti estis Caelo, cordibus enim vestris negavistis Deum, et sprevistis religionem: et nos tunc diximus illis, ne moremini, quia alioquin ejiciemini, et festinabant deorsum et abiverunt.

In via domum loquuti sumus de causa, cur Occipitia illorum, quibus jucundum malefaciendi est, in hoc Mundo excavata sint, et dixi hanc causam, quod homini duo Cerebra sint, unum in Occipitio, quod vocatur Cerebellum, et alterum in Frontispicio, quod vocatur Cerebrum, et quod in Cerebello habitet amor voluntatis, et in Cerebro cogitatio intellectus, et quod dum cogitatio intellectus non ducit amorem voluntatis hominis, intima Cerebelli, quae in se caelestia sunt, concidant, inde Excavatio.

161 Tertium Memorabile. Quondam in Mundo Spirituali audivi sonum sicut Molae, erat in Plaga ejus Septentrionali: primum miratus sum quid hoc, sed recordatus sum, quod per Molam et Molere intelligatur ex Verbo inquirere quod inservit Doctrinae, quare accessi ad locum, ubi auditus est ille Sonus, et cum prope eram, evanescebat sonus; et tunc videbam lacunatum quid supra terram, ad quod patebat aditus per antrum, quo viso descendi et intravi; et ecce erat Camera, in qua vidi Virum senem sedentem inter libros, tenentem ante se Verbum, et inquirentem inde quid inserviebat doctrinae ejus; schedulae jacebant circum, quibus inservientia inscripsit; in Camera contigua erant scribae, qui schedulas colligebant,

et illa quae super illis scripta erant, integrae chartae mandabant. Quaesivi primum de Libris circum illum, dixit, quod omnes agerent de FIDE JUSTIFICANTE, profunde illi ex Suionia et Danemarchia, profundius illi qui ex Germania, et adhuc profundius illi qui ex Britannia, et profundissime illi qui ex Batavia; et addidit, quod in variis discrepent, sed in Articulo de Justificatione et Salvatione per solam fidem, omnes conveniant. Postea dixit, quod ex Verbo nunc colligat hoc primum Fidei justificantis, quod Deus Pater exciderit gratia erga Genus humanum propter iniquitates ejus, et quod ideo Divina necessitas ad salvandum homines fuerit, ut fieret satisfactio, reconciliatio, propitiatio, mediatio per aliquem, qui in se susciperet damnationem justitiae, et quod hoc nullatenus potuerit fieri quam per unicum suum Filium; et quod postquam hoc factum est, apertus sit accessus ad Deum Patrem propter Ipsum, nam dicimus, Pater miserere nostri propter Filium, et dixit, video et vidi quod hoc sit secundum omnem rationem et scripturam, quomodo alioquin potuisset Deus Pater adiri, nisi per fidem in meritum Filii Audivi hoc, et obstupui, quod dixerit id esse secundum rationem et secundum scripturam, cum tamen est contra rationem et contra Scripturam, quod etiam aperte ei dixi: ille tunc in excandescentia zeli sui regessit, quomodo potes ita loqui: quare aperui mentem, dicens, annon contra rationem est cogitare, quod Deus Pater exciderit gratia pro Genere humano, et reprobaverit et excommunicaverit illud; estne Divina Gratia attributum Divinae Essentiae, quare excidere gratia foret excidere Divina Essentia, et excidere Divina sua Essentia foret non magis esse Deus, num potest Deus abalienari a Seipso; crede mihi, quod Gratia a parte Dei, sicut est infinita, etiam sit aeterna; gratia Dei a parte hominis potest amitti, si non recipit illam; si gratia a Deo recederet, actum foret cum Universo Caelo et cum universo Genere humano; quare permanet gratia a parte Dei in aeternum, non modo erga Angelos et Homines, sed etiam erga diabolos in Inferno: cum hoc secundum rationem est, cur dicis quod ad Deum Patrem unicus accessus sit per fidem in meritum Filii, cum tamen perpetuus est per gratiam. Sed cur dicis accessum ad Deum Patrem propter Filium, et non per Filium, estne Filius Mediator et Salvator, cur non

adis Ipsum Mediatorem et Salvatorem, estne Ille Deus et Homo, quis in terris adit immediate aliquem Caesarem, Regem aut Principem, annon procurator et introductor erit, scisne quod Dominus in Mundum venerit, ut Ipse introducat ad Patrem, et quod non detur nisi per Ipsum accessus, et quod hic accessus perpetuus sit, quum immediate adis ipsum Dominum, quoniam Ipse est in Patre et Pater in Ipso, inquire nunc in Scriptura, et visurus es, quod hoc sit secundum illam, et quod tua via ad Patrem sit contra illam, sicut est contra rationem; dico tibi etiam, quod sit protervitas scandere ad Deum Patrem, et non per Ipsum, qui in sinu Patris est, et solus apud Illum, anne legisti Joh XIV: 6 His auditis Senex ille excanduit in tantum, ut exsiliret solio, et clamaret ad Scribas suos, ut me ejicerent, et cum actutum a me ipso egressus sum, projecit post me extra fores Librum, quem forte manus ejus apprehendit, et ille Liber erat Verbum.

162 QUARTUM MEMORABILE. Exorta est lis inter Spiritus, num quisquam possit videre aliquod verum doctrinale Theologicum in Verbo, nisi a Domino: in eo convenerunt omnes, quod nemo possit nisi a Deo, *quia non potest homo sumere quicquam, nisi sit datum illi e Caelo*, Joh III: 27, quapropter litigabatur, num aliquis possit, nisi adeat immediate Dominum; dixerunt ab una parte, quod Dominus directe adeundus sit, quia est Verbum, ab altera parte, quod etiam videatur verum doctrinale, cum Deus Pater immediate aditur: quare declinabat lis in hoc primum, num alicui Christiano liceat Deum Patrem immediate adire, et sic scandere supra Dominum, et annon hoc sit insolentia et audacia indecens et temeraria, quia Dominus dicit, quod nemo *veniat ad Patrem nisi per Ipsum*, Joh. XIV: 6: sed hoc reliquerunt, et dixerunt, quod homo possit videre verum doctrinale ex Verbo a suomet lumine naturali, sed hoc rejectum est; quare institerunt, quod videri possit ab illis, qui ad Deum Patrem orant; et lectum est coram illis aliquid ex Verbo, et tunc orabant super genubus, ut Deus Pater illustraret illos, et ad verba quae lecta coram illis ex Verbo, dixerunt, quod hoc et illud esset verum ibi, sed erat falsum; ita aliquoties usque ad taedium; tandem fassi sunt quod non possint: at ab altera, qui

immediate adiverunt Dominum, videbant vera, et informabant illos. Post hanc litem ita diremtam, ascenderunt aliqui ex Abysso, qui apparuerunt primum sicut Locustae, et postea sicut homunciones; erant, qui in Mundo oraverunt ad Deum Patrem, et Justificationem per solam fidem confirmaverunt; erant iidem, de quibus in Apocalypsi Cap. IX: 1 ad 11, agitur; hi dicebant, quod videant id quod homo justificetur per solam fidem absque operibus legis in clara luce, et quoque ex Verbo; interrogati sunt per quam fidem, responderunt in Deum Patrem; sed postquam explorati sunt, dictum est illis e Caelo, quod ne quidem unum Verum doctrinale ex Verbo sciant, at regesserunt, quod usque videant Vera sua, in luce; tunc dictum est illis, quod videant illa in luce fatua, quaesiverunt, quid est lux fatua, informati sunt, quod lux fatua sit lux confirmationis falsi, et quod illa lux correspondeat luci, in qua sunt Noctuae et Vespertiliones, quibus tenebrae sunt lux, et lux sunt tenebrae: hoc confirmabatur per id, quod cum spectabant sursum ad Caelum, ubi ipsa Lux, viderent tenebras, et cum spectabant deorsum ad Abyssum, unde erant, viderent lucem. Ex hac confirmatione indignati dixerunt, quod sic Lux et Tenebrae non sint aliquid, sed modo status oculi, ex quo dicitur quod lux sit lux, et quod tenebrae sint tenebrae; at ostensum est, quod Lux fatua, quae est lux confirmationis falsi, illis esset, et quod lux eorum modo esset activitas mentis eorum oriunda ex igne concupiscentiarum, non absimilis luci felium, quorum oculi ex ardente appetitu murium in cellariis nocturno tempore apparent sicut candelae. His auditis irati dixerunt, quod non sint feles, nec sicut feles, quia possunt si volunt; sed quia timebant interrogationem, cur non volunt, recesserunt; et demiserunt se in Abyssum suam; vocantur etiam illi qui ibi, et similes illis, ab Angelis Noctuae et Vespertiliones, et quoque Locustae.

Dum illi venerunt ad suos in Abysso, et narraverunt quod Angeli dixerint, quod nos non sciamus ullum verum doctrinale, ne quidem unum, et quod appellaverint nos Noctuas, Vespertiliones, et Locustas, factus est ibi tumultus, et dicebant, oremus ad Deum, ut liceat ascendere, et clare demonstrabimus, quod nobis sint multa vera doctrinalia, quae ipsi

Archangeli agnoscent; et quia orabant ad Deum, data est venia, et ascenderunt usque ad trecentos, et visi supra terram dixerunt; nos fuimus in Mundo Celebres et Famigerati, quia novimus et docuimus arcana Justificationis per solam fidem, et ex confirmationibus non modo vidimus lucem, sed etiam illam sicut jubar coruscans, et similiter nunc in nostris cellis, et tamen audivimus ex sociis nostris, qui apud vos fuerunt, quod lux illa non esset lux sed tenebrae, ex causa quia non habemus, ut dixistis, ullum Verum doctrinale ex Verbo; scimus quod omne verum Verbi luceat, et credidimus quod inde sit coruscatio nostra dum arcana nostra profunde meditati sumus; quare demonstrabimus quod Vera ex Verbo nobis sint in multa copia; et dixerunt, annon hoc Verum nobis est, quod sit Trinitas, Deus Pater, Filius et Spiritus sanctus, et quod in Trinitatem credendum sit: annon hoc Verum nobis est, quod Christus sit noster Redemptor et Salvator: annon hoc Verum nobis est, quod Christus solus sit Justitia, et quod Ipsi Soli sit Meritum, et quod injustus et impius sit, qui sibi aliquid meriti et justitiae Ipsius vult addicare: annon hoc Verum nobis est, quod nemo mortalium aliquod bonum spirituale possit facere a seipso, et quod omne bonum, quod in se bonum est, sit a Deo: annon hoc Verum nobis est, quod detur bonum meritorium, et hypocriticum, et quod illa bona sint mala: annon hoc Verum nobis est, quod usque bona opera facienda sint: annon hoc Verum nobis est, quod fides sit, et quod in Deum credendum sit, et quod quisque sicut credit, vitam habeat, praeter plura alia ex Verbo; quis vestrum potest negare unum ex illis, et tamen dixistis, quod nobis in nostris palaestris non sit aliquod Verum, ne quidem unum, annon nobis ingratiis talia objecistis. Sed tunc responsum tulerunt, omnia illa, quae attulistis, in se sunt vera, sed apud vos falsificata, quae ex principio falso trahunt, quod sint falsa. Quod ita sit, etiam demonstrabimus ad oculum; est non procul ab hinc locus, in quem lux e Caelo directe influit; est in Medio ibi Mensa, dum super illa aliqua charta, cui Verum ex Verbo inscriptum est, ponitur, charta illa ex Vero inscripto lucet sicut Stella, inscribite ergo vestra Vera chartae, et ponatur illa super Mensa, et videbitis: fecerunt ita, dederunt illam custodi, qui posuit illam

super Mensa, qui tunc dixit illis, removete vos, et spectate ad mensam, et removerunt se et spectabant, et ecce Charta illa lucebat sicut stella; et tunc dixit custos, videtis quod Vera sint, quae vos chartae inscripsistis; sed accedite propius et intuitum vestrum figite in charta, et fecerunt ita, et subito tunc lux disparata est, et charta facta est nigra, sicut fuligine fornacis superinducta: et porro dixit custos, tangite chartam manibus vestris, sed cavete, ne tangatis scripturam; et cum fecerunt ita, flamma erupit et consumsit: postquam haec visa sunt, dicebatur illis, si tetigissetis scripturam, audivissetis strepitus, et combussissetis digitos vestros: et tunc dictum est illis ab abstantibus a tergo, vidistis nunc, quod veritates, quibus abusi estis ad confirmandum Justificationis vestrae Arcana, sint Veritates in se, sed quod sint Veritates falsificatae in vobis: illi tunc suspexerunt, et apparuit illis Caelum sicut sanguis, et postea sicut caligo; et illi visi sunt coram oculis Spirituum angelicorum, quidam sicut vespertiliones, quidam sicut noctuae, et aliqui sicut bubones, ac aufugerunt in tenebras suas, quae coram oculis illorum fatue lucebant.

Spiritus Angelici, qui aderant, mirati sunt, quia de loco illo et de mensa ibi non aliquid prius sciverunt: et tunc vox ad illos e meridionali Plaga venit, dicens, accedite huc, et videbitis adhuc mirabilius; et accesserunt, et intraverunt in Cameram, cujus parietes fulgebant sicut ex auro, et viderunt ibi quoque Mensam, super qua repositum jacuit Verbum, circum cinctum lapidibus pretiosis in forma caelesti: et dixit Angelus custos, dum aperitur Verbum, emicat inde lux candoris ineffabilis, et tunc simul ex lapidibus pretiosis apparet sicut Iris supra et circum Verbum: quando aliquis Angelus e Caelo tertio illuc venit, apparet supra et circum Verbum Iris in plano rubro; dum Angelus e Caelo secundo illuc venit, et spectat, apparet Iris in plano caeruleo; dum Angelus ex ultimo caelo illuc venit et spectat, apparet Iris in plano candido; dum aliquis spiritus bonus illuc venit et spectat, apparet variegatio lucis sicut marmoris; quod ita sit, etiam ad oculum illis ostensum est. Porro dixit Angelus custos, si quis accedit qui falsificaverat Verbum, tunc primum dissipatur splendor; et si appropinquat, et figit oculos in Verbo, fit sicut sanguis circum,

et tunc monetur ut discedat, quia periculum est. At quidam, qui in Mundo fuerat Auctor antesignanus doctrinae de Sola Fide justificante, audacter accessit, et dixit, ego, dum fui in Mundo, non falsificavi Verbum, exaltavi una cum fide etiam Charitatem, et docui quod homo in statu fidei, in quo facit charitatem et ejus opera, a spiritu Sancto renovetur, regeneretur et sanctificetur, tum quod Fides tunc non detur solitaria, hoc est, absque bonis operibus, sicut non arbor bona absque fructu, sol absque luce, et ignis absque calore; et quoque culpavi illos, qui dixerunt, quod bona opera non essent necessaria; ac insuper quod praecepta Decalogi, et quoque paenitentiam magnifecerim, et quod sic mirabili modo omnia Verbi inapplicuerim Articulo de Fide, quam usque solam salvificam esse detexi et demonstravi Ille in fiducia assertionis suae, quod non falsificaverit Verbum, accessit ad Mensam, et contra monitum Angeli tetigit Verbum; at tunc subito effluxit ignis cum fumo ex Verbo, et facta est explosio cum fragore, ex quo ille conjectus ad angulum Camerae, et ibi jacuit per horulam sicut mortuus Hoc mirati sunt Spiritus Angelici, sed dictum est illis, quod hic Praesul prae reliquis exaltaverit bona charitatis sicut procedentia ex Fide, sed quod usque non intellexerit alia Opera quam politica, quae etiam vocantur moralia et civilia, quae propter Mundum et prosperitatem ibi facienda sunt, et minime propter salutem; tum etiam quod supposuerit opera inconspicua a Spiritu Sancto, de quibus homo nihil scit, quae ingenerantur Fidei in statu ejus.

Tunc loquuti sunt Spiritus Angelici inter se de falsificatione Verbi, et in eo convenerunt, quod falsificare Verbum, sit desumere ex illo Vera, et applicare illa ad confirmandum falsa, quod est extrahere illa ex Verbo extra illud, et occidere, ut pro exemplo, omnia illa Vera, quae supra ab illis ex Abysso allata sunt, applicare ad Fidem hodiernam, et explicare ex illa; quae quod impraegnata sit falsis, in sequentibus demonstrabitur. Tum desumere ex Verbo hoc Verum, quod Charitas exercenda sit, et quod bonum proximo faciendum sit, si tunc quis confirmat quod faciendum sit, sed non salutis causa, quoniam omne bonum ab homine non est bonum quia meritorium, ille trahit id Verum ex Verbo extra Verbum, et

trucidat illud, quoniam Dominus in Verbo suo injungit cuivis homini, qui salvari vult, amare proximum et ex amore illi facere bonum Similiter in reliquis.

DE DIVINA TRINITATE.

163 Actum est de Deo Creatore, et tunc simul de Creatione, et postea de Domino Redemptore et simul tunc de Redemptione, et demum de Spiritu Sancto, et simul de Divina Operatione, et quia sic de Deo Triuno actum est, necessum est ut etiam de Divina Trinitate, quae in Orbe Christiano nota est, et tamen ignota, agatur; per hanc enim solam comparatur justa idea de Deo, ac justa idea de Deo, est in Ecclesia sicut adytum et ara in Templo; ac sicut Corona super capite, et sceptrum in manu Regis sedentis super Throno, inde enim pendet, sicut catena a suo capite, universum corpus Theologicum, et si credere vultis, quisque sortitur suum locum in Caelis secundum ideam Dei, est enim illa sicut Lapis lydius, per quem exploratur aurum et argentum, hoc est, bonum et verum, qualia haec sunt apud hominem; non enim datur apud illum aliquod bonum salvificum nisi a Deo, nec aliquod verum, quod non quale suum trahit ex sinu boni Sed ut ambobus oculis videatur, quid Divina Trinitas, Expositio ejus in Articulos dispescenda est, qui sequentes erunt, I. *Quod Divina Trinitas sit, quae est, Pater, Filius, et Spiritus Sanctus.* II. *Quod tres illi, Pater, Filius, et Spiritus Sanctus, sint tria Essentialia unius Dei, quae faciunt unum, quemadmodum Anima, Corpus et Operatio apud hominem* III. *Quod ante Mundum Creatum non fuerit haec Trinitas, sed quod post Mundum creatum, quando Deus incarnatus est, provisa et facta sit, et tunc in Domino Deo Redemptore et Salvatore Jesu Christo.* IV. *Quod Trinitas Divinarum Personarum ab aeterno, seu ante Mundum creatum, sit in ideis cogitationis Trinitas Deorum, et quod haec non aboleri possit per confessionem oralem unius Dei.* V. *Quod Trinitas Personarum ignota fuerit in Ecclesia Apostolica, sed quod exclusa sit a Concilio Nicaeno, et inde introducta in Ecclesiam Romano Catholicam, et ab hac in Ecclesias separatas ab illa* VI *Quod*

ex Trinitate Nicaena et simul Athanasiana, exorta sit Fides, quae totam Ecclesiam Christianam perverterat. VII. *Quod inde sit illa abominatio desolationis, et afflictio qualis non fuit nec futura est, quas Dominus apud Danielem et Evangelistas et in Apocalypsi praedixerat.* VIII. *Tum hoc, quod nisi Novum Caelum, et Nova Ecclesia a Domino conduntur, non conservaretur ulla caro,* IX. *Quod ex Trinitate Personarum, quarum unaquaevis singulatim est Deus, secundum Symbolum Athanasianum, plures absonae ac heterogeneae ideae de Deo exstiterint, quae sunt phantasiae et abortus.* Haec nunc singulatim explicabuntur.

164. I QUOD DIVINA TRINITAS SIT, QUAE EST, PATER, FILIUS, ET SPIRITUS SANCTUS. Quod Divina Trinitas sit, Pater, Filius, et Spiritus Sanctus, constat manifeste ex Verbo, et ex his ibi „*Angelus Gabriel dixit ad Mariam,* SPIRITUS SANCTUS *veniet super te, et* VIRTUS ALTISSIMI *obumbrabit te, unde quod nascitur ex te Sanctum, vocabitur* FILIUS DEI," Luc. I: 35, hic tres, Altissimus, qui est Deus Pater, Spiritus Sanctus, et Filius Dei, nominantur. *Cum baptizatus est Jesus, ecce aperti sunt Caeli, et Johannes vidit* SPIRITUM SANCTUM, *descendentem sicut Columbam, venientem super Ipsum, et vox e Caelo dicens, Hic est* FILIUS MEUS *dilectus, in Quo complacuit Mihi,* Matth. III: 16. 17 Marc. I: 10. 11. Joh. I: 32 Adhuc apertius ex his Domini verbis ad Discipulos „*Euntes discipulos facite omnes gentes, baptizantes illos in nomine* PATRIS, ET FILII, ET SPIRITUS SANCTI," Matth. XXVIII: 19; et insuper ex his apud Johannem, *Tres sunt qui testificantur in Caelo,* PATER, VERBUM, ET SPIRITUS SANCTUS, Epist. I: Cap. V: 7. Et praeter haec, quod Dominus oraverit ad Patrem suum, et quod loquutus de Ipso, et cum Ipso, et quod dixerit, quod Spiritum Sanctum missurus sit, et quoque quod miserit. Ac insuper, quod Apostoli in Epistolis suis frequenter nominaverint et Patrem, et Filium, et Spiritum Sanctum. Ex his patet, quod Divina Trinitas sit, quae est, Pater, Filius et Spiritus Sanctus.

165. Sed quomodo illa intelligenda sunt, sive quod tres Dii sint, qui essentia et inde nomine unus Deus sunt, sive quod tria objecta unius subjecti, ita quod sint modo qualitates

aut attributa unius Dei, quae ita nominantur, sive aliter, Ratio sibi relicta nullatenus potest videre; sed quid consilii, non datur aliud, quam ut homo adeat Dominum Deum Salvatorem, et sub Ipsius auspicio legat Verbum, est enim ille Deus Verbi, et illustrabitur, et videbit Veritates, quas Ratio etiam agnoscet. At vero, si non adis Dominum, si millies legeris Verbum, et videris ibi Divinam Trinitatem, et quoque Unitatem, nequicquam aliud intellecturus es, quam quod tres Divinae Personae sint, quarum unaquaevis singulatim est Deus, et sic três Dii; at quia hoc repugnat communi perceptioni omnium hominum in Universo Mundo, ideo ad evitandum contumelias, invenerunt, quod tametsi tres sunt in veritate, usque fides efflagitet, ut non tres Dii nominentur, sed Unus, ac insuper, ne vituperiis circumfundantur, quoad hoc imprimis incarcerabitur intellectus, et sub obedientia fidei vinctus tenebitur; et hoc erit sanctum ex Christiano Ordine in Ecclesia Christiana posthac Talis faetus paralyticus natus est ex eo, quod non sub auspicio Domini legerint Verbum, et omnis qui non sub Ipsius auspicio legit Verbum, ille legit illud sub auspicio propriae intelligentiae, et haec est sicut noctua in talibus quae in spirituali luce sunt, qualia sunt omnia essentialia Ecclesiae; et hic dum legit illa quae Trinitatis sunt in Verbo, et ex illis cogitat, quod tametsi tres, usque unum sint, apparet hoc illi simile responso ex tripode, quod quia non intelligit, volvit illud inter dentes, nam si poneret illud ante oculos, foret aenigma, quod quo plus satagit evolvere, eo plus se intricat tenebris, usque dum incipit de illo absque intellectu cogitare, quod simile est sicut videre absque oculo; in summa, legere Verbum sub auspicio propriae intelligentiae, quod fit omnibus, qui non agnoscunt Dominum pro Deo Caeli et Terrae, et inde Ipsum unice adeunt et colunt, assimilari possunt pueris ludentibus, qui panniculetum ligant ante oculos, et volunt recta gradi, et quoque credunt quod recta gradiantur, et tamen pede a pede declinant ad latus, et tandem in oppositum pergunt, et impingunt in lapidem, et cadunt. Et quoque sunt similes naucleris, qui absque pyxide magnetica navigant, et dirigunt navem in scopulos, et pereunt: et quoque sunt sicut ille, qui perlatum campum in opaco nimbo ambulat, et videt scorpium et credit

esse avem, et hanc vult palma arripere et elevare, et tunc vulnere lethali icitur: similis etiam est mergo aut milvo, qui videt paucum tergi a pisci magno super aquas, ac involat ac infigit ei rostrum, ac a pisce subtrahitur et suffocatur: et quoque est sicut, qui labyrinthum absque duce aut filo intrat, et quo interius penetrat, eo plus sibi obliterat vias exitus. Homo qui non sub auspicio Domini legit Verbum, sed sub auspicio propriae intelligentiae, credit se lynceum, et plus ocularem quam Argus, cum tamen intus ne hilum veri videt, sed modo falsum, quod cum sibi persuasit, apparet hoc illi sicut cynosura, ad quam omnia vela cogitationis suae dirigit, et tunc non videt vera plus quam talpa, et si videt, inflectit illa ad favorem phantasiae suae, et sic pervertit et falsificat sancta Verbi.

166. II. Quod tres illi, Pater, Filius et Spiritus Sanctus, sint tria Essentialia unus Dei, quae faciunt unum, quemadmodum Anima, Corpus et Operatio apud hominem. Dantur Essentialia unius rei communia, et quoque particularia, et haec cum illis faciunt unam Essentiam; Essentialia communia unius hominis, sunt ejus anima, corpus et operatio, quod haec faciant unam Essentiam, videri potest ab hoc, quod unum sit ab altero, et propter alterum, in continua serie, incboat enim homo ab anima, quae est ipsa essentia seminis, haec non modo initiat, sed etiam producit in suo ordine illa quae corporis sunt, et postea, quae ex duobus illis, anima et corpore simul procedunt, quae vocantur operationes, quare ex productione unius ab altero, et inde insitione et conjunctione, patet quod tria haec sint unius essentiae, quare vocantur tria essentialia.

167. Quod in Domino Deo Salvatore illa tria Essentialia fuerint et sint, videlicet Anima, Corpus et Operatio, quisque agnoscit; quod Anima Ipsius fuerit a Jehovah Patre, non potest nisi ab Antichristo negari, nam in Verbo utriusque Testamenti vocatur Filius Jehovae, Filius Dei Altissimi, Unigenitus; est itaque Divinum Patris, ut Anima in homine, primum Essentiale Ipsius; quod Filius, quem Maria peperit, sit Corpus Divinae Illius Animae, inde sequitur, non aliud enim quam Corpus ab anima conceptum et derivatum in utero matris

paratur, hoc itaque est alterum Essentiale; quod Operationes faciant tertium Essentiale, est quia illae procedunt ex anima et corpore simul, et quae procedunt sunt ejusdem essentiae cum illis quae procedunt. Quod tria Essentialia, quae sunt Pater, Filius et Spiritus Sanctus, in Domino unum sint, sicut anima, corpus et operatio in homine, constat manifeste ex Domini verbis, quod Pater et Ipse unum sint, et quod Pater in Ipso et Ipse in Patre; similiter quod Ipse et Spiritus Sanctus, quoniam Spiritus Sanctus est Divinum procedens ex Domino a Patre, ut supra n. 153. 154. plene ex Verbo demonstratum est; quare hoc iterum demonstrare, foret rumen superfluum, et sicut onerare mensam cibis post satietatem.

168. Quando dicitur, quod Pater, Filius et Spiritus Sanctus, sint tria Essentialia unius Dei, quemadmodum anima, corpus et operatio apud hominem, coram Mente humana apparet sicut tres Personae sint tria illa Essentialia, quod non dabile est; sed dum intelligitur, quod Divinum Patris, quod facit Animam, et Divinum Filii, quod facit Corpus, et Divinum Spiritus Sancti seu Divinum procedens, quod facit Operationem, sint tria Essentialia unius Dei, tunc cadit id in intellectum: est enim Deus Pater suum Divinum, Filius ex Patre suum, et Spiritus Sanctus ex utroque suum, quae quia unius essentiae ac unanima sunt, faciunt unum Deum. Si autem tria illa Divina dicuntur Personae, et unicuique attribuitur sua proprietas, ut Patri imputatio, Filio mediatio, et Spiritui Sancto operatio, tunc fit Essentia Divina divisa, quae tamen est una et individua, ita non aliquis ex tribus in plenitudine est Deus, sed quisque in potentia subtriplicata, quod intellectus sanus non potest non rejicere.

169 Quis itaque non potest percipere Trinitatem in Domino, ex Trinitate in unoquovis homine, in unoquovis homine est anima, corpus et operatio, similiter in Domino, *in Domino enim habitat omnis plenitudo Divinitatis corporaliter*, secundum Paulum, ad Coloss. II: 9, quare Trinitas in Domino est Divina, in homine autem humana. Quis non videt, quod in hoc mystico, quod tres Personae Divinae sint, et tamen unus Deus, et quod hic Deus, licet unus est, usque non sit una Persona, Ratio non aliquam partem habeat, sed quod insopita

usque adigat os loqui sicut psittacus; quando Ratio insopita est, quid tunc loquela oris nisi inanimata; dum os eloquitur, a quo Ratio abit in diversum et dissentit, quid tunc loquela nisi fatua Hodie est Ratio humana quoad Divinam Trinitatem vincta, sicut vinctus manicis et pedicis in carcere, et potest comparari virgini Vestae infossae terrae, quia sacrum ignem exstinxit; cum tamen Divina Trinitas in mentibus hominum Ecclesiae sicut lampas lucere debet, quoniam Deus in Trinitate sua et in hujus unitate est omne in omnibus sanctitatibus Caeli et Ecclesiae. Quid enim foret ex Anima facere unum Deum, ex Corpore alterum; et ex Operatione tertium, aliter quam ex tribus illis Essentialibus unius hominis facere tres partes in se distinctas, et quid hoc nisi eum truncare et occidere.

170. III Quod ante Mundum creatum non fuerit haec Trinitas, sed quod post Mundum creatum, quando Deus incarnatus est, provisa et facta sit, et tunc in Domino Deo Redemptore et Salvatore Jesu Christo In Ecclesia Christiana hodie agnoscitur Divina Trinitas ante Mundum creatum, quae est, quod Jehovah Deus ab aeterno genuerit Filium, et quod ex utroque tunc exiverit Spiritus Sanctus, et quod quisque ex Tribus illis per se aut singulatim sit Deus, quia quisque est una Persona subsistens ex se; sed hoc, quia non cadit in ullam rationem, vocatur mysterium, in quod solum intrari potest per hoc, quod Tribus illis una Divina Essentia sit, per quam intelligitur Aeternitas, Immensitas, Omnipotentia, et inde aequalis Divinitas, Gloria et Majestas, sed quod haec Trinitas sit trium Deorum, et sic non aliqua Trinitas Divina, in sequentibus demonstrabitur; at vero quod Trinitas, quae etiam est Patris, Filii et Spiritus Sancti, quae postquam Deus incarnatus est, ita post Mundum creatum, provisa et facta est, sit Divina Trinitas, quia est unius Dei, ex cunctis quae praecedunt, evidens est Quod Divina haec Trinitas sit in Domino Deo Redemptore et Salvatore Jesu Christo, est quia tria Essentialia unius Dei, quae unam Essentiam faciunt, in Ipso sunt: quod in Ipso omnis plenitudo Divinitatis sit, secundum Paulum, constat etiam ex Ipsius Domini verbis, quod omnia Patris sint Ipsius, et quod Spiritus Sanctus non loquatur ex se, sed ex Ipso, ac insuper, quod ex se-

pulchro, cum resurrexit, desumserit totum Humanum suum Corpus tam quoad Carnem quam quoad Ossa, Matth. XXVIII: 1 ad 8 Marc. XVI: 5 6 Luc. XXIV: 1 2 3 Joh. XX: 11 ad 15, secus ac omnis alius homo; quod etiam ad vivum testatus est Discipulis, dicens „*Videte manus meas et pedes meos, quod Ipse Ego sim, palpate Me et videte, nam Spiritus non carnem et ossa habet, sicut Me videtis habere,*" Luc XXIV: 39: ex hoc omnis homo potest convinci, si vult, quod Humanum Domini sit Divinum, proinde quod in Ipso Deus sit Homo et Homo Deus.

171 Trinitas, quam Ecclesia Christiana hodierna amplexa est, et quam in fidem suam intulit, est quod Deus Pater genuerit Filium ab aeterno, et quod Spiritus sanctus ab utroque tunc exiverit, et quod quisque sit Deus per se: haec Trinitas non aliter a mentibus humanis concipi potest, quam ut Triarchia, ac sicut Regimen trium Regum in uno Regno, aut trium Ducum super uno Excercitu, aut trium Dominorum in una domo, quorum cuique sit aequalis potestas, quid inde nisi destructio: et si quis hanc Triarchiam vult figurare aut adumbrare coram visu mentis, et simul tunc illorum unitatem, non aliter potest illam suae contemplationi sistere, quam sicut hominem trium capitum super uno corpore, aut trium corporum sub uno capite, talis monstrosa imago Trinitatis apparitura est coram illis, qui credunt tres Personas Divinas, et quamlibet Deum per se, et illas conjungunt in unum Deum, et negant quod Deus quia est unus sit una Persona. Quod Filius Dei ab aeterno genitus descenderit et assumserit Humanum, comparari potest cum fabulis Veterum, quod Animae humanae ab initio Mundi creatae sint, et quod intrent in corpora et fiant homines; tum etiam absonis illis, quod unius anima transeat in alterum, sicut plures in Ecclesia Judaica crediderunt, ut quod anima Eliae in corpus Johannis Baptistae, et quod David rediturus sit in suum aut alterius corpus, et regnaturus super Israëlem et Judam, quia dicitur apud Ezechielem, *Excitabo super illos Pastorem unum, qui pascet illos, servum meum Davidem, hic erit illis in Pastorem, et Ego Jehovah ero illis in Deum, et David princeps in medio eorum*, Cap XXXIV:

23 24. 25, praeter alibi: non scientes, quod per Davidem ibi intelligatur Dominus

172 IV. QUOD TRINITAS DIVINARUM PERSONARUM AB AETERNO, SEU ANTE MUNDUM CREATUM, SIT IN IDEIS COGITATIONIS TRINITAS DEORUM, ET QUOD HAEC NON ABOLERI POSSIT PER CONFESSIONEM ORALEM UNIUS DEI Quod Trinitas Divinarum Personarum ab aeterno sit Trinitas Deorum, manifeste constat ex his in Symbolo Athanasiano, *Alia est Persona Patris, alia Filii, et alia Spiritus sancti: Deus et Dominus est Pater, Deus et Dominus est Filius, ac Deus et Dominus est Spiritus Sanctus, sed tamen non tres Dii et Domini sunt, sed unus Deus et Dominus: quia sicut singulatim unamquamque Personam Deum et Dominum confiteri, Christiana veritate compellimur, ita tres Deos aut tres Dominos dicere, Catholica Religione prohibemur:* hoc Symbolum ut Oecumenicum seu universale a tota Ecclesia Christiana receptum est, et omne quod hodie scitur de Deo et agnoscitur, inde est; quod ab illis, qui fuerunt in Concilio Nicaeno, a quo symbolum, quod vocatur Athanasianum, ut foetus posthumus, prodiit, non alia Trinitas, quam Trinitas Deorum, intellecta fuerit, quisque qui modo apertis oculis illud legit, videre potest: quod Trinitas Deorum non modo ab illis intellecta fuerit, sed etiam quod non alia Trinitas in Christiano Orbe intelligatur, sequitur, quia inde est omnis cognitio de Deo, et quisque manet in fide verborum ibi Quod non alia Trinitas quam Trinitas Deorum hodie in Christiano Orbe intelligatur, provoco ad quemcunque, tam Laicum quam Clericum, tam ad laureatos Magistros et Doctores, quam ad consecratos Episcopos et Archiepiscopos, et quoque ad purpuratos Cardinales, imo ad ipsum Pontificem Romanum; consulat se quisque, et tunc eloquatur ex ideis mentis suae; ex verbis hujus universaliter receptae Doctrinae de Deo, hoc tam manifestum et diaphanum est, sicut aqua per Crystallinum Scyphum; ut quod sint tres Personae, et unaquaevis illarum sit Deus et Dominus; tum quod ex Veritate Christiana singulatim unamquamque Personam Deum et Dominum debeant confiteri seu agnoscere, sed quod Religio seu Fides Catholica aut Christiana prohibeat tres Deos et Dominos dicere seu nominare; et sic quod Veritas et Religio, seu

veritas et fides, non res una sint, sed res duae sibi contrariantes. Quod autem adjectum sit, quod non tres Dii et Domini sint, sed unus Deus et Dominus, factum est, ne coram Universo Mundo exponerentur risui, nam quis non cachinnaret ad tres Deos; sed quis non videt contradictionem in adjecto Si autem dixissent, quod Divina Essentia sit Patri, Divina Essentia Filio, et Divina Essentia Spiritui Sancto, sed quod non tres Essentiae Divinae sint, sed una et individua, tunc mysterium illud explicabile esset, videlicet dum per Patrem intelligitur Divinum a quo, per Filium Divinum Humanum inde, et per Spiritum Sanctum Divinum procedens, quae tria Unius Dei sunt; aut si per Divinum Patris simile intelligitur quod apud hominem per Animam, per Divinum Humanum simile quod per Corpus illius animae, et per Spiritum Sanctum simile quod per Operationem, quae ab utroque procedit, tunc intelliguntur tres essentiae, quae unius ejusdemque Personae sunt, et sic simul unam et individuam Essentiam faciunt.

173 Quod idea trium Deorum non aboleri possit per Confessionem oralem unius Dei, est quia illa a pueritia inseminata est memoriae, et omnis homo ex illis quae ibi sunt, cogitat; Memoria apud homines est sicut Ventriculus ruminatorius apud aves e. bestias, hae in illum ingerunt cibos, quibus successive alantur, et per vices illos inde depromunt, et demittunt in ipsum Ventriculum, in quo cibi illi digeruntur, et ad omnes usus corporis dispensantur, Intellectus humanus est hic Ventriculus, sicut Memoria est prior. Quisque videre potest, quod idea trium Personarum Divinarum ab aeterno, quae eadem est cum idea trium Deorum, per oralem confessionem unius Dei non aboleri possit, solum ex eo, quod nondum abolita sit, et quod sint inter Celebres, qui non volunt ut aboleatur, nam instant quod tres Personae Divinae Deus unus sint, sed refractarie negant, quod Deus, quia unus est, etiam sit una Persona, sed quis Sapiens non secum cogitat, quod omnino per Personam non intelligatur persona, sed praedicatio alicujus qualitatis, at quaenam non scitur, et quia non scitur, manet inseminatum memoriae a pueritia, sicut radix arboris in terra, e qua, si exscinditur, usque enascitur surculus: sed mi amice, non modo abscinde illam arborem, sed etiam exstirpa

radicem ejus, et tunc horto tuo implanta arbores boni fructus; cave itaque ne menti tuae insideat idea trium Deorum, et os, cui nulla idea inest, sonet unum Deum, quid tunc Intellectus supra memoriam, qui cogitat tres Deos, ac Intellectus infra illam, ex quo os eloquitur unum Deum, simul, quam sicut hariolus super theatro, qui potest duas personas agere, transcurrendo ab una parte in alteram, et ab una parte aliquid dicere, et ab altera contradicere, et sic altercando se vocare hic sapientem et se illic dementem, quid inde resultat aliud, quam ut dum stat in medio, et spectat utrinque, cogitet, quod unum et alterum non sit aliquid, et sic forsitan, quod non sit unus Deus, nec quod sint tres, ita nullus, naturalismus hodie regnans non ex alia origine est In Caelo nemo potest edicere Trinitatem Personarum quarum unaquaevis singulatim est Deus, ipsa enim aura caelestis, in qua cogitationes illorum, sicut soni in nostro aëre, volant et undulant, contranititur, sed solus hypocrita ibi id potest, verum sonus loquelae ejus in aura caelesti stridet sicut dens collisus denti, aut strepit sicut corvus volens canere sicut oscinis. Audivi etiam e Caelo, quod abolere fidem per confirmationes menti insatam pro Trinitate deorum per confessionem oralem unius Dei, tam impossibile sit, sicut est traducere arborem per semen ejus, aut mentum hominis per capillum barbae ejus

174 V QUOD TRINITAS PERSONARUM IGNOTA FUERIT IN ECCLESIA APOSTOLICA, SED QUOD EXORTA SIT A CONCILIO NICAENO, ET INDE INTRODUCTA IN ECCLESIAM ROMANO-CATHOLICAM, ET AB HAC IN ECCLESIAS SEPARATAS AB ILLA. Per Ecclesiam Apostolicam intelligitur non modo Ecclesia, quae variis in locis fuit tempore Apostolorum, sed etiam binis et trinis saeculis post illorum tempora: sed tandem inceperunt e cardine suo evellere januam Templi, et sicut fures irrumpere in adytum ejus; per Templum intelligitur Ecclesia, per Januam Dominus Deus Redemptor, et per Adytum Ipsius Divinitas; dicit enim Jesus, AMEN DICO *vobis*, *qui non ingreditur per Januam in Ovile*, *sed* ASCENDIT ALIUNDE, *fur et latro est*: *Ego sum Janua*, *per Me si quis introiverit*, *salvabitur*. Hoc facinus factum est ab Ario et ejus asseclis; quapropter a Constantino Magno convocatum est Concilium in Nicaeam Urbem

in Bithynia, et a convocatis ibi, ad ejiciendum damnosam Arii haeresin, inventum, conclusum et sancitum est, quod Tres Personae Divinae, Pater, Filius, et Spiritus Sanctus, ab aeterno fuerint, quarum cuique personalitas, existentia et subsistentia per se et in se esset; tum, quod Secunda Persona, seu Filius, descenderit et assumserit Humanum, et Redemptionem fecerit, et quod inde Humano Ipsius per Unionem hypostaticam Divinitas, et quod per hanc unionem Ipsi esset arcta affinitas cum Deo Patre; ex illo tempore caeperunt glomera nefandarum haeresium de Deo, et de Persona Christi, e terra evolvi, et Antichristi extollere caput, ac dividere Deum in tres, et Dominum Salvatorem in duos, et sic destruere Templum a Domino per Apostolos erectum, et hoc eousque, dum non lapis super lapide, qui non dissolutus, relinqueretur, secundum Ipsius verba, Matth XXIV: 2, ubi per Templum non modo intelligitur Templum Hierosolymitanum, sed etiam Ecclesia, de cujus consummatione seu fine in toto illo Capite agitur. Sed quid aliud a Concilio illo, et a Sequentibus, quae Divinitatem similiter tripartita sunt, et Deum incarnatum sub illis super scabello pedum eorum posuerunt, exspectari potuit; removerunt enim Caput Ecclesiae a suo Corpore per id, quod *ascenderint aliunde*, hoc est, praeteriverint Ipsum, et transcenderint ad Deum Patrem ut ad alium, solum cum vocabulo Meriti Christi in ore, ut misereatur propter illud, et quod sic immediate influeret Justificatio cum toto comitio ejus, quod est remissio peccatorum, renovatio, sanctificatio, regeneratio, et salvatio, et haec absque omni mediato ab homine.

175. Quod Ecclesia Apostolica ne hilum sciverit de Trinitate Personarum, seu de tribus Personis ab aeterno, constat manifeste a Symbolo istius Ecclesiae, quod vocatur Apostolicum, ubi haec sunt, *Credo in Deum, Patrem Omnipotentem, Creatorem Caeli et Terrae: et in Jesum Christum, Filium Ejus unicum, Dominum nostrum, qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus a Maria Virgine: et in Spiritum sanctum:* ibi nulla mentio fit alicujus Filii ab aeterno, sed Filii concepti a Spiritu Sancto, et nati a Maria Virgine, scientes ex Apostolis, quod Jesus Christus esset verus Deus, 1 Joh. V: 20, et quod in Ipso omnis plenitudo Divinitatis habitaret cor-

poraliter, Coloss. II: 9; et quod Apostoli fidem in Ipsum praedicaverint, Act. Apost XX: 21: et quod Ipsi esset omnis potestas in Caelo et in Terra, Matth. XXVIII: 18.

176 Quid fidendum est Conciliis, dum non immediate adeunt Deum Ecclesiae, estne Ecclesia Corpus Domini, et Ipse ejus Caput, quid Corpus absque Capite, et quale est Corpus cui imposita sunt tria Capita, sub quorum auspicio consulta ineunt, et decreta faciunt; annon tunc Illustratio, quae a Solo Domino, qui est Deus Caeli et Ecclesiae, et simul Deus Verbi, est spiritualis, fit plus et plus naturalis, et tandem sensualis, et tunc non odoratur aliquod genuinum verum Theologicum in ejus forma interna, quin illico e cogitatione intellectus rationalis ejiciatur, et sicut palea e ventilabro in aërem disjiciatur, in quo statu tunc loco veritatum subeunt fallaciae, et loco radiorum lucis tenebrae, et tunc stant sicut in caverna, cum perspicillis super naribus, et cum candela in manu, et occludunt palpebras ad Vera spiritualia, quae in luce Caeli sunt, at aperiunt illas ad sensualia, quae in luce fatua sensuum Corporis sunt; similiter postea fit dum legitur Verbum, tunc Mens obdormit ad vera, ac evigilat ad falsa, et fit sicut describitur Bestia a mari, quoad os sicut leo, quoad corpus sicut pardus, et quoad pedes sicut ursus, Apoc. XIII: 2 In Caelo dicitur, quod dum Concilium Nicaenum peractum est, coinciderint haec, quae Dominus praedixit Discipulis, *Sol obscurabitur, et Luna non dabit lumen suum, et Stellae cadent de Caelo, et Virtutes caelorum commovebuntur*, Matth XXIV: 29; et actualiter Ecclesia Apostolica fuit sicut Stella nova apparens in caelo astrifero, at Ecclesia post duo Concilia Nicaena, facta est sicut eadem Stella postea opacata et disparata, quemadmodum etiam in Mundo naturali secundum observationes Astronomorum aliquoties evenerat. In Verbo legitur, quod Jehovah Deus habitet in Luce inaccessibili, quis ergo potest Ipsum adire, nisi habitaret in luce accessibili, hoc est, nisi descenderit, et assumserit Humanum, et in hoc Lux Mundi factus sit, Joh. I: 9 Cap. XII: 46; quis non videre potest, quod adire Jehovam Patrem in sua Luce, tam impossibile sit, sicut est sumere sibi alas ex Aurora, et per illas volare ad Solem, aut pascere se ex radiis Solis et non ex

cibo elementari, aut est Avi volare in aethere, ac Cervo currere in äëre

177. VI. QUOD EX TRINITATE NICAENA ET SIMUL ATHANASIANA EXORTA SIT FIDES, QUAE TOTAM ECCLESIAM CHRISTIANAM PERVERTERAT. Quod Trinitas Nicaena et simul Athanasiana sit Trinitas Deorum, ex Symbolis illorum supra n. 172, ostensum videatur; inde exorta est Fides hodiernae Ecclesiae, quae est in Deum Patrem, Deum Filium, et Deum Spiritum Sanctum, in Deum Patrem, ut imputet justitiam Salvatoris Filii sui, ac illam adscribat homini, in Deum Filium ut intercedat et constipuletur, in Spiritum Sanctum, ut actualiter justitiam Filii imputatam inscribat, et constabilitam sigillet, hominem justificando, sanctificando et regenerando; haec est Fides hodierna, quae sola testari potest, quod Trinitas Deorum sit, quae agnoscitur et colitur. Ex Fide cujusvis Ecclesiae redundat non modo omnis Cultus ejus, sed etiam omne dogmaticum ejus, quare dici potest, quod qualis fides est, talis sit doctrina ejus; quod illa Fides, quia est fides in tres Deos, perverterit omnia Ecclesiae, inde sequitur, nam Fides est principium, et doctrinalia sunt principiata, et principiata a principio trahunt suam essentiam. Si quis sub examen mittit singula doctrinalia, sicut id quod de Deo, de Persona Christi, de Charitate, de Poenitentia, de Regeneratione, de Libero Arbitrio, de Electione, de usu Sacramentorum, Baptismi et Sanctae Caenae, manifeste videbit, quod Trinitas Deorum singulis insit, et si non actualiter apparet inesse, usque ex illa sicut ex suo fonte scaturiat: sed quia tale examen hic non fieri potest, et tamen operae pretium est ad aperiendum oculos ut fiat, ideo huic operi adjungetur Appendix, in qua hoc demonstrabitur. Fides Ecclesiae de Deo, est sicut Anima corporis, et doctrinalia sunt sicut membra hujus; et insuper Fides in Deum est sicut Regina, et dogmatica sunt sicut officiarii aulae ejus, et sicut hi pendent ex ore Reginae, ita dogmatica ab effato fidei; ex illa fide duntaxat videri potest, quomodo intelligitur Verbum in ejus Ecclesia, fides enim inapplicat sibi, et trahit sicut per funes ad se quaecunque potest, si fides falsa est, meretricatur illa cum omni vero ibi, ac trahit ad sinistrum et falsificat illud, et facit hominem in spiri-

tualibus insanire; si autem Fides vera est, tunc favet totum Verbum, et Deus Verbi, qui est Dominus Deus Salvator, infundit lucem, et aspirat Divino suo assensu, et facit hominem sapere. Quod hodierna Fides, quae in interna forma est trium Deorum, in externa autem unius Dei, exstinxerit lucem in Verbo, et removerit Dominum ab Ecclesia, et sic mane ejus praecipitaverit in noctem, in Appendice etiam videbitur; hoc factum est ab haereticis ante Concilium Nicaenum, ac deinde ab haereticis ex illo et post illud: sed quid fidendum est Conciliis, quae non per Januam intrant in Ovile, sed ASCENDUNT ALIUNDE, secundum Domini verba apud Johannem Cap. X: 1. 9; est illorum deliberatio non absimilis ambulationi caeci in die, aut oculati in nocte, quorum uterque non videt foveam, priusquam in illam illapsi sunt. Quid pro exemplo fidendum est Conciliis, quae constabiliverunt Vicariatum Papae, Apotheosin mortuorum, et horum sicut Nominum invocationem, eorundem imaginum venerationem, indulgentiarum auctoritatem, et Eucharistiae divisionem, praeter plura. Tum quid fidendum est Concilio, quod constabilivit infandam Praedestinationem, et hanc ut Palladium religionis ante templa Ecclesiae suae appenderunt. Sed, mi amice! adi Deum Verbi, et sic Verbum, ac ita intra per Januam in Ovile, hoc est, in Ecclesiam, et illustraberis, et tunc ipse visurus es sicut e monte, non modo plurium, sed etiam priores tuos gressus et errores in sylva opaca sub monte.

178. Fides cujusvis Ecclesiae est sicut semen, ex quo omnia dogmata ejus exoriuntur, et comparari potest semini arboris, ex quo omnia ejus usque ad fructus enascuntur, et quoque semini hominis, ex quo proles et familiae in successiva serie progignuntur, quare dum scitur Fides primaria, quae ex praedominio salvifica vocatur, cognoscitur Ecclesia qualis est: hoc illustrari potest per hoc exemplum; sit Fides, quod Natura sit creatrix Universi, ex hac sequuntur haec, quod Universum sit quod vocatur Deus; quod Natura sit ejus Essentia; quod Aether sit Deus supremus, quem antiqui vocaverunt Jovem, quod Aër sit Dea, quam antiqui vocaverunt Junonem, et fecerunt Jovis conjugem, quod Oceanus sit Deus infra illos, qui cum antiquis vocari potest Neptunus, et quia Divinitas

Naturae pertingit etiam ad Centrum Terrae, quod ibi etiam sit Deus, qui cum Antiquis vocari potest Pluto; quod Sol sit omnium deorum Curia, in qua conveniunt, dum Jupiter Concilium convocat; ac insuper quod Ignis sit vita a Deo, et quod sic Aves volent in Deo, Bestiae gradiantur in Deo, et Pisces natent in Deo: et porro, quod cogitationes sint solum modificationes aetheris, sicut loquelae ex illis sunt modulationes aëris; et quod Affectiones amoris sint mutationes status occasionales ex influxu radiorum solis in illas, inter haec, quod Vita post mortem, una cum Caelo et Inferno, sit fabula a Clero ad aucupandum honores et lucra, efficta, sed tametsi est fabula quod usque utilis sit, et palam non subsannanda, quia inservit Publico ad continendum animos simplicium in vinculo obedientiae erga Magistratus; sed quod usque illi, qui inescati sunt religione, sint homines abstracti, cogitationes illorum phantasmata, et actiones illorum ludicrae, et quod sint mediastini sacerdotum, qui credunt quae non vident, et vident quae excedunt sphaeram mentis eorum Haec consectaria, et plura alia similia, continentur in Fide illa, quod Natura sit creatrix universi, ac procedunt ex illa dum aperitur Haec allata sunt, ut sciatur, quod in Fide hodiernae Ecclesiae, quae in Interna sua forma est in Tres Deos, in Externa in unum, insint falsitates in turmis, et quod inde protrahi possint totidem, quot araneolae sunt in glomere ab una arachnipara; quis, cui Mens e luce a Domino vere rationalis facta est, hoc non videt; sed quomodo alius id visurus est, dum janua ad illam fidem et ejus propagines, obice occlusa est, per statutum, quod illicitum sit rationi in mysteria ejus introspicere.

179. VII. Quod inde sit illa abominatio desolationis, et afflictio qualis non fuit nec futura est, quas Dominus apud Danielem et Evangelistas, et in Apocalypsi, praedixerat Apud Danielem leguntur haec, *Tandem super avem abominationum desolatio, et usque ad consummationem et decisum, stillabit super devastationem,* Cap. IX: 27 Apud Evangelistam Matthaeum, dicit Dominus haec, *Tunc multi Pseudoprophetae exsurgent, et seducent multos: cum itaque videritis Abominationem desolationis*

praedictam a Daniele Propheta, stantem in loco sancto, qui legit, probe notet, Cap XXIV: 15, et postea in eodem Capite, *Erit tunc Afflictio magna, qualis non fuit ab initio Mundi, usque nunc, nec fiet*, Vers. 21. De hac afflictione et illa abominatione actum est in Septem Capitibus in Apocalypsi, illae sunt quae intelliguntur per *Equum nigrum*, et per *Equum pallidum, exeuntes e Libro, cujus sigilla Agnus aperuit*, Apoc Cap. VI: 5 ad 8 Tum *per Bestiam ascendentem ex abysso, quae fecit bellum cum binis testibus, et occidit illos*, Cap. XI: 7 seq Ut et per *Draconem, qui stetit coram Muliere paritura, ut faetum ejus devoraret, et persequutus illam in desertum, et ibi ex ore suo ejecit aquam ut flumen, ut absorberet illam*, Cap XII: Et quoque *per Bestias draconis, unam ex Mari, et alteram ex terra*, Cap. XIII: Tum per *tres Spiritus similes ranis, qui ex ore draconis, ex ore bestiae, et ex ore pseudoprophetae exiverunt*, Cap XVI: 13 Ac insuper per haec, *quod postquam septem Angeli effuderunt phialas irae Dei, in quibus erant septem plagae ultimae, in terram, in mare, in fontes et fluvios, in solem, in thronum bestiae, in Euphratem, et tandem in aërem, factus sit terrae motus magnus, qualis non fuerat, ex quo homines facti sunt*, Cap XVI: terrae motus significat Ecclesiae inversionem, quae fit per falsa et falsificationes veri, simile quod significat afflictio magna, qualis non fuit ab initio Mundi, Matth XXIV: 21. Similia intelliguntur per haec, *Angelus misit falcem, et vindemiavit vineam terrae, et conjecit in torcular irae Dei magnum, et calcatum est torcular, et exivit sanguis usque ad fraena equorum a stadiis mille sexcentis*, Cap. XIV: 19 20 sanguis significat falsificatum verum: praeter plura in Septem illis Capitibus

180. Apud Evangelistas, Matth. XXIV Marc. XIII: et Luc. XXI: descriptae sunt successivae declinationes et corruptiones Ecclesiae Christianae, et ibi per afflictionem magnam, qualis non fuit ab initio Mundi, nec fiet, intelligitur, ut passim alibi in Verbo, infestatio veri a falsis, usque dum non supersit aliquod verum, quod non falsificatum et consummatum est; hoc etiam intelligitur per abominationem desolationis ibi, et hoc quoque intelligitur per desolationem super avem

abominationum, et per consummationem et decisum, apud Danielem; et hoc idem describitur in Apocalypsi, per illa, quae mox supra inde adducta sunt. Hoc effectum est; per quod Ecclesia Unitatem Dei in Trinitate, et Trinitatem Ipsius in Unitate, non agnoverint in una Persona, sed in Tribus, ac inde fundaverint Ecclesiam in Mente super Idea trium Deorum, et in Ore super Confessione unius Dei, sic etenim separaverunt se a Domino, et tandem eousque, ut nullam ideam Divinitatis in Humana Ipsius Natura residuam habuerint, cum tamen est Ipse Deus Pater in Humano, quare etiam vocatur Pater aeternitatis, Esaj. IX: 5; et dicit ad Philippum, Qui videt Me, videt Patrem, Joh. XIV: 7 9.

181. Sed quaeritur, unde est ipsa vena fontis, ex qua talis abominatio desolationis, qualis describitur apud Danielem, Cap. IX: 27, et talis afflictio qualis non fuit, nec fiet, Matth. XXIV: 21, scaturivit; et respondetur quod ex ipsa Fide universali in Christiano Orbe, et ex ejus influxu, operatione et imputatione, secundum traditiones. Mirabile est, quod doctrina justificationis per solam illam fidem, tametsi non est fides, sed chimaera, in Ecclesiis Christianis omne punctum ferat, hoc est, illa ibi paene ut unicum Theologicum in Ordine Sacro regnet; illa est, quam omnes Novitii e Clero in Lyceis avide addiscunt, hauriunt et insorbent, et postea sicut inspirati caelesti sapientia in Templis docent, in Libris vulgant, et per quam superioris eruditionis nomen, famam, et gloriam sectantur et faenerantur, ut et propter quam diplomata, auctoramenta, et praemia, donantur; et haec fiunt, tametsi per illam solam fidem hodie obscuratus est Sol, lumine suo orbata est Luna, Stellae caelorum ceciderunt, et Virtutes caelorum commotae sunt, secundum verba praedictionis a Domino apud Matthaeum, Cap XXIV: 29; quod doctrina istius fidei hodie occaecaverit mentes in tantum, ut non velint, et inde sicut non possint, videre aliquod Divinum Verum intus in luce solis, nec in luce lunae, sed modo extus in quadam scabra superficie in luce foci noctu, testatum mihi factum est; quare possum vaticinari, quod si Divina Vera de genuina conjunctione charitatis et fidei, de Caelo et Inferno, de Domino, de Vita post mortem, deque Felicitate aeterna, argenteis literis ex-

arata, e Caelo demitterentur; a Justificatoribus et Sanctificatoribus per solam fidem, non lectu digna censerentur; at prorsus aliter, si Charta de Justificatione per solam fidem, ab inferis submitteretur, hanc exsumerent, oscularentur, et in sinu domum deportarent.

182 VIII TUM HOC, QUOD NISI NOVUM CAELUM ET NOVA ECCLESIA A DOMINO CONDUNTUR, NON CONSERVARETUR ULLA CARO Legitur apud Matthaeum, *Erit tunc afflictio magna, qualis non fuit ab initio Mundi usque nunc, nec fiet; imo nisi abbreviarentur dies illi, non conservaretur ulla caro*, Cap XXIV: 21. 22; agitur in illo Capite de Consummatione saeculi, per quam intelligitur finis Ecclesiae hodiernae; quare per abbreviare dies illos, intelligitur finire illam, et instaurare novam. Quis non scit, quod nisi Dominus in Mundum venisset, et Redemptionem fecisset, nulla caro salvari potuerit; per Redemptionem facere, intelligitur novum Caelum et novam Ecclesiam condere. Quod Dominus denuo in Mundum venturus sit, praedixit apud Evangelistas, Matth. XXIV: 30. 31 Marc. XIII: 26 Luc XII: 40. Cap XXI: 27; inque Apocalypsi, imprimis in Capite ultimo: quod etiam hodie Redemptionem faciat, condendo novum Caelum et instaurando novam. Ecclesiam, propter finem ut homo salvari possit, in Lemmate de Redemptione, supra ostensum est. Magnum Arcanum, quod nisi Nova Ecclesia a Domino instauratur, non conservari possit ulla caro, est hoc; quod quamdiu Draco cum sua turba in Mundo spirituum, in quem conjectus est, commoratur, tamdiu non possit aliquod Divinum Verum unitum Divino bono pertransire ad homines telluris, quin pervertatur et falsificetur, aut pereat; id est quod intelligitur in Apocalypsi per hoc, *Draco projectus est in terram, et Angeli ejus cum illo projecti sunt; vae habitantibus Terram et Mare, quia descendit Diabolus ad illos habens iram magnam*, Cap. XII: 9 12. 13. at postquam Draco projectus est in Infernum, Cap XX: 10, tunc Johannes vidit Caelum novum et Terram novam, ac vidit novam Hierosolymam descendentem a Deo e Caelo, Cap XXI: 1 2. Per Draconem intelliguntur, qui in fide hodiernae Ecclesiae sunt.

Aliquoties in Mundo spirituali loquutus sum cum Justifica-

toribus hominum per solam fidem, et dixi, quod Doctrina illorum sit erronea, et quoque absona, quodque inducat securitatem, caecitatem, somnum et noctem in rebus spiritualibus, et inde lethum animae; exhortans ut ab illa desistant; sed responsum tuli, quid desistere, nonne excellentia eruditionis Clericorum prae Laicis ab illa sola dependet; sed retuli, quod sic non pro aliquo fine spectent salutem animarum, sed excellentiam suae famae, et quod quia falsis suis principiis applicuerunt vera Verbi, et sic adulteraverunt illa, sint Angeli abyssi, vocati Abaddones et Apollyones, Apoc. IX: 11, per quos significantur Perditores Ecclesiae per totalem falsificationem Verbi; sed responderunt, quid hoc, sumus per scientiam mysteriorum illius fidei Oracula, et ex illa ut ex adyto reddimus responsa, quare non sumus Apollyones sed Apollines; ex his indignatus dixi, si estis Apollines, estis etiam Leviathanes, primi vestrum Leviathanes tortuosi, et secundi vestrum Leviathanes oblongi, quos Deus gladio suo duro et magno visitabit, Esaj. XXVII: 1; sed ad haec riserunt.

183. IX. Quod ex Trinitate Personarum, quarum unaquaevis singulatim est Deus, secundum Symbolum Athanasianum, plures absonae et heterogeneae ideae de Deo exstiterint, quae sunt phantasiae et abortus. Ex Doctrina Trium Personarum Divinarum ab aeterno, quae in se est Caput omnium doctrinalium in Ecclesiis Christianis, exortae sunt plures indecorae ideae de Deo, indignae Christiano Orbe, qui tamen et debet esse et potest esse Luminare omnibus populis et gentibus in quatuor Telluris partibus de Deo et ejus Unitate. omnes qui extra Ecclesiam Christianam habitant, tam Mahumedani quam Judaei, et praeter hos Gentiles, cujusvis cultus, aversantur Christianismum unice propter fidem trium Deorum ibi; propagatores ejus hoc sciunt, quare cavent sibi summopere Trinitatem Personarum, qualis est in Symbolis, Nicaeno et Athanasiano, propalare, quoniam tunc aufugerent et subsannarent. Ideae absonae, ludicrae et frivolae, quae ex Doctrina trium Personarum Divinarum ab aeterno, exortae sunt, et apud unumquemvis, qui manet in fide verborum istius Doctrinae, exoriuntur, et ex auribus et oculis in visum cogitationis, exsurgunt, sunt hae. Quod Deus Pater

supra caput in alto sedeat, ac Filius ad dextram Ejus, ac Spiritus sanctus ante illos auscultans, et actutum percurrens terrarum Orbem, et secundum decisum dispenset dona justificationis, ac inscribat illa, ac faciat illos a filiis irae filios gratiae, et a damnatis electos, provoco ad doctos e Clericis et ad eruditos e Laicis, num alium visum, quam hunc idealem, in mentibus suis foveant, influit enim ille sua sponte ex ipsa Doctrina, vide MEMORABILE supra n. 16. Influit etiam curiositas conjecturandi, quid ante Mundum creatum inter se colloquuti sunt, numne de Mundo creando, numne etiam de praedestinandis ac justificandis secundum Supralapsarios, numne etiam de Redemptione: pariter quid colloquuntur inter se post Mundum creatum, Pater ex auctoritate et potentia imputandi, et Filius ex potestate mediandi, et quod imputatio, quae est electio, sit ex misericordia Filii intercedentis pro omnibus, et singulatim pro aliquibus, et quod pro illis gratia sit Patri commoto ex amore in Filium, et ex miseria visa in illo super ligno crucis. Sed quis non potest videre, quod talia sint deliria mentis de Deo, et tamen illa in Ecclesiis Christianis sunt ipsa Sancta, quae ore osculanda sunt, sed non lustranda aliquo visu mentis, quia suprarationalia sunt, quae si ex memoria elevantur in intellectum, insanit homo; sed usque hoc non tollit ideam trium Deorum, sed inducit fidem stupidam, ex qua homo cogitat de Deo, sicut dormiens in somnio, ambulans in caligine noctis, aut sicut caecus a nativitate in luce diei.

184. Quod Trinitas Deorum insideat Christianorum Mentibus, tametsi ex pudore contradicunt, constat clare ex ingeniositate plurium demonstrandi, quod tria sint unum ac unum tria, per varia in Geometricis, Stereometricis, Arithmeticis, et Physicis, et quoque per plicaturas vestium et chartarum; ita cum Trinitate Divina ludunt sicut barioli inter se. Horum bariolatio de illa comparari potest visui oculi febricitantium, qui unum objectum, sive sit homo, sive mensa, sive candela, vident ut tria, aut tria ut unum. Comparari etiam potest cum ludibrio illorum, qui ceram mollem versant inter digitos, et compingunt illam in varias formas, nunc in triangularem ut ostendant Trinitatem, nunc in sphaericam ut ostendant unitatem, dicentes estne usque substantia una et

eadem Cum tamen Trinitas Divina, est sicut Unio maximi pretii, at illa divisa in Personas, est sicut unio divisa in tres partes, ex quo illa porsus et plane perit

* * * * * *

185. His adjungentur haec MEMORABILIA. PRIMUM hoc. In Mundo spirituali sunt aeque Climata et Zonae sicut in Mundo naturali, non datur quicquam in hoc quod non etiam in illo, sed differunt origine; in Mundo naturali sunt varietates Climatum secundum distantias Solis ab Aequatore, in Mundo spirituali sunt illae secundum distantias affectionum voluntatis et inde cogitationum intellectus a vero amore et vera fide; horum correspondentiae sunt omnia ibi. In Zonis frigidis in Mundo Spirituali apparent similia quae in Zonis frigidis in Mundo naturali; apparent ibi Terrae constrictae gelu, similiter aquae, et quoque nives super illis. Veniunt illuc et habitant ibi, qui in Mundo obsopiverunt intellectum ex inertia cogitandi de spiritualibus, et simul inde in inertia faciendi aliquos usus, fuerunt: vocantur Spiritus boreales Quondam me incessit cupido videndi aliquam Regionem in Zona frigida, ubi boreales illi erant, et ideo in spiritu perductus sum in Septentrionem, usque ad tractum, ubi omnis terra apparuit nive obtecta, et omnis aqua glacie obstricta, erat dies Sabbathi, et vidi homines, hoc est, spiritus similis staturae in qua sunt homines Mundi; sed propter frigus induti erant quoad Caput pelle leonis, cujus os applicatum erat ori illorum, quoad Corpus autem ab antica et postica parte usque super lumbos tecti erant pellibus pardorum, et quoad Pedes pelle ex ursis; et quoque vidi plures vectos curribus, ac quosdam in curribus exsculptis in forma draconis, cujus cornua protensa erant antrorsum; trahebantur currus illi a parvis equis, a quibus caudae abscissae erant, currebant sicut terribiles ferae, ac vector tenens lora palmis illos jugiter impellebat et urgebat in cursum: vidi denique quod turbae confluerent ad Templum, quod quia nive obtectum non visum erat, at Templi custodes emoliebantur nivem, et per effossionem parabant introitum advenis cultoribus; qui descenderunt et intraverunt. Datum mibi etiam est videre Templum ab intra; erat illuminatum

lampadibus et lucernis in copia; Altare ibi ex lapide secto erat, post quod appensa erat Tabula, super qua scriptum erat, TRINITAS DIVINA, PATER, FILIUS ET SPIRITUS SANCTUS, QUI ESSENTIALITER UNUS DEUS SUNT, SED PERSONALITER TRES. Tandem Sacerdos ad Altare stans, postquam ter ad Tabulam Altaris flexerat genua, cum Libro in manu ascendit suggestum, et inchoavit sermonem a Divina Trinitate, et exclamavit, O quantum Mysterium, quod Deus in Altissimo genuerit Filium ab aeterno, et per Illum eduxerit Spiritum Sanctum, qui Tres conjunxerunt se per Essentiam, at sejunxerunt se per proprietates, quae sunt Imputatio, Redemptio et Operatio; sed si haec intuemur ratione, caligat visus, et ante illum fit macula, sicut ante oculum ejus qui intuitum figit in nudo Sole; quare, mi Auditores, quoad hoc captemus intellectum sub obedientia fidei. Post haec, iterum exclamavit, dicens, O quantum Mysterium est Sancta Fides nostra, quae haec est, quod Deus Pater imputet justitiam Filii, et mittat Spiritum Sanctum, qui ex illa imputatà operatur auctoramenta Justificationis, quae in summa sunt remissio peccatorum, innovatio, regeneratio, et salvatio, de cujus influxu seu actu homo non scit plus quam statua salis in quam versa est uxor Loti, et de cujus inhabitatione seu statu non plus scit quam piscis in mari; sed mi amici, latet thesaurus in illa, ita circumseptus et reconditus, ut non pateat mica ejus; quare quoad illam etiam captemus intellectum sub obedientia fidei Post aliqua suspiria iterum exclamavit, dicens, O quantum mysterium est Electio, Electus fit cui Deus imputat fidem illam, quam ex libero placito et ex pura gratia infundit cuicunque vult et quando vult, et homo est sicut truncus cum infunditur, sed fit sicut arbor cum infusa est, verum fructus, qui sunt bona opera, quidem pendent ex arbore illa, quae in sensu repraesentativo est fides nostra, sed non usque cohaerent, quare arboris istius pretium non est ex fructu; sed quia hoc sonat sicut heterodoxon, et tamen est veritas mystica, mi Fratres, captemus intellectum sub obedientia fidei hujus Et porro post aliquam intercapedinem, stans sicut adhuc aliquid ex memoria extraheret, continuavit dicens; ex acervo Mysteriorum depromam adhuc unum, quod est, quod homini in spiritualibus non sit granum Liberi arbitrii, dicunt enim

Primates et Antistites Reguli nostri, in Theologicis suis Canonibus, quod homo in illis quae fidei et salutis sunt, quae in specie vocantur spiritualia, non possit quicquam velle, cogitare, intelligere, et ne quidem ad illa haurienda se accommodare et applicare, quare ego dico ex me, quod homo ex se de illis non aliter possit ex ratione cogitare, et ex cogitare garrire, quam sicut psittacus, pica aut corvus, ita quod homo in spiritualibus sit vere asinus, et in naturalibus solum homo, sed mi Consocii, in hoc, ne infestet rationem vestram, ut in caeteris, captemus intellectum sub obedientia fidei; est enim Theologia nostra abyssus absque fundo, in quam si immittis intellectus visum, immergeris et peribis naufragus; at usque audite, sumus nihilominus in ipsa luce Evangelii, quae alte supra capita nostra fulget; sed proh dolor, capillitia nostra, et ossa calvariae nostrae, inhibent et arcent, ne illa penetret in conclave intellectus nostri. His dictis descendit, et postquam ad Altare votiva precatus est, et finitus est Cultus, accessi ad aliquos loquentes inter se, ubi etiam Sacerdos, cui circumstantes dixerunt, gratias tibi immortales agimus propter tam magnificum ac uberem sapientia sermonem; sed tunc dixi illis, num aliquid intellexistis, et responderunt, captavimus omnia plenis auribus, sed cur quaeris num intellexerimus, stupetne intellectus in talibus; et Sacerdos illis dictis addidit hoc, quia audivistis et non intellexistis, beati estis, quoniam inde vobis salus. Postea loquutus sum cum Sacerdote, et quaesivi, num illi esset laurea, respondit, sum laureatus Magister, et tunc dixi, Magister, audivi te concionantem Mysteria, si illa scis et non aliquid quod continent, nihil scis; sunt enim illa modo sicut scrinia tribus seris occlusa, quae nisi aperis et introspicis, quod fiet per intellectum, nescis num inibi sint pretiosa, vel num vilipensa, vel num noxia, possunt esse ova aspidis, et telae araneae, secundum descriptionem apud Esajam Cap. LIX: 5; his dictis Sacerdos torvo vultu me aspexit; et Cultores recesserunt, et ascenderunt suos currus, inebriati paradoxis, infatuati inanitatibus, et circumfusi caligine in omnibus rebus fidei et mediis salutis.

186. Secundum Memorabile. Quondam cogitatione versavi in quanam Regione Mentis resident Theologica apud

hominem, quae quia spiritualia et caelestia, credidi primum quod in suprema; Mens enim humana distincta est in tres Regiones, sicut domus in tres mansiones, similiter sicut habitationes Angelorum in tres Caelos: et tunc adstitit Angelus, et dixit, Theologica apud illos qui amant Verum quia est verum, emergunt usque in supremam Regionem, quia ibi est Caelum illorum, et in luce sunt in qua Angeli; Moralia autem theoretice lustrata et percepta se locant sub illis in secunda Regione, quia communicant cum spiritualibus; et Politica sub his in prima, Scientifica autem, quae multiplicia sunt, ac in genera et in species referri possunt, faciunt januam ad superiora illa. Illi, apud quos spiritualia, moralia, politica, et scientifica, ita subordinata sunt, ex justitia et judicio cogitant quae cogitant, et faciunt quae faciunt, causa est, quia Lux veri, quae etiam est Lux Caeli, e suprema Regione illuminat consequentia, sicut Lux Solis transiens aetheres, et progressive aërem, illuminat visus hominum, bestiarum et piscium Aliter vero Theologica apud illos, qui non amant verum quia est verum, sed solum propter gloriam famae suae; apud hos resident Theologica in ultima Regione ubi Scientifica, cum quibus apud quosdam se commiscent, et apud quosdam se non possunt commiscere; sub his in eadem regione sunt Politica, et sub his moralia, quoniam apud hos binae Regiones superiores non apertae sunt a parte dextra, quare illis non est aliqua interior ratio judicii, nec affectio justitiae, sed modo ingeniositas, ex qua de omni re possunt loqui sicut ex intelligentia, et confirmare quicquid obvenit sicut ex ratione; sed objecta rationis, quae principaliter amant, sunt falsa, quia haec cum fallaciis sensuum cohaerent. Inde est, quod dentur tot in Mundo, qui vera Doctrinae ex Verbo non plus vident quam caeci nati, et cum audiunt illa, comprimunt nares, ne odor illorum infestet et nauseam moveat; at vero ad falsa aperiunt omnes sensus, et hauriunt illa sicut balaenae aquas

187 Tertium Memorabile Quondam cum meditabar de Dracone, Bestia et Pseudopropheta, de quibus in Apocalypsi, apparuit mihi Spiritus Angelicus, et quaesivit, quid meditaris, et dixi, quod de Pseudopropheta; tunc ille dixit, deducam te ad locum, ubi sunt, qui per Pseudoprophetam intel-

liguntur, et inquiit, quod iidem sint, qui in Capite XIII Apocalypseos intelliguntur per Bestiam ex terra, quae habebat duo cornua similia Agno, et loquuta est sicut Draco Sequutus sum illum, et ecce vidi turbam, in cujus medio erant Antistites Ecclesiae, qui docuerunt, quod nihil hominem salvet, quam Fides in meritum Christi, et quod Opera sint bona, sed non ad salutem, et quod usque docenda sint ex Verbo, ut Laici, imprimis simplices, strictius in vinculis obedientiae erga Magistratus teneantur, ac sicut ex Religione, ita interius, ad Charitatem moralem exercendam adigantur. Et tunc unus ex illis me videns dixit, vis videre nostrum Fanum, in quo est imago repraesentativa nostrae Fidei, accessi et vidi, et ecce erat magnificum, et in medio ejus imago Mulieris, indutae veste coccinea, tenentis in dextra Nummum aureum, et in sinistra Catenam ex Unionibus: sed erant et Imago et Fanum inducta per phantasiam; possunt enim Spiritus infernales per phantasias repraesentare magnifica, occludendo interiora mentis, et aperiendo solum exteriora ejus. Sed cum animadverti, quod tales praestigiae essent, oravi ad Dominum, et subito aperta sunt interiora mentis meae, et tunc vidi loco magnifici Fani Domum rimosam a tecto usque ad imum, in qua nihil cohaesit; et vidi loco Mulieris in Domo illa pendens Simulacrum, cujus Caput erat simile Draconi, Corpus simile Pardo, Pedes sicut Ursi, et Os sicut Leonis, ita prorsus sicut describitur Bestia e mari, Apoc. XIII: 2; et loco Soli erat Palus, in qua multitudo ranarum: et dictum est mihi, quod sub Palude esset Lapis magnus caesus, sub quo jaceret Verbum penitus reconditum. His visis dixi ad Praestigiatorem, est hoc Fanum vestrum, et dixit, quod sit; at subito tunc aperiebatur etiam illi visus interior, ex quo vidit similia quae ego; quibus visis clamavit clamore magno, quid hoc, et unde hoc; et dixi, quod sit ex luce e Caelo, quae detegit qualitatem cujusvis formae, et sic qualitatem vestrae Fidei separatae a Charitate spirituali: et illico flavit Ventus orientalis, et sustulit Fanum cum Imagine, et quoque exsiccabat Paludem, et sic nudabat Lapidem, sub quo jacuit Verbum: et post haec spiravit Calor sicut vernalis e Caelo, et ecce tunc in eodem loco visum est Tabernaculum, quoad formam externam simplex, et dicebant Angeli qui apud

me erant, ecce Tabernaculum Abrahami, quale id fuit, quando tres Angeli ad illum venerunt, et annuntiarunt de Isaco nascituro; hoc apparet coram oculis simplex, sed usque fit secundum influxum lucis e Caelo plus et plus magnificum, et datum est illis aperire Caelum, in quo erant Angeli spirituales, qui in sapientia sunt, et tunc ex Luce inde influente apparebat Tabernaculum illud sicut Templum simile Hierosolymitano, quod cum introspexi, vidi Lapidem fundi, sub quo Verbum erat repostum, circum obsitum lapidibus pretiosis, e quibus sicut fulgur emicuit in parietes, super quibus erant formae cheruborum, et pulchre variegavit illos coloribus. Cum haec admiratus sum, dixerunt Angeli, videbis adhuc mirabilius, et datum est illis aperire Caelum Tertium, in quo erant Angeli caelestes, qui in amore sunt, et tunc ex Luce flammea inde influente, totum illud Templum evanuit, et loco ejus visus est Dominus Solus, stans super Lapide fundi, qui erat Verbum, in simili effigie, in qua visus est Johanni Cap. I. Apoc. At quia sanctitas tunc implevit interiora mentis Angelorum, ex qua illis fuit nisus procidendi super facies, subito obstruebatur a Domino via Lucis e Caelo tertio, et aperiebatur via Lucis e Caelo secundo, ex quo rediit aspectus prior Templi, et quoque Tabernaculi, sed hoc in medio Templi. Ex his illustratum est, quid intelligitur in Apoc. Cap. XXI: per hoc, *Ecce Tabernaculum Dei cum hominibus, et habitabit cum illis*, Vers. 3; et per hoc, *Templum non vidi in Nova Hierosolyma, quia Dominus Deus Omnipotens Templum ejus, et Agnus*, Vers. 22.

188. Quartum Memorabile. Quoniam a Domino datum est mihi videre Mirabilia, quae in Caelis et sub Caelis sunt, ex mandato me oportet memorare quod visum est. Visum est Palatium magnificum, et in ejus intimo Templum; in medio ejus erat Mensa ex auro, super qua erat Verbum, cui adstabant bini Angeli. Circum illam erant Solia in triplici ordine; Solia primi ordinis erant obtecta panno holoserico purpurei coloris; Solia secundi ordinis panno holoserico caerulei coloris; et Solia tertii ordinis panno albo. Sub tecto alte supra Mensam apparuit Aulaeum expansum, fulgens ex lapidibus pretiosis, e quorum splendore effulsit sicut Iris cum serenatur Caelum post pluviam. Subito tunc visi sunt totidem ex Clero sedentes

super soliis, omnes induti vestibus Ministerii sacerdotalis. Ad unum latus erat Cimeliarchium, ubi stetit Angelus custos, et inibi in pulchro ordine jacebant Vestes splendidae Erat CONCILIUM CONVOCATUM A DOMINO, et audivi vocem e Caelo dicentem, DELIBERATE, sed dicebant, de qua re, dictum est, de DOMINO SALVATORE, et de SPIRITU SANCTO; at cum de illis cogitabant, non erant in illustratione, quare supplicabant, et tunc Lux defluxit e Caelo, quae primum illuminabat Occipitia illorum, et postea Tempora, et demum Facies illorum; et tunc inchoabant, ac ut mandatum est, PRIMUM, DE DOMINO SALVATORE; ac Propositio et Ventilatio Prima fuit, QUIS ASSUMSIT HUMANUM IN MARIA VIRGINE, et Angelus stans ad Mensam, super qua erat Verbum, legit coram illis haec apud Lucam „*Angelus dixit ad Mariam, ecce concipies in utero, et paries Filium, et vocabis Nomen ejus* JESUM, *Hic erit Magnus, et* FILIUS ALTISSIMI *vocabitur Et Maria dixit ad Angelum, quomodo hoc fiet, quoniam virum non cognosco, et respondens Angelus dixit*, SPIRITUS SANCTUS VENIET SUPER TE, ET VIRTUS ALTISSIMI OBUMBRABIT TE, *unde quod nascitur ex te* SANCTUM, *vocabitur* FILIUS DEI," Cap. I: Vers 31. 32. 34. 35 Tum etiam legit haec apud Matthaeum „*Angelus dixit Josepho in somnio, Joseph, fili Davidis, ne timeas accipere Mariam sponsam tuam*, NAM QUOD IN ILLA NATUM EST, EX SPIRITU SANCTO EST *Et* JOSEPH NON COGNOVIT ILLAM, *usque dum peperit Filium suum Primogenitum; et vocavit nomen Ejus* JESUM." Cap. I: 20. 25; et praeter haec legit plura ex Evangelistis, ut Matth. III: 17 Cap XVII: 5 Joh. I: 18 Cap. III: 16, Cap XX: 31, et multoties alibi, ubi Dominus quoad Humanum suum vocatur FILIUS DEI, et ubi Ipse ex Humano suo Jehovam vocat PATREM SUUM; ut et ex Prophetis, ubi praedicitur, quod Ipse Jehovah in Mundum venturus esset; inter quae etiam haec duo, apud Esajam „*Dicetur in die illo*, ECCE DEUS NOSTER HIC, *quem exspectavimus ut liberet nos, Hic* JEHOVAH, QUEM EXSPECTAVIMUS, *exultemus et laetemur in Salute Ipsius*, Cap. XXV: 9 *Vox clamantis in deserto, parate viam* JEHOVAE, *complanate in solitudine semitam* DEO NOSTRO, *revelabitur enim* GLORIA JEHOVAE; *et videbunt omnis caro simul* · ECCE DOMINUS JEHO-

VIR IN FORTI VENIT, *sicut* PASTOR *gregem suum pascet,*" Esaj. XL: 3. 5. 10. 11. Et Angelus dixit, quoniam Ipse Jehovah in Mundum venit, et assumsit Humanum, [et per id Salvavit et Redemit homines,] ideo Ipse apud Prophetas vocatur SALVATOR et REDEMPTOR; et tunc coram illis legit haec sequentia „*Tantummodo inter te* DEUS, *et praeterea non Deus, profecto Tu* DEUS *occultus*, DEUS ISRAELIS SALVATOR, Esaj XLV: 14. 15. *Nonne Ego* JEHOVAH, *et non amplius Deus praeter Me*, DEUS JUSTUS ET SALVATOR [NON] PRAETER ME, Esaj XLV: 21. 22. EGO JEHOVAH, ET NON PRAETER ME SALVATOR, Esaj XLIII: 11 *Ego Jehovah Deus tuus, et Deum praeter Me non agnosces*, ET SALVATOR NON PRAETER ME, Hosch. XIII: 4. *Ut sciat omnis caro, quod* EGO JEHOVAH SALVATOR TUUS ET REDEMPTOR TUUS, Esaj. XLIX: 26 Cap. LX: 16. QUOAD REDEMPTOREM NOSTRUM, JEHOVAH ZEBAOTH NOMEN IPSIUS, Esaj. XLVII: 4. REDEMPTOR EORUM, FORTIS JEHOVAH ZEBAOTH NOMEN IPSIUS, Jerem. L: 34 JEHOVAH *Petra mea et* REDEMPTOR MEUS, Psalm XIX: 15. *Sic dixit* JEHOVAH REDEMPTOR TUUS, *Sanctus Israëlis, Ego Jehovah Deus tuus*, Esaj XLVIII: 17. Cap XLIII: 14. Cap XLIX: 7 Cap. LIV: 8. *Tu* JEHOVAH *Pater noster*, REDEMPTOR NOSTER *a saeculo nomen tuum*, Esaj LXIII: 16 *Sic dixit* JEHOVAH, REDEMPTOR TUUS, *Ego Jehovah faciens omnia, et Solus a Me Ipso*, Esaj. XLIV: 24. *Sic dixit Jehovah Rex Israëlis*, et REDEMPTOR EJUS JEHOVAH ZEBAOTH, *Ego Primus et Ultimus*, et praeter Me non Deus, Esaj XLIV: 6 JEHOVAH ZEBAOTH *nomen Ipsius*, et REDEMPTOR TUUS *Sanctus Israelis*, DEUS TOTIUS TERRAE VOCABITUR, Esaj LIV: 5. *Ecce dies venient, cum suscitabo Davidi Germen justum, qui regnabit Rex, et hoc Nomen Ipsius*, JEHOVAH JUSTITIA NOSTRA, Jerem. XXIII: 5 6 Cap. XXXIII: 15. 16. *In die illo erit Jehovah in Regem super totam Terram*, IN DIE ILLO ERIT JEHOVAH UNUS, ET NOMEN IPSIUS UNUM, Sach. XIV: 9. Ex his et illis Sedentes super soliis confirmati unanimiter dixerunt, quod Ipse Jehovah assumserit Humanum, ad redimendum et salvandum homines Sed tunc audita est vox ex Romano-Catholicis, qui occultaverant se post Altare, dicens, quomodo potest Jeho-

vah Deus Homo fieri, estne Creator Universi; et convertit se unus ex Sedentibus super soliis secundi ordinis, et dixit, Quis tunc, et ille post Altare tunc stans juxta Altare respondit, FILIUS AB AETERNO; sed responsum tulit, estne Filius ab aeterno secundum vestram Confessionem etiam Creator universi, et quid Filius ac Deus natus ab aeterno; et quomodo potest Divina Essentia, quae est una et individua, separari, ac unum ejus descendere, et non simul totum ALTERA VENTILATIO DE DOMINO ERAT, Annon sic Pater et Ipse unum sunt, sicut Anima et Corpus unum sunt, dixerunt, quod hoc consequens sit, quia a Patre est Anima. Tunc unus ex illis qui sedebant super soliis in tertio ordine, legebat ex Symbolica Fide, quae Athanasiana vocatur, haec; *Tametsi noster Dominus Jesus Christus Filius Dei est Deus et Homo, usque non sunt duo, sed unus Christus, imo est prorsus Unus*, EST UNA PERSONA, QUONIAM SICUT ANIMA ET CORPUS FACIUNT UNUM HOMINEM, ITA DEUS ET HOMO EST UNUS CHRISTUS; dixit Legens, quod Symbolum illud, ubi illa verba sunt, receptum sit in Universo Christiano orbe, etiam a Romano-Catholicis, et dixerunt, quid pluribus opus est, sunt Deus Pater et Ipse unum, sicut Anima et Corpus unum sunt: et dixerunt, quia ita est, videmus, quod Humanum Domini sit Divinum, quia est Humanum Jehovae; tum quod Dominus quoad Divinum Humanum adeundus sit, et quod sic et non aliter adiri possit Divinum quod Pater vocatur Hoc illorum conclusum confirmavit Angelus per plura ex Verbo, inter quae fuerunt haec; [apud Esajam,] *Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, Cujus Nomen, Mirabilis, Consiliarius*, DEUS, *Heros*, PATER AETERNITATIS, *Princeps pacis*, IX: 5. apud Eundem, *Abraham non cognoscit nos, et Israël non agnoscit nos, Tu* JEHOVAH PATER NOSTER, REDEMPTOR NOSTER A SAECULO NOMEN TUUM, LXIII: 16 Et apud Johannem, *Jesus dixit, qui credit in Me, credit in Ipsum qui misit Me, et qui videt Me*, VIDET IPSUM QUI MISIT ME, Joh. XII. 44 45 *Dixit Philippus ad Jesum, monstra nobis Patrem, dicit illi Jesus*, QUI VIDIT ME, VIDIT PATREM, *quomodo ergo tu dicis, monstra nobis Patrem, nonne credis, quod* EGO IN PATRE ET PATER *in Me, credite Mihi*, QUOD EGO IN PATRE ET PATER

in Me, Joh. XIV: 8 9 *Jesus dixit*, Ego et Pater unum sumus, Joh. X: 30 Tum, *omnia quae Pater habet*, *Mea sunt*, *et omnia Mea Patris*, Joh. XVI: 15 Cap. XVII: 10. Demum, *Jesus dixit*, *Ego sum Via*, *Veritas et Vita*, *nemo venit ad Patrem*, *nisi per Me*, Joh. XIV: 6, his Legens addidit, quod similia quae a Domino de Se et Suo Patre hic dicta sunt, etiam ab homine de se et sua anima dici possint His auditis dixerunt omnes uno ore et corde, quod Humanum Domini sit Divinum, et quod hoc adeundum sit ut adeatur Pater; quoniam Jehovah Deus, per illud se misit in Mundum, et se fecit visibilem oculis hominum, et sic accessibilem: pariter fecit se visibilem, et sic accessibilem in Forma Humana Antiquis, sed tunc per Angelum; sed quia Haec Forma fuit repraesentativa Domini Venturi, ideo omnia Ecclesiae apud Antiquos fuerunt repraesentativa.

Post haec sequebatur Deliberatio de Spiritu Sancto, et primum detecta est plurium Idea de Deo Patre, Filio, et Spiritu Sancto, quae erat, quod Deus Pater sederet in alto, et Filius ad dextram Ipsius, et a Se emitterent Spiritum Santum, ad illustrandum, docendum, justificandum et sanctificandum homines At tunc audita est vox e Caelo, dicens, non sustinemus illam cogitationis ideam, quis non scit, quod Jehovah Deus sit Omnipraesens; qui hoc scit et agnoscit, etiam agnoscet, quod Ipse illustret, doceat, justificet et sanctificet, et quod non sit Deus medians, distinctus ab Ipso, minus a duobus, ut persona a persona, quare removeatur prior idea, quae est vana, et recipiatur haec, quae est justa, et videbitis hoc clare Sed tunc audita est vox a Romano-Catholicis, qui juxta Altare Templi stabant, dicens, quid tunc est Spiritus Sanctus, qui in Verbo nominatur apud Evangelistas, et apud Paulum, a Quo tot docti e Clero, imprimis à nostro, se dicunt duci; quis hodie in Christiano Orbe Spiritum Sanctum, et ejus operationes, negat; ad haec convertit se unus ex illis, qui super soliis secundi ordinis sedebant, et dixit, vos dicitis, quod Spiritus Sanctus sit Persona per se, et Deus per se, sed quid est Persona exiens et procedens a Persona, nisi Operatio exiens et procedens, non potest una persona ex altera exire et procedere, sed operatio potest.

aut quid est Deus exiens et procedens a Deo, nisi Divinum exiens et procedens, non potest Deus unus ab altero per alterum exire et procedere, sed Divinum potest ex Deo Uno. His auditis Sedentes super soliis unanimiter concluserunt, quod Spiritus Sanctus non sit Persona per se, ita nec Deus per se, sed quod sit Sanctum Divinum exiens et procedens ex Unico Deo Omnipraesente, qui est Dominus. Ad haec dixerunt Angeli stantes ad Mensam auream, super qua erat Verbum, BENE, non legitur ullibi in Vetere Faedere, quod Prophetae loquuti sint Verbum ex Spiritu Sancto, sed ex Jehovah, et ubi in Novo Faedere dicitur Spiritus Sanctus, intelligitur Divinum procedens, quod est Divinum illustrans, docens, vivificans, reformans et regenerans. Post haec successit altera Ventilatio de Spiritu Sancto, quae erat, a Quo procedit Divinum, quod intelligitur per Spiritum Sanctum, num ex Patre vel num ex Domino; et cum hoc ventilabant, affulsit lux e Caelo, ex qua viderunt, quod Sanctum Divinum, quod intelligitur per Spiritum Sanctum, non procedat ex Patre per Dominum, sed ex Domino a Patre, comparative sicut apud hominem, ejus activum non procedit ab anima per corpus, sed ex corpore ab anima. Hoc Angelus stans ad Mensam confirmavit per haec e Verbo, *Ille, quem misit Pater, verba Dei loquitur, non ex Mensura dedit Illi Spiritum; Pater amat Filium, et omnia dedit in manum Ipsius*, Joh. III: 34. 35. *Exibit Virga de trunco Jischaji, quiescet super Ipso Spiritus Jehovae, Spiritus sapientiae et intelligentiae, spiritus consilii et virtutis*, Esaj. XI: 1. *Quod Spiritus Jehovae datus sit super Illum, et quod esset in Illo*, Esaj. XLII: 1. Cap. LIX: 19. 20. Cap. LXI: 1. Luc. IV: 18. *Quando venerit Spiritus Sanctus*, QUEM EGO MISSURUS SUM VOBIS A PATRE, Joh. XV: 26, *Ille Me glorificabit*, QUIA EX MEO ACCIPIET, *et annuntiabit vobis*; OMNIA, QUAECUNQUE PATER HABET, MEA SUNT, PROPTER HOC DIXI, QUOD EX MEO ACCEPTURUS SIT, ET ANNUNTIATURUS VOBIS, Joh. XVI: 14. 15. *Si abivero*, MITTAM PARACLETUM AD VOS, Joh. XVI: 7. *Quod Paracletus sit* SPIRITUS SANCTUS, Joh. XIV: 26. NONDUM ERAT SPIRITUS SANCTUS, QUIA JESUS NONDUM GLORIFICATUS ERAT, Joh. VII: 39. Post Glorifica-

tionem autem, JESUS INSPIRAVIT ET DIXIT DISCIPULIS, ACCIPITE SPIRITUM SANCTUM, Joh XX: 22 Et in Apocalypsi „*Quis non glorificet Nomen tuum, Domine, quia* SOLUS SANCTUS ES," Cap. XV: 4 Quoniam Divina Operatio Domini ex Divina Omnipraesentia Ipsius per Spiritum Sanctum intelligitur, ideo cum ad Discipulos loquutus est de Spiritu Sancto, Quem Ipse a Patre missurus est, etiam dixit, *Non relinquam vos orphanos*, ABEO ET VENIO AD VOS; *et in die illo cognoscetis, quod* EGO IN PATRE MEO, ET VOS IN ME, ET EGO IN VOBIS, Joh. XIV: 18 20 28 Et mox antequam abivit e Mundo, dixit, *Ecce Ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad Consummationem saeculi*, Matth XXVIII: 20 His coram illis lectis, dixit Angelus, ex illis et pluribus aliis ex Verbo patet, quod Divinum, quod vocatur Spiritus Sanctus, procedat ex Domino a Patre. Ad haec Sedentes super solus, dicebant, HOC EST DIVINA VERITAS.

Demum factum est decretum, hoc, Quod ex deliberatis in hoc Concilio clare viderimus, et inde pro Sancta Veritate agnoscamus, quod in Domino Deo Salvatore Jesu Christo, sit Divina Trinitas, quae est, Divinum a Quo Quod vocatur Pater, Divinum Humanum quod vocatur Filius, et Divinum procedens quod vocatur Spiritus Sanctus; conclamantes, QUOD IN CHRISTO OMNIS PLENITUDO DIVINITATIS HABITET CORPORALITER, Coloss. II: 9 Ita est unus Deus in Ecclesia

Postquam haec in magnifico illo Concilio conclusa sunt, surrexerunt; et venit Angelus custos ex Cimeliarchio, et apportabat cuivis ex illis, qui super Soliis consederunt, Vestes splendidas, hic et ibi intertextas filis aureis, et dixit, accipite VESTES NUPTIALES Et deducti sunt in gloria in Novum Caelum Christianum, cum quo Ecclesia Domini in Terris, quae est Nova Hierosolyma, conjuncta erit

CAPUT QUARTUM

DE

SCRIPTURA SACRA

SEU

VERBO DOMINI.

I.

Quod Scriptura Sacra seu Verbum sit ipsum Divinum Verum

189. In omnium ore est, quod Verbum sit a Deo, Divinitus inspiratum, et inde Sanctum; sed usque hactenus nescitum est, ubinam in illo Divinum est, nam Verbum in litera apparet sicut Scriptum vulgare, stylo peregrino, non sublimi nec lucente, sicut ad apparentiam sunt Scripta saeculi. Ex eo est, quod homo, qui Naturam pro Deo, aut qui illam prae Deo colit, et inde ex se et suo proprio, et non e Caelo a Domino, cogitat, facile in errorem de Verbo, et in contemtum ejus possit cadere, et secum dicere, cum id legit, quid hoc, quid illud, an hoc est Divinum, an Deus, Cui infinita Sapientia est, ita loqui potest; ubi et unde Sanctum ejus, nisi ex Religioso, et inde persuasione

190. Sed qui ita cogitat, ille non considerat, quod Jehovah Dominus, qui est Deus Caeli et Terrae, loquutus sit Verbum per Mosen et Prophetas, et quod inde non possit esse quam Divinum Verum, nam quod Ipse Jehovah Dominus loquitur, hoc illud est. nec considerat, quod Dominus Salvator, qui est idem cum Jehovah, loquutus sit Verbum apud Evangelistas, multa ex suo ore, et reliqua ex Spiritu oris sui, qui est Spiritus Sanctus, per duodecim suos Apostolos: inde est, ut Ipse dicit, quod in Verbis suis sit Spiritus et Vita, et quod Ipse sit Lux quae illustrat, et quod sit Veritas; quod patet a sequentibus his locis, *Jesus dixit, verba quae Ego loquor vobis, Spiritus sunt, et Vita sunt*, Joh. VI. 63. *Jesus dixit mulieri ad fontem Jacobi: si scires donum Dei, et quis est qui dicit tibi, da mihi bibere, tu peteres ab Illo;*

et daret tibi Aquam viventem: qui bibit ex Aqua, quam Ego dabo, non sitiet in aeternum, sed Aqua, quam Ego dabo, fiet in illo fons Aquae salientis in vitam aeternam, Joh. IV: 6 10. 11 [14.] per Fontem Jacobi significatur Verbum, ut quoque Deutr XXXIII: 28, quare etiam Dominus, quia est Verbum, ibi sedit, et loquutus est cum muliere, et per Aquam viventem significatur verum Verbi *Jesus dixit, si quis sitiverit, venito ad Me, et bibito; quisquis credit in Me, sicut dicit Scriptura, flumina ex ventre illius fluent Aquae viventis*, Joh VII: 37 38 *Petrus dixit ad Jesum, verba Vitae aeternae habes*, Joh. VI: 68 *Jesus dixit, Caelum et Terra transibunt, verba mea non transibunt*, Marc. XIII: 31 Quod verba Domini sint Veritas et Vita, est quia Ipse est Veritas et Vita, ut docet apud Johannem, *Ego sum Via, Veritas, et Vita*, Cap. XIV: 6 Et apud Eundem, *In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum; in Illo Vita erat, et Vita erat Lux hominum*, Joh. I: 1. 2. 3. [4] Per Verbum intelligitur Dominus quoad Divinum Verum, in quo Solo Vita est, et Lux est. Inde est, quod Verbum, quod est a Domino, et quod est Dominus, dicatur FONS AQUARUM VIVARUM, Jerem. II: 13 Cap. XVII: 13 Cap. XXXI: 9. FONS SALUTIS, Esaj. XII: 2 3 FONS, Sach. XIII: 1. ac FLUVIUS AQUAE VITAE, Apoc. XXII: 1; ac dicitur, *Quod Agnus, qui in medio Throni, pascet illos ad vivos Fontes aquarum*, Apoc VII: 17 Praeter aliis in locis, ubi Verbum etiam vocatur SANCTUARIUM et TABERNACULUM, in quo Dominus habitat cum homine.

191 Sed homo naturalis ex his usque non persuaderi potest, quod Verbum sit ipsum Divinum Verum, in quo Divina Sapientia est et Divina Vita, spectat enim illud a Stylo, in quo non videt illa Sed stylus Verbi est ipse Stylus Divinus, cum quo omnis alius Stylus, utcunque sublimis et excellens apparet, non comparari potest. Stylus Verbi talis est, ut Sanctum sit in omni sensu, inque omni voce, imo alicubi in ipsis literis; inde Verbum conjungit hominem Domino, et aperit Caelum. Sunt duo, quae procedunt a Domino, Divinus Amor et Divina Sapientia, seu quod idem, Divinum Bonum et Divinum Verum, Verbum in sua Essentia est utrumque hoc, et quia illud

conjungit hominem Domino, et aperit Caelum, ut dictum est, ideo Verbum implet hominem Bonis Amoris et Veris sapientiae, Voluntatem ejus bonis amoris, ac Intellectum ejus veris sapientiae, inde homini est vita per Verbum. At probe sciendum est, quod illis solis sit vita ex Verbo, qui illud legunt propter finem, ut Divina Vera ex illo ut ex suo Fonte hauriant, et simul propter finem, ut Divina Vera inde hausta applicent vitae: et quod contrarium fiat illis, qui Verbum legunt duntaxat propter finem, ut aucupent honores, et lucrentur Mundum

192 Omnis homo, qui nescit, quod Sensus quidam Spiritualis insit Verbo, sicut Anima corpori, non potest aliunde judicare de Verbo, quam ex Sensu literae ejus, cum tamen hic est sicut Theca continens pretiosa, quae sunt Sensus spiritualis ejus; cum itaque Internus hic Sensus nescitur, non potest de Divina Sanctitate Verbi aliter judicari, quam sicut de lapide pretioso ex matrice quae involvit et quandoque apparet sicut lapis vulgaris, aut sicut ex Arca confecta ex jaspide, lapide lazuli, amiantho seu lapide speculari, aut Achate, in qua in suo ordine jacent adamantes, rubini, sardonyches, topazii orientales, etc: hoc dum nescitur, non mirum est si arca illa non plus aestimatur quam secundum pretium materiae ejus, quae ad oculum apparet: simile est cum Verbo quoad Sensum literae ejus. Ne itaque homo in dubio esset, quin Verbum sit Divinum et Sanctissimum, revelatus mihi est a Domino Sensus internus ejus, qui in sua essentia est Spiritualis, qui Sensui externo, qui est naturalis, inest, sicut anima corpori; ille sensus est spiritus, qui vivificat literam; quare ille Sensus potest de Verbi Divinitate et Sanctitate testari, et convincere etiam naturalem hominem, si vult convinci

II.

Quod in Verbo Sensus Spiritualis sit, hactenus ignotus

193. Quis non agnoscit et annuit quando dicitur, quod Verbum, quia est Divinum, in sinu suo spirituale sit: sed quis huc usque scivit, quid Spirituale, et ubinam illud in

Verbo reconditum est; sed quid Spirituale, in MEMORABILI post hoc Caput manifestabitur, et ubinam illud in Verbo latet, in nunc sequentibus. Quod Verbum in sinu spirituale sit, est quia descendit a Jehovah Domino, ac pertransiit Caelos Angelicos, et ipsum Divinum, quod in se est ineffabile et imperceptibile, in descensu factum est adaequatum perceptioni Angelorum, et demum perceptioni hominum, inde est Sensus spiritualis qui est intus in Naturali, quemadmodum anima in homine, cogitatio intellectus in loquela, et affectio voluntatis in actione; et si comparare licet cum talibus, quae ante oculos in Mundo naturali apparent, est Sensus spiritualis in Sensu naturali, sicut Universum Cerebrum intra Meninges aut Matres suas; aut sicut palmites arboris intra libros et philyras suas, imo sicut omnia generationis pulli intra testam ovi, et sic porro. Sed quod talis sit Sensus spiritualis Verbi in Sensu naturali ejus, a nemine huc usque divinatum est, quare necessum est, ut hoc Arcanum, quod in se eminens est prae omnibus Arcanis hactenus detectis, pateat coram intellectu, quod fiet, dum in hoc ordine illud exponitur, I. *Quid Sensus spiritualis.* II *Quod ille Sensus in omnibus et singulis Verbi sit.* III. *Quod ex illo sit, quod Verbum Divinitus inspiratum sit, ac in omni voce sanctum.* IV. *Quod ille Sensus hactenus ignotus fuerit* V *Quod non alicui posthac detur, nisi qui in genuinis veris a Domino est.* VI *Mirabilia de Verbo ex Sensu spirituali ejus* Haec nunc singulatim evolventur.

194 I QUID SENSUS SPIRITUALIS. Sensus spiritualis non est ille, qui e sensu literae Verbi elucet, quando quis scrutatur et explicat Verbum ad confirmandum Ecclesiae quoddam dogma, hic sensus potest vocari sensus Verbi literalis et Ecclesiasticus; sed Sensus spiritualis non apparet in sensu literae, est intus in illo, sicut anima in corpore, sicut cogitatio intellectus in oculis, ac sicut affectio amoris in facie. Ille sensus principaliter facit, ut Verbum sit spirituale, non modo pro hominibus, sed etiam pro angelis; quare Verbum per illum Sensum communicat cum Caelis Quoniam Verbum interius est Spirituale, ideo per meras Correspondentias conscriptum est, et quod scriptum est per Correspondentias, hoc in sensu

ultimo scriptum est tali stylo, quali apud Prophetas, Evangelistas, et in Apocalypsi, qui tametsi apparet vulgaris, usque ille Sapientiam Divinam, et omnem Angelicam in se recondit. Quid Correspondentia, videri potest in Opere de CAELO et INFERNO Londini 1758 edito, ubi actum est *de Correspondentia omnium Caeli cum omnibus hominis*, n: 87 ad 102. Et *de Correspondentia omnium Caeli cum omnibus Telluris*, n: 103 ad 115: et amplius videbitur ab Exemplis e Verbo infra adducendis

195 A Domino procedit DIVINUM CAELESTE, DIVINUM SPIRITUALE, et DIVINUM NATURALE, unum post alterum. DIVINUM CAELESTE vocatur quicquid procedit a Divino Amore Ipsius, et omne id est Bonum: DIVINUM SPIRITUALE vocatur quicquid procedit a Divina Sapientia Ipsius, et omne id est Verum DIVINUM NATURALE est ex utroque, est illorum complexus in ultimo Angeli Regni Caelestis, ex quibus est Tertium seu Supremum Caelum, sunt in Divino quod procedit a Domino, quod Caeleste vocatur, nam sunt in Bono amoris a Domino. Angeli Regni spiritualis Domini, ex quibus est Secundum seu Medium Caelum, sunt in Divino quod procedit a Domino, quod Spirituale vocatur, nam sunt in Divina sapientia a Domino: Angeli Regni Naturalis Domini, ex quibus est Primum seu infimum Caelum, sunt in Divino quod procedit a Domino, quod Divinum Naturale vocatur, et sunt in fide charitatis a Domino Homines autem Ecclesiae, sunt secundum amorem, sapientiam, ac fidem eorum, in uno ex illis Regnis, et in quo sunt, in illud etiam post mortem veniunt. Quale est Caelum, tale etiam est Verbum Domini, in ultimo suo sensu est Naturale, in interiori est Spirituale, ac in intimo Caeleste, et in singulis Divinum; quare accommodatum est Angelis Trium Caelorum, et quoque Hominibus.

196. II. QUOD SENSUS SPIRITUALIS IN OMNIBUS ET SINGULIS VERBI SIT, non melius videri potest, quam ab Exemplis; quae sint haec sequentia. Dicit Johannes in Apocalypsi, *Vidi Caelum apertum, cum ecce Equus Albus, et qui Sedens super eo vocabatur Fidelis et Verus, qui in Justitia judicat et pugnat: et Oculi ejus flamma ignis; ac super Capite Ejus diademata multa, habens Nomen scriptum, quod nemo scit*

nisi Ipse: et indutus erat vestimento tincto sanguine; et vocatur Nomen Ipsius VERBUM DEI. *Exercitus Ejus in Caelo sequebantur Ipsum super Equis albis, induti byssinum album et mundum. Habet super vestimento et super femore suo Nomen scriptum* REX REGUM ET DOMINUS DOMINORUM. *Vidi porro unum Angelum stantem in Sole, qui clamavit voce magna, venite et congregamini ad Caenam magnam, ut comedatis carnes regum, et carnes chiliarchorum, et carnes fortium, et carnes equorum et sedentium super illis, et carnes omnium liberorum et servorum, et parvorum et magnorum,* Cap. XIX: 11 ad 18. Quid haec significant nemo videre potest nisi ex Sensu spirituali Verbi, et nemo Sensum spiritualem nisi ex scientia Correspondentiarum; nam omnes voces sunt correspondentiae, et nulla vox est vana. Scientia Correspondentiarum docet, quid significat Equus albus, quid Sedens super illo, quid Oculi qui sicut flamma ignis, quid Diademata quae super capite, quid Vestimentum tinctum sanguine, quid Byssinum album, quo induti qui ab excercitu Ipsius in Caelo, quid Angelus stans in Sole, quid Caena magna ad quam venirent et congregarentur, tum quid Carnes regum et chiliarchorum, et plurium aliorum, quas comederent. Quid autem singula illa in Sensu spirituali significant, in APOCALYPSI REVELATA a n: 820 ad 838, et quoque in Opusculo de EQUO ALBO, explicatum videatur, quare illa ulterius explicare supersedetur: ibi ostensum est, quod Dominus quoad Verbum ibi describatur, et quod per Oculos Ipsius qui sicut flamma ignis, intelligatur Divina Sapientia DIVINI Amoris Ipsius; et per Diademata quae super Capite, et quod per Nomen, quod nemo scit nisi Ipse, intelligantur Divina Vera Verbi ab Ipso, et quod quale est Verbum in sensu spirituali nemo videat quam Dominus, et cui Ipse revelat; tum, quod per Vestimentum tinctum sanguine, intelligatur sensus naturalis Verbi, qui est sensus literae ejus, cui violentia illata est; quod sit Verbum, quod ita describitur, manifeste patet, nam dicitur, VOCATUR NOMEN EJUS VERBUM DEI; quod sit Dominus, qui intelligitur, etiam manifeste patet, nam dicitur quod Nomen Sedentis super Equo Albo esset, REX REGUM ET DOMINUS DOMINORUM, similiter ut in Apocalypsi XVII: 14, ubi dicitur, *Et Agnus vincet illos,*

quia EST DOMINUS DOMINORUM ET REX REGUM. Quod Sensus spiritualis Verbi aperiendus sit in fine Ecclesiae, significatur non modo per illa quae de Equo Albo et de Sedente super illo dicta sunt, sed etiam per Caenam magnam, ad quam per Angelum in Sole stantem, omnes invitati sunt ut venirent, et ederent carnes regum, et chiliarchorum, etc, per quae significatur appropriatio omnium bonorum a Domino Omnes ibi expressiones forent voces vanae, et absque vita et spiritu, nisi Sensus spiritualis intus in illis esset, sicut anima in corpore.

197. In Apocalypsi Cap XXI, describitur ita Nova Hierosolyma „*Quod in illa esset Luminare simile Lapidi pretiosissimo, sicut Lapidi jaspidi, instar Crystalli splendenti. Quod haberet Murum magnum et altum, habentem Portas duodecim, et super portis Angelos duodecim, et Nomina scripta duodecim Tribuum filiorum Israëlis Quod Murus esset* 144 *cubitorum, quae est mensura hominis, hoc est, Angeli: et quod structura Muri esset Jaspis, et fundamenta ejus ex omni Lapide pretioso, ex jaspide, sapphiro, chalcedonio, smaragdo, sardonyche, sardio, chrysolitho, beryllo, topazio, chrysopraso, hyacintho, et amethysto. Quod Portae essent duodecim Margaritae. Quod ipsa Urbs esset aurum purum, simile vitro puro; et quod esset quadrangularis. Longitudo, Latitudo et Altitudo aequalia,* 12000 *stadiorum,*“ praeter plura Quod omnia haec spiritualiter intelligenda sint, constare potest ex eo, quod per Novam Hierosolymam intelligatur Nova Ecclesia, quae a Domino instauranda est, ut in APOCALYPSI REVELATA, n: 880, ostensum est; et quia per Hierosolymam ibi significatur Ecclesia, sequitur, quod omnia quae dicuntur de illa ut Urbe, de Portis ejus, de Muro ejus, de Fundamentis muri, tum quae de mensuris eorum, sensum spiritualem contineant, quoniam illa quae Ecclesiae sunt, spiritualia sunt; quid autem significant, in APOCALYPSI REVELATA, a n: 896 ad 925, demonstratum est, quare ulterius illa demonstrare, superfluum foret Satis est, ut inde sciatur, quod Sensus spiritualis insit singulis descriptionis ejus, ut Anima corpori, et quod absque illo sensu nihil Ecclesiae intelligeretur in illis quae ibi scripta sunt, ut quod Urbs illa esset ex puro auro, portae ejus ex margaritis, murus

ex jaspide, fundamenta muri ex lapidibus pretiosis, quod murus esset 144 cubitorum, quae mensura hominis, hoc est, Angeli, et quod Urbs esset longitudine, latitudine, et altitudine 12000 stadiorum, praeter plura; qui autem ex Scientia Correspondentiarum Sensum spiritualem novit, is intelligit illa, ut quod Murus et Fundamenta ejus significent doctrinalia illius Ecclesiae ex Sensu literae Verbi; et quod Numeri 12. 144. 12000, omnia ejus significent, seu vera et bona ejus in uno complexu.

198. Ubi Dominus de Consummatione saeculi, quae est ultimum tempus Ecclesiae, coram Discipulis suis loquitur, ad finem praedictionum de successivis status mutationibus ejus, dicit, *Statim post afflictionem dierum illorum Sol obscurabitur, Luna non dabit lumen suum, et Stellae cadent de Caelo, et Potentiae caelorum commovebuntur Et tunc apparebit Signum Filii hominis in Caelo, et tunc plangent omnes Tribus terrae, et videbunt Filium hominis venientem in nubibus Caeli cum potentia et gloria multa; et emittet Angelos cum tubae voce magna, et congregabunt electos Ipsius a quatuor ventis ab extremo Caelorum usque ad extremum illorum*, Matth. XXIV: 29 30. 31. Per haec in sensu spirituali non intelligitur, quod Sol et Luna obscurarentur, quod Stellae caderent de Caelo, quodque appariturum sit signum Domini in Caelis, et quod visuri Ipsum in nubibus, et simul Angelos cum tubis; sed per singula verba ibi intelliguntur spiritualia, quae Ecclesiae sunt, de cujus statu in fine, illa dicta sunt; in Sensu enim spirituali per Solem qui obscurabitur, intelligitur amor in Dominum, per Lunam, quae non dabit lumen suum, intelligitur fides in Ipsum, per Stellas quae cadent de Caelo, intelliguntur cognitiones veri et boni; per signum Filii hominis in Caelo, intelligitur apparitio Divini Veri in Verbo ab Ipso; per Tribus terrae quae plangent, intelligitur defectus omnis veri quod fidei est, et omnis boni quod amoris; per adventum Filii hominis in nubibus Caeli cum potentia et gloria, intelligitur praesentia Domini in Verbo et revelatio, per nubes caeli significatur Verbi sensus literae, et per gloriam Verbi sensus spiritualis; per Angelos cum tubae voce magna, intelligitur Caelum unde Divinum Verum; per congregare electos a quatuor ventis

ab extremo Caelorum ad extremum illorum, intelligitur novum Caelum et nova Ecclesia ex illis, qui fidem in Dominum habent, et vivunt secundum praecepta Ipsius. Quod non intelligatur obscuratio solis et lunae, ac delapsus stellarum in terram, constat manifeste ex Prophetis, apud quos similia dicuntur de Ecclesiae statu, quando Dominus in Mundum venturus est, ut apud Esajam, *Ecce dies Jehovae veniet saevus, et excandescentiae irae; Stellae caelorum, et Sidera illorum non lucebunt luce sua, obtenebrabitur Sol in ortu suo, et Luna non splendere faciet lumen suum; visitabo super Orbem malitiam*, XIII: 9 10 11. Apud Joelem „*Venit dies Jehovae, dies tenebrarum et caliginis, Sol et Luna atrati erunt, et Stellae contrahent splendorem suum,*" III: 4. [II: 2] Cap IV: 15. Apud Ezechielem „*Obtegam Caelos, et atrabo Stellas; Solem nube obtegam, et Luna non lucere faciet lumen suum, omnia Luminaria lucis obtenebrabo, et dabo tenebras super terra,*" XXXII: 7. 8: per Diem Jehovae intelligitur adventus Domini, qui fuit, quando non amplius erat aliquod bonum amoris et verum fidei in Ecclesia residuum, et non aliqua cognitio Domini, ideo vocatur Dies tenebrarum et caliginis

199 Quod Dominus, cum in Mundo fuit, loquutus sit per Correspondentias, ita etiam spiritualiter cum naturaliter, constare potest a Parabolis Ipsius, quarum singulis verbis inest sensus spiritualis; exemplo sit Parabola de decem Virginibus. dixit „*Simile est Regnum Caelorum decem Virginibus, quae accipientes Lampades suas exiverunt in occursum Sponsi: quinque ex illis erant Prudentes, quinque vero Stultae: quae erant Stultae, accipientes Lampades suas non acceperunt oleum, Prudentes vero acceperunt oleum in lampadibus suis. Tardante vero Sponso, dormitarunt omnes et obdormierunt: media autem nocte clamor factus est, ecce Sponsus venit, exite in occursum Ejus; tunc expergefactae omnes Virgines istae, et adornabant Lampades suas, verum Stultae Prudentibus dicebant, date nobis de Oleo vestro, quia Lampades nostrae exstinguuntur: sed respondebant Prudentes, dicentes, ne forte sufficiat nobis et vobis; abite potius ad Vendentes, et emite vobis ipsis. At abeuntibus illis ad emendum, venit Sponsus, et paratae ingressae sunt cum Ipso*

ad nuptias; et ostium clausum est. Et tandem veniunt etiam reliquae Virgines, dicentes, Domine, Domine, aperi nobis; Ille vero respondens dixit, amen dico vobis, non novi vos, Matth. XXV: 1 ad 12. Quod in singulis his sit Sensus spiritualis, et inde Sanctum Divinum, non videt, nisi qui novit, quod Sensus spiritualis sit, et qualis ille. In Sensu spirituali per Regnum caelorum, intelligitur Caelum et Ecclesia; per Sponsum Dominus; per Nuptias Conjugium Domini cum illis per bonum amoris et verum fidei; per Virgines illi qui ab Ecclesia sunt; per Decem omnes; per Quinque aliqua pars; per Lampades illa quae fidei sunt; per Oleum illa quae boni amoris; per Dormire et Expergisci, vita hominis in Mundo quae naturalis, et vita ejus post mortem quae spiritualis, per Emere, comparare sibi; per ire ad Vendentes et Emere Oleum, comparare sibi bonum amoris ab aliis post mortem; et quia tunc non amplius comparatur, ideo tametsi cum lampadibus et empto Oleo ad ostium, ubi nuptiae erant, venerunt, usque illis dictum est a Sponso, non novi vos; causa est, quia homo post vitam in Mundo, manet qualis in Mundo vixerat. Ex his patet quod Dominus per meras Correspondentias loquutus sit, et hoc quia ex Divino, quod in Ipso et Ipsius erat. Quia Virgines significant illos qui ab Ecclesia sunt, ideo toties in Verbo Prophetico dicitur Virgo et Filia Sionis, Hierosolymae, Jehudae, Israëlis: et quia Oleum significat bonum amoris, ideo omnia Sancta Ecclesiae oleo ungebantur. Simile est in reliquis Parabolis, et in omnibus verbis, quae Dominus loquutus est; inde est quod Dominus dicat, quod verba Ipsius spiritus et vita sint, Joh. VI: 63.

200. III Quod ex Sensu spirituali sit, quod Verbum Divinitus inspiratum sit, ac in omni voce sanctum. Dicitur in Ecclesia, quod Verbum sit Sanctum, et hoc quia Jehovah Dominus illud loquutus est, sed quia Sanctum ejus in solo Sensu literae non apparet, ideo qui propterea de Sanctitate ejus semel dubitat, ille postea cum legit Verbum, se per multa ibi confirmat, dicit enim secum, num hoc Sanctum, num hoc Divinum. Ne itaque talis Cogitatio apud multos influat, et postea invalescat, et inde Verbum sicut Scriptum vile rejiciatur, et per id conjunctio Domini cum homine illo pereat,

placuit Domino nunc Sensum spiritualem ejus revelare, propter finem, ut sciatur, ubinam Sanctum Divinum in illo latet. Sed Exempla hoc illustrent: in Verbo nunc agitur de Aegypto, nunc de Aschure, nunc de Edomo, de Moabo, de filiis Ammonis, de Philisthaeis, de Tyro et Zidone, de Gogo; qui non scit, quod per Nomina illorum significentur res Caeli et Ecclesiae, in errorem abduci potest, quod Verbum multum de Populis et Gentibus agat, et modo parum de Caelo et Ecclesia, ita multum de Mundanis, et parum de Caelestibus; sed cum ille scit, quid per illos seu per Nomina illorum significatur, ab errore in veritatem potest reduci Similiter dum in Verbo videt, quod ibi toties nominentur Horti, Luci, Sylvae, tum Arbores illorum, ut Olea, Vitis, Cedrus, Populus, Quercus; et quod toties Agnus, Ovis, Hircus, Vitulus, Bos; et quoque Montes, Colles, Valles, et ibi Fontes, Fluvii, Aquae, et plura similia; ille, qui nihil scit de Sensu spirituali Verbi, non potest aliter credere, quam quod solum illa sint, quae intelliguntur; non scit enim quod per Hortum, Lucum, Sylvam, intelligantur Sapientia, Intelligentia, et Scientia; quod per Oleam, Vitem, Cedrum, Populum, et Quercum, intelligantur Ecclesiae bonum et verum caeleste, spirituale, rationale, naturale et sensuale; quod per Agnum, Ovem, Hircum, Vitulum, Bovem, intelligantur innocentia, charitas, et affectio naturalis, quod per Montes, Colles et Valles, intelligantur superiora, inferiora et infima Ecclesiae. Tum quod per Aegyptum significetur scientificum, per Aschurem rationale, per Edomum naturale, per Moabum adulteratio boni, per filios Ammonis adulteratio veri, per Philisthaeos fides absque charitate, per Tyrum et Zidonem cognitiones boni et veri, per Gogum cultus externus absque interno: in genere per JACOBUM in Verbo intelligitur Ecclesia naturalis, per ISRAELEM Ecclesia spiritualis, et per JEHUDAM, Ecclesia caelestis. Quando homo haec et illa scit, tunc ille potest cogitare, quod Verbum non agat nisi quam de Caelestibus, et quod Mundana illa modo sint subjecta in quibus illa sunt. Sed Exemplum ex Verbo hoc quoque illustret; legitur apud Esajam „*In die illo erit semita ex Aegypto in Aschurem, ut veniat Aschur in Aegyptum, et Aegyptus in Aschurem, serviant-*

que Aegyptii cum Aschure: in die illo erit Israël trina Aegypto et Aschuri, benedictio in medio terrae: Cui benedicet Jehovah Zebaoth, dicendo, benedictus populus meus Aegyptus, et opus manuum mearum Aschur; et haereditas mea Israël," Cap. XIX: 23. 24. 25. Per haec in sensu spirituali intelligitur, quod tempore Adventus Domini, Scientificum, Rationale, et Spirituale, unum factura sint, et quod tunc Scientificum inserviturum sit Rationali, ac utrumque Spirituali; nam, ut dictum est, per Aegyptum significatur scientificum, per Aschurem rationale, et per Israëlem spirituale: per diem bis nominatum intelligitur Primus et Secundus adventus Domini.

201. IV. Quod Sensus spiritualis Verbi hactenus ignotus fuerit. Quod omnia et singula quae in Natura sunt, correspondeant Spiritualibus, similiter omnia et singula quae in Corpore humano, in Opere de Caelo et Inferno, n: 87 ad 105, ostensum est. Sed quid Correspondentia, hactenus nescitum est; verum in Antiquissimis temporibus notissima fuit; illis enim, qui tunc vixerunt, fuit Scientia correspondentiarum scientia scientiarum, et tam universalis, ut omnes illorum Codices et Libri per Correspondentias scripti sint: Liber Hiobi, qui est Liber Antiquae Ecclesiae, Correspondentiis plenus est. Hieroglyphica Aegyptiorum, et quoque Fabulosa Vetustissimorum non alia fuerunt; omnes Ecclesiae Antiquae fuerunt Ecclesiae repraesentativae spiritualium; Ritus illarum, et quoque Statuta, secundum quae institutus fuit Cultus illarum, constabant ex meris Correspondentiis; similiter omnia Ecclesiae apud filios Israëlis; Holocausta, Sacrificia, Minchae et Libamina cum singulis illorum Correspondentiae fuerunt; similiter Tabernaculum cum omnibus inibi; tum etiam Festa illorum, ut Festum azymorum, Festum tabernaculorum, et Festum primitiarum, etiam Sacerdotium Aharonis et Levitarum, ut et Vestes sanctitatis illorum; quaenam autem Spiritualia essent, quibus haec et illa correspondebant, in Arcanis Caelestibus Londini editis, ostensum est; praeter haec, etiam omnia Statuta et Judicia, quae cultum et vitam illorum concernebant, correspondentiae erant. Nunc quia Divina in Mundo se sistunt in Correspondentiis, ideo Verbum per meras

Correspondentias scriptum est, quare Dominus, quia loquutus est ex Divino, loquutus est per Correspondentias, nam quod a Divino est, hoc in Natura cadit in talia quae Divinis correspondent, et quae tunc Divina, quae vocantur Caelestia et Spiritualia, in sinu suo recondunt.

202. Instructus sum, quod homines Antiquissimae Ecclesiae, quae fuit ante Diluvium, tam caelesti genio fuerint, ut loquuti sint cum Angelis Caeli, et quod loqui potuerint cum illis per Correspondentias; inde status sapientiae illorum factus est talis, ut quicquid viderent in Tellure, non modo cogitarent de illo naturaliter, sed etiam simul spiritualiter, ita quoque conjunctim cum Angelis Caeli. Insuper instructus sum, quod Chanoch, de quo memoratur in Genesi Cap. V: 21 ad 24. cum consociis ejus, ex ore illorum collegerit Correspondentias, ac Scientiam illarum propagaverit ad posteros; ex quo factum est, quod Scientia Correspondentiarum in multis Regnis Asiae non modo nota fuerit, sed etiam exculta, imprimis in Terra Canaane, Aegypto, Assyria, Chaldaea, Syria, Arabia, in Tyro, Zidone, Ninive, et quod inde translata sit in Graeciam, sed ibi versa in Fabulosa, ut constare potest a Vetustissimorum scriptis ibi.

203. Ut videri possit, quod Scientia Correspondentiarum diu conservata fuerit apud Gentes in Asia, sed apud illos qui vocabantur Divinatores et Sapientes, et a quibusdam Magi, adducere volo Unum Exemplum ex 1 Sam. Cap V et VI. Ibi memoratur, quod Arca, in qua binae Tabulae, quibus inscriptus erat Decalogus, fuerunt, a Philisthaeis capta sit, et posita in Fano Dagonis in Aschdodo, et quod Dagon coram illa in terram deciderit, et postea Caput ejus cum volis manuum a corpore divulsum super limine Fani jaceret, et quod Aschdodaei et Ekronitae propter Arcam percussi sint haemorrhoidibus ad plura millia, et quod Terra illorum devastata sit a muribus: et quod Philisthaei propterea convocaverint Satrapas et Divinatores, et quod ad obviam eundum interitui illorum, concluserint quod facerent quinque Haemorrhoides, et quinque Mures ex auro, ac Plaustrum novum, et super hoc ponerent Arcam, et juxta illam haemorrhoides et mures ex auro, et per binas Vaccas, quae boabant in via ante Plaustrum,

Arcam ad Filios Israëlis remitterent, a quibus Vaccae et Plaustrum sacrificabantur, et sic Deus Israëlis propitiatus est. Quod omnia haec a Divinatoribus Philisthaeorum excogitata fuerint Correspondentiae, constat ex significatione illorum, quae haec est; ipsi Philisthaei significabant illos qui in fide separata a charitate sunt; Dagon repraesentabat Religiosum illud; Haemorrhoides, quibus percussi sunt, significabant amores naturales, qui separati ab amore spirituali immundi sunt; ac Mures significabant devastationem Ecclesiae per falsificationes veri; Plaustrum novum significabat Doctrinam Ecclesiae naturalem; nam Currus in Verbo doctrinam ex veris spiritualibus; Vaccae significabant Affectiones bonas naturales; haemorrhoides ex auro significabant amores naturales purificatos et factos bonos; Mures ex auro, significabant vastationem Ecclesiae per bonum sublatam; aurum enim in Verbo significat bonum; Vaccarum boatio in via significabat difficilem conversionem concupiscentiarum mali naturalis hominis in affectiones bonas; quod Vaccae cum Plaustro in holocaustum oblatae sint, significabat quod sic Deus Israëlis propitiatus sit. Haec omnia, quae Philisthaei ex Suasu Divinatorum suorum fecerunt, fuerunt Correspondentiae; ex quibus patet, quod Scientia illa apud gentes diu conservata fuerit.

204 Quoniam Repraesentativi Ritus Ecclesiae, qui erant Correspondentiae, temporis tractu caeperunt verti in Idololatrica, et quoque in Magica, tunc illa Scientia, ex Divina Domini Providentia successive deperdita est, et apud Gentem Israëliticam et Judaicam prorsus obliterata. Cultus quidem hujus Gentis constabat ex meris Correspondentiis, et inde erat repraesentativus Caelestium, sed usque nesciebant, quid aliquid significabat; erant enim prorsus Naturales homines, et inde non scire volebant nec poterant aliquid de Spiritualibus et Caelestibus, proinde nec aliquid de Correspondentiis, nam Correspondentiae sunt Repraesentationes Spiritualium et Caelestium in Naturalibus.

205. Quod Idololatriae Gentium Antiquis temporibus ex scientia Correspondentiarum traxerint originem, erat ex causa, quia omnia, quae apparent super Tellure, correspondent, ita non modo Arbores, sed etiam Bestiae et Aves omnis gene-

ris, tum Pisces et reliqua. Antiqui, qui in scientia Correspondentiarum fuerunt, fecerunt sibi Imagines, quae Caelestibus correspondebant, et illis delectabantur quia significabant talia, quae Caeli et Ecclesiae erant, et ideo illa non modo in suis Templis, sed etiam in suis Domibus posuerunt, non adorationis causa, sed recordationis rerum caelestium, quas significabant: inde in Aegypto et alibi fuerunt in imagine Vituli, Boves, Serpentes, tum Pueri, Senes, Virgines, quia Vituli et Boves significabant affectiones et vires Naturalis hominis, Serpentes prudentiam et quoque astutiam sensualis hominis; Pueri innocentiam et charitatem, Senes sapientiam, ac Virgines affectiones veri; et sic porro. Posteri, quando scientia Correspondentiarum obliterata est, caeperunt Imagines et Simulacra ab Antiquis posita, quia in Templis, et juxta illa, colere ut Sancta, et tandem ut Numina. Inde erat Antiquis etiam Cultus in Hortis et in Lucis secundum Arborum species; tum etiam super Montibus et Collibus; Horti enim et Luci significabant sapientiam et intelligentiam, et unaquaevis Arbor aliquid illarum, sicut Olea bonum amoris, Vitis verum ex illo bono; Cedrus bonum et verum rationale; Mons Caelum supremum, et Collis Caelum sub illo. Quod scientia Correspondentiarum permanserit apud plures Orientales usque ad Adventum Domini, constare etiam potest ex Sapientibus ab Oriente, qui venerunt ad Dominum cum natus est, quare illis praeivit Stella, et illi secum tulerunt dona, Aurum, Thus et Myrrham, Matth. II: 1. 2. 9 10. 11: Stella enim, quae praeivit, significabat cognitionem e Caelo, Aurum significabat bonum caeleste, Thus bonum spirituale, et Myrrha bonum naturale, ex quibus tribus est omnis Cultus. Sed usque Scientia Correspondentiarum prorsus nulla fuit apud Gentem Israëliticam et Judaicam, tametsi omnia Cultus eorum et omnia Statuta et Judicia illis per Mosen data, et omnia Verbi, erant merae Correspondentiae, causa fuit, quia illi corde Idololatrae erant, et inde tales, ut ne quidem scire vellent, quod aliquid Cultus illorum significaret Caeleste et Spirituale, credebant enim quod illa omnia essent Sancta ex se; quare si illis Caelestia et Spiritualia detecta fuissent, non modo rejecissent illa, sed etiam prophanavissent; quapropter Caelum illis ita clausum fuit, ut vix

scirent, quod Vita aeterna daretur; quod ita sit, manifeste patet ex eo, quod non agnoverint Dominum, tametsi universa Scriptura Sacra de Ipso prophetavit, et Adventum Ipsius praedixit, rejecerunt Ipsum propter illam solam causam, quia illos de Regno caelesti, et non de Regno terrestri docuit, voluerunt enim Messiam, qui illos super omnes Gentes in universo Mundo exaltaret, et non aliquem Messiam, qui saluti aeternae eorum consuleret.

206 Quod Scientia Correspondentiarum, per quam datur Sensus spiritualis Verbi, post illa tempora non detecta fuerit, fuit causa, quia Christiani in Primitiva Ecclesia perquam simplices fuerunt, ut coram illis non detegi potuerit, nam si detecta, illis nullius usus fuisset, nec intelligeretur. Post illorum tempora obortae sunt tenebrae super universum Christianum Orbem, primum per Haeretica plurium circumsparsa, et mox postea per consulta et decreta CONCILII NICAENI de tribus Personis Divinis ab aeterno, et de Persona Christi ut Filio Mariae, et non ut Filio Jehovae Dei; inde scaturivit Fides justificationis hodierna, in qua adeuntur tres Dii in suo ordine, ex qua fide pendent omnia et singula hodiernae Ecclesiae, sicut membra corporis a suo Capite: et quia omnia Verbi ad confirmandum erroneam hanc Fidem applicuerunt, non potuit Sensus spiritualis detegi, nam si detecta fuisset, ad illam etiam Sensum eum applicuissent, et per id ipsum Sanctum Verbi prophanavissent, et sic sibi Caelum prorsus occlusissent, et Dominum ab Ecclesia removissent.

207. Quod Scientia Correspondentiarum, per quam datur Sensus spiritualis, hodie revelata sit, est causa, quia nunc Divina Vera Ecclesiae in lucem prodeunt, et haec sunt, ex quibus Sensus spiritualis Verbi consistit; et dum haec in homine sunt, sensus literae Verbi non perverti potest: Sensus enim literae Verbi potest flecti huc illuc, sed si flectitur ad Falsum, tunc perit ejus Sanctitas interna et cum hac externa, at si flectitur ad Verum, manet illa; sed de his in sequentibus plura dicentur. Quod Sensus spiritualis hodie aperiretur, intelligitur per quod Johannes viderit Caelum apertum, et tunc Equum album, tum quod viderit et audiverit, quod Angelus stans in Sole omnes ad Caenam magnam convocaverit, de qui-

bus in Apocalypsi Cap XIX: 11 ad 18. Quod autem diu non agnosceretur, intelligitur per Bestiam et per Reges terrae, qui facturi bellum cum Sedente super Equo albo, Apoc. XIX: 19, ut et per Draconem, quod persequutus sit Mulierem, quae peperit Filium, usque in desertum, et ibi ex ore suo ejecerit aquas sicut flumen, ut illam submergeret, Apoc XII: 13 ad 17.

208. V. Quod Sensus spiritualis Verbi non alicui posthac detur, nisi qui in genuinis veris a Domino est: Causa est, quia nemo potest Sensum spiritualem videre, nisi a solo Domino, et nisi in Divinis veris a Domino sit; Sensus enim spiritualis Verbi agit de Solo Domino et de Ipsius Regno, et ille Sensus est in quibus sunt Angeli Ipsius in Caelo, est enim Divinum Ipsius Verum ibi; hoc homo violare potest, si in Scientia Correspondentiarum est, et per illam vult Sensum spiritualem Verbi ex propria intelligentia explorare, nam ex aliquibus Correspondentiis sibi notis potest Sensum illum pervertere, et illum ad confirmandum etiam Falsum trahere, et hoc foret violentiam inferre Divino Vero, et sic quoque Caelo, in quo illud habitat; quare si quis a se, et non a Domino, Sensum illum aperire vult, clauditur Caelum, quo clauso, homo aut nihil veri videt, aut spiritualiter insanit Causa etiam est, quia Dominus per Verbum unumquemvis docet, et docet ex illis cognitionibus quae apud hominem sunt, et non immediate novas infundit, quare nisi homo in Divinis veris sit, aut si modo in paucis veris et simul in falsis, potest ex his falsificare vera. ut quoque fit ab unoquovis Haeretico quoad ipsum Sensum literae Verbi. Ne itaque aliquis in Sensum spiritualem intret, ac genuinum Verum, quod illius Sensus est, pervertat, Custodiae a Domino positae sunt, quae in Verbo per Cherubos intelliguntur.

209 VI. Mirabilia de Verbo ex Sensu spirituali ejus In Mundo naturali non existunt aliqua Mirabilia ex Verbo, quia Sensus spiritualis ibi non apparet; nec intus ab homine recipitur, qualis ille in se est; at in Mundo spirituali apparent Mirabilia ex Verbo, quia omnes ibi spirituales sunt, ac spiritualia afficiunt hominem spiritualem, sicut naturalia naturalem Mirabilia, quae in Mundo spirituali ex Verbo existunt, sunt

plura, ex quibus pauca hic memorabo. Ipsum Verbum in adytis Templorum ibi lucet coram oculis Angelorum sicut magna Stella, quandoque sicut Sol, et quoque ex jubare circum circa apparent sicut Irides pulcherrimae; hoc fit ut primum aperitur adytum. Quod omnia et singula Vera Verbi luceant, hoc mihi constare potuit ex hoc, quod quando aliquis versiculus ex Verbo super Charta exscribitur, et Charta projicitur in aërem, ipsa Charta luceat in tali forma, in quam secta est, quare possunt Spiritus per Verbum producere varias formas lucentes, et quoque avium et piscium. Tum, quod adhuc mirabilius est, quod dum aliquis fricat faciem, aut manus, aut vestes, quibus indutus es, Verbo aperto, applicando ejus scripturam illis, ipsa facies, manus et vestes, luceant, sicut staret in Stella luce ejus circumfusus; hoc persaepe vidi et miratus sum; inde constabat mihi, unde erat, quod facies Mosis luceret, quum Tabulas faederis e Monte Sinai deportaret.

Praeter illa dantur plura alia Mirabilia ibi, quae ex Verbo sunt, ut, quod si quis in falsis est, spectat ad Verbum in loco sancto jacens, oboriatur Caligo oculis ejus, et inde Verbum illi apparet nigrum, et quandoque sicut fuligine obsitum; si autem idem tangit Verbum, fit explosio cum fragore, et ille projicitur ad Angulum conclavis, et per horulam ibi jacet sicut mortuus. Si aliquid ex Verbo super charta a quodam qui in falsis est, exscribitur, et Charta projicitur versus Caelum, tunc in aëre inter oculum ejus et Caelum fit similis explosio, et Charta discerpitur in floccos et evanescit: simile fit, si charta illa projicitur ad angulum, qui in propinquo stat, hoc saepius vidi. Exinde patuit mihi, quod nulla communicatio cum Caelo per Verbum sit illis, qui in falsis doctrinae sunt, sed quod lectio illorum diffluat in via, et pereat sicut pulvis pyrius Chartae inclusus, dum accenditur et ejicitur in aërem. Contrarium fit apud illos, qui in veris doctrinae per Verbum a Domino sunt; lectio Verbi ab illis penetrat usque in Caelum, et facit conjunctionem cum Angelis ibi. Ipsi Angeli, cum descendunt de Caelo ad aliquod munus obeundum infra, apparent circumobsiti stellis parvis, imprimis circum caput, quod signum est, quod Divina vera ex Verbo in illis sint.

Praeterea in Mundo spirituali dantur similia quae in terris, sed omnia et singula ibi ex origine spirituali, ita quoque datur aurum et argentum, et dantur Lapides pretiosi omnis generis, et horum origo spiritualis est Sensus literae Verbi; inde est, quod in Apocalypsi fundamenta muri Novae Hierosolymae describantur per duodecim Lapides pretiosos, causa est, quia per Fundamenta muri ejus significantur doctrinalia Novae Ecclesiae ex sensu literae Verbi: inde etiam est, quod in Ephodo Aharonis etiam fuerint duodecim Lapides pretiosi, Urim et Thummim vocati, et quod per illos responsa e Caelo data sint. Praeter haec, sunt adhuc plura Mirabilia ex Verbo, quae concernunt potentiam Veri ibi, quae tam immensa est, ut si describeretur, excederet omnem fidem; potentia enim talis est, ut evertat montes et colles ibi, illos transferat in longinquum, et projiciat in mare, praeter plura, in summa, Potentia Domini ex Verbo est infinita

III.

Quod Sensus literae Verbi sit Basis, Continens, et Firmamentum Sensus spiritualis et caelestis ejus.

210. In omni Divino est Primum, Medium et Ultimum, ac Primum vadit per Medium ad Ultimum, et sic existit et subsistit; inde Ultimum est Basis. Tum Primum est in Medio, et per Medium in Ultimo, ita Ultimum est Continens: et quia Ultimum est Continens et Basis, est etiam Firmamentum. Ab Erudito comprehenditur, quod illa Tria nominari possint Finis, Causa et Effectus, tum Esse, Fieri et Existere, et quod Finis sit Esse, Causa sit Fieri, et Effectus sit Existere; consequenter quod in omni re completa, sit Trinum, quod vocatur Primum, Medium, et Ultimum, tum Finis, Causa et Effectus Cum haec comprehenduntur, etiam comprehenditur, quod omne Divinum Opus in Ultimo sit Completum et Perfectum; et quoque quod in Ultimo, sit Omne, quia in illo Priora simul

211 Ex eo est, quod per Tria in Verbo in Sensu spirituali intelligatur completum et perfectum, tum omne simul;

et quia haec per illum Numerum significantur, ideo toties in Verbo adhibetur, quoties tale designatur; ut in his, *Quod Esajas iret Nudus et discalceatus* TRES ANNOS, Esaj. XX: 3. *Quod Jehovah* TER *vocaverit Samuelem, et quod Samuel* TER *cucurrerit ad Eli, et quod Eli* TERTIA VICE *intellexerit*, 1 Sam. III: 1 ad 8 *Quod Jonathan diceret ad Davidem, quod occultaret se in agro* TRIBUS DIEBUS, *quod Jonathan postea ad latus lapidis jacularetur* TRES SAGITTAS; *et quod deinde David se incurvaret* TRIBUS VICIBUS, *coram Jonathane*, 1 Sam. XX: 12 ad 42. *Quod Elias se mensus sit super filium Viduae* TRIBUS VICIBUS, 1 Reg XVII: 21. *Quod Elias jusserit ut funderent aquam super Holocaustum* TRIBUS VICIBUS, 1 Reg. XVIII: 34. *Quod Jesus dixerit, quod Regnum Caelorum sit simile fermento, quod accipiens mulier abscondidit in* TRIBUS SATIS, *donec fermentaretur totum*, Matth. XIII: 33. *Quod Jesus dixerit ad Petrum, quod* TER *abnegaturus sit Ipsum*, Matth. XXVI: 34. *Quod Jesus* TER *dixerit Petro, amasne Me*, Joh. XXI: 15. 16. 17. *Quod Jonas fuerit in ventre Ceti* TRIBUS DIEBUS ET TRIBUS NOCTIBUS, Jon. II: 1. *Quod Jesus dixerit, quod Templum dissolveret, et Ipse illud per* TRES DIES *reaedificaret*, Matth. XXVI: 61. *Quod Jesus in Gethsemane* TRIBUS VICIBUS *oraverit*, Matth. XXVI: 39 ad 44. *Quod Jesus* TERTIO DIE *resurrexerit*, Matth XXVIII: 1: praeter multis aliis in locis, ubi Tria nominantur; et nominantur, ubi agitur de Opere finito et perfecto, quia hoc per illum Numerum significatur.

212. Sunt Tres Caeli, Supremum, Medium, et Infimum, Supremum Caelum facit Regnum Caeleste Domini, Medium Caelum facit Regnum Spirituale Ipsius, et Infimum Caelum facit Regnum Ipsius Naturale: quemadmodum Tres Caeli sunt, ita quoque Tres Sensus Verbi sunt, Caelestis, Spiritualis, et Naturalis; cum quibus etiam coincidunt illa, quae supra n. 210 dicta sunt, videlicet quod Primum sit in Medio, et per Medium in Ultimo, prorsus sicut finis in causa, et per causam in effectu. Inde patet, quale est Verbum, quod nempe in Sensu literae ejus, qui est Naturalis, sit interior Sensus qui est Spiritualis, et in hoc intimus qui est Caelestis; et sic quod Ultimus Sensus, qui est Naturalis et vocatur Sensus

literae, sit binorum Sensuum interiorum Continens, ita Basis et Firmamentum.

213. Ex his sequitur, quod Verbum absque Sensu literae ejus, foret sicut Palatium absque fundamento, ita sicut Palatium in aëre, et non super Terra, quod modo foret umbra ejus, quae evanesceret. Tum quod Verbum absque Sensu literae ejus, foret sicut Templum, in quo plura Sancta sunt, et in medio ejus Adytum, absque tecto et pariete, quae sunt Continentia ejus, quae si abessent, vel si auferrentur, Sancta ejus a furibus diriperentur, et a bestiis terrae, et a volucribus Caeli violarentur, et sic dissiparentur. Similiter foret sicut Tabernaculum filiorum Israëlis in deserto, in cujus intimo fuit Arca faederis, ac in medio ejus Candelabrum aureum, Altare aureum super quo suffimenta, tum Mensa super qua panes facierum, absque ultimis suis, quae erant aulaea, vela et columnae. Imo foret Verbum absque Sensu literae ejus, sicut Corpus humanum, absque integumentis ejus, quae vocantur Cutes, et absque sustentaculis, quae vocantur Ossa, absque his e. illis diffluerent omnia interiora ejus. Ac foret sicut Cor et Pulmo in Thorace, absque integumento suo quod vocatur Pleura, et sustentaculis suis, quae vocantur Costae Aut sicut Cerebrum, absque integumentis suis, quae vocantur dura et pia Mater, et absque communi Tegumento, Continente et Firmamento suo, quod vocatur Cranium. Simile foret cum Verbo absque Sensu literae ejus; quare dicitur apud Esajam, *Quod Jehovah creet super omni gloria obtegumentum*, Cap. IV: 5.

IV.

Quod Divinum Verum in Sensu literae Verbi, sit in suo Pleno, in suo Sancto, et in sua Potentia.

214. Quod Verbum in Sensu literae sit in suo Pleno, in suo Sancto, et in sua Potentia, est quia bini Sensus priores seu interiores, qui vocantur Spiritualis et Caelestis, in Sensu naturali, qui est Sensus literae, sunt simul, ut supra n: 210 et 212, dictum est; sed quomodo sunt simul, porro dicetur. Datur in Caelo et in Mundo Ordo succesivus, et Ordo

simultaneus, in Ordine successivo succedit et sequitur unum post alterum, a supremis usque ad infimum; in Ordine autem simultaneo est unum juxta alterum, ab intimis usque ad extima Ordo successivus est sicut Columna cum gradibus a summo ad imum; at Ordo simultaneus est sicut opus cohaerens cum peripheriis a Centro usque ad ultimam superficiem. Nunc dicetur, quomodo Ordo successivus fit in Ultimo Ordo simultaneus; fit hoc modo, suprema Ordinis successivi fiunt intima Ordinis simultanei, et infima Ordinis successivi fiunt extima Ordinis simultanei; est comparative sicut Columna graduum subsidens fit Corpus cohaerens in plano Ita formatur Simultaneum a Successivo, et hoc in omnibus et singulis Mundi naturalis, et in omnibus et singulis Mundi spiritualis, nam ubivis est Primum, Medium et Ultimum, ac Primum per Medium tendit et vadit ad suum Ultimum: sed probe intelligendum est, quod sint puritatis gradus, secundum quos fit uterque Ordo. Nunc ad Verbum; Caeleste, Spirituale et Naturale, procedunt a Domino in Ordine successivo, et in Ultimo sunt in Ordine simultaneo; ita nunc Sensus caelestis et spiritualis Verbi sunt in Sensu ejus naturali simul Dum hoc comprehenditur, videri potest, quomodo Sensus naturalis Verbi est continens, basis et firmamentum Sensus spiritualis et caelestis ejus; tum quomodo Divinum bonum et Divinum verum in Sensu literae Verbi est in suo Pleno, in suo Sancto, et in sua Potentia. Ex his constare potest, quod Verbum sit ipsum Verbum in suo Sensu literae, in hoc enim intus est spiritus et vita: hoc est, quod Dominus dicit, *Verba, quae Ego loquor vobis, Spiritus et Vita sunt*, Joh VI: 63, Dominus enim verba sua in Sensu naturali loquutus est. Sensus caelestis et spiritualis non sunt Verbum absque Sensu naturali, sunt enim sicut spiritus et vita absque corpore; et sunt, ut prius n: 213, dictum est, sicut Palatium cui non fundamentum.

215. Vera Sensus literae Verbi quoad partem non sunt nuda vera, sed sunt apparentiae veri, ac sicut similitudines et comparationes, desumptae ex talibus quae in natura sunt, ita quae accommodata et adaequata sunt captui simplicium et quoque puerorum; sed quia simul sunt Correspondentiae, sunt genuini veri receptacula et habitacula; et sunt vasa quae con-

tinent, quaemadmodum Poculum crystallinum continet nobile Vinum, Patina argentea edules cibos, et quemadmodum Vestes quae amiciunt, ut fasciae infantem, et decori amictus virginem; sunt etiam sicut scientifica naturalis hominis, quae in se comprehendunt perceptiones et affectiones veri spiritualis. Ipsa nuda vera, quae includuntur, continentur, investiuntur et comprehenduntur, sunt in Verbi Sensu spirituali, et nuda bona sunt in ejus Sensu caelesti Sed hoc e Verbo illustretur „*Jesus dixit, vae vobis Scribae et Pharisaei, quia purgatis exterius poculi et patinae, interiora vero sunt plena rapina et intemperantia; Pharisaee caece, purga prius interius poculi et patinae, ut sit etiam exterius mundum,*“ Matth XXIII: 25 26 · hic loquutus est Dominus per similitudines et comparationes, quae simul sunt correspondentiae, et dixit poculum et patinam, et per Poculum non modo intelligitur sed etiam significatur Verum Verbi, per poculum enim intelligitur Vinum, et per vinum significatur verum, per Patinam autem intelligitur cibus, et per cibum significatur bonum; quare per purgare interius poculi et patinae, significatur purificare interiora mentis, quae sunt voluntatis et cogitationis, per Verbum, per ut sic exterius mundum sit, significatur quod sic exteriora purificata sint, quae sunt opera et sermones, nam haec ab illis trahunt suam essentiam Adhuc; *Jesus dixit, homo quidam erat dives, qui induebatur purpura et bysso, et oblectabat se quotidie splendide: et pauper quidam erat nomine Lazarus, qui projectus ad vestibulum ejus ulcerosus,* Luc XVI · 19 20, hic etiam Dominus loquutus est per similitudines et comparationes, quae erant correspondentiae, et continebant spiritualia; per hominem divitem intelligitur Gens Judaica, quae dives vocatur, quia habebat Verbum, in quo sunt divitiae spirituales; per purpuram et byssum, quibus indutus erat, significatur bonum et verum Verbi, per purpuram bonum ejus, et per byssum verum ejus, per oblectare se quotidie splendide, significatur oblectatio quod illud haberent, et ex illo audirent plura in Templis et Synagogis; per Lazarum pauperem intelliguntur Gentes, quia non habebant Verbum, quod illae contemtae et rejectae a Judaeis essent, intelligitur per quod Lazarus ad vestibulum divitis esset projectus; per ulcero-

sum significatur, quod gentes ex ignorantia veri in multis falsis essent. Quod Gentes per Lazarum intelligantur, fuit, quia Gentes amabantur a Domino; sicut Lazarus, qui a mortuis resuscitatus est, amabatur a Domino, Joh. XI: 3. 5. 36, et vocatur Ipsius amicus, Joh XI: 11; et accumbebat ad mensam cum Domino, Joh XII: 2. Ex his binis locis patet, quod vera et bona Sensus literae Verbi, sint sicut vasa, et sicut vestes nudi boni et veri, quae duo in Sensu spirituali et caelesti Verbi latent. Quoniam Verbum in Sensu literae tale est, sequitur, quod illi, qui in Divinis veris sunt, et in fide, quod Verbum intus in suo sinu Sanctum Divinum sit, et magis illi, qui in fide sunt quod Verbum tale sit ex Sensu Spirituali et Caelesti ejus, dum in illustratione a Domino legunt Verbum, videant Divina vera in luce naturali; nam Lux Caeli, in qua est Sensus spiritualis Verbi, influit in Lucem naturalem, in qua est Sensus literae Verbi, ac hominis Intellectuale, quod vocatur Rationale, illuminat, et facit ut videat et agnoscat Divina vera ubi exstant et ubi latent: haec cum Luce Caeli influunt apud quosdam, quandoque etiam cum nesciunt.

216. Quoniam Verbum in intimo suo sinu ex Sensu caelesti ejus, est sicut mitis flamma quae incendit, et in medio suo sinu ex Sensu spirituali ejus, est sicut lux quae illustrat, inde Verbum in ultimo suo ex Sensu ejus naturali, est sicut Objectum diaphanum recipiens utrumque, quod ex flamma rubet sicut purpura, et ex luce candet sicut nix; ita est respective sicut Rubinus et sicut Adamas, ex flamma caelesti sicut Rubinus, et ex luce spirituali sicut Adamas. Quia tale est Verbum in Sensu literae, ideo Verbum in hoc Sensu intelligitur, I. per *Lapides pretiosos, ex quibus constabant fundamenta Novae Hierosolymae.* II. *Tum per Urim et Thummim super Ephodo Aharonis;* III. *Et quoque per Lapides pretiosos in Horto Edenis, in quo Rex Tyri dicitur fuisse.* IV. *Ut et per Aulaea, Vela et Columnas Tabernaculi.* V. *Pariter per Externa Templi Hierosolymitani.* VI. *Quod Verbum in sua gloria repraesentatum sit in Domino, cum transformatus.* VII. *Quod Potentia Verbi in ultimis repraesentata sit per Naziraeos.* VIII. *De ineffabili Potentia Verbi.* Sed haec singulatim illustranda sunt.

217 I. Quod Vera Sensus literae Verbi intelligantur per Lapides pretiosos, ex quibus constabant fundamenta novae Hierosolymae, in apocalypsi Cap. XXI: 17 ad 21. Supra n: 209 memoratum est, quod in Mundo Spirituali, aeque dentur Lapides pretiosi sicut in Mundo naturali, et quod origo Spiritualis illorum sit ex Veris in Sensu literae Verbi: hoc apparet incredibile, at usque est Veritas: inde est, quod ubicunque in Verbo nominantur Lapides pretiosi, per illos in Sensu spirituali intelligantur vera. Quod per Lapides pretiosos, ex quibus fundamenta muri circum Urbem Novam Hierosolymam dicuntur constructa, significentur Vera Doctrinae novae Ecclesiae, inde sequitur, quia per Novam Hierosolymam intelligitur Nova Ecclesia quoad Doctrinam ex Verbo, quare per Murum ejus, et per muri Fundamenta non aliud potest intelligi, quam Verbi Externum, quod est Sensus literae ejus, nam hic est, ex quo Doctrina est, et per Doctrinam Ecclesia, et ille est sicut Murus cum fundamentis, qui Urbem concludit et tutatur. De Nova Hierosolyma et de ejus fundamentis, leguntur haec in Apocalypsi „*Angelus mensus est Murum Urbis Hierosolymae 144 Cubitorum, quae erat mensura hominis, hoc est, Angeli: et Murus habebat Fundamenta duodecim, omni Lapide pretioso exornata: Fundamentum primum jaspis, secundum sapphirus, tertium chalcedonius, quartum smaragdus, quintum sardonyx, sextum sardius, septimum chrysolithus, octavum beryllus, nonum topazius, decimum chrysoprasus, undecimum hyacinthus, duodecimum amethystus,*“ Cap XXI: [14] 17 ad 20: quod fundamenta muri duodecim, ex totidem Lapidibus pretiosis, fuerint, est causa, quia numerus duodecim significat omnia veri ex bono, hic itaque omnia doctrinae. Sed haec, ut et quae praecedunt et sequuntur in illo Capite, particulariter explicata, et ex parallelis locis ex Verbo Prophetico confirmata, videantur in Apocalypsi nostra Revelata.

218 II Quod bona et vera Verbi in Sensu literae ejus intelligantur per Urim et Thummim super Ephodo Aharonis. Urim et Thummim erant super Ephodo Aharonis, per cujus Sacerdotium repraesentatus est Dominus quoad Divinum Bonum, et quoad Opus salvationis; per Vestes Sacerdotii

seu sanctitatis ejus repraesentata sunt Divina Vera a Domino; per Ephodum repraesentatum est Divinum Verum in suo Ultimo, ita Verbum in Sensu literae, nam hoc est Divinum Verum in suo ultimo; inde per duodecim Lapides pretiosos, cum Nominibus duodecim Tribuum Israëlis, quae fuerunt Urim et Thummim, repraesentata sunt Divina Vera ex Divino Bono in omni complexu. De his ita legitur apud Mosen „*Facient Ephodum ex Hyacinthino et Purpura, coccineo Dibapho et Xylino intertexto. Postea facient Pectorale judicii, secundum opus Ephodi, et opplebis illud oppleturis lapidis; quatuor ordines lapis, Pyropus, Topazius, Smaragdus, primus ordo: Chrysoprasus, Sapphirus et Adamas, secundus ordo: Cyanus, Achates, et Amethystus, tertius ordo: Thalassius, Sardius et Jaspis, quartus ordo. Lapides hi erunt juxta Nomina filiorum Israëlis; sculpturae sigilli juxta Nomen suum erunt pro duodecim Tribubus; et portabit Aharon super Pectorāli judicii Urim et Thummim; sintque super corde Aharonis, cum ingredietur ante Jehovam*, Exod. XXVIII: 6 15 ad 21. 30. Quid per Vestes Aharonis, ejus Ephodum, Pallium, Tunicam, Cidarim, Baltheum, repraesentatum est, in Arcanis Caelestibus Londini editis super illo Capite, explicatum est, ubi ostensum, quod per Ephodum repraesentatum sit Divinum Verum in suo ultimo; quod per Lapides pretiosos ibi repraesentata sint Vera pellucentia ex bono; per duodecim in quaterno ordine, omnia illa a primis ad ultima; per duodecim Tribus, omnia Ecclesiae; per Pectorale, Divinum Verum ex Divino Bono in Sensu universali; per Urim et Thummim, exsplendescentia Divini Veri ex Divino Bono in ultimis; Urim enim est ignis lucens, et Thummim exsplendescentia in Lingua Angelica, et integritas in Lingua Hebraea; tum, quod Responsa data sint per Lucis variegationes, et simul per tacitam perceptionem, vel per vivam vocem, praeter plura. Ex his constare potest, quod per hos Lapides etiam significata sint vera ex bono in Sensu ultimo Verbi; nec per alia dantur responsa e Caelo, quia in illo Sensu est Divinum procedens in suo Pleno.

219 III. Quod similia intelligantur per Lapides pretiosos in Horto Edenis, in quo Rex Tyri dicitur

FUISSE Legitur apud Ezechielem, *Rex Tyri, tu obsignans demensum tuum, plenus sapientia, et perfectus pulchritudine; in Eden Horto Dei fuisti; omnis Lapis pretiosus tegumentum tuum, Rubinus, Topazius et Adamas, Tharschisch, Sardonyx et Jaspis, Sapphirus, Chrysoprasus et Smaragdus, et Aurum,* Cap. XXVIII: 12 13. Per Tyrum in Verbo significatur Ecclesia quoad cognitiones boni et veri, per Regem significatur Verum Ecclesiae, per Hortum Edenis significatur sapientia et intelligentia ex Verbo; per Lapides pretiosos significantur vera pellucentia ex bono, qualia sunt in Sensu literae Verbi, et quia haec per illos Lapides significantur, ideo vocantur Tegumentum ejus; quod Sensus literae tegat interiora Verbi, videatur supra n: 213.

220 IV. QUOD VERA ET BONA IN ULTIMIS, QUALIA SUNT IN SENSU LITERAE VERBI, REPRAESENTATA SINT PER AULAEA, VELA, ET COLUMNAS TABERNACULI. Per Tabernaculum per Mosen in deserto exstructum repraesentatum est Caelum et Ecclesia, quare forma ejus a Jehovah super monte Sinai ostensa est, inde per omnia, quae in Tabernaculo illo erant, quae erant Candelabrum, Altare aureum pro suffitu, et Mensa super qua Panes facierum, repraesentata et significata sunt Sancta Caeli et Ecclesiae: et per Sanctum sanctorum, ubi erat Arca faederis, repraesentatum et inde significatum est intimum Caeli et Ecclesiae; et per ipsam Legem inscriptam binis Tabulis, significatum est Verbum, perque Cherubos supra illam significatae sunt custodiae ne sancta Verbi violentur. Nunc quia Externa suam essentiam trahunt ab Internis, et haec et illa ab Intimo, quod ibi erat Lex, ideo Sancta Verbi per omnia Tabernaculi repraesentata et significata sunt; inde sequitur, quod per ultima Tabernaculi, quae erant Aulaea, Vela et Columnae, quae erant tegumenta, continentia, et firmamenta, significata sint ultima Verbi, quae sunt Vera et Bona Sensus literae ejus: quia illa significata sunt, ideo *omnia Aulaea et Vela facta sunt ex xylino intertexto, et hyacinthino et purpura, et coccineo dibapho, cum Cherubis,* Exod. XXVI: 1. 31. 36 Quid per Tabernaculum, et per omnia, quae in illo erant, in genere et in specie repraesentatum et significatum est, in ARCANIS CAELESTIBUS super illo Capite Exodi, explicatum est, et

ibi ostensum, quod per Aulaea et Vela repraesentata sint Externa Caeli et Ecclesiae, ita quoque Externa Verbi; tum quod per xylinum seu byssinum significatum sit Verum ex origine spirituali, per hyacinthinum Verum ex origine caelesti, per purpuram Bonum caeleste, per coccineum dibaphum Bonum spirituale; et per Cherubos custodiae interiorum Verbi

221. V. QUOD PARITER PER EXTERNA TEMPLI HIEROSOLYMITANI, est causa, quia per Templum aeque ac per Tabernaculum repraesentatum est Caelum et Ecclesia, sed per Templum Caelum in quo sunt Angeli spirituales, at per Tabernaculum Caelum ubi sunt Angeli caelestes, Angeli spirituales sunt qui in Sapientia ex Verbo sunt, Angeli caelestes autem qui in Amore ex Verbo sunt Quod per Templum Hierosolymitanum in supremo Sensu significatum sit Divinum Humanum Domini, docet Ipse apud Johannem, *Solvite Templum hoc, et in Tribus diebus exsuscitabo illud*; *Ipse loquebatur de* TEMPLO CORPORIS SUI, II: 19. 21; et ubi intelligitur Dominus, etiam intelligitur Verbum, quia Ipse est Verbum. Nunc quia per Interiora Templi repraesentata sunt Interiora Caeli et Ecclesiae, ita quoque Verbi, ideo per Exteriora ejus etiam repraesentata et significata sunt Exteriora Caeli et Ecclesiae, ita quoque Verbi, quae Sensus literae ejus sunt De Exterioribus Templi legitur, *Quod aedificata sint ex Lapide integro non Caeso, et ex Cedro intus*; *et quod omnes Parietes ejus intus sculpti essent Cherubis, Palmis, et Aperturis florum*; *et quod Solum obductum esset auro*, 1 Reg VI: 7. 29 30; per quae omnia etiam significantur Externa Verbi, quae Sancta Sensus literae ejus sunt

222. VI QUOD VERBUM IN SUA GLORIA REPRAESENTATUM SIT IN DOMINO, CUM TRANSFORMATUS EST. De Domino coram Petro, Jacobo et Johanne, transformato legitur, *Quod Facies Ipsius fulserit sicut Sol*; *Vestimenta Ipsius facta sint sicut Lux*: *et quod visi sint Moses et Elias cum Ipso loquentes*: *et quod Nubes lucida Discipulos obtexerit*: *et quod ex Nube audita sit vox*, *dicens*, *Hic est Filius meus dilectus*, *Ipsum audite*, Matth. XVII: 1 ad 5. Instructus sum, quod Dominus tunc repraesentaverit Verbum; per Faciem, quae fulsit sicut Sol, repraesentatum est Divinum Bonum Divini

Amoris Ipsius; per Vestimenta, quae facta sicut Lux, Divinum Verum Divinae Sapientiae Ipsius; per Mosen et Eliam, Verbum Historicum et Propheticum, per Mosen Verbum quod per illum scriptum est, et in genere Verbum Historicum, et per Eliam omne Verbum Propheticum; per Nubem lucidam, quae obtexit Discipulos, Verbum in Sensu literae; quare ex hac Vox audita est, dicens, Hic est Filius meus dilectus, Ipsum audite: omnia enim Enuntiata et Responsa e Caelo, nusquam fiunt nisi per Ultima, qualia sunt in Sensu literae Verbi; fiunt enim in pleno a Domino.

223. VII. QUOD POTENTIA VERBI IN ULTIMIS, REPRAESENTATA SIT PER NAZIRAEOS Legitur in Libro Judicum, de Simsone, quod Naziraeus esset ab utero matris, et quod Potentia ejus constaret in Crinibus; per Naziraeum et Naziraeatum etiam significatur Crinis, quod Potentia ejus in Crinibus consisteret, manifestavit ipse, dicens, *Novacula non ascendit super Caput meum, quia Naziraeus ego ab utero matris meae; si rador, tunc recedet a me robur meum, et reddar infirmus, et ero sicut quivis homo*, Jud XVI: 17. Nemo scire potest, cur Naziraeatus, per quem significatur Crinis, institutus est, et unde est, quod Simsoni fuerit robur ex Crinibus, nisi sciat quid per Caput in Verbo significatur: per Caput significatur Intelligentia, quae est Angelis et Hominibus a Domino per Divinum Verum, inde per Crines significatur intelligentia in ultimis seu extremis ex Divino Vero Quia hoc per Crines significabatur, ideo statutum pro Naziraeis erat, *Quod non raderent comam Capitis sui, quia illa est Naziraeatus Dei super Capite eorum*, Num VI: 1 ad 21; et quoque ideo statutum est, *Quod Summus Sacerdos, ac Filii ejus, non raderent Caput suum, ne morerentur, ac universa Domus Israelis irasceretur*, Levit. X: 6 Quoniam Crines propter illam significationem, quae est ex correspondentia, tam sancti erant, ideo FILIUS HOMINIS, qui est Dominus quoad Verbum, describitur etiam quoad Crines, *Quod essent tanquam Lana candida, tanquam nix*, Apoc. I: 14: similiter ANTIQUUS DIERUM, Dan. VII: 9. Quoniam Crines significant Verum in ultimis, ita Sensum literae Verbi, ideo illi qui contemnunt Verbum in Mundo spirituali fiunt Calvi, et vicissim

illi, qui Verbum magnipenderunt et Sanctum habuerunt, apparent in Comis decentibus: propter hanc correspondentiam factum est, quod 42 pueri, quia Elisaeum vocabant Calvum, a duabus Ursis discerpti sint, II Reg. II: 23 24; nam Elisaeus repraesentabat Ecclesiam quoad Doctrinam e Verbo, et Ursae significant potentiam veri in ultimis. Quod Potentia Divini Veri, seu Verbi sit in Sensu literae ejus; est quia Verbum ibi est in suo Pleno, et quia in illo sunt Angeli utriusque Regni Domini et Homines simul.

224. VIII. De ineffabili Potentia Verbi. Vix aliquis hodie novit, quod aliqua Potentia insit Veris, putatur enim, quod modo sit verbum dictum a quodam qui in Potentia est, quod ideo faciendum sit, proinde quod Verum sit modo sicut halitus ex ore, et Sonus in aure; cum tamen Verum et Bonum sunt Principia omnium in utroque Mundo, Spirituali et Naturali, et quod sint, per quae Universum creatum est, et per quae Universum conservatur; et quoque per quae Homo factus est; quare duo illa sunt omne in omnibus. Quod Universum per Divinum Verum creatum sit, aperte dicitur apud Johannem „*In principio erat Verbum, et Deus erat Verbum, omnia per Illud facta sunt quae facta. Et Mundus per Illud factus est,*“ Cap. I: 1. 3 10; et apud Davidem „*Per Verbum Jehovae Caeli facti sunt,*“ Psalm. XXXIII: 6, per Verbum utrinque intelligitur Divinum Verum. Quoniam Universum per Illud creatum est, ideo etiam Universum per Illud conservatur, nam sicut Subsistentia est perpetua Existentia, ita Conservatio est perpetua Creatio. Quod Homo per Divinum Verum factus sit, est quia omnia hominis se referunt ad Intellectum et Voluntatem, ac Intellectus est Receptaculum Divini Veri, et Voluntas Divini Boni; proinde Mens humana, quae ex duobus illis principiis consistit, non aliud est, quam Forma Divini Veri et Divini Boni spiritualiter et naturaliter organizata, Cerebrum humanum est illa Forma; et quia totus Homo a sua Mente pendet, sunt omnia, quae in corpore ejus sunt, appendentiae, quae a duobus illis principiis actuantur et vivunt. Ex his nunc constare potest, quam ob causam Deus ut Verbum in Mundum venit, et Homo factus est, quod hoc fuerit propter Redemptionem, tunc enim Deus

per Humanum, quod erat Divinum Verum, induit omnem Potentiam, et Inferna, quae usque ad Caelos, ubi erant Angeli, succreverant, dejecit, subjugavit et sub suam obedientiam redegit, et hoc non per Verbum orale, sed per Verbum Divinum, quod est Divinum Verum; ac postea magnum Hiatum inter Inferna et Caelos aperuit, quem non quisquam ab Inferno transcendere potest; si conatur, in primo vestigio cruciatur, sicut serpens super lamina ferri igniti, aut super acervo formicarum positus; diaboli et satanae enim, ut primum odorant Divinum Verum, actutum se in profundum praecipitant, et se in cavernas injiciunt, et obturant illas tam exacte ut ne pateat rima: causa est, quia voluntas eorum est in malis ac Intellectus in falsis, ita in oppositis Divino Bono et Divino Vero, et quia totus homo a duobus illis vitae principiis consistit, ut dictum est, ideo toti a capite ad calcem ad sensum oppositi tam graviter percelluntur Ex his constare potest, quod Potentia Divini Veri sit ineffabilis, et quia Verbum, quod in Ecclesia Christiana, est continens Divini Veri in tribus gradibus, patet, quod illud sit, quod apud Johannem Cap. I: 3, 10, intelligitur: quod hujus Potentia ineffabilis sit, possum ex multis experientiae documentis in Mundo spirituali, confirmare, sed quia excedunt fidem, seu apparent incredibilia, illa adducere supersedeo, aliqua tamen videas supra n: 209 memorata. Ex his hoc Memoriale dabitur, quod Ecclesia, quae in Divinis Veris a Domino est, valeat super Inferna, et quod sit illa, de qua Dominus dixit ad Petrum, *Super hac Petra aedificabo Ecclesiam meam, et portae Inferni non praevalebunt illi*, Matth XVI 18; haec dixit Dominus, postquam Petrus confessus est, *Quod Christus esset Filius Dei viventis*, Vers 16. haec Veritas intelligitur ibi per Petram; per Petram enim ubivis in Verbo intelligitur Dominus quoad Divinum Verum.

V.

Quod Doctrina Ecclesiae ex Sensu literae Verbi haurienda sit, et per illum confirmanda.

225 In praecedente Articulo ostensum est, quod Verbum in Sensu literae sit in suo Pleno, in suo Sancto, et in sua

Potentia, et quia Dominus est Verbum ac Primus et Ultimus, ut Ipse dicit in Apocalypsi Cap I: 17, sequitur, quod Dominus in illo Sensu sit maxime praesens, et quod ex illo doceat et illustret hominem; sed haec demonstranda sunt in hoc ordine, I. *Quod Verbum absque Doctrina non intelligatur.* II. *Quod Doctrina e Verbi Sensu literae haurienda sit.* III. *At quod Divinum Verum, quod Doctrinae est, non appareat aliis, quam qui in illustratione a Domino sunt.*

226. I QUOD VERBUM ABSQUE DOCTRINA NON INTELLIGATUR, causa est, quia Verbum in Sensu literae ex meris Correspondentiis consistit, ob finem ut Spiritualia et Caelestia inibi simul sint, ac unaquaevis vox illorum continens et fulcrum sit; idcirco Divina Vera in Sensu literae raro sunt nuda, sed vestita, quae vocantur Apparentiae veri, et sunt plura accommodata captui simplicium, qui cogitationes non supra talia quae vident ante oculos, elevant; et aliqua, quae apparent sicut contradictiones, cum tamen in Verbo in spirituali sua luce spectato nulla contradictio datur, et quoque in quibusdam locis apud Prophetas sunt Nomina locorum et personarum collata, ex quibus non aliquis Sensus potest elici. Cum itaque Verbum in Sensu literae tale est, constare potest, quod non possit absque Doctrina intelligi. Sed Exempla illustrent, dicitur, *Quod Jehovam paeniteat*, Exod. XXXII: 12. 14. Jon III: 9, Cap. IV: 2, et quoque dicitur, *Quod Jehovam non paeniteat*, Num XXIII: 19 I Sam XV: 29; haec absque Doctrina non conformantur. Dicitur, quod *Jehovah visitet iniquitatem Patrum super filios ad tertiam et quartam generationem*, Num. XIV: 18, et quoque dicitur, *Quod non morietur pater propter filium, nec filius propter patrem, sed quisque in peccato suo*, Deut XXIV: 16; haec non discordant sed concordant per Doctrinam Dicit Jesus, *Petite, et dabitur vobis, quaerite et invenietis, et pulsanti aperietur*, Matth VII: 7. 8 Cap XXI: 21 22; absque Doctrina crederetur, quod quisque accepturus sit, quod petit; sed ex Doctrina scitur, quod quicquid homo petit ex Domino, hoc detur; hoc etiam Dominus docet, *Si manseritis in Me, et verba mea in vobis manserint, quicquid volueritis petite, et fiet vobis*, Joh. XV: 7 Dicit Dominus, *Beati pauperes,*

quia illorum est Regnum Dei, Luc VI: 20; absque Doctrina cogitari potest, quod Pauperibus sit Caelum, et non Divitibus; sed Doctrina docet, quod Pauperes spiritu intelligantur, nam dicit Dominus, *Beati pauperes spiritu, quia eorum est Regnum caelorum*, Matth V: 3. Porro dicit Dominus, *Ne judicate ne judicemini, cum quo judicio judicatis, judicabimini*, Matth VII: 1. 2. Luc. VI: 37; absque Doctrina potest quis adduci ad confirmandum, quod non judicandum sit de malo quod sit malus; sed ex Doctrina licet judicare, at juste, dicit enim Dominus, *Justum judicium judicate*, Joh. VII: 24. Jesus dicit „*Nolite vocari Doctor, quia unus est Doctor vester, Christus: ne vocetis patrem vestrum in terra; unus namque est Pater vester in Caelis: nec vocemini Magistri, unus enim est vester Magister, Christus,*“ Matth. XXIII: 8. 9. 10, absque Doctrina foret, quod non liceat vocare aliquem Doctorem, Patrem, et Magistrum, sed ex Doctrina scitur, quod liceat in naturali Sensu, sed non in spirituali. Jesus dixit ad Discipulos, *Quando sedebit Filius hominis super Throno gloriae suae, sedebitis etiam vos super duodecim Thronis judicantes duodecim Tribus Israëlis*, Matth XIX: 28, ex his verbis concludi potest, quod etiam Discipuli Domini judicaturi sint, cum tamen neminem judicare possunt; Doctrina itaque revelabit hoc arcanum per hoc, quod Solus Dominus, qui est Omniscius, et novit omnium corda, judicaturus sit, et judicare possit: et quod per duodecim Discipulos Ipsius, intelligatur Ecclesia quoad omnia vera et bona, quae ei sunt a Domino per Verbum; ex quo Doctrina concludit, quod illa judicatura sint unumquemvis, secundum Domini verba apud Johannem Cap. III: 17 18. Cap XII: 47. 48 His similia sunt plura alia in Verbo, ex quibus manifeste patet, quod Verbum absque Doctrina non intelligatur.

227. Verbum per Doctrinam non modo intelligitur, sed etiam in intellectu lucet, est enim sicut Candelabrum cum accensis lucernis, homo tunc videt plura quam prius viderat, et quoque intelligit illa, quae non prius intellexerat; obscura et discordantia vel non videt et praeterit, vel videt et explicat ut cum Doctrina concordent Quod Verbum ex Doctrina videatur, et quoque secundum illam explicetur, testatur Ex-

perientia in Christiano Orbe. Omnes Reformati vident Verbum ex sua Doctrina, et Verbum secundum illam explicant; similiter Pontificii ex sua, et secundum illam; imo Judaei ex sua, et secundum illam; consequenter falsa ex Doctrina falsa, et vera ex Doctrina vera. Ex his patet, quod Doctrina vera sit instar lucernae in tenebris, ac instar indicis in viis.

228. Ex his constare potest, quod qui Verbum absque Doctrina legunt, sint in obscuro de omni veritate, et quod Mens eorum sit vaga et incerta, prona in errores, et quoque facilis ad haereses, quas etiam amplectuntur, si favor aut auctoritas aspirat, et fama non periclitatur: est enim Verbum illis tanquam Candelabrum absque lumine, ac vident in umbra sicut multa, et tamen vix aliquid vident, nam sola Doctrina est lucerna: vidi tales exploratos ab Angelis, ac inventos, quod confirmare possent ex Verbo quodcunque volunt, et quod confirment, imprimis illa quae sunt amoris sui, et amoris illorum, quibus favent: at vidi illos nudatos vestibus, signum quod essent absque veris: vestes ibi sunt vera.

229. II. Quod Doctrina ex Sensu literae Verbi haurienda sit, et per illum confirmanda; causa est, quia Dominus ibi est praesens, ac docet et illustrat, nam Dominus nusquam operatur aliquid nisi in pleno, et Verbum in Sensu literae est in suo pleno, ut supra ostensum est; inde est, quod Doctrina e Sensu literae haurienda sit. Doctrina genuini Veri ex Sensu literali Verbi etiam plene potest hauriri, nam Verbum in illo Sensu est tanquam homo vestitus, cui facies est nuda, et quoque manus sunt nudae, omnia quae ad fidem et vitam hominis, ita quae ad salutem ejus pertinent, sunt ibi nuda; reliqua autem vestita; et in multis locis, ubi vestita sunt, transparent, sicut obvia mulieri per tenue sericum ante faciem. etiam vera Verbi, sicut multiplicantur, ex amore illorum, et sicut per hunc ordinantur, ita clarius et clarius pellucent et apparent.

230. Credi potest, quod Doctrina genuini veri comparari possit per Sensum spiritualem Verbi, qui datur per scientiam correspondentiarum; at Doctrina per illum non comparatur, sed modo illustratur et corroboratur, nam ut prius n: 208

dictum est, potest homo Verbum per aliquot Correspondentias notas falsificare, conjungendo et applicando illas ad confirmandum id quod Menti ejus ex principio capto inhaeret. Praeterea Sensus spiritualis non datur alicui nisi a Solo Domino, et custoditur ab Ipso, sicut custoditur Caelum angelicum, nam hoc in illo est

231 III. QUOD GENUINUM VERUM, QUOD DOCTRINAE ERIT, IN SENSU LITERAE VERBI, NON APPAREAT ALIIS, QUAM QUI IN ILLUSTRATIONE SUNT A DOMINO. Illustratio est a Solo Domino, et apud illos, qui amant vera quia vera sunt, et faciunt illa usus vitae, apud alios non datur illustratio in Verbo. Quod illustratio sit a Solo Domino, est quia Verbum est ab Ipso, et inde Ipse in illo; quod illustratio sit illis, qui amant vera quia vera sunt, et faciunt illa usus vitae, est quia illi in Domino sunt et Dominus in illis, est enim Dominus ipsa Veritas, ut in Capite de Domino ostensum est; et tunc Dominus amatur, quando vivitur secundum Divina Ipsius vera, ita quando fiunt usus ex illis, secundum haec apud Johannem „*In die illo cognoscetis, quod vos in Me, et Ego in vobis; qui habet praecepta mea et facit illa, ille amat Me, et Ego amabo illum, et manifestabo illi Me Ipsum, et ad illum veniam, et mansionem apud illum faciam.*“ Cap. XIV: 20. 21. 23. Hi sunt, qui in illustratione sunt, cum legunt Verbum, et apud quos Verbum lucet et translucet Quod Verbum apud illos luceat et transluceat, est quia singulis Verbi Sensus spiritualis et Caelestis inest, et hi Sensus sunt in luce Caeli, quare Dominus per illos et illorum lucem, influit in Sensum naturalem Verbi, et in hujus lucem apud hominem, inde homo ex interiore perceptione agnoscit Verum, et dein in cogitatione sua videt illud, et hoc quoties in affectione veri propter Verum est; ex affectione enim venit perceptio, ex perceptione cogitatio, et sic fit agnitio, quae fides vocatur.

232 Contrarium fit illis, qui ex Doctrina Religionis falsae legunt Verbum; at plus illis, qui Doctrinam illam ex Verbo confirmant, et tunc spectant ad sui gloriam et ad Mundi opes; apud hos Vera Verbi sunt sicut in Umbra noctis, et falsa sicut in luce diei, legunt Vera, sed non vident illa, et si umbram illorum vident, falsificant illa; sunt hi, de quibus Dominus

dicit, *Quod oculos habeant, et non videant, et quod aures, et non intelligant*, Matth. XIII: 14 15. Inde fit lux eorum in rebus spiritualibus, quae Ecclesiae sunt, mere naturalis, et visus mentis illorum sicut videntis larvas in lecto dum expergiscitur, aut sicut noctambuli, qui credit se vigilem cum dormit.

233. Datum est loqui cum multis post mortem, qui crediderunt se sicut Stellas lucituros in Caelo, quia, ut dixerunt, sanctum habuerunt Verbum, saepius perlegerunt illud, plura inde collegerunt, per quae fidei suae dogmata confirmaverunt, et propter id ut Docti celebrati sunt, ex quo crediderunt se Michaëles et Raphaëles futuros; sed plures ex illis explorati sunt, ex quo amore studuerunt Verbo, ac inventi, quod aliqui ex amore sui, ut sicut Primates Ecclesiae colerentur, et aliqui ex amore Mundi, ut lucrarentur opes; hi dum etiam explorati sunt, quid scirent ex Verbo, compertum est, quod inde nihil genuini veri scirent, sed modo tale, quod vocatur Verum falsificatum, quod in se est putre falsum, in Caelo enim putet, et dictum est illis, quod hoc illis esset ex causa, quia Ipsi et Mundus essent fines, dum legerunt Verbum, et non verum fidei et bonum vitae; et cum ipsi et mundus sunt fines, tunc Mens in legendo Verbum haeret in seipsis et in Mundo, et inde cogitant jugiter ex suo proprio, et Proprium hominis in caligine quoad omnia, quae Caeli et Ecclesiae sunt, est; in quo statu non potest homo a Domino subduci, et elevari in lucem Caeli, proinde nec aliquem influxum a Domino per Caelum recipere. Vidi etiam hos in Caelum admissos, et cum ibi inventi sunt quod absque veris essent, dejecti sunt; sed usque apud illos remansit fastus quod meruerint. Aliter factum est cum illis, qui studuerunt Verbo ex affectione sciendi Verum quia est verum, et inservit usibus vitae, non modo suae, sed etiam proximi; illos vidi elevatos in Caelum, et sic in lucem, in qua est Divinum Verum ibi, et simul tunc exaltatos in Sapientiam Angelicam, et in felicitatem ejus, in qua sunt Angeli Caeli

VI.

Quod per Sensum literae Verbi sit conjunctio cum Domino, et consociatio cum Angelis

234. Quod per Verbum sit conjunctio cum Domino, est quia Ipse est Verbum, hoc est, Ipsum Divinum Verum et Divinum Bonum inibi: quod per Sensum literae sit conjunctio, est quia Verbum in illo Sensu est in suo pleno, in suo sancto, et in sua potentia, ut supra in suo Articulo ostensum est: Conjunctio illa non apparet homini, sed est in affectione veri, et in perceptione ejus. Quod per Sensum literae sit consociatio cum Angelis caeli, est quia illi Sensui inest Sensus spiritualis et Sensus caelestis; et in his Sensibus sunt Angeli, Angeli Regni Spiritualis Domini in Sensu spirituali Verbi, et Angeli Regni caelestis Ipsius in Sensu caelesti ejus; hi bini Sensus evolvuntur ex Sensu naturali Verbi, dum homo, qui sanctum habet Verbum, legit illud. Evolutio est instantanea, proinde etiam consociatio

235. Quod Angeli spirituales in Sensu spirituali Verbi sint, ac Angeli caelestes in Sensu caelesti ejus, manifestatum est mihi per multam experientiam: datum est percipere, quod cum legi Verbum in Sensu literae ejus, communicatio facta sit cum Caelis, nunc cum hac Societate ibi, nunc cum illa; quae ego secundum Sensum naturalem intellexi, Angeli spirituales secundum Sensum spiritualem, et Angeli caelestes secundum Sensum caelestem, intellexerunt: et hoc in instanti; quia haec communicatio, per aliquot millenas vices percepta est, de illa non relicta est mihi ulla dubitatio. Sunt etiam Spiritus, qui infra Caelos sunt, et hac communicatione abutuntur, recitant enim aliquot dicta ex Sensu literae Verbi, et illico animadvertunt et notant Societatem, cum qua communicatio fit; hoc etiam saepe vidi et audivi. Ex his per vivam experientiam datum est scire, quod Verbum quoad Sensum literae ejus, sit Divinum medium conjunctionis cum Domino, et consociationis cum Angelis Caeli.

236. Sed illustrabitur per Exempla, quomodo Angeli spirituales percipiunt suum Sensum, et Angeli Caelestes suum,

ex Sensu naturali, quando homo legit Verbum; Exemplis sint quatuor praecepta decalogi; ut QUINTUM PRAECEPTUM, *Non occides;* homo per hoc non modo intelligit occidere, sed etiam odio habere, et vindictam spirare usque ad necem: Angelus spiritualis pro occidere intelligit diabolum agere, et necare animam hominis: Angelus autem caelestis pro occidere intelligit Dominum odio habere, et Verbum. SEXTUM PRAECEPTUM, *Non adulteraberis;* homo per adulterari intelligit scortari, obscaena facere, lasciva loqui, et spurca cogitare: Angelus spiritualis pro adulterari intelligit adulterare bona Verbi, et falsificare vera ejus: Angelus autem caelestis pro adulterari intelligit negare Divinum Domini, et prophanare Verbum. SEPTIMUM PRAECEPTUM, *Non furaberis;* homo per furari intelligit furari, defraudare, et sub aliqua specie proximo auferre sua bona: Angelus spiritualis pro furari intelligit deprivare alios suae fidei veris et bonis per falsa et mala; Angelus autem caelestis pro furari intelligit attribuere sibi illa quae Domini sunt, ac vindicare sibi justitiam et meritum Ipsius. OCTAVUM PRAECEPTUM, *Non false testaberis;* homo per false testari etiam intelligit mentiri, et aliquem diffamare: Angelus pro false testari intelligit dicere et persuadere, quod falsum sit verum, ac malum sit bonum, et vicissim: Angelus autem caelestis pro false testari intelligit blasphemare Dominum, et Verbum Ex his videri potest, quomodo evolvitur et extrahitur spirituale et caeleste ex Sensu naturali Verbi, cui insunt; et quod mirabile est, Angeli extrahunt sua, praeter quod sciant, quid homo cogitat; at usque cogitationes Angelorum et hominum unum faciunt per Correspondentias, sicut finis, causa, et effectus; fines etiam actualiter sunt in Regno caelesti, causae in Regno spirituali, et effectus in Regno naturali: inde nunc est consociatio hominum cum Angelis per Verbum.

237 Quod Angelus spiritualis ex Sensu literae Verbi extrahat et evocet spiritualia, et Angelus Caelestis caelestia, est quia illa naturae illorum concordant, et homogenea sunt; quod ita fiat, illustrari potest per similia in Tribus naturae Regnis, Animali, Vegetabili et Minerali. In REGNO ANIMALI; ex Cibo, cum factus est Chylus, hauriunt et evocant Vasa

suum sanguinem, fibrae nerveae suum succum, ac substantiae, quae sunt origines fibrarum, suum spiritum In REGNO VEGETABILI, Arbor cum trunco, ramis, foliis, et fructibus stat super Radice sua, et ex humo per radicem extrahit et evocat succum crassiorem pro trunco, ramis et foliis, puriorem pro carne fructuum, et purissimum pro seminibus intra fructus. In REGNO MINERALI; in gremio terrae in quibusdam locis sunt Minerae impraegnatae auro, argento, cupro et ferro; ex halitibus et effluviis e petris, trahit aurum suum elementum, argentum suum, et ferrum suum, et aqueum vehit illa circum circa

288. Verbum in litera est sicut Theca, in qua in ordine jacent lapides pretiosi, uniones, et diademata; homo, qui sanctum habet Verbum, et propter usus vitae legit illud, ejus mentis cogitationes sunt comparative, sicut qui thecam talem in manu tenet, et mittit illam ad Caelum, et haec in ascensu aperitur, et pretiosa inibi ad Angelos veniunt, qui ex illis visis et lustratis penitus delectantur; haec illorum delectatio communicatur cum homine, et facit consociationem, et quoque communicationem perceptionum. Propter hanc consociationem cum Angelis, et simul conjunctionem cum Domino, instituta est SANCTA CAENA, in qua PANIS fit in Caelo Divinum Bonum et VINUM fit Divinum Verum, utrumque a Domino: talis Correspondentia est ex Creatione, propter finem, ut Caelum Angelicum et Ecclesia in terris, et in genere Mundus spiritualis cum Mundo naturali, unum faciat, et Dominus se cum utroque simul conjungat

289 Quod Consociatio hominis cum Angelis fiat per Sensum naturalem seu literalem Verbi, est quoque causa, quia in unoquovis homine ex creatione sunt tres Gradus vitae, caelestis, spiritualis, et naturalis; sed homo in naturali est, quamdiu in Mundo, et tunc tantum in spirituali angelico, quantum in genuinis veris est, et tantum in caelesti, quantum in vita secundum illa est; at usque non venit in ipsum spirituale et caeleste, quam post mortem, quia haec duo inclusa et recondita sunt in ideis naturalibus ejus; quare cum naturale per mortem abit, remanet spirituale et caeleste, ex quibus tunc ideae cogitationis ejus. Ex his constare potest, quod in

Solo Verbo sit spiritus et vita, sicut Dominus dicit, *Verba, quae Ego loquor vobis, spiritus et vita sunt*, Joh. VI: 63. *Aqua, quam Ego dabo vobis, fiet fons aquae salientis in vitam aeternam*, Joh IV: 14. *Homo non ex solo pane vivit, sed ex omni Verbo egrediente ex ore Dei*, Matth IV: 4. *Operamini cibum, qui manet in vitam aeternam, quem Filius hominis vobis dabit*, Joh VI: 27.

VII.

Quod Verbum in omnibus Caelis sit, et quod inde sapientia angelica.

240. Quod Verbum in Caelis sit, non est hactenus notum, nec potuit notum fieri, quamdiu Ecclesia ignoravit, quod Angeli et Spiritus sint homines, prorsus similes facie et corpore hominibus in nostro Mundo, et quod apud illos similia sint quae apud homines in omnibus, cum sola differentia, quod illi Spirituales sint, et quod omnia quae apud illos sunt, ex origine spirituali sint, et quod homines in Mundo naturales, et quod omnia apud eos, ex origine naturali sint. Quamdiu hoc latuit, non potuit sciri, quod Verbum etiam in Caelis sit, et quod legatur ab Angelis ibi, et quoque a Spiritibus qui sub Caelis sunt. Sed ne hoc lateret in perpetuum, datum est mihi in consortio esse cum Angelis et Spiritibus, et loqui cum illis, et videre quae apud illos, et postea referre plura quae vidi et audivi; hoc factum est in Opere de CAELO et INFERNO, Londini Anno 1758 edito; ex quo videri potest, quod Angeli et Spiritus sint homines, et quod omnia in copia apud illos sint, quae apud homines in Mundo: Quod Angeli et Spiritus homines sint, videatur in illo Opere, n: 73 ad 77. et n: 453 ad 456. Quod similia sint apud illos, quae apud homines in Mundo, n: 170 ad 190: tum etiam, quod Cultus Divinus, et quod Praedicationes in Templis, apud illos sint, n: 221 ad 227. Et quod Scripturae et quoque Libri, n: 258 ad 264; et quod Scriptura sacra seu Verbum, n: 259.

241. Quod Verbum in Caelo attinet, hoc scriptum est stylo spirituali, qui prorsus differt a stylo naturali; stylus spiritualis consistit ex meris literis, quarum unaquaevis involvit

quendam Sensum, et sunt lineolae, strophae et punctationes supra et inter literas, et in illis, quae exaltant Sensum. Literae apud Angelos Regni spiritualis sunt similes literis typographicis in nostro Mundo; et literae apud Angelos Regni Caelestis sunt apud quosdam similes literis Arabicis, apud quosdam literis vetustis Hebraicis, sed inflexis supra et infra, cum signaturis supra, inter, et intra, harum etiam quaelibet involvit integrum Sensum. Quia talis est scriptura illorum, ideo Nomina personarum et locorum in Verbo apud illos signata sunt, inde a sapientibus intelligitur quid spirituale et caeleste per quodlibet significatur, sicut per Mosen Verbum Dei per illum scriptum, et in communi sensu Verbum Historicum, per Eliam Propheticum, per Abrahamum, Isacum et Jacobum Dominus quoad Divinum caeleste, Divinum spirituale, et Divinum naturale; per Aharonem Sacerdotium, per Davidem Regium, utrumque Domini; per Nomina filiorum Jacobi, seu duodecim Tribuum Israëlis, varia Caeli et Ecclesiae; similia per Nomina duodecim Discipulorum Domini; per Zionem et Hierosolymam Ecclesia quoad doctrinam e Verbo; per terram Canaanem ipsa Ecclesia; per Loca et Urbes ibi cis et trans Jordanem, varia quae Ecclesiae et ejus doctrinae sunt. Simile est cum Numeris, hi nec in Verbis quae in Caelo, sunt, sed pro illis res, quibus numeri correspondent. Ex his constare potest, quod Verbum in Caelo sit quoad Sensum literalem simile, et simul correspondens nostro Verbo, et sic quod unum sint. Hoc mirabile est, quod Verbum in Caelis ita scriptum sit, ut simplices illud simpliciter intelligant, ac ut sapientes sapienter; sunt enim plures strophae et signaturae supra literas, quae, ut dictum est, exaltant Sensum; simplices ad illas non attendunt, nec illas norunt; at sapientes attendunt, quisque secundum suam Sapientiam, usque ad summam. Exemplar Verbi ab Angelis a Domino inspiratis scriptum, apud unamquamque Societatem majorem, in Sacrario ejus, repositum est, ne Verbum quoad aliquod punctum alibi immutetur. Verbum, quod in nostro Mundo est, simile est Verbo Caeli in eo, quod simplices illud simpliciter intelligant, et sapientes sapienter; sed hoc fit alio modo.

242. Quod omnis sapientia sit Angelis per Verbum, hoc

fatentur ipsi, nam quantum in Verbi intellectu sunt, tantum in luce sunt; Lux Caeli est Divina Sapientia, quae coram oculis eorum est Lux In Sacrario, in quo Exemplar repositum est, est Lux flammea et candida, excedens omnem gradum lucis, quae extra illud in Caelo est. Sapientia Angelorum Caelestium excedit Sapientiam Angelorum spiritualium, paene sicut sapientia horum Angelorum excedit sapientiam hominum, et hoc ex causa, quia Angeli caelestes in bono amoris a Domino sunt, et Angeli spirituales in veris sapientiae a Domino sunt: et ubi bonum amoris est, ibi residet sapientia simul; at ubi vera sunt, ibi non residet plus sapientiae, quam quantum simul bonum amoris. Haec causa est, quod Verbum in Regno Caelesti Domini aliter scriptum sit quam in Regno Spirituali Ipsius; nam in Verbo Regni caelestis sunt expressa bona amoris, et signa sunt affectiones amoris, at in Verbo Regni spiritualis sunt expressa vera sapientiae, et signa sunt perceptiones interiores veri. Ex his concludi potest, qualis Sapientia in Verbo, quod in Mundo est, recondita latet; in illo enim latet omnis Sapientia angelica, quae ineffabilis est; et in illam venit homo post mortem, qui a Domino per Verbum angelus fit.

VIII.

Quod Ecclesia sit ex Verbo, et quod talis sit apud hominem, qualis ei est intellectus Verbi

243. Quod Ecclesia sit ex Verbo, hoc non cadit in dubium, nam supra ostensum est, quod Verbum sit Divinum Verum, n: 189 ad 192; Quod ex Verbo sit Doctrina Ecclesiae, n: 225 ad 233, et quod per Verbum sit conjunctio cum Domino, n: 234 ad 239; sed quod intellectus Verbi faciat Ecclesiam, hoc in dubium vocari potest, quoniam sunt qui credunt, quod ab Ecclesia sint quia Verbum habent, id legunt, vel a Praedicatore audiunt, et aliquid ex sensu literae ejus sciunt; sed quomodo hoc et illud in Verbo intelligendum est, non sciunt, et quidam non tanti aestimant: quare hic cônfirmabitur, quod non Verbum faciat Ecclesiam, sed intellectus ejus, et quod Ecclesia talis sit, qualis est intellectus Verbi apud illos, qui in Ecclesia sunt.

244. Quod Ecclesia sit secundum intellectum Verbi, est quia Ecclesia est secundum vera fidei et bona charitatis, et haec duo sunt universalia, quae non modo circumsparsa sunt per totum sensum literalem Verbi, sed etiam intus latent sicut pretiosa in thesauris: coram omni homine apparent illa quae in Sensu literali ejus sunt, quia influunt directe in oculos, at quae in Sensu spirituali latent, illa non apparent nisi eis, qui amant vera quia vera sunt, et faciunt bona quia bona; coram his manifestatur thesaurus, quem Sensus literalis tegit et custodit; et haec sunt, quae essentialiter faciunt Ecclesiam.

245 Quod Ecclesia sit secundum Doctrinam ejus, et quod Doctrina sit ex Verbo, notum est; sed usque Doctrina non instaurat Ecclesiam, sed integritas et puritas Doctrinae, consequenter intellectus Verbi; sed specialem Ecclesiam, quae est apud hominem in singulari, non instaurat et facit Doctrina, sed fides et vita secundum illam, similiter Verbum non instaurat et facit Ecclesiam in specie apud hominem, sed fides secundum vera, et vita secundum bona, quae inde haurit et sibi applicat Verbum est sicut Fodina, in qua aurum et argentum in profundo in omni copia sunt, ac sicut Fodina, in qua interius et interius lapides plus et plus pretiosi latent, hae fodinae aperiuntur secundum intellectum Verbi; absque intellectu Verbi, quale est in se, in suo sinu, et in sua profunditate, illud non plus faceret Ecclesiam apud hominem, quam Fodinae illae in Asiatico orbe facerent Europaeum divitem, aliter si foret inter illarum possessores et operarios. Verbum apud illos, qui scrutantur vera fidei et bona vitae inde, est sicut sunt Gazae apud Regem Persiae, aut apud Imperatores Mogolis et Chinae, et homines Ecclesiae sicut praefecti illarum, quibus data est venia ad suos usus desumere quantum libet; at illi qui Verbum modo possident, ac legunt illud, et tamen non inquirunt genuina vera pro fide, et genuina bona pro vita, sunt sicut illi qui ex novellis sciunt, quod tantae gazae ibi sint, sed ex illis ne quidem nummum accipiunt. Illi, qui Verbum possident, et non aliquem intellectum genuini veri et voluntatem genuini boni inde hauriunt, sunt sicut qui credunt se divites ex opibus mutuo acceptis ab aliis, aut possessionatos ab aliorum praediis, domibus et mercibus, quod hoc sit phantasticum,

quisque videt. Similes etiam sunt illis, qui incedunt in magnificis vestibus, vehuntur in auratis curribus cum satellitiis a tergo et ad latera, et praecursoribus, et tamen non quicquam ex illis suae proprietatis sunt.

246. Talis fuit Gens Judaica, quare illa, quia possidebat Verbum, a Domino assimilabatur Diviti, qui indutus erat purpura et bysso, et splendide vivebat quotidie, et usque ex Verbo ne quidem tantum veri et boni hauserat, ut misereretur pauperis Lazari, ante ostium ejus ulcerosus jacentis; illa Gens non solum non aliqua vera ex Verbo appropriavit sibi, sed falsa in tali copia, ut tandem illis non appareret aliquod verum; nam vera per falsa non modo obteguntur, sed etiam obliterantur et rejiciuntur: inde erat, quod nec agnoverint Messiam, tametsi omnes Prophetae Ipsius Adventum annuntiaverant.

247. Multis in locis apud Prophetas describitur Ecclesia apud Gentem Israëliticam et Judaicam, quod prorsus destructa et nulla facta sit per id, quod Sensum seu Intellectum Verbi falsificaverint; nam aliud non destruit Ecclesiam Intellectus Verbi, tam verus quam falsus, describitur apud Prophetas per EPHRAIMUM, imprimis apud Hoscheam, nam per Ephraimum in Verbo significatur intellectus Verbi in Ecclesia. Quoniam intellectus Verbi facit Ecclesiam, ideo Ephraim vocatur FILIUS PRETIOSUS, et NATUS DELICIARUM, Jerem. XXXI: 20. PRIMOGENITUS, Jerem XXXI: 9. ROBUR CAPITIS JEHOVAE, Psalm. LX: 9 Psalm. CVIII: 9. POTENS, Sach. X: 7. IMPLETUS ARCU, Sach. IX: 13; et filii Ephraimi vocantur ARMATI ET JACULATORES ARCUS, Psalm. LXXVIII: 9; per Arcum enim significatur Doctrina ex Verbo pugnans contra falsa Ideo etiam *Ephraim ad dextram Israëlis translatus est, et benedictus; tum loco Rubenis acceptatus est*, Genes. XLVIII: 5. 11; seq. Et ideo, *Ephraim cum fratre suo Menasse a Mose in Benedictione filiorum Israëlis sub nomine Josephi patris illorum supra omnes exaltatus est*, Deut. XXXIII: [13] ad 17 Qualis autem Ecclesia est, quando intellectus Verbi est deperditus, per Ephraimum apud Prophetas etiam describitur, imprimis apud Hoscheam; ut in his, *Israël et Ephraim corruent. Ephraim in solitudinem erit Ephraim*

oppressus et concussus judicii, Hosch. V: 5 9. 11 12 13 14 *Quid faciam tibi Ephraim, quia sanctitas tua sicut nubes aurorae, et sicut ros mane cadens, abit*, Hosch. VI: 4. *Non habitabunt in terra Jehovae, revertetur Ephraim in Aegyptum, et in Assyria immundum comedet*, Hosch. IX: 3; terra Jehovae est Ecclesia, Aegyptus est scientificum naturalis hominis; Assyria est ratiocinatio inde, ex quibus duobus simul Verbum quoad intellectum ejus interiorem falsificatur; ideo dicitur quod Ephraim in Aegyptum revertetur, et in Assyria immundum comedet. *Ephraim pascens ventum, et persequitur eurum; omni die mendacium et vastationem multiplicat; faedus cum Assyria pangit, et oleum in Aegyptum defertur*, Hosch XII: 2, pascere ventum, persequi eurum, ac multiplicare mendacium et vastationem, est falsificare vera, et sic destruere Ecclesiam Simile etiam significatur per scortationem Ephraimi, nam scortatio significat falsificationem intellectus Verbi, hoc est, genuini veri ejus, in his „*Ego novi Ephraimum, quod omnino scortatus sit, et pollutus sit Israël,*" Hosch. V: 3. *In domo Israëlis vidi rem faedam, ibi scortatus est Ephraim, et pollutus est Israël*, Hosch VI: 10, Israël est ipsa Ecclesia, et Ephraim est intellectus Verbi, ex quo et secundum quem est Ecclesia; quare dicitur, scortatus est Ephraim, et pollutus est Israël. Quoniam Ecclesia apud Gentem Israëliticam et Judaicam per falsificationes Verbi plane destructa fuit, ideo de Ephraimo dicitur, *Dabo te Ephraim, tradam te Israël, sicut Adamam, et ponam te sicut Zeboim*, Hosch. XI: 8 Nunc quia apud Prophetam Hoscheam a Primo Capite ad Ultimum de Falsificatione genuini intellectus Verbi, et de destructione Ecclesiae per illam, et quia per scortationem significatur falsificatio veri ibi, ideo mandatum est illi Prophetae, ut repraesentaret illum statum Ecclesiae, per *quod acciperet sibi Scortum in Uxorem, et ex illa gigneret filios*, Cap. I: ac iterum, *ut acciperet Mulierem adulteram*, Cap. III. Haec allata sunt, ut ex Verbo sciatur et confirmetur, quod Ecclesia talis sit, qualis est intellectus Verbi in illa, praestans et pretiosa, si intellectus sit ex genuinis veris ex Verbo, at destructa, imo faeda, si ex falsificatis.

IX.

Quod in singulis Verbi sit Conjugium Domini et Ecclesiae, et inde Conjugium boni et veri.

248. Quod in singulis Verbi sit Conjugium Domini et Ecclesiae, et inde Conjugium boni et veri, hactenus non visum est, nec videri potuit, quia Sensus spiritualis Verbi non prius detectus est, et id conjugium non videri potest nisi per illum: sunt enim bini Sensus in Verbo, latentes in Sensu literae ejus, qui vocantur Spiritualis et Caelestis, in Spirituali Sensu in Verbo se referunt illa quae ejus sunt, maxime ad Ecclesiam, et in Caelesti maxime ad Dominum; tum in Spirituali sensu se referunt illa quae ejus sunt ad Divinum Verum, et in Caelesti ad Divinum Bonum; inde est in Verbo illud Conjugium. Sed hoc non apparet alicui, nisi qui ex Sensu spirituali et caelesti Verbi scit vocum et nominum significationes, nam quaedam voces et nomina praedicantur de Bono, et quaedam de Vero, et quaedam includunt utrumque; quare absque illa cognitione Conjugium illud in singulis Verbi non videri potuit: haec causa est, quod hoc Arcanum non prius detectum fuerit. Quoniam tale conjugium in singulis Verbi est, ideo multoties in Verbo sunt binae Expressiones, quae apparent sicut Repetitiones unius rei; attamen non sunt Repetitiones, sed una se refert ad bonum, et altera ad verum, ac utraque simul sumta facit conjunctionem illorum, ita unam rem. Inde etiam est Divina sanctitas Verbi; nam in omni Opere Divino est Bonum conjunctum Vero, ac Verum conjunctum Bono.

249. Dicitur quod in singulis Verbi sit conjugium Domini et Ecclesiae, et inde conjugium boni et veri, quia ubi conjugium Domini et Ecclesiae est, ibi etiam conjugium boni et veri est, est enim hoc conjugium ab illo, nam dum Ecclesia seu homo Ecclesiae in veris est, tunc Dominus in vera ejus influit cum bono, et illa vivificat; seu quod idem, dum homo Ecclesiae in intellectu veri est, tunc Dominus per bonum charitatis in intellectum ejus influit, et sic ei infundit vitam. Sunt binae Facultates vitae apud unumquemvis hominem, quae vocantur Intellectus et Voluntas, Intellectus est receptaculum

veri, et inde sapientiae, ac voluntas est receptaculum boni, et inde charitatis; hae duae Facultates unum facient, ut homo sit homo Ecclesiae, ac unum faciunt, dum homo Intellectum format ex genuinis veris, et hoc fit ad apparentiam sicut ab illo, et dum voluntas ejus impletur bono amoris, hoc fit a Domino; inde homini vita veri et vita boni est, vita veri in Intellectu, et vita boni in Voluntate, quae dum unitae sunt, non duas sed unam vitam faciunt Hoc est Conjugium Domini et Ecclesiae, tum Conjugium boni et veri apud hominem

250 Quod in Verbo sint binae Expressiones, quae apparent sicut Repetitiones ejusdem rei, a legentibus, qui ad id attendunt, potest videri, ut frater et socius, pauper et egenus, vastitas et solitudo, vacuitas et inanitas, hostis et inimicus, peccatum et iniquitas, ira et excandescentia, gens et populus, gaudium et laetitia, luctus et lachrymatio, justitia et judicium, etc; quae apparent sicut synonyma, cum tamen usque non sunt, nam frater, pauper, vastitas, hostis, peccatum, ira, gens, gaudium, luctus, justitia, praedicantur de bono, et in opposito sensu de malo, at socius, egenus, solitudo, inanitas, inimicus, iniquitas, excandescentia, populus, laetitia, lachrymatio, judicium, praedicantur de vero, et in opposito sensu de falso; et tamen apparet legenti, qui hoc arcanum non novit, quod pauper et egenus, vastitas et solitudo, vacuitas et inanitas, etc. una res sint; et tamen non sunt, verum una res fiunt per conjunctionem. In Verbo etiam conjunguntur plura, ut ignis et flamma, aurum et argentum, aes et ferrum, lignum et lapis, [panis et aqua,] panis et vinum, purpura et byssus, etc: quia ignis, aurum, aes, lignum, panis, purpura, praedicantur de bono, at flamma, argentum, ferrum, lapis, aqua, vinum et byssus, praedicantur de vero Similiter quod dicatur, quod amaturi sint Deum ex toto corde et ex tota anima, tum quod Deus creaturus sit in homine novum cor et novum spiritum, cor enim praedicatur de bono amoris, ac anima et spiritus de veris fidei. Dantur etiam voces, quae quia de utroque tam bono quam vero participant, solitarie absque adjunctis aliis dicuntur; sed haec et plura alia non exstant nisi coram Angelis et coram illis, qui dum in Sensu naturali, etiam in Sensu spirituali, sunt.

251. Quod binae tales Expressiones in Verbo sint, quae apparent sicut Repetitiones ejusdem rei, prolixum foret ex Verbo ostendere, nam chartas impleret; sed ut tollatur dubium, volo loca afferre, ubi GENS et POPULUS, et ubi GAUDIUM et LAETITIA, simul dicuntur. Loca, ubi Gens et Populus nominantur, sunt haec: *Vae* GENTI *peccatrici*, POPULO *gravi iniquitate*, Esaj. I: 4 POPULI *ambulantes in tenebris viderunt lucem magnam*, *multiplicasti* GENTEM, Esaj IX: 1. 2 *Aschur virga irae meae*, *contra* GENTEM *hypocritam mittam illum*, *contra* POPULUM *excandescentiae meae mandabo illum*, Esaj X: 5. 6 *Fiet in die illo Radicem Isschaji*, *qui stans in signum* POPULORUM, GENTES *quaerent*, Esaj XI: 10. *Jehovah percutiens* POPULOS *plaga non curabili*, *Dominans cum ira* GENTIBUS, Esaj XIV: 6. *In die illo adducetur munus Jehovae Zebaoth* POPULUS *distractus et expilatus*, *et* GENS *delineata et conculcata*, Esaj. XVIII: 7. *Honorabunt Te* POPULUS *validus*, *urbs* GENTIUM *potentium timebunt Te*, Esaj. XXV: 3 *Jehovah absorbebit obvelationem super omnes* POPULOS, *velamen super omnes* GENTES, Esaj XXV: 7. *Appropinquate* GENTES, et POPULI *auscultate*, Esaj XXXIV: 1. *Vocavi Te in faedus* POPULI, *in lucem* GENTIUM, Esaj. XLII: 6. *Omnes* GENTES *congregentur una*, *et conveniant* POPULI, Esaj. XLIII: 9 *Ecce tollam erga* GENTES *manum meam*, *et erga* POPULOS *signum meum*, Esaj XLIX: 22 *En Testem* POPULIS *dedi Ipsum*, *Principem et Legislatorem* GENTIBUS, Esaj LV: 4. 5 *Ecce* POPULUS *veniens e terra septentrionis*, *et* GENS *magna e lateribus terrae*, Jerem VI: 22. 23 *Non audire te faciam amplius calumniam* GENTIUM, *et opprobrium* POPULORUM *non portabis amplius*, Ezech. XXXVI: 15. *Omnes* POPULI et GENTES *Ipsum colent*, Dan VII: 14 *Ne dicterium de illis faciant* GENTES, *et dixerint in* POPULIS *ubi Deus eorum*, Joël II: 17 *Reliquiae* POPULI *mei depraedabuntur illos*, *et residui* GENTIS *meae haereditabunt illos*, Zeph. II: 9. *Venient* POPULI *multi*, *et* GENTES *numerosae ad quaerendum Jehovam in Hierosolyma*, Sach. VIII: 22 *Viderunt oculi mei Salutare tuum*, *quod praeparasti ante faciem omnium* POPULORUM, *lumen in revelationem* GENTIUM, Luc II: 30. 31. 32 *Redemisti nos sanguine tuo*

ex omni POPULO et GENTE, Apoc. V: 9. *Oportet te rursus prophetare super* POPULOS et GENTES, Apoc. X: 11. *Pones me in caput* GENTIUM, POPULUS, *quem non noveram, servient mihi*, Psalm. XVIII: 44 *Jehovah irritum reddit consilium* GENTIUM, *subvertit cogitationes* POPULORUM, Psalm. XXXIII: 10. *Ponis nos proverbium inter* GENTES, *motionem capitis inter* POPULOS, Psalm. XLIV: 15. *Jehovah subjiciet* POPULOS *sub nos, et* GENTES *sub pedes nostros; regnat Deus super* GENTES, *spontanei* POPULORUM *congregati sunt*, Psalm XLVII 4. 9. 10. *Confitebuntur Te* POPULI, *et jubilabunt* GENTES, *eo quod judicaturus sis* POPULOS *in rectitudine, et* GENTES *in Terra ducturus sis*, Psalm LXVII: 3. 4 5. *Memento mei Jehovah in beneplacito* POPULI *tui, ut laeter in gaudio* GENTIUM *tuarum*, Psalm. CVI: 4. 5, praeter alibi. Quod Gentes et simul Populi dicantur, est quia per Gentes intelliguntur qui in bono sunt, et in opposito sensu qui in malo; et per Populos qui in veris, et in opposito sensu qui in falsis: quare illi qui e Spirituali Regno Domini sunt, vocantur Populi, et illi qui e Caelesti Regno Domini sunt, vocantur Gentes, nam in spirituali Regno sunt omnes in Veris et inde Intelligentia, in Caelesti autem Regno sunt omnes in Bonis et inde Sapientia.

262 Simile est cum multis aliis; sicut quod ubi dicitur GAUDIUM, etiam dicatur LAETITIA, ut in his; *Ecce* GAUDIUM et LAETITIA *occidere bovem*, Esaj XXII: 13 GAUDIUM et LAETITIA *assequentur, fugient* TRISTITIA *et gemitus*, Esaj. XXXV: 10. Cap LI: 11. *Excisum est e Domo Dei nostri* LAETITIA et GAUDIUM, Joel I: 16 *Abrogabitur vox* GAUDII *et vox* LAETITIAE, Jerem. VII: 34 Cap. XXV: 10 *Jejunium decimi erit domui Jehudae in* GAUDIUM et LAETITIAM, Sach. VIII: 19. LAETEMINI in Hierosolyma, GAUDETE in ea, Esaj. LXVI. 10 GAUDE et LAETARE *filia Edomi*, Thren. IV: 21. LAETABUNTUR *Caeli, et* GAUDEBIT *Terra*, Psalm. [XCVI: 11.] LXVIII: 4. *Audire me facies* GAUDIUM et LAETITIAM, Psalm. LI: 10. GAUDIUM et LAETITIA *invenietur in Zione, Confessio et vox cantus*, Esaj. LI: 3. Erit LAETITIA, *et multi super nativitate Ipsius* GAUDEBUNT, Luc. I: 14. *Cessare faciam vocem* GAUDII *et vocem* LAETITIAE, *vocem sponsi*

et vocem sponsae, Jerem VII: 34 Cap. XVI: 9 Cap. XXV: 10. *Adhuc audietur in loco hoc vox* GAUDII *et vox* LAETITIAE, *ac vox sponsi et vox sponsae,* Jerem XXXIII: 10. 11; et alibi Quod utrumque tam Gaudium quam Laetitia dicatur, est quia Gaudium praedicatur de Bono, et Laetitia de Vero, seu Gaudium de Amore, et Laetitia de Sapientia; est enim Gaudium Cordis et Laetitia Spiritus, seu Gaudium est Voluntatis, et Laetitia est Intellectus Quod Conjugium Domini et Ecclesiae etiam in his sit, patet ex eo, quod dicatur, *Vox Gaudii et vox Laetitiae, vox Sponsi et vox Sponsae,* Jer VII: 34. Cap. XVI: 9 Cap. XXV: 10 Cap. XXXIII: 10 11; et Dominus est Sponsus et Ecclesia est Sponsa; quod Dominus sit Sponsus, videatur Matth IX: 15. Marc. II: 19. 20 Luc V: 35, et quod Ecclesia sit Sponsa, Apoc. XXI: 2 9. Cap. XXII: 17; quare Johannes Baptista dixit de Jesu, *Qui habet Sponsam Sponsus est,* Joh III: 29.

253. Propter Conjugium Divini Boni et Divini Veri in singulis Verbi, permultis in locis dicitur Jehovah Deus, tum Jehovah et Sanctus Israëlis, sicut forent duo, cum tamen unum sunt, per Jehovam enim intelligitur Dominus quoad Divinum Bonum Divini Amoris, et per Deum et per Sanctum Israëlis intelligitur Dominus quoad Divinum Verum Divinae Sapientiae. Quod Jehovah et Deus, ac Jehovah et Sanctus Israëlis in permultis locis in Verbo dicantur, et tamen intelligatur Unus, in DOCTRINA DE DOMINO REDEMPTORE videatur.

X.

Quod Haereses ex Sensu literae Verbi captari possint, sed quod confirmare illas damnosum sit.

254. Supra ostensum est, quod Verbum non possit intelligi absque Doctrina, et quod Doctrina sit sicut Lucerna, ut genuina Vera videantur; et hoc ex causa, quia Verbum per meras Correspondentias conscriptum est; inde est, quod plura ibi Apparentiae veri sint, et non nuda vera; et plura ad captum mere naturalis hominis scripta, et tamen ita, ut simplices illud simpliciter possint intelligere, et intelligentes intelligenter, ac sapientes sapienter. Nunc quia Verbum tale est, pos-

sunt Apparentiae veri, quae sunt vestita vera, pro nudis veris captari, quae dum confirmantur, fiunt fallaciae, quae in se sunt falsa. Ex eo, quod Apparentiae veri, pro genuinis veris captae et confirmatae sint, enatae sunt omnes Haereses, quae in Christiano Orbe fuerunt, et adhuc sunt. Ipsae Haereses non damnant homines, sed confirmationes falsitatum, quae in Haeresi sunt, ex Verbo, et per ratiocinia ex naturali homine, et vita mala damnant. Quisque enim nascitur in Religionem Patriae suae aut Parentum suorum, ab infantia initiatur in illam, et postea retinet illam, nec potest semet ipsum educere ex falsis ejus, tam propter negotia in Mundo, quam propter imbecillitatem intellectus in perspiciendis veris illius prosapiae; sed vivere male, et confirmare falsa usque ad destructionem genuini veri, hoc damnat: nam qui manet in sua Religione, et credit in Deum, ac intra Christianismum credit in Dominum, et Verbum sanctum habet, et secundum praecepta Decalogi ex religione vivit, is non jurat in falsa, quare dum audit vera, et suo modo percipit illa, potest illa amplecti, et sic a falsis educi; non autem ille, qui falsa Religionis suae confirmaverat, nam falsum confirmatum manet, et non potest exstirpari; est enim falsum post confirmationem, sicut quis juraverit in illud, imprimis si cohaeret cum amore sui, aut cum fastu propriae intelligentiae.

255. Loquutus sum cum quibusdam in Mundo spirituali, qui ante plura Saecula vixerunt, et se confirmaverunt in falsis Religionis suae, et compertus sum, quod in iisdem adhuc constanter manerent: et quoque loquutus sum cum quibusdam ibi, qui in eadem Religione fuerunt, et cogitaverunt sicut illi, sed non confirmaverunt falsa ejus apud se, et compertus sum, quod instructi ab Angelis falsa rejecerint, et vera receperint, et quod hi salvati sint, non autem illi. Unusquisque homo post mortem instruitur ab Angelis, et recipiuntur illi qui vera vident, et ex veris falsa, sed modo illi vident vera, qui se non confirmaverunt in falsis, sed qui se confirmaverunt, illi non volunt videre vera, et si vident, se retro vertunt, et tunc vel ad illa rident, vel illa falsificant; genuina causa est, quod Confirmatio intret voluntatem, ac voluntas est ipse homo, et disponit intellectum ad nutum, at nuda cognitio modo intrat

intellectum, et hic non aliquod jus in voluntatem habet, ita non est in homine, aliter quam sicut qui stat in atrio aut in porta, et non adhuc in domo.

256. Sed hoc illustretur per Exemplum: in Verbo multis in locis tribuitur Deo ira, excandescentia, vindicta, et quod puniat, dejiciat in Infernum, tentet, et plura similia; qui hoc simpliciter et sicut infans credit, et proptera timet Deum, et sibi cavet a peccare contra Ipsum, ille propter simplicem illam fidem, non damnatur Sed qui apud se confirmat illa eo usque, ut credat, quod ira, excandescentia, vindicta, et sic talia quae mali sunt, apud Deum sint, et quod ex ira, excandescentia et vindicta hominem puniat, ac in infernum dejiciat, ille damnatur, quia genuinum verum destruxit; quod est, quod Deus sit ipse Amor, ipsa Misericordia, et ipsum Bonum, et Qui est illa, non potest irasci, excandescere, et vindicare; quod illa in Verbo tribuantur Deo, est quia ita apparet; talia sunt apparentiae veri.

257. Quod plura in Sensu literae Verbi sint Apparentiae veri, in quibus vera genuina latent, et quod non damnosum sit secundum apparentias veri simpliciter cogitare, et quoque loqui, sed quod damnosum sit illas confirmare, quoniam per confirmationem destruitur Divinum Verum quod intus latet, illustrari etiam potest per Exemplum in natura, quod adfertur, quia Naturale clarius illustrat et docet, quam Spirituale. Coram oculis apparet, sicut quod Sol quovis die circum Tellurem feratur, et quoque semel quotannis; inde dicitur, quod Sol oriatur et occidat, quod faciat mane, meridiem, vesperam, et noctem, et quoque tempora veris, aestatis, autumni, et hyemis, et sic dies et annos; cum tamen Sol immotus stat, est enim Oceanus igneus, et Tellus circumvolvitur quotidie, et circumfertur quotannis: homo, qui ex simplicitate et ex ignorantia cogitat, quod Sol circumferatur, non destruit veritatem naturalem, quae est, quod Tellus rotetur circum axem, et quotannis feratur secundum Eclipticam: at qui confirmat apparentem Solis motum, per ratiocinia ex naturali homine, et plus qui per Verbum quia ibi dicitur quod Sol oriatur et occidat, ille infirmat veritatem, et destruit illam; et postea vix potest videre illam, tametsi ad oculum ostenderetur, quod

universum Caelum astriferum similiter quotidie et quotannis ad apparentiam circumferatur, et tamen ne quidem una Stella e loco suo fixo ab altera removeatur. Quod Sol moveatur, est apparens verum, at quod non moveatur, est genuinum verum; attamen quisque loquitur secundum apparens verum, dicendo quod Sol oriatur et occidat, et hoc licet, quia non potest aliter, sed cogitare secundum illud ex confirmatione, hoc intellectum rationalem hebetat et opacat.

258 Quod damnosum sit confirmare apparentias veri, quae in Verbo sunt, quoniam per id fit fallacia, et sic Divinum Verum, quod intus latet, destruitur, ipsa causa est, quia omnia et singula Sensus literae Verbi communicant cum Caelo, nam ut supra ostensum est, omnibus et singulis sensus literae ejus inest sensus spiritualis, et hic aperitur dum transit ab homine ad caelum; ac omnia Sensus spiritualis sunt genuina vera; quare dum homo in falsis est, et applicat sensum literae ad illa, tunc inibi falsa sunt, et dum intrant falsa, dissipantur vera; quod fit in via ab homine ad caelum; et hoc fit comparative sicut vesica nitida felle repleta, projicitur ad alterum, quae antequam ad illum venit, in aëre frangitur, et fel circumspargitur, ad quod, dum alter aërem felle infectum sentit, se avertit, et quoque occludit os, ne tingat linguam ejus; et est sicut Uter cinctus termitibus cedri, in quo acetum vermiculis plenum est, ac uter in via rumpitur, ac nidor ejus sentitur ab altero, qui tunc illico ex nausea, nidorem ejus, ne influat in nares ejus, quodam ventilabro dissipat. Est quoque sicut amygdalum in crusta, intra quam loco amygdali est coluber recens natus, et crusta illa evellitur, et colubellus ille apparet vento ferri in oculos alterius, quod hic se avertat, ne id fiat, ex se patet. Simile est cum lectione Verbi ab homine, qui in falsis est, et ad falsa sua applicat aliqua sensus literae Verbi, quod tunc rejiciatur in via ad Caelum, ne tale quid influat, ac Angelos infestet; falsum enim dum tangit verum, est sicut acumen acus dum tangit fibrillam nervi, aut pupillam oculi; quod fibrilla nervi se illico revolvat in spiram et se in se recipiat, notum est, similiter quod oculus ad primum tactum ejus palpebris se obvolvat. Ex his patet quod verum falsificatum auferat communicationem cum Caelo, et claudat illud.

Haec causa est, quod confirmare aliquod falsum haereticum, damnosum sit.

269 Verbum est sicut Hortus, qui Paradisus Caelestis vocandus est, in quo cupediae et deliciae omnis generis sunt, cupediae ex fructibus et deliciae ex floribus, in cujus medio sunt Arbores vitae, juxta quas fontes aquae vivae: et circum Hortum sunt arbores sylvae Homo qui ex Doctrina in Divinis veris est, in medio est, ubi sunt arbores vitae, et actualiter cupediis et deliciis ejus fruitur; homo autem qui non ex Doctrina in veris est, sed ex solo Sensu literae, is in circuitu est, et videt modo sylvestria: at qui in Doctrina Religionis falsae est, et falsum ejus apud se confirmavit, ne quidem in Sylva est, sed extra illam in Campo arenoso, ubi nec gramen. Quod etiam talis status illorum post mortem sit, in Opere DE CAELO ET INFERNO, ostensum est.

260 Insuper sciendum est, quod Sensus literae sit custodia pro genuinis veris, quae intus latent, ne laedantur; et in eo est custodia, quod ille Sensus possit huc illuc verti, et explicari secundum captum, et tamen Internum ejus non laedi et violari; non enim nocet, quod Sensus literae aliter ab uno quam ab altero intelligatur, sed id nocet, si homo falsa infert, quae contra Divina vera sunt, quod unice fit ab illis, qui se in falsis confirmaverunt; per hoc infertur Verbo violentia: ne hoc fiat, custodit Sensus literae, et custodit apud illos, qui in falsis sunt ex Religione, et falsa ejus non confirmant· Sensus literae Verbi ut Custodia, significatur per Cherubos in Verbo, et quoque per illos describitur ibi. Haec Custodia significatur per Cherubos, qui, postquam Adamus cum Uxore ejectus est ex Horto Edenis, ad introïtum ejus positi sunt, de quibus haec leguntur, *Cum Jehovah Deus expulerat hominem, habitare fecit ab Oriente horti Edenis* CHERUBOS, *et flammam gladii hinc inde vertentis se, ad custodiendum viam Arboris vitae*, Genes III: 23. 24. Quid haec significant nemo videre potest, nisi sciat, quid per Cherubos significatur, et quid per Hortum Edenis, et per Arborem vitae ibi, et dein quid per Flammam gladii hinc inde vertentis se; haec singula in ARCANIS CAELESTIBUS Londini editis ad hoc Caput explicata sunt; videlicet, quod per Cherubos significetur Custodia; per viam Arboris

vitae significatur introitus ad Dominum, qui hominibus est per Vera Sensus Spiritualis Verbi: per flammam gladii vertentis se, significatur Divinum Verum in ultimis, quod est sicut Verbum in Sensu literae, qui ita verti potest. *Simile intelligitur per* CHERUBOS EX AURO POSITOS *super duabus extremitatibus Propitiatorii, quod erat super Arca, in Tabernaculo*, Exod. XXV: 18 ad 21, per Arcam significabatur Verbum, quia Decalogus in illa erat primitivum ejus, per Cherubos ibi significabatur custodia, quare Dominus cum Mose inter illos loquutus est, Exod. XXV: 22. Cap. XXXVII: 9. Num. VII: 89. et loquutus est in Sensu naturali, nam cum homine non loquitur nisi in pleno, et in Sensu literae est Divinum Verum in suo pleno, videatur supra n. 214 ad 224. Nec aliud significatum est *per* CHERUBOS *super Aulaeis Tabernaculi, et super Velo*, Exod. XXVI: 31.; nam Aulaea et Vela Tabernaculi significabant ultima Caeli et Ecclesiae, ita quoque Verbi, videatur supra, n: 220. Similiter *per* CHERUBOS *sculptos super parietibus et super foribus Templi Hierosolymitani*, I Reg. VI: 29. 32. 35, videatur supra n: 221. pariter per CHERUBOS *in Novo Templo*, Ezech. XLI: 18. 19. 20. Quoniam per Cherubos significabatur Custodia ne Dominus, Caelum, et Divinum Verum, quale est intus in Verbo, immediate adeantur, sed mediate per ultima, ideo de Rege Tyri ita dicitur, *Tu obsignans demensum, plenus sapientia et perfectus pulchritudine, in Eden Horto fuisti, omnis lapis pretiosus tegumentum tuum, tu* CHERUBE *expansio contegentis: perdidi te*, CHERUBE CONTEGENS, *in medio lapidum ignis*, Ezech. XXVIII: 12. 13. 14. 16. per Tyrum significatur Ecclesia quoad cognitiones veri et boni, et inde per Regem Tyri Verbum ubi et unde cognitiones illae sunt, quod Verbum hic in suo ultimo per illum, et per Cherubum Custodia significetur, patet, nam dicitur, tu obsignans demensum, omnis lapis pretiosus tegumentum tuum, tu Cherube expansio contegentis, ut et Cherube contegens; quod per Lapides pretiosos, qui etiam ibi nominantur, intelligantur illa quae Sensus literae sunt, videatur supra n: 217. 218. Quoniam per Cherubos significatur Verbum in ultimis, et quoque Custodia, ideo dicitur apud Davidem, *Jehovah inclinavit Caelos, et descendit, et*

equitavit super Cherubo, Psalm: XVIII: 10. 11 *Pastor Israëlis, qui sedet super Cherubis, effulge*, Psalm: LXXX: 2. *Jehovah insidens Cherubis*, Psalm: XCIX: 1. equitare super Cherubis, sedere super illis, est super sensu ultimo Verbi. Divinum Verum in Verbo, et ejus quale, describitur per quatuor Animalia, quae etiam vocantur Cherubi, apud Ezechielem Cap. I: IX et X.; et quoque per quatuor Animalia in medio Throni, et juxta Thronum, Apoc IV: 6. seq. Videatur APOCALYPSIS REVELATA a me Amstelodami edita, n: 239 275. 314

XI.

Quod Dominus in Mundo impleverit omnia Verbi, et per id factus sit Verbum, hoc est, Divinum Verum, etiam in ultimis

261. Quod Dominus in Mundo impleverit omnia Verbi, et quod per id factus sit Divinum Verum, seu Verbum, etiam in ultimis, intelligitur per haec apud Johannem, *et Verbum Caro factum est, et habitavit inter nos, et vidimus Gloriam Ipsius, Gloriam sicut Unigeniti a Patre, plenus gratia et veritate*, I: 14. fieri Caro est fieri Verbum in ultimis: Qualis Dominus fuit ut Verbum in ultimis, ostendit Discipulis cum transformatus est, Matth XVII. 2 seq Marc. IX: 2. seq. Luc. IX: 28. seq et ibi dicitur, quod Moses et Elias visi sint in gloria, per Mosen intelligitur Verbum quod per illum scriptum est, et in genere Verbum Historicum, et per Eliam Verbum Propheticum. Dominus ut Verbum in ultimis, etiam repraesentatus est coram Johanne, in Apocalypsi Cap. I: 13 ad 16, ubi omnia descriptionis Ipsius significant ultima Divini Veri, seu Verbi. Dominus prius quidem fuerat Verbum seu Divinum Verum, sed in Primis, nam dicitur, *In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum*, et DEUS ERAT VERBUM, Joh I: 1 2.; sed quando Verbum Caro factum est, tunc Dominus factus est Verbum etiam in ultimis: ex eo est, quod dicatur PRIMUS et ULTIMUS, Apoc. I: 8. 11. 17. Cap. II: 8 Cap XXI: 6. Cap XXII: 12. 13. Esaj XLIV: 6.

262 Quod Dominus impleverit omnia Verbi, patet ex

locis, ubi dicitur, quod ab Ipso impleta sit Lex et Scriptura, et quod omnia consummata sint, ut ex his, dixit Jesus, *nolite putare, quod venerim ad solvendum* LEGEM et PROPHETAS, *non veni ad solvendum*, SED AD IMPLENDUM, Matth. V: 17. 18 *Jesus intravit in Synagogam, et surrexit ad legendum, tunc traditus est Ipsi Liber Esajae Prophetae, et evolvit Librum, et invenit Locum scriptum: Spiritus Jehovae super me, propter quod unxit me, ad evangelizandum pauperibus misit me, ad sanandum contritos corde, ad evangelizandum vinctis remissionem, et caecis visum, ad praedicandum Annum Domini acceptum: Postea convolvens Librum, dixit,* HODIE IMPLETA EST SCRIPTURA HAEC IN AURIBUS VESTRIS, Luc. IV: 16 ad 21. *Ut* SCRIPTURA IMPLERETUR, *qui comedit Mecum panem, sustulit super Me calcaneum*, Joh. XIII: 18 *Nemo ex illis periit, nisi filius perditionis, ut* SCRIPTURA IMPLERETUR, Joh XVII: 12 *Ut* IMPLERETUR VERBUM, *quod dixit, quos dedisti Mihi, non perdidi ex illis unum*, Joh XVIII: 9 *Jesus dixit Petro, absconde tuum gladium in loco suo*, QUOMODO ERGO IMPLERETUR SCRIPTURA, *quod sic oporteat fieri: hoc autem factum est ut* IMPLERETUR SCRIPTURA, Matth. XXVI [52] 54 56 *Filius hominis abit sicut* SCRIPTUM EST *de Ipso, ut* IMPLERENTUR SCRIPTURAE, Marc. XIV: 21. 49. *Sic* IMPLETA EST SCRIPTURA, *quae dixit, cum impiis reputatus est*, Marc XV: 28 Luc XXII: 37 *Ut* SCRIPTURA IMPLERETUR, *diviserunt vestimenta sua sibi, et super tunicam meam jecerunt sortem*, Joh XIX: 24. *Post hoc sciens Jesus, quod omnia jam Consummata essent, ut* IMPLERETUR SCRIPTURA, Joh. XIX: 28. *Cum Jesus accepisset acetum, dixit* CONSUMMATUM *est, hoc est,* IMPLETUM, Joh. XIX: 30 *Facta haec sunt, ut* SCRIPTURA IMPLERETUR, *os non confringetis in eo, et rursus alia* SCRIPTURA DICIT, *videbunt, quem transfoderunt*, Joh XIX: 36 37. Quod omne Verbum de Ipso scriptum sit, et quod in Mundum venerit ut illud impleret, docuit etiam Discipulis antequam abivit, his verbis, *Dixit ad illos, stulti et tardi corde ad credendum omnibus, quae loquuti sunt Prophetae, nonne hoc oportebat pati Christum, et ingredi in gloriam: incipiens porro a* MOSE ET AB OMNIBUS PROPHETIS, *et interpretatus est illis*

IN OMNIBUS SCRIPTURIS DE IPSO, Luc. XXIV. 25. 26. 27. Porro, Jesus dixit, QUOD OPORTERET IMPLERI OMNIA, QUAE SCRIPTA SUNT IN LEGE MOSIS, ET PROPHETIS, ET PSALMIS DE ME, Luc. XXIV: 44. 45. Quod Dominus in Mundo impleverit omnia Verbi, usque ad sigularissima ejus, patet ab his Ipsius verbis, *Amen dico vobis, usque dum praetereat Caelum et Terra*, JOTA UNA, AUT UNUM CORNICULUM NON PRAETERIBIT DE LEGE, DONEC OMNIA FIANT, Matth V: 18. Ex his nunc clare videri potest, quod per id quod Dominus impleverit omnia Legis, non intelligatur, quod impleverit omnia praecepta Decalogi, sed quod omnia Verbi. Quod omnia Verbi per Legem etiam intelligantur, constare potest ex his, *Jesus dixit, nonne scriptum est in* LEGE VESTRA, *Ego dixi, dii estis*, Joh. X: 34 hoc scriptum est, Psalm: LXXXII: 6. *Respondit turba, nos audivimus ex* LEGE, *quod Christus maneat in aeternum*, Joh. XII: 34. hoc scriptum est Psalm: LXXXIX: 30. Psalm: CX: 4 Dan VII. 14, *Ut impleretur Verbum scriptum in* LEGE ILLORUM, *odio habuerunt Me sine causa*, Joh XV: 25. hoc scriptum est Psalm: XXXV: 19. *Facilius est Caelum et Terram transire, quam Legis unum apicem cadere*, Luc. XVI: 17 per Legem ibi, ut quoque passim alibi, intelligitur tota Scriptura Sacra.

263 Quomodo Dominus est Verbum, a paucis intelligitur; cogitant enim quod Dominus per Verbum possit homines illustrare et docere, et tamen non inde potest vocari Verbum; at sciant, quod unusquisque homo sit sua Voluntas et suus Intellectus, et sic unus distinctus ab altero; et quia Voluntas est receptaculum Amoris, et sic omnium bonorum quae illius Amoris sunt, ac Intellectus est receptaculum Sapientiae, et sic omnium veri quae illius sapientiae sunt, sequitur quod unusquisque homo sit suus amor et sua sapientia, seu quod idem est, suum bonum et suum verum, homo non aliunde est homo, et non aliud apud illum est homo. Quod Dominum attinet, est Ille ipse Amor et ipsa Sapientia, ita ipsum Bonum et ipsum Verum, quae factus est per quod impleverit omne bonum et omne verum quod in Verbo est; nam qui non cogitat et loquitur nisi quam Verum, fit illud verum, et qui non vult et facit nisi quam bonum, fit illud bonum; et Dominus, quia

implevit omne Divinum Verum et Divinum Bonum, quae sunt in Verbo, tam quae sunt in Sensu ejus naturali, quam quae sunt in Sensu ejus spirituali, factus est ipsum Bonum et ipsum Verum, ita Verbum.

XII.

Quod ante hoc Verbum, quod hodie est in Mundo, fuerit Verbum, quod deperditum est.

264. Quod ante Verbum per Mosen et Prophetas apud Gentem Israëliticam datum, Cultus per Sacrificia notus fuerit, et quod ex ore Jehovae prophetaverint, ex memoratis in Libris Mosis, constare potest: QUOD CULTUS PER SACRIFICIA NOTUS FUERIT, ex his; Mandatum est, ut filii Israëlis Gentium Altaria everterent, illarum Statuas confringerent, et illarum Lucos exscinderint, Exod. XXXIV: 13 Deutr VII: 5 Cap. XII: 3. Quod Israël in Schittim caeperit scortari cum filiabus Moabi, vocaverint populum ad SACRIFICIA deorum suorum, et quod populus comederit, Num XXV: 1. 2. 3 Quod Bileamus, qui fuit ex Syria, fecerit exstruere Altaria, et SACRIFICAVERIT boves et pecudes, Num XXII: 40. Cap. XXIII: 1 2 14 29. 30 Quod etiam PROPHETAVERIT DE DOMINO, dicendo, Quod oriretur Stella ex Jacobo, et Sceptrum ex Israële, Num. XXIV: 17. QUODQUE PROPHETAVERIT EX ORE JEHOVAE, Num XXII: 13 18 Cap XXIII: 3 5 8 16. 26. Cap. XXIV: 1 13 Ex quibus patet, quod Cultus Divinus paene similis Cultui apud Gentem Israëliticam per Mosen instituto, apud Gentes fuerit. Quod etiam ante Abrahami tempus, elucet ex verbis apud Mosen Deutr XXXII: 7. 8. sed evidentius ex MALCHIZEDECHO Rege Schalemi, quod eduxerit PANEM ET VINUM, et benedixerit Abramo, et quod Abram illi dederit DECIMAS de omnibus, Gen. XIV: 18 ad 20; et quod Malchizedech repraesentaverit Dominum, nam vocatur Sacerdos Deo Altissimo, Gen XIV. 18; et de Domino dicitur apud Davidem, *Tu Sacerdos in aeternum, juxta modum Malchizedechi,* PSALM: CX: 4, inde erat, quod Malchizedech eduxerit Panem et Vinum, ut Sanctissima Ecclesiae, sicut in Sacra Caena Sancta sunt Haec praeter plura sunt indicia exstantia, quod

ante Verbum Israëliticum fuerit Verbum, ex quo tales Revelationes.

265. Quod Verbum apud Antiquos fuerit, constat apud Mosen, a quo nominatur, et aliquod desumptum est, Num. XXI: 14. 15 27 ad 30; et quod Historica illius Verbi vocata sint BELLA JEHOVAE, ac Prophetica ENUNTIATA Ex Historicis istius Verbi a Mose desumptum est hoc, *Propterea dicitur in* LIBRO BELLORUM JEHOVAE: *Vahebam in Supha, et fluvios Arnonem, et aquae ductum fluviorum, qui declinavit ubi habitatur Ar, et sistit se ad terminum Moabi.* Num XXI: 14. 15 per Bella Jehovae in illo Verbo, sicut in nostro, intellectae et descriptae sunt Pugnae Domini cum Infernis, et Victoriae super illa, quando in Mundum venturus est: caedem etiam pugnae multis in locis intelliguntur et describuntur in Historicis nostri Verbi, ut in Bellis Josuae cum Gentibus terrae Canaanis, et in Bellis Judicum et Regum Israëlis. Ex Propheticis istius Verbi haec desumta sunt: *Propterea dicunt* ENUNTIATORES: *ingredimini Chesbonem, aedificabitur et confirmabitur Urbs Sichonis; nam ignis exivit ex Chesbone, flamma ex urbe Sichonis; comedit Ar Moabi, possessores excelsorum Arnonis: Vae tibi Moabe, periisti popule Kemoschi, dedit filios suos evasores, et filias suas in captivitatem Regi Emorraei Sichoni; cum telis confecimus eos: periit Chesbon usque ad Dibonem, et devastavimus usque ad Nophach, quod usque ad Medebam*, Num XXI: 27 ad 30 Translatores vertunt PROVERBIORUM COMPOSITORES, sed vocandi sunt ENUNTIATORES seu ENUNTIATA PROPHETICA, ut constare potest ex significatione vocis MESCHALIM in Lingua Hebraea, quod non modo sint Proverbia, sed etiam Enuntiata Prophetica, ut Num XXIII: 7. 18. Cap. XXIV: 3. 15, ubi dicitur, quod Bileamus ediderit ENUNTIATUM SUUM, quod fuit Propheticum, etiam de Domino, Enuntiatum ejus vocatur MASCHAL in singulari; accedit, quod illa a Mose inde desumpta non sint Proverbia, sed Prophetica. Quod illud Verbum similiter Divinitus inspiratum fuerit, patet apud Jeremiam, ubi paene similia dicuntur „*Ignis exivit ex Chesbone, et flamma ab inter Sichonem, quae comedit angulum Moabi, et verticem filiorum Schaon: vae tibi Moabe, periit populus Kemoschi, nam*

rapti sunt filii tui in captivitatem, et filiae tuae in captivitatem, Cap XLVIII: 45. 46. Praeter illa nominatur Liber Propheticus Verbi vetusti, vocatus LIBER JASCHAR seu Liber Recti, a Davide et a Joschua: a Davide, *Lamentatus est David super Schaule et super Jonathane, et inscripsit ad docendum filios Jehudae arcum, ecce scripta in* LIBRO JASCHAR, II Sam I: 17. 18. Et a Josua „*Dixit Joschua, Sol in Gibeone quiesce, et Luna in valle Ajalonis; nonne hoc scriptum in* LIBRO JASCHAR," Cap. X: 12. [13]

266. Ex his constare potest, quod Verbum Antiquum in Orbe, imprimis Asiatico, fuerit, ante Verbum Israëliticum Quod hoc Verbum conservetur in Caelo apud Angelos qui in illis Saeculis vixerunt; et quoque quod hodie adhuc sit apud Gentes in TARTARIA MAGNA, in TERTIO MEMORABILI, post hanc de Scriptura Sacra Transactionem, videatur.

XIII.

Quod per Verbum etiam sit Lux illis, qui extra Ecclesiam sunt, et non habent Verbum

267. Non potest dari conjunctio cum Caelo, nisi alicubi in Tellure sit Ecclesia, ubi est Verbum, et per id Dominus notus, quia Dominus est Deus Caeli et Terrae, et absque Domino nulla salus quod per Verbum sit conjunctio cum Domino, et consociatio cum Angelis, videatur supra n: 234 ad 240 Satis est, ut Ecclesia sit ubi Verbum, tametsi illa sit ex paucis respective, per id usque Dominus praesens est in universo terrarum Orbe, nam per id Caelum conjunctum est Humano Generi.

268. Quomodo autem praesentia et conjunctio Domini et Caeli datur in omnibus Terris per Verbum, dicetur. Universum Caelum Angelicum coram Domino est sicut unus Homo, similiter Ecclesia in terris, quod etiam actualiter appareant ut Homo, videatur in Opere de CAELO et INFERNO, n: 59 ad 87. In illo Homine est Ecclesia, ubi Verbum legitur, et per id Dominus notus est, sicut COR et sicut PULMO, Regnum Caeleste Domini ut Cor, et Regnum Spirituale Ipsius ut Pulmo: sicut ex his binis Fontibus vitae in Humano corpore omnia reliqua

Membra, Viscera et Organa, subsistunt et vivunt, ita quoque omnes illi in Terrarum Orbe, apud quos Religio est, et Deus unus colitur, et bene vivitur, et per id in illo Homine sunt, et referunt Membra et Viscera extra Thoracem, in qua sunt Cor et Pulmo, ex conjunctione Domini et Caeli per Verbum cum Ecclesia, subsistunt et vivunt; nam Verbum in Ecclesia Christiana, est vita reliquis a Domino per Caelum, sicut membrorum et viscerum totius Corporis est vita ex Corde et Pulmone; est quoque communicatio similis: quae etiam causa est, quod Christiani, apud quos Verbum legitur, constituant Pectus illius Hominis: sunt etiam in medio omnium, et circum illos sunt Pontificii, circum hos sunt Mahumedani, qui agnoscunt Dominum ut maximum Prophetam, ac ut Filium Dei; post hos sunt Africani; et ultimam Circumferentiam faciunt Populi et Gentes in Asia et Indiis.

269. Quod ita sit in universo Caelo, concludi potest a simili in unaquavis Societate caeli, nam unaquaevis Societas est Caelum in minore forma, quae quoque est sicut Homo; quod ita sit, videatur in Opere de CAELO et INFERNO, n: 41 ad 87 In omni Societate Caeli, illi qui in medio ejus sunt, similiter referunt Cor et Pulmonem, et apud illos est maxima lux, ipsa Lux et inde Perceptio veri, a medio illo se propagat versus peripherias quaquaversum, ita ad omnes qui in Societate sunt, et facit vitam illorum spiritualem: ostensum est, quod quando illi qui in medio erant, et provinciam Cordis et Pulmonis constituebant, et apud quos maxima lux erat, auferrentur, illi qui circum erant, in umbra intellectus essent, et tunc in tam exili perceptione veri, ut lamentarentur; sed mox ut redierunt, visa est lux, et fuit illis perceptio veri sicut prius. Comparatio fieri potest cum calore et luce ex Sole Mundi, quae vegetationem dant arboribus et virgultis, etiam illis quae ad latera, et sub nube stant, modo Sol ortus sit. Ita Lux et Calor Caeli a Domino ut Sole ibi, quae Lux in essentia sua est Divinum Verum, ex quo omnis intelligentia et sapientia est angelis et hominibus; quare dicitur de *Verbo quod erat apud Deum et erat Deus, quod illuminet omnem hominem venientem in Mundum*, et *quod Lux illa etiam in tenebris appareat*, Joh I: 1. 5. 9: per Verbum ibi intelligitur Dominus quoad Divinum Verum

270 Ex his constare potest, quod Verbum, quod est apud Protestantes et Reformatos, illustret omnes Gentes et Populos per communicationem spiritualem, tum quod provideatur a Domino, ut in Tellure semper sit Ecclesia ubi Verbum legitur, et per id Dominus notus fiat; Quare cum Verbum a Pontificiis paene rejectum est, ex Divina Domini Providentia Reformatio facta est, et inde Verbum sicut e latebris extractum est, et missum in usum Quando etiam Verbum apud Gentem Judaicam prorsus falsificatum et adulteratum erat, et quasi nullum factum est, tunc placuit Domino e Caelo descendere, ac ut Verbum venire, ac implere illud, et per id redintegrare et restituere illud, ac iterum dare lucem Incolis telluris, secundum haec Domini verba, *Populus sedens in tenebris vidit Lucem magnam; sedentibus in regione et umbra mortis, Lux exorta illis est*, Esaj IX: 1 et Matth IV: 16.

271. Quoniam praedictum est, quod in fine hujus Ecclesiae etiam oborirentur tenebrae ex non cognitione Domini, quod sit Deus Caeli et Terrae, et ex Fidei separatione a Charitate, ne per id genuinus intellectus Verbi periret, et sic Ecclesia, ideo placuit Domino nunc revelare SENSUM SPIRITUALEM VERBI, et manifestare quod Verbum in illo Sensu, et ex illo in Sensu naturali, contineat innumerabilia, per quae Lux veri ex Verbo paene exstincta, restituatur. Quod Lux veri in fine hujus Ecclesiae paene exstingueretur, praedicitur multis in locis in Apocalypsi; et quoque intelligitur per haec Domini verba, *Statim post afflictionem dierum istorum Sol obscurabitur, et Luna non dabit lumen suum, et Stellae cadent e Caelo; et Virtutes Caelorum commovebuntur: et tunc videbunt Filium hominis venientem in nubibus Caeli cum gloria et virtute*, Matth XXIV: 29 30, per Solem ibi intelligitur Dominus quoad amorem; per Lunam Dominus quoad fidem; per Stellas quoad cognitiones veri et boni; per Filium hominis Dominus quoad Verbum, per Nubem Sensus literae Verbi, per Gloriam Sensus spiritualis Verbi, ac transparentia ejus per Sensum literae ejus, et per Virtutes potentia ejus.

272. Per multam experientiam mihi scire datum est, quod per Verbum sit homini communicatio cum Caelo: dum perlegi Verbum a Primo Capite Esajae usque ad Ultimum Malachiae,

et Psalmos Davidis, et tenui cogitationem in Sensu spirituali illorum, datum est clare percipere, quod unusquisque Versus communicaret cum aliqua Societate Caeli, et quod sic totum Verbum cum Universo Caelo: ex quo patuit, quod sicut Dominus est Verbum, etiam Caelum sit Verbum, quoniam Caelum est Caelum a Domino, et Dominus per Verbum est omne in omnibus Caeli

XIV.

Quod nisi Verbum foret, nemo sciret Deum, Caelum et Infernum, et Vitam post mortem, et minus Dominum

273. Quoniam illi, qui statuunt, et apud se confirmaverunt, quod homo absque Verbo scire posset existentiam Dei, et quoque Caeli et Inferni, tum reliqua, quae Verbum docet, ideo non licet cum illis ex Verbo agere, sed ex naturali rationis lumine; nam non credunt Verbo, sed sibi. Ex lumine rationis inquire et invenies, quod duae Facultates vitae sint apud hominem, quae vocantur Intellectus et Voluntas, et quod Intellectus subjectus sit Voluntati, et non Voluntas Intellectui, Intellectus enim modo docet et monstrat quid ex Voluntate faciendum est: inde est, quod multi qui acuto ingenio sunt, et prae aliis intelligunt vitae moralia, et tamen non vivunt secundum illa, aliter foret, si vellent illa. Inquire etiam, et invenies, quod Voluntas hominis sit ejus proprium, et quod hoc a nativitate sit malum, et quod inde sit falsum in intellectu. Quum haec inveneris, videbis, quod homo ex se non velit aliud intelligere, quam quod est ex proprio voluntatis ejus, et quod nisi alibi sit, unde id sciat, homo ex proprio voluntatis suae non velit aliud intelligere, quam quod sui et mundi est; quicquid supra est, in caligine est, ut dum videt Solem, Lunam, et Stellas, si tunc forte cogitaret de ortu illorum, non aliter posset cogitare, quam quod a se sint; num altius quam plures Docti in Mundo, qui tametsi sciunt ex Verbo Creationem omnium a Deo, usque agnoscunt Naturam; quid tunc iidem, si nihil ex Verbo scivissent Num credis, quod Veteres Sophi, ut Aristoteles, Cicero, Seneca, et alii, qui de Deo, et de Immortalitate animae scripserunt, id primum ex proprio

intellectu sumserint; non, sed ex aliis per traducem ex illis, qui id primum sciverunt ex Verbo Vetusto, de quo supra. Scriptores Theologiae naturalis, nec hauriunt quicquam tale ex se, sed modo confirmant illa, quae sciunt ab Ecclesia, in qua est Verbum, per rationalia; et possunt dari inter illos, qui confirmant, et tamen non credunt.

274 Datum est videre Populos in Insulis natos, quoad civilia rationales, qui ne hilum sciverunt de Deo, illi in Mundo spirituali apparent sicut Sphinges, at quia homines nati sunt, et inde in facultate recipiendi vitam spiritualem, instruuntur ab Angelis, et per cognitiones de Domino ut Homine vivificantur. Qualis est homo ex se, apparet evidenter ex iis, qui in Inferno sunt, inter quos etiam aliqui Antistites et Eruditi sunt, qui ne quidem volunt audire de Deo, et propterea nec possunt nominare Deum; hos vidi, et cum illis loquutus sum; et quoque loquutus sum cum illis, qui in ignem irae et excandescentiae venerunt, cum audiverunt aliquem loquentem e Domino: expende itaque, qualis homo foret, qui nihil audivit de Deo, cum quidam tales sunt, qui loquuti sunt de Deo, scripserunt de Deo, et praedicaverunt de Deo Quod tales sint, est ex voluntate, quae mala est, et haec, ut prius dictum est, ducit Intellectum, et aufert verum, quod ibi est ex Verbo Si homo ex se potuisset scire, quod Deus sit, et quod Vita post mortem, cur non sciverat, quod homo sit homo post mortem, cur credit quod anima seu spiritus ejus sit sicut ventus aut aether, qui non videt oculis, et audit auribus, et loquitur ore, priusquam conjungitur et coalescit cum suo cadavere et cum suo sceleto. Pone itaque Doctrinam ex solo Lumine rationali exclusam, annon foret ut ipse coleretur, ut factum est a saeculis, et quoque hodie fit ab illis, qui sciunt ex Verbo, quod Solus Deus colendus sit: cultus alius ex proprio hominis non dari potest; ne quidem cultus solis et lunae.

275 Quod ab antiquissimis temporibus fuerit Religio, et Incolae Orbis ubivis noverint de Deo, et aliquid de vita post mortem, non fuit ex ipsis, aut ex propria illorum intelligentia, sed ex Verbo Vetusto, de quo supra n: 264 ad 266, et postea ex Verbo Israëlitico: ex duobus Verbis his Religiosa emanaverunt in Indias et illarum Insulas, perque Aegyptum ac Aethio-

piam in Regna Africae, et ex Maritimis Asiae in Graeciam, et inde in Italiam: sed quia Verbum non potuit aliter quam per Repraesentativa esse conscriptum, quae sunt talia in Mundo quae correspondent Caelestibus, et inde significant illa, ideo Religiosa Gentium versa sunt in Idololatrica, et in Graecia in Fabulosa, ac Attributa et Praedicata Divina in totidem Deos, quibus praefecerunt Supremum, quem vocaverunt Jovem, forte a Jehovah; quod illis cognitio fuerit de Paradiso, de Diluvio, de Igne sacro, de quatuor Aetatibus, a Prima aurea ad Ultimam ferream, ut apud Danielem Caput II: 31 ad 35, notum est.

276. Illi qui credunt posse ex propria intelligentia comparare sibi cognitiones de Deo, de Caelo et Inferno, et de Spiritualibus quae Ecclesiae sunt, non sciunt quod Naturalis homo in se spectatus sit contra Spiritualem, et quod ideo spiritualia quae intrant, velit exstirpare, aut involvere fallaciis, quae sunt sicut vermes, qui radices olerum et segetum consumunt. Assimilari possunt illis, qui somniant quod sedeant super Aquilis et ferantur in altum; aut super Pegasis et volent super collem Parnassum ad Heliconem: et sunt actualiter sicut Luciferi in Inferno, qui ibi adhuc se vocant filios aurorae, Esaj. XIV: 12. Et sunt sicut illi in Valle terrae Schinear, qui aggressi sunt aedificare turrim, cujus caput in Caelo, Gen XI: 2. 4; et confidunt sibi sicut Goliath, non praevidentes quod possint sicut ille a lapide fundae fronti impacto prosterni Dicam qualis sors illos post mortem manet, primum fiunt sicut ebrii, postea sicut fatui, et demum stupidi, et sedent in tenebris: Caveant itaque sibi a tali delirio

* * * * *

277 His adjiciam sequentia Memorabilia: Primum hoc; Quodam die in spiritu pervagatus sum varia loca in Mundo spirituali, propter finem ut observarem Repraesentationes caelestium, quae in multis locis ibi exhibentur; et in quadam Domo, ubi angeli erant, vidi magnas Crumenas, in quibus reconditum fuit argentum in multa copia; et quia apertae erant, perceptum est, sicut unusquisque posset argentum ibi repositum depromere, imo diripere: sed juxta Crumenas

illas sedebant duo Juvenes, qui custodes: locus ubi repositae erant, apparebat sicut praesepe in stabulo: in Camera proxima visae sunt Virgines modestae, cum Uxore casta; et prope illam Cameram stabant bini Infantes, et dictum est, quod cum illis non infantiliter ludendum sit, sed sapienter agendum. Postea apparebat Scortum, tum Equus jacens mortuus. Postquam haec visa sunt, instructus sum, quod per illa repraesentatus sit Sensus naturalis Verbi, in quo Sensus spiritualis: magnae illae Crumenae argento plenae significabant cognitiones veri in multa copia; quod apertae essent, et tamen a juvenibus custoditae, significabat quod quisque posset inde cognitiones veri desumere, sed quod caveatur, ne aliquis Sensum spiritualem, in quo merae veritates sunt, violet; Praesepe sicut in stabulo, significabat nutritionem spiritualem pro intellectu; hoc significat praesepe, quia equus, qui inde edit, intellectum: Virgines modestae, quae in Camera proxima visae sunt, significabant affectiones veri, et Uxor casta conjunctionem boni et veri; Infantes significabant innocentiam sapientiae, nam Angeli supremi Caeli, qui sapentissimi sunt, ex innocentia apparent e longinquo sicut infantes: Scortum cum Equo mortuo, significabat falsificationem veri a multis hodie, per quam omnis intellectus veri perit, scortum significat falsificationem, et equus mortuus intellectum veri nullum.

278 SECUNDUM MEMORABILE Quondam ad me e Caelo demissa est chartula exarata literis Hebraicis, sed scriptis sicut apud Antiquos, apud quos illae literae, quae hodie quoad aliquam partem lineares sunt, fuerunt inflexae cum corniculis sursum vergentibus, et dicebant Angeli, qui tunc apud me erant, quod scirent integros Sensus ex ipsis literis, et quod illos scirent imprimis ex flexuris linearum et apicum literae, et explicabant, quid significarent seorsim et quid conjunctim, dicentes quod H, quod additum est nominibus Abrami et Sarai, significaret Infinitum ac Aeternum; explicabant etiam coram me Sensum Verbi Psalm. XXXII: 2, ex solis literis seu syllabis, quod Sensus illarum in summa esset, QUOD DOMINUS ETIAM MISERICORS SIT ILLIS, QUI MALEFACIUNT: informabant me, quod Scriptura in Tertio Caelo ex literis inflexis et varie incurvatis, quarum unaquaevis contineret quendam Sensum, con-

staret, et quod Vocales ibi essent pro sono, qui correspondet affectioni, et quod in illo Caelo non possent enuntiare vocales i et e, sed pro illis y et eu, et quod vocales a, o, et u, illis in usu essent, quia dant sonum plenum; tum quod non exprimerent aliquas Literas consonantes aspere, sed molliter, et quod inde sit, quod literae quaedam Hebraicae intus punctatae sint, in signum ut molliter enuntientur, dicentes quod asperitas in literis esset in usu in spirituali Caelo, ex causa quia ibi in veris sint, ac verum admittit asperum, non autem bonum, in quo sunt Angeli Regni caelestis Domini seu Tertii Caeli: dicebant etiam quod Verbum apud se conscriptum haberent literis inflexis cum corniculis et apicibus significativis, ex quo patuit, quid etiam significant haec Domini verba, *Non Jota et Corniculum praeteribit de Lege, donec omnia fiunt*, Matth V: 18. Tum, *Facilius est Caelum et Terram transire, quam Legis unum Apicem cadere*, Luc XVI: 17.

279. Tertium Memorabile. Ante septennium, quando recollegi illa, quae Moses ex binis illis Libris, Bella Jehovae et Enuntiata, vocatis, Num XXI, scripsit, aderant quidam Angeli, et mihi dixerunt, quod illi Libri essent Verbum vetustum, cujus Historica vocata sunt Bella Jehovae, et Prophetica vocata sunt Enuntiata, et dixerunt, quod id Verbum adhuc in Caelo conservatum sit, et in usu apud Antiquos ibi, apud quos, cum in Mundo fuerunt, id Verbum fuit. Antiqui illi, apud quos illud Verbum in Caelo adhuc in usu est, fuerunt quoad partem ex terra Canaane, et ex confiniis ejus, ut ex Syria, Mesopotamia, Arabia, Chaldaea, Assyria, ex Aegypto, ex Zidone, Tyro, Ninive, quorum omnium Regnorum incolae fuerunt in Cultu repraesentativo, et inde in Scientia correspondentiarum; Sapientia illius temporis fuit ex illa Scientia, et per illam fuit illis perceptio interior, et communicatio cum Caelis: illi qui correspondentias illius Verbi noverunt, vocati sunt Sapientes et Intelligentes, ac postea Divinatores et Magi. Sed quia id Verbum erat plenum talibus Correspondentiis, quae remote significabant Caelestia et Spiritualia, et inde a multis incepit falsificari, ideo ex Divina Domini Providentia id successu temporis evanuit, et aliud Verbum per Correspondentias non ita remotas conscriptum, datum est, et

hoc, per Prophetas apud filios Israëlis. In hoc Verbo retenta sunt plura Nomina locorum, non modo quae in terra Canaane, sed etiam quae circum circa in Asia fuerunt, quae omnia significabant res et status Ecclesiae; at significationes ex Verbo vetusto illo erant Propter illam causam Abram in illam Terram ire jussus est, et ejus posteri ex Jacobo in illam introducti sunt.

De Verbo illo vetusto, quod in Asia ante Verbum Israëliticum fuerat, referre licet hoc Novum, quod illud ibi adhuc reservatum sit apud Populos qui in Magna Tartaria habitant; loquutus sum cum Spiritibus et Angelis, qui in Mundo spirituali inde erant, qui dixerunt, quod possideant Verbum, et quod id ab antiquis temporibus possederint, et quod secundum hoc Verbum Divinum suum cultum obeant, et quod id ex meris Correspondentiis consistat: dixerunt, quod in illo etiam Liber Jaschar sit, qui memoratur apud Joschuam Cap. X: 12. 13, et in Libro II Samuelis Cap. I: 17 18 tum etiam, quod apud illos sint Libri, bella Jehovae ac Enuntiata, qui memorantur a Mose, Num XXI: 14. 15 et 27 ad 30; et cum legi coram illis verba, quae Moses inde desumserat, inquisiverunt num illa ibi exstent, et invenerunt: ex his patuit mihi, quod Verbum vetustum adhuc apud illos sit Inter loquendum cum illis dixerunt, quod Jehovam colant, quidam ut Deum invisibilem, quidam ut visibilem Porro retulerunt, quod non patiantur, ut Extranei ad illos intrent, praeter Chinenses, cum quibus pacem colunt, quia Imperator Chinensis inde est: tum etiam, quod tam populosi sint, ut non credant aliquam Regionem in Universo Mundo populosiorem esse; quod etiam credibile est ex Muro tot milliarium, quem Chinenses pro tutela sua contra invasionem ab illis olim exstruxerant. Praeterea audivi ab Angelis, quod Prima Capita Geneseos, in quibus de Creatione, de Adamo et Chaiva, de Horto Edenis, deque Filiis et posteris illorum usque ad Diluvium, et quoque de Noacho et ejus Filiis, agitur, in illo Verbo etiam sint, et sic quod a Mose inde exscripta sint. Angeli et Spiritus e Magna Tartaria apparent in Plaga meridionali a latere Orientis, et a reliquis separati sunt, per quod in Expanso eminentiori habitent, et quod non aliquem e Christiano Orbe ad se admittant,

et quod si aliqui ascendunt, illos custodiant, ne exeant Causa separationis istius est, quia aliud Verbum possident.

280. Quartum Memorabile. Quondam e longinquo vidi Ambulacra inter ordines arborum, et ibi Juvenes congregatos in turmis, totidem Consortia de rebus sapientiae confabulantium, hoc erat in Mundo spirituali: accessi, et cum prope eram, vidi unum, quem reliqui venerabantur ut suum Primatem, propter causam, quia prae reliquis sapientia excelluit; hic cum me vidit, dixit, miratus sum, cum vidi te in via accedentem, quod nunc incideris in conspectum meum, nunc excideris ex illo, seu nunc mihi visus sis, et subito non visus, certe non es in statu vitae nostratium; ad haec subridens respondi, non sum ludio, nec vertumnus, sed sum alternus, nunc in luce vestra, et nunc in umbra vestra, ita hic peregrinus et quoque indigena, ad haec Sapiens ille aspexit me, et dixit, loqueris aliena et mira; dic mihi quis es, et dixi, sum in Mundo, in quo vos fuistis, et e quo vos exivistis, qui vocatur Mundus Naturalis, et quoque sum in Mundo, in quo vos estis, qui vocatur Mundus spiritualis, inde est, quod sim in statu Naturali, et simul in statu Spirituali; in statu Naturali cum hominibus telluris, et in statu Spirituali cum vobis, et quando in Statu naturali sum, non videor vobis, at quando in Statu spirituali, videor: quod talis sim, datum est a Domino: Tibi, Vir illustrate, notum est, quod homo Mundi naturalis non videat hominem Mundi spiritualis, nec vicissim, quare cum immisi Spiritum meum in Corpus, non tibi visus sum, sed cum emisi illum e corpore, visus sum: et hoc existit ex discrimine inter Spirituale et Naturale. Ille cum audivit discrimen inter Spirituale et Naturale, dixit, quid discrimen, estne id sicut inter purum magis et minus, ita quid Spirituale nisi purius Naturale; et respondi, discrimen non tale est, Naturale nusquam per subtilisationem potest approximare ad Spirituale ita ut fiat illud, est enim discrimen quale inter prius et posterius, inter quae ratio finita non datur; est enim prius in posteriori, sicut causa in suo effectu, ac posterius est ex priori, ut effectus ex sua causa; inde est, quod unum non appareat alteri. Ad haec dixit ille Sapiens, meditatus sum de hoc discrimine, sed huc usque in vanum, utinam id percepero;

et dixi, non modo discrimen inter Spirituale et Naturale percipies, sed etiam videbis; et tunc dixi haec, Tu es in Statu spirituali dum apud tuos, at in Statu naturali apud me, loqueris enim cum tuis Lingua spirituali, quae est communis omni spiritui et angelo, at cum me loqueris Lingua mea vernacula, nam omnis Spiritus et Angelus loquens cum homine loquitur ejus Linguam propriam, ita cum Gallo gallicam, cum Graeco graecam, cum Arabe arabicam, et sic porro Ut itaque scias discrimen inter Spirituale et Naturale quoad Linguas, fac ita, intra ad tuos, et loquere aliquid ibi, ac retine voces, et cum his in memoria redi, et coram me enuntia illas; ac fecit ita, et rediit ad me cum vocibus illis in ore, et effatus est illas, et erant voces prorsus alienae et peregrinae, quae non dantur in aliqua Lingua Mundi naturalis; per hanc experientiam aliquoties iteratam clare patuit, quod omnibus in Mundo spirituali sit Lingua spiritualis, quae nihil commune cum aliqua Lingua naturali obtinet, et quod omnis homo in illam Linguam post obitum ex se veniat: semel etiam expertus sum, quod ipse Sonus Linguae spiritualis a Sono Linguae naturalis differret in tantum, ut Sonus spiritualis etiam altus ne hilum audiretur ab homine naturali, nec Sonus naturalis ab homine spirituali Postea rogavi illum et circumstantes, ut intrarent ad suos, et scriberent aliquam sententiam super Charta, et cum charta illa exirent ad me, et legerent; fecerunt ita, et redierunt cum Charta in manu, at cum legerent, non potuerunt, quoniam Scriptura illa constabat modo ex aliquibus Literis alphabeticis cum strophis supra, quarum unaquaevis aliquem sensum rei significabat: quia unaquaevis Litera in Alphabeto significat ibi aliquem Sensum, patet unde est, quod Dominus dicatur Alpha et Omega: cum illi iterum et iterum intrarent, scriberent, et redirent, comperti sunt, quod Scriptura illa involveret et comprehenderet innumera, quae nusquam aliqua Scriptura naturalis posset exprimere; et dictum est, quod hoc sit, quia spiritualis homo cogitat incomprehensibilia et ineffabilia Naturali homini, et quod haec in aliam Scripturam et in aliam Linguam inferri nequeant. Tunc quia adstantes non voluerunt comprehendere, quod Spiritualis cogitatio in tantum excederet cogitationem naturalem, ut sit respective ineffabilis, dixi illis, facite

experientiam, intrate in Societatem vestram spiritualem, et cogitate aliquam rem, ac retinete illam, et redite, et coram me expromite illam; ac intraverunt, cogitaverunt, retinuerunt, exiverunt, et cum exprimerent rem cogitatam, non potuerunt, non enim invenerunt ullam ideam cogitationis naturalis adaequatam alicui ideae cogitationis pure spiritualis, ita non aliquas voces exprimentes illam, nam ideae cogitationis fiunt voces loquelae; et postea reintrabant, et redibant, et confirmabant se, quod ideae spirituales essent supranaturales, inexpressibiles, ineffabiles, et incomprehensibiles Naturali homini; et quia tam supereminentes sunt, dicebant, quod Spirituales ideae seu cogitationes respective ad Naturales essent ideae idearum, et cogitationes cogitationum, et quod ideo per illas exprimerentur qualitates qualitatum, et affectiones affectionum, consequenter quod Cogitationes spirituales essent initia ac origines cogitationum naturalium: inde etiam patuit, quod Sapientia spiritualis esset Sapientia sapientiae, ita inexpressibilis alicui Sapienti in Naturali Mundo Tunc dictum est e Caelo superiori, quod adhuc sit Sapientia interior seu superior, quae vocatur Caelestis, cujus respectus ad Sapientiam spiritualem, similis est respectui hujus ad naturalem, et quod hae in ordine secundum Caelos influant ex Divina Domini Sapientia, quae est Infinita. Ad haec dixit Vir loquens mecum, hoc video, quia percepi, quod una idea naturalis sit continens plurium idearum spiritualium; et quoque quod una idea spiritualis sit continens plurium idearum caelestium; ex his fit etiam hoc consequens, quod divisum non fiat plus et plus simplex, sed plus et plus multiplex, quia propius et propius accedit ad Infinitum, in quo infinite omnia sunt. His peractis dixi ad adstantes, ex his tribus experientiae documentis videtis quale est discrimen inter Spirituale et Naturale, et quoque causam, cur Naturalis homo non apparet Spirituali, et Spiritualis homo non Naturali, tametsi uterque in perfecta forma humana est, et ex hac forma videtur ipsi sicut unus videret alterum, sed sunt interiora, quae Mentis sunt, quae faciunt illam formam, ac Mens spirituum et Angelorum formata est ex spiritualibus, et Mens hominum, quamdiu in Mundo vivunt, ex naturalibus. Post haec, audita est vox e superiori

Caelo ad quendam, qui adstitit, dicens, ascende huc, et ascendit, et rediit, et dixit, quod Angeli non prius noverint differentias inter Spirituale et Naturale, propter causam, quia non prius apud quendam hominem, qui in utroque Mundo simul fuit, aliqua copia collationis data est, et differentiae illae absque collatione et relatione non noscibiles sunt.

Antequam secessimus, iterum loquuti sumus de hac re, et dixi, quod discrimina illa non aliunde existant, quam quia vos in Mundo spirituali, estis substantiales, et non materiales, ac substantialia sunt initia materialium, quid materia nisi congregatio substantiarum; vos itaque estis in principiis, et sic in singularibus, nos autem in principiatis et compositis, vos estis in particularibus, nos autem in communibus, et sicut communia non possunt intrare in particularia, ita nec possunt naturalia, quae sunt materialia, intrare in spiritualia, quae sunt substantialia, prorsus sicut funis nauticus non potest intrare seu traduci per foramen acus netorii, aut sicut nervus non potest induci in unam ex fibris, ex quibus ille est Haec nunc causa est, quod Naturalis homo non possit cogitare illa quae Spiritualis homo, et inde nec loqui illa; quare Paulus illa quae audivit e Tertio Caelo vocat ineffabilia Accedit, quod Spiritualiter cogitare sit absque tempore et spatio cogitare, et quod Naturaliter sit cum tempore et spatio, adhaeret enim omni ideae cogitationis naturalis aliquid e tempore et spatio, non autem alicui ideae spirituali; causa est, quia Spiritualis Mundus non est in spatio et tempore, sicut Mundus naturalis, sed est in duorum istorum apparentia; in hoc differunt etiam cogitationes et perceptiones: quapropter vos potestis cogitare de Dei Essentia et Omnipotentia ab aeterno, hoc est, de Deo ante creationem Mundi, quia cogitatis de Dei Essentia absque tempore, et de Ipsius Omnipotentia absque spatio, et sic comprehenditis talia, quae ideas naturales hominis transcendunt: et tunc narravi, quod semel cogitaverim de Dei Essentia et Omnipraesentia ab aeterno, hoc est, de Deo ante Creationem Mundi, et quod quia nondum potui removere spatia et tempora ab ideis cogitationis meae, anxius factus sum, quoniam intravit idea Naturae pro Deo, sed dictum mihi est, remove ideas spatii et temporis, et videbis, et datum est removere, et vidi; et ab illo tem-

pore potui cogitare Deum ab aeterno, et prorsus non Naturam ab aeterno, quia Deus in omni tempore est absque tempore, et in omni spatio est absque spatio, Natura autem in omni tempore est in tempore, et in omni spatio est in spatio, et Natura cum suo tempore et spatio non potuit non inchoare, non autem Deus, qui est absque tempore et spatio; quare Natura a Deo est, non ab aeterno, sed in tempore una cum suo tempore et spatio.

281. QUINTUM MEMORABILE. Quoniam a Domino mihi datum est simul in Mundo spirituali et in Mundo naturale esse, et inde loqui cum Angelis sicut cum hominibus, et per id cognoscere Status illorum, qui post mortem alluunt in hactenus ignotum illum Mundum, loquutus enim sum cum omnibus meis affinibus et amicis, et quoque cum Regibus et Ducibus, ut et cum Eruditis, qui fata sua obiverunt, et hoc nunc continue per viginti septem Annos; quapropter ab Experientia viva possum describere Status hominum post mortem, quales sunt illorum qui bene vixerunt, et illorum qui male; sed hic modo aliqua memorabo de Statu illorum, qui in falsis Doctrinae se confirmaverunt ex Verbo, qui sunt in specie illi qui pro Justificatione per solam fidem id fecerunt; status horum successivi sunt sicut nunc sequitur, I Quando defuncti sunt, et quoad spiritum revivunt, quod fit communiter tertio die postquam Cor cessavit pulsare, apparent sibi in simili Corpore, in quo prius in Mundo, usque adeo, ut non sciant aliter, quam quod adhuc in priori Mundo vivant, verum non in Corpore materiali, sed in Corpore substantiali, quod coram sensibus illorum apparet sicut materiale, tametsi non est II. Post aliquot dies vident, quod in Mundo sint, ubi sunt variae Societates institutae, qui Mundus vocatur MUNDUS SPIRITUUM, et est medius inter Caelum et Infernum; omnes Societates ibi, quae innumerae sunt, mirabiliter ordinatae sunt secundum affectiones naturales bonas et malas, Societates ordinatae secundum affectiones naturales bonas, communicant cum Caelo, et Societates ordinatae secundum affectiones malas, communicant cum Inferno. III. Novitius spiritus, seu Spiritualis homo, deducitur et transfertur in varias Societates, tam bonas quam malas, et exploratur num afficitur bonis et veris, et quomodo, vel num afficitur malis et falsis, et quomodo. IV. Si afficitur

bonis et veris, abducitur a Societatibus malis, et inducitur in Societates bonas, et quoque in varias, usque dum venit in Societatem suae affectioni naturali correspondentem, et ibi fruitur bono isti affectioni correspondente, et hoc usque dum naturalem affectionem exuit, et spiritualem induit, et tunc elevatur in Caelum; sed hoc fit illis, qui in Mundo vixerunt vitam charitatis, et sic quoque vitam fidei, quae est, quod crediderint in Dominum, et fugerint mala ut peccata. V At illi qui se in falsis confirmaverunt per rationalia, imprimis per Verbum, et sic non aliam vitam quam mere naturalem ita malam vixerunt, nam mala comitantur falsa, et falsis adhaerent mala, hi quia non afficiuntur bonis et veris, sed malis et falsis, abducuntur a Societatibus bonis, ac inducuntur in Societates malas, et quoque in varias, usque dum veniunt in aliquam sui amoris concupiscentiis correspondentem. VI. Sed quia in Mundo simulaverunt affectiones bonas in externis, tametsi in internis illorum non essent nisi affectiones malae seu concupiscentiae, tenentur per vices in externis; et illi qui in Mundo praefuerunt Caetibus, praeficiuntur hic et ibi in Mundo Spirituum Societatibus, in communi aut in parte secundum amplitudinem officiorum quibus prius functi fuerant: sed quia non amant verum, nec amant justum, nec illustrari possunt usque ut sciant quid verum et justum, ideo post aliquot dies abrogantur; vidi tales translatos ab una Societate in alteram, et ubivis datam illis administrationem, sed post breve tempus toties abrogatos VII Post frequentes abdicationes quidam ex taedio non volunt, quidam ex timore jacturae famae non audent amplius ambire functiones, quare recedunt, et sedent tristes, et tunc abducuntur in solitudinem, ubi sunt casae, quas intrant, et ibi datur illis aliquod opus ad faciendum, et sicut faciunt, recipiunt cibum, et si non faciunt, esuriunt, et non recipiunt, quare necessitas cogit Cibi ibi sunt similes cibis in nostro Mundo, sed sunt ex origine spirituali, et dantur e Caelo a Domino omnibus secundum usus quos faciunt, otiosis, quia inutiles sunt, non dantur VIII Post aliquod tempus fastidiunt opus; et tunc exeunt e casis; et si fuerunt Sacerdotes, volunt aedificare; et illico tunc apparent strues lapidum caesorum, laterum, asserum, tabularum, tum acervi ex

cannis et juncis, ex argilla, calce, et bitumine; quae cum vident, incenditur libido aedificandi, et incipiunt struere domum, sumendo nunc lapidem, nunc lignum, nunc cannam, nunc lutum, et ponunt unum supra alterum inordinate; at in illorum visu ordinate; sed quod interdiu aedificant, noctu dilabitur, at sequente die colligunt ex rudere lapsa, ac iterum aedificant, et hoc tamdiu, usque dum illos taedet aedificare: hoc fit ex correspondentia, quae est, quod congesserint loca ex Verbo, ad confirmandum falsa fidei, et falsa illorum non aliter aedificant Ecclesiam IX. Postea abeunt ex taedio, ac sedent solitarii et otiosi, et quia otiosis non datur cibus e Caelo, ut dictum est, incipiunt esurire, et non aliud cogitare, quam quomodo accepturi sunt cibum, et sedaturi famem: cum in hoc statu sunt, veniunt ad illos aliqui, a quibus petunt stipem, et dicunt, cur ita otiosi sedetis, venite nobiscum in nostras domus, et dabimus vobis opera ad faciendum, et cibabimus vos; et tunc laeti surgunt, et abeunt cum illis in domus illorum, et ibi cuilibet datur suum opus, et propter opus datur cibus; sed quia omnes, qui se confirmaverunt in falsis fidei, non facere possunt opera boni usus, sed opera mali usus, nec faciunt fideliter, sed fraudulenter, ut et invito, quare relinquunt sua opera, et modo amant conversari, loqui, ambulare, et dormire; et quia tunc ab heris non possunt adduci amplius ad opera, ideo sicut inutiles amandantur X. Quando amandati sunt, aperitur illis oculus, et vident viam tendentem ad quandam Cavernam; quo cum veniunt, aperitur ostium, ac intrant, et quaerunt num ibi cibus; et cum respondetur quod ibi cibus, petunt ut ibi liceat manere, et dicitur quod liceat, ac introducuntur, et post illos clauditur ostium; et tunc venit Praesul illius Cavernae, et dicit illis, non potestis amplius exire; videte Sodales vestros, omnes laborant, et sicut laborant, victus e Caelo illis datur, hoc dico vobis ut sciatis; et quoque dicunt Sodales, Praesul noster novit ad quod opus quisque idoneus est, et tale cuilibet injungit quotidie, quo die id absolvitis, datur vobis cibus, et si non, non datur cibus nec vestis; et si quis malum facit alteri, conjicitur ad angulum cavernae, in quendam lectum ex pulvere damnato, ubi misere cruciatur, et hoc usque dum Praesul videt

signum paenitentiae apud illum, et tunc eximitur, et mandatur ei ut faciat opus suum; et quoque dicitur ei, quod cuique liceat post opus suum ambulare, confabulari, et postea dormire: et deducitur interius in Cavernam, ubi sunt Scorta, ex quibus licet unicuique aliquam sibi sumere, et nominare suam mulierem, at sub paena interdicitur scortari promiscue Ex talibus Cavernis, quae non sunt nisi quam aeterna Ergastula, consistit Infernum Datum mihi est intrare in aliquas, et videre, propter finem ut notum facerem, et visi sunt omnes ut viles; nec unus ex illis scivit, quis et in quo munere fuerat in Mundo; sed Angelus, qui mecum erat, dixit mihi, quod hic fuerit in Mundo famulus, hic miles, hic praefectus, hic sacerdos, hic in dignitate, hic in opulentia, et tamen omnes non sciunt aliter, quam quod Servi et similes Sodales fuerint, hoc ex causa quia interius similes fuerant, tametsi exterius dissimiles, ac interiora consociant omnes in Mundo Spirituali

Quod Inferna in genere attinet, consistunt illa ex meris talibus Cavernis et Ergastulis, sed ex dissimilibus ubi sunt Satanae, et ubi sunt Diaboli; Satanae dicuntur qui in falsis et inde malis fuerunt, et Diaboli qui in malis et inde falsis. Satanae apparent in luce Caeli lividi sicut cadavera, et quidam nigri sicut mumia; at Diaboli apparent in luce Caeli furve igniti, et quidam atri sicut fuligo; at omnes quoad facies et corpora monstrosi; sed in sua luce, quae est instar lucis ex carbonibus ignitis, non ut monstra, sed ut homines; hoc illis datum est, ut consociari possint.

CAPUT QUINTUM

CATECHISMUS

SEU

DECALOGUS,

QUOAD SENSUM EJUS EXTERNUM ET INTERNUM EXPLICATUS.

---

282. Non datur Gens in Universo terrarum Orbe, quae non novit, quod Malum sit Occidere, Adulteria committere,

Furari, false Testari; tum quod nisi Mala illa per Leges caverentur, actum foret cum Regno, Republica, et cum quavis Societate constabilita: quis itaque autumare potest, quod Gens Israëlitica prae aliis tam stupida fuerit, ut ignoraverit, quod illa essent Mala, quapropter mirari quis potest, quod Leges illae universaliter in terris notae cum tanto Miraculo e Monte Sinai ab Ipso Jehovah promulgatae fuerint. Sed audi, cum tanto Miraculo promulgatae fuerunt, ut scirent, quod Leges illae non modo Leges civiles et morales essent, sed etiam Leges Divinae, et quod facere contra illas, non modo esset malum facere contra proximum, hoc est, concivem et societatem, sed etiam esset peccare contra Deum; quare Leges illae per promulgationem e Monte Sinai a Jehovah, factae etiam sunt Leges religionis; evidens est, quod quicquid Jehovah praecipit, praecipiat ut Religionis sit, et sic quod faciendum sit salutis causa. Sed antequam Praecepta explicantur, praemittendum est de Sanctitate illorum, ut pateat quod Religio illis insit.

Quod Decalogus fuerit ipsa Sanctitas in Ecclesia Israëlitica.

283. Praecepta Decalogi, quia fuerunt Primitiae Verbi, et inde Primitiae Ecclesiae apud Gentem Israëliticam instaurandae, et quia erant in brevi summario Complexus omnium Religionis, per quae conjunctio Dei cum homine, et hominis cum Deo datur, ideo tam sancta fuerunt, ut nihil sanctius. Quod sanctissima fuerint, evidenter patet a sequentibus his: Quod Ipse Jehovah Dominus descenderit super Monte Sinai in igne et cum Angelis, et illa viva voce inde promulgaverit, et [quod populus per triduum se praeparaverit ad videndum et audiendum:] quod Mons circumseptus fuerit, ne quis accederet et moreretur; quod nec Sacerdotes neque Seniores appropinquarent, sed Moses solus. Quod Praecepta illa binis Tabulis lapideis digito Dei inscripta fuerint. Quod cum Moses, Tabulas illas secunda vice deportavit, facie radiaverit. Quod Tabulae postea repositae fuerint in Arca; et haec intime in Tabernaculo; et super illam datum sit Propitiatorium, et super hoc positi Cherubi ex auro: quod Intimum illud in Tabernaculo, ubi Arca erat, vocaretur Sanctum sanctorum. Quod extra Velum, intra

quod illa Arca fuit, collocata sint plura, quae repraesentaverunt sancta Caeli et Ecclesiae, quae erant, Mensa obducta auro super qua Panes facierum, Altare aureum super quo suffimenta, et Candelabrum aureum cum septem Lucernis; tum Aulaea circum circa ex bysso, purpura, et coccino: Sanctitas totius hujus Tabernaculi non aliunde fuit, quam ex Lege quae fuit in Arca. Propter Sanctitatem Tabernaculi ex Lege in Arca, universus Populus Israëliticus circum illud in ordine secundum Tribus ex mandato castramentatus est; et in ordine post illud profectus; et tunc supra illud fuit Nubes interdiu, et Ignis noctu. Propter Sanctitatem Legis illius, et praesentiam Jehovae in illa, loquebatur Jehovah super Propitiatorio inter Cherubos cum Mose; et Arca vocabatur Jehovah ibi. Quod non licuerit Aharoni intrare intra Velum, nisi cum sacrificiis et suffitu, ne moreretur. Propter Jehovae praesentiam in Lege illa et circum illam, etiam Miracula per Arcam, in qua Lex illa fuit, facta sunt: ut quod Aquae Jordanis discissae sint, et quamdiu Arca in medio ejus quiescebat, Populus in sicco transiverit Quod per circumlationem ejus Muri Jerichuntis conciderint. Quod Dagon Deus Philisthaeorum coram illa primum super faciebus suis deciderit, et postea abscissus a capite cum duabus volis manuum super limine fani jacuerit: quod propter illam percussi sint Bethschemitae ad plura millia. Quod Usa, quia tetigit illam, mortuus sit Quod Arca illa introducta sit cum sacrificio et Jubilis in Zionem a Davide: et quod postea a Salomone in Templum Hierosolymitanum, ubi faciebat ejus adytum; praeter plura; ex quibus patet, quod Decalogus fuerit ipsa Sanctitas in Ecclesia Israëlitica

284. Illa, quae de Legis istius Promulgatione, Sanctitate, et Potentia, supra allata sunt, inveniuntur in his locis in Verbo. *Quod Jehovah descenderit super Montem Sinai in igne, et quod tunc Mons fumaverit et contremuerit, et quod fuerint tonitrua, fulgura, nubes gravis, et vox buccinae*, Exod. XIX: 16 ad 18. Deut. IV: 11. Cap. V: 19 ad 23. *Quod Populus ante descensum Jehovae se praeparaverit et sanctificaverit per tres dies*, Exod XIX: 10. 11. 15. *Quod Mons circumseptus fuerit, ne quisquam ad ima ejus appropinquaret et accederet, ne moreretur, et quod nec Sacerdotes, sed Moses solus*, Exod.

XIX: 12. 13. 20 ad 23. Cap. XXIV: 1. 2 *Lex promulgata e Monte Sinai,* Exod. XX: 2 ad 14. Deut. V: 6 ad 21. *Quod Lex inscripta sit binis Tabulis Lapideis, et quod scripta sit Digito Dei,* Exod. XXXI: 18 Cap. XXXII: 15. 16 Deutr. IX. 10. *Quod Moses cum illas Tabulas secunda vice e Monte deportavit, facie radiaverit ita, ut faciem velo obtegeret dum loquebatur cum populo,* Exod. XXXIV: 29 ad 35. *Quod Tabulae repositae sint in Arca,* Exod. XXV: 16 Cap. XL. 20. Deutr. X: 5. I Reg. VIII: 9 *Quod super Arcam datum sit Propitiatorium, et quod super hoc positi sint Cherubi ex auro,* Exod. XXV: 17 ad 21. *Quod Arca cum Propitiatorio et Cherubis missa sit in Tabernaculum, et quod ejus Primum et sic Intimum fecerit; et quod Mensa super qua Panes facierum obducta auro, Altare suffimenti ex auro, et Candelabrum cum lucernis ex auro, Externum Tabernaculi fecerint, et decem Aulaea ex bysso, purpura, et coccino, Extimum ejus,* Exod. XXV: 1 ad fin. Cap. XXVI: 1 ad fin. Cap. XL: 17 ad 28. *Quod Locus, ubi erat Arca, vocatus sit Sanctum Sanctorum,* Exod. XXVI: 33. *Quod Universus Populus Israëliticus circum Tabernaculum in Ordine secundum Tribus castrametatus sit, et in ordine post illud profectus,* Num. II: 1 ad fin. *Quod tunc super Tabernaculo fuerit Nubes interdiu, et Ignis noctu,* Exod. XL: 38 Num. IX: 15. 16 ad fin. Cap. XIV: 14. Deutr. I: 33. *Quod Jehovah loquutus sit cum Mose supra Arcam inter Cherubos,* Exod. XXV: 22 Num. VII: 89. *Quod Arca ex Lege in illa, dicta sit Jehovah ibi, dixit enim Moses cum Arca proficiscebatur,* SURGE, JEHOVAH, *et cum quiescebat,* REDI JEHOVAH, Num. X: 35. 36. et porro, II Sam. VI: 2. Psalm. CXXXII: 7. 8. *Quod propter sanctitatem illius Legis, non licuerit Aharoni intrare intra velum, nisi cum sacrificiis et suffitu,* Levit. XVI: 2 ad 14. seq. *Quod ex praesentia Potentiae Domini in Lege, quae in Arca, Aquae Jordanis discissae sint, et quamdiu illa in medio quiescebat, Populus in sicco transiverit,* Jos. III: 1 ad 17. Cap. IV: 5 ad 20. *Quod ad circumlationem Arcae, Muri Jerichuntis conciderent,* Jos. VI: 1 ad 20. *Quod Dagon Deus Philisthaeorum coram Arca in terram deciderit, et postea super limine fani jaceret divulsus a Capite et volis manuum exscissis,*

I Sam. V: *Quod Bethschemitae propter Arcam percussi sint ad plura millia*, I Sam. V et VI: *Quod Usa, quia tetegit Arcam, mortuus sit*, II Sam VI: 7. *Quod Arca introducta sit in Zionem a Davide cum sacrificiis et jubilis*, II Sam. VI: 1 ad 19. *Quod Arca a Salomone introducta sit in Templum Hierosolymitanum, ubi faciebat adytum*, I Reg VI: 19 seq. Cap. VIII: 3 ad 9,

285. Quoniam per Legem illam est conjunctio Domini cum homine, et hominis cum Domino, ideo vocatur illa FAEDUS et TESTIMONIUM, Faedus quia conjungit, et Testimonium quia pacta faederis confirmat, nam Faedus in Verbo significat conjunctionem, Testimonium pactorum ejus confirmationem et testificationem. Propterea Tabulae illae erant binae, una pro Deo, et altera pro homine; conjunctio fit a Domino, sed tunc quando homo facit illa quae in ejus Tabula scripta sunt; Dominus enim continue praesens est, et vult ingredi, sed homo ex libero, quod illi est a Domino, aperiet, nam dicit, *Ecce sto ad januam et pulso, si quis audiverit vocem meam, et aperuerit januam, ingrediar ad illum, et caenabo cum illo, et ille Mecum*, Apoc III: 20. Quod Tabulae lapideae, quibus Lex erat inscripta, dicta sint TABULAE FAEDERIS, et Arca ex illis dicta sit ARCA FAEDERIS, et ipsa Lex FAEDUS, videatur Num. X: 33 Deutr. IV: 13 23. Cap. V: 2 3 Cap. IX: 9. Jos. III: 11. I Reg. VIII: 19. 21 Apoc XI: 19. et alibi: quoniam Faedus significat conjunctionem, ideo de Domino dicitur, *Quod erit in* FAEDUS *populo*, Esaj XLII: 6. Cap. XLIX: [8] 9, et vocatur ANGELUS FAEDERIS, Malach III: 1. et Sanguis Ipsius SANGUIS FAEDERIS, Matth XXVI: 28 Sach. IX: 11 Exod. XXIV: 4. ad 10 et ideo Verbum vocatur FAEDUS VETUS ET FAEDUS NOVUM: Faedera enim fiunt amoris, amicitiae, consociationis et conjunctionis causa.

286. Tanta Sanctitas et tanta Potentia inerat illi Legi ex causa, quia erat complexus omnium religionis, inscripta enim fuit binis Tabulis, quarum Una continet in complexu omnia quae spectant Deum, et Altera in complexu omnia quae spectant hominem, ideo Legis istius Praecepta vocantur DECEM VERBA, Exod. XXXIV: 28. Deutr IV: 13. Cap. IX: 4; ita dicta sunt, quia Decem significant omnia, ac Verba signi-

ficant Vera; fuerunt enim plura quam decem verba. Quod Decem significent omnia, et quod Decimae propter illam significationem institutae sint, videatur in Apocalypsi Revelata, n: 101 et quod Lex illa sit complexus omnium Religionis, videbitur in Sequentibus.

Quod Decalogus in Sensu literae contineat communia Praecepta Doctrinae et Vitae; in Sensu autem Spirituali et Caelesti Universaliter omnia.

287. Notum est, quod Decalogus in Verbo in eminentia dicatur Lex, quia continet omnia quae Doctrinae et Vitae sunt, nam non modo omnia quae spectant Deum, sed etiam omnia quae spectant hominem, quare Lex illa inscripta est duabus Tabulis, quarum una agit de Deo, altera de homine. Notum etiam est, quod omnia Doctrinae et Vitae se referant ad amorem in Deum, et ad amorem erga proximum, horum amorum omnia continentur in Decalogo: quod totum Verbum non aliud doceat, constat ex his Domini verbis, Jesus *dixit, amabis Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et in tota anima tua, et in tota mente tua; et Proximum sicut teipsum; ex his duobus mandatis Lex et Prophetae pendent*, Matth. XXII: 35 36. 37 Lex et Prophetae significant totum Verbum. Et porro, *Unus Legisperitus tentans* Jesum, *dixit Magister, quid faciam, ut vitam aeternam haereditem; et* Jesus *ad illum dixit, in Lege quid scriptum est, quomodo legis, et ille respondens dixit, amabis Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua, et ex toto robore tuo, et ex tota mente tua, et proximum sicut teipsum; et Jesus dixit*, HOC FAC ET VIVES, Luc. X: 25 ad 28 Nunc quia Amor in Deum, et Amor erga proximum, sunt omnia Verbi, et Decalogus in Prima Tabula in summario continet omnia amoris in Deum, et in Secunda Tabula omnia amoris erga proximum, sequitur quod contineat omnia quae Doctrinae et Vitae sunt Ex visis binis Tabulis patet, quod ita conjunctae sint, ut Deus ex sua Tabula spectet hominem, et quod homo ex sua spectet Deum vicissim, et sic quod sit Aspectus reciprocus, qui talis est, ut a parte Dei nusquam desit, quin spectet hominem, ac operetur talia quae salutis ejus sunt, et si homo

recipit et facit illa quae in sua Tabula sunt, fiat conjunctio reciproca, et tunc fit secundum Domini verba ad Legisperitum, *Hoc fac et vives.*

288 In Verbo saepius nominatur Lex, et dicitur quid per illam in stricto Sensu intelligitur, et quid per illam in latiori, et quid in latissimo: in stricto Sensu per Legem intelligitur Decalogus, in latiori intelliguntur Statuta per Mosen filiis Israëlis data, et in latissimo intelligitur totum Verbum: QUOD PER LEGEM IN STRICTO SENSU INTELLIGATUR DECALOGUS, notum est. QUOD AUTEM PER LEGEM IN LATIORI SENSU INTELLIGANTUR STATUTA PER MOSEN FILIIS ISRAELIS DATA, constat ex singulis statutis in Exodo, quod dicantur Lex, ut *Haec Lex sacrificii*, Lev. VII: 1. *Haec Lex sacrificii pacificorum*, Lev. VII: 7. 11 *Haec Lex minchae*, Lev VI: 7 seq. *Haec Lex pro Holocausto, pro Mincha, pro Sacrificiis peccati et reatus, pro Impletionibus*, Lev VII: 37. *Haec Lex bestiae et avis*, Lev. XI: 46 seq. *Haec Lex parientis pro filio et filia*, Lev. XII: 7 *Haec Lex leprae*, Lev. XIII: 59. Cap. XIV: 2. 32 54 57 *Haec Lex fluxu affecti*, Levit XV: 32. *Haec Lex Zelotypiae*, Num V: 29 30 *Haec Lex Naziraei*, Num VI: 13 21. *Haec Lex mundationis*, Num. XIX: 14. *Haec Lex de vacca rufa*, Num XIX: 2. *Lex pro Rege*, Deutr XVII: 15 ad 19 Imo *totus Liber Mosis vocatur Lex*, Deut XXXI: 9 11 12. 26 Praeter etiam in Novo Testamento, ut Luc. II: 22. Cap XXIV: 44 Joh I: 46. Cap VII: 22 23. Cap VIII: 5 et alibi Quod haec Statuta per Opera legis intelligantur a Paulo, ubi dicit, *Quod homo Fide justificetur sine Operibus legis*, Rom III: 28, manifeste patet a sequentibus ibi, tum ex verbis ejus ad Petrum, quem increpavit quod judaizaret, ubi ter in uno Versu dicit, *quod nemo per Opera legis justificetur*, Gal II: 14. 15. [16.] QUOD PER LEGEM IN LATISSIMO SENSU INTELLIGATUR TOTUM VERBUM, patet ex his, *Jesus dixit, nonne scriptum est* IN LEGE VESTRA, dii estis, Joh. X: 34, hoc scriptum est Psalm. LXXXII: 6. *Respondit turba, nos audivimus ex* LEGE, *quod Christus maneat in aeternum*, Joh XII: 34, hoc scriptum est Psalm. LXXXIX: 30 Psalm. CX: 4 Dan VII: 14. *Ut impleretur Verbum scriptum in* LEGE ILLORUM, *odio habuerunt Me sine*

causa, Joh. XV: 25; hoc scriptum est Psalm. XXXV: 19. *dixerunt Pharisaei, num quis ex Principibus credidit in Ipsum, sed turba quae non novit* LEGEM, Joh. VII: 48. 49. *Facilius est Caelum et Terram transire, quam* LEGIS UNUM APICEM *cadere*, Luc. XVI: 17; per Legem ibi intelligitur tota Scriptura Sacra: praeter in mille locis apud Davidem.

289. Quod Decalogus in Sensu Spirituali et Caelesti contineat Universaliter omnia Praecepta Doctrinae et Vitae, ita omnia Fidei et Charitatis, est causa, quia Verbum in Sensu literae in omnibus et singulis ejus, seu in communi et in omni parte recondat binos Sensus interiores, unum qui vocatur Spiritualis, alterum qui Caelestis, et quod in his Sensibus sit Divina Veritas in sua luce, et Divina bonitas in suo calore: nunc quia Verbum in communi et in omni parte est tale, necessum est, ut Decalogi decem Praecepta secundum tres illos Sensus, qui vocantur Naturalis, Spiritualis, Caelestis, explicentur Quod Verbum tale sit, constare potest ex illis, quae in Capite de SCRIPTURA SACRA seu VERBO, supra n: 193 ad 208, demonstrata sunt.

290. Nemo, nisi sciat quale est Verbum, potest aliqua idea assequi, quod in singulis ejus sit infinitas, hoc est, contineat innumerabilia, quae ne quidem Angeli possunt exhaurire: quodlibet ibi potest assimilari semini, quod ex humo potest excrescere in magnam arborem, et producere copiam seminum, ex quibus iterum similes arbores, quae simul faciunt hortum, et ex hujus seminibus iterum horti, et sic infinitum: tale est Verbum Domini in singulis, et talis est imprimis Decalogus, nam hic quia docet amorem in Deum, et amorem erga proximum, est brevis complexus totius Verbi. Quod Verbum tale sit, Dominus per similitudinem etiam exponit, ita, *Simile est Regnum Dei grano sinapis, quod accipiens seminavit in agro suo, quod minus est omnibus seminibus, quando autem excreverit, majus est oleribus, et fit arbor, ita ut veniant volatilia Caeli, et nidulentur in ramis ejus*, Matth XIII: 31. 32 Marc. IV: 31. 32. Luc. XIII: 18. 19. Confer etiam Ezechielem, Cap. XVII: 2 ad 8. Quod talis infinitas sit seminum spiritualium seu veritatum in Verbo, constare potest ex Sapientia Angelica, quae omnis est ex Verbo, haec

crescit apud illos in aeternum, et illi, quo sapientiores fiunt, eo clarius vident, quod Sapientia sit absque fine, et percipiunt, quod ipsi modo sint in atrio ejus, et quod non possint quoad minutissimum attingere Sapientiam Divinam Domini, quam vocant Abyssum. Nunc quoniam Verbum est ex hac Abysso, quia a Domino, patet quod in omnibus ejus sit quaedam Infinitas.

PRIMUM PRAECEPTUM.

Non erit Deus alius coram faciebus meis

291. Haec sunt verba Primi Praecepti, Exod XX. 3. Deutr V: 7; per quae in Sensu Naturali, qui est Sensus literae, proxime intelligitur, quod non colenda sint Idola, nam sequitur, *Non facies tibi Sculptile aut ullam Figuram, quae in Caelis desuper, et quae in Terra infra, et quae in Aquis sub terra: non incurvabis te illis, et non coles illa, quia* Ego Jehovah Deus tuus, Deus Zelotes, Exod. XX: 3 4. 5 6. Quod per hoc Praeceptum proxime intelligatur, quod non colenda sint Idola, erat causa, quia ante hoc tempus, et post illud usque ad Adventum Domini, in multo Orbe Asiatico fuit Cultus idololatricus; causa illius cultus fuit, quod omnes Ecclesiae ante Dominum fuerint repraesentativae et typicae, ac typi et repraesentationes erant tales, ut Divina sisterentur sub variis Figuris et Sculpturis, quas Vulgus, dum significationes illarum obliteratae sunt, inceperunt colere pro diis Quod Gens Israëlitica etiam in tali cultu fuerit, quando in Aegypto, constare potest ex Vitulo Aureo, quem loco Jehovae colebant in deserto; et quod postea ab illo Cultu non abalienati fuerint, constat ex multis locis in Verbo tam Historico quam Prophetico

292 Per hoc Praeceptum, *Non erit Deus alius coram faciebus meis*, in Sensu naturali etiam intelligitur, quod non aliquis Homo defunctus aut vivus colendus sit sicut Deus, quod quoque in Orbe Asiatico, et circum illum variis in locis factum est; multi dii Gentium non fuerunt alii, sicut Baal, Astaroth, Chemos, Milkom, Beelsebub; ac Athenis et Romae Saturnus, Jupiter, Neptunus, Pluto, Apollo, Pallas, etc., quorum

aliquos primum coluerunt ut Sanctos, postea ut Numina, et denique ut Deos. Quod etiam coluerint Homines vivos ut deos, constat ex Edicto Darii Medi, quod nemo intra 30 dies peteret aliquid a Deo, sed a Rege solo, si secus, conjiceretur in foveam leonum, Dan. VI: 8 ad fin.

293 In Sensu naturali, qui est Sensus literae, per hoc Praeceptum etiam intelligitur, quod non quisquam praeter Deum, et quod non quicquam praeter id quod procedit a Deo, super omnia amandum sit, quod etiam est secundum verba Domini, Matth XXII: 35 ad 37 Luc X: 25 ad 28, nam qui et quod super omnia amatur, ille et illud amatori est Deus et Divinum; sicut qui se super omnia amat, aut quoque Mundum, illi est Ipse aut Mundus suus Deus; quae causa est quod iidem corde non agnoscant aliquem Deum; hi ideo conjuncti sunt consimilibus in Inferno, ubi collecti sunt omnes, qui se et mundum super omnia amaverunt

294 Sensus spiritualis hujus Praecepti est, quod non alius Deus quam Dominus Jesus Christus colendus sit, quia Ipse est Jehovah, qui in Mundum venit, et Redemptionem fecit, sine qua non salvari potuit ullus homo, nec ullus Angelus Quod praeter Ipsum non alius Deus sit, constat ex his in Verbo „*Dicetur in die illo, ecce Deus noster Hic, quem exspectavimus ut liberet nos: hic Jehovah, quem exspectavimus, exultemus et laetemur in Salute Ipsius,*“ Esaj. XXV: 9. *Vox clamantis in deserto, parate viam Jehovae, complanate in solitudine semitam Deo nostro; revelabitur enim Gloria Jehovae, et videbunt omnis caro simul; ecce Dominus Jehovih in forti venit, sicut Pastor gregem suum pascet,* Esaj XL: 3. 5. [10] 11. *Tantummodo inter te Deus, praeterea non Deus, profecto Tu Deus occultus, Deus Israëlis* Salvator, Esaj. XLV: 14. 15. *Nonne Ego Jehovah, et non amplius Deus praeter Me, Deus justus et* Salvator *[non] praeter Me*, Esaj XLV: 21 22. *Ego Jehovah, et non praeter Me* Salvator, Esaj. XLIII: 11. Hosch. XIII: 4. *Ut sciat omnis caro, quod Ego Jehovah* Salvator tuus et Redemptor tuus, Esaj XLIX: 26. Cap. LX: 16 *Quod ad* Redemptorem nostrum, *Jehovah Zebaoth Nomen Ipsius*, Esaj. XLVII: 4. Jerem. L: 34 *Jehovah Petra mea, et* Redemptor meus, Psalm. XIX: 15.

Sic dixit Jehovah REDEMPTOR TUUS, *Sanctus Israëlis, Ego Jehovah Deus tuus*, Esaj XLVIII: 17 Cap XLIII: 14. Cap XLIX: 7. Cap [LIV:] 8 *Sic dixit Jehovah* REDEMPTOR *tuus, Ego Jehovah faciens omnia, et Solus a Me Ipso*, Esaj. XLIV: 24 *Sic dixit Jehovah Rex Israëlis, et* REDEMPTOR *ejus Jehovah Zebaoth, Ego Primus et Ultimus, et praeter Me non Deus*, Esaj XLIV: 6 *Jehovah Zebaoth nomen Ipsius, et* REDEMPTOR TUUS *Sanctus Israëlis, Deus totius terrae vocabitur*, Esaj LIV: [5.] 8 *Abraham non cognoscit nos, Israël non agnoscit nos, Tu Jehovah Pater noster*, REDEMPTOR *a saeculo Nomen tuum*, Esaj LXIII: 16. *Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, cujus nomen Mirabilis, Consiliarius, Deus, Heros*, PATER AETERNITATIS, *Princeps pacis*, Esaj. IX: 5. *Ecce dies venient, cum suscitabo Davidi Germen justum, qui regnabit Rex, et hoc Nomen Ipsius*, JEHOVAH JUSTITIA NOSTRA, Jerem. XXIII: 5 6 Cap XXIII: 15 16 *Dixit Philippus ad Jesum, monstra nobis Patrem, dixit illi Jesus, qui videt Me videt Patrem, nonne credis quod Ego in Patre et Pater in Me*, Joh. XIV: 8. 9 *In Jesu Christo omnis plenitudo Divinitatis habitat corporaliter*, Coloss II: 9 *Sumus in Veritate in Jesu Christo: Hic est verus Deus et Vita aeterna; filioli cavete vobis ab idolis*, I Joh. V: 20 21. Ex his clare patet, quod Dominus Salvator noster sit ipse Jehovah, qui simul est Creator, Redemptor, et Regenerator. Hic est hujus Praecepti Sensus spiritualis.

295. SENSUS CAELESTIS HUJUS PRAECEPTI EST, quod Jehovah Dominus sit Infinitus, Immensus et Aeternus; quod sit Omnipotens, Omniscius et Omnipraesens; quod sit Primus et Ultimus, Principium et Finis, Qui Fuit, Est, et Erit, quod sit ipse Amor et ipsa Sapientia, seu ipsum Bonum et ipsum Verum, proinde ipsa Vita; ita Unicus ex Quo omnia

296 Omnes, qui alium Deum, quam Dominum Salvatorem Jesum Christum, qui est Ipse Jehovah Deus in Humana forma, agnoscunt et colunt, contra Primum hoc Praeceptum peccant; consimiliter etiam illi, qui Tres Personas Divinas ab aeterno actualiter existentes, sibi persuadent; hi sicut se confirmant in illo errore, fiunt plus et plus naturales et corporei,

et tunc non possunt aliquod Divinum Verum interius comprehendere, et si audiunt et recipiunt illud, usque fallaciis inquinant et obvolvunt illud: quapropter hi comparari possunt illis, qui in infima aut subterranea mansione domus habitant, et ideo non audiunt quicquam quod illi, qui in secunda et tertia mansione sunt, inter se loquuntur, quia tecta supra caput arcent, ne sonus penetret: Mens humana est sicut trium mansionum Domus, in cujus infima sunt illi, qui pro tribus Diis ab aeterno se confirmaverunt, in secunda et tertia sunt illi, qui Deum unum sub visibili Humana forma, et Dominum Deum Salvatorem esse Illum, agnoscunt et credunt: Sensualis et corporeus homo, quia est mere naturalis, in se spectatus est prorsus animalis, nec plus differt ab Animali bruto, quam quod loqui et ratiocinari possit, quare est sicut degens in Bestiario, ubi ferae omnis generis, et ibi nunc agit leonem, nunc ursum, nunc tigridem, pardum aut lupum; imo etiam potest agere ovem, sed tunc corde suo ridet. Homo mere naturalis de Divinis veris non cogitat nisi ex mundanis, ita ex sensuum fallaciis, non enim super illas potest elevare mentem, quare ejus fidei Doctrina potest comparari pulti ex paleis, quam comedit ut lautitias; aut sicut mandatum est Ezechieli Prophetae, quod commisceret tritica, hordea, fabas, lentes, zeas, cum stercore hominis aut bovis, et faceret sibi panem et placentas, et sic repraesentaret Ecclesiam, qualis erat apud Gentem Israëliticam, Cap IV: 9. seq. simile est cum Doctrina Ecclesiae, quae fundata et aedificata est super tres Divinas Personas ab aeterno, quarum unaquaevis singulatim est Deus: quis non videret enormitatem istius fidei, si illa sisteretur qualis est in se, in pictura coram oculis, ut si tres in ordine juxta se starent, Primus insignitus sceptro et corona; Secundus tenens dextra manu Librum, qui est Verbum, et in sinistra Crucem ex auro sparsam sanguine, et Tertius incinctus alis stans super uno pede in conatu volandi et operandi, quibus super scriptum est, Hae tres Personae totidem Dii, sunt Unus Deus; quis sapiens hanc picturam videns secum non diceret, heu quae phantasia: aliter vero dicturus esset, si videret picturam unius Personae Divinae cum radiis lucis caelestis circum caput, cum superscripto, Hic est noster Deus, simul Creator, Re-

DEMPTOR ET REGENERATOR, ITA SALVATOR; annon Sapiens ille hanc picturam oscularetur, et in sinu portaret domum, et per ejus aspectum laetificaret animum et suum, et uxoris, et liberorum et famulorum.

SECUNDUM PRAECEPTUM

Non sumes Nomen Jehovae Dei tui in vanum, quia non insontem habebit Jehovah, qui sumserit Nomen Ipsius in vanum.

297. Per sumere Nomen Jehovae Dei in vanum, in SENSU NATURALI, qui est Sensus literae, intelligitur ipsum Nomen, et Ejus abusus in variis colloquiis, imprimis in falsiloquiis seu mendaciis, inque juramentis absque causa, et propter finem exculpationis in intentionibus malis, quae sunt exsecrationes, inque praestigiis et incantationibus. At vero jurare per Deum et Ejus Sanctitatem, Verbum et Evangelium, in Coronationibus, in Inaugurationibus in Sacerdotium, in Initiationibus fidelitatis, non est sumere Nomen Dei in vanum, nisi Jurator sponsiones suas ut vanas postea rejicit. Nomen autem Dei, quia est ipsum Sanctum, jugiter usurpandum est in rebus Sanctis quae Ecclesiae sunt, ut in Orationibus, Psalmis, et in omni Cultu, et quoque in Praedicationibus, et in Scriptis de rebus Ecclesiasticis; causa est, quia Deus est in omnibus Religionis, et cum rite invocatur, per Nomen suum praesens est, et audit; in his Nomen Dei sanctificatur. Quod Nomen Jehovae Dei in se sanctum sit, constat ex Nomine illo, quod Judaei post primum tempus eorum non ausi sint, nec audeant Jehovam dicere, et quod propter illos nec Evangelistae et Apostoli voluerint, quare loco Jehovae dixerunt Dominum, ut constat ex variis locis ex Veteri Testamento translatis in Novum, ubi pro JEHOVAH nominatur DOMINUS, ut Matth. XXII: 37, Luc. X: 27, collatis cum Deutr. VI: 5, et alibi. Quod Nomen Jesus similiter Sanctum sit, notum est ex Apostolo dicente, quod ad Nomen illud flectantur et flectenda sint genua in Caelis et in Terris; et insuper quod a nullo diabolo in Inferno possit nominari. Nomina Dei sunt plura, quae non in vanum sumenda sunt, sicut Jehovah, Jehovah Deus, Jeho-

vah Zebaoth, Sanctus Israëlis, Jesus et Christus, Spiritus Sanctus.

298. In Sensu spirituali per Nomen Dei intelligitur omne id, quod Ecclesia ex Verbo docet, et per quod Dominus invocatur et colitur, cuncta illa sunt Nomen Dei in complexu; quare per sumere Nomen Dei in vanum, intelligitur sumere aliquid inde in vaniloquiis, falsiloquiis, mendaciis, exsecrationibus, praestigiis, et incantationibus, nam hoc quoque est conviciari et blasphemare Deum, ita Nomen Ejus. Quod Verbum et quod inde est Ecclesiae, et sic omnis Cultus, sit Nomen Dei, constare potest ex his locis „*Ab ortu solis invocabitur Nomen meum*, Esaj XXVI: 8. 13. [Cap XLI: 25.] *Ab ortu solis usque ad occasum, magnum Nomen meum inter Gentes: et in omni loco suffitus allatus Nomini meo. Vos profanatis Nomen meum, cum dicitis Mensa Jehovae polluta est: atque exsufflatis Nomen meum, cum adducitis raptum, claudum et aegrotum*, Malach. I: 11. 12. 13. *Omnes Populi ambulant in Nomine Dei sui, et nos ambulabimus in Nomine Jehovae Dei nostri*, Mich IV: 5. *Colent Jehovam in uno loco, ubi ponet Nomen suum*, Deut XII: 5. 11. 13. 14. 18. Cap. XVI: 2. 6. 11. 15. 16, hoc est, ubi Cultum suum: *Jesus dixit, ubi sunt duo aut tres congregati in Nomine meo, ibi sum in medio eorum*, Matth XVIII: 20. *Quotquot Ipsum receperunt, dedit illis potestatem ut filii Dei essent, credentibus in Nomen Ipsius*, Joh. I: 12. *Qui non credit, jam judicatus est, quia non credidit in Nomen Unigeniti Filii Dei*, Joh. III: 18. *Credentes vitam habebunt in Nomine Ipsius*, Joh XX: 31. *Jesus dixit, manifestavi Nomen tuum hominibus, et notum feci illis Nomen tuum*, Joh. XVII: [6.] 26. *Dominus dixit, habes pauca Nomina in Sardibus*, Apoc III: 4, praeter in pluribus aliis locis, in quibus sicut in praecedentibus per Nomen Dei intelligitur Divinum quod procedit a Deo, et per quod colitur. Per Nomen autem Jesu Christi intelligitur omne Redemptionis, et omne Doctrinae Ipsius, et sic omne salvationis; per Jesum omne salvationis per Redemptionem; et per Christum omne salvationis per Doctrinam Ipsius.

299. In Sensu Caelesti, per sumere Nomen Dei in vanum, intelligitur id quod Dominus dixit ad Pharisaeos,

Omne peccatum et blasphemia remittetur homini, spiritus vero blasphemia non remittetur, Matth XII: 31. 32; per Spiritus blasphemiam intelligitur blasphemia contra Divinitatem Humani Domini, et contra Sanctitatem Verbi. Quod Divinum Humanum Domini per Nomen Jehovae Dei in Caelesti seu supremo Sensu intelligatur, constat ex his, *Jesus dixit,* PATER GLORIFICA NOMEN TUUM, *et exivit vox e Caelo, dicens, et glorificavi et rursus glorificabo*, Joh. XII: 28 *Quodcunque petieritis in Nomine meo, hoc faciam, ut Pater glorificetur in Filio; si quid petieritis in Nomine meo, hoc faciam*, Joh XIV: 13. 14. In Oratione Dominica per *Sanctificetur Nomen tuum*, in Caelesti sensu nec aliud significatur; pariter per Nomen, Exod. XXIII: 21 Esaj. LXIII: 16. Quoniam blasphemia Spiritus non remittitur homini secundum verba Matth. XII: 31 32, et hoc in Sensu caelesti intelligitur, ideo huic Praecepto adjicitur, *Quia non insontem habebit Jehovah illum, qui sumserit Nomen Ipsius in vanum.*

300. Quod per Nomen alicujus non intelligatur solum nomen, sed etiam omne quale ejus, patet a nominibus in Mundo Spirituali, ibi non aliquis homo retinet nomen, quod tulit in baptismate et a patre aut stemmate, in Mundo, sed unusquisque ibi secundum quale suum nominatur, ac Angeli vocantur secundum moralem et spiritualem illorum vitam: hi etiam sunt qui intelliguntur per haec Domini, *Jesus dixit, Ego sum Pastor bonus, oves vocem ejus audiunt, et proprias oves vocat Nomine, et educit illas*, Joh X; 3. pariter per haec, *Habeo pauca Nomina in Sardibus, quae non polluerunt vestimenta sua. Qui vicerit, scribam super eum Nomen urbis novae Hierosolymae, et Nomen meum novum*, Apoc. III: 4. 12. Gabriel et Michael non sunt nomina duarum Personarum in Caelo, sed per illa Nomina intelliguntur omnes in Caelo, qui in sapientia sunt de Domino et colunt Ipsum. Per Nomina etiam Personarum et locorum in Verbo nec intelliguntur Personae et loca, sed res Ecclesiae. In Mundo naturali per Nomen nec intelligitur solum Nomen, sed simul quale ejus, quia hoc nomini ejus adhaeret, in communi enim sermone dicitur, hoc facit propter Nomen suum, aut propter Nominis

famam, hic magnum Nomen habet, per quod significatur, quod sit celebris ex talibus quae in illo sunt, ut ex ingeniositate, eruditione, meritis, et sic porro. Quis non novit, quod qui vituperat et calumniatur aliquem quoad Nomen, etiam vituperet et calumnietur acta vitae ejus, conjuncta sunt in idea, inde perit fama nominis ejus: consimiliter qui Nomen Regis, Ducis, Magnatis, ignominiose enuntiat, ille quoque Majestatem et Dignitatem illorum opprobrio afficit; pariter qui Nomen alicujus sono contemtus profert, ille ejus acta vitae simul vilipendit; simile est cum omni Persona, cujus Nomen, hoc est, qualitatem et inde famam, secundum leges omnium Regnorum, non licet insuffiare et convitiis lacessere.

TERTIUM PRAECEPTUM.

Memento Diei Sabbathi, ut sanctifices eum; sex dies laborabis, et facies omne opus tuum, at dies septimus Sabbathum Jehovae Deo tuo.

301 Quod hoc sit Tertium Praeceptum, videatur Exod XX: 8. 9. 10, et Deut. V: 12 13, per hoc in SENSU NATURALI, qui est Sensus literae, intelligitur, quod sex dies sint pro homine et ejus laboribus, et Septimus pro Domino, et pro quiete hominis ex Ipso; Sabbathum in Lingua originali significat Quietem Sabbathum apud filios Israëlis fuit Sanctitas sanctitatum, quia repraesentabat Dominum, sex dies Ipsius labores et pugnas cum Infernis, et Septimus Ipsius victoriam super illa, et sic Quietem; et quia dies ille erat repraesentativus clausulae totius Redemptionis Domini, ideo erat ille ipsa Sanctitas. At vero cum Dominus in Mundum venit, et inde Repraesentationes Ipsius cessaverunt, factus est Dies ille dies instructionis in Divinis rebus, et sic etiam dies quietis a laboribus, ac meditationis in talibus quae salutis et vitae aeternae sunt, ut et dies amoris erga proximum. Quod factus sit dies instructionis in rebus Divinis, patet ex eo, quod Dominus Die illo docuerit in Templo et Synagogis, Marc. VI: 2. Luc. IV: 16. 31. 32. Cap. XIII: 10; et quod dixerit Sanato, *Tolle lectum et ambula;* et ad Pharisaeos, *quod licuerit Discipulis die Sabbathi colligere spicas et come-*

dere, Matth. XII: 1 ad 9. Marc. II: 23 ad fin: Luc. VI: 1 ad 6. Joh. V: 9 ad 19; per quae singula in Sensu spirituali significatur instrui in doctrinalibus; quod Dies ille etiam factus sit Dies amoris erga proximum, constat ex illis, quae Dominus die Sabbathi fecit et docuit, Matth. XII: 10 ad 14. Marc. III: 1 ad 9. Luc. VI: 6 ad 12. Cap. XIII: 10 ad 18. Cap. XIV: 1 ad 7. Joh. V: 9 ad 19. Cap. VII: 22. 23. Cap. IX: 14. 16. Ex his et illis patet, cur Dominus dixit, quod etiam sit Dominus Sabbathi, Matth. XII: 8. Marc. II: 28. Luc. VI: 5, et quia hoc dixit, sequitur, quod dies ille fuerit repraesentativus Ipsius.

302. Per hoc Praeceptum in Sensu Spirituali significatur hominis Reformatio et Regeneratio a Domino; per sex dies laboris pugna contra carnem et ejus concupiscentias, et simul tunc contra mala et falsa quae apud se ab Inferno sunt; et per diem Septimum significatur ejus conjunctio cum Domino, et per id regeneratio, quod quamdiu pugna illa perstat, sit homini Labor Spiritualis, at quod cum regeneratus est, sit illi Quies, constabit ex illis, quae in Capite de Reformatione et Regeneratione posthac dicentur; imprimis ex his ibi, I. *Quod Regeneratio fiat ad instar sicut homo concipitur, gestatur in utero, nascitur, et educatur.* II. *Quod Primus actus novae Generationis dicatur Reformatio qui est intellectus, et quod Secundus ejus dicatur Regeneratio, qui est Voluntatis et inde intellectus.* III. *Quod Internus homo primum reformandus sit, et per hunc Externus.* IV. *Quod tunc pugna inter Internum et Externum hominem oriatur, et quod qui vincit, dominetur super alterum.* V. *Quod homini Regenerato sit nova Voluntas et novus Intellectus, etc.* Quod Reformatio et Regeneratio hominis per hoc Praeceptum in spirituali sensu significetur, est quia coincidit cum laboribus et pugnis Domini cum Infernis, et cum Victoria super illa, et tunc Quiete, nam modo, quo Dominus glorificavit Humanum suum, et illud Divinum fecit, illo etiam reformat et regenerat hominem, et eum spiritualem reddit; hoc est quod intelligitur per Sequi Ipsum. Quod Pugnae Domino fuerint et dicantur Labores, patet apud Esajam Cap. LIII et LXIII: et quod similia dicantur Labores de hominibus, Esaj. LXV: 23. Apoc. II: 2. 3.

303. In SENSU CAELESTI per hoc Praeceptum intelligitur conjunctio cum Domino, et tunc Pax, quia tutatio ab Inferno; per Sabbathum enim significatur Quies, et in supremo hoc sensu Pax, quare Dominus vocatur Princeps pacis, et quoque se vocat Pacem; ut constat ex his locis, *Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, super cujus humero Principatus, et vocabitur Nomen Ipsius Mirabilis, Consiliarius, Deus, Heros, Pater aeternitatis,* PRINCEPS PACIS; *multiplicanti Principatum et* PACEM *non erit finis*, Esaj IX: 5. 6. *Jesus dixit,* PACEM *relinquo vobis,* PACEM MEAM *do vobis,* Joh. XIV: 27. *Jesus dixit, haec loquutus sum, ut* IN ME PACEM HABEATIS, Joh. XVI: 33. *Quam jucundi sunt super montibus pedes* EVANGELIZANTIS *et audire facientis* PACEM, *dicentis, regnat Deus tuus*, Esaj LII: 7 *Jehovah redimet in Pace animam meam*, Psalm. LV: 19. EST OPUS JEHOVAE PAX, LABOR JUSTITIAE QUIES, ET SECURITAS IN AETERNUM, UT HABITENT IN HABITACULO PACIS, ET IN TENTORIIS SECURITATIS, ET IN QUIETIBUS TRANQUILLIS, Esaj XXXII: 17. 18. *Jesus dixit ad Septuaginta quos emisit, in quam domum intraveritis, primum dicite* PACEM DOMUI, *et si fuerit* FILIUS PACIS, *requiescet super illo* PAX *vestra,* Luc. X: 5. 6. Matth. X: 12. 13. 14 *Jehovah loquetur* PACEM *ad populum suum,* JUSTITIA ET PAX *osculabuntur se*, Psalm. LXXXV: 9. 11. Cum Ipse Dominus apparuit Discipulis, dixit, PAX VOBISCUM, Joh. XX: 19. 21. 26. Praeterea de Statu Pacis, in quem venturi sunt a Domino, agitur apud Esajam Cap LXV et LXVI, et alibi; et in illum venturi sunt, qui in Novam Ecclesiam, quae hodie a Domino instauratur, recipiuntur. Quid Pax in sua essentia, in qua sunt Angeli Caeli, et illi qui in Domino sunt, videatur in Opere de CAELO ET INFERNO, n: 284 ad 290 Ex his etiam patet, cur Dominus se vocat Dominum Sabbathi, hoc est, Quietis et Pacis.

304. Pax caelestis, quae est pro Infernis, ne mala et falsa inde assurgant et invadant, comparari potest cum Pace naturali in multis, sicut cum Pace post bella quando quisque in securitate pro hostibus, et tutus in sua urbe, in sua domo, inque suis praediis et hortis vivit, est sicut dixit Propheta, ubi de Pace caelesti naturaliter loquitur, *Sedebunt vir sub Vite*

sua et sub ficu sua, non terrens, Mich. IV: 4. Esaj LXV: 21. 22 23. Comparari etiam potest cum recreationibus animi, et quietibus post graves labores. Cum Solatiis matrum post partus, quando amor illarum storge vocatus manifestat sua jucunda Comparari etiam potest cum Serenitate post tempestates, nubes atras, et tonitrua: et quoque cum Vere post exactam horridam hyemem, et tunc cum laetificatione ex novellis in agris, et ex efflorescentiis in hortis, campis et sylvis. Pariter cum Statu mentium apud illos, qui post procellas et Pericula in mari attingunt portum, et mittunt pedes in exspectatam terram

QUARTUM PRAECEPTUM

Honora Patrem tuum et Matrem tuam, ut prolongentur dies tui, et ut bene tibi sit super terra.

305. Hoc Praeceptum legitur ita Exod. XX: 12, et Deutr. V: 16. Per honorare Patrem tuum et Matrem tuam in Sensu naturali, qui est Sensus literae, intelligitur honorare Parentes, obedire illis, applicare se illis, et gratias agere illis pro benefactis, quae sunt, quod alant et vestiant illos, ac introducant in Mundum, ut in illo civiles et morales Personas agant, et quoque in Caelum per praecepta religionis, ita consulunt illorum prosperitati temporariae, et quoque felicitati aeternae; et haec omnia faciunt ex amore, in quo sunt a Domino, Cujus vice funguntur. In Sensu respectivo intelligitur honor Tutorum a pupillis, si parentes mortui sunt In latiori Sensu per hoc Praeceptum intelligitur honorare Regem et Magistatus; quoniam hi prospiciunt omnibus necessitates in communi, quas Parentes in particulari. In latissimo sensu per hoc praeceptum intelligitur amare Patriam, quia haec nutrit illos, et tutatur illos, quare Patria vocatur a Patre: sed huic et illis honores praestandi sunt a Parentibus, et ab his implantandi liberis.

306. In Sensu spirituali, per honorare Patrem et Matrem intelligitur venerari et amare Deum et Ecclesiam; in hoc Sensu per Patrem intelligitur Deus, qui est Pater omnium, et per Matrem Ecclesia; Infantes et Angeli in Caelis non alium

Patrem, nec aliam Matrem sciunt, quoniam a Domino per Ecclesiam ibi e novo nati sunt, quare Dominus dicit, *Patrem ne vocetis vestrum in terra, unus namque est Pater vester, qui in Caelis est*, Matth. XXIII: 9; haec dicta sunt pro Infantibus et Angelis in Caelo, non autem pro infantibus et hominibus in terra. Simile docet Dominus in Oratione Ecclesiarum Christianarum communi, *Pater noster, qui est in Caelis, sanctificetur Nomen tuum.* Quod per Matrem in sensu spirituali, intelligatur Ecclesia, est quia sicut Mater in terra alit suos liberos victu naturali, ita Ecclesia illos victu spirituali; quare etiam Ecclesia in Verbo passim vocatur Mater, ut apud Hoscheam, *Contendite cum* MATRE VESTRA, *non illa uxor mea, et Ego non Maritus ejus*, Cap. II 2 5. Apud Esajam, *Ubi est libellus repudii* MATRIS VESTRAE, *quam dimiserim*, Cap L: 1 et Ezech. XVI: 45 Cap. XIX: 10 Et apud Evangelistas, *Jesus extendens manum suam ad Discipulos, dixit*, MATER MEA, *et fratres mei sunt, qui audiunt Verbum Dei, et faciunt illud*, Matth. XII: 48. 49. Marc. III: 33. 34. 35. Luc. VIII: 21. Joh. XIX: 25. 26. 27.

307 In SENSU CAELESTI, per Patrem intelligitur Dominus noster Jesus Christus, et per Matrem Communio Sanctorum, per quam intelligitur Ecclesia Ipsius per universum orbem sparsa. Quod Dominus sit pater, constat ex his, *Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, Cujus Nomen Deus, Heros*, PATER AETERNITATIS, *Princeps pacis*, Esaj IX: 5 *Tu* PATER NOSTER, Abraham non cognoscit nos, et Israël non agnoscit nos, TU PATER NOSTER, *Redemptor noster a saeculo Nomen tuum*, Esaj. LXIII: 16. Dixit Philippus, *monstra nobis Patrem, dicit illi Jesus*, QUI VIDET ME VIDET PATREM, *quomodo ergo tu dicis monstra nobis Patrem; credite Mihi, quod Ego in Patre, et Pater in Me sit*, Joh. XIV: 7 ad 11. Cap XII: 45 Quod per Matrem in hoc sensu intelligatur Ecclesia Domini, constat ex his, *Vidi Urbem, sanctam Hierosolymam novam, paratam sicut* SPONSAM ORNATAM MARITO, Apoc. XXI: 2. *Angelus dixit ad Johannem, veni, ostendam tibi* SPONSAM AGNI UXOREM, *et ostendit Urbem Sanctam Hierosolymam*, Apoc. XXI: 9. 10 *Venit tempus* NUPTIARUM AGNI, *et* UXOR EJUS *paravit se: beati, qui ad*

Caenam NUPTIARUM AGNI *vocati sunt*, Apoc. XIX: 7. 9; et praeterea, Matth. IX: 16 Marc. II: 19. 20. Luc. V: 34. 35. Joh. III: 29 Cap [XIX:] 25. 26. 27: quod per Novam Hierosolymam intelligatur Nova Ecclesia, quae a Domino hodie instauratur, videatur APOCALYPSIS REVELATA n: 880. 881; haec Ecclesia, et non prior, est Uxor et Mater in hoc sensu. Proles spirituales, quae ex hoc Conjugio nascuntur, sunt bona charitatis et vera fidei, et illi qui in his a Domino sunt, vocantur filii nuptiarum, filii Dei, et nati ab Ipso.

308 Tenendum est, quod a Domino continue procedat Sphaera Divina Caelestis amoris erga omnes, qui Ecclesiae Ipsius doctrinam amplectuntur, et qui sicut infantes in Mundo patri et matri, obediunt Ipsi, se applicant Ipsi, et volunt nutriri, hoc est, instrui ab Ipso: ex hac caelesti Sphaera oritur Naturalis Sphaera, quae est amoris erga infantes et liberos, quae universalissima est, et non modo afficit homines, sed etiam aves et bestias, usque ad serpentes; nec solum animata, sed etiam inanimata, sed ut Dominus in haec, sic ut in spiritualia operetur, creavit Solem, qui in Naturali Mundo esset sicut Pater, ac Terra sicut Mater; est enim Sol sicut communis Pater, et Terra sicut communis Mater, ex quorum conjugio existunt omnes germinationes, quae Telluris superficiem exornant: ex influxu caelestis illius Sphaerae in naturalem Mundum existunt mirabiles illae progressiones vegetationum a semine ad fructus et ad nova semina: inde quoque est, quod sint plura Virgultorum genera, quae interdiu vertunt sicut facies suas ad Solem, et avertunt illas cum Sol occidit: inde quoque est, quod sint Flores, qui oriente Sole se aperiunt, et occidente se occludunt: inde quoque est, quod oscines in prima matula dulciter canant, et similiter postquam a Terra matre sua nutriti sunt; ita haec et illa honorant patrem suum et matrem suam; haec omnia sunt testimonia, quod Dominus per Solem et Terram in Mundo naturali prospiciat vivis et non vivis omnes necessitates; quare dicitur apud Davidem, *Laudate Jehovam e Caelis, laudate Ipsum Sol et Luna; laudate Ipsum e terra, balaenae et abyssi, laudate Ipsum arbor fructus, omnes cedri; fera et omnis bestia, reptile, et avis alae, Reges terrae, et omnes populi, juvenes et virgines,*

Psalm CXLVIII: 1 ad 12. et apud Hiobum, *Quaere quaeso bestias, et docebunt te, aut aves caeli et annuntiabunt tibi, aut virgultum terrae et instruet te, et narrabunt tibi pisces maris; quis non novit ex his omnibus, quod Manus Jehovae fecerit illud*, Cap. XII: 7 8. 9; quaere et docebunt, significat specta, attende, et judica ex illis, quod Dominus Jehovih creaverit illa

QUINTUM PRAECEPTUM.

Non Occides.

309. Per hoc Praeceptum, *Non occides*, in Sensu Naturali intelligitur non Occidere hominem, et non aliquam plagam, ex qua mori potest, ei infligere, et quoque non mutilare ejus corpus, et insuper non aliquod malum internecinum ejus nomini et famae inferre, quoniam fama et vita apud plures pari passu vadunt. In Sensu latiori naturali per homicidia intelliguntur inimicitiae, odia, et vindictae, quae spirant necem, in illis enim latet homicidium, sicut ignis in ligno sub cinere; ignis infernalis nec aliud est, quare dicitur ardescere odio et flagrare vindicta. Haec sunt Homicidia in intentione, non autem actu, et si auferretur illis timor pro lege, proque talione et vindicta, erumperent in actum, imprimis si intentioni inest dolus aut ferocitas. Quod odium sit homicidium, constat ex his Domini verbis, *Audivistis, quod a veteribus dictum sit, non occides, et quisquis occiderit, obnoxius erit judicio: Ego vero dico vobis, quod quisquis irascitur fratri suo temere, obnoxius erit gehennae ignis*, Matth. V: 21. 22. Causa est, quia omne quod est intentionis etiam est voluntatis, et sic in se facti.

310. In Sensu spirituali, per homicidia intelliguntur omnes modi occidendi et perdendi Animas hominum, qui sunt varii et multiplices, sicut avertere illos a Deo, Religione, et Cultu Divino, injiciendo scandala contra illa, et persuadendo talia quae faciunt aversionem, et quoque aversationem: tales sunt omnes diaboli et satanae in Inferno, cum quibus violatores et prostitutores sanctitatum Ecclesiae in hoc Mundo conjuncti sunt. Illi qui Animas per falsa destruunt, intelliguntur

per Regem abyssi, vocatum Abaddon aut Apollyon, hoc est, perditor, in Apoc. Cap. IX: 11. et in Verbo Prophetico per Occisos, ut in his, *Dixit Jehovah Deus, pasce oves Occisionis, quas possessores earum occiderunt*, Sach. XI: 4. 5. 7. *Occisi sumus omni die, reputati sumus sicut grex mactationis*, Psalm XLIV: 23. 24. *Venturos radicabit Jacob, num juxta caedem Occisorum ejus occisus est*, Esaj XXVII: 6. 7. *Alienus non venit, nisi ut furetur et mactet oves, Ego veni ut vitam et abundantiam habeant*, Joh. X. 10: praeter alibi, ut Esaj XIV: 21. Cap. XXVI: 21. Cap. XXVII: 9. Jerem. IV: 31. Cap. XII: 3. Apoc. IX: 4. Cap. XI: 7. Inde est quod Diabolus dicatur *Homicida ab initio*, Joh. VIII: 44.

311. In Sensu Caelesti, per Occidere, intelligitur irasci temere Domino, odio Illum habere, et velle nomen Ipsius delere: hi sunt, de quibus dicitur, quod crucifigant Ipsum; quod etiam facerent similiter ut Judaei, si in Mundum, ut prius, veniret: hoc intelligitur per *Agnum stantem sicut occisum*, Apoc. V: 6. Cap. XIII: 8. Et per *Crucifixum*, Apoc. XI: 8. Hebr: VI: 6. Gal. III: 1.

312. Quale est Internum hominis, nisi a Domino reformetur, patuit mihi ex diabolis et satanis in Inferno, hi enim continue in animo gerunt occidere Dominum, et quia hoc non possunt, in conatu sunt occidendi illos, qui Domino addicti sunt, sed quia hoc non possunt sicut homines in Mundo, aggrediuntur omni nisu perdendi animas illorum, hoc est, destruendi fidem et charitatem apud illos. Ipsa odia et vindictae apud illos apparent sicut ignes furvi, et sicut ignes candidi, odia sicut ignes furvi, et vindictae sicut ignes candidi, atqui non sunt ignes, sed apparentiae: saevitiae cordis illorum quandoque visuntur super illos in aëre sicut dimicationes cum Angelis, et sicut horum caedes et strages, sunt illorum irae et odia contra Caelum, ex quibus dira talia ludibria exsurgunt. Insuper iidem e longinquo apparent sicut ferae omnis generis, sicut tigrides, pardi, lupi, vulpes, canes, crocodili, et sicut omnis generis serpentes, et quando vident in formis repraesentativis bestias mites, has in phantasia aggrediuntur et conantur trucidare: in conspectum meum venerunt sicut dracones stantes juxta mulieres apud quas erant infantes, quos conaban-

tor sicut devorare, secundum illa quae in Apocalypsi Cap. XII. memorantur, quae neque aliud sunt, quam repraesentationes odii contra Dominum, et Ipsius novam Ecclesiam Quod homines in Mundo, qui Ecclesiam Domini volunt destruere, similes illis sint, non apparet coram sociis; causa est, quia corpora, per quae moralitates exercent, absorbent et celant illa; sed usque coram Angelis, qui non corpora, sed Spiritus eorum spectant, apparent in similibus formis, sicut diaboli illi, de quibus supra. Quis talia potuisset scire, nisi Dominus aperuerit alicui visum, et dederit copiam introspiciendi in Mundum spiritualem, nonne haec cum dignissimis aliis rebus coram hominibus alioquin latuissent occultata in aeternum.

SEXTUM PRAECEPTUM.

Non Maechaberis.

313. In Sensu Naturali, per hoc Praeceptum intelligitur non modo Maechari, sed etiam obscaena velle et facere, et inde lasciva cogitare et loqui: quod modo concupiscere sit maechari, constat ex his Domini verbis, *Audivistis quod a veteribus dictum, non maechaberis; Ego vero dico vobis, quod si quis aspexerit mulierem alienam, ita ut concupiscat eam, jam adulterium cum illa commiserit in corde suo,* Matth V: 27. 28: causa est, quia concupiscentia fit sicut factum, dum in voluntate est, nam in Intellectum modo intrat illecebra, at in voluntatem intentio, ac intentio concupiscentiae est factum: sed plura de his videantur in Opere de Amore conjugiali, et de Amore Scortatorio, Amstelodami An: 1768 edito, in quo actum est, *de Oppositione Amoris conjugialis,* n: 423 ad 443 *de Fornicatione,* n: 444 ad 460. *de Adulteriis et illorum generibus et gradibus,* n: 478 ad 499. *De Libidine deflorationis,* n 501 ad 505. *De Libidine varietatum,* n: 506 ad 510. *De Libidine violationis,* n: 511. 512. *De Libidine seducendi innocentias,* n: 513. 514. *De Imputatione utriusque amoris, scortatorii et conjugialis,* n: 523 ad 531. Haec omnia intelliguntur per hoc Praeceptum in Naturali Sensu.

314 In Sensu spirituali per Maechari, intelligitur

adulterare bona Verbi, et falsificare vera ejus: quod haec etiam per Maechari intelligantur, hactenus ignotum fuit, quia Sensus spiritualis Verbi hactenus latuit; quod non aliud per Maechari, adulterari, et scortari in Verbo significetur, constat manifeste ex his locis, *Discurrite per plateas Hierosolymae, et quaerite, si inveniatis virum, qui* FACIT JUDICIUM, ET QUAERIT VERITATEM, *cum saturavi eos*, SCORTATI SUNT, Jer: V: 1 7. *In Prophetis Hierosolymae vidi obfirmationem horrendam*, ADULTERANDO ET EUNDO IN MENDACIO, Jer. XXIII: 14. *Fecerunt stultitiam in Israele*, SCORTATI SUNT, ET LOQUUTI SUNT VERBUM MEUM MENDACITER, Jerem. XXIX: 23 SCORTABANTUR, *quia Jehovam dereliquerunt*, Hosch. IV: 10 *Excindam animam, quae respicit ad pythones et hariolos* AD SCORTANDUM POST ILLOS, Levit. XX: 6 *Non pangendum est foedus cum habitatoribus terrae, ne* SCORTENTUR POST DEOS *illorum*, Exod XXXIV: 15. Quoniam Babylon prae caeteris adulterat et falsificat Verbum, ideo illa vocatur MAGNA MERETRIX, et haec de illa dicuntur in Apocalypsi, *Babylon a vino irae Scortationis suae potavit omnes Gentes*, Cap. XIV: 8. *Angelus dixit, monstrabo tibi judicium Meretricis magnae, cum qua scortati sunt Reges terrae*, Cap XVII: 1. 2. *Judicavit Meretricem magnam, quae corrupit terram scortatione sua*, Cap. XIX: 2. Quoniam Gens Judaica falsificaverat Verbum, ideo illa a Domino vocata est GENERATIO ADULTERA, Matth. XII: 39. Cap. XVI: 4. Marc. VIII: 38. Et SEMEN ADULTERI, Esaj. LVI: 3. Praeter multis aliis in locis, ubi per adulteria et scortationes intelliguntur adulterationes et falsificationes Verbi, ut Jerem. III: 6. 8. Cap. XIII: 27: Ezech. XVI: 15. 16. 26. 28. 29. 32. 33. Cap XXIII: 2. 3 5 7. 11 14 16 17. Hosch. V: 3. Cap. VI: 10. Nah. III: 1. 3. 4

315. In SENSU CAELESTI, per Maechari intelligitur negare Sanctitatem Verbi, et prophanare illud: quod hoc intelligatur in hoc Sensu, sequitur ex priori Spirituali, qui est adulterare bona et falsificare vera ejus. Sanctitatem Verbi negant et prophanant illi, qui ad omnia Ecclesiae et religionis corde rident; nam omnia Ecclesiae et Religionis in Christiano Orbe sunt ex Verbo

816 Sunt variae causae, quae faciunt, quod homo appareat non modo aliis sed etiam sibi ipsi castus, et tamen totus incastus est, nescit enim, quod concupiscentia, dum in voluntate est, sit factum, et quod illa non removeri possit nisi a Domino post paenitentiam; abstinentia a faciendo, non facit castum, sed abstinentia a volendo, dum potest, quia peccatum est, facit; quemadmodum si quis abstinet ab Adulteriis et Scortationibus solum ex timore legis civilis et ejus paenarum; ex timore jacturae famae et inde honoris; ex timore morborum ex illis; ex timore jurgiorum domi ab uxore, et inde intranquillitatis vitae; ex timore vindictae a marito et affinibus, et verberum ab illorum famulis; aut ex avaritia; aut ex imbecillitate oriunda vel ex morbo, vel ex abusu, vel ex aetate, vel ex alia causa impotentiae: imo si abstinet ab illis ex lege aliqua naturali aut morali, et non simul ex lege spirituali, is usque tamen interius adulter et scortator est, nihilominus enim credit, quod non peccata sint, et inde illa coram Deo non illicita facit in suo spiritu, et sic in spiritu committit illa, tametsi non coram Mundo in corpore, quare post mortem cum fit spiritus, aperte loquitur pro illis. Praeterea adulteri comparari possunt cum faedifragis, qui violant pacta: tum cum Veterum Satyris et Priapis, qui vagabantur in Sylvis, et vociferabantur, ubi virgines, sponsae et uxores, cum quibus ludamus; adulteri etiam in Mundo Spirituali actualiter apparent ut Satyri et Priapi. Comparari etiam possunt cum hircis qui olent, ut et cum canibus, qui discurrunt per plateas, ac circumspiciunt et odorant ubi sunt canes, cum quibus lasciviant, et sic porro. Virilis illorum potentia, quando mariti fiunt, comparari potest efflorescentiae Tuliparum tempore veris, quae post mensem dierum deflorantur et emarcescunt.

SEPTIMUM PRAECEPTUM.

Non furaberis

817. In Sensu Naturali, per hoc Praeceptum intelligitur secundum literam non furari, latrocinari, et piratam tempore pacis agere; et in genere non alicui sua bona clanculum aut sub aliquo praetextu auferre Extendit etiam se ad omnes

imposturas et illegitimos quaestus, usuras, et exactiones; tum etiam ad defraudationes in pendendis tributis et vectigalibus, et in solvendis debitis. Operarii contra hoc Praeceptum praevaricantur, qui opera sua insincere et subdole faciunt: Mercatores, qui fallunt mercibus, pondere, mensura, et calculis. Praefecti, qui stipendia militibus subtrahunt. Judices, qui pro amicitia, munere, affinitate, aut aliis causis judicant, pervertendo leges aut quaestiones, et sic alios suis bonis, quae jure possident, deprivant.

818 In SENSU SPIRITUALI per furari intelligitur deprivare alios suae fidei veris, quod fit per falsa et haeretica: Sacerdotes, qui solum propter lucrum aut honoris ambitum ministrant, ac docent talia, quae vident aut possunt videre ex Verbo quod non vera sint, spirituales fures sunt, quoniam media salutis, quae sunt vera fidei, populo auferunt; hi quoque vocantur fures in Verbo in his locis, *Qui non ingreditur per januam in ovile, sed ascendit aliunde, is est fur et latro, fur non venit nisi ut furetur, mactet et perdat*, Joh X: 1 10. *Reponite thesauros non in terra, sed in Caelo, ubi fures non veniunt, et furantur*, Matth VI: 19 20 *Si fures veniunt tibi, si eversores noctu, quomodo excisus eris, nonne furabuntur quod illis satis*, Obad Vers 5. *In Urbe discurrent, in muro current, in domos ascendent, per fenestras ingredientur, sicut fur*, Joël II: 9. *Fecerunt mendacium, et fur venit, et diffundit se turma foras*, Hoseb VII: 1

819 In SENSU CAELESTI per fures intelliguntur, qui Divinam Potestatem Domino auferunt; tum qui Ipsius Meritum et Justitiam sibi vindicant; hi tametsi adorant Deum, usque non fidunt Ipsi, sed sibi, et quoque non in Deum, sed in se credunt.

820 Illi qui falsa et haeretica docent, et vulgo persuadent quod sint vera et orthodoxa, et tamen Verbum legunt, et inde possunt scire quid falsum et quid verum; tum qui falsa religionis per fallacias confirmant et seducunt, comparari possunt cum impostoribus et imposturis omnis modi, quae quia in se sunt Furta in spirituali sensu, comparari possunt cum impostoribus qui falsas Monetas cudunt, inaurant illas, aut illis colorem auri inducunt, et venditant pro puris: tum etiam

cum illis, qui sciunt dextre secare et expolire Crystalla, ac indurare illa, et vendunt illa pro adamantibus: ut et cum illis, qui sphinges aut simias vestitas ut homines, et velatas quoad facies, super equis aut mulis per urbes circumferunt, et clamant, quod sint nobiles ex antiquo stemmate. Sunt etiam similes illis qui facies lusorias coloratis fucis inunctas applicant faciebus vivis et nativis, et illarum pulchritudines abscondunt. Et sunt similes illis, qui selenites et lapides speculares, qui nitent sicut ex auro et argento, ostentant, et pro venis pretiositatis venditant Assimilari etiam possunt illis, qui per theatralia abducunt a vero Cultu Divino, et a templis ad domos ubi sunt ludi scenici Illi qui confirmant omnis generis falsa, nihili pendentes vera, et qui modo propter lucrum et honoris ambitum, sacerdotio funguntur, ac ita sunt fures spirituales, assimulari possunt illis furibus, qui portant claves, per quas omnium domuum fores possunt aperire. tum etiam pardis et aquilis, qui acutis oculis circumspiciunt ubi sunt opimae praedae.

OCTAVUM PRAECEPTUM

Non respondebis contra proximum tuum falsus testis.

321. Per respondere contra proximum falsus testis, seu false testari, in Sensu Naturali proxime intelligitur non falsum testem agere coram judice, aut coram aliis extra judicium, contra aliquem, qui alicujus mali temere inculpatur, et hoc asseverare per nomen Dei, aut per aliud sanctum, aut per se, et talia sui quae alicujus nominis famae sunt. Per hoc Praeceptum in Sensu Naturali latiori intelliguntur omnis generis mendacia et hypocrises politicae, quae malum finem spectant; tum proximum traducere et diffamare, unde ejus honor, nomen et fama, ex quibus character totius hominis pendet, labefactantur. In Sensu naturali latissimo intelliguntur insidiae, doli, et mala proposita, contra aliquem ex variis originibus, ut ex inimicitia, odio, vindicta, invidia, aemulatione, etc. haec enim mala, in se recondunt testationem falsi.

322. In Sensu spirituali per false testari, intelligitur persuadere, quod falsum fidei sit verum fidei, et quod malum

vitae sit bonum vitae, et vicissim; sed hoc et illud facere ex proposito, non autem ex ignorantia, ita illa facere postquam scit quid verum et bonum, non autem antea, nam Dominus dicit, *Si caeci essetis, non haberetis peccatum, jam vero dicitis, quod videmus, ideo peccatum vestrum manet*, Joh. IX: 41. Hoc Falsum in Verbo intelligitur per Mendacium, et Propositum per Dolum in his locis, *Excidimus faedus cum morte, et cum inferno fecimus visionem, posuimus mendacium in fiduciam, et in falsitate latuimus*, Esaj. XXVIII: 15. *Populus rebellionis illi, filii mendaces, non volunt audire legem Jehovae*, Esaj XXX: 9 *a Propheta usque ad Sacerdotem, quivis facit mendacium*, Jerem. VIII: 10. *Habitatores loquuntur mendacium, et quoad linguam dolus in ore illorum*, Mich. VI: 12 *Perdes loquentes mendacium, virum doli abominatur Jehovah*, Psalm. V: 7. *Docuerunt linguam suam loqui mendacium, habitare illorum in medio doli*, Jerem. IX: 4 5 Quia per Mendacium intelligitur Falsum, ideo Dominus dicit, *quod Diabolus loquatur Mendacium ex propriis suis*, Joh. VIII: 44; Mendacium significat falsum, et falsiloquium, etiam in his locis, Jerem. IX: 4 Cap. XXIII: 14 32 Ezech XIII: [6—9] 15 ad 19. Cap. XXI: 34. Hosch VII: 1 Cap XII: 1. Nah III: 1. Psalm. CXX. 2 3

323. In Sensu Caelesti, per false testari intelligitur blasphemare Dominum et Verbum, et sic ipsam Veritatem profligare ab Ecclesia, nam Dominus est ipsa Veritas, pariter Verbum. Vicissim per Testari in hoc Sensu intelligitur Veritatem loqui, et per Testimonium ipsa veritas; inde quoque est quod Decalogus dicatur Testimonium, Exod XXV: 16. 21. 22 Cap. XXXI: 7. 18 Cap XXXII: 15 16 Cap XL: 20. Levit. XVI: 13 Num. XVII: 19. 22 25. Et quia Dominus est ipsa Veritas, dicit de Se quod Ipse testetur; quod Dominus sit ipsa Veritas, Joh. XIV: 6 Apoc. III: [7 14.] et quod Ipse testetur, et sit sui testis, Joh. III: 11. Cap VIII: 13 ad 19 Cap XV: 26. Cap XVIII: 37 38

324. Illi qui falsa loquuntur ex dolo aut proposito, et illa sono aemulo affectionis spiritualis pronuntiant, et plus si intermiscent vera ex Verbo, quae sic falsificant, ab antiquis dicti sunt Incantatores, de quibus videatur Apocalypsis Revelata,

n: 462; tum Pythones et Serpentes arboris scientiae boni et mali. Hi falsarii, mendaces et dolosi, assimilari possunt illis qui blande et amice loquuntur cum inimicis, et cum loquuntur, a tergo tenent pugionem, cum qua interimant. Et assimilari possunt illis, qui gladios veneno tingunt, et sic aggrediuntur hostes: et illis, qui aquis immiscent aconita, ac mustis et pastis saccharinis virus. Assimilari etiam possunt scortis venustis et allicientibus lue maligna infectis; tum virgultis aculeatis, quae admota naribus fibrillas olfactus laedunt: ut et venenis edulcoratis: et quoque fimis, qui siccati tempore autumni odorem fragrantem spargunt. Tales in Verbo describuntur per pardos, videatur APOCALYPSIS REVELATA, n. 572.

NONUM, ET DECIMUM PRAECEPTUM.

Non concupisces Domum proximi tui, Non concupisces Uxorem proximi tui, non Servum ejus et Ancillam ejus, et Bovem ejus et Asinum ejus, et omne quod Proximo tuo.

325. Haec in Catechismo, qui hodie in manibus est, in duo Praecepta distincta sunt, in unum, quod facit NONUM, quod est, *Non concupisces Domum proximi tui*, et in alterum, quod facit DECIMUM, quod est, *Non concupisces Uxorem proximi tui, et servum ejus, et ancillam ejus et bovem ejus et asinum ejus, et omne quod proximo tuo;* haec duo Praecepta, quia unam rem faciunt, et Exod. XX: 14. et Deutr. V: 18, unum Versum, suscepi de duobus illis Praeceptis simul agere, sed non propterea, quod velim ut in unum Praeceptum conjungantur, sed in duo sicut prius distinguantur, quoniam Praecepta illa dicuntur DECEM VERBA, Exod. XXXIV: 28. Deutr. IV: 13. Cap. X: 4.

326. Haec duo Praecepta spectant omnia illa Praecepta quae praecedunt, ac docent et injungunt quod mala non facienda sint, ut quoque nec concupiscenda, proinde ut non solum sint Externi hominis, sed etiam Interni, nam qui non facit mala, et tamen concupiscit illa facere, usque facit illa: Dominus enim dicit, *Si quis concupiscit alterius uxorem, jamdum adulterium cum illa commisit in corde suo*, Matth. V:

27 28; et Externus homo non prius fit Internus, seu cum Interno unum agit, quam dum concupiscentiae remotae sunt; hoc quoque Dominus docet, dicens, *Vae vobis Scribae et Pharisaei, quia purgatis exterius poculi et patinae, interiora vero sunt plena rapina et intemperantia; Pharisaee caece, purga prius internum poculi et patinae, ut sit etiam externum mundum*, Matth. XXIII: 25. 26, et praeterea in toto illo Capite a principio ad finem; Interna, quae sunt Pharisaica, sunt concupiscentiae ad illa, quae in Praeceptis I II. V. VI VII VIII., mandantur non facienda Notum est, quod Dominus in Mundo docuerit Interna Ecclesiae, ac Interna Ecclesiae sunt non concupiscere mala, et sic docuit, ut Internus et Externus homo unum faciant, et hoc est e novo generari, de quo Dominus ad Nicodemum loquutus est, Joh III, et nemo potest e novo generari seu regenerari, proinde Internus fieri, nisi a Domino. Ut duo haec Praecepta spectent omnia illa quae praecedunt, ut non concupiscenda sint, ideo primum nominatur Domus, postea Uxor, et deinde, servus, ancilla, bos et asinus, ac ultimo omne quod est proximo; Domus enim involvit sequentia omnia, nam in illa est maritus, uxor, servus, ancilla, bos et asinus, uxor quae postea nominatur, deinde involvit illa quae sequuntur, nam illa est Domina, sicut maritus est Dominus in domo, servus et ancilla sunt sub illis, ac boves et asini sub his, et demum omnia quae infra seu extra sunt, per quod dicatur omne quod proximo tuo est: ex quibus patet, quod omnia priora spectentur in duobus his Praeceptis in Communi et in Particulari, et in lato et in stricto sensu.

327. In Sensu spirituali per haec Praecepta prohibentur omnes concupiscentiae, quae sunt contra spiritum, ita quae sunt contra spiritualia Ecclesiae, quae se ad fidem et charitatem principaliter referunt, quia nisi concupiscentiae domarentur, Caro secundum liberum suum rueret in omne nefas; nam ex Paulo notum est, *Quod caro concupiscat contra spiritum, et spiritus contra carnem*, Gal. V: 17; et a Jacobo, *Quilibet tentatur a propria concupiscentia, dum inescatur, deinde Concupiscentia, postquam concepit, parit peccatum, et peccatum quando consummatum est, parturit mortem*, Epist

Cap. I: 14 15: tum a Petro, *Dominus injustos in diem judicii puniendos reservat, maxime illos, qui post carnem in Concupiscentia ambulant*, II Epist. II: 9. 10. In summa, haec duo Praecepta in spirituali sensu intellecta, spectant omnia illa, quae in Sensu spirituali prius allata sunt, quod non concupiscenda sint: similiter omnia, quae prius in Caelesti Sensu; sed illa reassumere, supervacaneum est

328. Concupiscentiae carnis, oculorum, et reliquorum sensuum, separatae a concupiscentiis, hoc est, affectionibus, desideriis et jucundis spiritus, sunt prorsus similes concupiscentiis bestiarum, quare in se sunt ferinae, at affectiones Spiritus sunt quales Angelis sunt, et inde dicendae vere Humanae; quapropter quantum quis concupiscentiis carnis indulget, tantum est bestia et fera, at quantum quis desideriis spiritus litat, tantum est homo et Angelus. Concupiscentiae Carnis comparari possunt cum torridis et ambustis uvis et cum labruscis, at affectiones Spiritus cum uvis succulentis et sapidis, et quoque cum gustu vini ab illis expressi. Concupiscentiae carnis comparari possunt cum stabulis in quibus sunt asini, hirci et sues, et affectiones spiritus cum stabulis, in quibus sunt generosi equi, et quoque oves et agni; differunt etiam sicut asinus et equus, ac sicut hircus ac ovis et agnus et sus, in genere sicut scoria et aurum, et sicut calx et argentum, sicut corallium et rubinus, et sic porro. Concupiscentia et factum cohaerent sicut sanguis et caro, sicut flamma et oleum, est enim concupiscentia in facto sicut aër ex pulmone dum fit respiratio et loquela, et sicut ventus in velo dum perstat navigatio, et sicut aqua in rota, ex qua motus et actio machinae.

Quod Decem Praecepta Decalogi contineant omnia quae amoris in Deum, et omnia quae amoris erga proximum sunt.

329. In octo Praeceptis Decalogi, in Primo, Secundo, Quinto, Sexto, Septimo, Octavo, Nono et Decimo, non dicitur aliquid quod est amoris in Deum, et amoris erga proximum, non enim dicitur quod Deus amandus sit, nec quod Nomen Dei sanctificandum, neque quod proximus amandus

sit, ita non quod sincere et recte cum illo agendum sit, sed modo quod non erit Deus alius coram faciebus meis, non sumes nomen Dei in vanum, non occides, non maechaberis, non furaberis, non false testaberis, non concupisces illa quae proximi sunt; ita in genere quod malum non volendum, cogitandum, et faciendum, contra Deum, nec contra proximum Sed causa, quod non talia quae directe amoris et charitatis sunt, mandata sint, sed modo talia quae illis opposita sunt quod non facienda sint, est quia quantum homo fugit mala ut peccata, tantum vult bona quae amoris et charitatis sunt. Quod Primum amoris in Deum et amoris erga proximum sit non facere malum, et quod secundum illorum sit facere bonum, videbitur in Capite de CHARITATE. Sunt duo Amores sibi oppositi, amor volendi et faciendi bonum, et amor volendi et faciendi malum, hic amor infernalis est, et ille amor caelestis est, totum enim Infernum in amore faciendi malum est, et totum Caelum in amore faciendi bonum est: nunc quia homo natus est in mala omnis generis, proinde a nativitate inclinat ad illa quae Inferni sunt, et quia nisi denuo nascitur, hoc est, regeneratur, non possit venire in Caelum, necessum est, ut primum removeantur mala quae Inferni sunt, antequam potest velle bona quae Caeli sunt, non enim quis potest adoptari a Domino, antequam separatur a Diabolo: quomodo autem removentur mala, et homo fertur ad faciendum bona, in binis Capitibus, uno de PAENITENTIA, et altero de REFORMATIONE et REGENERATIONE, demonstrabitur Quod primum amovenda sint mala, antequam bona, quae homo facit, fiunt bona coram Deo, docet Dominus apud Esajam „*Lavate vos, purificate vos, removete malitiam operum vestrorum a coram oculis meis, discite bonum facere, tunc si fuerint peccata vestra sicut coccinea, sicut nix albescent, si rubra fuerint sicut purpura, sicut lana erunt*, Cap. I: 16. 17 18 Huic simile est hoc apud Jeremiam, *Sta in porta Domus Jehovae, et proclama ibi verbum hoc, sic dixit Jehovah Zebaoth, Deus Israelis, bonas reddite vias vestras, et opera vestra, ne confidite vobis super verbis mendacii, dicendo, Templum Jehovae, Templum Jehovae, Templum Jehovae hic*, (hoc est, Ecclesia), *num furando, occidendo et maechando, et jurando per menda-*

cium, deinde venietis et stabitis coram Me in Domo hac, super qua nominatur Nomen meum, et dicetis, erepti sumus, dum facitis omnes abominationes has; num spelunca latronum facta est Domus haec, etiam Ego ecce vidi, dictum Jehovae, Cap. VII: 2 3 4. 9. 10. 11. Quod ante lavationem seu purificationem a malis, preces ad Deum non audiantur, etiam docetur apud Esajam, *Dicit Jehovah vae genti peccatrici, populo gravi iniquitate, abalienaverunt se retrorsum, unde quando expanditis manus vestras, occulto oculos meos vobis, imo si multiplicaveritis orationem, Ego non audio*, Cap I: 4 15 Quod qui facit praecepta Decalogi, fugiendo mala, amor et charitas sequantur, constat ex his Domini verbis apud Johannem, *Jesus dixit, qui habet praecepta mea et facit illa, ille est qui amat Me, qui vero amat Me, amabitur a Patre meo, et Ego amabo illum, et manifestabo illi Meipsum, et mansionem apud illum faciemus*, Cap XIV: 21. 23: per Praecepta ibi intelliguntur in specie praecepta Decalogi, quae sunt quod mala non facienda nec concupiscenda sint, et quod sic amor hominis in Deum, et amor Dei erga hominem, sequantur, sicut bonum postquam remotum est malum.

330. Dictum est, quod quantum homo fugit mala, tantum velit bona, causa est, quia mala et bona sunt opposita, mala enim sunt ex Inferno, et bona e Caelo, quare quantum removetur Infernum, hoc est, malum, tantum appropinquatur caelum, et homo spectat bonum; quod ita sit, manifeste patet ab octo praeceptis Decalogi ita visis, quemadmodum, I. Quantum quis non colit deos alios, tantum colit Deum verum. II. Quantum quis non sumit Nomen Dei in vanum, tantum amat illa quae a Deo sunt III. Quantum quis non vult occidere, et ex odio et vindicta agere, tantum vult bene proximo. IV. Quantum quis non vult maechari, tantum vult caste cum uxore vivere. V Quantum quis non vult furari, tantum sinceritatem sectatur. VI Quantum quis non vult false testari, tantum vult vera cogitare et loqui VII et VIII Quantum quis non concupiscit illa quae proximi sunt, tantum vult ut proximo ex suis bene sit. Ex his constat, quod praecepta Decalogi contineant omnia quae amoris in Deum et amoris erga proximum sunt: quare dicit Paulus, *Qui amat alterum, legem*

implevit, nam illud non maechaberis, non occides, non furaberis, non falsus testis eris, non concupisces, et si quod aliud mandatum, in hoc verbo comprehenditur, amabis proximum tuum sicut teipsum: Charitas proximo non malum operatur; plenitudo ergo Legis est Charitas, Rom. XIII: 8. 9. 10. His addendi sunt duo Canones Novae Ecclesiae inservituri, I. Quod nemo possit mala ut peccata fugere, et bona facere quae bona sint coram Deo, a se; sed quod quantum quis fugit mala ut peccata, tantum faciat bona non a se, sed a Domino. II. Quod homo debeat fugere mala ut peccata, et pugnare contra illa sicut a se, et quod si quis fugit mala ex quacunque alia causa, quam quia peccata sunt, non fugiat illa, sed modo faciat ut non appareant coram Mundo.

331 Quod malum et bonum non possint simul esse, et quod quantum removetur malum, tantum spectetur et sentiatur bonum, est causa, quia in Mundo spirituali ab unoquovis exhalatur Sphaera amoris ejus, quae se circum circa dispergit et afficit, et facit sympathias et antipathias; per has sphaeras separantur boni a malis. Quod malum removendum sit, antequam bonum cognoscitur, percipitur et amatur, comparari potest cum multis rebus in Mundo Naturali, ut cum his; non potest aliquis adire alterum, qui leopardum et pantheram in conclavi suo custodit, et quia dat illis edere securus cum illis habitat, nisi prius feras illas removerit. Quis invitatus ad mensam Regis et Reginae non prius laverit facies et manus, antequam accedit; et quis in thalamum intrat cum sponsa post nuptias, nisi prius se laverit totum, et veste nuptiali se amiciverit. Quis non per ignem purificat mineras, et secernit a scoriis, antequam aurum et argentum purum adipiscitur. Quis non Zizania separat a messe tritici, antequam hoc infert in horreum: et quis non cristas e messe hordei excutit fustibus triturae, antequam colligit illud in Domum. Quis non despumat crudam carnem coctione, antequam ille fit edulis, et apponitur super mensa Quis non excutit vermes ex foliis arborum in horto, ne consumantur folia, et sic pereat fructus. Quis non aversatur sordida in domibus et atriis, et mundat illa, imprimis dum exspectatur princeps, aut sponsa filia principis. Quis amat virginem, et cum illa nuptias intendit, quae malignis

inescata est, aut pustulis et varicibus obsita, utcunque illa infucat faciem, splendide se investit, et amoris illecebras per blanditias oris inferre studet. Quod homo seipsum purificare debeat a malis, et non exspectet, ut Dominus immediate hoc faciat, est comparative sicut servus incedens facie et veste conspurcatis fuligine et stercore accederet ad herum suum, ac diceret, Domine, ablue me, annon illi herus dicturus est, serve stulte, quid dicis, ecce ibi aqua, sapo, et linteum, suntne tibi manus, et posse in illis, ablue teipsum; et Dominus Deus dicturus est, sunt media purificationis a Me, et quoque est tuum velle et tuum posse a Me, quare utere illis meis donis et dotibus sicut tuis, et purificaberis: et sic porro. Quod Externus homo purgandus sit, sed per internum, docet Dominus apud Matthaeum Cap. XXIII. a principio ad finem.

* * * * *

332 His adjicientur Quatuor Memorabilia: Primum hoc. Quondam audivi vociferationes, quae sicut per aquas egurgitabant ex inferis, unam ad sinistrum, O quam Justi; alteram ad dextrum, O quam Eruditi; et tertiam a tergo, O quam Sapientes, et quia incidit in cogitationem meam, num etiam in Inferno Justi, Eruditi, et Sapientes sunt, afficiebar desiderio videndi, num tales ibi sunt; et dictum mihi est e Caelo, videbis et audies; et exivi domo in spiritu, et vidi ante me Aperturam, illuc accessi, et despexi, et ecce scala, per hanc descendi; et cum infra eram, vidi campestria obsita arbustis cum intermixtis spinis et urticis, et quaesivi num hic Infernum, dixerunt, est Terra inferior, quae proxime supra Infernum est: et tunc perrexi secundum Clamores in ordine; ad Primum, O quam Justi, et vidi Caetum ex illis, qui in Mundo fuerant Judices amicitiae et munerum: dein ad Clamorem secundum, O quam Eruditi, et vidi Caetum ex illis, qui in Mundo fuerunt Ratiocinatores: et ad Clamorem tertium, O quam Sapientes, et vidi Caetum ex illis, qui in Mundo fuerunt Confirmatores: sed ab his deflexi ad Primum, ubi erant Judices amicitiae et munerum et proclamati Justi: et vidi a latere sicut Amphitheatrum structum ex lateribus, et tectum tegulis nigris, et dicebatur mihi, quod ibi esset illorum Tri-

BUNAL; in illud patebant tres aditus a latere septentrionali, et tres a latere occidentali, et nulli a latere meridionali et orientali, indicium quod Judicia illorum non essent Judicia justitiae, sed Arbitria In medio Amphitheatri visus est Focus, in quem ministri focales injiciebant taedas sulphuratas et bituminosas, e quibus luces in parietes incrustatos evibratae sistebant imagines picturatas avium vesperae et noctis; sed focus ille, et inde evibrationes lucis in formas imaginum istarum, erant repraesentationes Judiciorum illorum, quod possent res cujusvis quaestionis colorare fucis, et eis inducere species secundum favorem. Post semihoram vidi Senes et Juvenes in praetextis et palliis intrantes, qui depositis pileis se super Soliis ad Mensas reponebant, sessuri judicia; ac audivi et percepi, quam solerter et ingeniose ex aspectu amicitiae declinarent et inverterent judicia in apparentias justitiae, et hoc eousque, ut ipsi non viderent injustum aliter quam justum, ac vicissim justum ut injustum; persuasiones de illis tales apparebant ex faciebus illorum, et audiebantur ex sonis loquelae illorum; data mihi tunc fuit illustratio e Caelo, ex qua singula num juris aut non juris essent, percepi; et vidi, quam industrie obvelarent injustum, ac inducerent ei visionem justi, et ex legibus eligerent faventem, ad quam flecterent rem quaestionis, et reliquas per ratiocinia solertia removerent ad latus Post judicia, Sententiae exportabantur ad clientes, amicos, et fautores, et hi ad retribuendum illis favorem, per longam viam clamabant, O QUAM JUSTI, O QUAM JUSTI. Post haec loquutus sum de illis cum Angelis Caeli, et narravi illis aliqua de visis et auditis; et Angeli dicebant, quod tales judices appareant aliis sicut acutissima acie intellectus praediti, cum tamen ne hilum justi et aequi vident, si tollis amicitiam pro aliquo, sedent in judiciis sicut statuae, et modo dicunt, accedo, conformo me cum hoc aut illo; causa est quia omnia judicia illorum sunt praejudicia, et praejudicium cum favore sequitur causam ab initio ad finem ejus; inde nihil aliud vident quam quod amici est; ad omne id quod contra illum est, obliquant oculos, et ex hirquis tuentur, et si reassumunt, involvunt id ratiociniis, sicut aranea capturas filis, et consumunt; inde est, quod si non sequuntur telam sui praejudicii, nihil juris videant; explorati sunt, num possunt videre,

ac inventi sunt quod non; quod ita sit, mirabuntur incolae tui Mundi, sed dic illis, quod hoc sit veritas ab Angelis Caeli explorata. Quoniam illi nihil justi vident, ideo in Caelo non contemplamur illos ut homines, sed ut monstrosas imagines hominis, quarum capita faciunt illa quae amicitiae sunt, pectora illa quae injustitiae, manus et pedes illa quae confirmationis, ac plantae illa quae justitiae, quae si non favent amico, supplantant et proculcant. Quales autem in se spectati sunt, videbis, instat enim finis illorum; et ecce tunc subito hiabat solum, et mensae super mensas ceciderunt, et una cum toto Amphitheatro absorpti sunt, et conjecti in cavernas, et incarcerati: et tunc dictum est mihi, vis videre illos ibi, et ecce visi sunt quoad faciem sicut ex polito chalybe, quoad corpus a cervice ad lumbos sicut sculptilia vestita pellibus pardi, et quoad pedes sicut colubri: et vidi Libros Legis, quos super Mensis repositos habuerant, versos in Chartas lusorias; et nunc loco quod judicarent, datum est illis munus, ut pararent minia in fucos, quibus oblinirent facies meretricum, et illas sic verterent in pulchritudines Postquam haec visa sunt, volui adire ad duos reliquos Caetus, ad unum, ubi erant mere Ratiocinatores, et ad alterum, ubi erant mere Confirmatores; sed mihi dicebatur, quiesce paulum, dabuntur tibi comites Angeli ex Societate proxima supra illos, per hos tibi dabitur lux a Domino, et videbis mirabilia

333 SECUNDUM MEMORABILE. Post aliquod tempus audivi iterum ex infera Terra, voces quas prius, O QUAM ERUDITI, O QUAM ERUDITI, et circumspexi quinam adessent, et ecce erant Angeli, qui in Caelo immediate supra illos, qui clamabant, O QUAM ERUDITI, erant; et loquutus cum illis de clamore, et dixerunt, quod Eruditi illi essent, qui solum ratiocinantur, NUM SIT, VEL NON SIT, et raro cogitant QUOD ITA SIT, quare sunt sicut Venti qui flant et transeunt; ac sicut cortices circum arbores quae absque medulla sunt, et sicut crustae circum amygdala absque nucleo; aut sicut superficies circum fructus absque carne; nam Mentes illorum sunt absque interiori judicio, et modo unitae cum Sensibus corporis, quare si non ipsi Sensus judicant, nihil possunt concludere; verbo sunt mere Sensuales, et a nobis vocantur RATIOCINATORES;

vocantur Ratiocinatores, quia nusquam concludunt aliquid, sed assumunt quicquid audiunt, et disputant, num sit, jugiter contradicendo; nihil plus amant, quam aggredi veritates, et sic illas discerpere mittendo in lites. hi sunt, qui credunt se prae omnibus in Mundo Eruditos. His auditis, rogavi Angelos, ut deducerent me ad illos, et deduxerunt ad Cavum, a quo gradus ad inferiorem terram tendebant, et descendimus, et sequuti sumus Clamorem, *O quam Eruditi*, et ecce erant aliquot centeni stantes in uno loco pulsantes humum, hoc miratus quaesivi, cur stant ita et plantis pulsant humum, et addidi, sic possunt pedibus excavare solum; ad hoc subriserunt Angeli, et dixerunt, apparet quod ita stent, quia nihil cogitant de aliqua re quod ita sit, sed solum num ita sit, ac litigant, et cum cogitatio non ultra progreditur, apparent modo calcare et terere unam glebam, et non progredi: et dixerunt Angeli, illi qui e Mundo Naturali in Hunc alluunt, et audiunt, quod in alio Mundo sint, colligunt se multis in locis in Caetus, et quaerunt ubi Caelum et ubi Infernum, ut et ubi Deus; at postquam instructi sunt, usque incipiunt ratiocinari, disputare et altercari, Num Deus sit, hoc faciunt, quia hodie in Mundo naturali tam multi Naturalistae sunt, et hi inter se et cum aliis, quando loquela est de Religione, hoc in ventilationem mittunt, et haec propositio et ventilatio raro terminatur in affirmativo fidei, quod Deus sit; et hi postea plus et plus consociant se cum malis, et hoc fit, quia nemo potest aliquod bonum ex amore boni facere nisi a Deo. Postea deductus sum ad congregationem, et ecce apparebant mihi homines facie non indecora, et in vestibus ornatus; et dixerunt Angeli, apparent tales in propria luce, at si lux e Caelo influit, mutantur facies, et quoque vestes; et factum est ita, et tunc apparebant faciebus furvis, induti saccis nigris; sed luce hac subtracta, visi sunt ut prius. Mox loquutus sum cum aliquibus ex congregatione, et dixi, audivi Clamorem turbae circum vos, *O quam Eruditi*, quare liceat de rebus, quae summae Eruditionis sunt, vobiscum sociare sermonem, et responderunt, dic quicquid lubet, et satisfaciemus; et quaesivi, qualis erit Religio, per quam salvatur homo; et dixerunt, dispescemus hanc interrogationem in plures, et antequam has conclusimus, non possu-

mus responsum dare; ac ventilatio erit, 1. Num Religio sit aliquid 2. Num salvatio sit vel non. 3 Num una Religio plus efficiat quam altera. 4 Num Caelum et Infernum sit. 5 Num vita aeterna post mortem sit; praeter plura: et quaesivi de Primo, Num Religio sit aliquid, et caeperunt ventilare hoc copia argumentorum; et petivi ut referrent hoc ad Congregationem, ac retulerunt, et commune responsum fuit, quod Propositio illa egeat tam multa inquisitione, ut non possit finiri intra vesperam; at quaesivi, num a vobis possit finiri intra annum, et unus dixit, quod non possit intra centum annos; et dixi, interea estis absque Religione, et quia salvatio inde pendet, estis absque idea, fide, et spe salvationis; et respondit, annon demonstrabitur primum, num Religio sit, et quid illa, et num sit aliquid, si est, erit etiam pro sapientibus, si non est, erit solum pro vulgo; notum est, quod Religio dicatur Vinculum, sed quaeritur pro quibus, si modo pro vulgo, in se non est aliquid, si etiam pro sapientibus, est. His auditis dixi, nihil minus quam Eruditi estis, quia non potestis aliud cogitare, quam num sit, et hoc versare in utramque partem; quis potest Eruditus esse, nisi aliquid pro certo sciat, et progrediatur in illud, sicut homo progreditur e vestigio in vestigium, et successive in sapientiam, alioquin Veritates ne quidem tangitis ungue, sed plus et plus e conspectu removetis illas; quare ratiocinari solum num sit, est ratiocinari ex pileo, qui nunquam imponitur, aut ex calceo qui non induitur: quid inde profluit, nisi quod non sciatis, num detur aliquid, et num sit quicquam nisi idea, ita num detur salvatio, num vita aeterna post mortem, num una Religio praestet alteri, num Caelum et Infernum sint; de his non cogitare aliquid potestis, quamdiu haeretis in primo passu, et pulsatis arenam ibi, et non ferendo fertis pedem ultra pedem, et progredimini. Cavete vobis, ne Mentes vestrae, dum ita foris extra judicium stant, intus indurescant et fiant statuae salis. His dictis abivi, et illi ex indignatione conjecerunt lapides post me, et tunc mihi visi sunt sicut sculptilia, quibus nihil rationis humanae inest. Et quaesivi Angelos de sorte illorum, et dixerunt, quod infimi illorum demittantur in profundum, et ibi in desertum, et adigantur ad portandum sarcinas, et tunc quia non possunt ali-

quid proferre ex ratione, garriunt et loquuntur vana, et ibi e longinquo apparent sicut asini portantes onera

334 TERTIUM MEMORABILE. Post haec dixit unus ex Angelis, sequere me ad locum, ubi vociferantur, O QUAM SAPIENTES, et dixit, videbis portenta hominum, videbis facies et corpora, quae sunt hominis, et tamen non sunt homines, et dixi, suntne tunc bestiae, respondit, non sunt bestiae, sed bestiae homines; sunt enim, qui prorsus non videre possunt, num verum sit verum, vel non, et tamen possunt facere, ut appareat sicut verum quicquid volunt; tales apud nos vocantur CONFIRMATORES Et sequuti sumus vociferationem, et venimus ad locum, et ecce Caetus Virorum, et circum Caetum turba, et in turba aliqui ex nobili stemmate, qui dum audiverunt, quod confirmarent omnia quae dicebant, et sibi tam manifesto consensu faverent, se converterunt, et dixerunt, O QUAM SAPIENTES Sed dixit mihi Angelus, ne adeamus illos, sed evocemus e Caetu unum; et evocavimus, et cum illo secessimus, et loquuti sumus varia, et ille confirmabat singula, usque ut prorsus apparerent sicut vera; et quaesivimus illum num etiam possit confirmare contraria, dixit, quod tam bene ut priora: dixit tunc aperte, et ex corde, quid verum, num datur aliquod verum in rerum natura, quam quod homo facit verum; dic quiquid placet, et faciam id ut sit verum; et dixi, fac hoc Verum, quod Fides sit omne Ecclesiae, et fecit hoc ita dextre et solerter, ut Eruditi circumstantes admirati sint, et adplauserint: postea petii, ut faceret verum, quod Charitas esset omne Ecclesiae, ac fecit; et postea, quod Charitas sit nihil Ecclesiae, ac investivit utrumque, et exornavit apparentiis, ut adstantes inspicerent se mutuo, et dicerent, estne hic Sapiens: et dixi, nonne scis, quod bene vivere sit Charitas, et quod bene credere sit Fides, numne qui bene vivit, etiam bene credit, et sic quod fides sit charitatis, et charitas fidei; videsne quod hoc verum sit, respondit, faciam id verum, et videbo, ac fecit, et dixit, nunc video, at mox fecit contrarium ejus, ut esset verum, et tunc dixit, video etiam quod hoc verum sit: ad haec subrisimus, et diximus, suntne contraria, quomodo possunt duo contraria videri vera; ad haec, indignatus respondit, erratis, est utrumque verum, quoniam

non aliud est verum, quam quod homo facit verum. Stabat prope aliquis, qui in Mundo fuerat Legatus primi gradus, ille hoc miratus est, et dixit, agnosco, quod aliquid simile in Mundo sit, sed usque tu insanis, fac si potes ut sit verum, quod Lux sit Caligo, et Caligo Lux; et respondit, hoc faciam facile; quid Lux et Caligo nisi Status Oculi, numne mutatur lux in umbram, dum oculus ex aprico venit, ut et dum homo oculum intense figit in solem, quis non scit, quod status oculi tunc mutetur, et quod lux inde appareat ut umbra, ac vicissim dum status oculi redit, quod umbra illa appareat ut lux: nonne Noctua videt caliginem noctis ut lucem diei, et lucem diei ut caliginem noctis, et tunc omnino ipsum Solem ut globum opacum et furvum; si quis homo haberet oculos sicut noctua, quid vocaret lucem et quid caliginem; quid tunc Lux nisi status oculi, et si modo est status oculi, numne Lux est Caligo, et Caligo Lux, quare unum est verum et alterum est verum. Sed quia haec confirmatio confudit quosdam, dixi, animadverti, quod confirmator ille non sciat, quod detur Lux vera, et Lux fatua, et quod ambae illae Luces appareant sicut sint luces, sed usque Lux fatua in se non est Lux, sed respective ad Lucem veram est caligo; in Luce fatua est Noctua, est enim intra oculos ejus cupiditas insectandi et vorandi aves, et haec Lux facit oculos ejus tempore noctis videre, prorsus similiter ut Feles, quorum oculi in cellis apparent sicut candelae, est lux fatua oriunda ex cupiditate insectandi et vorandi mures intus in oculis illorum, quae id producit; inde patet, quod Lux Solis sit Lux vera, et quod Lux cupidinis sit lux fatua Post haec, Legatus rogavit Confirmatorem, ut faceret hoc ut sit verum, quod Corvus sit albus et non niger, et respondit, etiam hoc faciam facile, et dixit, sume acum seu novaculam, et aperi pennas et plumas Corvi, tum remove pennas et plumas, et specta Corvum a cute, nonne est albus; quid nigrum, quod circum est, nisi umbra, e qua non judicandum est de colore Corvi; quod nigrum sit modo umbra, consule gnaros Scientiae optices, et dicent, aut mole nigrum lapidem aut vitrum in tenuem pulverem, et videbis quod pulvis sit albus; sed respondit Legatus, appareine Corvus niger coram visu; at Confirmator ille respondit, vis tu, qui es

homo, cogitare aliquid ex apparentia, potes quidem loqui ex apparentia, quod Corvus sit niger, sed non potes id cogitare; ut pro exemplo, potes loqui ex apparentia, quod Sol oriatur et occidat, sed quia es homo, non potes cogitare id, quia Sol stat immotus, et Tellus progreditur, simile est cum Corvo, apparentia est apparentia; dic quicquid vis, Corvus est totus quantus albus, albescit etiam cum senescit, hoc vidi: post haec adstantes inspexerunt me, quare dixi, quod verum sit, quod pennae et plumae Corvi intus trahant ex albedine, pariter ejus cutis, sed hoc datur non modo apud corvos, sed etiam apud omnes aves in Universo; et omnis homo aves distinguit ex apparentia coloris illarum, si hoc non fieret, diceremus de omni ave quod sit alba, quod absurdum et irritum est. Postea Legatus quaesivit, num posset facere verum, quod tu insanires, et dixit, possum sed non volo, quis non insanit. Deinde rogaverunt illum, ut diceret ex corde, num joculetur, vel num credat, quod non sit aliquod verum, nisi quod homo facit verum, et respondit, juro quod credam. Post haec universalis ille Confirmator missus est ad Angelos, qui explorarent illum qualis est, et hi post explorationem dixerunt, quod ille ne quidem granum intellectus possideat, quoniam omne id quod supra rationale est, apud illum occlusum est, et solum id quod infra rationale est, apertum est; supra Rationale est Lux spiritualis, ac infra Rationale est Lux naturalis, et haec Lux apud hominem talis est, ut confirmare possit, quicquid lubet; at si non Lux Spiritualis influit in lucem naturalem, homo non videt num aliquod verum sit verum, et inde nec quod aliquod falsum sit falsum, et hoc et illud videre, est ex luce spirituali in luce naturali, et Lux spiritualis est ex Deo Caeli, qui est Dominus; quare universalis ille Confirmator non est homo nec bestia, sed est bestia homo. Quaesivi Angelos de sorte talium, num possunt una esse cum vivis, quia vita homini est ex Luce spirituali, et ex hoc est intellectus ejus: et dixerunt, quod tales, cum soli sunt, non possint aliquid cogitare, et inde loqui, sed quod stent sicut automata muti, et sicut in alto sopore: at quod expergiscantur, ut primum auribus captant aliquid; et addiderunt, quod illi fiant tales, qui intime mali sunt; in hos non potest Lux Spiritualis

a superiori influere, sed modo aliquod spirituale per Mundum, unde illis facultas confirmandi est. His dictis audivi vocem ex Angelis, qui exploraverunt illum, dicens, fac ex auditis illis universale Conclusum, et feci hoc, *Quod posse confirmare quicquid lubet, non sit Intelligentis, sed quod posse videre, quod verum sit verum, et quod falsum sit falsum, et id confirmare, sit intelligentis.* Post haec spectavi ad Caetum, ubi stabant Confirmatores, et turba circum illos clamabat, O QUAM SAPIENTES, et ecce Nubes fusca obvelavit illos, et in Nube volabant ululae et vespertiliones; et dicebatur mihi, ululae et vespertiliones in Nube illa volantes, sunt correspondentiae et inde apparentiae cogitationum illorum; quoniam confirmationes falsitatum usque ut appareant sicut veritates, repraesentantur in hoc Mundo sub formis avium noctis, quarum oculos fatua lux intus illuminat, ex qua vident objecta in tenebris sicut in luce. talis Lux fatua spiritualis est illis, qui confirmant falsa, usque dum videntur ut vera, ac postea creduntur vera; sunt omnes illi in visione posteriore, et non in aliquo visu priori.

335. QUARTUM MEMORABILE. Quondam diluculo cum evigilatus sum a somno, vidi sicut Larvas in varia effigie ante oculos; et postea, cum erat mane, vidi Luces fatuas in diversis formis, quasdam sicut membranas scripturis plenas, quae iterum et iterum complicatae tandem apparebant sicut Stellae caducae, quae delapsae in aëre evanescebant, et quasdam sicut Libros apertos, quarum aliqui micabant sicut lunulae, et aliquae ardebant sicut candelae; inter hos erant libri qui se sustulerunt in altum, et in altitudine peribant, et alii qui deciderunt in terram, et in pulverem ibi dissolvebantur. Ex his visis augurabar, quod infra Meteora illa starent, qui de rebus imaginariis, quas reputabant magni momenti, litigarent; nam in Mundo spirituali talia Phaenomena in atmosphaeris ex ratiociniis infra stantium apparent; et mox apertus est mihi visus spiritus mei, et animadverti numerum Spirituum, quorum Capita cincta erant foliis ex lauru, et corpore induti togis florificatis, quae signabant, quod essent spiritus, qui in Mundo naturali fama eruditionis incluti fuerunt; et quia eram in spiritu, accessi, et Caetui me immiscui; et tunc audivi,

quod inter se acriter et ardenter disceptarent de IDEIS CONNATIS, num aliquae hominibus a nativitate inessent, ut Bestiis; illi qui negabant, se avertebant ab illis qui affirmabant, et tandem segregati steterunt vicissim, sicut phalanges duorum Exercituum mox pugnaturi ensibus, sed quia non erant illis enses, acuminibus verborum pugnabant. At subito tunc Spiritus quidam Angelicus in medio eorum constitit, et alta voce loquens dixit, audivi e distantia non procul a vobis, quod utrinque ardeatis in lite de Ideis connatis, num aliquae essent hominibus ut bestiis, ego vero dico vobis, QUOD NON SINT ULLAE IDEAE CONNATAE HOMINIBUS, ET QUOD NEC SINT ULLAE IDEAE BESTIIS, quare rixamini de nihilo, aut sicut dicitur, de lana caprina, aut de barba hujus saeculi. His auditis excanduerunt omnes, et vociferabantur, ejicite hunc, loquitur contra Sensum communem; at cum in conatu ejiciendi erant, viderunt illum cinctum Luce caelesti, per quam non potuerunt irrumpere, erat enim Spiritus Angelicus, quare recedebant, et parum se removebant ab illo; et postquam lux illa intracta est, dixit illis, cur excandescitis, audite primum, et colligite rationes quas afferam, et vos ipsi ex illis conclusum facite; et praevideo, quod illi, qui judicio pollent, accessuri sint, et tempestates in mentibus vestris obortas sedaturi: ad haec dicta, sono tamen indignante, dicebant, Loquere itaque, et audiemus; et tunc exorsus loqui dixit; vos creditis, quod Bestiis ideae connatae sint, et hoc conclusistis ex eo, quod actus illarum appareant sicut ex cogitatione, et tamen illis ne hilum cogitationis est, ac ideae non praedicabiles sunt nisi inde, et cogitationis character est, ut faciant propter hoc aut illud ita vel ita: expendite itaque, num Aranea, quae artificiosissime texit telam, in suo pusillo capite cogitet, in hoc ordine fila extendam, et illa transversis filis colligabo, ne tela mea ingruente aëris vibratione diffluat; ac in terminis primis filorum, qui facient meditullium, parabo mihi sedem, in qua percipiam quodcunque incidit, ut illuc accurram, ut si musca involat, irretiatur illa, ac cito invadam et circumligabo illam, et cedet mihi in escam. Porro num Apis in pusillo suo capite cogitat, evolabo, scio ubi campi florescentes sunt, et ibi ex his floribus ceram, et ex illis mel exsugam, et ex cera exstruam

cellulas contiguas in serie, illo modo, ut ego cum sociis, sicut per plateas libere intremus et exeamus, et postea in illis reponemus mel abundanter, ut satis sit etiam pro ventura hyeme, ne moriamur; praeter alia mirabilia, in quibus prudentiam politicam et oeconomicam humanam non modo aemulantur, sed in quibusdam excedunt, (videatur supra p. 13. ss.) Adhuc, num Fucus major in pusillo suo capite cogitat, ego cum sociis meis fabricabimus domunculam ex tenui papyro, cujus parietes intus circumducemus in formam labyrintheam, ac intime parabimus sicut forum, in quod erit ingressus et a quo egressus, et hoc eo artificio, ut non aliud vivum, quam quod ex nostra prosapia est, reperiat viam ad intimum, ubi congregamur. Iterum, num bombyx, dum vermis, in pusillo suo capite cogitat, nunc tempus est ut praeparem me ad nendum sericum, et propter finem, ut quando netum est, evolem, et in aëre, in quem non prius eniti potui, ludam cum comparibus, et prospiciam mihi progeniem. Similiter reliqui vermes, dum subrepunt per parietes, et fiunt nymphae, aureliae, chrysallides, et demum papiliones. Num musca aliquam ideam de congressu cum alia musca habet, quod hic et non ibi Simile est cum animalibus grandioris corporis, sicut est cum illis animalculis, ut cum avibus et pennatis omnis generis, quando congrediuntur, tum quando parant nidos, ponunt inibi ova, incubant illis, excludunt pullos, his porrigunt escas, educant usque dum evolant, et postea abigunt a nidis sicut prolem non suam, praeter innumera alia: simile etiam est cum bestiis terrae, cum serpentibus, et cum piscibus; quis vestrum non potest ex supradictis videre, quod actus illarum spontanei non profluant ex aliqua cogitatione, de qua unice praedicabilis est idea: error, quod bestiis sint ideae, non aliunde profluxit, quam ex persuasione, quod illae aeque ac homines cogitent, et quod modo loquela faciat discrimen. Post haec, Spiritus angelicus circumspexit, et quia vidit illos adhuc haesitantes, num bestiis sit cogitatio vel non, continuavit sermonem, et dixit; percipio quod ex actibus animalium brutorum similaribus cum humanis, adhuc vobis inhaereat idea visionaria de cogitatione illorum, quare dicam, unde illi actus; videlicet, est cuivis bestiae, cuivis volucri, cuivis pisci, reptili, et insecto, suus

amor naturalis sensualis ac corporeus, cujus habitacula sunt illorum capita, et in his cerebra, per haec influit Mundus spiritualis in Sensus corporis eorum immediate, et per hos determinat actus, quae causa est, quod Sensus corporis illorum prae humanis sint multo exquisitiores. Influxus ille e Mundo spirituali, est qui vocatur Instinctus, ac Instinctus vocatur, quia absque media cogitatione existit: dantur etiam accessoria Instinctus ex assuetudine. At amor illorum, per quem e Mundo Spirituali fit determinatio ad actus, est solum pro Nutritione et Propagatione, non autem pro aliqua scientia, intelligentia et sapientia, per quas successive fit amor apud homines.

Quod nec homini aliquae ideae connatae sint, evidenter constare potest ex eo, quod non aliqua cogitatio ei connata sit, et ubi non cogitatio ibi nec idea, una enim est alterius vicissim; hoc concludi potest ex Infantibus recens natis, quod praeter lactere et respirare nihil possint, quod possint lactere, non est ex connato, sed ex continua suctione in utero matris, et quod possint respirare, est quia vivunt, hoc enim est universale vitae, ipsi Sensus corporis eorum sunt in summa obscuritate, et ab hac successive enituntur per objecta, similiter illorum motus per assuetudines, et successive sicut discunt effutire voces, et sonare illas primum absque idea, exoritur aliquod obscurum phantasiae, quod sicut clarescit, nascitur obscurum imaginationis, et inde cogitationis: secundum hujus status formationem existunt ideae, quae, ut supra dictum est, cum cogitatione unum faciunt, et cogitatio a nulla increscit per instructiones; quare ideae hominibus sunt, verum non connatae, sed formatae, et ex his fluunt loquelae et actus illorum. Quod homini non aliud connascatur quam facultas ad sciendum, intelligendum, et sapiendum, ut et inclinatio ad amandum non modo illas, sed etiam proximum et Deum, videatur supra in MEMORABILI, n. 48, et quoque infra in quodam MEMORABILI. Post haec circumspexi, et vidi in propinquo LEIBNITZIUM et WOLFIUM, qui intendebant rationibus a Spiritu Angelico prolatis; et tunc accessit Leibnitzius, et assensu favit, at Wolfius abivit et negans et affirmans, non enim pollebat interiori judicio quo Leibnitzius.

CAPUT SEXTUM

DE

FIDE.

336 Ex sapientia Antiquorum profluxit hoc dogma, quod Universum ac omnia et singula ejus se referant ad Bonum et Verum, et sic quod omnia Ecclesiae ad Amorem seu Charitatem et Fidem, quoniam omne id vocatur Bonum, quod profluit ex Amore seu Charitate, et omne id vocatur Verum quod profluit ex Fide: nunc quia Charitas et Fides distincte duo sunt, sed usque unum faciunt in homine, ut sit homo Ecclesiae, hoc est, ut Ecclesia in homine sit, ideo apud antiquos controversum et disceptatum est, quid ex duobus illis Primum erit, et sic quid jure vocandum est Primogenitum; quidam ex illis dixerunt, quod Verum, consequenter quod Fides, et quidam quod Bonum, consequenter quod Charitas; viderunt enim, quod homo statim post nativitatem discat loqui et cogitare, et per haec perfici intellectu, quod fit per scientias, et sic discere et intelligere quid Verum, et quod his mediis postea discat et intelligat quid Bonum, proinde quod primum quid Fides, et postea quid Charitas: illi qui hanc rem ita comprehenderunt, putaverunt, quod Verum fidei sit Primogenitum, et quod Bonum Charitatis sit post natum, quapropter etiam Fidei Primogeniturae eminentiam et jus praerogativum attribuerunt: sed hi obruerunt intellectum suum copia argumentorum pro Fide, usque ut non viderent, quod Fides non sit fides nisi conjuncta Charitati, et quod nec Charitas sit charitas nisi conjuncta Fidei, et sic quod unum faciant, et quod si non, una et altera non sit aliquid in Ecclesia; quod prorsus unum faciant, in sequentibus demonstrabitur. „Sed in hac Praefa„tione paucis detegam quomodo seu qua ratione unum faciunt, „hoc enim interest, ut sequentia in aliqua luce sint; videlicet, „Fides, per quam etiam intelligitur Verum, est Primum tem„pore, at Charitas, per quam etiam intelligitur Bonum, est „Primum fine, et id quod Primum fine est, hoc actualiter Pri„mum est, quia Primarium, ita quoque Primogenitum, ac id „quod Primum est tempore, id non Primum est actualiter,

„sed apparenter, sed hoc ut comprehendatur, illustrabitur per „Comparationes, quod fiet cum exstructione Templi, ut et „Domus, et cum constructione Horti, et cum praeparatione „Agri: cum EXSTRUCTIONE TEMPLI; Primum tempore est, „ponere fundamentum, erigere muros, superimponere tectum, „et postea immittere Altare, et exstruere Suggestum, Primum „fine autem est Cultus Dei in illo, propter quem fiunt illa „Cum EXSTRUCTIONE DOMUS, Primum tempore est aedificare „Externa ejus, et quoque illam instruere variis quae necessi- „tatis sunt; at Primum fine est Habitatio commoda pro se et „pro reliquis qui in Domo ejus erunt. Cum CONSTRUCTIONE „HORTI, Primum tempore est explanare solum, et praeparare „humum, ac implantare arbores, ac inseminare talia, quae „usui inservient, at Primum fine est usus fructus ex illis. Cum „PRAEPARATIONE AGRI, Primum tempore est, terram appla- „nare, arare, occare, et dein inserere semina, at Primum „fine est Messis, ita quoque usus. Ex his Comparationibus „quisque potest concludere, quid in se Primum est, nonne „omnis dum vult aedificare Templum aut Domum, ut et con- „struere Hortum, et elaborare agrum, Primum intendit Usum, „et hunc continue in Mente tenet et versat, dum media ad „illum procurat; concludimus ergo, quod Verum fidei sit Pri- „mum tempore, at quod Bonum charitatis sit Primum fine, et „quod hoc ideo quia Primarium, sit actualiter in mente Primo- „genitum." Sed necessum est, ut sciatur quid Fides et quid Charitas, quaeque in sua essentia, et hoc non sciri potest, nisi utraque dispescatur in Articulos, Fides in suos, et Charitas in suos: Fidei itaque Articuli sunt hi; I. *Quod Fides Salvifica sit in Dominum Deum Salvatorem Jesum Christum.* II. *Quod Fides in summa sit, quod qui bene vivit, et rite credit, a Domino salvetur.* III *Quod homo Fidem accipiat, per quod Dominum adeat, veritates ex Verbo discat, et secundum illas vivat.* IV. *Quod copia veritatum sicut in fasce cohaerentium exaltet et perficiat fidem.* V. *Quod Fides absque charitate non sit fides, et quod Charitas absque fide non sit charitas, et quod utraque nisi a Domino non sit viva.* VI *Quod Dominus, Charitas et Fides unum faciant, sicut Vita, Voluntas et Intellectus in homine, et quod si dividun-*

tur, unumquodvis pereat, sicut Unio dilapsa in pollinem. VII. *Quod Dominus sit Charitas et Fides in homine, et quod homo sit Charitas et Fides in Domino.* VIII *Quod Charitas et Fides simul sint in Operibus bonis.* IX *Quod sit Fides vera, Fides spuria, et Fides hypocritica* X *Quod nulla fides sit apud malos* Haec nunc singulatim explicanda sunt.

I.

Quod Fides Salvifica sit in Dominum Deum Salvatorem Jesum Christum.

337 Quod Fides salvifica sit in Deum Salvatorem, est quia Ille est Deus et Homo, et Ipse in Patre et Pater in Ipso, et sic unum, quare qui Ipsum adeunt, simul etiam Patrem adeunt, et sic Deum unum et unicum, et fides salvifica non datur in alium. Quod credendum seu fides habenda sit in FILIUM DEI, Redemptorem et Salvatorem, conceptum a Jehovah et natum a Maria Virgine, nominatum JESUS CHRISTUS, constat ex mandatis frequenter iteratis ab Ipso, et postea ab Apostolis. Quod fides in Ipsum mandata sit ab Ipso, manifeste patet ex his locis; *Jesus dixit, haec est voluntas Patris qui misit Me, ut omnis qui videt Filium,* et CREDIT IN IPSUM, *habeat vitam aeternam, et resuscitem Ego illum extremo die,* Joh. VI: 40. QUI CREDIT IN FILIUM, *habet vitam aeternam, qui vero non credit Filio, non videbit vitam, sed ira Dei manet super illo,* Joh III: 36 *Ut omnis qui* CREDIT IN FILIUM, *non pereat, sed vitam aeternam habeat: adeo namque Deus dilexit Mundum, ut Filium suum Unigenitum dederit, ut* OMNIS QUI CREDIT IN IPSUM *non pereat, sed habeat vitam aeternam,* Joh III· 15. 16. *Jesus dixit, Ego sum resurrectio et vita,* QUI CREDIT IN ME, *non morietur in aeternum,* Joh. XI: 25 26. *Amen, amen dico vobis,* QUI CREDIT IN ME, *habet vitam aeternam, Ego sum Panis vitae,* Joh. VI: 47 48. *Ego sum Panis vitae,* QUI VENIT AD ME, *non esuriet, et qui* CREDIT IN ME, *non sitiet unquam,* Joh. VI: 35. *Jesus clamavit dicens, si quis sitiverit, venito ad Me, et bibito,* QUISQUIS CREDIT IN ME, *sicut dixit Sscriptura, flumina ex ventre ejus fluent aquae viventis,* Joh: VII: 37. 38.

Dixerunt ad Jesum, quid faciemus ut operemur opera Dei, respondit Jesus, hoc est opus Dei, UT CREDATIS IN IPSUM, QUEM MISIT PATER, Joh. VI: 28. 29 *Quousque Lucem habetis,* CREDITE IN LUCEM, *ut filii Lucis sitis,* Joh XII: 36 *Qui* CREDIT IN FILIUM DEI, *non judicatur,* QUI AUTEM NON CREDIT, *jam judicatus est,* QUIA NON CREDIDIT *in Nomen Unigeniti Filii Dei,* Joh. III: 18. *Haec scripta sunt, ut credatis quod Jesus sit Filius Dei, et ut Credentes vitam habeatis in Nomine Ipsius,* Joh. XX: 31. NISI CREDIDERITIS QUOD EGO SIM, *moriemini in peccatis vestris,* Joh VIII: 24 *Jesus dixit, cum venerit Paracletus spiritus veritatis, arguet Mundum de Peccato, Justitia et Judicio; de Peccato, quod non credant in Me,* Joh XVI: 8 [9]

338. Quod Fides Apostolorum non alia fuerit quam in Dominum Jesum Christum, constat ex multis locis in Epistolis illorum, ex quibus solum haec adducam, *Vivo non amplius ego, sed vivit in me Christus; quod vero nunc vivo in carne,* in FIDE VIVO, QUAE EST IN FILIUM DEI, Gal II: 20 *Paulus contestatus est Judaeis et Graecis poenitentiam in Deum, et* FIDEM IN DOMINUM NOSTRUM JESUM CHRISTUM, Act Apost. XX: 21. *Qui eduxit Paulum foras, dixit, quid me oportet facere ut salver, ille dixit,* CREDE IN DOMINUM JESUM CHRISTUM, *ita salvaberis tu et domus tua,* Act. Apostol XVI: 30 31 *Qui habet Filium, habet vitam, qui vero non habet Filium Dei, vitam non habet: haec scripsi vobis, qui creditis in Nomen Filii Dei, ut sciatis quod vitam aeternam habeatis, et ut credatis in Nomen Filii Dei.* 1 Joh. V: 12. 13. *Nos ex natura Judaei, et non ex gentibus peccatores, cum scimus quod non justificetur homo ex operibus legis, sed* PER FIDEM JESU CHRISTI, *etiam* NOS IN JESUM CHRISTUM CREDIDIMUS, Gal II: 15 16 Quoniam fides illorum fuit in Jesum Christum, et quoque est ab Ipso, ideo vocabant illam, Fidem Jesu Christi, ut nunc supra Gal II: 16, et in sequentibus his, *Justitia Dei per* FIDEM JESU CHRISTI *in omnes et super omnes qui crediderint. Ut sit justificans eum, qui ex* FIDE JESU est, Rom. III: 22 26. *Habeat justitiam, quae* EX FIDE CHRISTI, *justitiam quae* EX DEO FIDEI, Philipp. III: 9. *Hic servantes mandata Dei, et* FIDEM JESU CHRISTI, Apoc. XIV: 12 *Per* FIDEM QUAE *in Christo Jesu est,* II Timoth.

III: 15 In Jesu Christo est fides per charitatem operans, Gal V: 6 Ex his constare potest, quae fides a Paulo intellecta est in Dicto hodie in Ecclesia trito, Concludimus ergo fide justificari hominem sine operibus legis, Rom. III: 28, quod non in Deum Patrem, sed in Ipsius Filium, minus in tres Deos in ordine, in Unum a quo, in Alterum propter quem, et in Tertium per quem; quod credatur in Ecclesia, quod tripersonalis ejus Fides in illo dicto a Paulo intellellecta sit, est causa, quia Ecclesia intra quatuordecim Saecula, seu usque a Concilio Nicaeno, non aliam fidem agnovit, et inde non aliam novit, credentes sic quod unica esset, et non alia dabilis; quare ubicunque in Verbo Novi Testamenti legitur Fides, creditum est, quod illa esset, et ad illam ibi applicuerunt omnia ibi, inde periit fides unice Salvifica, quae est in Deum Salvatorem, et inde quoque tot fallaciae in doctrinas illorum irrepserunt, et tot paradoxa sanae rationi adversantia; omnis enim doctrina Ecclesiae, quae docebit et monstrabit viam ad Caelum, seu ad salutem, dependet a fide; et quia in illam irrepserunt tot fallaciae et paradoxa, ut dictum est, ideo necessum fuit, ut proclamarent dogma, quod Intellectus captandus sit sub obedientia fidei Nunc quoniam in Dicto Paulino Rom III: 28, per fidem non intelligitur fides in Deum Patrem, sed in Ipsius Filium, et per opera legis ibi non intelliguntur opera legis Decalogi, sed opera Legis Mosaicae pro Judaeis, ut patet a sequentibus ibi, et quoque ex similibus in Epist. ad Galatas Cap II: 14. 15, cadit fundamentalis lapis Fidei hodiernae, et insuper fanum superinstructum, sicut domus subsidens in terram, cujus summitas tecti modo exstat.

339 Quod credendum, hoc est, fides habenda sit in Deum Salvatorem Jesum Christum, est causa, quia est in Deum visibilem in quo invisibilis, ac fides in Deum visibilem, qui est Homo et simul Deus, intrat hominem; Fides enim in sua essentia est spiritualis, sed in sua forma naturalis, quare apud hominem fit illa spiritualis naturalis, omne enim spirituale recipitur in naturali, ut sit aliquid apud hominem; nudum Spirituale quidem intrat in hominem, sed non recipitur, est sicut aether qui influit et effluit praeter quod afficiat, ut

enim afficiat, erit perceptio et sic receptio, utraque in Mente hominis; et hoc non datur apud hominem quam in ejus naturali. Vicissim autem Fides mere naturalis, seu Fides orba essentia Spirituali, non est fides, sed modo persuasio aut scientia, persuasio aemulatur fidem in externis, sed quia in internis ejus non est Spirituale, ideo nec est aliquod Salvificum; talis est fides apud omnes illos, qui negant Divinitatem Humani Domini, talis fuit fides Ariana, et quoque est fides Sociniana, quia uterque rejecit Divinitatem Domini: Quid fides absque termino ad quem, estne sicut visus in universum, qui cadit sicut in inane, et perit; et est sicut avis volans supra atmosphaeram in aetherem, ubi tanquam in vacuo, exspirat: habitatio hujus fidei in mente hominis comparari potest habitationi ventorum in alis Aeoli, tum habitationi lucis in stella caduca, exoritur sicut cometa cum longa cauda, sed transit sicut illa, et disparatur; verbo, Fides in Deum invisibilem actualiter est caeca, quia Mens humana non videt suum Deum, et hujus fidei lux, quia non est Spiritualis naturalis, est Lux fatua; et haec Lux est instar lucis in verme noctiluco, et instar lucis in paludibus aut super glebis sulphuratis tempore noctis, et instar lucis in ligno putrescente: ex hac luce nihil aliud existit quam quod phantasiae est, in qua creditur apparens sicut sit, et tamen non est, Fides in Deum invisibilem non lucet alia luce, et maxime, cum cogitatur quod Deus sit Spiritus, et de Spiritu cogitatur sicut de aethere, quid inde sequitur aliud, quam quod homo aspiciat Deum sicut aspicit aetherem, et sic quaerit Illum in Universo, et dum non invenit illum ibi, credit naturam Universi esse Deum; ex hac origine est Naturalismus hodie regnans; dixitne Dominus, *Quod nemo unquam vocem Patris audiverit, neque speciem Ipsius viderit*, Joh V: 37. et quoque, *Quod Deum nemo viderit unquam, et quod Unigenitus Filius, qui in sinu Patris est, Ille revelaverit*, Joh. I: 18. *Non Patrem vidit quis, nisi qui est apud Patrem, Hic vidit Patrem*, Joh. VI: 46. Tum *Quod nemo veniat ad Patrem quam per Ipsum*, Joh. XIV: 6: et porro, *Quod homo videat et cognoscat Patrem, qui videt et cognoscit Ipsum*, Joh. XIV: 7 seq Alia autem est Fides in Dominum Deum Salvatorem, qui quia est Deus et Homo, et adiri potest,

-et videri in cogitatione, non est Fides interminata, sed habet terminum a quo et ad quem, et semel recepta manet, sicut quis dum vidit Imperatorem aut Regem, quoties ejus recordatur, imago illorum redit. Visus illius fidei, est sicut quis videt Nubem candidam, et in ejus medio Angelum, qui invitat hominem ad se, ut elevetur in Caelum: ita Dominus apparet illis qui fidem in Ipsum habent, et appropinquat ad unumquemvis, sicut is cognoscit et agnoscit Ipsum, quod fit sicut novit et facit praecepta Ipsius, quae sunt, fugere mala et facere bona, et tandem in domum ejus venit, et mansionem una cum Patre, qui in Ipso est, apud illum facit, secundum haec apud Johannem, *Jesus dixit, qui habet praecepta mea, et facit illa, ille est qui amat Me; et qui amat Me, amabitur a Patre meo, et Ego amabo illum, et manifestabo illi Meipsum, et ad illum veniemus, et mansionem apud illum faciemus*, Cap. XIV: 21 23 Haec scripta sunt in praesentia duodecim Apostolorum Domini, qui dum haec scriberem, a Domino ad me missi sunt.

II.

Quod Fides in summa sit, quod qui bene vivit, et rite credit, a Domino salvetur

340. Quod homo ad vitam aeternam creatus sit, et quod omnis homo possit haereditare illam, modo secundum media salutis, quae praescripta sunt in Verbo, vivat, omnis Christianus et quoque Ethnicus, cui religio et sana ratio est, adstipulatur: verum media salutis sunt plura, sed omnia et singula se referunt ad bene vivere, et rite credere; ita ad Charitatem et Fidem, Charitas enim est bene vivere, et Fides est rite credere. Haec duo Communia mediorum salutis, homini non modo praescripta sunt in Verbo, sed etiam mandata, et quia mandata sunt, sequitur, quod homo per illa possit sibi providere vitam aeternam ex potentia illi indita et data a Deo, et quod quantum homo illa potentia utitur, et simul spectat ad Deum, tantum Deus corroboret illum, ut faciat omne id quod Charitatis naturalis est ut sit charitatis Spiritualis, ac omne id quod Fidei naturalis est ut sit Fidei spiritualis, sic Deus mor-

tuam Charitatem et Fidem facit vivas, et simul hominem. Sunt duo quae simul erunt, ut dici queat, quod homo bene vivat et rite credat; haec duo vocantur in Ecclesia Internus homo et Externus homo; quando Internus homo bene vult, et Externus bene agit, tunc uterque unum faciunt, Externus ex Interno, ac Internus per Externum, ita homo ex Deo, et Deus per hominem: vicissim autem si Internus homo male vult, et usque Externus bene agit, tunc nihilominus uterque agit ex Inferno, velle enim ejus inde est, et facere ejus est hypocriticum, et in omni hypocritico latet intus velle ejus, quod est infernale, sicut serpens in herba, et sicut vermis in flore. Homo qui non modo scit quod sint Internus et Externus homo, sed etiam quid sunt, et quod possint unum agere actualiter, et quoque unum agere apparenter, et insuper quod Internus homo vivat post mortem, et Externus sepeliatur, ille in potentia possidet arcana Caeli et quoque Mundi in copia; et qui conjungit duos illos homines apud se in bonum, fit felix in aeternum, at qui dividit illos, et plus qui conjungit illos in malum, fit infelix in aeternum.

341. Credere, quod homo qui bene vivit et rite credit, non salvetur, et quod Deus possit salvare et damnare ex libero et placito quemcumque vult, homo qui perit, potest jure arguere Deum immisericordiae et inclementiae, et quoque saevitiae, imo negare Deum esse Deum; et insuper quod in Verbo suo loquutus sit vana, et praeceperit talia quae nihili sunt, aut quae nugae sunt; et porro, si homo, qui bene vivit et rite credit, non salvatur, potest ille etiam arguere Deum violationis faederis sui, quod pepigit super monte Sinai, et suo digito inscripsit duabus Tabulis: quod Deus non possit nisi salvare illos qui secundum praecepta Ipsius vivunt, et fidem habent in Ipsum, constat ex Domini verbis, apud Johannem Cap. XIV: 21 ad 24, et potest unusquisque, cui religio et sana ratio est, se confirmare in eo, dum cogitat, quod Deus, qui constanter est apud hominem, et dat ei vitam, et quoque facultatem intelligendi et amandi, non possit aliter quam amare illum, et per amorem conjungere se illi, qui bene vivit et rite credit, estne hoc a Deo inscriptum omni homini et omni creaturae, num potest pater et mater rejicere infantes suos, num avis

pullos suos, num animal catulos suos, hoc ne quidem possunt tigrides, pantherae, et serpentes; aliter facere, foret contra ordinem, in quo Deus est, et secundum quem agit, et quoque contra ordinem, in quem creavit hominem. Nunc sicut impossibile est Deo damnare aliquem qui bene vivit, et rite credit, ita vicissim impossible est Deo, salvare aliquem qui male vivit, et inde falsa credit, hoc alterum etiam est contra ordinem, proinde contra Omnipotentiam Ipsius, quae non potest procedere quam per viam Justitiae, et leges Justitiae sunt veritates, quae non possunt mutari, nam Dominus dicit, *Facilius est Caelum et Terram transire, quam Legis unum apicem cadere,* Luc XVI: 17, omnis, qui aliquid novit de essentia Dei, et de Libero arbitrio hominis, hoc potest percipere; sicut pro expemplo, Adamo fuit liberum edendi ex arbore vitae, et quoque ex arbore scientiae boni et mali, si modo edidisset ex Arbore seu arboribus vitae, num possibile fuisset Deo expellere illum ex Horto, credo quod non, at postquam edidit de Arbore scientiae boni et mali, num possibile fuisset Deo retinere illum in Horto, credo etiam quod non; similiter quod Deus non possit aliquem Angelum receptum in Caelo dejicere in Infernum, nec aliquem judicatum diabolum immittere in Caelum; quod utrumque ex Divina sua Omnipotentia non possit facere, videatur in Transactione de DIVINA OMNIPOTENTIA supra n: 49 ad 70.

342. In Lemmate praecedente, a n: 336 ad 339, ostensum est, quod Fides salvifica sit in Dominum Deum Salvatorem Jesum Christum, sed quaeritur, quid Primum fidei in Ipsum est, et respondetur, quod sit AGNITIO QUOD FILIUS DEI SIT; hoc Primum fidei fuit, quod Dominus, dum in Mundum venit, revelavit et annuntiavit: nam nisi primum agnovissent, quod esset FILIUS DEI, et sic DEUS A DEO, frustra praedicavisset Ipse, et postea Apostoli, fidem in Ipsum. Nunc quia simile quid est hodie, sed apud illos, qui ex proprio cogitant, hoc est, ex solo Externo seu naturali homine, dicentes secum, quomodo potest Jehovah Deus concipere filium, et quomodo potest Homo esse Deus, necessum est ut hoc Primum fidei ex Verbo confirmetur et constabiliatur; quare sequentia loca inde adducentur; *Dixit Angelus ad Mariam, concipies*

in utero, et paries, et vocabis Nomen Ejus JESUS, *Hic erit magnus, et* FILIUS ALTISSIMI *vocabitur: et Maria dixit ad Angelum, quomodo fiet hoc, quoniam virum non cognosco, respondit Angelus, Spiritus Sanctus veniet super te, et* VIRTUS ALTISSIMI *obumbrabit te, unde quod nascitur ex te* SANCTUM, *vocabitur* FILIUS DEI, Luc. I: 31, 32, 34, 35. *Quando Jesus baptizabatur, vox e Caelo venit; dicens,* HIC EST FILIUS MEUS DILECTUS, *in quo complacuit Mihi,* Matth: III: 16. 17. Marc: I: 10 11. Luc: III: 21 22. Tum, *quando Jesus transformatus est, etiam vox e Caelo venit, dicens,* HIC EST FILIUS MEUS DILECTUS, *in quo complacuit Mihi, Ipsum audite,* Matth: XVII: 5, Marc: IX: 7. Luc: IX: 35. *Jesus interrogavit Discipulos suos, quem Me dicunt homines esse, respondit Petrus,* TU ES CHRISTUS, FILIUS DEI VIVENTIS; *et Jesus dixit, beatus es Simon, fili Jonae; Ego tibi dico, super hac petra aedificabo Ecclesiam meam,* Matth: XVI: 13, 16, 17, 18. dixit Dominus, quod super hac Petra aedificaturus sit Ecclesiam suam, nempe super Veritate et Confessione, quod sit Filius Dei; Petra enim significat veritatem, et quoque Dominum quoad Divinum Verum, quare apud quem non confessio illius veritatis est, quod sit Filius Dei, non est Ecclesia; ideo supra dictum est, quod hoc sit primum fidei in Jesum Christum, ita fides in sua origine: *Johannes Baptista vidit et testatus est, quod sit* FILIUS DEI, Joh: I: 34 *Nathanael Discipulus dixit Jesu,* TU ES FILIUS DEI, TU ES REX ISRAELIS, Joh: I: 50 *Dixerunt duodecim Discipuli, nos credidimus, quod* TU SIS CHRISTUS FILIUS DEI VIVENTIS, Joh: VI: 69 Vocatur UNIGENITUS FILIUS DEI, UNIGENITUS A PATRE, *qui in sinu Patris est,* Joh. I: 14, 18 Cap. III: 16 *Ipse Jesus coram Sacerdote magno confessus est, quod esset Filius Dei,* Matth. XXVI: 63, 64. Cap: XXVII: 43. Marc: XIV: 61, 62. Luc: XXII: 70. *Illi qui in navi erant, venientes adorabant Jesum, dicentes,* VERE FILIUS DEI TU ES, Matth: XIV: 33. *Eunuchus, qui voluit baptizari, dixit ad Philippum,* CREDO FILIUM DEI ESSE JESUM CHRISTUM, Act: Ap: VIII: 37. *Paulus quando conversus est praedicavit Jesum,* QUOD ESSET FILIUS DEI, Act: IX: 20 *Jesus dixit, veniet hora quando mortui audient* VOCEM FILII DEI, *et qui audiunt vivent,*

Joh: V: 25 *Qui non credit, jam judicatus est, quia non credidit in* NOMEN UNIGENITI FILII DEI, Joh: III: 18 *Haec scripta sunt, ut credatis quod* JESUS SIT CHRISTUS, FILIUS DEI, *ut credentes vitam habeatis in Nomine Ipsius*, Joh. XX: 31. *Haec scripsi vobis, qui creditis in* NOMEN FILII DEI, *ut sciatis, quod vitam habeatis aeternam, et ut credatis in* NOMEN FILII DEI, 1 Joh V: 13. *Scimus quod* FILIUS DEI *venerit, ac dederit, ut cognoscamus Verum, et sumus in Vero, in* FILIO IPSIUS JESU CHRISTO: *Hic est verus Deus, et vita aeterna*, 1 Joh V: 20 21 *Quisquis confessus fuerit, quod* JESUS SIT FILIUS DEI, *Deus in illo manet, et ille in Deo*, 1 Joh. IV: 15. Tum alibi, ut Matth VIII: 29 Cap. XXVII. 40, 43, 54. Marc. I: 1. Cap III: 11 Cap XV: 39. Luc. VIII: 28. Joh IX: 35. Cap. X. 36 Cap XI: 4, 27. Cap XIX: 7. Rom. I: 4 II Cor I: 19. Gal II: 20. Eph IV: 13. Hebr. IV: 14. Cap. VI. 6 Cap VII: 3. Cap. X: 29. 1 Joh. III: 8 Cap V: 10. Apoc. II: 18. Praeter multis in locis, ubi a Jehovah vocatur Filius, et Ipse vocat Jehovam Deum suum Patrem, ut in hoc, *Quicquid* PATER *facit, hoc* FILIUS *facit: sicut* PATER *suscitat mortuos et vivificat, ita* FILIUS; *sicut* PATER *habet vitam in se Seipso, ita dedit* FILIO *vitam habere in Seipso; ut omnes honorent* FILIUM, *sicut honorant* PATREM, Joh. V: 19 ad 27. et perpluries alibi: et quoque apud Davidem „*Annuntiabo de statuto, Jehovah dixit ad me*, FILIUS MEUS TU, *Ego hodie genui te Osculamini* FILIUM, *ne irascatur, et pereatis in via; quia exardebit brevi ira ejus:* BEATI OMNES CONFIDENTES IN IPSUM," Psalm. II: 7, 12. Ex his nunc fit hoc conclusum, quod omnis, qui vult vere Christianus esse, et a Christo salvari, credere debeat, QUOD JESUS SIT FILIUS DEI VIVENTIS; qui hoc non credit, sed modo quod sit Filius Mariae, implantat sibi varias ideas de Ipso, quae damnosae et destructivae salutis illius sunt, de quibus videatur supra n: 92, 94, 102 de his simile potest dici quod de Judaeis, quod loco coronae regiae imponant Capiti Ipsius coronam ex spinis, et quoque quod dent Ipsi acetum bibere, et clamant, si Filius Dei es, descende de cruce; aut sicut dixit diabolus tentator, si Filius Dei es, dic, ut lapides hi panes fiant, aut si Filius Dei es mitte Te deorsum,

Matth. IV: 3, 6. Hi Ecclesiam Ipsius et Templum Ipsius prophanant, et faciunt hoc speluncam latronum. Hi sunt, qui Cultum Ipsius faciunt similem cultui Mahumedis, et non distinguunt inter verum Christianismum, qui est cultus Domini, et Naturalismum: assimilari possunt illis qui feruntur curru aut rheda super tenui glacie, et glacies rumpitur sub illis, et submerguntur, ac illi et equi et currus aqua glaciali operiuntur. Assimilari etiam possunt illis, qui naviculam contexunt ex juncis et cannis, et conglutinant illam pice, ut cohaereat, et super illa se immittunt in pelagum, sed quod ibi conglutinatio picea solvatur, et illi suffocati aquis pelagi absorbeantur, et in fundo ejus sepeliantur.

III.

Quod homo Fidem accipiat, per quod adeat Dominum, Veritates ex Verbo discat, et secundum illas vivat

343 Antequam ingredior demonstrare Originem Fidei, quae est, ut adeatur Dominus, addiscantur veritates ex Verbo, et vivatur secundum illas, necessum est, ut Summaria fidei praemittantur, ex quibus communis notio in singulis fidei partibus haberi potest; sic etenim plus conspicue comprehendi possunt non modo quae in hoc Capite de Fide, sed etiam quae in sequentibus de Charitate, de Libero Arbitrio, de Paenitentia, de Reformatione et Regeneratione, deque Imputatione, traduntur, nam in omnes et singulas partes systematis Theologici intrat Fides sicut sanguis in membra corporis, et vivificat illa Quid hodierna Ecclesia de Fide tradit, in Orbe Christiano generaliter notum est, et specifice in Ordine ejus Ecclesiastico, nam Libri de Fide solum et de Fide sola implent Libraria Doctorum Ecclesiae, vix enim quicquam ut proprie Theologicum praeter illam hodie censetur: sed antequam illa, quae hodierna Ecclesia de sua Fide tradit, assumuntur, lustrantur, et expenduntur, quod fiet in Appendice, afferentur Communia, quae Nova Ecclesia de sua Fide docet, quae sunt haec sequentia.

344. Esse Fidei Novae Ecclesiae est 1. Confidentia in Dominum Deum Salvatorem Jesum Christum.

2. Fiducia, quod ille qui bene vivit et rite credit, ab Ipso salvetur. ESSENTIA FIDEI NOVAE ECCLESIAE est Veritas ex Verbo. EXISTENTIA FIDEI NOVAE ECCLESIAE, est 1. Visus Spiritualis. 2. Concentus veritatum. 3. Convictio. 4. Agnitio inscripta menti. STATUS FIDEI NOVAE ECCLESIAE sunt, 1. Fides infans, Fides adolescens, Fides adulta. 2. Fides genuini veri, et Fides apparentiarum veri. 3. Fides memoriae, Fides rationis, Fides lucis. 4. Fides naturalis, Fides spiritualis, Fides caelestis. 5. Fides viva et Fides miraculosa. 6. Fides libera et Fides coacta. IPSA FORMA FIDEI NOVAE ECCLESIAE IN IDEA UNIVERSALI ET IN IDEA PARTICULARI, videatur supra n: 2 et 3.

345. Quoniam in summario adducta sunt illa quae Fidei spiritualis sunt, in summario etiam adducentur illa quae Fidei mere naturalis sunt, quae in se est persuasio mentiens fidem, et est persuasio falsi et vocatur Fides haeretica: Denominationes ejus sunt 1. Fides spuria, in qua falsa commixta sunt veris. 2. Fides meretrix, ex falsificatis veris, et adultera ex adulteratis bonis. 3. Fides occlusa aut caeca, quae est rerum mysticarum, quae creduntur, tametsi nescitur num sint vera vel falsa, aut num sint supra rationem vel contra illam. 4. Fides erratica, quae est in plures Deos. 5. Fides lusca, quae est in alium Deum quam in Verum, et apud Christianos quam in Dominum Deum Salvatorem. 6. Fides hypocritica seu pharisaica, quae est oris et non cordis. 7. Fides visionaria et praepostera, quae est apparentia falsi sicut veri ex ingeniosa confirmatione.

346. Supra dictum est, quod Fides quoad suam existentiam apud hominem sit Visus spiritualis; nunc quia visus spiritualis qui est intellectus et sic mentis, et visus naturalis qui est visus oculi et sic corporis, sibi mutuo correspondent, ideo potest omnis status fidei comparari cum statu oculi et ejus visus, status fidei veri cum omni statu integro visus oculi, et status fidei falsi cum omni statu perverso visus oculi: sed cor-

respondentias duorum illorum visuum, mentis et corporis, quoad status utriusque perversos, comparabimus; FIDES SPURIA, in qua falsa commixta sunt veris, comparari potest cum vitio oculi et inde visus, quod vocatur Macula alba supra corneam, visum reddens obscurum FIDES MERETRIX, quae est ex falsificatis veris, et FIDES ADULTERA, quae est ex adulteratis bonis, comparari potest cum vitio oculi et inde visus, quod vocatur Glaucoma, et est exsiccatio et induratio humoris crystallini. FIDES OCCLUSA aut CAECA, quae est rerum mysticarum, quae creduntur tametsi nescitur num sint vera vel falsa, aut num sint supra rationem aut contra illam, comparari potest cum vitio oculi, quod vocatur Gutta serena et Amaurosis, quod est jactura visus et tamen oculus apparet sicut integre videns, oriunda ex obstructione nervi optici. FIDES ERRATICA quae est in plures Deos, comparari potest cum vitio oculi quod vocatur Cataracta, quae est jactura visus oriunda ex obstipatione inter tunicam scleroticam et uveam. FIDES LUSCA, quae est in alium Deum quam in verum, et apud Christianos quam in Dominum Deum Salvatorem, comparari potest cum vitio oculi quod vocatur Strabismus FIDES HYPOCRITICA seu PHARISAICA, quae est oris et non cordis, comparari potest cum Atrophia oculi et inde jactura visus FIDES VISIONARIA et PRAEPOSTERA, quae est apparentia falsi sicut veri ex ingeniosa confirmatione, comparari potest cum vitio oculi quod vocatur Nyctalopia, quae est visio ex luce fatua in tenebris.

347. Quod autem FORMATIONEM FIDEI attinet, formatur illa per quod homo adeat Dominum, Veritates ex Verbo discat, et secundum illas vivat PRIMUM, *Quod fides formetur per quod homo adeat Dominum*, est quia fides quae fides, ita quae fides salutis, est a Domino et in Dominum; quod a Domino, patet a verbis Ipsius ad Discipulos, *Manete in Me, et Ego in vobis, quia sine Me, non potestis facere quicquam*, Joh: XV: 4, 5. Quod fides sit in Dominum, patet ex illis locis, quae in copia supra n: 337, 338, adducta sunt, quae sunt, *quod credendum sit in Filium* Nunc quia Fides est a Domino et in Dominum, dici potest quod Dominus sit ipsa Fides, vita enim et essentia ejus est in Domino, ita a Domino. SECUNDUM,

Quod fides formetur per quod homo veritates ex Verbo discat, causa est, quia Fides in sua essentia est Veritas, omnia enim, quae ingrediuntur fidem, sunt veritates, quare Fides non aliud est, quam complexus veritatum in mente hominis lucentium: Veritates enim docent, non modo quod credendum sit, sed etiam in quem credendum, et quid credendum. Quod Veritates desumendae sint ex Verbo, est quia omnes veritates, quae conducunt ad salutem, ibi sunt, in quibus est efficacia, quia datae sunt a Domino, et inde inscriptae universo Caelo Angelico; quare cum homo veritates ex Verbo addiscit, in communionem et consociationem cum Angelis venit, praeter quod id sciat: Fides absque veritatibus est sicut semen orbum substantia medullari, quod commolitum dat modo paleas, at Fides ex veritatibus est sicut semen frugi, quod commolitum dat farinam: verbo, Fidei essentialia sunt veritates, quae si non insunt et componunt, est fides modo sicut vox canora sibili, at cum insunt et componunt, est fides sicut vox rei salutiferae TERTIUM, *quod fides formetur per quod homo secundum veritates vivat*, est quia vita spiritualis est vita secundum veritates, ac veritates non actualiter vivunt priusquam sunt in factis, veritates abstractae a factis, sunt solius cogitationis, quae si non fiunt etiam voluntatis, sunt modo in limine ad hominem, et sic non intus in illo, voluntas enim est ipse homo, et cogitatio est tantum et talis homo, quantum et qualiter sibi adjunxit voluntatem Qui veritates discit et non facit illas, est sicut quis semina circumspargit super agrum, et non occat, inde semina a pluvia tumescunt, et fiunt vappae, at qui veritates discit et facit illas, est sicut qui seminat, et sementem dearat, unde semina a pluvia excrescunt in segetem, et fiunt usui pro nutritione: dicit Dominus, *si haec scitis, beati estis si facitis illa*, Joh. XIII: 17. Et alibi, *Qui in terram bonam seminatus est, hic est qui Verbum audit et attendit, et inde fructum fert et facit*, Matth XIII: 23. Tum, *Omnis qui audit mea verba, et facit illa, comparabo viro prudenti, qui aedificavit domum suam super petra; at omnis audiens verba mea, sed non faciens illa, comparabitur viro stulto, qui aedificavit domum suam super arena*, Matth VII: 24. 26; verba Domini sunt omnia veritates.

348 Ex supra dictis patet, quod tria sint per quae formatur Fides apud hominem, nempe quod Primum sit adire Dominum, secundum veritates ex Verbo discere, et Tertium vivere secundum illas: nunc quia tria sunt, ac unum non est alterum, sequitur quod possint separari, potest enim quis adire Dominum, et non scire veritates de Deo et de Domino, nisi quam historicas; et quoque potest quis scire veritates ex Verbo in copia, et tamen non vivere secundum illas; sed apud hominem, apud quem tria illa separata sunt, hoc est, unum absque altero, non est Fides salutis: sed haec fides oritur, quando tria illa conjunguntur, et fides illa fit talis, qualis est conjunctio Ubi tria illa separata sunt, ibi est Fides sicut semen sterile, quod missum in terram fathiscit in pulverem; at ubi tria illa conjuncta sunt, ibi est Fides sicut semen in terra, quod excrescit in arborem, cujus fructus est secundum conjunctionem Ubi tria illa separata sunt, est Fides sicut ovum, in quo non aliquod prolificum est, at ubi tria illa conjuncta sunt, est Fides illa sicut ovum prolificum avis pulchrae. Fides apud illos, apud quos tria illa separata sunt, assimilari potest oculo piscis aut cancri cocti, at Fides apud quos tria illa conjuncta sunt, assimilari potest oculi pellucido a crystallino humore usque in et trans uvam pupillae. Fides separata est similis picturae ex coloribus trahentibus ex nigro super lapide nigro, at fides conjuncta est similis picturae ex coloribus pulchris super Crystallo pellucido. Lux fidei separatae comparari potest cum luce torris in manu viatoris tempore noctis, at lux fidei conjunctae comparari potest cum luce facis, ex qua vibrata patent singula gressus Fides absque veritatibus est instar vitis ferentis labruscas, at fides a veritatibus est instar vitis ferentis botros vini nobilis Fides in Dominum expers veritatum comparari potest cum stella nova apparente in Expanso Caeli, quae tempore opacatur, at fides in Dominum cum veritatibus comparari potest cum stella fixa, quae perstat in perpetuum Veritas est essentia fidei, quapropter qualis est veritas, talis est fides, quae absque veritatibus est vaga, at cum illis est fixa; etiam fides veritatum lucet in caelo sicut stella.

IV.

Quod copia veritatum sicut in fasce cohaerentium exaltet et perficiat fidem.

349. Ex perceptione de fide quae hodie est, non potest cognosci, quod fides in suo ambitu sit complexus veritatum, et adhuc minus quod homo ad fidem sibi comparandam possit aliquid conferre, cum tamen fides in sua essentia est veritas, est enim veritas in sua luce, et quod sicut veritas potest comparari, ita quoque fides; quis non potest adire Dominum si vult, et quis non potest ex Verbo colligere veritates si vult; et omnis veritas in Verbo et ex Verbo lucet, ac veritas in luce est fides; Dominus qui est ipsa Lux, influit apud omnem hominem, et in quo veritates ex Verbo sunt, in illo facit ut luceant, et sic fiant fidei; et hoc est, quod Dominus dicit apud Johannem, *Ut maneant in Domino, et verba Ipsius in illis*, Cap. XV. 7, verba Domini sunt veritates Sed ut rite comprehendatur, quod copia veritatum sicut in fasce cohaerentium exaltet et perficiat fidem, commentatio dispescenda est in haec momenta, 1. *Quod veritates fidei sint multiplicabiles in infinitum* 2 *Quod dispositio illarum sit in series, ita sicut in fasciculos.* 3. *Quod secundum copiam et cohaerentiam illarum perficiatur fides* 4. *Quod veritates utcunque numerosae sunt, et diversae apparent, a Domino, qui est Verbum, Deus Caeli et Terrae, Deus omnis carnis, Deus Vineae seu Ecclesiae, Deus fidei, et ipsa Lux, Veritas, et Vita aeterna, unum faciant.*

350 Quod veritates fidei sint multiplicabiles in infinitum, constare potest ex sapientia Angelorum Caeli, quod crescat in aeternum, dicunt etiam Angeli, quod nusquam aliquis finis sapientiae sit, ac sapientia non aliunde est, quam ex Divinis Veris analytice in formas dispestis media luce influente a Domino· intelligentia humana, quae vere intelligentia est, nec aliunde est Multiplicabilitas Divini Veri in infinitum est ex causa, quia Dominus est ipsum Divinum Verum, seu Verum in sua infinitate, et attrahit omnes ad se, sed venam attractionis non sequi possunt angeli et homines, quia finiti sunt,

quam per sua demensa, perstante jugiter attractionis nisu in infinitum, Verbum Domini est abyssus veritatum, ex qua est omnis sapientia angelica, tametsi illud coram homine, qui non scit aliquid de Sensu spirituali et caelesti ejus, non plus apparet quam sicut aqua in hydria. Multiplicatio veritatum fidei in infinitum, comparari potest cum seminibus hominum, ex quorum uno propagari possunt familiae in saecula saeculorum Prolificatio veritatum fidei etiam comparari potest cum prolificatione seminum agri et horti, quae propagari possunt in myriades myriadum, et in perpetuum, per Semen in Verbo nec aliud intelligitur quam Verum, per agrum Doctrina, et per Hortum sapientia Mens humana est sicut Humus, cui vera spiritualia, et naturalia, sicut semina, implantantur, et multiplicari possunt absque fine; hoc trahit homo ex Infinitate Dei, qui cum sua luce et suo calore, et cum facultate generandi, perpetuo inest.

351. Quod dispositio veritatum fidei sit in series, ita sicut in fasciculos; quod ita sit, adhuc ignoratur, et ignoratur quia Veritates spirituales, ex quibus totum Verbum contextum est, propter mysticam et aenigmaticam fidem, quae facit omne punctum Theologiae hodiernae, non potuerunt apparere, et ideo, sicut horrea subsederunt in terram Ut sciatur quid intelligitur per series et fasciculos, explicabitur, Primum Caput hujus Libri, quod agit de Deo Creatore, distinctum est in Series, quarum prima est de Unitate Dei, secunda de Esse Dei seu Jehovah, tertia de Infinitate Dei, quarta de Essentia Dei, quae est Divinus Amor et Divina Sapientia, quinta de Omnipotentia Dei, et sexta de Creatione; articulationes cujusvis faciunt series, confasciant illa quae inibi sicut in manipulos. Hae series in communi et in particulari, ita conjunctim et seorsim, continent veritates, quae secundum copiam et simul cohaerentiam exaltant et perficiunt fidem. Qui non scit, quod Mens humana sit organizata, aut quod sit organismus spiritualis desinens in organismum naturalem, in quo et secundum quem Mens operatur suas ideas seu cogitat, non potest aliter opinari, quam quod perceptiones, cogitationes et ideae non sint aliud quam radiationes et variationes lucis influentes in caput, et sistentes formas, quas homo videt et agnoscit ut

rationes; sed hoc delirum est, nam quisque scit, quod Caput sit plenum Cerebris, et quod Cerebra sint organizata, et quod Mens illis inhabitet, et quod ejus ideae inibi figantur et maneant sicut acceptae et confirmatae sunt, quaeritur itaque, qualis est illa organizatio, respondetur, quod sit ordinatio omnium in series, sicut in fasciculos, et quod veritates quae fidei sunt in Mente humana ita dispositae sint: quod ita sit, illustrari potest per sequentia haec, Quod Cerebrum consistat ex binis substantiis, quarum una est glandularis, et vocatur corticalis et cineritia, ac altera fibrillaris et vocatur medullaris; prima substantia quae est glandularis, disposita est in racemos, sicut uvae in vite, racemationes illae sunt ejus series: altera substantia, quae vocatur medullaris, constat ex perpetuis confasciculationibus fibrillarum prodeuntium ex glandulis prioris substantiae, hae confasciculationes sunt ejus series, omnes Nervi qui inde procedunt, et demittuntur in corpus ad fungendum variis muniis, non sunt nisi quam manipuli et fasciculi fibrarum, pariter omnes musculi, et in genere omnia viscera et organa corporis, haec et illa talia sunt, quia correspondent seriebus, in quas organismus mentis dispositus est. Praeterea in universa Natura non datur aliquid, quod non confasciculatum est in series: omnis arbor, omne arbustum, virgultum et legumen, imo omnis spica et herba, in communi et in parte, ita est. Causa universalis est, quia Divinae Veritates ita conformatae sunt, nam legitur, quod omnia per Verbum, hoc est, Divinum Verum, creata sint, et quod Mundus etiam per illud factus sit, Joh. 1: 1 seq. Ex his videri potest, quod nisi in Mente humana talis ordinatio substantiarum esset, non foret homini aliquod analyticum rationis, quod cuivis est secundum ordinationem, ita secundum copiam veritatum sicut in fasce cohaerentium, et ordinatio secundum usum rationis ex libero.

352. Quod secundum copiam et cohaerentiam veritatum perficiatur fides, sequitur ex supradictis, et manifestat se coram omni qui colligit rationes, et perspicit, quid series multiplicatae, dum cohaerent ut unum, efficiunt, nam tunc unum firmat et confirmat alterum, et faciunt simul formam, quae dum agitur, unum actum sistunt; nunc quia fides

in sua essentia est veritas, sequitur quod illa secundum veritatum copiam et cohaerentiam, fiat plus et perfectius spiritualis, ita minus et minus naturalis sensualis, exaltatur enim in superiorem mentis regionem, unde sub se videt cohortes confirmationum sui in natura Mundi: Fides vera per copiam veritatum sicut in fasce cohaerentium fit etiam illustrior, perceptibilior, evidentior et clarior: fit quoque conjungibilior cum bonis Charitatis, et inde abalienabilior a malis, et successive remotior ab illecebris oculi et a concupiscentiis carnis, proinde in se felicior; fit imprimis potentior contra mala et falsa, et inde plus et plus viva et salvifica.

353 Supra dictum est, quod omnis veritas in Caelo luceat, et inde quod veritas lucens sit fides in essentia, quare fidei pulchritudo et decor ex illustratione illa, dum veritates ejus multiplicantur, comparari potest cum variis formis, objectis et picturis, formatis ex diversis coloribus coaptatis secundum convenientias; proinde cum lapidibus pretiosis diversicoloribus in Pectorali Aharonis, qui simul Urim et Thummim vocati sunt; pariter cum lapidibus pretiosis, ex quibus fundamenta muri novae Hierosolymae construenda sunt, de quibus in Apocalypsi Cap XXI; comparari etiam potest cum lapidibus pretiosis diversicoloribus in Corona Regis; lapides pretiosi etiam significant veritates fidei Comparatio etiam fieri potest cum pulchritudine iridis, cumque pulchritudine campi floriferi, et quoque horti efflorescentis, tempore primi veris Lux et gloria fidei ex copia veritatum concinnantium illam, comparari potest cum illustratione Templorum ex multiplicatis candelabris, domuum ex lychnuchis, ac platearum ex lampadibus Fidei exaltatio per copiam veritatum illustrari potest per comparationem cum exaltatione clangoris et simul melo ex pluribus instrumentis musicis in concentu; et quoque cum exaltatione fragrantiae ex consertione florum dulce halantium, et sic porro. Potentia fidei ex pluralitate veritatum conformatae contra falsa et mala, comparari potest cum firmitate Templi ex lapidibus disposite connexis, et ex columnis muro ejus adstructis, et laqueari ejus substructis; comparari etiam potest cum agmine quadrato, in quo milites conserunt latera lateribus, et sic unum robur formant et agunt, comparari etiam potest cum

musculis, ex quibus totum corpus est circumtextum, qui tametsi numerosi et dissiti sunt, usque unam potentiam in actionibus faciunt, et sic amplius.

354. Quod Veritates fidei, utcunque numerosae sunt, et diversae apparent, a Domino, qui est Verbum, Deus Caeli et Terrae, Deus omnis carnis, Deus vineae seu Ecclesiae, Deus fidei, et ipsa Lux, Veritas, et Vita aeterna, unum faciant Veritates fidei sunt variae et coram homine apparent diversae, sicut pro exemplo, aliae de Deo Creatore, aliae de Domino Redemptore, aliae de Spiritu Sancto et Divina Operatione, aliae de Fide deque Charitate, et aliae de Libero Arbitrio, Paenitentia, Reformatione et Regeneratione, Imputatione, et sic porro; usque unum faciunt in Domino, et apud hominem a Domino, sicut multi palmites in una Vite, Joh XV: 1. seq. Dominus enim conjungit veritates sparsas et divisas sicut in unam formam, in qua unum conspectum praebent, et unum actum sistunt: hoc illustrari potest per comparationem cum membris, visceribus, et organis in uno corpore, quae tametsi varia sunt, et coram visu hominis diversa, usque tamen homo, qui est communis forma illorum, non sentit nisi unum, et cum ex omnibus agit, agit sicut ut ex uno. Simile est cum Caelo, quod tametsi in innumerabiles Societates distinctum est, usque illud coram Domino apparet ut unum; quod sicut unus Homo, supra ostensum est. Simile etiam est sicut cum Regno, quod tametsi in plures administraturas, et quoque provincias et urbes divisum est, usque tamen illud sub Rege, cui est justitia et judicium, unum facit. Quod simile sit cum Veritatibus fidei, ex quibus Ecclesia est Ecclesia, a Domino, est quia Dominus est Verbum, Deus Caeli et Terrae, Deus omnis carnis, Deus Vineae seu Ecclesiae, Deus fidei, et ipsa Lux, Veritas, et Vita aeterna Quod Dominus sit Verbum, et sic omne Verum Caeli et Ecclesiae, constat apud Johannem, *Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, et Verbum Caro factum est*, Cap. I: 1 14 Quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, constat apud Matthaeum, *Jesus dixit, data est Mihi omnis potestas in Caelo et in Terra*, Cap. XXVIII: 18. Quod Dominus sit Deus omnis Carnis, apud Johannem „*Pater dedit Filio potestatem omnis carnis,*“

Cap. XVII: 2. Quod Dominus sit Deus Vineae seu Ecclesiae, apud Esajam, *Vinea fuit dilecto meo*, Cap. V: 1. 2 et apud Johannem, *Ego sum Vitis et vos palmites*, Joh. XV: 5. Quod Dominus sit Deus fidei, apud Paulum, *Habes justitiam, quae ex fide Christi, ex Deo fidei*, Philipp. III: 9. Quod Dominus sit ipsa Lux, apud Johannem, *Erat vera Lux, quae illuminat omnem hominem venientem in Mundum*, Cap. I: 9; et alibi, Jesus dixit, *Ego Lux in Mundum veni, ut omnis qui credit in Me, in tenebris non maneat*, Cap. XII: 46. Quod Dominus sit ipsa Veritas, apud Johannem, *Jesus dixit, Ego sum Via, Veritas, et Vita*, Cap. XIV: 6. Quod Dominus sit Vita aeterna, apud Johannem „*Scimus quod Filius Dei in Mundum venerit, ut cognoscamus veritatem, et sumus in Veritate in Jesu Christo; Hic est Verus Deus, et Vita aeterna,*“ 1 Epist Cap. V: 20 21. His adjiciendum est, quod homo propter sua negotia in Mundo non possit sibi comparare Veritates fidei nisi paucas; sed usque si adit Dominum, et Ipsum Solum colit, in potentiam cognoscendi omnes veritates venit, quapropter omnis vere Cultor Domini, ut primum audit aliquam veritatem fidei, quam prius non noverat, illico videt, agnoscit et recipit illam, causa est, quia Dominus est in illo, est ille in Domino, consequenter est Lux veritatis in illo, et ille in luce veritatis, nam ut supra dictum est, Dominus est ipsa Lux, et ipsa Veritas. Hoc confirmari potest ex hac experientia, visus mihi est Spiritus, qui in consortio aliorum apparuit simplex, ex causa quia Solum Dominum pro Deo Caeli et Terrae agnovit, et hanc suam fidem per aliquas veritates ex Verbo stabilivit, ille sublatus est in Caelum inter Angelos sapientiores, et dictum mihi est, quod ibi aeque Sapiens esset ut illi, imo quod loquutus sit veritates in copia, prorsus ut ex se, de quibus nihil quicquam noverat prius. Similis status erit illis, qui in Novam Domini Ecclesiam venturi sunt: idem hic status est, qui describitur apud Jeremiam „*Hoc faedus erit, quod pangam cum Domo Israëlis post dies hos; dabo legem meam in medio illorum, et super cor illorum scribam illam: neque docebunt amplius vir socium suum, aut vir fratrem suum, dicendo cognoscite Dominum, omnes enim cognoscent Me, a minimo eorum usque ad maximum eorum,*“

Cap. XXXI: 33. 34. Erit etiam status ille, qualis describitur apud Esajam „*Exibit virga de trunco Jischaji, erit Veritas cingulum feminum ejus; tunc commorabitur lupus cum agno, et pardus cum haedo cubabit; ludet sugens super foramine viperae, et super speluncam basilisci ablactatus manum impellet; quia plena erit Terra scientia Jehovae, sicut aquae mare contegunt, in die illo Radicem Jischaji gentes quaerent, et erit quies Ejus gloria,*" Cap XI: [1 5] 6 ad 10.

V.

Quod Fides absque Charitate non sit fides, et quod Charitas absque fide non sit charitas; et quod utraque nisi a Domino non vivat.

355. Quod hodierna Ecclesia fidem separaverit a Charitate, dicendo, quod Sola Fides absque operibus legis justificet et salvet, et quod sic Charitas non possit cum Fide conjungi, quoniam Fides est a Deo, ac Charitas quantum est actualis in operibus, ab homine, nusquam in alicujus Apostoli mentem venit, ut manifeste patet ex Epistolis illorum: sed haec separatio et divisio in Ecclesiam Christianam introducta est, quando Deum unum partiti sunt in tres Personas, et unicuique addicaverunt aequalem Divinitatem. Quod autem non sit Fides absque Charitate, nec Charitas absque fide, et quod utrique non sit vita nisi a Domino, in sequente Lemmate illustrabitur; hic ad applanandam viam demonstrabitur, 1. Quod homo sibi comparare possit fidem. 2. Quod etiam Charitatem. 3. Et quoque utriusque Vitam 4. At quod usque nihil fidei, nihil charitatis, et nihil vitae utriusque sit ab homine, sed a Solo Domino.

356. 1. Quod homo sibi possit comparare fidem, in Lemmate Tertio supra a n: 343 ad 348 ostensum est, et per id, quod Fides in sua essentia sit Veritas, ac Veritates ex Verbo possint comparari ab unoquovis, et quantum quis comparat sibi illas, et amat illas, tantum initiet sibi fidem; quibus addentur haec, quod nisi homo posset comparare sibi fidem, irrita forent omnia quae de Fide in Verbo mandantur; legitur enim ibi, *Quod Voluntas Patris sit, ut credant in Filium,*

et quod qui credit in Ipsum, vitam aeternam habeat, et quod qui non credit, non visurus sit vitam: legitur etiam, *quod Jesus missurus sit Paracletum, qui arguet Mundum de peccato, quia non credunt in Me*, praeter plura, quae supra n: 337 338 adducta sunt: insuper quod omnes Apostoli praedicaverint Fidem, et hanc in Dominum Deum Salvatorem Jesum Christum Quid haec et illa omnia, si homo staret remissis manibus sicut sculpta statua, cum articulis mobilibus, et exspectaret influxum, et tunc articuli, praeter quod ad illum recipiendum se applicare possent, intrinsecus ad quoddam non fidei excitarentur: nam Orthodoxia hodierna in Orbe Christiano a Romano-Catholicis separato, ita docet, *Quod homo ad bonum prorsus corruptus et mortuus sit, ita ut in hominis natura post lapsum ante regenerationem ne scintilla quidem spiritualium virium manserit aut restet, quibus ille ad gratiam Dei praeparari, aut oblatam apprehendere, aut ejus gratiae ex se et per se capax esse, aut in spiritualibus intelligere, credere, amplecti, cogitare, velle, inchoare, perficere, agere, operari, cooperari, aut se ad gratiam applicare aut accommodare, aut aliquid ad conversionem ex toto, vel dimidia, vel ex minima parte, ex se potest Quodque homo in spiritualibus, quae ad animae salutem spectant, sit instar statuae salis uxoris Loti, ac similis trunco ac lapidi vita carenti, quae non oculorum, oris, aut ullorum sensuum usum habent. Quod usque loco motivam potentiam habeat, seu externa membra regere, ad Caetus publicos accedere, ac Verbum et Evangelium audire possit*: haec in Libro Ecclesiae Evangelicorum, FORMULA CONCORDIA vocato in Editione Lips. 1756, p. 656 658. 661 662. 668. 671. 672 673, in quem Librum, et sic in quam fidem, Sacerdotes dum inaugurantur, jurant: similis fides est Reformatis: sed quis, cui ratio et religio, non illa ut absona et ridicula exsibilaturus est, nam diceret secum, si ita foret, ad quid tunc Verbum, ad quid Religio, ad quid Sacerdotium, et ad quid Praedicatio, nisi quoddam inane aut sonorum nullius rei. Dic talia ad quendam paganum, cui judicium, quem convertere vis, quod talis sit quoad conversionem et fidem, annon ille Christianismum aspectaret sicut quis vas vacuum; aufer enim omnem potentiam

credendi ab homine ut a se, quid tunc ille aliud. Sed haec clariore luce donabuntur in Capite de LIBERO ARBITRIO.

357. II. QUOD HOMO SIBI POSSIT COMPARARE CHARITATEM; est similis res quae cum fide; quid enim aliud docet Verbum, quam Fidem et Charitatem, quia hae sunt duo essentialia salutis, legitur enim *Amabis Dominum ex toto corde tuo et ex tota anima tua, et proximum ut teipsum*, Matth XXII: 34 ad 39; *et Jesus dixit, mandatum do vobis, ut ametis vos invicem; ex hoc cognoscemini quod mei discipuli sitis quod ametis vos invicem*, Joh. XIII: 34. 35. pariter Cap. XV: 9. Cap. XVI: 27: tum, quod homo facturus sit fructus sicut bona arbor; et quod qui bona facit, remuneraretur in resurrectione, praeter plura similia: ad quid haec nisi homo ex se posset Charitatem exercere, ac illam ullo modo sibi comparare; potestne dare eleemosynas, opitulari egentibus, facere bona in sua domo, inque suo officio; potestne vivere secundum praecepta Decalogi, estne illi anima ex qua potest agere illa, et quoque Mens rationalis, ex qua se ducere potest ad agendum propter hunc aut illum finem, potestne cogitare quod facturus sit illa, quia mandata sunt in Verbo, et sic a Deo; non ulli homini deest haec potentia; quod non desit, est quia Dominus dat illam unicuique, et dat illam sicut aliquam proprietatem, quis enim novit aliter, dum charitatem facit, quam quod faciat ex se.

358 III. QUOD ETIAM HOMO SIBI COMPARARE POSSIT VITAM FIDEI ET CHARITATIS, etiam similis res est, comparat enim illam sibi, dum adit Dominum, qui est ipsa Vita, et aditus ad Ipsum non alicui homini est praestructus, invitat enim continue omnem hominem, ut veniat ad Se; dixit enim, *qui venit ad Me, non esuriet, et qui credit in Me, non sitiet unquam; et venientem ad Me, non ejiciam foras*, Joh VI· 35. 37. *Jesus stetit et clamavit, si quis sitiverit, venito ad Me et bibito*, Joh VII: 37. et alibi, *Simile est Regnum Caelorum, qui fecit nuptias Filio suo, et misit servos suos ut vocarent invitatos, et tandem dixit, ite ad exitus viarum, et quoscunque inveneritis, vocate ad nuptias*, Matth. XXII: 1 ad 9; Quis non scit, quod Invitatio seu vocatio sit universalis, et quoque gratia receptionis. Quod homo, per quod adeat Do-

minum, Vitam sortiatur, est quia Dominus est ipsa Vita, non solum Vita fidei, sed etiam Vita charitatis; quod Dominus sit illa, et homini a Domino, constat ex his locis, *In principio erat Verbum, in Ipso* VITA *erat, et* VITA *erat lux hominum*, Joh. I: 1. 4 *Quemadmodum Pater suscitat mortuos et vivificat, ita Filius, quem vult*, VIVIFICAT, Joh V: 21. *Quemadmodum Pater habet Vitam in Se Ipso, ita dedit Filio* VITAM HABERE IN SE IPSO, Joh. V: 26. *Panis Dei est, qui descendit e Caelo, et* VITAM *dat Mundo*, Joh VI: 33. *Verba, quae Ego loquor vobis, spiritus et* VITA SUNT, Joh. VI: 63. *Jesus dixit, qui Me sequitur, habebit* LUCEM VITAE, Joh. VIII: 12 *Ego veni, ut* VITAM HABEANT, *et abundantiam habeant*, Joh X: 10 *Qui credit in Me, etsi moriatur*, VIVET, Joh XI: 25 *Ego sum via, veritas, et* VITA, Joh. XIV: 6. QUIA EGO VIVO, ETIAM VOS VIVETIS, Joh. XIV: 19. *Haec scripta sunt, ut* VITAM *habeatis in nomine Ipsius*, Joh. XX: 31. *Quod sit* VITA AETERNA, 1 Joh V: 20. Per Vitam in Fide et Charitate, intelligitur Vita spiritualis, quae a Domino datur homini in Vita ejus naturali.

359 IV QUOD TAMEN USQUE NIHIL FIDEI, ET NIHIL CHARITATIS, ET NIHIL VITAE UTRIUSQUE, SIT AB HOMINE, SED A SOLO DOMINO: legitur enim, *quod homo non possit sumere quicquam, nisi sit datum illi e Caelo*, Joh. III: 27. Et Jesus dixit, *qui manet in Me, et Ego in illo, hic fert fructum multum, quia sine Me non potestis facere quicquam*, Joh XV: 5; sed hoc ita intelligendum est, quod homo ex se non possit aliam Fidem sibi comparare, quam naturalem, quae est persuasio quod ita sit quoniam vir auctoritatis ita dixit; nec aliam charitatem quam naturalem, quae est operatio ad favorem propter aliquam remunerationem, in quibus duabus est proprium hominis, et nondum vita a Domino, sed usque homo per utramque praeparat se ut sit receptaculum Domini, et quemadmodum se praeparat, ita intrat Dominus, et facit ut Fides ejus naturalis fiat Fides spiritualis, similiter Charitas, et sic utraque viva, et haec fiunt, dum homo adit Dominum, ut Deum Caeli et Terrae. Homo quia creatus est imago Dei, creatus est habitaculum Dei, quare dicit Dominus, *Qui habet praecepta mea, et facit illa, ille est qui amat Me, et Ego amabo illum, et ad illum*

veniam, et mansionem apud illum faciam, Joh. XIV: 21. 23. Tum, *Ecce sto ad januam et pulso, si quis audiverit vocem, et aperuerit januam, ingrediar ad illum, et caenabo cum illo, et ille Mecum*, Apoc. III. 20. Ex his sequitur hoc conclusum, quod sicut homo se naturaliter praeparat ad recipiendum Dominum, ita Dominus intrat, et facit omnia apud illum intus spiritualia, et sic viva. Vice versa autem, quantum homo se non praeparat, tantum removet Dominum a se, et facit omnia ipse ex se, et quod homo ipse ex se facit, hoc non habet aliquid vitae in se. Sed haec non possunt adhuc in aliqua luce sisti videnda, priusquam de CHARITATE et de LIBERO ARBITRIO actum est, et videbuntur postea in Capite de REFORMATIONE et REGENERATIONE

360. In antecedentibus dictum est, quod Fides in principio apud hominem sit naturalis, et quod sicut homo accedit ad Dominum, fiat spiritualis, similiter Charitas; sed nemo adhuc novit discrimen quod est inter Fidem et Charitatem naturalem et spiritualem, quare hoc magnum Arcanum detegendum est. Sunt duo Mundi, Naturalis et Spiritualis, et in utroque Mundo est Sol, et ex utroque Sole procedit Calor et Lux, sed Calor et Lux e Sole Mundi spiritualis in se vitam habent, vita illis est a Domino qui in medio illius Solis est; at Calor et Lux e Sole Mundi naturalis nihil vitae in se habent, sed inserviunt duobus prioribus pro receptaculis, sicut solent causae instrumentales suis principalibus, ad promotionem illorum ad homines; sciendum itaque est, quod Calor et Lux e Sole Mundi spiritualis sint ex quibus sunt omnia spiritualia, sunt etiam spirituales, quia spiritus et vita illis insunt, at Calor et Lux e Sole Mundi naturalis sunt ex quibus omnia naturalia sunt, quae in se spectata sunt absque spiritu et vita. Nunc quia Fides est lucis, et Charitas est caloris, patet, quod quantum homo est in Luce et Calore procedentibus e Sole Mundi spiritualis, tantum sit in Fide et Charitate spirituali, at quod quantum est in Luce et calore procedentibus e Sole Mundi naturalis, tantum sit in Fide et Charitate naturali. Ex his constat, quod sicut Lux Spiritualis est intus in Luce naturali ut in suo receptaculo aut in sua theca, et similiter Calor spiritualis intus in Calore naturali, ita quoque Fides spiritualis

intus in Fide naturali sit, et similiter Charitas spiritualis intus in Charitate naturali; et hoc fit eo gradu, quo homo progreditur e Mundo naturali in Mundum spiritualem, et progreditur sicut credit in Dominum, qui est ipsa Lux, Via, Veritas, et Vita, ut Ipse docet. Quoniam ita est, patet, quod quando homo est in Fide spirituali, tunc etiam sit in Fide naturali, est enim, ut dictum est, Fides spiritualis intus in Fide naturali, et quia Fides est lucis, sequitur, quod per illam insertionem, Naturale hominis fiat sicut diaphanum, et quod qualiter conjungitur cum charitate, fiat pulchre coloratum; causa est, quia Charitas rubet, et Fides candet, Charitas rubet ex flamma ignis spiritualis, et Fides candet ex spendore lucis inde. Contrarium evenit, si Spirituale non intus est in Naturali, sed Naturale intus in Spirituali, hoc fit apud homines, qui rejiciunt fidem et charitatem; apud hos Internum mentis eorum, in quo sunt quando sibi relicti cogitant, est infernale, et quoque ex Inferno cogitant, tametsi id nesciunt; at Externum mentis illorum, ex quo loquuntur cum consociis in Mundo, est sicut spirituale, sed hoc refertum est talibus immundis, qualia sunt in Inferno; quare hi sunt in Inferno; sunt enim in statu inverso respective ad priores illos.

364. Dum itaque scitur, quod spirituale sit intus in naturali apud illos qui in fide sunt in Dominum, et simul in Charitate erga proximum, et quod inde Naturale apud illos sit diaphanum, sequitur, quod homo tantum in spiritualibus sapiat, et quoque inde tantum in naturalibus, videt enim intus in se dum cogitat aut aliquid legit et audit, num veritas sit vel non; percipit hoc ex Domino, a quo lux et calor spiritualis in intellectus ejus sphaeram superiorem influit. Quantum apud hominem Fides et Charitas fiunt spirituales, tantum ille abstrahitur a proprio, et non spectat se, mercedem et remunerationem, sed solummodo jucundum percipiendi Vera fidei, et faciendi bona amoris; et quantum spiritualitas illa augetur, tantum illud jucundum fit beatum; ex hoc est salus ejus, quae vocatur vita aeterna Hic status hominis comparari potest cum pulcherrimis et amaenissimis in Mundo, et quoque cum illis in Verbo comparatur, sicut cum fructiferis Arboribus, cumque Hortis in quibus illae, cum Campis floriferis; cum Lapidibus

pretiosis; cumque Cupediis; et quoque cum Nuptiis, et tunc Festivitatibus et Laetificationibus. Quando autem inversum est, scilicet dum Naturale est intus in Spirituali, et inde homo in Internis suis est Diabolus, et in Externis sicut Angelus, tunc comparari potest cum Mortuo in loculo ex pretioso ligno et aurato: comparari etiam potest cum Sceleto ornato vestibus sicut homo, et vecto in Curru magnifico; et quoque cum Cadavere in sepulchro aedificato sicut Templum Dianae: imo Internum ejus simile potest sisti glomo serpentum in caverna, at Externum ejus papilionibus, quorum alae sunt tinctae coloribus omnis generis, qui tamen spurca ova agglutinant foliis arborum usus, ex quibus fructus illarum consumuntur. Imo Internum illorum comparari potest cum Accipitre, et Externum eorum cum Columba, et ejus Fides et Charitas cum Accipitris volatu supra columbam fugientem, quam demum delassat, et tunc involat et devorat.

VI.

Quod Dominus, Charitas et Fides, unum faciant, sicut Vita, Voluntas, et Intellectus in homine; et quod si dividuntur, unumquodvis pereat, sicut unio dilapsa in pollinem.

362. Primum memorabuntur aliqua, quae in Orbe Erudito et inde in Ordine Ecclesiastico hactenus ignota fuerunt, et tam ignota, sicut quae infossa terrae sunt, cum tamen sunt Thesauri sapientiae, qui nisi effodiuntur, et donantur Publico, frustra homo satagit venire in aliquam justam cognitionem de Deo, de Fide, de Charitate, deque suae vitae Statu, quomodo illum moderaturus sit et praeparaturus ad statum vitae aeternae. Ignota illa sunt haec; Quod homo sit merum Organum vitae: Quod vita cum omnibus ejus influat a Deo Caeli, qui est Dominus: Quod duae Facultates vitae sint in homine, quae vocantur Voluntas et Intellectus; et quod Voluntas sit receptaculum amoris, ac Intellectus receptaculum sapientiae; et sic etiam quod Voluntas sit receptaculum Charitatis, ac Intellectus receptaculum Fidei: Quod omnia quae homo vult, et omnia quae intelligit, ab extra influant; bona quae amoris et charitatis sunt, ac vera quae sapientiae et fidei sunt, a

Domino, at omnia quae contra illa sunt, ab Inferno: Quod provisum sit a Domino, ut homo illa quae ab extra influunt, sentiat in se sicut sua, et inde producat illa a se sicut sua, tametsi ex illis nihil ejus sunt: Quod tamen illa imputentur ei ut ejus, propter Liberum arbitrium, in quo est Velle et Cogitare ejus, et propter datas cognitiones boni et veri, ex quibus libere potest eligere quicquid ejus Vitae temporali et Vitae aeternae conducit. Homo qui haec allata obliquo oculo seu hirquis intuetur, potest ex illis concludere plura quae insaniae sunt, at homo qui illa recto oculo seu pupilla intuetur, potest ex illis concludere plura quae sapientiae sunt; ut hoc fiat, et non illud, necessum fuit praemittere judicia et dogmata de Deo et de Divina Trinitate, et post illa stabilire judicia et dogmata de Fide et Charitate, de Libero Arbitrio, deque Reformatione et Regeneratione, ut et de Imputatione; et quoque de Paenitentia, de Baptismo, deque Sancta Caena, ut mediis.

363 Ut autem hic Articulus fidei, qui est, quod Dominus, Charitas et Fides, unum faciant, sicut Vita, Voluntas et Intellectus in homine, et quod si dividuntur unumquodvis pereat, sicut unio dilapsa in pollinem, ut veritas videatur et agnoscatur, interest ut in hoc ordine expendatur, I. Quod Dominus cum omni Divino suo amore, cum omni Divina sua Sapientia, ita cum omni Divina sua Vita influat apud omnem hominem. II. Proinde cum omni Essentia Fidei et Charitatis, III Sed quod illa recipiantur ab homine secundum ejus formam. IV Quod autem homo qui dividit Dominum, Charitatem et Fidem, non sit Forma recipiens, sed Forma destruens illa.

364. I. Quod Dominus cum omni Divino suo Amore, cum omni Divina sua Sapientia, ita cum omni Divina sua Vita, influat apud omnem hominem In Libro Creationis legitur, quod homo creatus sit Imago Dei, et quod Deus inspiraverit in nares ejus animam vitarum, Gen: Cap I: 27. Cap. II: 7, per quae describitur, quod homo sit Organum vitae, et non vita; Deus enim non potuit creare alium sibi similem, si hoc potuisset, forent totidem dii, quot homines; neque potuit creare vitam, sicut nec creari potest lux, sed potuit creare hominem formam vitae, sicut creavit oculum

formam lucis; nec potuit neque potest Deus dividere suam essentiam, haec enim est una et individua Cum itaque Deus Solus est vita, sequitur indubie, quod Deus ex sua Vita vivificet omnem hominem, et quod homo absque illa vivificatione foret quoad Carnem mera spongia, et quoad ossa merum sceleton, cui non plus vitae inesset quam horologio, quod mobile est ex pendulo et simul pondere aut elatere. Cum res talis est, sequitur etiam, quod Deus influat apud quemcunque hominem cum omni Divina sua Vita, hoc est, cum omni suo Divino Amore et Divina sua Sapientia, haec duo faciunt Divinam Ipsius Vitam, videatur supra n: 39 40; Divinum enim non potest dividi. Quomodo autem Deus cum omni sua Divina Vita influit, percipi potest quodammodo simili idea, qua percipitur quod Sol Mundi cum omni sua essentia, quae sunt calor et lux, influat in omnem arborem, inque omnem fruticem et florem, inque omnem lapidem tam vilem quam nobilem, et quod unumquodvis objectum ex communi hoc influxu hauriat suum pensum, et quod Sol non partiatur lucem suam et calorem suum, et dispenset partem ad hoc et partem ad illud. Simile est cum Sole Caeli, ex quo Divinus amor ut calor procedit, et Divina Sapientia ut lux, haec duo in Mentes humanas influunt, sicut calor et lux Solis Mundi in corpora, et vivificat illas secundum qualitatem formae, quarum unaquaevis ex communi influxu desumit suum necessum His applicabile est hoc, quod Dominus dicit, *Pater vester Solem suum exoriri facit super malos et bonos, et pluviam mittit super justos et injustos,* Matth. V: 45. Est quoque Dominus omnipraesens, et ubi praesens est, ibi cum tota sua Essentia est, et Ipsi impossibile est aliquid ex illa detrahere, et inde dare uni partem et alteri partem, sed dat illam totam, et homini copiam ut parum aut multum assumat; dicit etiam, quod apud illos, qui praecepta Ipsius faciunt, mansionem habeat, tum quod fideles in Ipso sint, et Ipse in illis: verbo omnia sunt plena Deo, et quisque ex plenitudine illa accipit suam portionem Simile est cum omni communi, sicut cum Atmosphaeris et Oceanis; Atmosphaera talis est in minimis, qualis in maximis, haec non dispensat partem sui ad respirationem hominis, adque volatum avis, neque ad vela navis, et ad alas molae, sed unumquodvis

accipit inde suum-demensum, et sibi applicat quantum satis est, simile etiam est sicut cum horreo pleno frumento, ex hoc accipit possessor quotidie suum penu, et horreum non distribuit.

365. II. PROINDE QUOD DOMINUS CUM OMNI ESSENTIA FIDEI ET CHARITATIS APUD OMNEM HOMINEM INFLUAT: hoc sequitur ex Theoremate priori, quoniam Vita Divinae Sapientiae est Essentia fidei, et Vita Divini Amoris est Essentia charitatis, quare cum Dominus praesens est cum illis quae proprie Ipsius sunt, quae sunt Divina Sapientia et Divinus Amor, etiam praesens est cum omnibus veris quae Fidei sunt, et cum omnibus bonis quae Charitatis; per Fidem enim intelligitur omne Verum quod homo a Domino percipit, cogitat, et loquitur, et per Charitatem intelligitur omne bonum, quo a Domino afficitur, et quod inde vult et facit Supra dictum est, quod Divinus Amor, qui procedit a Domino ut Sole, percipiatur ab Angelis ut Calor, et quod Divina Sapientia inde ut Lux; at qui non ultra apparentiam cogitat, potest opinari, quod Calor ille sit nudus Calor, et quod Lux illa sit nuda Lux, quales sunt Calor et Lux procedentes a Sole nostri Mundi; sed Calor et Lux procedentes a Domino ut Sole, in sinu suo continent omnes Infinitates, quae in Domino sunt, Calor omnes Infinitates amoris Ipsius, et Lux omnes Infinitates sapientiae Ipsius, ita quoque in Infinitate omne bonum quod Charitatis est, et omne Verum quod fidei est; causa est, quia ipse ille Sol praesens est ubivis in suo calore et in sua luce, et Sol ille est Circulus proximus ambiens Dominum, emanans ex Divino Ipsius Amore et simul ex Divina Ipsius sapientia, nam ut supra aliquoties dictum est, Dominus est in medio illius Solis. Ex his nunc patet, quod nihil deesse possit, quin homo ex Domino, quia omnipraesens est, possit desumere omne bonum quod charitatis est, et omne Verum quod fidei est. Quod non aliquid ex illis desit, constat ex amore et sapientia Angelorum caeli, quae illis a Domino sunt, quod sint ineffabiles, et naturali homini incomprehensibiles, et quoque multiplicabiles in aeternum. Quod Infinita insint Calori et Luci, quae procedunt a Domino, tametsi appercipiuntur ut simpliciter calor et lux, illustrari potest per varia in Mundo naturali, ut per haec, Sonus vocis et loquelae hominis auditur modo sicut simplex sonus, et tamen Angeli dum

audiunt illum, percipiunt in illo omnes amoris ejus affectiones, et quoque manifestant quae et quales sunt; quod illa intus in sono lateant, homo etiam aliquatenus ex sono loquentis secum potest percipere, sicut num inibi sit contemtus, aut subsannatio, aut odium, tum etiam num inibi sit Charitas, benevolentia, aut laetitia, vel aliae affectiones; similia latent in radiis oculi, dum aspectat aliquem. Illustrari etiam potest per fragrantias ex amplifico Horto, et per fragrantias ex campis extensis floriferis, fragrans Odor ex illis exspiratus consistit ex millibus et myriadibus variis, et usque sentiuntur ut unum: simile est cum multis alus, quae tametsi extrinsecus apparent uniformia, usque intrinsecus sunt multiplicia, sympathiae et antipathiae non aliud sunt, quam exhalationes affectionum ex mentibus, quae afficiunt alterum secundum similitudines, ac aversationi sunt secundum dissimilitudines; haec tametsi innumera sunt, et non sentiuntur aliquo sensu corporis, usque percipiuntur sensu animae ut unum, et secundum illas fiunt omnes conjunctiones et consociationes in Mundo spirituali. Haec allata sunt, ut illustrentur illa, quae supra dicta sunt de Spirituali Luce quae procedit a Domino, quod illi omnia sapientiae, et inde omnia fidei insint, et quod illa Lux sit, ex qua Intellectus videt et percipit analytice rationalia, sicut oculus videt et percipit symmetrice naturalia.

368 III. Quod illa quae influunt a Domino, recipiantur ab homine secundum ejus formam; per formam hic intelligitur status hominis quoad ejus amorem et simul sapientiam, proinde etiam quoad affectiones bonorum charitatis et simul perceptiones veritatum fidei ejus. Quod Deus sit unus, individuus, et idem ab aeterno in aeternum, non idem simplex sed infinitum, et quod omne varium sit a subjecto in quo est, supra ostensum est; quod Forma seu status recipiens inducat variationes, constare potest ex Vita infantum, puerorum, adolescentum, adultorum et senum, eadem Vita, quia eadem anima, unicuique ab infantia ad senectam inest, sed sicut status ejus secundum aetates et accommodationes variatur, ita quoque percipitur vita. Vita Dei in omni plenitudine non modo est apud homines bonos et pios, sed etiam apud homines malos et impios, similiter apud Angelos Caeli, et apud Spiritus In-

ferni; discrimen est, quod mali praestruant viam et occludant januam ne intret Deus in inferiora mentis eorum, boni autem explanent viam et aperiant januam, et quoque invitent Deum, ut intret in inferiora mentis eorum sicut in supremis ejus habitat, et sic formant statum voluntatis ad influxum amoris et charitatis, et statum intellectus ad influxum sapientiae et fidei, proinde ad receptionem Dei; mali autem praestruunt illum influxum per varias concupiscentias carnis, et inquinamenta spiritualia, quae substernunt, ac arcent transitum; sed usque Deus in supremis illorum cum omni Divina sua essentia residet, et dat illis facultatem volendi bonum, ac intelligendi verum, quae facultas cuivis homini est, quae nequaquam illi esset, nisi vita a Deo animae ejus inesset, quod haec facultas etiam malis sit, a pluri experientia scire datum est Quod quisque recipiat vitam a Deo secundum suam formam, illustrari potest per comparationes cum vegetabilibus omnis generis; unaquaevis arbor, unumquodvis arbustum, unumquodvis virgultum, et unumquodvis gramen, recipit influxum caloris et lucis secundum suam formam, ita non modo illa quae boni usus sunt, sed etiam illa quae mali usus sunt; et Sol cum suo calore non mutat formas illorum, sed formae in se mutant ejus effectus; Simile est cum subjectis Regni mineralis, unumquodvis illorum, tam excellens quam vilipensum, recipit influxum secundum formam contextus partium in se, ita diversimode unus lapis et alter, una minera et altera, ac unum metallum et alterum, quaedam ex illis se pulcherrimis coloribus variegant, quaedam transmittunt lucem absque variegatione, et quaedam illam in se confundunt et suffocant. Ex his paucis constare potest, quod sicut Sol Mundi cum suo calore et cum sua luce aeque praesens est in uno objecto sicut in altero, sed quod formae recipientes varient ejus operationes, similiter Dominus ex Sole Caeli, in cujus medio est, cum suo calore, qui in essentia sua est amor, et cum sua luce, quae in essentia sua est sapientia, sed quod forma hominis, quae inducta est per status vitae ejus, variet operationes; consequenter quod Dominus non in causa sit, quod non homo renascatur et salvetur, sed quod ipse homo.

367. IV Quod autem homo, qui dividit Dominum, Charitatem, et Fidem, non sit Forma recipiens, sed

Forma destruens. Qui enim separat Dominum a Charitate et Fide, is separat ab his vitam, qua separata Charitas et Fides vel non sunt, vel sunt abortus; quod Dominus sit ipsa vita, videatur supra, n: 368 Qui agnoscit Dominum, et separat charitatem, is non agnoscit Ipsum nisi labiis; agnitio et confessio ejus est modo frigida, in qua non est fides, caret enim essentia spirituali, nam charitas est essentia fidei. Qui autem facit Charitatem, et non agnoscit Dominum quod sit Deus Caeli et Terrae, unum cum Patre, sicut Ipse docet, non aliam charitatem facit, quam mere naturalem, in qua non est vita aeterna; homo Ecclesiae scit, quod omne bonum quod in se bonum est, sit a Deo, consequenter a Domino, qui est *verus Deus et vita aeterna*, 1 Joh. V: 20, similiter Charitas, quia bonum et Charitas unum sunt. Quod Fides separata a Charitate non sit fides, est quia Fides est Lux vitae hominis, et Charitas est Calor vitae ejus, quare si Charitas separatur a fide, est sicut dum Calor separatur a Luce, inde fit status hominis qualis est status Mundi tempore brumae, quo omnia super Tellure emoriuntur: Charitas et Fides, ut Charitas sit charitas et Fides sit fides, non plus separari possunt, quam Voluntas et Intellectus, quae si separantur, fit Intellectus nihil, et mox etiam Voluntas; quod simile sit cum Charitate et Fide, est quia Charitas residet in Voluntate, et Fides in Intellectu. Charitatem a Fide separare, est sicut separare essentiam a forma; in Erudito Orbe notum est, quod Essentia absque forma et Forma absque essentia non sit aliquid, non enim est Essentiae aliquod quale nisi a Forma, nec est Forma aliquod ens subsistens nisi ab Essentia, proinde non est aliqua praedicatio de utrisque a se invicem separatis; est quoque Charitas essentia fidei, et fides forma Charitatis, prorsus, sicut supra dictum est, quod Bonum sit essentia veri, ac Verum forma boni. Sunt haec duo, videlicet Bonum et Verum, in omnibus et singulis, quae essentialiter existunt, quare charitas quia est boni, et fides quia est veri, possunt illustrari per comparationes cum pluribus in Corpore humano, et cum pluribus super Tellure: Coincidit comparatio cum Respiratione pulmonis et cum motu systolico cordis, non enim plus separari potest charitas a fide, quam potest cor a pulmone, cessante enim pulsu cordis actutum

cessat respiratio pulmonis; ac cessante respiratione pulmonis, fit deliquium omnium sensuum, et quoque privatio motus omnium musculorum, et brevi post cessat etiam cor, et dissipatur omne vitae; coincidit haec comparatio, quoniam Cor correspondet Voluntati et inde quoque Charitati, ac respiratio Pulmonis Intellectui et inde quoque Fidei, nam, ut supra dictum est, Charitas residet in Voluntate, et Fides in Intellectu; nec aliud in Verbo intelligitur per Cor et Spiritum. Separatio Charitatis et Fidei etiam coincidit cum separatione sanguinis et carnis, sanguis enim separatus a carne est cruor et fit sanies, et caro separata a sanguine successive putrescit, et ei innascuntur vermiculi; sanguis etiam in spirituali sensu significat Verum sapientiae et fidei, et Caro bonum amoris et charitatis, quod sanguis illud significet, ostensum est in APOCALYPSI REVELATA, n: 379. et quod Caro illud, n: 832. Charitas et Fides, ut una et altera sit aliquid, non plus separari possunt, quam apud hominem Cibus et Aqua, aut quam Panis et Vinum, Cibus enim et Panis absque aqua et vino assumti modo distendunt ventrem, ac sicut indigestae moles perdunt illum, et fiunt sicut putre Caenum; Aqua et Vinum absque cibo et pane etiam distendunt ventrem, et quoque vasa et poros, quae sic cassa nutritione emaciant corpus usque ad mortem, haec comparatio etiam quadrat, quoniam cibus et panis in spirituali sensu significant bonum amoris et charitatis, et aqua et vinum verum sapientiae et fidei, videatur APOCALYPSIS REVELATA, n: 50 316 778. 932. Charitas conjuncta fidei et Fides vicissim charitati, assimilari potest faciei Virginis formosae ex rubore et candore pulchrae inter se commixtis, quae similitudo etiam coincidit, quoniam Amor et inde Charitas in Mundo spirituali ex igne Solis ibi rubet, ac Veritas et inde Fides ex luce istius Solis candet; quare Charitas separata a fide assimilari potest faciei inflammatae cum pustulis, et Fides separata a charitate assimilari potest faciei pallidae mortui Fides separata a charitate etiam assimilari potest Paralysi unius lateris, quae vocatur Haemiplexia, ex qua, dum invalescit, homo moritur; et quoque assimilari potest Saltui S: Viti seu Guy, qui homini accidit ex ictu tarantulae; huic simile fit rationale, hoc sicut ille saltat cum furore, et credit se tunc vivum,

et tamen non plus potest rationes in unum colligere, et de veris spiritualibus cogitare, quam sicut cubans in lecto oppressus incubo. Haec sufficiunt ad demonstrationem duorum Thematum hujus Capitis, Prioris, *Quod Fides absque charitate non sit Fides, et quod Charitas absque fide non sit Charitas, et quod utraque nisi a Domino non vivat:* et Posterioris, *Quod Dominus, Charitas, et Fides, unum faciant, sicut Vita, Voluntas et Intellectus in homine; et quod si dividuntur, unumquodvis pereat sicut unio dilapsa in pollinem.*

VII.

Quod Dominus sit Charitas et Fides in homine, et quod Homo sit Charitas et Fides in Domino

368 Quod homo Ecclesiae sit in Domino, et Dominus in illo, constat ex his in Verbo, *Jesus dixit*, MANETE IN ME, ET EGO IN VOBIS: *Ego sum Vitis et vos palmites,* QUI MANET IN ME, ET EGO IN ILLO, *hic fert fructum multum*, Joh. XV: 4, 5. *Qui manducat meam Carnem et bibit meum Sanguinem*, IN ME MANET ET EGO IN ILLO, Joh VI: 56. *In die illo cognoscetis, quod Ego in Patre meo, et* VOS IN ME, ET EGO IN ILLO, Joh. XIV: 20 *Quisquis confessus fuerit, quod Jesus sit Filius Dei, Deus in illo manet, et ille in Deo*, 1 Joh. IV: 15. Sed non potest ipse homo in Domino esse, sed Charitas et Fides, quae a Domino apud hominem sunt, ex quibus duabus homo essentialiter est homo. Verum enim vero ut hoc Arcanum in aliqua luce coram intellectu appareat, rimandum est in hac serie. I Quod conjunctio cum Deo sit, per quam homini salus et vita aeterna. II. Quod non dabilis sit conjunctio cum Deo Patre, sed cum Domino, et per Ipsum cum Deo Patre III. Quod Conjunctio cum Domino sit reciproca, quae est quod Dominus sit in homine, et homo in Domino. IV. Quod reciproca haec conjunctio fiat per charitatem et fidem. Quod haec ita sint, patebit a sequente explicatione.

369. I. QUOD CONJUNCTIO CUM DEO SIT, PER QUAM HOMINI SALUS ET VITA AETERNA. Homo creatus est, ut possit conjungi Deo, est enim creatus Indigena Caeli, et quoque Indigena Mundi, et quatenus est indigena Caeli, est ille spiritua-

lis, at quatenus est indigena Mundi, est ille naturalis, et Spiritualis homo potest cogitare de Deo, et percipere talia quae Dei sunt, et quoque potest amare Deum, et affici illis quae a Deo sunt; ex quibus sequitur, quod possit conjungi Deo. Quod homo possit cogitare de Deo, et percipere talia quae Dei sunt, extra omnem dubitationis aleam est, potest enim cogitare de Unitate Dei, de Esse Dei quod est Jehovah, de Immensitate et Aeternitate Dei, de Divino Amore et Divina Sapientia, quae faciunt Essentiam Dei, de Omnipotentia, Omniscientia, et Omnipraesentia Dei; de Domino Salvatore Filio Ipsius, deque Redemptione et Mediatione; tum etiam de Spiritu sancto, et denique de Divina Trinitate; quae omnia sunt Dei, imo sunt Deus, et insuper de Operationibus Dei, quae principaliter sunt Fides et Charitas, praeter plura quae ab illis duabus procedunt Quod homo non modo possit cogitare de Deo, sed etiam amare Deum, constat ex duobus Ipsius Dei Mandatis, quae ita sonant, *Amabis Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et in tota anima tua; hoc est Primum et Magnum Mandatum: secundum simile est illi, amabis proximum tuum sicut teipsum,* Matth. XXII: 37, 38, 39. Deutr. VI: 5. Quod homo possit facere praecepta Dei, et quod hoc sit amare Deum, et amari a Deo, constat ex his, *Jesus dixit, qui habet praecepta mea, et facit illa, ille est qui amat Me, qui vero amat Me, amabitur a Patre meo, et Ego amabo illum, et manifestabo illi Meipsum*, Joh XIV: 21. Praeterea, quid Fides aliud, quam conjunctio cum Deo per vera, quae intellectus et inde cogitationis sunt; et quid Amor nisi conjunctio cum Deo per bona quae voluntatis et inde affectionis sunt. Conjunctio Dei cum homine est Conjunctio spiritualis in naturali, et Conjunctio hominis cum Deo, est conjunctio naturalis a spirituali. Propter hanc Conjunctionem ut finem, Homo creatus est Indigena Caeli, et simul Mundi, ut Indigena Caeli est ille spiritualis, ac ut Indigena Mundi est ille naturalis: si itaque Homo fit Spiritualis rationalis et simul Spiritualis moralis, est ille conjunctus Deo, et per conjunctionem est illi salus et vita aeterna; ast vero si homo est modo naturalis rationalis et quoque naturalis moralis, est quidem conjunctio Dei cum illo, sed non conjunctio illius cum Deo, inde illi est mors

spiritualis, quae in se spectata est vita naturalis absque spirituali; est enim spirituale, in quo vita Dei est, apud illum exstinctum.

370. II. QUOD NON DABILIS SIT CONJUNCTIO CUM DEO PATRE, SED CUM DOMINO ET PER IPSUM CUM DEO PATRE; hoc Scriptura docet, et Ratio videt: Scriptura docet, quod Deus Pater nusquam visus et auditus sit, et quod nec videri et audiri possit, proinde non aliquid ex Se, qualis est in suo Esse et in sua Essentia, apud hominem operari; dicit enim Dominus, *Deum nemo vidit quis, nisi qui est apud Patrem, Ille vidit Patrem*, Joh VI: 46. *Non Patrem quisquam cognoscit, nisi Filius, et cui voluerit Filius revelare*, Matth. XI: 27. *Non vocem Patris audivistis unquam, neque speciem Ipsius vidistis*, Joh. V: 37; causa est, quia Ipse in omnium Primis et Principiis est, ita eminentissime super omnem sphaeram mentis humanae: est enim in Primis et Principiis omnium Sapientiae et omnium Amoris, cum quibus homini nulla conjunctio dabilis est; quare si Ipse accederet ad hominem, aut homo ad Ipsum, homo consumeretur et colliquesceret, sicut lignum in foco magni speculi caustici, aut potius sicut simulachrum conjectum in ipsum Solem; quare dictum est Mosi, qui cupivit videre Deum, *Quod homo non possit videre Ipsum et vivere*, Exod. XXXIII: 20. Quod autem Deus Pater conjungatur per Dominum, constat ex mox allatis, Quod non Pater, sed Unigenitus Filius, qui in sinu Patris est et vidit Patrem, illa quae Dei et a Deo sunt, exposuerit et revelaverit; et insuper ex his, *In die illo cognoscetis, quod Ego in Patre meo, et vos in Me et Ego in vobis*, Joh. XIV: 20. *Ego gloriam, quam dedisti Mihi, dedi illis, ut sint unum, sicut nos unum sumus, Ego in illis, et Tu in Me*, Joh. XVII: 22, 23, 26. *Jesus dixit, Ego sum Via, Veritas, et Vita, nemo venit ad Patrem, nisi per Me:* et tunc Philippus voluit videre Patrem, cui Dominus respondit, *Qui Me videt, etiam Patrem videt, et qui me cognoscit etiam Patrem cognoscit*, Joh. XIV: 6, 7 seq: et alibi, *Qui videt Me, videt Ipsum qui misit Me*, Joh. XII: 45 Ac insuper dicit, *Quod sit Janua, et quod qui per Ipsum ingreditur, salvetur, et quod qui ascendit aliunde, sit fur et latro*, Joh: X: 1, 9. Et quoque dicit, *quod qui*

non manet in Me, ejicietur foras, et sicut palmes arefactus in ignem conjicietur, Joh. XV: 6. Causa est, quia Dominus noster Salvator, est Ipse Jehovah Pater in Forma humana; Jehovah enim descendit, et Homo factus est, ut accedere posset ad hominem, et homo ad Ipsum, et sic fieret conjunctio, et per conjunctionem homini salus et vita aeterna; quando enim Deus factus est Homo, et sic quoque factus Homo Deus, tunc accomodatus ad hominem potuit accedere, et ei conjungi ut Deus Homo et Homo Deus. Sunt tria quae sequuntur ordine, ACCOMMODATIO, APPLICATIO, et CONJUNCTIO; Accommodatio erit, antequam datur Applicatio, atque Accommodatio et simul Applicatio, antequam datur Conjunctio: Accommodatio a parte Dei fuit, quod factus sit Homo, Applicatio a parte Dei est perpetua, quantum homo se applicat vicissim; et sicut hoc fit, etiam fit Conjunctio. Haec tria sequuntur et procedunt in suo ordine, in omnibus et singulis, quae unum fiunt et coexistunt.

371. III. QUOD CONJUNCTIO CUM DOMINO SIT RECIPROCA, QUAE EST QUOD DOMINUS SIT IN HOMINE ET HOMO IN DOMINO. Quod Conjunctio sit reciproca, Scriptura docet, et quoque Ratio videt: Dominus de sua Conjunctione cum suo Patre, docet quod sit reciproca, nam dicit ad Philippum, *Nonne credis, quod Ego in Patre et Pater in Me sit, credite Mihi, quod Ego in Patre, et Pater in Me sit*, Joh XIV: 10, 11. *Ut cognoscatis et credatis, quod Pater in Me sit et Ego in Patre*, Joh. X: 38 *Jesus dixit, Pater venit hora, glorifica Filium tuum, ut etiam Filius tuus glorificet Te*, Joh. XVII: 1. *Pater omnia Mea Tua sunt, et omnia Tua Mea*, Joh XVII: 10 Simile dicit Dominus de Conjunctione sua cum homine, videlicet quod sit reciproca, dicit enim, *Manete in Me et Ego in vobis; qui* MANET IN ME ET EGO IN ILLO, *is fert fructum multum*, Joh XV: 4, 5. *Qui manducat meam Carnem et bibit meum Sanguinem*, IN ME MANET ET EGO IN ILLO, Joh. VI: 56. *In die illo cognoscetis, quod Ego in Patre meo*, ET VOS IN ME ET EGO IN VOBIS, Joh. XIV: 20. *Qui mandata Christi facit, in* IPSO MANET ET IPSE IN ILLO, 1 Joh. III: 24. Cap IV: 13. *Quisquis confessus fuerit, quod Christus sit Filius Dei*, DEUS IN ILLO MANET ET ILLE IN DEO,

1 Joh IV: 15. *Qui audit vocem meam, et aperit januam, ad illum ingrediar, et* CAENABO CUM ILLO, ET ILLE MECUM, Apoc. III: 20. Ex perspicuis his effatis evidens est, quod Conjunctio Domini et hominis sit reciproca, et quia est reciproca, sequitur omnino, quod homo se conjungere debeat cum Domino, ut Dominus se conjungat cum illo, et quod alioquin non fiat conjunctio, sed recessio et inde separatio, verum haec non a parte Domini, sed a parte hominis. Ut reciproca haec conjunctio sit, data est homini Libera Electio, ex qua potest ingredi viam ad caelum, aut viam ad Infernum; ex hoc Libero dato homini profluit ejus reciprocum, quod possit se conjungere cum Domino, et quod possit se conjungere cum diabolo, sed Libertas illa, qualis est, et propter quam causam data est homini, in sequentibus, ubi de Libero Arbitrio, de Paenitentia, de Reformatione et Regeneratione, deque Imputatione, transigendum est, illustrabitur. Dolendum est, quod Conjunctio reciproca Domini et hominis, tametsi in Verbo tam clare exstat, usque in Ecclesia Christiana ignota sit; quod ignota sit, est propter Hypothetica de Fide et de Libero Arbitrio; Hypothetica de Fide sunt, Quod Fides donetur praeter quod homo ad illam capessendam quidquam conferat, neque ad illam recipiendam se accommodet et applicet plus quam truncus: Hypothetica de Libero Arbitrio sunt, quod homini ne quidem granum Liberi arbitrii in spiritualibus sit. Sed ne Conjunctio reciproca Domini et hominis, ex qua salus generis humani pendet, diutius lateat ignota, ipsa necessitas injungit, ut detegatur, quod non melius fieri potest, quam per Exempla, quia haec illustrant Sunt duae Reciprocationes, per quas fit Conjunctio, una est ALTERNA, et altera est MUTUA, ALTERNA reciprocatio, per quam conjunctio fit, illustrari potest per animationes pulmonis, homo attrahit aërem, et per id dilatat Thoracem, et mox attractum aërem remittit, et per id comprimit Thoracem; attractio illa et inde dilatatio fit media incumbentia aëris secundum columnam suam, at remissio illa et inde compressio, fit mediis costis ex vi musculorum; talis reciproca conjunctio est aëris et pulmonis, ex qua pendet vita sensuum et motuum totius corporis; nam cessante respiratione fit duorum illorum deliquium. Conjunctio reciproca, quae fit per alterna, illustrari etiam potest per con-

junctionem cordis cum pulmone et pulmonis cum corde, cor e dextro suo thalamo infundit sanguinem in pulmonem, et pulmo refundit illum in sinistrum thalamum cordis, ita fit haec conjunctio reciproca, ex qua vita totius corporis prorsus pendet. Similis Conjunctio est sanguinis cum corde, et vicissim, sanguis totius corporis per venas influit in cor, et e corde per arterias effluit in totum corpus, actio et reactio faciunt hanc conjunctionem. Similis actio et reactio, per quam perstat conjunctio, est inter embryonem et uterum matris. Sed talis conjunctio reciproca non est Domini et hominis, sed est conjunctio mutua, quae non fit per actus et reactus, sed per cooperationes, Dominus enim agit, et homo recipit actionem a Domino, et operatur sicut a se, imo ex se a Domino; haec operatio hominis a Domino imputatur ei ut ejus, quoniam a Domino in Libero arbitrio jugiter tenetur; Liberum arbitrium inde resultans est, quod possit velle et quod possit cogitare a Domino, hoc est, ex Verbo, et quoque quod possit velle et cogitare ex diabolo, hoc est, contra Dominum et Verbum, hoc Liberum dat Dominus homini, ut possit reciproce se conjungere, et per conjunctionem vita et beatitudine aeterna donari, nam haec absque reciproca conjunctione non dabilis est. Reciproca haec Conjunctio, quae est mutua, etiam illustrari potest per varia in homine et in Mundo, talis conjunctio est animae et corporis apud unumquemvis hominem, talis conjunctio est voluntatis et actionis, et talis est cogitationis et loquelae; et talis est duorum oculorum inter se, et duarum aurium inter se, et duarum narium inter se; quod conjunctio duorum oculorum inter se sit suo modo reciproca, patet a Nervo optico, in quo fibrae ex utroque Cerebro complicantur inter se, et sic complicatae tendunt ad utrumque oculum; simile est cum auribus et naribus. Similis conjunctio reciproca mutua est Lucis et Oculi, Soni et Auris, Odoris et Naris, Gustus et Linguae, ac Tactus et Corporis, oculus enim est in luce et lux in oculo, sonus est in aure, et auris in sono, odor est in nare et naris est in odore, gustus est in lingua et lingua in gustu, ac tactus est in corpore et corpus in tactu. Conjunctio haec reciproca comparari etiam potest cum conjunctione Equi et Currus, Bovis et Aratri, Rotae et Machinae, Veli et Venti, Tibiae et Aëris; in summa, talis conjunctio reciproca est Finis

et Causae, et talis est Causae et Effectus; sed haec et illa singulatim exponere, non vacat, quia est plurium membranarum opus.

372. IV QUOD HAEC RECIPROCA CONJUNCTIO DOMINI ET HOMINIS SIT PER CHARITATEM ET FIDEM. Hodie scitur, quod Ecclesia faciat Corpus Christi, et quod unusquisque, in quo Ecclesia est, sit in aliquo Membro istius Corporis, secundum Paulum, Ephes. I. 23 1 Cor: XII: 27. Rom: XII: 4, 5. Sed quid Corpus Christi, nisi Divinum Bonum et Divinum Verum, hoc intelligitur per Domini verba apud Johannem, *Qui manducat meam Carnem et bibit meum Sanguinem, in Me manet et Ego in illo*, Cap: VI: 56, per Carnem Domini ut et per Panem, intelligitur Divinum Bonum, et per Sanguinem Ipsius ut et per Vinum, intelligitur Divinum Verum, quod haec intelligantur, videbitur in Capite de SANCTA CAENA; inde sequitur, quod quantum homo in Bonis charitatis et in Veris fidei est, tantum sit in Domino et Dominus in illo; conjunctio enim cum Domino est Conjunctio spiritualis, et conjunctio spiritualis unice fit per Charitatem et Fidem. Quod Conjunctio Domini et Ecclesiae, et inde Boni et Veri, sit in omnibus et singulis Verbi, in Capite de SCRIPTURA SACRA n: 248 ad 253, ostensum est; et quia Charitas est Bonum, et Fides est Verum, est ubivis in Verbo Conjunctio charitatis et fidei. Ex his nunc sequitur, QUOD DOMINUS SIT CHARITAS ET FIDES IN HOMINE, ET QUOD HOMO SIT CHARITAS ET FIDES IN DOMINO; est enim Dominus Charitas et Fides spiritualis in Charitate et Fide naturali hominis, et Homo est Charitas et fides naturalis a spirituali Domini, quae conjunctae faciunt Charitatem et Fidem spiritualem naturalem.

VIII.

Quod Charitas et Fides simul sint in Operibus bonis

373 In omni Opere quod procedit ab homine, est homo totus quantus qualis est quoad animum seu qualis essentialiter est; per animum intelligitur ejus amoris affectio et inde cogitatio, hae formant ejus naturam, in genere ejus Vitam; si opera ita intuemur, sunt illa sicut specula hominis: hoc illustrari

potest per simile apud bestias et feras, bestia est bestia, ac fera est fera, in omni suo actu, lupus est lupus in omni suo, tigris est tigris in omni suo, vulpis est vulpis in omni suo, et leo est leo in omni suo, pariter ovis et haedus in omnibus suis; similiter homo, sed hic talis est, qualis est in Interno suo homine, si in hoc est sicut lupus aut sicut vulpis, est omne ejus opus interius lupinum et vulpinum, vicissim si est sicut ovis aut agnus; sed quod talis sit in omni suo opere, non patet in externo ejus homine, quia hic versatilis est circum Internum, sed usque intus in hoc latet; dicit Dominus, *Bonus homo ex bono thesauro cordis sui profert bonum, et pravus homo ex pravo thesauro cordis sui profert pravum*, Luc. VI: 45. tum etiam, *Omnis Arbor ex proprio fructu cognoscitur, non ex spinis colligunt ficus, neque ex rubo vindemiant uvam*, Luc: VI: 44. Quod homo talis sit in omnibus et singulis quae procedunt ab ipso, qualis est in Interno suo homine, hoc ad vivum se apud illum manifestat post mortem, quoniam ille tunc vivit Internus homo, et non amplius Externus. Quod bonum sit in homine, et quod omne opus quod procedit ex illo, sit bonum, quando Dominus, Charitas et Fides in Interno ejus homine resident, in hac serie demonstrabitur I Quod Charitas sit bene velle, et quod bona Opera sint ex bene velle bene facere. II Quod Charitas et Fides sint modo res mentales et caducae, nisi, dum fieri potest, determinentur in Opera, et in illis coexistant. III. Quod sola Charitas non producat bona opera, et minus adhuc sola Fides, sed quod Charitas et Fides simul. Sed de his singulatim

374 I Quod Charitas sit bene velle, et quod bona Opera sint bene facere ex bene velle. Charitas et Opera inter se distincta sunt, sicut Voluntas et Actio, ac sicut Mentis affectio et Corporis operatio, proinde etiam sicut Internus homo et Externus, et hi inter se sunt sicut Causa et Effectus, quoniam omnium causae formantur in Interno homine, et omnes effectus fiunt inde in Externo, quapropter Charitas, quia est Interni hominis, est bene velle, et Opera, quia sunt Externi hominis, sunt benefacere ex bene velle. Sed usque infinita diversitas est inter unius bene velle et alterius, omne enim id creditur aut apparet profluere ex bene velle seu benevolentia,

quod ab aliquo ad alterius favorem; sed usque non scitur, num benefacta sunt ex charitate, minus ex qua charitate, genuina vel spuria; infinita illa diversitas inter bene velle unius et alterius, trahit originem a Fine, Intentione, et inde Proposito, haec intus in Voluntate bene agendi latent, qualitas cujusvis voluntatis inde est; ac voluntas quaerit media et modos perveniendi ad fines suos, qui sunt effectus, in Intellectu, et inibi se mittit in lucem, ut non modo videat rationes, sed etiam ansas quando et quomodo se determinatura est in actus, et sic productura suos effectus, qui sunt opera, et simul in Intellectu se mittit in potentiam agendi; ex quibus sequitur, quod Opera sint essentialiter Voluntatis, formaliter Intellectus, et actualiter Corporis, ita Charitas descendit in bona Opera. Haec illustrari possunt per comparationem cum arbore, ipse Homo quoad omnia ejus est sicut Arbor, in hujus semine latet tanquam finis, intentio et propositum producendi fructus, in his Semen correspondet Voluntati apud hominem, in qua tria illa sunt, ut dictum est; deinde Semen ex interioribus suis pullulat e terra, et induit se ramis, frondibus et foliis, et sic parat sibi media ad fines, qui sunt fructus, in his correspondet Arbor Intellectui apud hominem; et denique dum tempus instat, et datur copia determinationis, efflorescit, et producit fructus, in his correspondet Arbor bonis Operibus apud hominem; quae quod sint essentialiter seminis, formaliter frondium et foliorum, et actualiter ligni arboris, patet. Hoc etiam illustrari potest per comparationem cum Templo; Homo est Templum Dei secundum Paulum, 1 Cor: III: 16, 17. 2 Cor. VI: 16. Ephes. II: 21, 22; finis, intentio et propositum sunt homini, ut Templo Dei, salus et vita aeterna, in his correspondentia est cum voluntate, in qua tria illa sunt; postea haurit doctrinalia fidei et charitatis ex parentibus, magistris et praedicatoribus, et cum sui judicii fit, ex Verbo et ex Libris dogmaticis, quae omnia sunt media ad finem, in his correspondentia est cum Intellectu; denique fit determinatio in usus secundum doctrinalia ut media, quae fit per actus corporis, qui vocantur bona opera, ita Finis per Causas medias producit Effectus, qui essentialiter sunt finis, formaliter doctrinalium Ecclesiae, et actualiter usuum: ita fit homo Templum Dei.

375. II QUOD CHARITAS ET FIDES SINT MODO RES MENTALES ET CADUCAE, NISI, DUM FIERI POTEST, DETERMINENTUR IN OPERA, ET IN ILLIS COEXISTANT. Estne homini Caput et Corpus, et conjunctio illorum per Cervicem, estne in Capite Mens quae vult et cogitat, et in Corpore potentia, quae facit et exsequitur; si itaque homo solum bene vellet, seu cogitaret ex Charitate, et non benefaceret, et ageret usus inde, foretne homo sicut solum Caput et sic sicut sola Mens, quae sola absque corpore non subsistere possunt, quis inde non videt, quod Charitas et Fides non sint charitas et fides, dum solum in capite et ejus mente sunt, et non in corpore; sunt enim tunc sicut aves volantes in aëre absque aliqua sede super terra; et quoque sicut aves impraegnatae ovis absque nidis, ex quibus ova elaberentur in aërem, aut super ramusculum alicujus arboris, ac deciderent in terram, et cassarentur Non datur aliquid in Mente, cui non correspondet aliquid in corpore, et hoc quod correspondet, vocari potest illius corporatura, quare Charitas et Fides dum solum in mente sunt, non sunt incorporatae homini, et tunc assimilari possunt homini aëreo, qui dicitur Larva, qualis a veteribus picta est Fama cum lauru circum caput, et cornucopia in manu; qui quia tales Larvae sunt, et usque possunt cogitare, non possunt non exagitari ex phantasiis, quod etiam fit per ratiocinia ex variis sophisticis, vix aliter quam cannae palustres ex Vento, sub quibus in fundo jacent conchae, et in superficie coaxant ranae; quis non videre potest quod talia fiant, dum modo sciunt aliqua ex Verbo de Charitate et Fide, et non faciunt illa; dicit etiam Dominus, OMNIS QUI AUDIT VERBA MEA, ET FACIT ILLA, *comparabo viro prudenti, qui aedificavit domum suam super petra*; *at* OMNIS AUDIENS VERBA MEA ET NON FACIENS ILLA, *comparabitur viro stulto, qui aedificavit domum suam super arena, aut super humo absque fundamento*, Matth: VII: 24, 26. Luc. VI: 47, 48, 49 Charitas et Fides cum illarum ideis factitiis, dum homo non operatur illas, comparari etiam possunt cum papilionibus in aëre, quos ad visos passer advolat et deglutit; dicit etiam Dominus, *Exivit seminans ad seminandum, et alia ceciderunt super viam duram, et venerunt Aves et comederunt ea*, Matth XIII: 3, 4.

376 Quod Charitas et Fides nihil conducant homini, dum solum in ejus corporis haemisphaerio, hoc est, in ejus Capite, haerent, et non firmata sunt in operibus, constat ex mille locis in Verbo, e quibus solum haec afferam, *Omnis Arbor, quae non* FACIT FRUCTUM BONUM, *exscinditur et in ignem conjicitur*, Matth: VII: 19, 20, 21 *Ille qui in terram bonam seminatus est, hic est qui Verbum audit et attendit, et* FRUCTUM FERT ET FACIT: *cum haec dixit Jesus, exclamabat, dicens, qui habet aures ad audiendum, audiat*, Matth: XIII: [3] ad 9, 23 *Jesus dixit, Mater mea, et fratres mei hi sunt, qui audiunt Verbum Dei et* FACIUNT ILLUD, Luc: VIII: 21 *Scimus quod peccatores Deus non audiat, sed si quis Deum colit, et* VOLUNTATEM EJUS FACIT, HUNC AUDIT, Joh IX: 31. *Si haec scitis, beati estis si* FECERITIS ILLA, Joh: XIII: 17. *Qui habet praecepta mea, et* FACIT ILLA, *is est qui amat Me, et Ego amabo illum, et manifestabo illi Me Ipsum, et ad illum veniam, et mansionem apud illum faciam*, Joh XIV: 15 ad 21. [23] *In hoc glorificatus est Pater meus, ut* FRUCTUM MULTUM FERATIS, Joh XV: 8, 16 *Non auditores Legis justificantur a Deo, sed factores Legis*, Rom II: 13 Jac. I: 22 *Deus in die irae et justi judicii, reddet unicuique* SECUNDUM OPERA EJUS, Rom II: 5, 6. *Omnes nos manifestari oportet coram Tribunali Christi, ut reportet quilibet ea,* QUAE PER CORPUS PROUT ILLA FECIT, *sive bonum sive malum*, 2 Cor. V: 10 *Venturus est Filius hominis in gloria Patris sui, et tunc* REDDET UNICUIQUE SECUNDUM FACTA EJUS, Matth. XVI: 27. *Audivi vocem e Caelo dicentem, beati mortui, qui in Domino moriuntur a nunc; dicit Spiritus, ut requiescant ex laboribus suis*, OPERA ILLORUM SEQUUNTUR CUM ILLIS, Apoc XIV: 13 *Liber apertus est qui est vitae, et judicati sunt mortui juxta ea quae scripta in libro*, OMNIS SECUNDUM OPERA ILLORUM, Apoc. XX: 12, 13. *Ecce venio cito, et merces mea Mecum, ut dem unicuique* SECUNDUM OPUS EJUS, Apoc XXII: 12 *Jehovah, cujus oculi aperti sunt super omnes vias hominum, ad dandum cuivis secundum vias ejus, et* SECUNDUM FRUCTUM OPERUM EJUS, Jerem. XXXII: 19. *Visitabo secundum vias ejus, et* OPERA EJUS RETRIBUAM ILLI, Hosch IV: 9. *Jehovah juxta vias nostras, et* JUXTA OPERA

NOSTRA FACIT NOBISCUM, Sach. I: 6 praeter in millenis aliis locis Ex his constare potest, quod Charitas et Fides non sint charitas et fides priusquam in Operibus sunt, et quod si modo supra Opera sunt in Expanso, seu in Mente, sint sicut imagines Tabernaculi aut Templi in aëre, quae non sunt nisi Meteora, et disparantur a seipsis. et quod sint sicut Picturae super charta, quas blattae consumunt: ut et quod sint sicut Habitacula super Tecto, ubi non cubile, et non in domo Ex his nunc videri potest, quod Charitas et Fides sint res caducae, dum solum sunt mentales, nisi, dum fieri potest, determinentur in Opera, et in illis coexistant.

377 III QUOD SOLA CHARITAS NON PRODUCAT BONA OPERA, MINUS ADHUC SOLA FIDES, SED QUOD CHARITAS ET FIDES SIMUL; causa est quia Charitas absque fide non est charitas, neque Fides absque charitate est fides, ut supra n. 355 ad 358, ostensum est, quare solitaria Charitas non datur, nec solitaria Fides, inde nec dici potest, quod Charitas per se aliqua bona opera producat, nec quod Fides per se; hoc simile est, quemadmodum cum Voluntate et Intellectu, solitaria Voluntas non datur, quare nec aliquid producit, neque solitarius Intellectus datur, nec aliquid producit, sed omnis productio fit ab utroque simul, et fit ab Intellectu ex Voluntate; quod hoc simile sit, est quia Voluntas est habitaculum charitatis, ac Intellectus est habitaculum fidei: dicitur, quod adhuc minus sola Fides, est quia Fides est Veritas, et ejus operatio est facere Veritates, et hae illuminant charitatem et ejus exercitia, quod illuminent, docet Dominus, dicendo, QUI FACIT VERITATEM, VENIT AD LUCEM, *ut manifestentur ejus Opera, quoniam in Deo facta sunt*, Joh III: 21, quare dum homo facit bona opera secundum veritates, facit illa in luce, hoc est, intelligenter et sapienter Conjunctio Charitatis et Fidei est sicut conjugium mariti et uxoris, ex marito ut patre et ex uxore ut matre nascuntur omnes proles naturales, similiter ex Charitate ut patre et ex fide ut matre nascuntur omnes proles spirituales, quae sunt cognitiones boni et veri; ex his cognoscitur generatio familiarum spiritualium; etiam in Verbo in spirituali sensu per Maritum et Patrem significatur Bonum Charitatis, ac per Uxorem et Matrem Verum fidei; ex his etiam patet, quod non sola

Charitas nec sola Fides producere possit bona opera, sicut non solus maritus nec sola Uxor aliquas proles. Veritates fidei non modo illuminant charitatem, sed etiam qualificant illam, ac insuper nutriunt illam, quare homo qui charitatem habet et non veritates fidei, est sicut ambulans in Horto tempore noctis, et arripit fructus ex arboribus, et nescit num sint boni usus aut mali usus Quoniam veritates fidei non modo charitatem illuminant, sed etiam hanc qualificant, ut dictum est, sequitur quod charitas absque veritatibus fidei sit sicut fructus absque succo, sicut torrida ficus, ac sicut uva postquam ex illa vinum est expressum: quoniam veritates nutriunt fidem, ut quoque dictum est, sequitur, quod si charitas est absque veritatibus fidei, non alia ei nutritio sit, quam est homini ex esu panis adusti et simul potu aquae immundae ex quodam stagno.

IX.

Quod sit Fides vera, Fides spuria, et Fides hypocritica.

378 Ecclesia Christiana ab incunabulis suis incepit a schismatibus et haeresibus infestari ac discindi, et successu temporis lacerari et dilaniari, vix aliter quam sicut legitur de homine, qui descendit a Hierosolyma Jerichuntem, a latronibus circumdatus est, qui postquam exuerunt illum, et plagas inflixerunt, reliquerunt illum semimortuum, Luc X: 30. unde factum est sicut legitur de Ecclesia illa apud Danielem, *Tandem super avem abominationum desolatio, et usque ad consummationem et decisum, stillabit super devastationem,* Cap IX: 27. et secundum haec a Domino, *Tunc veniet finis, cum videritis abominationem desolationis praedictam a Daniele Propheta,* Matth XXIV: 14, 15 Sors ejus comparari potest cum Navi mercibus maximi pretii onusta, quae a portu dum exivit, illico agitata est procellis, et post paulo in mari facta naufraga subsedit, et tunc merces ejus partim corruptae ab aquis, et partim distractae a piscibus. Quod Ecclesia Christiana ab Infantia sua ita vexata et discissa fuerit, constat ex Historia Ecclesiastica, ut quod ipso tempore Apostolorum a SIMONE, qui fuit gente Samaritanus, et arte Magus, de quo in act Apost. Cap. VIII:

9. seq et quoque ab HYMENAEO et PHILETO, qui memorantur a Paulo in Epist ad Timotheum; ut et a NICOLAO, a quo Nicolaitae ita dicti, qui nominantur Apoc II: 6. et Actor. VI: 5. praeter a CERINTHO Post Apostolorum tempora insurrexerunt plures alii, ut MARCIONITAE, NOETIANI, VALENTINIANI, ENCRATITAE, CATAPHRYGES, QUARTODECIMANI, ALOGIANI, CATHARI, ORIGENISTAE seu ADAMANTINI, SABELLIANI, SAMOSATENI, MANICHAEI, MELETIANI, et demum ARIANI. Post horum tempora etiam phalanges Haeresiarcharum Ecclesiam invaserunt, ut DONATISTAE, PHOTINIANI, ACATIANI seu SEMIARIANI, EUNOMIANI, MACEDONIANI, NESTORIANI, PRAEDESTINATIANI, PAPAEI, ZWINGLIANI, ANABAPTISTAE, SWENCKFELDIANI, SYNERGISTAE, SOCINIANI, ANTITRINITARII, QUAQUERI, HERRENHUTERI, praeter alias plures, et tandem his praevaluerunt, LUTHERUS, MELANCHTHON, et CALVINUS, quorum dogmata hodie regnant Causae tot discidiorum et seditionum in Ecclesia sunt principaliter tres; PRIMA, quod Divina Trinitas non intellecta sit: SECUNDA, quod non aliqua justa cognitio Domini fuerit: TERTIA, quod Passio crucis pro ipsa Redemptione assumta sit; dum haec Tria ignorantur, quae tamen sunt ipsa Essentialia Fidei, ex qua Ecclesia est et nominatur Ecclesia, non potest aliter, quam quod omnia ejus in sinistrum et diversum traherentur, et tandem in oppositum, et cum ibi est, usque credere quod sit in vera Fide in Deum, et in Fide omnium Veritatum Dei: cum his simile est sicut cum illis, qui velant oculos peniculamento, et sic in phantasia sua gradiuntur recta via, et tamen gressus post gressus obliquant, et flectunt tandem in oppositum, ubi caverna, in quam cadunt. Sed homo Ecclesiae non aliter potest ab erratico suo reduci in viam veri, quam per quod sciat, quid Fides vera, quid Fides spuria, et quid Fides hypocritica, quare demonstrabitur I Quod Fides vera sit unica, et quod sit in Dominum Deum Salvatorem Jesum Christum, et quod sit apud illos qui credunt Ipsum esse Filium Dei, Deum Caeli et Terrae, ac unum cum Patre. II Quod Fides spuria sit omnis Fides, quae recedit a vera, quae est unica, et quod sit apud illos, qui aliunde ascendunt, et Dominum non ut Deum, sed solummodo ut Hominem spectant. III. Quod Fides hypocritica sit nulla fides.

379. I. Quod Fides vera sit unica, et quod sit in Dominum Deum Salvatorem Jesum Christum, et quod sit apud illos, qui credunt Ipsum esse Filium Dei, Deum Caeli et Terrae, ac unum cum Patre. Quod Fides vera sit unica, est quia fides est veritas, ac veritas non potest confringi et dissecari, ut pars ejus vergat ad sinistrum et pars ad dextrum, et maneat sua veritas: Fides in communi sensu constat ex innumeris veritatibus, est enim complexus illarum, sed innumerae illae faciunt sicut unum Corpus, et in illo Corpore sunt Veritates, quae faciunt membra ejus, quaedam faciunt membra quae pendent a pectore, ut brachia et manus, quaedam quae pendent a lumbis, ut pedes et plantae; veritates autem interiores faciunt Caput, et veritates quae proxime inde procedunt, faciunt Sensoria quae in facie sunt, quod Veritates interiores faciant Caput, est quia dum nominatur Interius, intelligitur etiam Superius, nam in Mundo spirituali omnia interiora sunt etiam superiora, ita est cum tribus Caelis ibi; hujus Corporis et omnium ejus membrorum Anima et Vita, est Dominus Deus Salvator, inde est, quod Ecclesia a Paulo vocata sit Corpus Christi, et quod homines Ecclesiae secundum status charitatis et fidei apud illos faciant membra ejus, quod Fides vera sit unica, etiam docet Paulus ita, *Est unum Corpus et unus Spiritus, unus Dominus,* Una Fides, *unum Baptisma, unus Deus; dedit opus ministerii in aedificationem* Corporis Christi, *usque dum perveniamus omnes in* Unitatem Fidei, *et cognitionis Filii Dei, et virum perfectum in mensuram aetatis plenitudinis Christi*, ad Ephes. IV: 4. 5. 6. 12. 13. Quod Fides vera, quae est unica, sit in Dominum Deum Salvatorem Jesum Christum, supra n: 337. 338. 339, plene ostensum est. Quod autem Fides vera sit apud illos qui credunt Dominum esse Filium Dei, causa est, quia illi etiam credunt quod sit Deus, et fides non est fides nisi in Deum; quod hoc fidei sit primarium omnium veritatum quae ingrediuntur Fidem, et formant illam, constat ex Domini Verbis ad Petrum, cum dixit, Tu es Christus Filius Dei viventis; *beatus es Simon, tibi dico, super hac Petra aedificabo Ecclesiam meam, et portae Inferni nan praevalebunt illi*, Matth. XVI: 16. 17 [. 18]; per Petram hic, ut alibi in Verbo, intelligitur Domi-

nus quoad Divinum Verum, et quoque Divinum Verum a Domino; quod hoc Verum sit Primarium, et sicut diadema super capite, et sicut sceptrum in manu Corporis Christi, constat ex verbis Domini, quod super illam Petram aedificaturus sit Ecclesiam suam, et quod portae Inferni non praevaliturae sint illi: quod hoc fidei tale sit, constat etiam ex his apud Johannem, *Quisquis confessus fuerit, quod Jesus sit Filius Dei, Deus in eo manet, et ille in Deo*, [I] Epist IV: 15. Praeter hoc Characteristicon quod sint in vera fide quae unica, est etiam alterum, quod credant Dominum esse Deum Caeli et Terrae, hoc sequitur ex priori, quod sit Filius Dei, et ex his, *Quod in Ipso sit omnis plenitudo Divinitatis*, Coloss. II: 9. *Quod sit Deus Caeli et Terrae*, Matth. XXVIII: 18. *Quod omnia Patris Ipsius sint*, Joh. III: 36 Cap XVI: 15 Tertium indicium, quod illi qui credunt in Dominum, sint interius in fide in Ipsum, ita in vera fide quae unica, credant quod Dominus sit unum cum Deo Patre, quod unus sit cum Deo Patre, et quod sit ipse Pater in Humano, plene ostensum est in Capite de Domino et Redemptione, et evidenter constat ab Ipsius Domini verbis, *Quod Pater et Ipse unum sint*, Joh. X: 30. *Quod Pater in Ipso et Ipse in Patre sit*, Joh X: 38. Cap. XIV: 10. 11 *Quod dixerit ad Discipulos, quod a nunc viderint et cognoverint Patrem*, et quod aspexerit Philippum, et dixerit, *quod nunc videat et cognoscat Patrem*, Joh XIV: 7 seq Quod haec Tria sint Testimonia Characteristica, quod sint in fide in Dominum, ita in vera fide quae est unica, est quia non omnes illi qui adeunt Dominum, in fide in Ipsum sunt, vera enim fides est interna et simul externa, illi apud quos tres illae pretiositates fidei sunt, tam in internis illius fidei quam in externis ejus sunt, ita est illa non modo thesaurus in corde illorum, sed etiam cimelium in ore illorum; aliter apud illos, qui non agnoscunt Ipsum Deum Caeli et Terrae, et non Unum cum Patre, hi interius etiam spectant ad alios Deos, quibus est similis potestas, sed quod haec exercenda sit a Filio, aut sicut Vicario, aut sicut qui propter Redemptionem meruit regnare super illos quos redemit; sed hi veram fidem diffringunt per divisionem unitatis Dei, qua diffracta non amplius est fides, sed modo larva

fidei, quae naturaliter visa apparet sicut aliqua imago ejus, sed spiritualiter visa fit chimaera: quis potest negare, quin vera fides sit in unum Deum, qui est Deus Caeli et Terrae, consequenter in Deum Patrem in forma humana, ita in Dominum Illi tres Characteres, Testes, et Indices, quod fides in Dominum sit ipsa fides, sunt sicut Lapides lydii, per quos cognoscitur aurum et argentum: et sunt sicut lapides aut manus in viis, qui monstrant viam ad Templum, ubi unus et verus Deus colitur: et sunt sicut lampades super petris in mari, ex quibus navigantes in noctibus sciunt ubi sunt, et quo vento dirigent naves; Primus Character fidei, qui est, quod Dominus sit Filius Dei viventis, est sicut Stella matutina omnibus, qui intrant in Ipsius Ecclesiam.

380. II. Quod Fides spuria sit omnis fides, quae recedit a vera quae est unica, et quod sit apud illos, qui aliunde ascendunt, et Dominum non ut Deum sed solummodo ut hominem spectant Quod Fides spuria sit omnis fides, quae a vera quae est unica, recedit, ex se patet, nam dum unica est verum, sequitur quod id quod recedit, non sit verum; omne bonum et verum Ecclesiae propagantur a Conjugio Domini et Ecclesiae, ita omne id quod essentialiter est charitas, et essentialiter fides, est ex illo conjugio, at vero quicquid duarum illarum non ex illo est, non est ex toro legitimo, sed illegitimo, ita vel ex toro seu conjugio polygamico, vel ex adulterio; ex polygamico est omnis fides, quae agnoscit Dominum, et adoptat falsa haeresium; et fides ex adulterio est, qui agnoscit tres Dominos unius Ecclesiae, est enim vel sicut faemina meretrix, aut sicut mulier nupta uni viro, et locat noctes duobus aliis, et dum cubat cum illis, vocat quemlibet suum virum; inde est, quod fides illarum dicantur spuriae; hos Dominus multis in locis vocat adulteros, et quoque hos intelligit per fures et latrones apud Johannem, *Amen dico vobis, qui non ingreditur per Januam in Ovile*, sed ascendit aliunde, *is est fur et latro: Ego sum Janua, per Me si quis introiverit, salvabitur*, Cap X: 1. 9; ingredi in Ovile est in Ecclesiam, et quoque est ingredi in Caelum; quod etiam sit in Caelum, est quia unum faciunt, et non aliud facit Caelum quam Ecclesia ibi, quapropter quemadmodum Domi-

nus est Sponsus et Maritus Ecclesiae, ita quoque est Sponsus et Maritus Caeli Explorari et cognosci potest, num Fides sit proles legitima, vel num proles spuria, ex tribus illius indiciis, de quibus supra, quae sunt, Agnitio Domini pro Filio Dei, agnitio Ipsius pro Deo Caeli et Terrae, et agnitio quod unus sit cum Patre, quantum itaque Fides aliqua recedit ab his essentialibus suis, tantum est spuria Fides spuria et simul adultera est apud illos, qui Dominum non ut Deum, sed solummodo ut hominem spectant: Quod ita sit, manifeste patet a binis nefandis Haeresibus, Ariana et sociniana, quae in Ecclesia Christiana anathematizatae et ex illa excommunicatae sunt; et hoc ideo quia Divinitatem Domini negant, et aliunde ascendunt: sed vereor, quod abominationes illae in communi spiritu hominum Ecclesiae hodie lateant occultatae. Hoc mirabile est, quod quo quis credit se eruditione et judicio praestantiorem aliis, eo pronius arripiat et approprìet sibi ideas de Domino, quod sit Homo et non Deus, et quod quia est Homo, non possit esse Deus, et qui illas ideas sibi appropriat, is in sodalitium Arianorum et Socinianorum, qui in Mundo spirituali in Inferno sunt, se infert. Quod communis spiritus hominum Ecclesiae hodie talis sit, est causa, quia apud unumquemvis hominem est spiritus consocius, nam homo absque eo non potest analytice, rationaliter et spiritualiter cogitare, ita non esset homo sed brutum: et quisque homo adsciscit sibi spiritum similem suae voluntatis affectioni et inde intellectus perceptioni: ille qui inducit se in affectiones bonas per veritates ex Verbo et per vitam secundum illas, huic adjungitur Angelus e Caelo, at qui se inducit in affectiones malas per confirmationes falsitatum et per vitam malam, huic se adjungit Spiritus ex Inferno, quo adjuncto, homo plus et plus init sicut fraternitatem cum Satanis, et tunc plus et plus se confirmat in falsis contra vera in Verbo, et in abominatione Ariana et Sociniana contra Dominum; causa est, quia omnes Satanae non sustinent audire aliquod verum ex Verbo, nec nominari Jesum, quae si audiunt, fiunt sicut furiae, discurrunt et blasphemant, et tunc si lux e Caelo influit, praecipites se conjiciunt in cavernas, et in caliginem suam, in qua illis est lux sicut est Noctuis in tenebris, et qualis Felibus in cellis dum in-

sectantur mures: tales fiunt omnes post mortem qui Divinitatem Domini et Sanctitatem Verbi corde et fide negant: Internus illorum homo talis est, utcunque Externus agit Mimum, et mentitur Christianum; quod ita sit, scio, quia vidi et audivi. Omnes qui Dominum ut Redemptorem et Salvatorem honorant solum ore et labiis, at corde et spiritu Ipsum ut merum hominem aspiciunt, illi dum illa loquuntur et docent, bucca illorum est sicut uter mellis, at cor sicut uter fellis; verba eorum sunt sicut panes saccharini, at cogitationes sicut mulsa ex aconitis; et sunt sicut volvuli placentarum, in quibus sunt acontiae; si sunt sacerdotes, sunt sicut piratae in mari, qui appendunt vexillum regni pacis, at dum propinqua Navis ad illos ut amicos appellit, vexillum piraticum loco prioris attollunt, et navem cum populo ejus abducunt in captivitatem; illi etiam sunt sicut Serpentes arboris scientiae boni et mali, qui accedunt sicut Angeli lucis, tenentes in manu poma inde picta coloribus fulvis, sicut desumta ex Arbore vitae, ac porrigunt et dicunt, *scit Deus quo die comederitis ex illis, aperientur oculi vestri, et eritis sicut Deus, scientes bonum et malum,* Gen III: 5, et cum comederunt, sequuntur Serpentem in Orcum, et cohabitant; circum Orcum illum sunt Satanae, qui ex pomis Arii et Socini comederunt: Intelliguntur etiam per illum, qui non indutus veste nuptiarum intravit, qui conjectus est in tenebras exteriores, Matth XXII: 11. 12. 13; vestis nuptiarum est Fides in Dominum ut Filium Dei, Deum Caeli et Terrae, ac unum cum Patre. Illi qui Dominum solum ore et labiis honorant, at corde et spiritu Ipsum ut merum hominem aspiciunt, si aperiunt sua cogitata et persuadent aliis, sunt Spirituales homicidae, ac pessimi illorum spirituales anthropophagi, vita enim homini est ex amore et fide in Dominum, at si removetur hoc essentiale fidei et amoris, quod Dominus sit Deus Homo et Homo Deus, fit vita ejus mors; sic itaque occiditur homo, ac devoratur sicut agnus a lupo.

381 III Quod Fides hypocritica sit nulla fides. Homo fit hypocrita, dum multum cogitat de se, et se praefert aliis, ita enim cogitationes et affectiones mentis suae determinat et infundit in corpus suum, et cum hujus sensibus illas conjungit; inde fit homo naturalis, sensualis et corporeus, et

tunc Mens ejus non potest extrahi a carne, cum qua cohaeret, et elevari ad Deum, et videre aliquid Dei in luce Caeli, hoc est, non aliquid spirituale, et quia est carneus homo, spiritualia quae intrant, quod fit per auditum in intellectum, non aliter apparent ei quam larvae, et quam flocci in aëre, imo sicut muscae circum caput currentis et sudantis equi, quapropter corde subsannat illa; nam quod Naturalis homo spectet illa quae Spiritus sunt, seu spiritualia, ut deliria, notum est. Hypocrita inter naturales homines est infime naturalis, est enim sensualis, nam Mens ejus arcte ligata est cum sensibus corporis ejus, et inde non aliud amat videre, quam quod Sensus ejus suggerunt, et Sensus quia in natura sunt, adigunt Mentem cogitare de omni re ex Natura, ita quoque de omnibus fidei Si Hypocrita ille fit Concionator, retinet in memoria talia quae dicta sunt de fide in puerili et adolescente aetate; sed quia intus in illis nihil spirituale est, sed mere naturale, dum profert illa coram Caetu, non sunt nisi quam voces inanimatae; quod sonent sicut animatae, est hoc ex jucundis amoris sui et Mundi, ex quibus secundum facundiam clangunt, ac aures, vix aliter quam solent harmoniae cantus, mulcent Hypocrita concionator post sermonem cum domum redit, ad omnia quae de fide, et quae ex Verbo coram Caetu protulit, ridet, et forte secum dicit, projeci rete in lacum, et captavi rhombos et conchas, nam ut tales apparent in phantasia ejus omnes qui in vera fide sunt. Est hypocrita sicut sculptile, cui duplex caput, unum intra alterum, caput internum cohaeret cum trunco seu corpore, externum quod est rotatile circum internum, est anterius pictum coloribus germanis sicut facies humana, non absimile capitibus ligneis expositis ad tabernas artificum qui capillamenta concinnant Est sicut Navicula, quam nauta per applicationem veli cum vento et contra ventum ad lubitum potest dirigere, faventia ejus pro omni, qui carnis et sensuum ejus jucundis indulget, talis velificatio est Ministri, qui hypocritae sunt, perfecti comoedi, mimi, et histriones sunt, qui agere possunt personas Regum, Ducum, Primatum, Episcoporum, et mox dum exuunt vestes theatrales, intrant lupanaria et cum scortis cohabitant. Sunt quoque sicut Januae pendentes a rotundo

cardine, qui verti possunt cis et retro; talis est Mens illorum, haec enim potest aperiri a parte inferni, et a parte caeli, et cum aperta est versus unum latus, occlusa est versus alterum; nam, quod mirabile est, tempore quo ministrant sancta, et docent vera ex Verbo, non sciunt aliter quam quod credant illa, est enim tunc janua a parte inferni occlusa; at mox ut domum redeunt, non credunt hilum, est enim tunc janua a parte caeli occlusa Apud summe hypocritas est inimicitia intestina contra vere spirituales homines, est enim qualis est Satanarum contra Angelos Caeli; quod ita sit, ab illis non sentitur tempore quo vivunt in Mundo, sed se manifestat post mortem, quando externum illorum, per quod mentiti sunt spiritualem hominem, ablatum est, quoniam est Internus illorum homo, qui talis Satanas est. Sed dicam, qualiter spirituales hypocritae, qui sunt *qui in indumentis ovium incedunt, et intrinsecus sunt lupi rapaces*, Matth VII: 15, apparent coram Angelis Caeli, apparent sicut barioli ambulantes super palmis manuum, orantes, qui ore ex corde clamant ad daemones, et osculantur illos, sed complodunt calceos in aëre, et sic sonant ad Deum; at cum stant super pedibus, apparent quoad oculos sicut pardi, quoad gressus sicut lupi, quoad os sicut vulpes, quoad dentes sicut crocodili, et quoad fidem sicut vultures

X.

Quod nulla fides sit apud malos

382. Omnes illi mali sunt, qui negant creationem Mundi a Deo, et sic Deum, nam sunt Naturalistae athei; quod omnes illi mali sint, est quia omne bonum, quod non modo naturaliter, sed etiam spiritualiter bonum est, a Deo est, quare illi, qui negant Deum, non volunt et ideo non possunt recipere aliquod bonum aliunde, quam ex suo proprio, et proprium hominis est concupiscentia carnis ejus, et quicquid ex hac procedit, spiritualiter malum est, utcunque naturaliter apparet bonum: hi sunt theoretice mali; at practice mali sunt, qui nihili faciunt Praecepta Divina, quae in summa exstant in Decalogo, et vivunt sicut exleges, quod illi quoque corde negent

Deum, tametsi multi ex illis ore confitentur Deum, est quia Deus et Praecepta Ipsius unum faciunt, quapropter decem Praecepta Decalogi vocata sunt JEHOVAH IBI, Num X: 35. 36. Psalm CXXXII: 7 8 Sed ut manifestius pateat, quod nulla fides sit malis, conclusio fiet ex his duobus Problematibus, I *Quod Malis nulla fides sit, quia malum est Inferni, et fides est Caeli* II. *Quod omnibus illis in Christianismo nulla fides sit, qui reprobant Dominum et Verbum, tametsi moraliter vivunt, ac rationaliter, etiam de fide, loquuntur, docent et scribunt;* sed de his singulatim

383. I. QUOD MALIS NULLA FIDES SIT, QUIA MALUM EST INFERNI, ET FIDES EST CAELI Quod malum sit Inferni, est quia omne malum inde est, quod fides sit Caeli, est quia omne verum quod fidei est, e Caelo est: homo quamdiu in Mundo vivit, in medio inter Caelum et infernum tenetur et ambulat, et ibi in aequilibrio spirituali, quod est Liberum ejus arbitrium; Infernum est sub pedibus ejus, et Caelum est supra caput ejus, et quicquid ex Inferno ascendit, est malum et falsum, at quicquid e Caelo descendit, est bonum et verum; homo, quoniam in medio inter duo illa opposita est, et simul in aequilibrio spirituali, potest eligere, adoptare et sibi appropriare unum aut alterum ex libero, si malum et falsum, conjungit se cum Inferno, at si bonum et verum, conjungit se cum Caelo; ex his non modo patet, quod malum sit Inferni et fides caeli, sed etiam quod duo illa non possint simul esse in uno subjecto seu homine, si enim simul forent, distraheretur homo tanquam circumligatus duobus funibus, et traheretur ab uno sursum, et ab altero deorsum, et sic fieret sicut pendulus in aëre: et hoc foret tanquam volaret, sicut merula, nunc sursum et nunc deorsum, et cum sursum, adoraret Deum, et cum deorsum adoraret Diabolum, quod hoc profanum sit, quisque videt; *Quod nemo possit duobus Dominis servire, quin unum odio habeat, et alterum diligat*, docet Dominus apud Matthaeum Cap VI: 24. Quod ubi malum, non sit fides, illustrari potest per varias comparationes, ut per has; malum est sicut ignis, ignis infernalis nec aliud est quam amor mali, ac consumit fidem sicut stipulam, et redigit illam et omnia ejus in cinerem· Malum habitat in caligine, ac fides in luce, et malum

per falsa exstinguit fidem, sicut caligo lucem: Malum est nigrum sicut atramentum, et fides est alba sicut nix, et candida sicut aqua, ac malum denigrat fidem, sicut atramentum nivem et aquam: Porro malum et verum fidei non possunt conjungi aliter quam putidum cum aromatico, quam lotium cum vino saporis, et non possunt simul esse, quam sicut mortuus graveolens cum vivo in uno lecto: et non possunt commorari, plus quam sicut lupus in caula ovium, et sicut accipiter in columbario, et sicut vulpis in gallinario.

384 II. Quod omnibus illis in Christianismo nulla fides sit, qui reprobant Dominum et Verbum, tametsi moraliter vivunt, ac rationaliter, etiam de fide, loquuntur, docent, et scribunt. Hoc sequitur ut Conclusum ex omnibus quae praecedunt; ostensum enim est, quod Fides, quae vera et unica, sit in Dominum et a Domino, et quod Fides, quae non est in Ipsum et ab Ipso, non sit Fides spiritualis, sed naturalis, et fides mere naturalis non essentiam fidei in se habet. Insuper Fides est ex Verbo; non aliunde est, quia Verbum est a Domino, et inde Ipse Dominus est in Verbo, quare dicit, *quod sit Verbum*, Joh I. 1. 2; inde sequitur, quod qui reprobant Verbum, etiam reprobent Dominum, cohaerent enim ut unum, tum quod qui reprobant unum aut alterum, etiam reprobent Ecclesiam, quia Ecclesia est a Domino per Verbum; et porro, quod qui reprobant Ecclesiam, sint extra Caelum, nam Ecclesia introducit in Caelum, et qui extra Caelum sunt, inter damnatos sunt, et his nulla fides est. Quod illis, qui reprobant Dominum et Verbum, nulla fides sit, tametsi moraliter vivunt, et rationaliter, etiam de fide, loquuntur, docent et scribunt, est causa, quia illis non est vita moralis spiritualis, sed naturalis, nec mens rationalis spiritualis, sed naturalis, ac moralitas et rationalitas mere naturalis in se est mortua, quare illis ut mortuis non est aliqua fides. Homo mere naturalis, et quoad fidem mortuus, potest quidem de Fide, de Charitate, et de Deo loqui et docere, sed non ex Fide, ex Charitate et ex Deo. Quod illis solis sit Fides, qui credunt in Dominum, et quod aliis non sit fides, constat ex his locis, *Qui credit in Filium, non judicatur, qui autem non credit, jam judicatus est, quia non*

credidit in Nomen Unigeniti Filii Dei, Joh. III: 18 *Qui credit in Filium, habet vitam aeternam: qui vero non credit Filio, non videbit vitam, sed ira Dei manet super illo*, Joh III: 36. *Jesus dixit, cum venerit Spiritus veritatis, arguet Mundum de peccato, quod non credunt in Me*, Joh. XVI: 8. 9: et ad Judaeos, *Nisi credideritis quod Ego sim, moriemini in peccatis vestris*, Joh VIII: 24 Quare dicit David, *Annuntiabo de statuto, Jehovah dixit, Filius meus Tu, Ego hodie genui Te; osculamini Filium, ne irascatur et pereatis in via; beati omnes confidentes in Ipso*, Psalm II: 7. 12 Quod nulla fides, quia nulla in Dominum, ut Filium Dei, Deum Caeli et Terrae, ac unum cum Patre, in Consummatione saeculi, quae est ultimum tempus Ecclesiae, futura sit, praedicit Dominus apud Evangelistas, dicendo, *Quod futura sit abominatio desolationis, et quod afflictio, qualis non fuit, nec futura est: et quod Sol obscurabitur, et Luna non dabit lumen suum, et Stellae cadent de Caelo*, Matth. XXIV: 15 21. 29; et in Apocalypsi, *Quod Satanas solutus e custodia sua, exibit ad seducendum gentes, quae in quatuor angulis Terrae, quarum numerus sicut arena maris*, Cap XX: 8. Et quia Dominus hoc praevidit, etiam dixit, VERUMTAMEN FILIUS HOMINIS VENIENS NUM INVENIET FIDEM SUPER TERRA, Luc. XVIII: 8.

* * * * *

385. His adjungentur haec MEMORABILIA: PRIMUM. Quondam mihi dixit aliquis Angelus, vis videre clare quid FIDES et CHARITAS, ita quid Fides separata a Charitate, et quid Fides conjuncta Charitati, et demonstrabo ad oculum; respondi, demonstra, et dixit, cogita pro Fide et Charitate Lucem et Calorem, et clare videbis; Fides in sua essentia est Veritas quae sapientiae, et Charitas in sua essentia est Affectio amoris, ac Veritas sapientiae in Caelo est Lux, et Affectio amoris in Caelo est Calor; Lux et Calor in quo sunt Angeli, essentialiter non aliud sunt, exinde videre potes clare, quid Fides separata a Charitate, et quid Fides conjuncta Charitati. Fides separata a Charitate est sicut Lux hyemalis, ac Fides conjuncta Charitati est sicut Lux vernalis: Lux hyemalis, quae

est Lux separata a Calore, quae quia est conjuncta frigori, prorsus denudat arbores, etiam a foliis, enecat gramen, indurat terram, et congelat aquas: Lux autem vernalis, quae est Lux conjuncta calori, vegetat arbores, primum in folia, tum in flores, et denique in fructus, aperit et emollit terram, ut producat gramina, herbas, flores et frutices, et quoque solvit glaciem, ut fluant e fontibus aquae. Prorsus simile est cum Fide et Charitate, Fides separata a Charitate mortificat omnia, et Fides conjuncta Charitati vivificat omnia: Vivificatio haec et Mortificatio illa, ad vivum possunt videri in Mundo nostro spirituali, quia hic est Fides Lux, et Charitas Calor; ubi enim Fides conjuncta Charitati est, ibi sunt Horti paradisiaci Floreta et Vireta in sua amaenitate secundum conjunctionem: at ubi Fides separata a Charitate est, ibi ne quidem gramen est, et ubi viride, est id ex vepribus et sentibus: Erant tunc non procul aliqui ex Clero, quos Angelus vocabat Justificatores et Sanctificatores hominum per solam fidem, et quoque Arcanistas; eadem haec diximus illis, et demonstravimus usque ut viderent quod ita sit, et cum quaesivimus, annon ita, averterunt se, et dixerunt, non audivimus; at clamavimus ad illos dicendo, audite itaque adhuc, sed tunc ponebant ambas manus ante aures, ac vociferati, non volumus audire.

Post haec audita loquutus sum cum Angelo de Fide solitaria, et dixi, quod per vivam experientiam mihi datum sit scire, quod illa Fides sit sicut Lux hyemalis; et narravi, quod per aliquot annos praeteriverint me Spiritus ex varia fide, et quod quoties approximarunt illi, qui separaverunt Fidem a Charitate, tale frigus invaserit pedes meos, et successive lumbos et demum pectus, ut vix scirem aliter quam quod omne vitale corporis mei exstinctum iret; quod etiam evenisset, nisi Dominus abegisset Spiritus illos, et me liberavisset: hoc mirabile mihi visum est, quod ipsi illi Spiritus non sentirent aliquod frigus in se, hoc fassi sunt, quare comparavi illos cum piscibus sub glacie, qui nec aliquod frigus sentiunt, quoniam vita et inde natura eorum in se est frigida: percepi tunc, quod frigus illud ex luce fatua fidei illorum emanaverit, similiter ut fit ex locis palustribus et sulphureis temporibus mediae hyemis post-

quam Sol occidit; talem lucem fatuam et frigidam viatores passim vident Illi comparari possunt montibus ex mera glacie divulsis e locis suis in terris borealibus, qui in Oceano hic et ibi feruntur, de quibus narratum audivi, quod ad approximationem illorum omnes qui super navibus sunt, ex frigore contremiscant; quare Caetus ex illis, qui in fide separata a charitate sunt, assimilari possunt illis montibus, et si lubet ita etiam vocari. Notum est ex Verbo, quod Fides absque charitate sit mortua, at dicam unde ejus mors; mors ejus est ex frigore, et ex quo Fides illa exspirat sicut avis in intensa bruma, quae primum moritur quoad visum, et simul tunc quoad volatum, et demum quoad respirationem, et tunc praeceps e ramo decidit in nivem, et insepelitur.

386. Secundum Memorabile Quodam mane experrectus e somno vidi duos Angelos descendentes e Caelo, unum e Meridie Caeli, et alterum ex Oriente Caeli, utrumque in Curribus, quibus alligati sunt Equi albi; Currus in quo vectus est Angelus e Meridie Caeli, splendebat sicut ex argento, et Currus, in quo vectus est Angelus ex Oriente Caeli, splendebat sicut ex auro, et habenae, quas tenebant manibus, fulgebant sicut ex luce flammea aurorae: ita mihi visi sunt duo illi Angeli e longinquo, sed cum prope venerunt, non apparebant in Curru, sed in sua Forma angelica, quae est humana, ille, qui ab Oriente Caeli venit, in Veste splendente purpurea erat, et ille qui a Meridie Caeli, in veste hyacinthina Hi cum sub Caelis in inferioribus erant, accurrebat unus ad alterum, sicut aemularentur quis prior, et se mutuo amplexi et osculati sunt; audivi quod duo illi Angeli, dum in Mundo vixerunt, fuerint amicitia interiore conjuncti, sed nunc unus in Caelo Orientali, alter in Caelo Meridionali, in Caelo orientali sunt qui a Domino in amore sunt, in Caelo autem Meridionali, qui a Domino in sapientia sunt. Illi, postquam aliquamdiu colloquuti sunt de magnificis in Caelis suis, venit in sermonem illorum hoc, num Caelum in essentia sua sit Amor, vel num Sapientia; conveniebant illico, quod unum sit alterius, sed cujus ab origine, ventilabant. Ille Angelus, qui e Caelo sapientiae erat, quaesivit alterum, quid Amor, et respondit, quod Amor oriundus a Domino ut Sole, sit Calor vitae angelorum et

hominum, ita esse vitae illorum; et quod derivationes amoris dicantur affectiones, et quod per has producantur perceptiones et sic cogitationes. ex quo fluit, quod Sapientia ex origine sua sit Amor, consequenter quod Cogitatio ex origine sua sit Affectio illius amoris, et quod videri possit ex derivationibus in suo ordine lustratis, quod Cogitatio non aliud sit quam Forma affectionis, et quod hoc nesciatur, quia Cogitationes in luce sunt, sed Affectiones in Calore, et quod ideo super Cogitationes reflectatur, non autem super Affectiones Quod Cogitatio non aliud sit quam forma affectionis alicujus amoris, etiam illustrari potest per loquelam, quod haec non aliud sit, quam forma soni; simile etiam est, quia Sonus correspondet affectioni, et loquela cogitationi, quare affectio sonat, et cogitatio loquitur; hoc etiam potest perspicuum fieri, cum dicitur, aufer sonum a loquela, num detur aliquid loquelae, similiter aufer affectionem a cogitatione, num detur aliquid cogitationis: inde nunc patet, quod amor sit omne Sapientiae, consequenter quod Essentia Caelorum sit Amor, et quod Existentia illorum sit Sapientia, seu idem, quod Caeli sint ex Divino Amore, et quod ex'stant ex Divino Amore per Divinam Sapientiam, quare, ut prius dictum est, unum est alterius. Tunc apud me erat novitius Spiritus, qui audiens haec interrogabat, num simile est cum Charitate et Fide, quia Charitas est affectionis, et Fides est cogitationis, et respondit Angelus, est prorsus simile, Fides non aliud est qūam forma charitatis, plane sicut Loquela est forma soni, formatur etiam fides a charitate, sicut formatur loquela a sono; formationis modum etiam novimus in Caelo, sed non vacat illam hic exponere. Adjecit, per Fidem intelligo Fidem spiritualem, in qua vita et spiritus unice est a Domino per Charitatem, nam haec spiritualis est, et per illam fides, quare Fides absque Charitate, est Fides mere naturalis, et haec Fides est mortua, conjungit etiam se cum affectione mere naturali, quae non aliud est, quam concupiscentia Angeli de his loquebantur spiritualiter, ac spiritualis loquela complectitur millia, quae loquela naturalis non potest exprimere, et quod mirum, quae ne quidem possunt in ideas cogitationis naturalis cadere. Postquam Angeli haec et illa loquuti sunt, abiverunt, et cum recesserunt quisque ad

suum Caelum, apparebant stellae circum capita illorum, et cum ad distantiam a me elongati sunt, visi sunt iterum in Curribus, ut prius

387. TERTIUM MEMORABILE. Postquam duo illi Angeli extra meum conspectum erant, vidi quendam Hortum a latere dextro, ubi erant oleae, ficus, laurus et palmae, in ordine secundum correspondentias positae: illuc prospexi, et inter arbores vidi Angelos et Spiritus vadentes et colloquentes: et tunc ad me respexit unus Spiritus angelicus; Spiritus Angelici vocantur, qui in Mundo spirituum praeparantur ad Caelum; ille ab Horto illo ad me venit, et dixit, vis mecum venire in nostrum Paradisum, ac auditurus et visurus es mirabilia: et abivi cum illo, et tunc dixit mihi, hi quos vides, erant enim plures, sunt omnes in amore veri, et inde in luce sapientiae, est quoque hic Palatium, quod vocamus TEMPLUM SAPIENTIAE, sed illud non aliquis videre potest, qui credit se multum sapere, minus qui credit se satis sapere, et adhuc minus qui credit se sapere ex se, causa est, quia illi non in receptione lucis Caeli ex amore genuinae sapientiae sunt; genuina sapientia est, quod homo e luce Caeli videat, quod quae scit, intelligit, et sapit, tam parum sint respective ad illa quae non scit, intelligit, et sapit, sicut est gutta ad Oceanum, consequenter vix aliquid: omnis qui in hoc Horto paradisiaco est, et ex perceptione ac visu in se agnoscit, quod tam parum sapiat respective, is videt illud TEMPLUM SAPIENTIAE, nam lux interior in mente hominis dat id videre, non autem lux exterior ejus absque illa. Nunc quia ego illud saepius cogitavi, et ex scientia, et dein ex perceptione, et demum ex luce interiore, agnovi, quod homo tam parum sapiat, ecce datum est mihi videre illud Templum. Erat quoad formam mirabile, erat valde elevatum supra humum, quadrangulare, parietes ex crystallo, tectum ex jaspide pellucido eleganter arcuatum, substructio ex vario Lapide pretioso; erant gradus per quos in illud ascendebatur, ex alabastro polito; ad latera graduum apparebant sicut leones cum catulis. Et tunc quaesivi, num liceat intrare, et dictum est quod liceat, quare ascendi, et cum intravi, vidi sicut Cherubos volantes sub tecto, sed mox evanescentes: Solum, super quo ambulatur, ex cedris erat, et totum Templum ex pel-

lucentia tecti et parietum, extructum fuit ad formam lucis. Intrabat mecum Spiritus Angelicus, cui retuli quae audiveram ex duobus Angelis de Amore et Sapientia, et de Charitate et Fide, et tunc dixit, annon etiam loquuti sunt de Tertio; quid tertium dixi, respondit, est Bonum Usus. Amor et Sapientia absque Bono usus non sunt aliquid, sunt modo Entia idealia, nec fiunt realia, priusquam sunt in Usu; sunt enim Amor, Sapientia et Usus, tria, quae non separari possunt, si separantur, neutrum est aliquid; non est amor aliquid absque Sapientia, sed in Sapientia formatur ad aliquid, hoc aliquid, ad quod formatur est Usus, quare cum amor per sapientiam in usu est, tunc realiter est, quia actualiter existit; sunt prorsus sicut finis, causa et effectus, finis non est aliquid, nisi per causam sit in effectu; si solvitur unum ex illis tribus, solvitur omne, et fit sicut nihil. Simile etiam est cum Charitate, Fide, et Operibus; Charitas absque fide non est aliquid, nec Fides absque charitate, neque Charitas et Fides absque Operibus, at in Operibus sunt aliquid, et tale aliquid, quale est Operum Usus. Simile est cum Affectione, Cogitatione et Operatione, et simile est cum Voluntate, Intellectu et Actione, nam Voluntas absque intellectu, est sicut oculus absque visu, ac uterque absque actione est sicut mens absque corpore; quod ita sit, clare videri potest in hoc Templo, quia Lux, in qua hic sumus, est Lux illustrans mentis interiora. Quod non detur completum et perfectum, nisi sit Trinum, etiam docet Geometria, non enim est Linea aliquid, nisi fiat Area, nec est Area aliquid, nisi fiat Corpus, quare ducetur unum in alterum, ut existant, et coexistunt in Tertio. Sicut est in hoc, etiam est in omnibus et singulis creatis, quae finita sunt in Tertio. Inde nunc est, quod Tria in Verbo significent completum et prorsus. Quoniam ita est, non potui non mirari, quod quidam profiteantur Solam Fidem, quidam Solam Charitatem, quidam Sola Opera, cum tamen unum absque altero, atque unum et simul alterum absque tertio, non est aliquid. Sed tunc quaesivi, potestne homo Charitatem et Fidem habere, et usque non Opera; potestne homo esse in dilectione et in cogitatione de aliqua re, et tamen non in operatione ejus, et respondit mihi Angelus, non potest nisi modo idealiter, at non realiter,

erit usque in conatu aut voluntate ad operandum, ac voluntas seu conatus est actus in se, quia est continuus nisus ad agendum, qui fit actus in externis accedente determinatione; quare conatus et voluntas, sicut actus internus, acceptatur ab omni sapiente, quia acceptatur a Deo, prorsus sicut actus externus; modo non deficiat, quando datur copia.

388. QUARTUM MEMORABILE. Loquutus sum cum quibusdam, qui in Apocalypsi intelliguntur per draconem; et unus ex illis dixit, veni mecum, et jucunditates oculorum et cordium nostrorum ostendam; et duxit me per sylvam opacam, et super collem, e quo potui spectare draconum jucunda, et vidi Amphitheatrum in Circi formam erectum cum scamnis circum circa oblique sursum structis, super quibus spectatores sedebant; illi, qui sedebant super scamnis infimis, apparebant mihi e longinquo sicut Satyri et Priapi, quidam cum velamine tegente pudenda, et quidem nudi absque illo, in scamnis supra illos sedebant scortatores et meretrices, tales mihi ex gesticulationibus illorum apparebant; et tunc dixit Draco ad me, nunc videbis Ludum nostrum, et vidi in Aream Circi tanquam juvencos, arietes, oves, haedos, et agnos immissos, et postquam illi immissi sunt, aperiebatur porta, et irruebant tanquam leones juvenes, pantherae, tigrides, et lupi, et cum furore invadebant gregem, ac dilaniabant et mactabant illos. at Satyri post cruentam illam caedem, spargebant arenam super locum mactationis. Tunc dixit mihi Draco, hi sunt nostri Ludi, qui jucundant animos nostros: et respondi, abi Daemon, post aliquod tempus videbis Amphitheatrum hoc conversum in stagnum ignis et sulphuris: ad haec ille risit et abivit: et postea mecum cogitabam, cur talia a Domino permittuntur, et tuli responsum in corde meo, quod permittantur quamdiu in Mundo spirituum sunt, sed postquam tempus illorum in illo Mundo peractum est, vertuntur tales Scenae theatrales in diras infernales. Omnia illa quae visa sunt, inducta fuerunt a Dracone per phantasias, quare non erant juvenci, arietes, oves, haedi et agni, sed fecerunt ut ita apparerent genuina bona et vera Ecclesiae, quae odio habebant; leones, pantherae, tigrides et lupi, erant apparentiae cupiditatum apud illos, qui visi sunt sicut satyri et priapi, hi absque velamine circum pudenda erant, qui

crediderunt quod mala non apparerent coram Deo, et qui cum velamine, erant qui crediderunt quod appareant, sed non damnent, modo sint in fide; scortatores et meretrices erant falsificatores veritatum Verbi, scortatio enim significat falsificationem veri: in Mundo spirituali omnia apparent secundum correspondentias e longinquo, quae cum apparent in formis, vocantur repraesentationes spiritualium in objectis naturalium similibus.

Postea videbam illos exeuntes e sylva; Draconem in medio satyrorum et priaporum, et calones et lixae, qui erant scortatores et meretrices, post illos; augebatur agmen in via, et tunc audivi, quid inter se loquebantur; dicebant, quod viderent in prato gregem ovium cum agnis, et quod hoc signum sit, quod una Urbs ex urbibus Hierosolymitanis, ubi charitas primarium est, prope adesset; et dixerunt, eamus et capiamus illam urbem, et ejiciamus habitatores, et depraedemur bona illorum; accesserunt; sed erat murus circum illam, et angeli custodes super muro, et tunc dixerunt, capiamus illam per dolum, mittamus quendam peritum mussitationis, qui potest dealbare nigrum et denigrare album, et infucare rem cujusvis objecti; et inventus est unus gnarus artis metaphysicae, qui potuit vertere ideas rerum in ideas terminorum, ac ipsas res occultare sub formulis, et sic avolare sicut accipiter cum praeda sub alis. Ille instructus quomodo cum Urbanis loqueretur, quod essent consocii in Religione, et immitterentur. Ille accedens ad portam pulsavit, qua aperta dixit, quod cum sapientissimo illius urbis vellet loqui; ac intravit, deductus est ad quendam; et tunc ad illum loquebatur, dicens; sunt mei fratres extra urbem, et petunt ut recipiantur, sunt consocii in Religione, vos et nos facimus Fidem et Charitatem duo essentialia Religionis, discrimen solum est, quod vos dicatis Charitatem esse primariam et inde Fidem, et nos dicimus Fidem esse primariam et inde charitatem; quid refert si unum aut alterum dicatur primarium, cum utrumque creditur. Sapiens urbis respondit, non loquamur de hac re soli, sed in praesentia plurium, qui sint arbitri et judices, alioquin non fit decisio; et mox arcessiti sunt, ad quos Draconicus similia verba, quae prius, loquebatur, et tunc respondit Vir sapiens urbis, dixisti,

quod simile sit, sive Charitas sumatur primarium Ecclesiae sive Fides, modo consensus sit, quod utraque faciat Ecclesiam et ejus Religionem, et tamen discrimen est, quale inter prius et posterius, inter causam et effectum, inter principale et instrumentale, et inter essentiale et formale; talia dico, quia animadverti quod sis artis Metaphysicae gnarus, quam artem nos vocamus mussitationem, et aliqui incantationem; sed relinquamus illos terminos, est discrimen sicut inter id quod supra est, et id quod infra est, imo si vis credere, est discrimen sicut inter Mentes illorum qui habitant in superis, et Mentes illorum qui in inferis in hoc Mundo; nam quod Primarium est, hoc facit Caput et Pectus, et quod inde est, hoc facit Pedes et horum plantas: sed conveniamus primum, quid Charitas et quid Fides, quod Charitas sit affectio amoris faciendi bonum proximo propter Deum, salutem et vitam aeternam, et quod Fides sit cogitatio ex fiducia de Deo, salute et vita aeterna: sed dixit Emissarius, concedo quod hoc sit Fides, et quoque concedo, quod Charitas sit illa affectio propter Deum, quia propter mandatum Ipsius, non autem propter salutem et vitam aeternam; post hanc conventionem et dissensionem, dixit Sapiens urbis, annon affectio seu dilectio est primarium, et cogitatio inde; at missus a Dracone dixit, hoc nego: sed responsum tulit, non potes id negare, annon homo cogitat ex quadam dilectione, aufer dilectionem, num cogitare potest quicquam, est prorsus sicut auferres sonum de loquela, si auferres sonum, num poteris loqui quicquam, sonus etiam est affectionis cujusdam amoris, et loquela est cogitationis, nam amor sonat et cogitatio loquitur: et quoque est, sicut flamma et lux, si aufers flammam, annon perit lux, simile est cum Charitate, quia haec est amoris, et cum Fide, quia haec est cogitationis; numne sic potes capere, quod primarium sit omne in secundario, prorsus sicut flamma et lux; ex quibus patet, quod si non facis primarium id quod primarium est, non sis in altero; quare si Fidem, quae est in secundo loco, ponis in primo, non apparitnrus es aliter in Caelo, quam sicut inversus homo, cujus pedes stant sursum, et caput deorsum, aut sicut hariolus qui inverso corpore ambulat super palmis manuum; quum tales apparetis in Caelo, qualia tunc sunt vestra bona Opera, quae

sunt Charitas actu, nisi qualia facturus esset bariolus ille suis pedibus, quia non potest manibus; inde est, quod Charitas vestra sit naturalis, et non spiritualis, quia est inversa. Emissarius intellexit hoc, nam omnis diabolus potest intelligere verum, cum illud audit, sed non potest retinere, quia affectio mali, quae in se est concupiscentia carnis, cum redit, ejicit cogitationem veri: et postea sapiens urbis ostendit multis, qualis est Fides, quando acceptata est pro primario, quod sit mere naturalis, et quod sit persuasio absque ulla vita spirituali, consequenter quod non sit fides: ac paene dicere possum, quod in Fide vestra non plus spirituale sit, quam in cogitatione de Regno Mogolis, de Fodina adamantina ibi, deque Imperatoris illius Thesauro aut Aula. His auditis Draconicus iratus abivit, et renuntiavit suis extra Urbem, et cum audiverunt, quod dictum sit, quod Charitas sit affectio amoris faciendi bonum proximo propter salutem, et vitam aeternam, clamaverunt omnes, hoc mendacium est, et ipse Draco, heu facinus, nonne omnia Opera, quae sunt Charitatis, propter salutem, sunt meritoria. Tunc inter se dixerunt, convocemus adhuc plures ex nostris, et obsideamus hanc Urbem, et ejiciamus Charitates illas: at cum hoc moliti sunt, ecce apparuit sicut ignis e Caelo qui consumsit illos: sed ignis e Caelo fuit apparentia irae et odii contra illos qui in Urbe erant, quoniam Fidem e primo loco in secundum, imo in infimum sub Charitate, quia dixerunt, quod non esset fides, dejecerunt; quod apparerent sicut igne consumi, erat quod sub pedibus eorum aperiretur infernum, et deglutirentur. His similia contigerunt in pluribus locis die ultimi Judicii, quod etiam per hoc intelligitur in Apocalypsi, *Exibit Draco ad seducendum Gentes, quae in quatuor angulis terrae, ut congreget eos in bellum; et ascenderunt super planitiem terrae, et circumdederunt castra sanctorum, et Urbem dilectam; sed descendit ignis a Deo e Caelo, et consumsit illos*, Cap. XX: 8, 9.

389. Quintum Memorabile. Quondam visa est Charta e Caelo demissa in unam Societatem in Mundo spirituum, ubi erant duo Praesules Ecclesiae cum Canonicis et Presbyteris sub illis: in Charta illa fuit exhortatio, ut agnoscerent Dominum Jesum Christum pro Deo Caeli et Terrae, prout Ipse docuit,

Matth. XXVIII. 18, ac ut recederent a doctrina de Fide justificante sine operibus legis, quia erronea. Charta illa lecta et exscripta fuit a multis, et de illis, quae in ea erant, cogitabant et loquebantur multi ex judicio. At postquam receperunt illam, dixerunt inter se, audiamus Praesules, et auditi sunt, sed contradixerunt et improbaverunt: verum Praesules illius Societatis erant duri corde ex falsis in Mundo priori imbutis, quare post brevem consultationem inter se, remiserunt Chartam ad Caelum, unde venit: quo facto, post aliquod murmur, plerique Laici a consensu priori suo recesserunt, et tunc lux judicii illorum in spiritualibus, quae prius exsplenduit, subito exstincta est: postquam iterum admoniti fuerunt, at frustra, vidi Societatem illam subsidentem, sed quam profunde, non vidi, ita subductam e conspectu illorum, qui unice colunt Dominum, et solam fidem justificantem aversantur. Sed post aliquos dies vidi ascendentes paene ad centum ex inferiore terra, quo usque parva illa Societas subsedit, qui accesserunt ad me, et e quibus unus loquutus dixit, audi mirabile; dum subsedimus, apparuit nobis locus sicut stagnum, sed mox sicut terra sicca, et postea sicut parva urbs, in qua multis fuit sua domus; post diem consultavimus inter nos, quid faciendum, dixerunt multi, quod duo illi Praesules Ecclesiae adeundi sint, et mite arguendi, quia remiserunt Chartam in Caelum e quo demissa est, et propter id contigit nobis hoc; elegerunt etiam aliquos, qui abiverunt ad Praesules, et dixit mecum loquens, quod esset unus ex illis: et tunc quidam inter nos sapientia praepollens loquebatur ad Praesules, ita; credidimus quod apud nos prae reliquis esset Ecclesia, et Religio, quia dictum audivimus, quod in summa luce Evangelii simus, sed data est quibusdam e nobis illustratio e Caelo, et in illustratione perceptio, quod hodie in Orbe Christiano non sit amplius Ecclesia, quia non Religio. Dixerunt Praesules, quid loquimini, estne Ecclesia ubi est Verbum, ubi Christus Salvator notus est, et ubi sunt Sacramenta: ad haec respondit noster, illa sunt Ecclesiae, nam illa faciunt Ecclesiam, sed non faciunt illam extra hominem, sed intra hominem: et porro dixit, potest Ecclesia esse ubi coluntur tres Dii, potest Ecclesia esse, ubi tota ejus Doctrina fundatur super unico Pauli dicto false intel-

lecto, et inde non super Verbo; potest Ecclesia esse, dum Salvator Mundi, qui est ipse Deus Ecclesiae, non aditur: quis negare potest, quin Religio sit fugere malum et facere bonum, num est aliqua Religio, quod sola fides salvet, et non simul charitas; num est Religio, ubi docetur, quod Charitas procedens ab homine non sit nisi quam Charitas moralis et civilis, quis non videt, quod in illa Charitate non sit aliquid religionis; num est in sola Fide aliquod facti seu operis, cum tamen in facere consistit religio: num datur in universo terrarum orbe Gens, quae excludit omne salvificum a bonis Charitatis, quae sunt bona Opera: cum tamen omne Religionis consistit in bono, et omne Ecclesiae in Doctrina, quae docet vera, et per vera bona, quae gloria nobis fuisset, si acceptaverimus illa, quae Charta e Caelo demissa in sinu suo portavit. Tunc Praesules dixerunt, loqueris nimis alte, annon Fides actu, quae est Fides plene justificans et salvans, est Ecclesia, et annon Fides statu, quae est Fides procedens et perficiens, est Religio; apprehendite hoc filii: sed tunc Sapiens noster dixit, audite Patres, annon homo concipit Fidem actu sicut stipes secundum vestrum dogma, num stipes potest vivificari in Ecclesiam; annon Fides statu est secundum vestram ideam continuatio et progressio Fidei actu, et cum secundum vestrum dogma, omne salvificum est in Fide, et non aliquid in bono Charitatis ab homine, ubi tunc est Religio. Tunc dixerunt Antistites, amice, loqueris ita, quia non scis Arcana justificationis per solam Fidem, et qui illa non scit, non scit viam salvationis ab interiori, tua via est externa et plebeja, vade illam si vis, at scias modo, quod omne bonum sit a Deo, et nihil ab homine, et quod sic homo in spiritualibus nihil possit a se, quomodo tunc potest homo facere bonum, quod est bonum spirituale, a se. Ad haec Noster loquens cum illis, valde indignatus, respondit, scio Arcana justificationis vestra plus quam vos, et aperte vobis dico, quod interius in Arcanis vestris non viderim nisi quam spectra; annon Religio est agnoscere Deum, ac fugere et odio habere diabolum; estne Deus ipsum Bonum, et Diabolus ipsum Malum, quis in Universo terrarum orbe, cui est religio, hoc non novit; estne agnoscere et amare Deum, facere bonum, quia hoc est Dei et a

Deo, et estne fugere et odio habere Diabolum, non facere malum, quia hoc est Diaboli et a Diabolo, seu quod idem, vestra Fides actu, quam vocastis Fidem plene justificantem et salvantem, seu quod idem, vester Actus justificationis per solam fidem, num docet facere aliquod bonum, quod est Dei et a Deo, et num docet fugere aliquod malum quod est diaboli et a Diabolo, prorsus nihil, quia statuitis, quod in utroque nihil salutis sit; quid vestra Fides statu, quam vocavistis Fidem procedentem et perficientem, nisi eadem cum Fide actu, quomodo potest haec perfici, cum excluditis omne bonum ab homine sicut ab ipso, dicendo in Arcanis vestris, quomodo potest homo salvari per aliquod bonum a se, cum salvatio est gratuita, tum quid bonum ab homine, nisi meritorium, et tamen meritum Christi est omne, quare bonum facere salutis causa, foret sibi attribuere quod solius Christi est, sic etiam foret velle semet justificare et salvare; tum quomodo potest quis operari bonum, cum Spiritus Sanctus operatur omnia absque ulla ope hominis; quid tunc opus est aliquo bono accessorio ab homine, cum omne bonum ab homine in se non est bonum, praeter plura; nonne haec sunt Arcana vestra, sed illa in meis oculis sunt merae argutiae et astutiae efficiae propter finem ut removeatis bona Opera, quae sunt bona Charitatis, ad stabiliendum vestram solam fidem. et quia hoc facitis, spectatis hominem quoad illam, et in genere quoad omnia spiritualia, quae Ecclesiae et Religionis sunt, sicut stipitem, vel sicut simulachrum inanimatum, et non ut hominem creatum ad imaginem Dei, cui data est et continue datur facultas intelligendi et volendi, credendi et amandi, ac loquendi et faciendi, prorsus sicut a se, imprimis in spiritualibus, quia homo est homo ex illis; si homo in spiritualibus non cogitaret et operaretur sicut a se, quid tunc Verbum, quid tunc Ecclesia et Religio, et quid tunc Cultus: nostis quod facere bonum proximo ex amore sit Charitas, at non nostis quid Charitas, cum tamen Charitas est anima et essentia fidei, et quia Charitas est utraque illa, quid tunc Fides remota Charitate, nisi mortua, et Fides mortua non est nisi quam spectrum; voco illam spectrum, quoniam Jacobus vocat Fidem absque bonis Operibus non solum mortuam, sed etiam Diabolicam. Tunc unus ex

Praesulibus illis, cum audivit Fidem suam vocari mortuam, diabolicam, et spectrum, in tantum excanduit, ut e Capite suo eriperet Cidarim, et conjiceret super Mensam, dicens, non resumam antequam ultus fuero hostes Fidei Ecclesiae nostrae, et movit caput murmurans et dicens, ILLE JACOB, ILLE JACOB: in fronte cidaris erat bractea, cui insculpta fuit SOLA FIDES JUSTIFICANS: et tunc subito apparuit monstrum e terra surgens cum septem capitibus, cui pedes sicut ursi, corpus sicut pardi, et os sicut leonis, prorsus similis bestiae, quae describitur Apoc. Cap. XIII. 1, 2. cujus imago facta et adorata est, Vers: 14, 15 hoc spectrum e Mensa desumsit Cidarim, et dilatavit illam infra, et posuit super septem suis capitibus, quo facto, terra hiabat sub pedibus ejus, et subsedit; hoc viso clamavit Praesul, VIOLENTIA, VIOLENTIA. Tunc abivimus ab illis, et ecce gradus coram oculis nostris, per quos ascendimus, et redivimus super terram, et in conspectum Caeli, ubi fuimus prius; haec narravit mihi Spiritus ille, qui cum centum aliis ex terra inferiore ascenderat.

390. SEXTUM MEMORABILE: In Plaga septentrionali Mundi spiritualis audivi sicut strepitum aquarum, quare illuc accessi, et cum prope eram, cessavit strepitus, et audivi sonorum sicut ex congregatione, et tunc visa est Domus foraminosa, circumcincta macerie, e qua auditum est sonorum illud; accessi, erat ibi ostiarius, quem quaesivi, quinam ibi, dixit, quod essent sapientum sapientes, qui inter se concludunt res supranaturales, loquebatur ita ex simplici sua fide, et dixi, liceatne intrare, dixit quod liceat, modo ne aliquid loquaris, quoniam ex venia admitto gentiles, qui in ostio mecum stant: quare intravi, et ecce erat Circus, et in ejus medio Pulpitum, et Caetus sapientum ita dictorum ventilabant arcana fidei eorum; et tunc materia seu propositio ventilationi subjecta fuit, num Bonum, quod homo in STATU JUSTIFICATIONIS per fidem, seu in progressione ejus post ACTUM, facit, sit Bonum religionis, vel non; dixerunt unanimiter, quod per Bonum religionis intelligatur Bonum quod confert ad salutem. Ventilatio acris fuit, sed praevaluerunt, qui dixerunt, quod Bona quae homo in Statu seu progressione fidei facit, sint modo Bona moralia, quae ad prosperitatem in Mundo conducunt, sed nihil

ad salutem conferunt, ad hanc confert modo Fides, et confirmarunt illud ita: Quomodo potest aliquod Bonum voluntarium hominis conjungi cum gratuito, fitne salvatio gratis: Quomodo potest aliquod Bonum ab homine conjungi cum Merito Christi, estne per id unice salvatio: Et quomodo potest operatio hominis conjungi cum operatione Spiritus sancti, facitne ille omnia absque ope hominis: suntne illa unice salvifica in Actu justificationis per fidem, permanentque illa tria unice salvifica in Statu seu progressione ejus; quare Bonum accessorium ab homine nequaquam potest vocari Bonum Religionis, quod, ut dictum est, confert ad salutem, sed si quis id facit propter salutem, quoniam ei inest hominis voluntas, et haec non potest non spectare id ut meritum, potius vocandum est malum religionis. Stabant duo gentiles juxta ostiarium in vestibulo, et audiverunt haec, et dicebant inter se, his non est aliqua Religio, quis non videt, quod bonum facere proximo propter Deum, ita cum Deo, et a Deo, sit quod vocatur Religio: et alter dixit, Fides illorum infatuavit illos, et tunc quaesiverunt Ostiarium, quinam sunt illi, dixit Ostiarius, sunt Sapientes Christiani; et responderunt, garris, mentiris, sunt ludiones, ita loquuntur: et ego abivi. Quod ad illam Domum venerim, et quod tunc deliberaverint de rebus illis, et quod factum sit sicut describitur, fuit ex auspicio Divino Domini.

391. Septimum Memorabile. Qualis desolatio veri et macies Theologica in Christiano Orbe hodie datur, notum mihi factum est ex sermocinatione cum multis ex Laicis, et cum multis ex Clericis in Mundo spirituali; apud hos talis egestas spiritualis est, ut vix sciant quicquam, quam quod sit Trinitas, Pater, Filius et Spiritus sanctus, et quod Sola fides salvet, et de Domino Christo solum Historica de ipso apud Evangelistas; reliqua autem, quae Verbum utriusque Testamenti de Ipso docet, ut quod Pater et Ipse unum sint, quod Ipse in Patre sit et Pater in Ipso; quod Ipsi sit omnis potestas in Caelo et in Terra; quod voluntas Patris sit ut credant in Filium, et quod qui credit in Ipsum, habeat vitam aeternam, praeter plura, haec illis tam ignota et reposta sunt, sicut illa quae in fundo oceani, imo quae in centro terrae jacent, et cum protrahuntur ex Verbo et leguntur, stant sicut audiant et non audiant, nec

penitius intrant in aures, quam susurrus venti, aut sonus pulsati corii Angeli, qui a Domino quandoque emittuntur ad Societates Christianas, quae in Mundo spirituum sunt, ita sub Caelo, ad visitandum, valde lamentantur, dicentes quod talis obesitas et inde caligo in rebus salutis sit, paene qualis in psittaco loquente, dicunt etiam Docti illorum, quod in spiritualibus et Divinis non plus intelligant quam statuae Quondam mihi retulit Angelus, quod cum duobus e Clero loquutus sit, uno qui in Fide separata a Charitate, altero qui in Fide non separata fuit Quod cum illo qui in Fide separata a Charitate fuit, ita loquutus sit; Amice, quis es, respondit ille, sum Reformatus Christianus: quae tua Doctrina, et inde Religio, respondit quod sit Fides: dixit, quae tua Fides, respondit, fides mea est, quod Deus Pater miserit Filium, qui damnationem Generis humani in se susciperet, et quod per id salvemur: interrogavit tunc dicendo, quid scis plus de salvatione, respondit quod salvatio fiat per solam illam fidem: porro dixit, quid scis de Redemptione, respondit quod facta sit per Passionem crucis, et quod meritum Ipsius imputetur per illam fidem: porro, quid scis de Regeneratione, respondit quod fiat per illam fidem: dic quid scis de Amore et Charitate, respondit quod sint illa fides: dic quid cogitas de praeceptis Decalogi et de reliquis in Verbo, respondit quod sint in illa fide: tunc dixit, ergo nihil facies, respondit quid faciam, non possum facere bonum, quod bonum est, a me; dixit, num fidem potes habere a te, respondit, in hoc non inquiro, habebo fidem: tandem dixit, omnino scis aliquid praeterea de salute, respondit, quid praeterea, cum per solam illam fidem salvatio. Sed tunc dixit Angelus, respondes sicut qui canit uno tono tibiae, non audio nisi fidem, si illam scis et non aliquid praeterea, nihil scis: abi et vide socios, et abivit et offendit illos in deserto, ubi non gramen, quaesivit ibi cur ita, et dictum est, quia illis nihil Ecclesiae.

Angelus cum illo, qui in Fide conjuncta Charitati erat, ita loquutus est, Amice, quis es, respondit, sum Christianus Reformatus, quae tua Doctrina et inde Religio, respondit, Fides et Charitas: dixit, haec sunt duo, respondit,

non separari possunt: dixit, quid Fides, respondit, credere quod Verbum docet; dixit quid Charitas, respondit facere quod Verbum docet; dixit, num solum credideris illa, vel num etiam feceris, respondit, etiam feci: Angelus Caeli tunc aspexit illum, et dixit, mi Amice, veni mecum, et habita nobiscum.

CAPUT SEPTIMUM

DE

CHARITATE SEU AMORE ERGA PROXIMUM

ET DE

BONIS OPERIBUS.

392 Actum est de Fide, sequitur nunc de Charitate, quia Fides et Charitas conjunctae sunt, sicut Verum et Bonum, et haec duo sicut Lux et Calor tempore veris; hoc dicitur, quoniam Lux Spiritualis, quae est Lux quae procedit a Sole Mundi spiritualis, in sua essentia est Verum, quapropter Verum in illo Mundo, ubicunque apparet, cum splendore secundum puritatem ejus lucet, et Calor Spiritualis, qui etiam ab illo Sole procedit, in sua essentia est bonum. Haec dicta sunt, quoniam simile est cum Charitate et Fide, sicut est cum Bono et Vero, Charitas enim est complexus omnium Boni, quae homo facit Proximo, et Fides est complexus omnium Veri, quae homo cogitat de Deo et de Divinis. Cum itaque Verum fidei est Lux Spiritualis, et Bonum Charitatis est Calor spiritualis, sequitur quod simile sit cum duobus istis, quemadmodum est cum duobus ejusdem nominis in Naturali Mundo; videlicet, quod ex conjunctione illorum floreant omnia super Tellure, ita similiter ex conjunctione illorum floreant omnia in Mente humana; sed cum discrimine, quod super Tellure efflorescentiam faciant Calor et Lux naturalis, sed quod in Mente humana efflorescentiam faciant Calor et Lux Spiritualis, et quod haec efflorescentia, quia est spiritualis, sit Sapientia et Intelligentia, est quoque correspondentia inter illa, quapropter Mens humana, in qua Charitas conjuncta est Fidei, et Fides Charitati, in Verbo

assimilatur Horto, et quoque intelligitur per Hortum Edenis; quod ita sit, in ARCANIS CAELESTIBUS Londini editis plene ostensum est Porro sciendum est, quod nisi agatur de Charitate postquam actum est de Fide, non possit comprehendi quid Fides, quoniam, ut in praecedente Capite dictum et ostensum est, Fides absque Charitate non est Fides, nec Charitas absque Fide est Charitas, ac utraque nisi a Domino non vivit, n: 355 ad 361 Tum, Quod Dominus, Charitas et Fides, unum faciant sicut Vita, Voluntas et Intellectus, et quod si dividuntur, unumquodvis pereat, sicut unio dilapsa in pollinem, n: 362 ad 367 Et insuper, quod Charitas et Fides simul sint in Bonis operibus, n· 373 seq.

393 Constans veritas est, quod Fides et Charitas non possint separari, ut homini Vita spiritualis sit, et inde salus; quod ita sit, cadit ex se in Intellectum cujusvis hominis, etiam non expolitum per talenta et minas eruditionis: quis non ex interiore quadam perceptione videt, et inde ex intellectu assentit, dum audit aliquem dicentem, *Quod qui bene vivit, et recte credit, salvetur:* et quis non ex intellectu rejicit, sicut grumum incidentem in oculum, dum audit, *Quod qui recte credit, et non bene vivit, etiam salvetur,* quoniam ex interiore perceptione tunc illico in cogitationem incidit, quomodo potest quis recte credere dum non bene vivit, et quid tunc credere nisi figura pictae fidei, et non aliqua imago viva ejus; similiter, si quis audiret, *Quod qui bene vivit, tametsi non credit, salvetur,* annon Intellectus dum hoc volvit et revolvit, seu versat, videt, percipit et cogitat, quod nec hoc cohaereat, quoniam bene vivere est a Deo, omne enim bonum, quod in se bonum est, a Deo est, quid tunc est bene vivere et non credere, nisi sicut lutum in manu figuli, quod non formabile est ad aliquod vas usus in Regno spirituali, sed modo in Regno naturali: et praeterea, quis non videt contradictionem in duobus illis, nimirum in hoc, Quod salvetur qui credit et non bene vivit, tum in hoc, Quod salvetur qui bene vivit et non credit. Nunc quia Bene vivere, quod est Charitatis, hodie scitur et non scitur, scitur quid naturaliter bene vivere, et non scitur quid spiritualiter bene vivere, ideo de hoc, quia est charitatis, transigetur, quod distincte fiet in Serie per Articulos.

Ff *

Quod tres Amores universales sint, Amor Caeli, Amor Mundi, et Amor sui

394 Exordium fit ex tribus his Amoribus, quia sunt universales et fundamentales omnium, et quia Charitas commune habet cum unoquovis ex illis; nam per AMOREM CAELI intelligitur amor in Dominum, et quoque Amor erga proximum, et quia uterque ille spectat usum ut finem, vocari potest Amor usuum AMOR MUNDI non solum est Amor opum et possessionum, sed etiam Amor omnium quae Mundus suppeditat, et delectat Sensus corporis, ut pulchritudo oculos, harmonia aures, fragrantia nares, lautitiae linguam, mulcimina cutem, tum etiam, decori amictus, commodae habitationes, consortia, ita omnes jucunditates ex his, et ex pluribus aliis objectis. AMOR SUI non solum est amor honoris, gloriae, famae, eminentiae, sed etiam amor merendi et ambiendi functiones, et sic regnandi super alios Quod Charitas commune cum unoquovis ex tribus illis Amoribus habeat, est quia Charitas in se spectata est amor usuum, charitas enim vult proximo facere bonum, et bonum est idem cum usu, et quisque ex illis amoribus usus spectat ut suos fines, Amor Caeli usus spirituales, Amor mundi usus naturales qui nuncupari possunt civiles, et Amor sui usus corporeos, qui etiam nuncupari possunt Domestici pro se et suis

395. Quod tres illi Amores sint in unoquovis homine a creatione et inde nativitate, et quod dum rite subordinati sunt, perficiant hominem, et dum non rite, pervertant illum, in sequente Articulo demonstrabitur; hic solum memorare licet, quod tres illi amores tunc rite subordinati sint, quando Amor Caeli facit caput, Amor mundi pectus et ventrem, et Amor sui pedes et plantas. Mens humana distincta est in tres regiones, ut supra aliquoties dictum est, homo e suprema regione spectat Deum, e secunda seu media Mundum, ac e tertia seu infima semetipsum; Mens quia talis est, potest elevari et se elevare sursum, quia ad Deum et Caelum, potest effundi et se effundere ad latera quaquaversum, quia in Mundum et ejus naturam, et potest demitti et se demittere deorsum, quia ad terram et ad infernum; in his visus corporis aemulatur visum

mentis, ille quoque potest suspicere, circumspicere, et despicere. Mens humana est sicut Domus trium mansionum, inter quas est communicatio per scalas, in quarum suprema habitant Angeli e Caelo, in media homines e Mundo, et in infima genii; homo, in quo tres illi amores rite subordinati sunt, potest ex placito ascendere et descendere, et cum in supremam mansionem ascendit, una est cum Angelis sicut Angelus, et cum inde descendit in mediam, est ibi una cum hominibus sicut homo Angelus, et cum ex hac ulterius descendit, est una cum geniis, sicut homo mundi, et illos instruit, arguit, et domat. In homine, in quo tres illi Amores rite subordinati sunt, etiam coordinati sunt ita, quod supremus Amor, qui est amor caeli, sit intus in secundo, qui est amor mundi, et per hunc in tertio seu infimo, qui est amor sui, et amor qui intus est, is etiam dirigit illum qui extra est ad suum nutum; quare si amor Caeli est intus in amore Mundi, et per hunc in amore sui, homo agit usus in unoquovis a Deo Caeli. Sunt illi tres amores in operando, sicut Voluntas, Intellectus et Actio, Voluntas influit in Intellectum, et ibi prospicit sibi media, per quae producit actionem. Sed de his videbuntur plura in sequente Articulo, ubi demonstrabitur, Quod tres illi Amores, si rite subordinati sunt, perficiant hominem, at si non rite subordinati sunt, pervertant et invertant illum.

396. Verum enim vero, ut illa quae sequuntur in hoc Capite, et in succedentibus de Libero Arbitrio, deque Reformatione et Regeneratione, etc: in luce rationis sistantur clare videnda, necessum est, ut praemittantur aliqua de VOLUNTATE ET INTELLECTU; de BONO et VERO: DE AMORE IN GENERE: DE AMORE MUNDI ET AMORE SUI IN SPECIE; DE EXTERNO ET INTERNO HOMINE; ET DE MERE NATURALI ET SENSUALI HOMINE; Haec detegentur, ne Visus rationalis hominis in percipiendis illis, quae ulterius sequuntur, sit velut in nimbo, et in illo quasi currat per plateas Urbis, usque dum non scit viam ad domum; nam quid Theologicum absque intellectu, et nisi hic illustretur dum legitur Verbum, quam sicut Lampas in manu absque accensa candela, qualis fuit in manibus quinque Virginum stultarum, quae non habebant Oleum. De singulis itaque in suo ordine.

897. I. „De Voluntate et Intellectu 1 Sunt homini „binae Facultates, quae faciunt vitam ejus, una vocatur Vo„luntas et altera Intellectus, illae inter se distinctae sunt, sed „ita creatae ut unum sint, et cum unum sunt, vocantur Mens; „quare Mens humana illae sunt, et omnis vita hominis ibi in „principiis est, et inde in corpore 2 Sicut omnia in Universo, „quae secundum Ordinem sunt, se referunt ad Bonum et Ve„rum, ita omnia apud hominem ad Voluntatem et Intellectum, „nam Bonum apud hominem est ejus Voluntatis, ac Verum „apud illum est ejus Intellectus, sunt enim hae binae Facul„tates, seu hae binae Vitae hominis, receptacula et subjecta „illorum, Voluntas est receptaculum et subjectum omnium „Boni, ac Intellectus est receptaculum et subjectum omnium „Veri, Bona et Vera apud hominem non alibi sunt; et quia „Bona et Vera apud hominem non alibi sunt, inde nec Amor „et Fides sunt alibi, quoniam Amor est boni et Bonum est „amoris, ac Fides est veri et Verum est fidei. 3. Voluntas et „Intellectus etiam faciunt Spiritum hominis; nam ejus Sapien„tia et Intelligentia, et quoque ejus Amor et Charitas, ibi re„sident, et in genere ejus Vita: Corpus est modo Obedientia. „4 Nihil magis interest scire, quam quomodo Voluntas et In„tellectus unam Mentem faciunt, faciunt unam Mentem, sicut „Bonum et Verum faciunt unum; est enim simile Conjugium „inter Voluntatem et Intellectum, quale est inter Bonum et „Verum, quale id Conjugium est, constabit ex illis quae de „Bono et Vero mox adducentur; nempe quod sicut Bonum est „ipsum Esse rei, ac Verum est Existere rei inde, ita Voluntas „apud hominem est ipsum Esse vitae ejus, ac Intellectus Exi„stere vitae inde; nam Bonum quod est Voluntatis se in Intel„lectu format, et sistit videndum

898 II. „De Bono et Vero. [1.] Omnia in Universo, quae „sunt in Divino Ordine, se referunt ad Bonum et Verum: nihil „datur in Caelo, et nihil in Mundo, quod non ad duo illa se „refert, causa est, quia utrumque, tam Bonum quam Verum, „procedit a Deo, a Quo omnia. 2. Inde patet, quod necessa„rium sit homini, ut sciat quid Bonum et quid Verum, et quo„modo unum spectat alterum, et quomodo unum conjungitur „alteri, maxime autem necessarium est homini Ecclesiae, nam

„sicut omnia Caeli se referunt ad Bonum et Verum, ita quo-„que omnia Ecclèsiae, quia bonum et verum Caeli sunt „quoque bonum et verum Ecclesiae. 3. Secundum Divinum „ordinem est, ut Bonum et Verum conjuncta sint, et non „separata, ita ut sint unum et non duo, conjuncta enim pro-„cedunt a Deo, et conjuncta sunt in Caelo, et ideo conjuncta „erunt in Ecclesia, Conjunctio boni et veri vocatur in Caelo „Conjugium caeleste, nam in hoc Conjugio sunt omnes qui ibi: „inde est, quod in Verbo Caelum comparetur Conjugio, et „quod Dominus dicatur Sponsus et Maritus, Caelum autem „Sponsa et Uxor, similiter Ecclesia: quod Caelum et Ecclesia „ita dicantur, est quia illi qui ibi, recipiunt Divinum Bonum „in Veris. 4. Omnis intelligentia et sapientia, quae est Angelis, „est ex illo Conjugio, et non aliqua ex Bono separato a Vero, „nec a Vero separato a Bono: simile est hominibus Ecclesiae. „5. Quoniam Conjunctio boni et veri est instar conjugii, patet „quod Bonum amet Verum, et vicissim Verum amet Bonum, „et quod unum desideret cum altero conjungi: homo Eccle-„siae, cui non talis amor est et tale desiderium, non est in „Conjugio Caelesti, ita non est in illo adhuc Ecclesia, quon-„iam Conjunctio boni et veri facit Ecclesiam. 6. Bona sunt „multiplicia; in genere est Bonum spirituale, et Bonum natu-„rale, ac utrumque conjunctum in genuino Bono morali. „Sicut sunt Bona, ita sunt Vera; quia Vera sunt Boni, et „sunt Formae boni. 7. Sicut est cum Bono et Vero, ita ex „opposito est cum Malo et Falso; quod namque sicut omnia „in Universo quae sunt secundum Divinum Ordinem se refe-„runt ad Bonum et Verum, ita omnia quae sunt contra Divi-„num Ordinem se referant ad Malum et Falsum: tum quod „sicut Bonum amat conjungi Vero, ita Malum amet conjungi „Falso, et vicissim: ut et, sicut omnis Intelligentia et Sapien-„tia nascitur ex conjunctione boni et veri, ita omnis Insa-„nia et Stultitia ex Conjunctione mali et falsi. Conjunctio mali „et falsi interius spectata non est Conjugium, sed Adulterium. „8. Ex eo, quod Malum et Falsum sint opposita Bono et Vero, „patet quod Verum non conjungi possit Malo, nec Bonum „Falso mali, si Verum adjungitur Malo, non amplius fit Ve-„rum, sed Falsum, quia falsificatum; et si Bonum adjungitur

„Falso mali, non amplius fit Bonum, sed Malum, quia adul-„teratum At Falsum non mali potest conjungi Bono 9. Ne-„mo, qui in Malo et inde Falso est ex confirmatione et vita, „potest scire quid Bonum et Verum, quoniam Malum suum „credit esse Bonum, et inde Falsum suum credit esse Verum; „at omnis qui in Bono et inde vero est ex confirmatione et „vita, potest scire quid malum et falsum, causa est, quia „omne Bonum et ejus Verum in sua essentia est Caeleste, om-„ne autem Malum et inde Falsum est in sua essentia Infernale; „ac omne Caeleste est in luce, et omne Infernale in tenebris

399 III „De Amore in genere. 1. Ipsa Vita hominis „est ejus Amor, et qualis est Amor, talis est Vita, imo talis „est totus homo; sed Amor dominans seu regnans est, qui „facit hominem Hic Amor sibi subordinatos habet plures „Amores, qui sunt derivationes, hi sub alia specie apparent, „sed usque singuli illi insunt Amori dominanti, et cum illo fa-„ciunt unum Regnum; Amor Dominans est sicut illorum Rex „et Caput; is dirigit eos, et per eos, ut per fines medios, „spectat et intendit Finem suum, qui omnium primarius et ul-„timus est, et hoc tam directe quam indirecte 2 Id quod est „Amoris dominantis, est quod super omnia amatur Quod ho-„mo super omnia amat, id jugiter est praesens in ejus cogita-„tione, quia in Voluntate, et facit ipsissimam Vitam ejus; ut „pro exemplo, qui super omnia amat opes, sive sint pecuniae, „sive possessiones, is continue animo versat quomodo illas sibi „comparet, gaudet intime cum acquirit, dolet intime cum „amittit, cor ejus est in illis Qui super omnia amat Se, is sui „recordatur in singulis, de se cogitat, de se loquitur, propter „se agit, vita enim ejus est vita sui. 3. Homo pro fine habet „quod super omnia amat, illud spectat in omnibus et singulis; „est in Voluntate ejus sicut latens vena fluvii, quae trahit et „aufert, etiam cum aliud agit, nam id est quod animat Tale „est, quod unus homo apud alium explorat, et quoque videt, „et per id vel ducit illum, vel agit cum illo 4 Homo prorsus „talis est, quale est ejus vitae Dominans, per hoc distinguitur „ab aliis, secundum hoc fit ejus Caelum si bonus, et fit ejus „Infernum si malus; id est ipsa ejus Voluntas, ejus Proprium, „et ejus Natura, est enim ipsum Esse vitae ejus, hoc post

„mortem non mutari potest, quia id est ipse homo. 5. Omne „jucundum, faustum et felix est cuivis ex Amore ejus dominante, et secundum illum; homo enim id jucundum dicit „quod amat, quia sentit, quod autem cogitat et non amat, hoc „quoque jucundum dicere potest, sed non est jucundum vitae „ejus. Jucundum amoris est, quod homini est Bonum, ac injucundum, quod ei est Malum. 6. Sunt bini Amores, ex quibus omnia bona et vera, ut ex ipsis suis fontibus, existunt; „et sunt bini Amores, ex quibus omnia mala et falsa. Bini „Amores, ex quibus omnia bona et vera, sunt Amor in Dominum, et Amor erga proximum; at bini Amores, ex quibus „omnia mala et falsa, sunt Amor sui et Amor mundi: hi bini „Amores quando dominantur, sunt illis binis Amoribus prorsus oppositi. 7 Bini Amores, qui, ut dictum est, sunt Amor „in Dominum, et Amor erga proximum, faciunt Caelum apud „hominem, nam illi regnant in Caelo; et quia faciunt Caelum „apud hominem, etiam faciunt Ecclesiam apud illum; Bini „Amores ex quibus omnia Mala et Falsa, qui ut dictum est, „sunt Amor sui et Amor mundi, faciunt Infernum apud hominem, nam illi regnant in Inferno, consequenter etiam destruunt Ecclesiam apud illum 8. Bini Amores, ex quibus „omnia bona et vera, qui, ut dictum est, sunt Amores Caeli, „aperiunt et formant Internum spiritualem hominem, quia ibi „resident: bini autem Amores, ex quibus omnia mala et falsa, „qui, ut dictum est, sunt amores Inferni, quando dominantur, „claudunt et destruunt Internum spiritualem hominem, ac faciunt ut homo sit Naturalis et Sensualis secundum quantum „et quale Dominii illorum.

400. IV. „De Amore sui et Amore Mundi in specie 1. „Amor sui est sibi soli bene velle, et non aliis nisi propter se, „ne quidem Ecclesiae, Patriae, alicui Societati humanae, aut „concivi; ut et illis benefacere solum propter sui famam, honorem, et gloriam, quae nisi videt in bonis, quae illis facit, „dicit corde, quid refert, cur hoc, et quid inde mihi, et sic „omittit; unde patet, quod is, qui in amore sui est, non amet „Ecclesiam, nec Patriam, nec Societatem, nec Concivem, nec „aliquod vere Bonum, sed Solum se et sua. 2 Homo in Amore sui est, quando in illis quae cogitat et facit, non intuetur

„proximum, ita non publicum, minus Dominum, sed modo „Semet et Suos; consequenter, quando propter semet et suos „omnia facit, et si propter Publicum, sit modo ut appareat, „et si propter proximum, sit ut sibi faveat. 3 Propter Semet „et Suos dicitur, nam qui amat Se, etiam amat Suos, qui sunt „in specie Liberi et Nepotes ejus, et in genere omnes, qui „unum cum illo faciunt, quos Suos vocat; hos et illos amare „est etiam Se amare, nam illos spectat quasi in se, et se in „illis: inter illos, quos Suos vocat, sunt quoque omnes, qui „eum laudant, honorant, et colunt. Reliquos quidem spectat „oculis corporis ut homines, sed oculis spiritus sui vix aliter „quam sicut larvas 4 Ille homo in Amore sui est, qui proxi- „mum contemnit prae se; qui inimicum illum habet, si non „sibi favet, et si non se veneratur et colit: magis adhuc in „Amore sui est, qui propterea proximum odio habet, et per- „sequitur; et magis adhuc, qui propterea flagrat vindicta con- „tra illum, et cupit ejus perniciem: tales tandem amant „saevire 5 Ex comparatione cum Amore caelesti, constare „potest, qualis est Amor sui, Amor caelestis est amare usus „propter usus, seu bona propter bona, quae homo praestat „Ecclesiae, Patriae, Societati humanae, et concivi; at qui „amat illa propter Se, is non amat illa aliter quam famulitia, „quia serviunt sibi: inde sequitur, quod qui in Amore sui est, „velit ut Ecclesia, Patria, Societates humanae, et concives, „serviant sibi, et non is illis; ponit se supra illos, et illos in- „fra se. 6. Porro, quantum quis in Amore caelesti est, qui „est amare usus et bona, et affici jucundo cordis cum illa „praestat, tantum ducitur a Domino, quia ille Amor est in „quo Ipse, et qui ab Ipso: at quantum aliquis in Amore sui „est, tantum ducitur a semet, et tantum ducitur a Proprio „suo, et Proprium hominis non est nisi quam Malum, est „enim Malum ejus haereditarium, quod est se amare prae Deo, „et Mundum prae Caelo. 7. Amor sui etiam talis est, ut quan- „tum illi laxantur fraena, hoc est, removentur vincula exter- „na, quae sunt timores pro lege et ejus poenis, proque jactura „famae, honoris, lucri, functionis, et vitae, tantum ruat, us- „que ut non modo imperare velit super universum terrarum „Orbem, sed etiam super Caelum, imo super Ipsum Deum;

„nusquam est ei aliquis terminus seu finis: hoc latet in unoquovis, qui in Amore sui est, tametsi non patet coram Mundo, ubi eum dicta fraena et vincula retinent; et quisque talis, ubi obviam fit impossibile, ibi subsistit, usque dum fit possibile; ex his et illis est, quod homo, qui in tali amore est, non sciat quod ejusmodi vesana absque limite cupido in illo lateat. Quod tamen ita sit, nemo non potest videre apud Potentes et Reges, quibus non talia fraena, vincula et impossibilia sunt, qui ruunt et subjugant Provincias et Regna, quantum illis succedit, et adspirant ad potentiam et gloriam ultra limites: et magis apud illos, qui Dominatum extendunt in Caelum, et omnem Potentiam Divinam Domini in se transferunt, hi continue cupiunt ultra. 8. Sunt duo Dominii genera, unum Amoris erga proximum, et alterum Amoris sui: haec duo Dominia sunt sibi opposita; qui dominatur ex Amore erga proximum, is vult omnibus bonum, et nihil plus amat quam usus praestare, ita servire aliis, (Servire aliis est aliis ex bene velle bene facere, et usus praestare,) hoc ejus Amor est, et hoc jucundum cordis ejus est; is quoque, quantum evehitur ad dignitates, tantum quoque laetatur, non propter dignitates, sed propter usus, quos tunc in pluri copia, et in majori gradu, praestare potest; tale Dominium est in Caelis: at qui dominatur ex Amore sui, is vult nulli bonum, sed solum sibi et suis; usus, quos praestat, sunt propter sui honorem et gloriam, quae ei sunt soli usus; servire aliis est ei propter finem ut serviatur, honoretur, et dominetur; ambit dignitates, non propter bona, quae praestet, sed ut in eminentia et gloria sit, et inde in sui cordis jucundo. 9. Amor Dominii manet etiam unumquemvis post vitam in Mundo; sed qui dominati sunt ex Amore erga proximum, illis concreditur etiam Dominatio in Caelis, et tunc illi non dominantur, sed usus et bona, quae amant, et cum usus et bona, dominatur Dominus: Qui autem in Mundo dominati sunt ex Amore sui, illi post vitam in Mundo, abdicantur, et rediguntur in servitutem. Ex his nunc cognoscitur, quinam in Amore sui sunt; non refert, quales apparent in externa forma, si vel elati, vel submissi, nam talia sunt in Interno homine, ac Internus homo a plerisque occultatur, et Externus instruitur

„mentiri illa quae Amoris Publici et proximi sunt, ita contra-„ria; et hoc quoque propter se; sciunt enim, quod amare „Publicum et proximum interius afficiat omnes, et quod tan-„tum aestimentur; quod afficiat, est quia Caelum in illum amo-„rem influit. 10 Mala, quae apud illos sunt qui in Amore sui, „sunt in genere, Contemtus aliorum, Invidia, Inimicitia contra „illos qui sibi non favent, Hostilitas inde, Odia varii generis, „Vindictae, Astus, Doli, Immisericordia, Crudelitas: et ubi talia „Mala sunt, est etiam Contemtus Dei et Divinorum, quae sunt „vera et bona Ecclesiae, quae si honorant, est solum ore et non „corde Et quia talia Mala inde sunt, etiam sunt similia Falsa, „nam ex malis sunt falsa 11 Amor Mundi autem, est velle „aliorum Opes ad se derivare quacunque arte, ac in divitiis cor „ponere, ac pati ut Mundus retrahat et abducat illum ab Amore „Spirituali, qui est Amor erga proximum, ita a Caelo. Illi in „Amore Mundi sunt, qui cupiunt aliorum bona in se derivare „per varias artes, imprimis qui per astus et dolos, nihili facientes „bonum proximi: illi qui in eo Amore sunt, concupiscunt alio-„rum bona, et quantum non timent leges, et jacturam famae „propter lucrum, deprivant, imo depraedantur. 12 Sed Amor „mundi non in tali gradu est oppositus Amori caelesti, in quo „est Amor sui, quoniam non tanta Mala in illo recondita sunt. „13 Amor ille multiplex est; est Amor opum ut evehantur „ad honores: est Amor honorum et dignitatum ut lucrentur „opes: est Amor opum propter varios usus, quibus delectan-„tur in Mundo: est Amor opum propter solas opes, talis Amor „est avaris; et sic porro; finis propter quem opes, vocatur „usus, ac finis seu usus est, a quo Amor suum quale trahit; „nam talis est Amor, qualis est finis propter quem, reliqua ei „serviunt ut media. 14. Verbo, Amor sui et Amor mundi, „sunt prorsus oppositi Amori in Dominum, et Amori erga „proximum, quare Amor sui et Amor mundi, quales supra „descripti sunt, sunt Amores infernales, regnant etiam in In-„ferno, et quoque faciunt Infernum apud hominem. Amor au-„tem in Dominum, et Amor erga proximum, sunt Amores „caelestes, regnant etiam in Caelo, et quoque faciunt Caelum „apud hominem.

401. V. „De Interno et Externo homine. 1. Homo

„ita creatus est, ut simul sit in Mundo spirituali et in Mundo „naturali: Mundus spiritualis est, ubi sunt Angeli, et Mundus „naturalis, ubi sunt homines; et quia homo ita creatus est, „ideo datum est ei Internum et Externum; Internum, per „quod sit in Mundo spirituali, Externum, per quod sit in Mun- „do naturali. Internum ejus est, quod vocatur Internus homo, „et externum, quod vocatur Externus homo 2. Unicuique „homini est Internum et Externum, sed aliter apud bonos, et „aliter apud malos; Internum apud bonos est in Caelo et ejus „luce, et Externum in Mundo et ejus luce, et haec Lux apud „illos illuminatur a luce Caeli, et sic apud illos Internum et „Externum unum agunt, sicut causa et effectus, aut sicut prius „et posterius. At apud malos, Internum est in Inferno, et in „ejus luce, quae lux respective ad lucem Caeli est caligo, et „Externum illorum potest esse in luce simili, in qua sunt boni; „quare est inversum: inde est, quod mali possint loqui et do- „cere de fide, de charitate, et de Deo, non autem ex fide, „charitate et Deo, quemadmodum boni. 3. Internus homo „est, qui vocatur Spiritualis homo, quia est in Luce Caeli, „quae Lux est spiritualis, et externus homo, est qui vocatur „naturalis homo, quia est in Luce Mundi, quae lux est natu- „ralis: homo, cujus Internum est in Luce Caeli, et Externum „in luce Mundi, is spiritualis homo est quoad utrumque, quo- „niam lux spiritualis ab interiori illuminat lucem naturalem, et „facit hanc ut suam: inversum autem est apud malos. 4. In- „ternus spiritualis homo in se spectatus est Angelus Caeli, et „quoque dum vivit in corpore, est in societate cum Angelis, „tametsi id nescit, et post solutionem e corpore, inter Ange- „los venit; homo autem Internus apud malos est Satanas, et „quoque dum vivit in corpore, in societate cum illis est, et „quoque post solutionem a corpore, inter illos venit. 5. In- „teriora mentis apud illos, qui spirituales homines sunt, actua- „liter elevata sunt versus Caelum, spectant enim illud primario; „interiora autem mentis apud illos qui mere naturales sunt, „aversa sunt a Caelo et versa ad Mundum, quia spectant hunc „primario. 6. Qui modo communem ideam de Interno et Ex- „terno homine fovent, credunt quod Internus homo sit qui „cogitat et qui vult, et Externus qui loquitur et qui agit, quon-

„iam cogitare et velle est Internum, ac loqui et agere est Externum: sed sciendum est, quod cum homo bene de Domino, „et de illis quae Domini sunt, et cum bene de proximo et de „illis quae proximi sunt, cogitat et vult, tunc cogitet et velit „ab Interno spirituali, quia ex fide veri et ex amore boni; at „quod cum homo male de illis cogitat, et male illis vult, tunc „cogitet et velit ab Interno infernali, quia ex fide falsi et ex „amore mali; verbo, quantum homo in amore in Dominum „est, et in amore erga proximum, tantum in Interno spirituali „est, et ex eo cogitat et vult, et quoque ex eo loquitur et agit; „at quantum homo in amore sui est et in amore mundi, tantum „ex Inferno cogitat et vult, tametsi aliter loquitur et agit 7. Ita „provisum et ordinatum est a Domino, ut quantum homo ex „Caelo cogitat et vult, tantum aperiatur et formetur Spiritualis homo, apertio est in Caelum usque ad Dominum, et formatio est ad illa quae Caeli sunt Vice versa autem, quantum „homo non ex Caelo sed ex Mundo cogitat et vult, tantum „clauditur Internus spiritualis homo, et Externus aperitur et „formatur, apertio est in Mundum, et formatio est ad illa „quae Inferni sunt. 8 Illi, apud quos Internus spiritualis homo apertus est in Caelum ad Dominum, in luce Caeli sunt, „et in illuminatione a Domino, et inde intelligentia et sapientia, „hi vident verum ex luce veri, et percipiunt bonum ex amore „boni Illi autem, apud quos Internus spiritualis homo clausus est, non sciunt quid Internus homo, nec credunt Verbum, „nec vitam post mortem, nec illa quae Caeli et Ecclesiae sunt; „et quia solum in lumine naturali sunt, credunt Naturam ex „se esse et non a Deo, vident falsum ut verum, et percipiunt „malum ut bonum. 9 Internum et Externum, de quibus „actum est, est Internum et Externum Spiritus hominis; Corpus ejus est modo Externum superadditum, intra quod illa „existunt; corpus enim nihil ex se agit, sed ex spiritu, qui in „illo Sciendum est, quod Spiritus hominis post solutionem a „corpore aeque cogitet et velit, ac loquatur et agat, cogitare „et velle est ejus Internum, ac loqui et facere est tunc ejus „Externum.

402 VI „De mere Naturali et Sensuali homine. „Quoniam pauci sciunt, quinam intelliguntur per Sensuales

„homines, et quales illi sunt, et tamen interest scire, quare „describentur 1. Is Sensualis homo dicitur, qui omnia judicat „ex Sensibus corporis, et qui nihil credit nisi quod oculis vi„dere et manibus tangere potest, haec dicens esse aliquid, re„liqua rejiciens: quare sensualis homo est infime naturalis „homo. 2. Quod Interiora mentis ejus, quae vident ex luce „Caeli, clausa sint, ut ibi nihil veri, quod Caeli et Ecclesiae „est, videat, quoniam cogitat in extremis, et non interius ex „aliqua luce spirituali. 3. Et quoniam in crasso lumine natu„rali est, interius est contra illa quae Caeli et Ecclesiae sunt, „et tamen exterius potest loqui pro illis, ardenter secundum „Dominationem per illa 4. Quod sensuales homines ratioci„nentur acriter et solerter, quia cogitatio illorum est tam prope „loquelam, ut paene in illa, et sicut in labiis; et quia in lo„quela ex sola memoria ponunt omnem intelligentiam 5 Quod „quidam ex illis confirmare possint quicquid volunt, et dextre „falsa, et quod post confirmationem credant vera esse: sed „quod ex fallaciis sensuum ratiocinentur et confirment, a qui„bus captatur et persuadetur vulgus. 6. Quod Sensuales ho„mines astuti sint, et malitiosi prae reliquis 7 Quod Inte„riora mentis eorum sint faeda et spurca, quoniam per illa „communicant cum Infernis. 8. Quod illi, qui in Infernis „sunt, sensuales sint, et eo plus, quo profundius: quodque „sphaera spirituum infernalium se conjungat cum sensualibus „hominis a tergo. 9. Quoniam sensuales homines non vident „aliquod genuinum verum in luce, sed ratiocinantur et alter„cantur de omni re, num ita sit, et hae altercationes audiun„tur extra illos sicut stridores dentium, qui in se spectati sunt „collisiones falsorum inter se, et quoque falsi et veri, patet „quid significatur per STRIDOREM DENTIUM in Verbo: causa „est, quia ratiocinatio ex fallaciis sensuum correspondet den„tibus. 10 Quod Docti et Eruditi, qui se in falsis profunde „confirmaverunt, et plus qui contra vera Verbi, prae aliis sen„suales sint, tametsi coram Mundo non tales apparent Quod „Haeretica imprimis profluxerint a talibus qui Sensuales fue„runt 11 Quod hypocritae, dolosi, voluptuosi, adulteri, „avari, quoad plurimam partem Sensuales sint 12 Quod illi „qui ratiocinati sunt ex solis sensualibus, et contra genuina

„vera Verbi et inde Ecclesiae, ab Antiquis dicti fuerint Serpen-„tes arboris scientiae boni et mali

„Quoniam per Sensualia intelliguntur res sensibus corporis „objectae, et per sensus illos haustae, sequitur, 13 Quod „homo per sensualia communicet cum Mundo, et per rationa-„lia supra illa cum Caelo. 14 Quod Sensualia subministrent „talia e Mundo naturali, quae inserviunt interioribus mentis „in Mundo spirituali. 15 Quod sint sensualia subministrantia „intellectui, et quod haec sint varia naturalia quae vocantur „physica, et quod sint sensualia subministrantia voluntati, et „quod haec sint jucunda sensuum et corporis. 16 Quod nisi „cogitatio a sensualibus elevatur, homo parum sapiat: quod „homo Sapiens supra sensualia cogitet; et quod cum cogitatio „supra sensualia elevatur, in lumen clarius veniat, et tandem „in lucem caeli, inde homini perceptio veri, quae proprie est „intelligentia 17 Quod elevatio mentis supra sensualia, et „abductio ab illis, antiquis nota fuerit 18 Quod si Sensua-„lia ultimo loco sunt, per illa aperiatur via pro intellectu, ac „elimentur vera per modum extractionis; at quod si Sensualia „primo loco sunt, per illa claudatur illa via, et homo non vi-„deat vera nisi sicut in nimbo, aut sicut in nocte 19 Quod „Sensualia apud hominem Sapientem ultimo loco sint, et sub-„jecta interioribus, at quod apud hominem insipientem primo „loco sint, et dominantia: hi sunt qui proprie dicuntur Sen-„suales. 20 Quod apud hominem sint Sensualia communia „cum bestiis, et quod sint Sensualia non communia cum illis. „Quod quantum quis cogitat supra sensualia, tantum sit homo, „sed quod nemo possit cogitare supra sensualia, et videre vera „Ecclesiae, nisi agnoscat Deum, et vivat secundum praecepta „Ipsius, nam Deus elevat et illustrat“

Quod tres illi Amores, dum rite subordinati sunt, perficiant hominem, at dum non rite subordinati sunt, pervertant et invertant illam

403. Prius aliquid de Subordinatione trium Universalium illorum Amorum, qui sunt Amor Caeli, Amor Mundi, et Amor sui, dicetur, et postea de influxu et insertione unius in

alterum, et demum de statu hominis secundum subordinationem. Tres illi Amores inter se, sunt sicut tres Regiones corporis, quarum suprema est Caput, media est Pectus cum Ventre, et tertiam faciunt Genua, Pedes, et Plantae. Quando Amor Caeli facit Caput, Amor mundi pectus cum ventre, et amor sui pedes cum plantis, tunc homo est in perfecto statu secundum creationem; quoniam tunc duo inferiores Amores inserviunt supremo, sicut Corpus et ejus omnia Capiti: cum itaque Amor Caeli facit Caput, tunc influit hic in Amorem Mundi, qui principaliter est Amor opum, et per has facit usus, et mediate per hunc in Amorem sui, qui principaliter est amor dignitatum, et per has facit usus; ita tres illi Amores spirant usus ex influxu unius in alterum. Quis non comprehendit, quod dum homo ex Spirituali Amore, qui est a Domino, et est qui intelligitur per Amorem Caeli, vult facere usus, Naturalis homo faciat illos per opes et per alia bona ejus, et Sensualis homo in sua functione, et quod ejus honor sit producere illos. Quis etiam non comprehendit, quod omnia opera, quae homo facit corpore, fiant secundum statum mentis ejus in Capite, et quod si Mens in Amore usuum est, Corpus per sua membra hos efficiat; et hoc fit, quia Voluntas et Intellectus in suis principiis est in Capite, et in suis principiatis in Corpore, sicut voluntas in factis, et cogitatio in loquelis, et comparative, sicut est prolificum seminis in omnibus et singulis arboris, per quae producit fructus, qui sunt usus ejus: et est sicut ignis et lux intus in vase Crystallino, quod ex illis calefit et pellucet; et quoque Visus spiritualis in Mente, et simul Visus naturalis in corpore, apud illum, in quo tres illi amores juste et rite subordinati sunt, ex luce quae influit per Caelum a Domino, assimilari potest Pomo Africano, quod usque ad medium, ubi est theca seminum, pellucet: simile quid intelligitur per haec Domini verba, *Lucerna corporis est Oculus, si Oculus simplex, hoc est, bonus est, totum Corpus est lucidum*, Matth. VI: 22. Luc. XI: 34. Nullus homo sanae rationis potest damnare opes, sunt enim in communi Corpore sicut sanguis in homine; nec potest damnare honores functionibus addictos, sunt enim Regis manus et Societatis columnae, modo amores naturales et sensuales illorum subordinati sunt amori spirituali: sunt etiam admini-

strationes in Caelo, et illis dignitates adjectae, at qui funguntur illis, nihil plus amant quam usus facere, quia spirituales sunt.

404. Sed homo prorsus alium statum induit, si Amor Mundi seu opum facit Caput, hoc est, si ille regnans Amor est, nam tunc Amor Caeli exulat e Capite, et se confert in Corpus; homo, qui in hoc statu est, praefert Mundum Caelo, colit quidem Deum, sed ex Amore mere naturali, qui in omni Cultu ponit meritum, et quoque bonum facit proximo, sed propter retributiones; his sunt illa quae Caeli sunt, sicut velamina, in quibus incedunt splendentes coram oculis hominum, sed fusci coram oculis Angelorum; nam dum Amor Mundi possidet Internum hominem, et amor caeli Externum, tunc ille obscurat omnia Ecclesiae, et occultat illa sicut sub velo. Verum hic Amor in multa varietate est, deterior eo gradu quo vergit ad avaritiam, in hac Amor Caeli nigrescit: similiter si vergit ad fastum et eminentiam super alios ex amore sui: aliter vero si vergit ad prodigalitatem: minus noxius est, si pro fine spectat splendida Mundi, sicut Palatia, Decoramenta, magnificos Amictus, Famulitia, Equos et Currus in pompa, praeter similia alia: qualitas cujusvis Amoris praedicatur ex fine, quem spectat et intendit. Hic Amor assimilari potest Crystallo nigricanti, qui suffocat lucem, et non variegat illam in colores nisi pullos et evanidos. Et est sicut nimbus et nubes, quae auferunt radios solis. Est quoque sicut mustum vini infermentati, quod dulce sapit, sed ventrem infestat. Homo talis e Caelo spectatus apparet sicut homo gibbosus, incedens inclino capite spectans terram, et cum id elevat ad Caelum, retorquet musculos, et cito post in pronum suum relabitur. Hi ab Antiquis in Ecclesia dicti sunt Mammones, et a Graecis Plutones.

405. Si autem Amor sui seu Amor dominandi facit caput, tunc Amor Caeli transit per corpus ad pedes; et ille Amor, quantum increscit, tantum descendit Amor Caeli per talos ad plantas, et si adhuc increscit, transit calceos et proculcatur. Datur Amor dominandi ex Amore proximi, et datur Amor dominandi ex Amore sui; Illi qui in Amore dominandi ex Amore proximi sunt, ambiunt Dominium propter finem, ut praestent

usus Publico et privatis; et his ideo etiam concreditur Dominatio in Caelis. Imperatores, Reges, Duces, qui nati et educati sunt ad Dominia, si humiliant se coram Deo, quandoque minus sunt in illo Amore, quam qui ex vili prosapia sunt, et ex fastu ambiunt eminentes gradus super alios. At illis, qui in Amore dominandi ex amore sui sunt, est Amor Caeli sicut subsellium, super quo vulgi causa reponunt pedes, quod tamen, cum non vulgus apparet, aut in angulum, aut extra fores rejiciunt; causa est, quia se solos amant, et inde voluntates et cogitationes mentis suae immergunt Proprio, quod in se spectatum est malum haereditarium, et hoc e diametro oppositum est Amori Caeli. Mala quae illis, qui in Amore dominandi ex Amore sui sunt, in genere sunt haec: Contemtus aliorum; Invidia; Inimicitia contra illos qui sibi non favent; Hostilitas inde; Odia, Vindictae, Immisericordia, Saevitia et Crudelitas; et ubi talia Mala sunt, ibi etiam sunt contemtus Dei et Divinorum, quae sunt vera et bona Ecclesiae, quae si honorant, est solum ore, ne ab Ordine Ecclesiastico diffamentur, et a reliquis vituperentur. Sed hic Amor alius est apud Clericos, et alius apud Laicos; apud Clericos scandit hic Amor, dum fraena ei laxantur, usque ut velint esse Dii; apud Laicos autem usque ut velint esse Reges; phantasia illius Amoris usque eo animos illorum evehit. Cum amor Caeli apud hominem perfectum supremum locum tenet, et facit reliquorum succedentium sicut Caput, et Amor Mundi est infra illum et est sicut est pectus sub capite, et Amor sui est infra hunc sicut sunt pedes, sequitur quod si hic Amor faceret Caput, prorsus inverteret hominem; et tunc coram Angelis appareret sicut cubans incurvatus capite ad terram, et dorso ad caelum; et quando in cultu est, appareret super manibus et pedibus saltaret sicut pullus pantherae: et praeterea apparerent sub variis formis bestiarum cum duobus Capitibus, uno supra cui facies ferina, altero infra cui facies humana, quod a superiori continue protruderetur, ac adigeretur osculari terram. Omnes hi sunt homines Sensuales, ac tales quemadmodum descripti sunt supra, n: 402

Quod Omnis homo in singulari sit Proximus, qui amandus est, sed secundum quale boni ejus

406. Homo non natus est propter se, sed propter alios, hoc est, ut non vivat sibi soli, sed aliis, alioquin non foret aliqua cohaerens Societas, et in illa aliquod bonum In communi sermone est, quod quisque sibi proximus sit, sed Doctrina Charitatis docet, quomodo hoc intelligendum est; nempe, quisque sibi prospiciat necessitates vitae, ut victum, amictum, habitationem, et plura, quae in vita civili, in qua est, necessario requiruntur; et haec non modo pro se, sed etiam pro suis, nec modo pro tempore praesenti, sed etiam pro venturo, nam nisi quis sibi comparat necessitates vitae, non est in statu exercendi Charitatem, in omnium enim inopia est. Quomodo autem quisque sibi Proximus esse debet, constare potest ex hoc simili; quisque providere debet corpus suum victu, hoc primum erit, sed ob finem, ut Mens sana sit in Corpore sano; et quisque providere debet Mentem suo victu, nempe talibus quae sunt intelligentiae et judicii, sed ob finem ut ille inde sit in statu serviendi concivi, societati, patriae, Ecclesiae, et sic Domino; qui hoc facit, ille providet sibi bene in aeternum; inde patet, quid primum tempore, et quid primum fine, et quod primum fine sit id quod omnia spectant. Hoc quoque est, sicut qui construit Domum, primo ponet fundamentum, sed fundamentum erit pro domo, et domus pro habitatione; qui credit sibi Proximum esse primo loco seu primario, is similis est ei, qui spectat fundamentum ut finem, non habitationem, cum tamen habitatio est ipse finis primus et ultimus, ac Domus cum fundamento est modo medium ad finem

407. Quid amare Proximum dicetur; Amare proximum non modo est velle et facere bonum propinquo, amico, et bono, sed etiam alieno, inimico et malo; verum Charitas exercetur erga hos et illos diversis modis, erga propinquum et amicum per beneficia directa, erga inimicum et malum autem per beneficia indirecta, quae fiunt per exhortationes, disciplinas, et paenas, et sic emendationes. Hoc illustrari potest ita; Iudex, qui ex lege et justitia punit malefactorem, is amat proximum, nam sic emendat illum, et consulit civibus, ne illis

malefaciat; quisque novit, quod Pater, qui liberos, dum malefaciunt, castigat, amet illos, et vicissim quod qui propterea non castigat illos, amet mala illorum, de quo non praedicari potest Charitas. Porro si quis inimicum insultantem repellit, et ex tutela verberat, aut tradit judici, ut sic damnum a se avertat, animo tamen, ut amicus ejus fiat, is ex vena Charitatis agit Bella, quae pro fine tutandi Patriam et Ecclesiam habent, nec contra Charitatem sunt, finis propter quem, declarat, num sit Charitas vel non

408 Cum itaque Charitas in sua origine est bene velle, ac bene velle residet in Interno homine, patet, quod cum aliquis qui Charitatem habet, resistit inimico, punit sontem, et castigat malos, faciat hoc medio Externo homine, quare postquam id peregit, redit in Charitatem, quae est in Interno homine, et tunc quantum potest, et prodest, ei bene vult, et ex bene velle bene facit. Illis, quibus est genuina Charitas, est Zelus pro bono, et Zelus ille in Externo homine potest videri sicut ira et ignis flammans, at ille deflammatur et sedatur ut primum adversarius resipiscit; aliter apud illos quibus nulla Charitas est, horum Zelus est ira et odium, ex his enim Internus eorum homo aestuat ac ignescit.

409 Antequam Dominus in Mundum venit, vix aliquis novit quid Internus homo, et quid Charitas, quapropter tam multis in locis docuit Dilectionem, hoc est Charitatem; et hoc facit discrimen inter Testamentum seu Faedus Vetus et Novum. Quod Adversario et Inimico ex Charitate benefaciendum sit, docuit Dominus apud Matthaeum, *Audivistis quod dictum sit veteribus, Amabis proximum tuum, et odio habebis inimicum tuum, Ego vero dico vobis, Amate inimicos vestros, benedicite maledicentibus vobis, benefacite odio vos habentibus, et orate pro laedentibus et persequentibus vos, ut sitis filii Patris vestri qui in Caelis*, Cap. V: 43 44 45: *Et Petro interroganti quoties peccanti contra se remitteret, num usque ad septies, respondit, non dico tibi ad septies, sed usque ad septuagies septies*, Matth XVIII: 21. 22; Et audivi e Caelo, quod Dominus remittat unicuique peccata ejus, et nusquam vindicet, et ne quidem imputet, quia est ipse Amor et ipsum Bonum, sed quod usque per id peccata non abstersa sint, haec

enim non nisi quam per paenitentiam absterguntur; cum enim dixit Petro, quod remitteret usque ad septuagies septies, quid non Dominus.

410. Quoniam ipsa Charitas residet in Interno homine, in quo est bene velle, et inde in Externo, in quo est benefacere, sequitur quod Internus homo amandus sit, et inde Externus, proinde quod homo secundum quale boni, quod in illo est, amandus sit; quapropter ipsum Bonum est essentialiter Proximus, hoc illustrari potest per haec; dum quis ex tribus aut quatuor eligit sibi procuratorem domus, aut famulum, numne indagat Internum ejus hominem, ac eligit sincerum et fidelem, et inde diligit illum. Similiter Rex aut Magistratus, quod ex tribus aut quatuor eligat habilem functionis, ac repudiet inhabilem, qualemcunque vultum praeferat, et loquatur et agat ad favorem. Cum ergo omnis homo est proximus, ac infinita varietas hominum est, et quisque secundum bonum ejus ut proximus amandus est, patet quod sint genera et species, tum gradus Amoris erga proximum: nunc quia Dominus super omnia amandus est, sequitur quod metiendi sint gradus illius amoris secundum Amorem in Ipsum, ita quantum Domini aut ex Domino alter possidet in se, nam tantum etiam possidet bonum, quia omne bonum est a Domino. Sed quia hi gradus sunt in Interno homine, et hic raro se manifestat in Mundo, satis est, ut Proximus ametur secundum gradus quos cognoscit; sed hi post mortem clare percipiuntur, nam ibi affectiones voluntatis et inde cogitationes Intellectus faciunt sphaeram spiritualem circum illos, quae sentitur variis modis; at spiritualis illa sphaera in Mundo absorbetur a Corpore materiali, et se includit sphaerae naturali, quae ex homine tunc exundat. Quod gradus Amoris erga proximum sint, constat ex Parabola Domini de Samarita, qui misericordiam fecit vulnerato a latronibus, quem Sacerdos et Levita videntes praetergressi sunt, et cum Dominus quaesivit, quis illorum trium videretur Proximus fuisse, respondebatur, qui fecit misericordiam, Luc. X: 30 ad 37

411. Legitur, *Amabis Dominum Deum super omnia*, *et Proximum sicut te ipsum*, Luc. X: 27. amare proximum sicut seipsum, est illum prae se non contemnere, ac juste cum

illo agere, et de illo non malum judicium ferre: Lex Charitatis ab Ipso Domino lata et data est haec „*Quaecunque volueritis ut faciant vobis homines, sic et vos facite illis; haec enim est Lex et Prophetae,*" Matth VII: 12. Luc. VI: 31. 32. Ita amant proximum illi qui in Amore Caeli sunt, at qui in Amori Mundi sunt, illi amant proximum ex Mundo et propter mundum, illi autem qui in Amore sui sunt, amant proximum ex se et propter se.

Quod Homo in plurali, qui est Societas minor et major, et quod Homo in composito ex illis, qui est Patria, sit Proximus qui amandus est.

412. Illi, qui non sciunt quid Proximus in genuino sensu, opinantur quod non alius sit quam homo in singulari, et quod beneficia ei praestare sit amare proximum; sed proximus et amor in illum se latius extendit, ascendit enim sicut multiplicantur homines: quis non potest comprehendere, quod amare plures homines in congregatione, sit plus amare proximum, quam unum in singulari e Congregatione; quare quod Societas minor et major sit Proximus, est causa, quia illa est homo in plurali, inde sequitur quod qui amat Societatem, amet illos ex quibus Societas consistit, quapropter qui Societati bene vult et bene facit, ille consulit singulis Societas est sicut unus homo, etiam illi qui intrant illam, componunt sicut unum Corpus, et distinguuntur inter se sicut membra in uno corpore. Dominus et ab Ipso Angeli, cum despiciunt in terram, integram Societatem non aliter vident, quam sicut unum hominem, ac formam ejus ex qualitatibus illorum; datum etiam est mihi videre Societatem quandam in Caelo prorsus sicut unum hominem, in simili statura in qua homo in Mundo Quod plenior amor erga proximum sit amor erga Societatem, quam erga hominem separatum aut individuum, se manifestat in eo, quod Dignitates dispensentur secundum Praefecturas super Societates, et illis honores secundum usus quos praestant: sunt enim Officia in Mundo superiora et inferiora in subordinatione secundum plus et minus universale regimen super Societates, et ille est Rex, cui universalissimum regimen est; et cuivis secundum amplitu-

dinem muneris, et simul bona usus quae praestat, est remuneratio, gloria, et communis amor. Sed Moderatores hujus saeculi possunt usus facere et consulere Societati, et usque non amare proximum; quemadmodum illi, qui usus faciunt et consulunt propter Mundum, et propter se, ut appareant, aut ut mereantur ad dignitates superiores evehi; sed hi tametsi non discernuntur in Mundo, usque discernuntur in Caelo, quare illi qui ex Amore erga proximum praestiterant usus, praeficiuntur etiam ut Moderatores Societati caelesti, et ibi in splendore et honore sunt, sed hi usque non in his ponunt cor, sed in usibus. Caeteri autem, qui ex Amore Mundi et sui fecerunt usus, rejiciuntur.

413. Discrimen amoris erga proximum et ejus exercitii erga hominem in singulari, et erga hominem in plurali seu Societatem, est sicut inter munus civis, munus praetoris, et munus ducis; et sicut inter illum qui negotiatus est per duo Talenta, et illum qui per quinque, Matth. XXV: 14 ad 30; et est discrimen sicut inter valorem sicli et valorem talenti; ac inter usum fructum ex vite et ex vinea, seu ex olea et ex oliveto, seu ex arbore et ex horto. Ascendit etiam amor erga proximum interius et interius apud hominem, et sicut ascendit, amat Societatem prae homine in particulari, et Patriam prae Societate. Nunc quoniam Charitas consistit ex bene velle, et inde bene agere, sequitur quod illa paene similiter exercenda sit erga Societatem ut erga hominem in particulari; verum aliter erga Societatem bonorum, quam erga Societatem malorum; erga hanc Charitas exercenda est secundum aequitatem naturalem, erga illam secundum aequitatem spiritualem; sed de hac et illa aequitate alibi videbitur

414 Quod Patria sit Proximus prae Societate, est quia illa ex pluribus Societatibus consistit, et inde est Amor erga illam amor extensior et superior; et insuper amare patriam, est amare salutem publicam; Quod Patria sit Proximus, est quia illa Parentis instar est, ibi enim natus est, illa nutrivit et nutrit illum, illa ab injuriis tutata est et tutatur illum. Patriae ex Amore benefaciendum est secundum necessitates ejus; quarum quaedam sunt naturales, quaedam spirituales. Naturales spectant vitam et ordinem civilem,

ac Spirituales vitam et ordinem spiritualem Quod Patria amanda sit, non sicut homo amat seipsum, sed prae se ipso, est Lex inscripta Cordibus humanis, ex qua promulgatum est hoc, quod enuntiatur ab omni justo, quod si imminet exitium ejus ex hoste, aut aliunde, illustre sit pro illa mori, ac militi gloriosum sanguinem pro illa effundere; hoc dicitur, quia illa in tantum amanda est. Sciendum est, quod illi, qui amant Patriam, et ei ex benevelle benefaciunt, post mortem ament Regnum Domini, nam hoc ibi est Patria, et qui amant Regnum Domini, illi amant Dominum, quia Dominus est omne in omnibus sui Regni.

Quod Ecclesia sit Proximus, qui in superiori gradu amandus est, et quod Regnum Domini in supremo.

415. Quoniam homo natus est ad vitam aeternam, et in hanc introducitur per Ecclesiam, ideo haec amanda est ut Proximus in superiori gradu, nam illa docet media, quae ducunt ad vitam aeternam, ac introducit in illam, ducit ad illam per vera doctrinae, ac introducit per bona vitae. Non intelligitur quod Sacerdotium in superiori gradu amandum sit, et ex illo Ecclesia, sed quod Ecclesiae bonum et verum amandum sit, et propter haec Sacerdotium, hoc modo inservit, et quemadmodum inservit honorandum est. Quod Ecclesia sit Proximus qui in superiori gradu amandus est, ita quoque supra Patriam, est quoque causa, quia homo ex Patria initiatur in Vitam Civilem, verum ab Ecclesia in Vitam spiritualem, et haec vita distinguit hominem a vita mere animali; insuper Vita civilis est temporaria, quae finem habet, et tunc est sicut non fuerit; at Vita spiritualis, quia finem non habet, aeterna est, quare de hac praedicari potest Esse, et de illa non esse, discrimen est sicut inter finitum et infinitum, inter quae non datur ratio, aeternum enim est infinitum quoad tempus.

416. Quod Regnum Domini sit Proximus, qui in supremo gradu amandus est, est causa, quia per Regnum Domini intelligitur Ecclesia in toto terrarum Orbe, quae Communio sanctorum vocatur, et quoque intelligitur Caelum; quare qui Regnum Domini amat, is amat omnes in universo Mundo, qui

Dominum agnoscunt, ac fidem in Ipsum, et Charitatem erga proximum habent, et quoque amat omnes in Caelo. Illi qui amant Regnum Domini, amant Dominum super omnia, proinde prae reliquis in Amore in Deum sunt; nam Ecclesia in Caelis et in Terris est Corpus Domini, sunt enim in Domino et Dominus in illis. Est itaque Amor erga Regnum Domini Amor erga proximum in sua plenitudine; illi enim qui amant Regnum Domini, non modo amant Dominum super omnia, sed etiam amant proximum ut seipsum; nam Amor in Dominum est Amor universalis, et inde est in omnibus et singulis Vitae spiritualis, et quoque in omnibus et singulis Vitae naturalis, residet enim ille amor in supremis apud hominem, ac suprema influunt in inferiora, ac vivificant illa, sicut Voluntas in omnia intentionis et inde actionis, ac Intellectus in omnia cogitationis et inde sermonis: quare dicit Dominus, *Quaerite primum Regnum Caelorum et ejus Justitiam, tunc omnia adjicientur vobis*, Matth. VI: 33 quod Regnum Caelorum sit Regnum Domini, constat ex his apud Danielem, *Ecce cum nubibus Caelorum sicut* FILIUS HOMINIS *veniens fuit; et Huic datum est Dominium, Gloria, et Regnum, ac omnes Populi, Gentes, et Linguae Ipsum colent; Dominium Ipsius dominium saeculi, quod non transibit, et Regnum Ipsius quod non peribit*, Cap. VII: 13. 14.

Quod amare Proximum in se spectatum non sit amare Personam, sed Bonum quod in Persona est

417. Quis non novit, quod homo non sit homo ex humana facie et ex humano corpore, sed ex sapientia Intellectus et ex bonitate Voluntatis ejus, ascendens qualitas horum facit ut sit plus homo: homo cum nascitur est brutum plus quam ullum Animal, at fit homo per instructiones, quae sicut recipiuntur, formatur Mens ejus, ex qua et secundum quam homo est homo. Dantur bestiae, quarum facies assimilantur humanis, sed illae nulla facultate intelligendi et ex intellectu aliquid agendi gaudent, sed agunt ex instinctu, quem amor illarum naturalis excitat; discrimen est, quod bestia affectiones amoris sui sonet, at homo illas illatas cogitationi loquatur; tum

quod bestia prono vultu spectet terram, homo autem erecta facie Caelum undequaque; ex quibus concludi potest, quod homo tantum sit homo, quantum ex ratione sana loquitur, et spectat commorationem suam in Caelo, et quod tantum non sit homo, quantum ex ratione perversa loquitur, et spectat commorationem suam solum in Mundo: sed usque hi sunt homines, verum non actu sed potentia, unusquisque enim homo gaudet potentia intelligendi vera et volendi bona, sed quantum non vult facere bona et intelligere vera, tantum in externis potest simulare hominem, ac agere ejus simiam

418 Quod Bonum sit Proximus, est quia Bonum est voluntatis, ac Voluntas est Esse vitae hominis: Verum Intellectus etiam est proximus, sed quantum id procedit a bono voluntatis, nam bonum voluntatis format se in intellectu, et ibi se sistit videndum in luce rationis. Quod bonum sit proximus, constat ex omni experientia, quis amat personam nisi ex qualitate voluntatis et intellectus ejus, hoc est, ex bono et justo in illa; ut pro exemplo. Quis amat Regem, Principem, Ducem, Praetorem, Consulem, ullam Magistratus personam, et ullum Judicem, nisi ex [Justitia et] Judicio, ex quibus agunt et loquuntur; quis amat Primatem, aliquem Ministrum Ecclesiae, aut Canonicum, nisi ex eruditione, integritate vitae, et zelo pro animarum salute: quis amat Ducem exercitus ac aliquem Praefectum sub illo, nisi ex fortitudine et simul prudentia: quis amat Mercatorem nisi ex sinceritate: quis amat operarium et famulum nisi ex fidelitate: imo quis amat arborem nisi ex fructu, humum nisi ex fertilitate, lapidem nisi ex pretiositate, et sic porro. Et, quod mirum est, non modo probus amat bonum et justum in altero, sed etiam improbus, quia cum illo non est in ullo timore jacturae famae, honoris et opum; sed amor boni apud improbum, non est Amor proximi, nam improbus non alium interius amat, nisi quantum sibi inservit. Ast amare bonum in altero ex bono in se, est genuinus amor erga proximum, tunc enim Bona osculantur se mutuo et se conjungunt.

419. Homo, qui amat bonum quia est bonum, et verum quia est verum, ille eminenter amat proximum, ex causa, quia ille amat Dominum, qui est ipsum Bonum et ipsum Ve-

rum, aliunde non est amor boni et inde veri, et sic proximi; ita formatur amor erga proximum ex origine caelesti. Sive dicatur usus, sive bonum, idem est, quare facere usus est facere bona, et quantum et quale usus est in bonis, tantum et taliter bona sunt bona.

Quod Charitas et Bona Opera sint duo distincta, sicut bene velle et bene facere.

420. Apud unumquemvis hominem est Internum et Externum, Internum ejus est quod vocatur Internus homo, et Externum quod vocatur Externus homo: sed qui non scit quid homo internus et externus, potest credere, quod homo internus sit qui cogitat et vult, et externus qui loquitur et agit; haec quidem sunt Externi hominis et illa Interni, sed usque non essentialiter faciunt Externum et Internum hominem; Mens hominis est quidem in communi perceptione Internus homo, sed ipsa Mens est divisa in duas Regiones, una Regio, quae est superior et interior, est spiritualis, altera quae est inferior et exterior est naturalis; Mens spiritualis spectat principaliter in Mundum spiritualem, et pro objectis habet illa, quae ibi sunt, sive sint talia quae in Caelo, sive talia quae in Inferno, utrumque enim in Mundo spirituali est; Mens autem naturalis spectat principaliter in Mundum naturalem, et pro objectis habet illa quae ibi sunt, sive bona sint sive mala; omnis actio et loquela hominis procedit ex regione inferiore mentis directe, et ex regione superiore indirecte, quoniam regio mentis inferior est propior sensibus corporis, et regio superior est remotior ab illis: haec divisio mentis est apud hominem, quia creatus est ut sit spiritualis et simul naturalis, et sic homo et non bestia. Ex his patet, quod homo qui spectat Mundum et se primario, sit Externus homo, quia naturalis non modo corpore sed etiam mente, et quod homo qui spectat ad illa quae Caeli et Ecclesiae sunt primario, sit Internus homo, quia spiritualis et mente et corpore; quod etiam corpore, est quia ejus actiones et loquelae procedunt a Mente superiore quae est spiritualis per mentem inferiorem quae est naturalis; notum enim est, quod e corpore procedant effectus, et e mente cau-

sae quae illos producunt, et quod causa sit omne in effectu Quod Mens humana ita divisa sit, patet evidenter ex eo quod homo possit agere simulatorem, assentatorem, hypocritam, ac histrionem, et quod possit annuere alterius dictis, et tamen ridere ad illa, hoc facit ex mente superiore, illud autem ex inferiore

421. Ex his videri potest, quomodo intelligendum est, quod Charitas et Bona opera distincta sint sicut bene velle et bene facere, videlicet, quod formaliter distincta sint, sicut Mens quae cogitat et vult, et sicut corpus per quod Mens loquitur et agit; at quod essentialiter distincta sint, quia ipsa Mens est distincta, quae quod interior ejus regio sit spiritualis, et exterior naturalis, supra dictum est; quare si opera procedunt ex Mente spirituali, procedunt ex ejus bene velle, quod est Charitas, at vero si ex Mente naturali, procedunt ex bene velle quod non est Charitas, tametsi apparere potest tanquam Charitas in forma externa, et tamen usque non est Charitas in forma interna, et Charitas in sola forma externa, quidem speciem Charitatis praefert, sed non essentiam Charitatis possidet. Hoc illustrari potest per comparationem cum seminibus in terra, ex unoquovis semine enascitur virgultum tam utile quam inutile secundum quale seminis; similiter semen spirituale, quod est verum Ecclesiae ex Verbo, ex hoc formatur Doctrina, utilis si ex genuinis veris, inutilis si ex falsificatis: consimiliter itaque Charitas ex bene velle, sive velle bene sit propter se et mundum, sive sit propter proximum in stricto aut lato sensu, si propter se et mundum, est Charitas spuria, si autem propter proximum, est Charitas genuina. Sed plura de his videantur in Capite de Fide, in specie in Articulo ubi ostensum, *Quod Charitas sit bene velle*, *et quod Bona opera sint benefacere ex bene velle*, n. 374. *Et quod Charitas et Fides sint modo res mentales et caducae*, *nisi dum fieri potest*, *determinentur in Opera*, *et in illis coexistant*, n: 375. 376.

Quod ipsa Charitas sit, juste et fideliter agere in officio, negotio et opere, in quo quisque est, et cum quibus in aliquo commercio est.

422. Quod ipsa Charitas sit juste et fideliter agere in officio, negotio et opere, in quo quisque est, est quia omnia quae homo ita facit, Societati usui sunt, ac usus est bonum, et bonum in sensu a personis abstracto, est proximus; quod non modo singularis homo, sed etiam societas minor, et ipsa patria sit proximus, supra ostensum est. Ut pro exemplo, Rex qui praeit subditos exemplo in bene agendo, velit ut illi vivant secundum leges justitiae, remunerat illos qui ita vivunt, spectat quemlibet ex merito, tutatur illos contra injurias et invasiones, agit Patrem Regni, et consulit in communi prosperitati populi sui, in corde ejus est Charitas, et facta ejus sunt bona opera Sacerdos, qui docet vera ex Verbo, et per illa ducit ad bonum vitae, et sic ad Caelum, is quia consulit animabus hominum Ecclesiae suae, eminenter Charitatem exercet. Judex, qui ex justitia et lege judicat, et non ex munere, amicitia et affinitate, is consulit societati et homini in singulari, Societati, quia haec per id tenetur in obedientia legis, et in timore transgressionis ejus, et homini in singulari per id quod justitia triumphet super injustitiam Negotiator, si ex sinceritate agit, et non ex fraude, consulit proximo cum quo negotium habet; similiter operarius et artifex, si recte et sincere, et non subdole et fallaciter suas operas facit; simile est cum reliquis, ut cum naviarchis et nautis, cumque colonis et famulis

423. Quod hoc sit ipsa Charitas, est quia haec definiri potest, quod sit bonum facere proximo quotidie et continue, non solum proximo in singulari, sed etiam proximo in plurali, et hoc non fieri potest nisi quam per bonum et justum in officio, negotio et opere, in quo quisque est, et cum quibus in aliquo commercio est; hoc enim quotidie facit, et cum non facit, usque continue insidet menti ejus, et id cogitat ac intendit. Homo qui ita Charitatem exercet, is plus et plus fit Charitas in forma; nam justitia et fidelitas formant mentem ejus, et exercitia corpus ejus, et successive ex forma sua non aliud vult

et cogitat, quam talia quae charitatis sunt. Hi tandem fiunt sicut illi, de quibus in Verbo, quod Legem cordibus suis inscriptam habeant. Hi quoque non ponunt meritum in operibus, quoniam non cogitant de eo, sed de debito, quod ita facere deceat civem. Sed homo nequaquam potest ex spirituali justitia et fidelitate agere ex se; omnis enim homo haereditario trahit a parentibus, ut bonum et justum propter se et mundum agat, et nullus propter bonum et justum; quare qui Dominum colit, et ab Ipso, dum ex se, agit, is modo charitatem spiritualem adipiscitur et per exercitia imbuit

424. Sunt multi, qui in sua functione juste et fideliter agunt, et tametsi Charitatis opera sic praestant, usque non aliquam Charitatem in se possident; sed hi sunt apud quos praedominatur amor sui et mundi, et non amor caeli, et si forte hic adest, est sub illo sicut servus sub suo Domino, ac sicut gregarius miles sub praefecto, et est sicut janitor stans in porta.

Quod Beneficia Charitatis sint, dare pauperibus et opitulari indigentibus, sed cum prudentia.

425. Distinguendum est inter Charitatis officia, et inter ejus beneficia; per Charitatis officia intelliguntur Charitatis exercitia, quae ab ipsa Charitate immediate procedunt, quae quod primario sint functionis, in qua quisque est, mox supra ostensum est; per Beneficia autem intelliguntur illa auxilia, quae extra illa fiunt. Beneficia vocantur, quia in hominis libertate et placito est illa facere, et cum fiunt, non aliter spectantur a recipiente, quam sicut beneficia, et haec dispensantur secundum rationes ac intentiones, quas benefactor mente versat. In communi fide est, quod Charitas non aliud sit, quam dare pauperibus, opitulari indigentibus, curam viduarum et pupillorum gerere, spartas conferre ad aedificandum hospitalia, nosocomia, xenodochia, orphanotrophia, imprimis Templa, et ad horum ornamenta et reditus; sed plura ex his non sunt propria Charitatis, sed extranea ejus. Illi qui in Beneficiis illis ipsam Charitatem ponunt, non possunt aliter quam in Operibus illis meritum ponere, et hi tametsi ore faterentur,

quod non velint ut sint merita, usque intus latet fides meriti: hoc manifeste patet ab illis post mortem, enumerant tunc opera sua, et salutem ut praemium postulant; sed tunc inquiritur, ex qua origine sunt, et inde ex qua qualitate, et si invenitur quod processerint vel ex fastu vel ex aucupatione famae, vel ex nuda munificentia, vel ex amicitia, vel ex inclinatione mere naturali, vel ex hypocrisi, tunc ex origine illa judicantur, nam qualitas originis inest operibus, genuina vero Charitas procedit ex illis, qui imbuerunt illam ex justitia et judicio in operibus, quae faciunt absque fine remunerationis secundum Domini verba Luc. XIV: 12. 13. 14, hi quoque vocant talia, quae supra memorata sunt, beneficia, ut et debita, tametsi sunt Charitatis.

426. Notum est, quod aliqui, qui Beneficia illa, quae coram Mundo sicut imagines charitatis apparent, fecerunt, opinentur et credant, quod Charitatis Opera exercuerint, et quod illa spectent sicut multi in Papatu Indulgentias, propter quae purificati sunt a peccatis, et sicut regenerati donandi Caelo, et tamen usque non ut peccata pendunt adulteria, odia, vindictas, defraudationes, et in genere concupiscentias carnis, quibus ex lubitu indulgent; sed quid tunc illa bona opera aliud quam pictae imagines Angelorum in consortio cum diabolis, aut pyxides ex lapide lazuli in quibus sunt hydrae. Sed prorsus aliter, si beneficia illa fiunt ab illis, qui supradicta mala ut Charitatis odia fugiunt. Verum enim vero, Beneficia illa sunt emolumenta multis modis, imprimis dare pauperibus et mendicantibus, per illa enim initiantur pueri, puellae, famuli, famulae, et in genere omnes simplices, in Charitatem, sunt enim externa ejus, per quae imbuunt Charitatis munia, nam sunt ejus rudimenta, et tunc sicut fructus immaturi; at apud illos qui postea perficiuntur cognitionibus justis de Charitate et Fide, fiunt sicut fructus maturi; et tunc spectant opera illa priora ex simplicitate cordis facta, non aliter quam debita.

427. Quod Beneficia illa hodie credantur propria Charitatis facta, quae in Verbo intelliguntur per bona opera, est causa, quia Charitas multoties in Verbo per dare pauperibus, opem ferre egenis, prospicere viduis et pupillis, describitur; sed hactenus ignoratum est, quod Verbum in litera nominet

solum talia, quae externa, imo quae extrema cultus sunt, et quod spiritualia, quae interna, per illa intelligantur, de qua re videatur supra in Capite de SCRIPTURA SACRA n: 193 ad 209, ex quibus patet, quod per nominatos pauperes, egenos, viduas, pupillos, non illi ibi intelligantur, sed spiritualiter tales; quod per pauperes intelligantur qui non in cognitionibus veri et boni sunt, videatur APOCALYPSIS REVELATA, n: 209. Quod per viduas illi qui absque veris sunt, et usque desiderant vera, n: 764; et sic porro.

428. Qui a nativitate miserabundi sunt, et misericordias suas naturales non faciunt spirituales, per quod faciant illas ex genuina Charitate, illi credunt, quod Charitas sit dare cuivis pauperi, et opitulari cuivis indigenti, et non prius inquirunt, num pauper et indigens ille sit bonus aut malus, dicunt enim quod hoc non necessum sit, quoniam Deus spectat solum ad opem et eleemosynam Sed hi post mortem probe discernuntur et separantur ab illis, qui Charitatis beneficia fecerunt ex prudentia, nam illi qui ex caeca illa Charitatis idea fecerunt illa, tunc benefaciunt aeque malis ac bonis, et mali per illa faciunt mala, et per haec laedunt bonos, quare benefactores illi in causa laesionis bonorum etiam sunt; nam malefico benefacere, est sicut dare panem diabolo, quem vertit in venenum, nam omnis panis in manu diaboli est venenum, et si non est, vertit illum in id, quod facit per benefacta allicere ad mala: et est sicut porrigere inimico ensem, quo aliquem necet: et est sicut homini lupo tradere baculum pastoritium, ut ducat oves in pascua, cum tamen postquam adeptus est illum, abigit oves a pascuis in deserta, et ibi mactat illas: et est sicut praefecturam dare Latroni, qui modo animum intendit et invigilat praedae, secundum cujus opimitatem et copiam dispensat jura, et facit judicia.

Quod sint Debita Charitatis, quaedam Publica, quaedam Domestica, et quaedam Privata.

429. Charitatis Beneficia et Charitatis Debita inter se distincta sunt, sicut illa quae ex libero arbitrio fiunt, et illa quae ex necessitate: at usque per Debita Charitatis, hic non

intelliguntur Debita functionum in Regno et Republica, sicut ministri ut ministret, judicis ut judicet, et sic porro, sed intelliguntur Debita cujusvis in quacunque functione est, quare sunt ex alia origine, et profluunt ex alia voluntate, et ideo fiunt ex Charitate ab illis qui in Charitate sunt, ac vicissim ex nulla Charitate ab illis qui in nulla sunt

430. Debita Charitatis publica, sunt imprimis Tributa et Vectigalia, quae non cum debitis functionum commiscenda sunt, illa pendunt alio corde illi qui spirituales sunt, et alio illi qui mere naturales sunt; Spirituales pendunt illa ex bene velle, quia sunt Collectae pro Conservatione Patriae, et pro Tutatione ejus et Ecclesiae, proque administratione per officiarios et praefectos, quibus salaria et stipendia ex Publico Aerario impendenda sunt; quare illi, quibus Patria et quoque Ecclesia sunt Proximus, ex Voluntate spontanea et secundante solvunt illa, et pro iniquitate reputant fallere et frustrare; at illi, quibus Patria et Ecclesia non sunt Proximus, voluntate invita et repugnante praestant illa, et quoties datur ansa defraudant et surripiunt, apud hos enim Domus sua et Caro sua sunt Proximus.

431. Debita Charitatis domestica, sunt Mariti erga Uxorem, et uxoris erga maritum; tum Patris et Matris erga Liberos, et liberorum erga patrem et matrem; ut et Heri et Herae erga famulos et famulas, et horum erga illos; haec Debita, quia sunt educationis et administrationis in domo, sunt tam multa, ut si recenserentur, codicem implerent. Unusquisque homo fertur in haec debita ex alio amore, quam in debita functionis suae, Mariti erga Uxorem, et Uxoris erga Maritum ex Amore conjugiali et secundum illum; Patris et Matris erga liberos ex Amore cuivis insito, qui vocatur Storge; et Liberorum erga Parentes ex alio amore et secundum illum, qui arcte se conjungit cum obedientia ex debito. Debita autem Heri et Herae erga famulos et famulas trahunt ex amore regnandi, et hic ex statu mentis cujusvis. Sed Amor conjugialis, et amor erga liberos cum eorum debitis et debitorum exercitiis, non producunt amorem erga proximum, sicut exercitia debitorum in functionibus; nam Amor Storge vocatus datur apud malos aeque ac apud bonos, et quandoque fortior apud malos,

et quoque datur apud bestias et aves, apud quas nulla Charitas formari potest; quod sit apud ursos, tigrides et serpentes, aeque ac apud oves et capras, et apud bubones aeque ac apud columbas, notum est. Quod in specie attinet Debita parentum erga liberos, sunt debita intrinsecus alia apud illos qui in Charitate sunt, et alia apud illos qui non in Charitate sunt, sed extrinsecus apparent similia; apud illos qui in Charitate sunt, conjungitur amor ille cum amore erga proximum et cum amore in Deum, ab his enim amantur liberi secundum mores, virtutes, studia, et dotes serviendi publico; apud illos autem qui non in Charitate sunt, non est conjunctio Charitatis cum amore storge vocato, quare plures ex his amant Liberos etiam malos, immoratos, astutos, prae bonis, moralis et prudentibus, ita inutiles publico prae utilibus.

482 Debita Charitatis Privata sunt etiam plura, sicut pensa solvere operariis, usuras pendere, stipulata praestare, hypothecas custodire, et similia alia, quorum aliqua sunt debita ex Lege forensi, aliqua ex Lege civili, et aliqua ex Lege morali. Haec quoque ex alia mente exhibentur ab illis quae in Charitate sunt, et alia ab illis qui non in Charitate sunt, ab illis qui in Charitate sunt, praestantur illa juste et fideliter, nam praeceptum Charitatis est, ut quis juste et fideliter agat cum omnibus cum quibus in aliquo negotio et commercio est, de quo supra n: 422 seq. eadem illa autem aliter prorsus praestantur ab illis qui non in Charitate sunt.

Quod Diversoria Charitatis sint Prandia, Caenae, et Consortia.

483. Notum est, quod Prandia et Caenae ubivis in usu sint, et quod propter varios fines instituantur, et quod apud plures sint propter amicitias, propter affinitates, propter laetitias, propter lucrationes et remunerationes, et quod sint corruptelae ad trahendum in partes; et quod apud Magnates etiam propter honorem, et in Aulis Regum propter splendorem. Sed Prandia et Caenae Charitatis sunt modo apud illos, qui in mutuo amore ex simili fide sunt. In Primitiva Ecclesia apud Christianos fuerunt Prandia et Caenae non propter alium finem, et

vocata sunt CONVIVIA, instituta ut simul ex corde laetificarentur, et quoque conjungerentur: CAENAE apud illos significabant Consociationes et conjunctiones in primo statu instaurationis Ecclesiae, nam Vespera, in qua fiebant, illum significabat; PRANDIA autem in secundo statu, quando Ecclesia instaurata est, nam Mane et Dies illum significabant. Super Mensis sermones habebantur de rebus variis, tam domesticis quam civilibus, imprimis autem de talibus quae Ecclesiae erant, et quia erant Convivia Charitatis, sermonibus de quacunque re inerat Charitas cum ejus gaudiis et laetitiis; sphaera spiritualis regnans in Conviviis illis fuit sphaera amoris in Dominum et amoris erga proximum, quae exhilarabat cujusvis animum, emolliebat cujusvis loquelae sonum, et festivum e corde induxit in omnes sensus; nam ex quovis homine emanat sphaera spiritualis, quae est affectionis amoris et inde cogitationis ejus, ac interius afficit consocios, imprimis in Conviviis, emanat illa tam per faciem, quam per respirationem. Quoniam per Prandia et Caenas, seu per Convivia tales animorum consociationes significabantur, ideo toties in Verbo nominantur, et per illa ibi non aliud in sensu spirituali intelligitur, et in supremo sensu per Caenam Paschalem apud filios Israëlis, et quoque per Epulas in Festis reliquis, ut et per Comessationes ex Sacrificiis juxta Tabernaculum; ipsa conjunctio tunc repraesentabatur per frangere panem et distribuere, et per bibere ex eodem poculo et tradere alteri.

434. Quod CONSORTIA attinet, fuerunt illa in Primitiva Ecclesia inter tales, qui se vocabant Fratres in Christo, quare erant Consortia Charitatis, quia spiritualis Fraternitas; erant quoque consolationes adversitatum Ecclesiae, laetificationes pro incrementis ejus, et quoque recreationes animarum a studiis et laboribus, et simul confabulationes de rebus variis; et quia ex amore spirituali ut ex fonte fluebant, erant rationales et morales ex origine spirituali. Dantur hodie Consortia amicitiae, quae pro fine spectant jucunda conversationis, exhilarationes mentis per colloquia, et inde pro expansione animi, et manumissione cogitationum inclusarum, et sic refocillatione sensualium corporis, et status eorum integratione. Sed nondum dantur Consortia charitatis, nam dicit Dominus, in Con-

summatione saeculi, hoc est, in fine Ecclesiae, *multiplicabitur iniquitas, et frigescet Charitas*, Matth. XXIV: 12; causa est, quia Ecclesia nondum agnoverat Dominum Deum Salvatorem pro Deo Caeli et Terrae, et Ipsum immediate adiverunt, a Quo unice genuina Charitas procedit et influit. Consortia autem, ubi non amicitia aemulans charitatem conjungit animos, sunt illa non aliter quam simulationes amicitiae, et fallaces testificationes amoris mutui, pellaces insinuationes in favores, et litamina jucunditatum corporis, imprimis sensualium, a quibus alteri feruntur sicut Naves a velis et fluctibus secundis, in his Sycophantae et Hypocritae in puppi stant, et clavum gubernaculi tenent in manu.

Quod Primum Charitatis sit amovere mala, et Secundum ejus facere bona, quae usui proximo sunt.

435. In Doctrina Charitatis primas partes tenet hoc, quod primum Charitatis sit non facere malum proximo, et secundas, facere bonum illi; hoc dogmaticum est sicut janua ad doctrinam Charitatis. Notum est, quod cujusvis hominis voluntati a nativitate insideat malum, et quia omne malum spectat hominem prope se et procul a se, et quoque Societatem et Patriam, sequitur quod malum haereditarium sit malum contra proximum in omni gradu. Homo ex ipsa ratione potest videre, quod quantum malum Voluntati insidens non removetur, tantum bonum quod facit, illo malo impraegnatum sit, est enim tunc malum intus in bono, sicut nucleus in crusta, et sicut medulla in osse, quare tametsi bonum, quod fit ab homine tali, apparet ut bonum, usque intrinsecus non est bonum, est enim sicut crusta nitida, intra quam nucleus est erosus a vermibus, et est sicut amygdalum album, intra quod est putredo, e qua venae putres usque ad superficiem prorepunt. Malum velle et bonum facere, sunt in se duo opposita, malum enim est odii contra proximum, et bonum est amoris erga proximum, seu malum est hostis proximi, et bonum est amicus ejus, illa duo non possunt in una mente dari, hoc est, in Interno homine malum, et in Externo homine bonum, si datur, est bonum in Externo sicut vulnus palliative curatum, in quo intus est sanies putres-

cens. Homo tunc est sicut Arbor cujus radix est obsoleta, et tamen producit fructus, qui extrinsecus apparent sicut fructus saporis et usus, sed intrinsecus sunt tetri et inutiles; sunt etiam sicut scoriae rejectae, quae extrinsecus politae et pulchre coloratae pro lapidibus pretiosis venditantur, verbo sunt sicut ova bubonis, de quibus inducitur fides quod sint ova columbae. Sciat homo, quod bonum, quod homo facit Corpore, procedat a spiritu ejus, seu ex Interno homine, Internus homo est spiritus ejus qui vivit post mortem, quare dum homo rejicit corpus, quod fecit Externum ejus hominem, tunc totus quantus est in malis, et in his se jucundat, et aversatur bonum sicut infestum vitae suae. Quod homo non possit facere bonum, quod in se bonum est, priusquam remotum est malum, docet Dominus multis in locis, *Non colligunt de spinis uvam, aut de tribulis ficus, putris arbor non potest fructus bonos facere,* Matth. VII. 16. 17. 18. *Vae vobis Scribae et Pharisaei, purgatis exterius poculi et patinae, interiora vero sunt plena rapina et intemperantia: Pharisaee caece, purga prius interius poculi et patinae, ut fiat etiam exterius mundum,* Matth. XXIII: 25. 26. Et apud Esajam, *Lavate vos, removete malitiam operum vestrorum, cessate malum facere; Discite bonum facere, quaerite judicium, tunc si fuerint peccata vestra sicut coccinea, sicut nix albescent, si rubra fuerint sicut purpura, sicut lana erunt,* Cap. I: 16. 17. 18.

436. Hoc porro illustrari potest per has comparationes; non potest aliquis adire alterum, qui leopardum et pantheram in conclavi suo custodit, et quia dat illis edere, securus cum illis habibat, nisi prius feras illas removerit Quis invitatus ad mensam Regis et Reginae non prius laverit faciem et manus, antequam accedit. Quis non per ignem purificat mineras, et secernit a scoriis, antequam aurum et argentum purum accipit. Quis non Zizania separat a messe tritici, antequam hoc infert in horreum. Quis non despumat Carnem crudam in coctione, antequam illa fit edulis, et apponitur super mensa. Quis non excutit vermes ex foliis arboris in horto, ne consumantur folia, et sic pereat fructus. Quis amat virginem, et cum illa nuptias intendit, quae malignis inescata est, ac pustulis et varicibus obsita, utcunque illa infucat faciem, splendide se investit, ac

amoris illecebras per blanditias oris inferre studet. Quod homo seipsum purificare debeat a malis, est comparative sicut servus incedens facie et veste conspurcatis fuligine aut stercore accederet ad herum suum, ac diceret, Domine, ablue me, annon illi herus dicturus est, serve stulte, quid dicis, ecce ibi aqua, sapo, et linteum, suntne tibi manus, et posse in illis, ablue teipsum; et Dominus Deus dicturus est, sunt media purificationis a me, et quoque est tuum velle et posse a Me, quare utere illis meis donis et dotibus ut tuis, et purificaberis.

437. Creditur hodie, quod Charitas duntaxat sit bonum facere, et quod tunc non malum faciat, consequenter quod primum Charitatis sit bonum facere, et secundum ejus non malum facere; sed prorsus inversum est, primum Charitatis est amovere malum, et secundum ejus est facere bonum, nam universalis Lex in Mundo spirituali est, et inde quoque in Mundo naturali, quod quantum quis non vult malum, tantum velit bonum, ita quantum se avertit ab inferno, a quo omne malum ascendit, tantum se vertat ad Caelum, e quo omne bonum descendit; proinde etiam, quod quantum quis rejicit diabolum, tantum acceptetur a Domino; non potest quis stare inter utrumque collo versatili, et simul orare ad unum et ad alterum: hi enim sunt de quibus Dominus haec dicit, *Novi tua opera, quod neque frigidus sis neque calidus, utinam frigidus esses aut calidus; sed quia tepidus es, et neque frigidus neque calidus, expuiturus sum te ex ore*, Apoc. III: 15. 16. quis potest inter binos Exercitus velitare cum sua turma, ac utrique favere; quis potest in malo esse contra proximum, et simul in bono erga illum, numne tunc malum se recondit in bono, tametsi malum quod se recondit non appareat in actibus, usque se manifestat in multis, dum super illa rite reflectitur: dicit Dominus, *Nullus servus potest duobus Dominis servire; non potestis Deo servire et Mammonae*, Luc. XVI: 13.

438 Sed purificare se a malis, nemo ex propria potentia et ex propriis viribus potest, at usque non fieri potest absque potentia et viribus hominis, sicut propriis; quae nisi forent, non aliquis posset pugnare contra carnem et ejus concupiscentias, quod tamen cuivis injunctum est, imo non cogitaret de

aliqua pugna, ita animum relaxaret in omnis generis mala, et solum per Leges justitiae latas in Mundo, et per illarum paenas, retineretur ab illis quoad facta, et sic foret intus sicut tigris, pardus, et serpens, qui nihil reflectunt super amorum suorum crudelia jucunda: ex his patet, quod homo, quia prae feris rationalis est, debeat resistere malis ex potentia et viribus sibi datis a Domino, quae in omni sensu apparent ei ut propriae, et haec apparentia est data cuivis homini a Domino propter Regenerationem, Imputationem, Conjunctionem, et Salvationem.

Quod homo in exercitiis Charitatis non ponat meritum in Operibus, dum credit quod omne bonum sit a Domino.

439. Meritum ponere in operibus, quae fiunt salutis causa, damnosum est, in illo enim latent mala, de quibus factor nihil scit; latet negatio influxus et operationis Dei apud hominem; fiducia propriae potentiae in rebus salutis; fides in se et non in Deum; justificatio sui; salvatio ex propriis viribus; annihilatio gratiae et misericordiae Divinae; rejectio reformationis et regenerationis per Divina media; in specie derogatio meriti et justitiae Domini Dei Salvatoris, quae sibi vindicant; praeterea continua intuitio mercedis, quam pro fine primo et ultimo spectant; submersio et exstinctio amoris in Dominum et amoris erga proximum; totalis ignorantia et imperceptibilitas jucundi amoris Caelestis, quod est absque merito, et sola sensatio amoris sui, nam qui mercedem primo loco ponunt, et salutem secundo, ita hanc propter illam, invertunt ordinem, ac desideria interiora mentis suae immergunt proprio suo, et in corpore conspurcant illa malis suae carnis: inde est, quod bonum meriti coram Angelis appareat sicut rubigo, et bonum non meriti sicut purpura. Quod non faciendum sit bonum fine mercedis, docet Dominus apud Lucam, *Si benefacitis illis, qui benefaciunt vobis, quae vobis gratia est, potius diligite inimicos vestros, et benefacite, atque mutuo date nihil inde sperantes, tunc erit merces vestra multa, et eritis filii Altissimi, quia ille benignus super ingratos et malos*, Cap. VI:

33 ad 36. Quod homo non possit facere bonum, quod in se bonum est, nisi a Domino, apud Johannem, *Manete in Me, et Ego in vobis, quemadmodum palmes non potest fructum ferre a se ipso, nisi manserit in vite; ita neque vos nisi in Me manseritis, quia sine Me non potestis facere quicquam*, Cap. XV: 4. 5. Et alibi, *Non potest homo sumere quicquam, nisi sit datum illi e Caelo*, Cap. III: 27.

440. At cogitare, quod in Caelum veniant, et quod bonum faciendum sit propterea, non est spectare mercedem ut finem, ac ponere meritum in operibus, nam id cogitant etiam illi, qui amant proximum ut seipsum, et Deum supra omnia, hi enim cogitant id ex fide in Domini verba, *Quod merces eorum futura sit magna in Caelis*, Matth V: 11, 12: Cap. VI: 1. Cap. X: 41, 42. Luc. VI: 23, 35. Cap. XIV: 12, 13, 14. Joh. IV: 36. *Quod qui bona fecerunt, tanquam haereditatem possessuri sint Regnum a fundatione Mundi paratum*, Matth. XXV: 34. *Quod cuivis retribuatur secundum opera ejus*, Matth. XVI: 27. Joh. V: 29. Apoc. XIV: 13. Cap. XX: 12, 13. Jerem XXV: 14. Cap. XXXII: 19. Hosch. IV. 9. Sach. I. 6. et alibi. Hi non in fiducia mercedis ex merito sunt, sed in fide promissionis ex gratia: apud hos est jucundum faciendi bonum proximo merces; hoc jucundum est Angelis in Caelo; et est jucundum spirituale, quod est aeternum, et immensum excedit omne jucundum naturale: illi qui in isto jucundo sunt, non volunt audire de merito, nam amant facere, et in eo faustum percipiunt; et hi contristantur si credatur, quod faciant propter retributionem; sunt illi sicut qui bonum faciunt amicis amicitiae causa, fratri fraternitatis causa, uxori et liberis uxoris et liberorum causa, patriae patriae causa, ita ex amicitia et amore; illi qui benefaciunt, etiam dicunt et persuadent, quod non propter se sed propter illos.

441. Aliter prorsus illi qui mercedem in operibus ut ipsum finem spectant, hi similes sunt illis, qui amicitiam ineunt propter lucrationes, et quoque dona mittunt, officia praestant, amorem testantur sicut ex corde, et cum sperata non obtinent, avertunt se, et amicitiae renuntiant, ac inimicis et osoribus ejus se addicant. Et sunt sicut Nutrices, quae pro mercede solum lactant infantes, et in conspectu parentum osculantur

et palpant illos, at vero ut primum non delicate nutriuntur et ad omnem nutum remunerantur, infantes rejiciunt, duriter tractant et verberant, ridentes ad fletus illorum. Sunt etiam sicut qui spectant Patriam ex amore sui et mundi, et dicunt se velle bona sua et vitam suam pro illa impendere, et tamen si non aucupant honores et opes ut praemia, male de illa loquuntur, et adjungunt se hostibus ejus: sunt quoque sicut Pastores, qui solum propter mercedem pascunt oves, quam si non suo tempore recipiunt, baculo suo a pascuo in desertum abigunt: similes his sunt Sacerdotes, qui sui ministerii debita solum propter census illis addictos praestant; quod hi flocci pendant salutem animarum, quibus ut ductores praefecti sunt, patet. Simile est cum Magistratus personis, qui modo spectant ad dignitatem functionis suae et ad reditus, hi dum bonum faciunt, non est propter bonum publicum, sed propter jucundum amoris sui et mundi, quod illi ut unicum bonum respirant: parile est cum reliquis; finis enim propter quem, omne punctum fert, et causae mediae, quae sunt functionis, si non promovent finem, renuntiantur. Simile est cum illis, qui mercedem ex merito in rebus salutis poscunt, hi post mortem magno animo postulant Caelum, at postquam inventi sunt, quod nihil amoris in Deum, et nihil amoris erga proximum possideant, remittuntur ad illos qui de Charitate et Fide illos instruant, quorum doctrinalia si repudiant, ablegantur ad similes, inter quos aliqui sunt, qui irascuntur Deo, quia non reportant praemia, et Fidem vocant ens rationis. Sunt illi qui in Verbo intelliguntur per Mercenarios, quibus addicta sunt servitia infimae sortis in Atriis Templi: apparent e longinquo sicut findentes ligna.

442. Probe sciendum est, quod Charitas et Fides in Dominum arcte conjunctae sint, inde qualis est Fides, talis est Charitas. *Quod Dominus, Charitas et Fides unum faciant, sicut vita, voluntas et intellectus, et quod si dividuntur, unumquodvis pereat, sicut unio dilapsa in pollinem*, videatur supra n: 362 seq. Et *quod Charitas et Fides simul sint in Operibus bonis*, n: 373 ad 377. inde sequitur, quod qualis est Fides, talis sit Charitas, et quod qualis est Fides et Charitas simul, talia sint opera; nunc si fides est, quod omne bonum, quod homo facit sicut ex se, sit a Domino, est homo tunc

causa instrumentalis ejus, et Dominus causa principalis, quae duae causae apparent coram homine una, cum tamen causa principalis est omne in omnibus causae instrumentalis; inde sequitur, quod si homo credit, quod omne bonum, quod in se bonum est, sit a Domino, non ponat meritum in operibus; et in eo gradu, quo haec fides apud hominem perficitur, a Domino aufertur illi phantasia de Merito Homo in hoc statu exercitia Charitatis in abundantia absque timore meriti facit, et demum percipit jucundum spirituale Charitatis, et tunc incipit aversari meritum ut noxium vitae suae. Meritum a Domino facile abstergitur apud illos, qui imbuunt Charitatem per quod juste et fideliter agant in opere, negotio et officio in quo sunt, et cum quibus in aliquo commercio sunt, de quibus supra n: 422. 423. 424. sed meritum aegre aufertur ab illis, qui credunt Charitatem comparari per eleemosynas et opitulationes indigentium, nam hi dum operantur illa, mente sua primum aperte, et dein tacite, mercedem volunt, et meritum attrahunt.

Quod Vita moralis dum simul est Spiritualis sit Charitas.

443. Omnis homo a parentibus et magistris discit moraliter vivere, hoc est, civilem personam agere et honestatis officia exhibere, quae se referunt ad varias virtutes, quae sunt honestatis essentialia, et producere illa per formalia ejus, quae vocantur decora, et sicut aetate provehitur, superaddere rationalia, ac moralia vitae per illa perficere; nam moralis vita apud pueros usque ad primam adolescentiam est naturalis, quae deinde plus et plus fit rationalis. Qui bene reflectit, potest videre, quod moralis vita sit eadem cum Charitatis Vita, quae quod sit bene agere cum proximo, et moderari ne sit malis contaminata, sequitur ex illis, quae supra n: 435 ad 438, ostensa sunt. Sed usque in prima aetatis periodo, Moralis Vita est Charitatis Vita in extremis, hoc est, modo exterior et anterior ejus pars, et non interior. Sunt enim quatuor Periodi vitae, quas homo ab Infantia ad senectutem pertransit; Prima est, in qua agit ex aliis secundum instructiones: Secunda est, in qua agit ex se moderante intellectu: Tertia est, in qua

Voluntas agit in Intellectum, et Intellectus modificat illam: Quarta est, in qua agit ex confirmato et ex proposito. Sed hae Periodi vitae, sunt periodi vitae Spiritus hominis, non similiter ejus corporis, hoc enim potest moraliter agere et rationaliter loqui, et tamen Spiritus ejus potest contraria velle et cogitare, quod homo naturalis sit talis, manifeste patet a simulatoribus, assentatoribus, mendacibus et hypocritis, quod hi gaudeant duplici mente, seu quod Mens illorum divisa sit in binas discordantes, constat: aliter apud illos, qui bene volunt et rationaliter cogitant, et inde bene agunt et rationaliter loquuntur: hi sunt qui per *Simplices spiritu* in Verbo intelliguntur; simplices dicuntur quia non sunt duplices. Ex his videri potest, quid proprie intelligitur per Externum et Internum hominem, et quod nemo possit a Moralitate Externi hominis concludere ad moralitatem Interni, quoniam hic potest in contrario versu esse, et se recondere sicut testudo suum caput in concha, et sicut serpens suum caput in spira; est enim talis ita dictus moralis homo, sicut latro in Urbe et in sylva, qui in Urbe agit personam moralem, sed in sylva praedonem: Aliter prorsus illi qui interius seu quoad Spiritum morales sunt, quod fiunt per regenerationem a Domino, hi sunt qui intelliguntur per Morales spirituales.

444. Quod Moralis vita, dum simul est spiritualis, sit Charitatis vita, est quia exercitia Moralis vitae et Charitatis sunt eadem; Charitas enim est bene velle proximo, et inde bene agere cum illo, hoc etiam est Vitae moralis; Lex Spiritualis est haec Domini, *Omnia quaecunque volueritis, ut faciant vobis homines, sic et vos facite illis, haec est Lex et Prophetae*, Matth. VII: 12, eadem haec Lex est universalis Vitae moralis. Sed omnia Charitatis opera recensere, et illa cum operibus vitae moralis conferre, est plurium paginarum opus, sint modo illustrationi sex Praecepta Secundae Tabulae Legis Decalogi, quae quod sint praecepta vitae moralis, cuivis patet, quae quod etiam contineant omnia quae amoris erga proximum sunt, videatur supra, n: 329 330. 331. Quod Charitas impleat illa omnia, constat ex his apud Paulum, *Amate vos invicem, qui enim amat alterum, Legem implevit; nam illud non maechaberis, non occides, non furaberis, non*

falsus testis eris, non concupisces, et si quid aliud mandatum, in hoc verbo comprehenditur, amabis proximum ut teipsum. Charitas proximo non malum facit; plenitudo legis est Charitas, Rom XIII: 8 9 10 Qui ex solo Externo homine cogitat, ille non potest non mirari, quod septem Praecepta Secundae Tabulae a Jehovah super monte Sinai cum tanto miraculo promulgata sint, cum tamen eadem illa in omnibus Regnis in terris, proinde etiam in Aegypto, unde filii Israëlis nuper venerunt, fuerunt Praecepta Legis justitiae civilis, nam absque illis nullum Regnum subsistit sed quod a Jehovah promulgata sint, et insuper Tabulis lapideis digito Ipsius inscripta, fuit causa, ut non solum essent Praecepta Societatis civilis, et sic Vitae moralis naturalis, sed etiam Praecepta Societatis caelestis, et sic Vitae moralis spiritualis, ita quod facere contra illa, non modo esset facere contra homines, sed etiam contra Deum.

445 Si spectatur Vita Moralis in sua essentia, videri potest quod sit Vita secundum Leges humanas et simul Divinas, quare qui secundum binas illas Leges ut Unam vivit, is vere moralis homo est, et ejus vita est Charitas. Quisque potest comprehendere, si vult, ex Vita Morali externa, qualis est Charitas; transcribe modo Vitam moralem externam, qualis est in civilibus consortiis, in Internum hominem, ut in hujus voluntate et cogitatione sit similis et conformis actis in Externo, et videbis Charitatem in suo typo

Quod Amicitia amoris ligata cum homine, qualiscumque est quoad spiritum, post mortem detrimentosa sit.

446 Per amicitiam amoris intelligitur interior amicitia, quae talis est, ut non modo ametur Externus ejus homo, sed etiam Internus, et hoc absque scrutinio qualis est quoad Internum seu spiritum, hoc est, quoad mentis affectiones, sive hae sint amoris erga proximum, ac amoris in Deum, ita consociabiles cum Angelis caeli; sive sint Amoris contra proximum ac amoris contra Deum, ita consociabiles cum Diabolis. Talis amicitia apud plures ligatur ex variis causis, et propter varios fines Distinguitur haec ab amicitia externa quae solius

personae est, et datur propter varia jucunda corporis et sensuum, et propter varia commercia; haec amicitia cum unoquovis potest sociari, etiam cum hariolo qui ad mensam Ducis joculatur: haec vocatur simpliciter amicitia, illa autem amicitia amoris, quia amicitia est conjunctio naturalis, amor autem est conjunctio spiritualis.

447 Quod amicitia amoris post mortem detrimentosa sit, constare potest ex statu caeli, ex statu inferni, et ex statu spiritus hominis respectivo Quod Caeli statum attinet, est illud in innumeras Societates secundum omnes varietates affectionum amoris boni distinctum: Infernum vicissim secundum omnes varietates affectionum amoris mali: et homo post mortem, qui tunc est Spiritus, secundum suam vitam in Mundo statim addicitur societati, ubi ejus regnans amor est; societati alicui caelesti, si amor in Deum et erga proximum fecerat Caput ejus amorum, et alicui societati infernali, si amor sui et mundi fecerat caput ejus amorum. Statim post introitum in Mundum spiritualem, quod fit per mortem et rejectionem corporis materialis in sepulchrum, homo per aliquod tempus ad societatem suam, cui addictus est, praeparatur, et praeparatio fit per rejectiones amorum cum principali ejus non concordantium, quare tunc separatur unus ab altero, amicus ab amico, cliens a domino, et quoque parens a liberis, et frater a fratre, et quisque eorum interius adjungitur similaribus, cum quibus vitam consortem et proprie suam in aeternum victurus est. At primo tempore praeparationis conveniunt, et amice colloquuntur sicut in Mundo, sed paullatim dirimuntur, quod fit insensibiliter.

448. At illi, qui in Mundo ligarunt amicitias amoris inter se, non possunt sicut alii secundum ordinem separari, et addici Societati vitae suae correspondenti; sunt enim interius quoad Spiritum ligati, nec possunt divelli, quia sunt sicut rami inoculati ramis; quare si unus quoad interiora sua in Caelo est, alter quoad sua interiora in Inferno, cohaerent vix aliter quam sicut ovis alligata lupo, aut sicut anser vulpi, aut sicut columba accipitri, et ille, cujus interiora in Inferno sunt, inspirat sua infernalia in illum, cujus interiora in Caelo sunt; nam inter cognitiones notas in Caelo etiam haec est, quod

mala inspirari possint bonis, non autem bona malis, causa est, quia unusquisque a nativitate in malis est; inde bonis ita cohaerentibus cum malis occluduntur interiora, et ambo detruduntur in Infernum, ubi bonus dura patitur, et tandem post intervalla temporis eximitur, et tunc primum praeparatur ad Caelum. Datum est mihi videre tales ligationes, praecipue inter fratres et affines, tum etiam inter dominos et clientes, et plurium cum assentatoribus, quibus fuerunt contrariae affectiones et diversi genii, et vidi quosdam sicut haedos cum pardis, et illos tunc se osculantes, et jurantes in priorem amicitiam, et percepi tunc bonos insorbentes jucunda malorum, ac tenentes se manibus, et simul intrantes speluncas, ubi catervae malorum visae sunt in suis tetris formis, sed coram seipsis ex illusione phantasiae in venustis; at post spatia temporis audivi a bonis lamenta timoris sicut pro laqueis, et a malis gaudia sicut hostium ex spoliis; praeter tristes alias scenas. Quod boni postea, dum exemti sunt, per media reformationis, sed aegrius quam alii, praeparati sint ad Caelum, audivi.

449. Aliter prorsus fit cum illis qui amant bonum in altero, ita qui amant justitiam, judicium, sinceritatem, benevolentiam ex charitate, imprimis qui fidem et amorem in Dominum; illi quia amant illa quae intra hominem sunt abstracte ab illis quae extra illum sunt, quare si non animadvertunt eadem in persona post mortem, illico ab amicitia recedunt, et a Domino associantur illis qui in simili bono sunt Dici potest, quod nemo possit explorare interiora mentis illorum cum quibus in consortio et commercio est, sed hoc non necessarium est, modo caveat sibi ab amicitia amoris cum quocunque, amicitia externa propter varios usus non nocet.

Quod detur Charitas spuria, Charitas hypocritica, et Charitas mortua

450. Genuina Charitas quae est viva, non datur nisi quae unum facit cum fide, et nisi utraque conjunctim spectet ad Dominum, nam haec tria, Dominus, Charitas et Fides, sunt tria essentialia salutis, quae dum unum faciunt, Charitas est Charitas, et Fides est Fides, et Dominus est in illis et illi in

Domino, videatur supra n: 363 ad 367, et n: 368 ad 372. At vero, ubi Tria illa non conjuncta sunt, est Charitas vel spuria, vel hypocritica, vel mortua. Fuerunt in Christianismo a tempore fundationis ejus diversae Haereses, et quoque hodie sunt, in quarum singulis tria haec Essentialia, quae sunt Deus, Charitas et Fides, agnita sunt et agnoscuntur, nam absque Tribus illis non est Religio Quod in specie Charitatem attinet, potest illa adjungi cuivis Fidei Haereticae; sicut Fidei Socinianorum, Fidei Enthusiastarum, Fidei Judaeorum, imo Fidei Idololatrarum, et ab omnibus illis credi quod sit Charitas, quoniam illa in externa forma apparet similis; sed usque mutat qualitatem secundum fidem cui adjungitur vel conjungitur; quod ita sit, videatur in Capite de Fide.

451. Omnis Charitas, quae non conjuncta est Fidei in unum Deum, in quo Divina Trinitas est, est Spuria; quemadmodum Charitas hodiernae Ecclesiae, cujus Fides est in tres Personas ejusdem Divinitatis in successivo ordine, in Patrem, Filium et Spiritum sanctum, et quia in tres Personas, quarum unaquaevis est Deus subsistens per se, ita in tres Deos; cui Fidei Charitas potest adjungi, sicut etiam a fidei istius assertoribus factum est, sed nusquam conjungi, et Charitas modo adjuncta fidei, est duntaxat naturalis et non spiritualis, quare est Charitas spuria. Similiter Charitas plurium aliarum Haeresium, quemadmodum illorum, qui Divinam Trinitatem negant, et ideo solum Deum Patrem adeunt, vel solum Spiritum sanctum, aut utrumque praeter Deum Salvatorem; horum Fidei non potest Charitas conjungi, et si conjungitur vel adjungitur, est Spuria: dicitur Spuria, quia est sicut Proles ex illegitimo toro, velut Filius Hagaris ex Abrahamo, qui e domo ejectus est, Genes. XXI: 9. Talis Charitas est sicut fructus non adnatus arbori, sed ei acu affixus; et est sicut Currus, ante quem Equi non aliter alligati sunt quam per habenas in manibus Aurigae, qui cum excurrunt, trahunt Aurigam e sede, relicto curru.

452. Charitas autem Hypocritica est apud illos qui in Templis et Domibus humiliant se paene ad pavimentum coram Deo, longas preces devote fundunt, vultus Sanctos praeferunt, osculantur imagines crucis, et ossa mortuorum, et nunc ad

sepulchra flectunt genua, et ibi mussitant ore verba sanctae venerationis Dei, et tamen corde volvunt cultum sui, et intendunt adorationes sicut numinum. Hi sunt similes illis, quos Dominus describit, his verbis, *Quando feceris eleemosynas, ne tuba canas ante te, quemadmodum Hypocritae faciunt in Synagogis et in vicis, ut glorificentur ab hominibus: et si oraveris, non eris sicut Hypocritae, qui amant in Synagogis et in Angulis platearum stantes orare, ut conspiciantur ab hominibus*, Matth Cap. VI: 2. 5 *Vae vobis Scribae et Pharisaei, hypocritae, quia clauditis Regnum caelorum coram hominibus, vos enim non intratis, nec eos, qui intrare volunt, permittitis intrare. Vae vobis Hypocritae, quia circumitis mare et aridam, ut faciatis unum proselytum, et cum factus est, facitis illum filium gehennae duplo magis quam vos Vae vobis Hypocritae, quia purgatis exterius poculi et patinae, interiora vero plena sunt rapina et intemperantia*, Matth XXIII: [13.] 14 15. 25 *Recte prophetavit Esajas de vobis Hypocritae, dicens, hic populus labiis Me honorat, Cor vero eorum procul abest a Me*, Marc. VII: 6. *Vae vobis* HYPOCRITAE, *quia estis sicut Monumenta non apparentia, ut homines, qui ambulant super ea, non sciant*, Luc XI: 44; praeter alibi Sunt illi sicut carnes absque sanguine: sicut corvi et psittaci instructi loqui verba ex aliquo psalmo; et sicut aves edoctae canere melodiam hymni sancti: sonus loquelae eorum est sicut sonus fistulae aucupis.

453 Charitas autem MORTUA est apud illos, quibus Fides mortua est, quoniam qualis est Fides, talis est Charitas; quod unum faciant, in Capite de FIDE ostensum est; quod Fides mortua sit illis, qui absque operibus sunt, constat ex Epistola Jacobi Cap. II: 17. 20. Praeterea Fides mortua est illis, qui non credunt in Deum, sed in homines vivos et mortuos, et colunt Idola ut in se sancta, sicut olim Gentiles; Donaria illorum, qui in hac fide sunt, quae salutis causa impendunt Simulacris miraculosis, ut illa vocant, et illa adnumerant inter Charitatis opera, non aliud sunt quam sicut aurum et argentum immissum urnis et cippis mortuorum, imo sicut offulae datae Cerbero, et pensa Charonti, ut in Campos Elysios transferantur. Charitas autem illorum, qui credunt quod Deus non

sit, sed pro Deo Natura, non est Spuria, nec hypocritica, nec mortua, sed NULLA, quia non est alicui fidei adjuncta, non enim nominari potest Charitas, quia ejus qualitas praedicatur ex fide: Charitas horum e Caelo spectata, est sicut panis ex cinere, collyra ex squamis piscis, et sicut fructus ex cera.

Quod Amicitia amoris inter malos, sit intestinum odium inter illos.

454. Supra ostensum est, quod cuivis homini sit Internum et Externum, et quod Internum ejus dicatur Internus homo, et Externum ejus Externus homo; his adjicietur hoc, quod Internus homo sit in Mundo spirituali, et Externus in Mundo naturali; quod homo talis creatus sit, est causa, ut possit associari spiritibus et angelis in eorum Mundo, et inde analytice cogitare, ac post mortem transferri a suo in alterum. Per Mundum spiritualem intelligitur et Caelum et Infernum. Quoniam Internus homo una cum spiritibus et Angelis in eorum Mundo est, et Externus cum hominibus, patet quod homo possit consociari spiritibus Inferni, et quoque consociari Angelis Caeli; homo per hanc facultatem et potentiam distinguitur a bestiis. Homo qualis est quoad Internum suum hominem, talis est in se, non autem qualis est quoad Externum, quia Internus homo est ejus Spiritus, qui agit per Externum. Corpus materiale, quo Spiritus ejus in Mundo naturali investitus est, est accessorium propter Procreationes, et propter formationem Interni hominis; hic enim formatur in Naturali corpore, sicut arbor in terra, et semen in fructu. Plura de Interno et Externo homine videantur supra n: 401.

455. Qualis autem homo malus est quoad Internum suum hominem, et qualis homo bonus quoad suum, videri potest ex descriptione hac brevi Inferni et Caeli, nam Internus homo apud malos conjunctus est diabolis in Inferno, et apud bonos est ille conjunctus Angelis in Caelo. Infernum est ex Amoribus suis in jucundis omnium malorum, hoc est, in jucundis odii, vindictae, necis, in jucundis depraedationis et furti, in jucundis vituperationis et blasphemationis, in jucundis negationis Dei, et prophanationis Verbi: haec latent in concupiscentiis,

super quas homo non reflectit; illis jucundis flagrant sicut Igniti torres; illa sunt quae in Verbo intelliguntur per Ignem infernalem. At jucunda Caeli, sunt jucunda amoris erga proximum, et amoris in Deum. Quoniam jucunda Inferni sunt opposita jucundis Caeli, est Interstitium magnum inter illa, in quod a superiori influunt jucunda Caeli, et ab inferiori jucunda Inferni; in medio hujus Interstitii est homo dum vivit in Mundo, propter causam ut sit in Aequilibrio, et sic in Libero statu convertendi se ad Caelum, vel ad Infernum: Hoc Interstitium est, quod intelligitur per ingentem Hiatum firmatum inter illos qui in Caelo sunt et illos qui in Inferno, Luc XVI: 26. Ex his constare potest, qualis est amicitia amoris inter malos, quod quoad Externum hominem sit gesticulatoria et mimica, ac simulatoria moralitatis, propter finem expandendi retia sua, et explorandi ubi datur copia fruendi jucundis amorum suorum, ex quibus Internus illorum homo ardet; est solum timor legis, et inde famae et vitae, qui retrahit et actus inhibet, quare amicitia illorum est sicut aranea in saccharo, vipera in pane, pullus crocodili in placenta mellis, et serpens in herbis. Talis est Amicitia malorum cum quocunque; at inter Malos confirmatos, ut inter fures, latrones et piratas, est illa familiaris, quamdiu unanima mente inhiant praedationibus, tunc enim se osculantur ut fratres, jucundant se epulis, cantu et choreis, et conjurant in perniciem aliorum; imo etiam quisque penitus in se aspicit sodalem, sicut hostis hostem, hoc etiam astutus praedo in sodali suo videt, et timet. Ex his patet, quod inter tales non sit amicitia, sed intestinum odium.

455. Omnis homo qui se non aperte addixit malefactoribus, et exercuit praedationes, sed civilem moralem vitam propter varios usus ut fines egit, et tamen concupiscentias residentes in Interno homine non refraenavit, credere potest, quod Amicitia ejus non talis sit, sed quod usque sit in vario gradu apud omnes, qui fidem rejecerunt, et sancta Ecclesiae aspernati sunt, et pro nihilo reputaverunt pro se, sed modo pro vulgo, ex pluribus exemplis in Mundo spirituali pro certo scire datum est; apud quosdam ex illis jucunda amoris infernalis latuerunt sicut ignes in lignis torridis cortice obductis; apud quosdam sicut prunae sub favillis; apud quosdam sicut faculae

cereae, quae admoto igne efflagrant: et apud quosdam aliter; talis est omnis homo, qui e corde suo rejecit illa quae religionis sunt; horum Internus homo in Inferno est, et quamdiu in Mundo vivunt, et tunc propter moralitatem effigiatam in externis id ignorant, non agnoscunt pro proximo alios quam semet et suos liberos, et reliquos spectant vel ex contemtu, et tunc sunt sicut feles insidiantes avibus in nidis, vel ex odio, et tunc sunt sicut lupi dum vident canes quos devorent Haec allata sunt, ut sciatur qualis est Charitas in suo opposito

De Conjunctione amoris in Deum, et amoris erga proximum

456. Notum est, quod Lex e Monte Sinai promulgata, inscripta sit binis Tabulis, et quod una harum sit de Deo, et altera de Hominibus, et quod illae in manu Mosis una Tabula fuerint, a cujus Parte dextra fuit Scriptum de Deo, et a sinistra de hominibus, et quod sic oblata oculis hominum scriptura utriusque Partis simul conspiceretur, ita fuit una Pars in conspectu alterius, sicut Jehovae loquentis cum Mose et Mosis cum Jehovah facie ad faciem, ut legitur Hoc ideo factum est, ut Tabulae sic unitae repraesentarent conjunctionem Dei cum hominibus, et reciprocam hominum cum Deo, propter quam causam Lex inscripta vocabatur FAEDUS et TESTIMONIUM, Faedus significat conjunctionem, et Testimonium vitam secundum pacta Ex binis his Tabulis ita unitis videri potest conjunctio Amoris in Deum, et Amoris erga proximum; Prima Tabula involvit omnia quae Amoris in Deum sunt, quae primario sunt, quod oporteat agnoscere Unum Deum, Divinitatem Humani Ipsius, et Sanctitatem Verbi, et quod colendus sit per Sancta quae procedunt ab Ipso, quod haec Tabula involvat illa, constat ex illis, quae in Capite V^to^ super Decalogi Praecepta commentata sunt: Secunda Tabula involvit omnia illa quae Amoris erga proximum sunt, quinque priora ejus praecepta illa quae facti sunt, et vocantur Opera, et duo posteriora illa quae voluntatis sunt, ita illa quae Charitatis sunt in sua origine, in his enim dicitur non Concupisces, et cum homo non concupiscit illa quae proximi sunt, tunc bene illi

vult; *Quod Decem Praecepta Decalogi contineant omnia quae Amoris in Deum sunt, et omnia quae Amoris erga proximum sunt*, videatur supra n 329. 330. 331. Ubi etiam ostensum est, quod conjunctio utriusque Tabulae sit apud illos, qui in Charitate sunt.

457. Aliter apud illos, qui in solo Cultu Dei sunt, et non simul in Bonis operibus ex Charitate, hi sunt similes illis, qui discindunt faedus; adhuc aliter apud illos, qui dividunt Deum in tres, et unumquemvis separatim colunt: adhuc aliter apud illos, qui Deum non in Humano suo adeunt, hi sunt, *Qui non ingrediuntur per januam, sed ascendunt aliunde*, Joh. X: [1.] 9; et adhuc aliter apud illos, qui Divinitatem Domini ex confirmatione negant; apud hos et illos non est conjunctio cum Deo, et inde non salvatio; et Charitas illorum non est alia quam spuria, et haec non conjungit a facie, sed a latere, aut a tergo Quomodo Conjunctio fit, etiam paucis dicetur: Deus influit apud omnem hominem cum agnitione Ipsius in Cognitiones de Ipso, et simul influit cum Amore suo erga homines; homo qui recipit modo prius et non posterius, is recipit Influxum illum in Intellectu et non in Voluntate, et manet in cognitionibus absque interiore agnitione Dei, et ejus status est sicut Horti tempore hyemis; at homo qui recipit et prius et posterius, is recipit influxum in Voluntate et inde Intellectu, ita tota Mente, et ei est interior agnitio Dei, quae cognitiones de Deo apud illum vivificat, hujus status est sicut Horti tempore veris. Quod conjunctio fiat per Charitatem, est causa, quia Deus amat unumquemvis hominem, et quia ei benefacere non potest immediate, sed per homines mediate, ideo iis inspirat suum amorem, sicut inspirat parentibus amorem erga liberos, et homo qui illum recipit, conjungitur Deo, et amat proximum ex amore Dei; apud hunc est Amor Dei intus in Amore hominis erga proximum, qui operatur velle et posse apud illum. Et quia homo nihil boni facit, nisi ei appareat sicut posse, velle, et facere, sint a se, ideo hoc datum est ei, et cum id facit ex libero ut a se, ei imputatur illud, et acceptatur ut reciprocum, per quod fit conjunctio; et hoc se habet sicut activum et passivum, et hujus cooperatio, quod fit ex activo in passivo; et hoc se habet sicut Voluntas in actionibus et Cogitatio in loque-

lis, et Animae ab intimo operantis in utramque; et se habet sicut Conatus in motu; et quoque sicut Prolificum seminis, quod ab interiori agit in succis, per quos crescit arbor usque ad fructus, et per fructus producit nova semina: et se habet sicut Lux in lapidibus pretiosis, quae secundum texturas partium reflectitur, unde varii colores, sicut forent lapidum, cum tamen sunt lucis.

468. Ex his patet, unde et qualis est Conjunctio amoris in Deum et amoris erga proximum, quod sit influxus Amoris Dei erga homines, et quod ejus receptio ab homine, et cooperatio apud illum, sit amor erga proximum; in summa, est conjunctio secundum hoc Verbum Domini, *In illa die cognoscetis, quod Ego in Patre meo, et vos in Me, et Ego in vobis*, Joh. XIV: 20. Et secundum hoc Verbum, *Qui habet praecepta mea et facit illa, ille est qui amat Me, et Ego amabo illum, et manifestabo illi Me Ipsum; et mansionem apud illum faciam*, Joh. XIV: 21. 22. 23. Praecepta Domini omnia se referunt ad amorem erga proximum, quae in summa sunt, non facere ei malum, sed facere ei bonum, quod illi ament Deum, et Deus amet illos, est secundum illa verba Domini. Quoniam bini illi Amores ita conjuncti sunt, dicit Johannes, *Qui servat mandata Jesu Christi, in Ipso manet, et Ipse in illo. Si quis dicat, omnino amo Deum, sed fratrem suum oderit, mendax est: qui enim non amat fratrem suum quem videt, Deum, quem non videt, quomodo potest amare; hoc mandatum habemus ab Ipso, ut qui amat Deum, amet etiam fratrem suum*, 1 Epist. III: 24, et Cap. IV: 20. 21.

* * * * *

469. His adjicientur haec MEMORABILIA: PRIMUM. Vidi e longinquo quinque Gymnasia, quae varia luce circumfusa erant, Primum Luce flammea, Secundum Luce flava, Tertium Luce candida, Quartum Luce media inter meridianam et vespertinam, Quintum vix apparuit, stabat enim sicut in umbra vesperae. Et vidi in viis aliquos super equis, aliquos in curribus, et aliquos gradientes, et quosdam currentes et festinantes, et hos ad Primum Gymnasium, quod Luce flam-

mea circumtectum erat. His visis cepit et adegit me cupido illuc abeundi, et audiendi, quid ibi ventilabatur, quare propere accinxi me, et associavi me festinantibus ad primum Gymnasium, et una cum illis intravi, et ecce ibi erat Caetus magnus, ex quo pars se contulit ad dextrum, et pars ad sinistrum, sessuri super scamnis, quae ad parietes: anterius vidi humile suggestum, in quo stetit unus, qui Praesidis munus obivit, cui baculus in manu, pileus super capite, et vestimentum luce Gymnasii flammea tinctum. Hic postquam congregati sunt, extulit vocem, et dixit, Fratres, ventilate hodie quid CHARITAS; quisque e vobis scire potest, quod Charitas in sua essensia sit spiritualis, et in exercitiis naturalis; et illico unus e primo scamno ad sinistrum, super quo illi qui reputati sunt sapientes sedebant, surrexit, et exorsus loqui dixit; mea Sententia est, QUOD MORALITAS INSPIRATA FIDE SIT CHARITAS, et confirmavit id ita, quis non scit, quod Charitas sequatur fidem, sicut pedissequa dominam, et quod homo, cui fides est, faciat legem, ita Charitatem tam sponte, ut non sciat quod Lex et Charitas sit, quam vivit, quoniam si sciret et sic faceret, et simul de salute propter id cogitaret, proprio suo inquinaret sanctam Fidem, et sic ejus efficaciam enervaret; nonne hoc secundum nostratium dogma est; et aspexit ad sedentes ad latera, inter quos erant canonici, et annuerunt. Sed quid Charitas spontanea, nisi Moralitas, in quam quisque ab infantia initiatur, quae ideo in se naturalis est, sed fit, dum ei inspiratur fides, spiritualis; quis internoscit homines a morali vita illorum, num fides illis sit, vel non, omnis enim moraliter vivit, sed Solus Deus, qui indit et sigillat fidem, cognoscit et distinguit; quare assero, quod Charitas sit Moralitas inspirata fide, et quod haec Moralitas ex fide in sinu suo sit salvifica, at omnis alia insalutifera, quia meritoria: perdunt itaque omnes oleum, qui commiscent Charitatem et Fidem, videlicet qui conjungunt illas ab intra, et non adjungunt ab extra; nam commiscere et conjungere illas, foret sicut famulum stantem a tergo immittere in currum cum Primate, aut sicut janitorem inducere in caenaculum ad mensam cum Magnate. Post haec surrexit unus e scamno primo ad dextrum, et loquutus dixit; mea Sententia est, QUOD PIETAS INSPIRATA

MISERATIONE SIT CHARITAS, et hoc confirmo per haec, quod non aliud possit propitiare Deum plus quam Pietas ex humili corde, ac Pietas orat continue, ut Deus det Fidem et Charitatem, et Dominus dicit, Orate et dabitur vobis, Matth. VII: 7, et quia datur, est utraque in illa. Dico quod Pietas inspirata miseratione sit Charitas, omnis enim devota Pietas miseretur, nam Pietas movet cor hominis, ut ingemiscat, et quid hoc aliud quam miseratio; haec quidem recedit post orationem, sed usque redit cum illa: et cum redit, pietas in illa est, et sic in Charitate. Sacerdotes nostri adscribunt omnia, quae promovent salutem, Fidei, et non aliquid Charitati, quid tunc superest nisi Pietas misere orans de utraque. Cum legi Verbum, non potui aliter videre, quam quod Fides et Charitas essent duo media salutis, sed cum consului Ministros Ecclesiae, audivi, quod Fides esset unicum medium, et Charitas non aliquid, et tunc mihi visus sum tanquam in mari super nave fluctuante inter binos scopulos, cujus fracturam cum timui, contuli me in cymbam, et navigavi, cymba mea est Pietas; et insuper Pietas ad omnia utilis est Post hunc surrexit unus e secundo scamno ad dextrum, et loquutus dixit, mea Sententia est, QUOD CHARITAS SIT BONUM FACERE CUIQUE TAM PROBO QUAM IMPROBO, et hoc confirmo per haec; quid Charitas nisi cordis bonitas, et Cor bonum vult bonum omnibus tam probis quam improbis; et dixit Dominus, quod inimicis etiam benefaciendum sit, si ergo subtrahis Charitatem ab aliquo, fitne tunc Charitas quoad illam partem nulla, et sic homo sicut super uno pede subsultim ambulans, ablato altero. Improbus est homo aeque ac probus, et Charitas spectat hominem ut hominem, si improbus est, quid hoc ad me Cum Charitate est sicut cum Calore solis, hic vivificat bestias tam immites quam mites, aeque lupos ac oves, et crescere facit arbores tam malas quam bonas, ac spinas aeque ac vites: his dictis, cepit in manu uvam recentem, et dixit, cum Charitate est sicut cum hac uva, si dividis illam, diffluit omne quod inibi est, ac divisit et diffluxit. Post hujus effatum surrexit alius e secundo scamno ad sinistrum, et dixit; mea Sententia est, QUOD CHARITAS SIT OMNI MODO INSERVIRE AGNATIS ET AMICIS, quod confirmo ita; quis non scit, quod Charitas inchoët a seipso, est enim

quisque sibi proximus, quare Charitas a se progreditur per proximitates, primum ad fratres et sorores, et ab his ad cognatos et affines, et sic Charitatis progressio a seipsa terminatur, illi qui extra sunt, alieni sunt, et alieni non interius agnoscuntur, ita ab interno homine abalienati sunt; consanguineos autem et agnatos natura conjungit, et amicos consuetudo, quae est altera natura, et sic fiunt proximus; et Charitas unit sibi alterum ab intra, et sic ab extra, et qui non ab intra uniti sunt, modo nominandi sunt socii, nonne omnes aves cognoscunt cognationem suam, non ex plumis, sed ex sono, et cum prope sunt, ex sphaera vitae exhalata e corporibus illarum; haec cognata affectio et inde conjunctio, apud aves vocatur instinctus, at eadem apud homines, quae quando est ad suos et proprios, est vere humanae naturae instinctus Quid facit homogeneum nisi sanguis, hoc hominis mens, quae etiam est ejus spiritus, sentit et sicut odorat, in hoc homogeneo et inde sympathia consistit Charitatis essentia; vice versa autem heterogeneum, ex quo etiam existit antipathia, est sicut non sanguis, et inde non Charitas; et quia consuetudo est altera natura, et haec quoque facit homogeneum, sequitur quod Charitas sit etiam bonum facere amicis. Quis qui e mari in aliquem portum venit, et audit quod Terra extranea sit, cujus habitantium linguas et mores non cognoscit, et tunc non est nisi sicut extra se, et nihil ex jucundo amoris erga illos sentit; verum si audit, quod sit Terra patria, cujus habitantium linguas et mores cognoscit, est sicut intra se, et tunc sentit jucundum ex amore, quod etiam est jucundum Charitatis. Postea e scamno tertio ad dextrum unus surrexit, et alta voce loquutus est, dicendo; mea Sententia est, QUOD CHARITAS SIT DARE ELEEMOSYNAS PAUPERIBUS, ET OPEM FERRE INDIGENTIBUS, hoc certe est Charitas, quia hoc Divinum Verbum docet, cujus dictamen non admittit contradictionem; quid est dare divitibus et possidentibus opes, nisi vana gloria, in qua non est Charitas, sed visio remunerationis, et in hac non dabilis est genuina affectio amoris erga proximum, sed affectio spuria, quae valet in Terris, et non in Caelis; quare egestas et inopia est opitulanda, quia in hanc non intrat idea retributionis. In Urbe commorationis meae, ubi novi, qui probi et qui improbi sunt, vidi quod

omnes probi ad visum pauperem in platea sisterent gradum, et darent eleemosynam; at omnes improbi, viso paupere a latere, praeterirent, sicut caeci, ad aspectum ejus, et sicut surdi a voce ejus; et quis non scit, quod probis sit charitas, et quod improbis non sit. Ille qui dat pauperibus, et opitulatur indigentibus, similis est Pastori, qui oves famelicas et sitientes ducit in pascuum et ad potum: at ille qui solum dat divitibus et abundantibus, similis est illi, qui colit deastros, ac cibum et vinum urget in illos qui crapulant. Post hunc surrexit unus e scamno tertio ad sinistrum, et loquens dixit: mea Sententia est, QUOD CHARITAS SIT HOSPITALIA, NOSOCOMIA, ORPHANOTROPHIA ET XENODOCHIA AEDIFICARE, AC DONIS SUSTENTARE; hoc confirmo per haec, quod talia beneficia et auxilia sint publica, et multis parasangis excedant privata, inde fit Charitas plus opulenta et referta bonis, quae bona numero multiplicia sunt, ac merces sperata ex promissionibus in Verbo fit plus abundans, nam sicut quis parat agrum et serit, ita metit; estne hoc in copia dare pauperibus et opitulari egenis: quis non gloriam inde aucupat e Mundo, et simul laudes cum humili gratiarum voce ex alumnis; hocne elevat cor, et simul affectionem, quae vocatur Charitas, usque ad suum fastigium Divites, qui non ambulant in plateis, sed vehuntur, non possunt advertere oculos ad sedentes ad latera juxta parietes, et nummulos porrigere, sed conferunt spartas ad talia, quae pluribus simul conducunt, minores autem, qui super plateis ambulant, et quibus non tale est penu, faciant alterum. His auditis, subito tunc alius super eodem scamno vocem ejus per altiorem sonum suppressit, et dixit, ne usque Divites Charitatis suae munificentiam et excellentiam praeferant stipi, quam pauper dat pauperi, novimus enim, quod omnis qui agit, dignum sua persona agat, Rex dignum sua, Praetor dignum sua, Tribunus dignum sua, et Satelles dignum sua; nam Charitas in se spectata non aestimatur secundum excellentiam personae et inde muneris, sed secundum plenitudinem affectionis, quae facit illam, et quod sic mediastinus, dum unum nummulum dat, possit ex pleniore Charitate largiri, quam Magnas qui dat aut testatur thesaurum; quod etiam est secundum haec „*Jesus vidit divites jacientes dona sua in Gazophylacium, vidit etiam*

quandam viduam pauperem injicientem eo duo minuta; dixit, vere dico vobis, quod vidua pauper haec plus omnibus injecerit," Luc. XXI. 1. 2. 3 Post hos surrexit unus ex scamno quarto ad sinistrum, et loquutus est, et dixit, Sententia mea est, QUOD CHARITAS SIT TEMPLA DITARE, ET MINISTRIS ILLORUM BENEFACERE, quod confirmo per haec, quod qui illa facit, sanctum verset in animo suo, et ex sancto ibi agat, et quoque quod dona sua sanctificet, hoc charitas postulat, quia illa in se sancta est; estne omnis cultus in Templis sanctus, nam Dominus dicit, ubi duo aut tres in Nomine meo congregati sunt, in medio illorum sum, ac Sacerdotes servi Ipsius ministrant illum; inde concludo quod dona, quae ad hos et ad Templa disponuntur, superiora sint donis, quae ad alios et ad alia dispensantur; et praeterea Ministro data est copia benedicendi, ex qua etiam sanctificat illa; et postea nihil latius expandit mentem, et laetificat, quam videre sua donaria ut totidem sanctuaria. Postea surrexit unus e scamno quarto ad dextrum, et fatus est ita: mea Sententia est, QUOD FRATERNITAS VETUS CHRISTIANA SIT CHARITAS, et hoc confirmo per haec, quod omnis Ecclesia, quae colit verum Deum, inchoët a Charitate, similiter ut vetus Christiana; quae quia Charitas unit mentes, et facit ex multis unam, ideo se Fratres vocabant, sed in JESU CHRISTO Deo illorum; at quia tunc a barbaris gentium circumcincti erant, a quibus timebant, communionem a suis bonis fecerunt, ex qua simul et unanimiter laetificabantur, et in consortiis quotidie de Domino Deo Salvatore suo Jesu Christo sermocinabantur, ac in prandiis et caenis de Charitate; inde illorum Fraternitas. At post illorum tempora, quando schismata caeperunt exoriri, et demum nefanda Haeresis Ariana, quae apud plures sustulit ideam de Divinitate Humani Domini, Charitas obsolevit, et Fraternitas dissipata est. Verum est, quod omnes qui in veritate colunt Dominum, et praecepta Ipsius faciunt, Fratres sint, Matth. XXIII: 8, sed fratres spiritu; at quia hodie non cognoscitur aliquis qualis spiritu est, non opus est, ut se mutuo nominent fratres. Fraternitas solius fidei, et minus adhuc Fidei in alium Deum quam in Dominum Deum Salvatorem, non est fraternitas, quia charitas, quae facit eam, in illa fide non est; quare concludo, quod Fraternitas vetus Christiana fuerit Cha-

ritas, sed haec fuit, et non est; at vaticinor, quod ventura sit. Quando hoc dixit, apparuit lux flammea trans fenestram ab oriente, et tinxit genas ejus, ex qua visa obstupuit Caetus. Ultimo surrexit unus e scamno quinto ad sinistrum, et petiit ut liceret hujus effatis aliquam symbolam adjicere, et post assensum dixit, sententia mea est, QUOD CHARITAS SIT REMITTERE CUIQUE SUA DELICTA, hanc Sententiam cepi ex solita loquela illorum, qui ad Sanctam Caenam accedunt, aliqui enim tunc dicunt amicis, remittite mihi quae deliqueram, putantes sic quod omnia Charitatis officia impleverint; sed ego mecum cogitavi, quod hoc sit modo picta Charitatis figura, et non realis forma essentiae ejus; dicunt enim hoc tam qui non remittunt, quam qui charitatem non sectantur ullo conatu, et hi non sunt inter illos in Oratione quam ipse Dominus docuit, Pater remitte nobis delicta nostra, sicut nos remittimus delinquentibus contra nos: delicta enim sunt sicut ulcera, quae nisi aperiuntur et sanantur, colligitur inibi sanies, quae corrumpit vicinias, ac serpentis instar circumrepit, et sanguinem undequaque in saniem vertit; simile est cum delictis contra proximum, quae nisi removentur per paenitentiam, et per vitam secundum praecepta Domini, remanent et inescantur: et illi, qui absque paenitentia solum orant ad Deum ut remittat illis peccata sua, sunt similes civibus urbis contagioso morbo affectis, qui adeunt Consulem, et dicunt, Domine, medere nobis, quibus dicturus est Consul, quid mederi, adite Medicum, et discite medelas, et a pharmacopola comparate vobis illas, ac assumite, et sanabimini; ac Dominus dicet, qui de remissione peccatorum absque actuali paenitentia supplicant, aperite Verbum, et legite illud quod loquutus sum apud Esajam, *Vae Genti peccatrici, gravi iniquitate, unde quando expanditis manus vestras, occulto oculos meos a vobis, etiam si multiplicaveritis orationem, non Ego audio: lavate vos, removete malitiam operum vestrorum a coram oculis meis, cessate malum facere; discite bonum facere, et tunc peccata vestra removebuntur ac remittentur*, Cap. 1: 4, 15, 16, 17, 18. His peractis, exporrexi manum, et rogavi, ut liceret mihi, tametsi peregrinus sum, meam quoque sententiam adducere, quod Praeses proposuit, et post consensum, loquutus sum haec, mea Sententia est,

Quod Charitas sit ex amore justitiae cum judicio in omni opere et officio agere, sed ex amore non aliunde quam a Domino Deo Salvatore: Omnia quae a Sedentibus super scamnis a latere dextro et a latere sinistro, audivi, sunt celebria documenta Charitatis, sed sicut Praeses congregationis hujus praefatus est, Charitas in sua origine spiritualis est, et in sua derivatione naturalis, et Charitas naturalis, si intus est spiritualis, apparet coram Angelis diaphana sicut Adamas, at si intus non est spiritualis, et inde mere naturalis, apparet coram angelis sicut Perla similis oculo piscis cocti. Meum non est dicere, num celebria Charitatis documenta, quae ordine protulistis, sint Charitate spirituali inspirata, vel non, sed meum hic est dicere, quid spirituale quod inesse debet, erit, ut sint Charitatis spiritualis formae naturales; ipsum spirituale illorum est hoc, ut fiant ex amore justitiae cum judicio, hoc est, ut homo in exercitiis Charitatis perspiciat, num ex justitia agat, et hoc perspicit ex judicio; potest enim homo per benefacta malefacere, et quoque per talia, quae apparent sicut malefacta benefacere; ut pro exemplo, per benefacta malefacit ille qui latroni egeno suppeditat opes ut emat sibi ensem, tametsi hoc non dicit, cum ille supplicat; aut si illum eripit e carcere, et monstrat viam ad sylvam, et dicit secum, non mea culpa est quod ille latrocinetur, suppetias tuli homini: sit etiam aliud exemplum, ut qui alit ignavum, et custodit ne adigatur ad operas laboris, et dicit, intra in conclave domus meae, et cuba in lecto, cur te fatigabis, ille enim favet ignaviae: tum etiam, qui agnatos et amicos indolis improbae promovet ad functiones honoris, in quibus multa malevolentiae genera moliri possunt; quis non videre potest, quod talia Charitatis opera non sint ex aliquo amore justitiae cum judicio Vicissim etiam, quod homo possit per talia, quae apparent sicut malefacta, benefacere, ut pro exemplo, Judex, qui maleficum absolvit, quia lachrymat, et voces pietatis fundit, ac orat ut condonet quia proximus ejus est, cum tamen Judex Charitatis opus praestat, dum illi irrogat paenam secundum legem, sic enim praemunit, ne ille ulterius malefaciat, ac Societati, quae in priori gradu proximus est, nocumento sit, ac ne tale Judicium scandalo sit; quis etiam non scit, quod cedat bono famulis

si ab heris suis, ac liberis dum a parentibus propter maleficia castigantur: simile est cum illis in Inferno, quibus omnibus amor malefaciendi est, quod carceri inclusi teneantur, et dum mala faciunt, puniantur, quae Dominus permittit propter emendationem, hoc fit quia Dominus est ipsa Justitia, et ex ipso Judicio facit quicquid facit Ex his perspici potest, unde est, quod sicut supra dictum est, Charitas spiritualis fiat ex amore justitiae cum judicio, sed ex amore non aliunde quam a Domino Deo Salvatore, causa est, quia omne bonum Charitatis est a Domino, dicit enim, *Qui manet in Me et Ego in illo, hic fert fructum multum, quia sine Me non potestis facere quicquam,* Joh XV: 5; *et quod Ipsi sit omnis potestas in Caelo et in Terra,* [Matth:] XXVIII: 18; et omnis amor justitiae cum judicio non aliunde et, quam ex Deo caeli, qui est ipsa Justitia, et a quo omne Judicium homini est, Jerem XXIII: 5. Cap XXXIII: 15 Ex his conclusum fit, quod omnia illa quae e subselliis ad dextrum et ad sinistrum de Charitate dicta sunt, quae sunt, Quod Charitas sit Moralitas inspirata Fide: Quod sit Pietas inspirata miseratione: Quod sit bonum facere tam probo quam improbo: Quod sit omni modo inservire agnatis et amicis: Quod sit dare pauperibus et opitulari indigentibus: Quod sit Nosocomia aedificare, et donis sustentare: Quod sit Templa ditare, et Ministris illorum benefacere: Quod sit Fraternitas vetus Christiana: Quod sit remittere cuique sua delicta: haec omnia sunt egregia Charitatis documenta, dum ex amore justitiae cum judicio fiunt, alioquin non sunt Charitas, sed modo sunt sicut rivi separati a suo fonte, ac sicut palmites evulsi a sua arbore; quoniam genuina Charitas est, credere in Dominum, ac juste et recte agere in omni opere et officio. Qui itaque ex Domino amat Justitiam, et illam cum judicio facit, ille est Charitas in imagine et similitudine ejus. His edictis factum est silentium, quale est illis, qui ex Interno homine vident et agnoscunt aliquid quod ita sit, sed nondum in Externo, hoc animadverti ex faciebus illorum At subito tunc sublatus sum e conspectu illorum: nam ex spiritu reintravi in materiale corpus meum, homo enim naturalis, quia indutus est materiali corpore, non apparet alicui spirituali homini, hoc est, spiritui et angelo, nec vicissim.

460 SECUNDUM MEMORABILE. Quondam cum circumspexi in Mundo spirituali, audivi sicut stridorem dentium, et quoque sicut pulsatile, et illis intermixtum sicut raucum, et quaesivi quid illa, et dixerunt Angeli qui apud me erant, sunt Collegia, quae a nobis vocantur Diversoria, ubi inter se disceptant; Disceptationes illorum ita audiuntur e longinquo, sed prope non audiuntur nisi disceptationes; accessi, et vidi domunculas contextas ex juncis luto conglutinatis, et volui inspicere per fenestram, sed non erat; non enim licuit intrare per januam, quia sic Lux e Caelo influeret, et confunderet: at subito tunc facta est fenestra a dextro latere, et tunc audivi conquestos quod in tenebris essent, sed mox facta est fenestra a latere sinistro, clausa fenestra a latere dextro, et tunc paullatim discussae sunt tenebrae, et visi sibi in sua luce, et post haec mihi datum est intrare per januam, et audire. Erat Mensa in medio, et scamna circum circa, omnes tamen mihi visi sunt super scamnis stare, et acriter inter se disputare de FIDE et CHARITATE, ab una parte, quod Fides esset Essentiale Ecclesiae, ab altera, quod Charitas esset; illi, qui fecerunt Fidem Essentiale, dixerunt, annon Fide agimus cum Deo, et Charitate cum homine, estne inde Fides caelestis, et Charitas terrestris, annon per Caelestia salvamur, et non per Terrestria; tum, annon Deus potest dare Fidem e Caelo, quia est Caelestis, et annon homo sibi daturus est Charitatem, quia haec est terrestris, et quod homo sibi dat, hoc non est Ecclesiae, et ideo non salvat, num sic aliquis potest ex operibus, quae vocantur Charitatis, coram Deo justificari; credite nobis, quod per Fidem solam non modo justificemur, sed etiam sanctificemur, si non Fides per Meritoria, quae sunt ex operibus Charitatis, inquinatur, praeter plura. At illi, qui Charitatem faciebant Essentiale Ecclesiae, acriter refellebant illa, dicendo, quod Charitas salvet, et non Fides, annon Deus charos habet Omnes, et bonum vult Omnibus, quomodo potest Deus hoc facere nisi per homines; num Deus solum dat loqui cum hominibus quae Fidei sunt, et non dat facere hominibus quae Charitatis sunt; videtisne, quod absurde loquuti sitis de Charitate, quod sit terrestris, Charitas est Caelestis, et quia vos non facitis bonum Charitatis, est Fides vestra terrestris; quomodo

accipitis Fidem vestram, nisi sicut truncus aut lapis; dicitis per auditum Verbi, at quomodo potest Verbum modo auditum operari, et quomodo in truncum aut lapidem, forte vivificamini vobis prorsus inscii, sed quae vivificatio, nisi quod possitis loqui, quod sola Fides justificet et salvet, at quid Fides, et quae Fides salvans, non scitis. Sed tunc surrexit unus, qui ab Angelo mecum loquente vocabatur Syncretista, hic sumsit capitium, et posuit super mensa, sed illud subito reposuit super Capite, quia calvus erat; ille dixit, audite, erratis omnes; verum est, quod Fides sit spiritualis, et Charitas moralis, sed usque conjunguntur, et conjunguntur per Verbum, et tunc per Spiritum sanctum, et per Effectum, qui quidem vocari potest Obedientia, sed in qua homo non aliquam partem habet, quia quando infertur Fides, homo non scit plus quam statua: de his mecum diu cogitavi, et inveni tandem, quod homo a Deo possit accipere Fidem, quae spiritualis sit, sed quod non possit moveri a Deo ad Charitatem, quae sit spiritualis plus quam truncus. His dictis adplaudebant qui in sola Fide erant, sed explodebant qui in Charitate; et hi ex indignatione dicebant, audi socie, tu non scis, quod sit Vita moralis spiritualis, et quod sit Vita moralis mere naturalis, Vita moralis spiritualis apud illos, qui bonum faciunt a Deo, et usque sicut a se, ac Vita moralis mere naturalis apud illos, qui bonum faciunt ex Inferno, et tamen usque sicut a se.

Dictum est, quod Disceptatio audita sit sicut Stridor dentium, et sicut pulsatile, quibus intermixtum erat raucum: Disceptatio audita sicut Stridor dentium, erat ab illis, qui Fidem fecerunt unicum Essentiale Ecclesiae, ac Pulsatile erat ab illis, qui Charitatem fecerunt unicum Essentiale Ecclesiae, et Raucum intermixtum erat a Syncretista; quod soni illorum ita auditi sint a loginquo, erat causa, quia omnes illi in Mundo disceptarunt, et non aliquod malum fugerunt, et ideo non aliquod bonum ex prosapia spirituali fecerunt; et quoque prorsus nesciverunt, quod omne Fidei sit verum, et omne Charitatis bonum, et quod Verum absque bono non sit Verum spiritu, et quod bonum absque vero non sit Bonum spiritu, et quod sic unum faciat alterum

461. TERTIUM MEMORABILE: Quondam in spiritu prove-

ctus sum in Plagam meridionalem in Mundo spirituali, et in quendam Paradisum ibi, ac vidi quod hic excelleret reliquis, quos hactenus lustravi, causa erat, quia Hortus significat Intelligentiam, ac in Meridiem transferuntur omnes, qui prae aliis intelligentia pollent, Hortus Edenis, in quo Adam cum Uxore sua fuit, nec aliud significat, quare quod expulsi ab illo fuerint, involvit, quod ab intelligentia, at sic quoque ab integritate vitae. Dum in meridionali hoc Paradiso ambularem, animadverti aliquos sedentes sub quadam lauru comedentes ficus, ad illos secessi, et petivi ab illis ficus, et dederunt, et ecce Ficus in manu mea factae sunt Uvae, quod cum miratus sum, dixit mihi Spiritus angelicus, qui juxta me stetit, Ficus in manu tua factae sunt Uvae, quia Ficus ex correspondentia significant bona Charitatis et inde Fidei in naturali seu externo homine, at Uvae bona Charitatis et inde Fidei in spirituali seu interno homine; et quia amas spiritualia, ideo ita factum est tibi; in nostro enim Mundo omnia fiunt et existunt, et quoque mutantur, secundum correspondentias. Illico tunc supervenit me avidum sciendi, quomodo homo potest facere bonum a Deo, et tamen prorsus ut a se, quare interrogavi comedentes ficus, quomodo illi id comprehendunt, hi dixerunt, quod non possint id aliter comprehendere, quam quod Deus operetur id intus in homine, ac per hominem quando ille id nescit, quoniam si homo id consciret, et sic faceret, non faceret bonum nisi modo apparens, quod intus est malum; omne enim quod ab homine procedit, procedit a proprio ejus, et hoc a nativitate malum est, quomodo potest tunc bonum a Deo, et malum ab homine conjungi, et sic conjunctim procedere in actum; ac proprium hominis in rebus salutis continue spirat meritum, et quantum hoc facit, tantum derogat Domino Ipsius meritum, quod est summa injustitia et impietas: Verbo, si bonum, quod Deus in homine operatur, in hominis velle et inde facere influeret, id bonum omnino conspurcaretur, et quoque prophanaretur, quod tamen Deus nusquam permittit: potest quidem homo bonum quod facit, cogitare quod sit a Deo, et id vocare bonum Dei per se, at usque, quod sit, non comprehendimus. Sed tunc aperui mentem, et dixi, non comprehenditis, quia cogitatis ex apparentia, et cogitatio ex apparentia confirmata est

fallacia; apparentia et inde fallacia vobis est, quia creditis, quod omnia, quae homo vult et cogitat, et inde facit et loquitur, sint in ipso, et consequenter ex ipso, cum tamen nihil eorum est in illo, praeter statum recipiendi quod influit; homo non est vita in se, sed est organum recipiens vitae, Dominus est Vita in se, ut quoque dicit apud Johannem, *Quemadmodum Pater habet Vitam in Seipso, ita quoque dedit Filio Vitam habere in Seipso*, Cap. V: 26. praeter alibi, ut Joh. XI: 25. Cap XIV: 6, 19. Sunt duo quae faciunt Vitam, Amor et Sapientia, seu quod idem, Bonum amoris et Verum sapientiae, haec influunt a Deo, et recipiuntur ab homine sicut forent ejus, et quia sentiuntur ita, etiam procedunt ab homine sicut ejus; quod ita sentiantur ab homine, datum est a Domino, ut id quod influit, afficiat illum, et sic recipiatur ac remaneat. Sed quia omne malum etiam influit, non a Deo, sed ab Inferno, et hoc recipitur cum jucunditate, quia homo tale Organum est natus, quare non plus boni recipitur a Deo, quam quantum mali removetur ab homine ut ab illo, quod fit per Paenitentiam, et simul per Fidem in Dominum. Quod Amor et Sapientia, Charitas et Fides, seu communius loquendo, Bonum amoris et Charitatis, ac Verum sapientiae et fidei, influant, et quod quae influunt, appareant in homine prorsus sicut ejus, et inde procedant sicut ejus, manifeste videri potest ex visu, auditu, odoratu, gustu, et tactu, omnia quae in illorum sensuum Organis sentiuntur, influunt ab extra, et sentiuntur in illis; similiter in sensuum internorum Organis; cum sola differentia, quod in haec influunt Spiritualia quae non apparent, in illa autem Naturalia quae apparent: verbo, homo est Organum recipiens vitae a Deo, consequenter est recipiens boni, quantum desistit a malo; posse desistere a malo, dat Dominus cuivis homini, quia dat velle et intelligere, et quicquid homo ex voluntate secundum intellectum, seu quod idem, quicquid ex libero voluntatis secundum rationem intellectus agit, hoc permanet; per id Dominus inducit homini statum conjunctionis Secum, et in hoc illum reformat, regenerat, et salvat. Vita, quae influit, est Vita procedens a Domino, quae Vita etiam vocatur Spiritus Dei, in Verbo Spiritus Sanctus, de quo etiam dicitur, quod illustret et vivificet, imo quod operetur in

illo; sed Vita haec variatur et modificatur secundum Organisationem inductam per amorem. Potestis etiam scire, quod omne bonum amoris et charitatis, et omne verum sapientiae et fidei influant, et non sint in homine, ex eo, quod qui cogitat quod tale homini insit a creatione, denique non possit aliter cogitare, quam quod Deus infuderit se homini, et sic quod homines quoad partem forent Dii, et tamen qui hoc ex fide cogitant, fiunt diaboli, et apud nos putent sicut cadavera. Praeterea quid actio hominis nisi Mens agens, quod enim Mens vult et cogitat, hoc agit et loquitur per Corpus suum organum, quare dum Mens ducitur a Domino, ducitur etiam Actio et Loquela, ac Actio et Loquela ducuntur a Domino, cum creditur in Ipsum. Nisi ita foret, dicite si potestis, cur Dominus in Verbo suo millenis in locis mandavit, ut homo amaturus sit proximum, operaturus sit bona charitatis, ac fructus sicut arbor, ac facturus praecepta, et hoc et illud, ut salvetur; tum cur dixit, quod homo secundum facta seu opera sua judicaretur, qui bona facit ad Caelum et Vitam, et qui mala ad Infernum et Mortem; quomodo potuerat Dominus talia loqui, si omne, quod procedit ab homine, foret meritorium et inde malum. Sciatis itaque, quod si Mens est Charitas, etiam Actio sit Charitas, si autem Mens est sola Fides, quae etiam est Fides separata a Charitate spirituali, etiam Actio sit illa Fides. His auditis, dixerunt sedentes sub Lauru, comprehendimus quod juste loquutus sis, sed usque non comprehendimus; quibus respondi, comprehenditis quod juste loquutus sim ex communi perceptione, quae est homini ex influxu lucis e Caelo, cum aliquod verum audit; at non comprehenditis ex propria perceptione, quae est homini ex influxu lucis e Mundo; binae illae perceptiones, nempe interna et externa, seu spiritualis et naturalis, unam faciunt apud sapientes; vos quoque potestis illas unam facere, si spectatis ad Dominum, et removetis mala. Haec quia intellexerunt, desumsi termites ex quadam Vite, et porrexi illis, et dixi, num creditis quod hoc a me sit, vel a Domino, et dixerunt, quod ex me a Domino; et ecce termites illi in manibus illorum extruserunt uvas. At cum recessi, vidi Mensam cedrinam, super qua erat Liber, sub Olea virente, cujus truncum circumligabat Vitis, aspexi, et ecce erat Liber per me scriptus, voca-

tus ARCANA CAELESTIA, et dixi, quod in illo Libro plene ostensum sit, quod Homo sit Organum recipiens vitae, et non vita; et quod haec non possit creari, et sic creata inesse homini, plus quam lux oculo.

462. QUARTUM MEMORABILE. Prospexi ad Oram maritimam in Mundo spirituali; et vidi magnificum Navale; accessi, et introspexi, et ecce ibi Navigia magna et parva, et in illis merces omnis generis, et super transtris sedentes Pueri et Puellae distribuentes volentibus: et dixerunt, exspectamus videre pulchras nostras Testudines (Skillepadde), quae jamjam e mari ad nos exsurgent: et ecce vidi Testudines parvas et magnas, super quarum conchis et squamis sedebant Testudines infantes, quae spectabant ad Insulas circum. Testudines patres habebant bina Capita, unum magnum, circumductum concha simili conchae corporis illarum, unde rutilabant, et alterum parvum, quale est testudinibus, quod retrahebant in anteriora corporis, et quoque insertabant modo inconspicuo Capiti majori: sed tenebam oculos in Magno Capite rutilo, et vidi quod hoc haberet faciem sicut homo, et loqueretur cum pueris et puellis super transtris, et lamberet manus eorum, et tunc pueri et puellae palpabant illos, et dabant illis edulia et opipara, et quoque pretiosa, ut holosericum ad vestes, lignum thyinum ad tabulas, purpuram ad decorationes, et COCCINUM AD INFUCATIONES. His visis, desiderabam scire, quid illa repraesentabant, quia novi quod omnia quae in Mundo spirituali apparent, sint Correspondentiae, et repraesentent spiritualia quae affectionis et inde cogitationis sunt; et tunc loquebantur mecum e Caelo, et dicebant, nosti ipse quid repraesentat Navale, tum quid Navigia, ut et quid Pueri et Puellae super illis, sed non scis quid Testudines, et dixerunt; Testudines repraesentant illos e Clero ibi, qui prorsus separant Fidem a Charitate et ejus bonis operibus, affirmantes apud se, quod plane non sit aliqua conjunctio, sed quod Spiritus sanctus per Fidem in Deum Patrem propter meritum Filii, intret apud hominem, ac purificet interiora ejus usque ad propriam Voluntatem ejus, ex qua faciunt sicut Planum ovale, et quod cum operatio Spiritus sancti ad illud Planum appropinquat, a parte ejus sinistra circum id deflectat se et prorsus illud non tangat, et quod ita

Pars interior seu superior ingenii hominis sit pro Deo, et quod Pars exterior seu inferior sit pro homine, et sic quod non appareat coram Deo aliquid, quod homo facit, neque bonum neque malum, non bonum, quia hoc est meritorium, et non malum, quia hoc est malum, quoniam si illa apparerent coram Deo, homo ex utroque periret: et quia ita est, quod liceat homini velle, cogitare, loqui et facere, quicquid lubet, modo caveat sibi pro Mundo; quaesivi, num etiam asserant, quod liceat cogitare de Deo, quod non Omnipraesens et Omniscius sit, dixerunt e Caelo, quod hoc quoque illis liceat, quia Deus apud illum, qui Fidem adeptus est, et per illam purificatus et justificatus, non videt ad aliquod cogitationis et voluntatis ejus, et quod usque retineat in sinu interiori aut regione superiori mentis suae seu ingenii Fidem, quam in actu ejus receperat, et quod ille actus quandoque possit redire, homine nesciente. Haec sunt, quae repraesentat CAPUT PARVUM, quod in anteriora corporis intrahunt, et quoque insertant CAPITI MAGNO, dum loquuntur cum Laicis; nam ex Parvo Capite non loquuntur cum illis, sed ex Magno, quod antrorsum apparet sicut facie humana praeditum, et loquuntur cum illis ex Verbo de Amore, de Charitate, de Bonis operibus, de Praeceptis Decalogi, de Paenitentia, et ex Verbo desumunt paene omnia quae ibi sunt de illis; sed tunc insertant Caput parvum in Magnum, ex quo intus apud se intelligunt, quod omnia illa non facienda sint propter Deum et salutem, sed modo propter Bonum publicum et privatum. Verum quia loquuntur de illis ex Verbo, imprimis de Evangelio, Operatione spiritus sancti, et Salvatione, suaviter et eleganter, ideo apparent auditoribus sicut homines pulchri, et prae reliquis in terrarum Orbe sapientes; quare etiam vidisti, quod data illis essent a pueris et puellis sedentibus super transtris navigiorum opipara et pretiosa: Hi itaque sunt, quos repraesentatos vidisti ut Testudines. In Mundo tuo parum dignoscuntur ab aliis, solum per id, quod credant se omnibus sapientiores esse, ac rideant alios, et quoque illos qui in simili doctrina quoad Fidem sunt, sed non in illis arcanis: sigillum quoddam secum in veste ferunt, ex quo se faciunt ab aliis internosci. Dixit loquens cum me, non dicam tibi quid sentiunt de caeteris rebus Fidei, ut quid de Electione,

de Libero arbitrio, de Baptismo, et de Sacra Caena, quae sunt talia, quae non evulgant, sed nos in Caelo scimus. Verum, quia tales sunt in Mundo, et post mortem non licet alicui loqui aliter, quam cogitat, ideo quia tunc non possunt aliter quam loqui ex insaniis cogitationum suarum, reputantur ut insani, ac ejiciuntur e Societatibus, èt tandem demittuntur in Puteum abyssi, de quo in Apocalypsi Cap IX: 2, et fiunt Spiritus corporei, et apparent sicut Aegyptiorum Mumia; callus enim inductus est interioribus Mentis eorum, quia in Mundo etiam interposuerunt sepem. Societas infernalis ex illis est in confinio ad Societatem infernalem ex Machiavellistis, ac intrant passim ab una in alteram, et vocant se Sodales, sed exeunt, quia diversitas est, ex eo, quod aliquod Religiosum de actu justificationis per fidem apud illos fuerit, sed non aliquod apud Machiavellistas.

Postquam vidi illos ejectos ex Societatibus, et collectos ut dejicerentur, vidi Navigium in aëre cum septem velis volans, et inibi naucleros et nautas indutos veste purpurea, habentes super pileis magnificas laurus, clamantes, en nos in Caelo, sumus Doctores purpurati, et prae omnibus laureati, quia sumus Capita sapientum ex omni Clero in Europa. Miratus sum quid hoc, et dictum est mihi quod essent imagines fastus, ac cogitationes ideales, quae vocantur phantasiae, ex illis, qui prius visi sunt ut Testudines, et nunc ut insani ejecti e Societatibus, et in unum collecti, ac starent simul in uno loco: et tunc desiderabam loqui cum illis, et accessi ad locum ubi stabant, et salutabam illos, et dicebam, estis vos qui separavistis Interna hominum ab Externis illorum, ac Operationem Spiritus sancti sicut in Fide a cooperatione Ejus cum homine extra Fidem, et sic separavistis Deum ab homine; annon vos ita non modo removistis ipsam Charitatem et ejus Opera a fide, sicut multi alii Doctores e Clero, sed etiam ipsam Fidem quoad manifestationem ejus coram Deo ab homine; sed quaeso, num velitis, ut de illa re loquar vobiscum ex Ratione, vel num ex Scriptura Sacra; dixerunt, loquere primum ex Ratione; et loquutus sum, dicens; quomodo potest Internum et Externum apud hominem separari, quis non ex communi perceptione videt, aut videre potest, quod omnia Interiora hominis pergant

et continuentur in Exteriora, et usque in extrema ejus ut efficiant effectus suos, et operentur opera sua; suntne Interna propter Externa, ut desinant in illa, et subsistant in illis, et sic existant, vix aliter quam sicut columna super stylobata sua; potestis videre, quod nisi continuatio foret, et sic conjunctio, extrema dissolverentur, ac diffluerent sicut bullae in aëre: quis negare potest, quin interiores operationes Dei apud hominem sint myriades myriadum, de quibus homo nihil scit, et quid juvat illa scire, modo sciat extrema, in quibus cum sua cogitatione et voluntate cum Deo simul est Sed hoc illustrabitur per Exemplum: num scit homo interiores operationes loquelae suae, ut quomodo Pulmo attrahit aërem, et illo implet vesiculas, bronchias, et lobos; quomodo illum aërem emittit in Tracheam, et ibi vertit illum in sonum, quomodo sonus ille in glottide ope laryngis modificatur, et quomodo lingua dein articulat illum, et labia articulationem complent, ut fiat loquela; nonne omnes illae interiores operationes, de quibus homo nihil scit, sunt propter extremum, ut homo possit loqui; remove aut separa unum ex internis illis a suo continuo cum extremis, num homo potuisset loqui plus puam stipes. Sit adhuc exemplum, binae Manus sunt ultima hominis, nonne Interiora, quae illuc continuantur, sunt a Capite per Cervicem, tum per Pectus, Scapulas, Brachia et Ulnas, suntque innumeri musculares textus, innumerae phalanges fibrarum motricium, innumeri manipuli nervorum et vasorum sanguineorum, ac plures ginglymi ossium cum suis ligamentis et membranis, num homo aliquid de illis scit, et tamen operantur Manus ejus ex omnibus et singulis illis: suppone, quod interiora illa circa poplitem manus se sinistrorsum aut dextrorsum reflecterent, et non per continuum intrarent, annon manus ab ulna decideret, ac sicut aliquod avulsum inanimatum putresceret; imo si vultis credere, foret sicut cum corpore, si homo decollaretur. Prorsus simile foret cum Mente humana, ac cum binis ejus Vitis, Voluntate et Intellectu, si Divinae Operationes, quae Fidei et Charitatis sunt, desinerent in media via, et non usque ad hominem per continuum tenderent, sane foret tunc homo non modo brutum, sed putris stipes: haec sunt secundum rationem. Nunc si vultis audire, eadem etiam sunt

secundum Scripturam Sacram; annon Dominus dicit, *Manete in Me, et Ego in vobis; Ego sum Vitis et vos palmites, qui manet in Me, et Ego in illo, hic fert fructum multum*, Joh XV: 4. 5; numne fructus sunt bona Opera, quae Dominus facit per hominem, et homo ex se a Domino. Dominus etiam dicit, *Quod stet ad ostium et pulset, et quod ad illum qui aperit, ingrediatur, ac caenet cum illo et ille cum Ipso*, Apoc. III: 20. Annon *Dominus dat minas et talenta, ut homo negotietur cum illis, et lucretur, et quod sicut lucratur, det vitam aeternam*, Matth. XXV: 14 ad 34. Luc XIX: 13 ad 26. Tum, *Quod mercedem det cuivis secundum laborem in Vinea Ipsius*, Matth. XX: 1 ad 17: sed haec pauca sunt, possunt Membranae impleri ex Verbo, de eo, quod homo facturus sit fructus sicut arbor, operaturus sit secundum praecepta, amaturus Deum et proximum, et plura. Sed scio, quod propria Intelligentia vestra cum illis quae ex Verbo sunt, non possit tale commune habere, quale est in se, quae tametsi loquimini, usque ideae vestrae pervertunt illa: et vos non potestis aliter, quia removetis omnia Dei ab homine quoad communicationem et inde conjunctionem; quid tunc superest, nisi etiam omnia Cultus. Postea illi mihi visi sunt in luce Caeli, quae detegit et manifestat, qualis quisque est; et tunc non visi sicut prius in Navigio in aëre quasi in Caelo, nec inibi purpurati quoad vestes, ac laureati quoad caput, sed in loco arenoso, in vestibus ex frustis, ac cincti retibus quasi piscatoriis circum lumbos, trans quae nuditates illorum apparebant, et tunc demissi sunt in Societatem, quae in confinio ad Machiavellistas erat.

Werke von und nach Swedenborg.

In der „Verlags-Expedition" in Tübingen:

1) Tafel, Vorwort zu den theologischen Werken Swedenborgs. 1821. Fein Pap. 15 kr., Druckpap. 9 kr.

2) Swedenborg, Lehre d. N. J. vom Herrn. Mit einer Einleitung in s. sämmtl. theolog. Werke. Uebers. v. Tafel. 1823. Schrbp. 3 fl., weiß Druckp. 3 fl., halbw. 2 fl. 24 kr.

3—6) — Lehre des N. J. von d. heil. Schrift; Lebenslehre f. das N. J.; Lehre des N. J. vom Glauben. Vom jüngsten Gericht. Uebers. v. Tafel. 1824. Schreibp. 4 fl. 30 kr., weiß Druckp. 2 fl. 42 kr., halbw. 2 fl. 12 kr.

7—8) — Enthüllte Offenbarung Johannis; und: Fortsetzung vom Jüngsten Gericht und von der geistigen Welt. Uebers. v. Tafel. 1824—31. 4 Bde. Schreibp. 17 fl. 30 kr., weiß Druckp. 10 fl. 48 kr., halbw. 8 fl.

9) — die Weisheit der Engel betr. die göttl. Liebe u. Weisheit. Uebers. v. Tafel. 1833. Schrbp. 4 fl. 30 kr., Druckp. 3 fl.

10) — Die Weisheit der Engel betr. die göttl. Vorsehung. Uebers. v. Tafel. 1836. Schreibp. 5 fl., Druckp. 3 fl. 24 kr.

11) — Himmlische Geheimnisse, welche in der Heil. Schrift ... enthalten, u. nun enthüllt sind. Bd. I—III. IV, 1. Schrbp. 16 fl. Druckp. 10 fl. 24 kr. 1845—56. (Wird fortgesetzt).

12) — Arcana coelestia, quae in Scriptura Sacra seu Verbo Domini sunt, detecta. Ed. II. 13 Voll. 1833—42. Prachtausg. 81 fl., mittelfeine 67 fl. 12 kr., ordinäre 54 fl.

13) — Die Wonnen der Weish. betr. d. eheliche Liebe rc. Bd. I. 1845. Schrbp. 4 fl. 30 kr. Druckp. 2 fl. 36 kr.

14) [Clowes,] Einige schlichte Antworten auf d. Frage: Warum nimmst du das Zeugniß Swedenborgs an? 1826. 24 kr.

15) Tafel, Magazin f. d. Neue Kirche. I. II, 1. III—VII. à 3 fl. 30 kr. (wird fortgesetzt)
IV. V. 1824—44. Schreibp. 21 fl. 15 kr., Druckp. 14 fl. 48 kr. (Wird fortgesetzt.) I, 3—12. auch unter dem besondern Titel: Sammlung von Urkunden betreffend das Leben u. den Charakter E. Swedenborg's. (Abth. I. II.) Schreibp. 4 fl. 36 kr., Druckp. 2 fl. 54 kr.
II, 1. auch unt. d. Titel: Religionssystem der Neuen Kirche. Heft 1. Schreibp. 45 kr., Druckp. 30 kr.
III, Bog. 1—24. auch unt. d. Titel: Zur Geschichte der Neuen Kirche. 1841. 2 fl. 30 kr. Bog. 23—30. auch unt. d. Titel: Samml. v. Urkunden betr. das Leben u. d. Charakt. E. Sw.'s, Abth. III. Schrbp. 1 fl. Drckp. 42 kr.
IV, Bog. 1—33. auch unter dem Titel: Swedenborg u. s. Gegner, Thl. III. und: Swedenborg's Lehre, mit Rücksicht auf die Einwürfe gegen sie und auf die christliche Dogmatik in ihrer geschichtlichen Entwickelung, aus den

Quellen dargestellt und vertheidigt, und die Unwissenschaftlichkeit und Unwahrheit der neuesten Kirchen- und Dogmengeschichte nachgewiesen. 1844. Schrbp. 5 fl. Druckp. 3 fl. 24 kr.

V. Abriß des Lebens und Wirkens E. Swedenborg's, übers. a. d. von der Gesellsch. f. Verbreit. gemeinnütz. Kenntnisse unt. dem Vorsitze des Lords Brougham herausgeg. Encyklopadie, nebst neuen Urkunden über ihn, und e. histor. Untersuch. seiner 12 Erfahrungsbeweise f. d. Unsterblichkeit der Seele, verbund m. e. Würdig. der Berichte u. Urtheile Stilling's, Klopstock's, Herder's, Kant's, Wieland's und Anderer. 1844. fein Papier 2 fl. 24 kr. Druckpapier 1 fl. 36 kr.

V, Ende, und VI, 1—4. auch unter d. Titel: Die Wonnen d. Weish., betr. die eheliche Liebe. I. 1845. s. o. N. 13.

VI, 5. Sendschreiben, rc. s. unten N. 34.

6. der wahre Gegenstand rc. s. unten N. 35.

7. die apostol. Lehre von der Versöhnung rc. s. unten N. 36.

8. 9. von dem Wesen rc. der Buße rc. s. unten N. 37.

10—12. Verhandlungen der General-Versammlung der N. Kirche rc. (enthaltend die biblische Lehre in ihrer genetischen Entwicklung,) Heft 1. 2. 48 kr.

VII, 1—3. Verhandlungen der General-Versammlung d. N. K. rc. Heft 3. 4. 36 kr.

4. 5. Unsere Bekenntnißschriften eine Hauptquelle unserer Uebel rc. s. unten N. 45.

6—11. Verhandlungen d. General-Versammlung der N. K. rc. von 1850. oder Heft 5., auch unter dem Titel Wochenschrift rc. (ohne die Predigten) s. unten N. 47. 1 fl. 12 kr.

12. Erklärung und Bekenntniß rc. s. unten N. 48. 4 kr.

VIII, 1—5. Verhandl. der General-Vers. rc. Heft 6. 1851. 54 kr. Dazu: die Hauptlehren der Lutherischen Bekenntnißschriften. (S. unten N. 51.) 8 kr.

6. Die Grundlehren der N. Kirche. (S. unten N. 52.) 12 kr.

7—12. Tafel, Friedens-Theologie rc. (S. unten N. 54.) 1 fl 12 kr.

IX, 1—8. Verhandlungen der General-Vers. rc. Heft 7. 1852. 1 fl. 36 kr.

9—12. Clowes, Predigten rc. I. II. 1851—52. (s. unten N. 46.) 1 fl. 42 kr.

X, 1—5. Bericht über eine öffentl. Versammlung rc. (s. unten N. 55.) 36 kr.

16) Katechismus oder Unterricht in der Lehre der N. K. für Kinder. Entworfen unter der Leitung der General-Conferenz der N. K. in Großbrit. 2te Aufl. (belegt durch Schriftstellen) 1856. 12 kr.

17) Tafel, Vergleichende Darstell. u. Beurtheil. der Lehrgegensätze der Kathol. u. Protest., m. bes. Rücks. auf Dr. Möhler u. s.

protest. Gegner. Zugleich die erste Darstell. u. Begründ. der Unterscheidungslehren Swedenborg's, gegenüb. den Entstell. u. Gegensätzen in D. Möhler's Symbolik, in D. Guerike's Kirchengesch., im Christenboten, und in der Evangel. Kirchenzeitung. 1835. Schreibp. 6 fl., Druckp. 4 fl. 12 kr.

18) Unterricht vom ewigen Leben für Kinder. A. d. Engl. 1839. Velinp. 30 kr. Druckp. 20 kr.

19) Erster Religionsunterricht für Kinder. 1840. 12 kr.

20) Die Wunder des Herrn in ihrer ewigen Bedeutung erklärt. Abth. I. 1840. 24 kr.

21) Swedenborgii Itinerarium. Sect. I. II. 1840. 1844. Velinp. 1 fl. 30 kr. Druckp. 1 fl.

22) — Adversaria in Libros Veteris Testamenti. P. I, 1—6. II — IV. V, 1. 2. (V, 1. 2. auch unter dem Titel: Diarium spirituale V, 1. 2.) 1847—55. Velinp. 51 fl. 18 kr. Druckp. 37 fl. 52 kr.

23) — Ludus Helicon. sive Carmina misc. Ed. III. 1841. 30 kr.

24) — L. A. Senecae et P. Syri Mimi etc. selectae sententiae notis illustratae. Ed. II. Acc. Fragmenta nuper reperta. 1841. ed. Tafel. 48 kr.

25) — Camena borea s. fabellae Ed. II. 1845. 56 kr.

26) — Diarii spiritualis P. I, 1. 2. II. III, 1. 2. IV. V, 1. 2. VI. VII, 1. 2. E chirographo ejus nunc primum ed. Tafel. 1843—54. (V, 1. 2. auch unter dem Titel: Adversaria in libros V. T. V, 1. 2.) 48 fl. 58 kr.

27) — de commercio animae et corporis, quod creditur fieri vel per influxum physicum, vel per influxum spiritualem, vel per harmoniam praestabilitam. Ed. II. 1843. 36 kr.

28) — Sapientia angelica de Div. Amore et de Div. Sapientia. Ed. Tafel. 1843. 2 fl. 48 kr.

29) — Dicta probantia Veteris et Novi Testamenti. E chirographo nunc primum ed. Tafel. 1845. 1 fl. 12 kr.

30) Swedenborg's Portrait, mit einem Fac-Simile seiner Handschrift, lithographirt von Helvig. 36 kr.

31) Dr. J. F. J. Tafel's Portrait, m. Facs., lith. v. Kull. 36 kr.

32) Geist des Gebetes des Herrn und der zehn Gebote in Morgen- und Abendgebeten auf jeden Tag der Woche. 2te Ausg. 1851. Druckp. 18 kr.

33) Tafel, Swedenborg u. s. Gegner, od. Beleuchtung der Lehren u. Berichte Sw.'s, gegenüb. den Entstell. u. Angriff. s. Gegner. Zugleich ein Beitr. z. Dogmatik u. Dogmengesch. Thl. I. II, 1. 2. 2te Ausg. 1841.
Thl. I. auch unter dem Titel: Die durchgängige Göttlichkeit der H. Schrift, oder der tiefere Schriftsinn, die Selbstbeglaubigung des Wortes Gottes; und die innere Unhaltbarkeit sowohl der bloß buchstäblichen, als der natürlichen u. myth. Schrifterklärung, mit bes. Rücks. auf das Le-

den Jesu u. die Streitschriften des Dr. Strauß. Zugleich Antw. an Dr. Steudel, 2te Ausg. 1841. 2 fl. 12 kr.

Thl. II, 1. enthält: Antwort an D. Carové, an das Theol. Literaturblatt der Allgem. Kirchenzeitung, und an D. Rheinwalds Repertorium. 1841. 54 kr.

Thl. II, 2: Antw. an das Conversations-Lexicon (bei Reichenbach) und an die Blätter aus Prevorst. Auch unt. dem Titel: Kurzer Abriß des Eigenthümlichen der Lehre Swedenborgs. 1841. 20 kr.

Thl. III.: Antwort an Diac. Hauber, Pfr. Haug, Prof. Görres, die Evangel. Kirchenzeitung, Prof. Dr. Dorner, Prof. Dr. Hagenbach, C. F. Ranz, Fr. Barth u. Pfr. J. G. Vaihinger. Auch mit dem oben N. 15. IV. angeführten Titel. 1844. 3 fl. 24 kr.

Thl. IV. s. unten N. 34. Thl. V. s. unten N. 62.

34) Sendschreiben a. d. deutsch kathol. Gemeinden. Zugleich ein Wort der Beherzig. f. alle Wahrheit suchenden Christen. 1845. Schrbp. 18 kr. Druckp. 12 kr.

35) Der wahre Gegenst. der christl. Gottesverehrung, u. die Dreieinigkeitslehre, befreit von den Schwierigkeiten, von welchen sie bisher umgeben war. Herausgegeben von den Missions- und Tractaten-Gesellschaften der N. Kirche zu London und Manchester. A. d. Engl. 1846. 20 kr.

36) Die apostol. Lehre von der Versöhnung, Vermittelung, Vertretung u. Zurechnung. Herausg v. d. Lond. Missions- u. Tractaten-Gesellschaft der N. K. A. d. Engl. 1846. 28 kr.

37) Von dem Wesen und der Nothwendigkeit der Buße; von der Rechtfertigung durch den Glauben; und: Ist es wahr, daß wir die göttlichen Gebote nicht halten können? Herausgegeben von den Missions- und Traktatengesellschaften der N. K. zu London und Manchester. A. d. Engl. 1847. 32 kr.

38) Müllensiefen, P. E. Nunc licet! fortschreitende Offenbarung der Dreieinigkeitslehre. Den im Evangelium angedeuteten Unmündigen umsonst zugedacht. 1846.

39) Tafel, die Fundamentalphilosophie in genetischer Entwickelung, mit besonderer Rücksicht auf die Geschichte jedes einzelnen Problemes. I. 1848. 5 fl. 20 kr. Druckp. 4 fl.

40) Swedenborg, Regnum animale anatomice, physice et philosophice perlustratum. Pars IV. VI, 1. 2. VII. nunc primum edidit Tafel. 1848. 10 fl. 14 kr.

41) — Continuatio de ultimo Judicio et de Mundo spirituali Ed. Tafel. Tub. 1846. 32 kr.

42) Die Generalversammlung der neuen christlichen Kirche (ihr Bekenntniß enthaltend). 1848.

43) Verhandlungen der Generalversammlung der Neuen Kirche in Deutschland von 1848. bis 1852. 7 Hefte. 4 fl. 6 kr.

44) Paulus, E. H. F. Gebete und geistige Unterhaltungen ꝛc. 2 Aufl. 1849. 36 kr.

45) Unsere Bekenntnißschriften eine Hauptquelle unserer Uebel; oder: Beweis aus der h. Schrift und der Natur der Sache, daß die Lehren der protestantischen Bekenntnißschriften ganz unbiblisch und verwerflich sind, und mit innerer Nothwendigkeit zum Unglauben und zur Sünde, damit aber auch zum Untergang der Nationen hinführen, die Wiederherstellung der wahren christlichen Lehre also, deren Grundzüge hier nachgewiesen werden, das dringendste Bedürfniß unserer Zeit ist. An die Geistlichen und Laien gerichtet von einem Protestanten. 1850. Fein Papier 36 kr. ord. 24 kr.
46) Clowes, Predigten über das Gleichniß von den zehn Jungfrauen und über einige andere wichtige Gegenstände, I. 1851. 54 kr. II. 1852. 48. rc.
47) Tafel, Wochenschrift für die Erneurung der Kirche. 1850. 2 fl. 4 kr. (wird fortgesetzt, 1851. 3 fl. 30 kr. Ebenso 1852. 1853. Jeder kann sie aber auch durch sein Postamt bestellen. Die Post zahlt für den Jahrg. netto 1 fl. 30 kr. voraus, wozu noch der Postaufschlag kommt. (Seit 1853, 1—6 erschienen bloß zählende Beilagen.)
48) Erklärung und Bekenntniß derjenigen, welche der alten Grundlage der evangelischen Kirche treu bleiben, und daher gegen jede über sie hinausgehende Bekenntniß- und Lehrvorschrift ... protestiren rc. 1851. rc. 4. kr.
49) Die Unsittlichkeit und Verderblichkeit des Bekenntnißzwangs, oder: Aufforderung an sämmtliche Protestanten, zu protestiren gegen jede menschliche Vorschrift in Glaubenssachen, und zu verlangen, daß die Verpflichtung des evangelischen Christen auf die Grundlage seiner Kirche beschränkt, die Annahme der Lehre aber dem Gewissen eines Jeden überlassen werde. Sammt angehängter Erklärung und Protestation. (Diese Erklärung auch besonders, s. oben N. 48.) 1851. 20. kr.
50) Union, wenigstens unter den Protestanten, nach d. Lehre d. Neuen Kirche rc. 1851. 12. kr.
51) Die Hauptlehren der Lutherischen Bekenntnißschriften in wörtlichem Auszuge gegenübergestellt den betreffenden Stellen der h. Schrift. 1851. 8. kr.
52) Die Grundlehren der Neuen Kirche, ... aus dem Worte Gottes abgeleitet und als vernunftmäßig nachgewiesen im Auftrag und Namen des Ausschusses für den ... am 19. Aug. 1851. in London abgehaltenen allgemeinen Kirchentag der ... Neuen Kirche. 1851. 12. kr.
53) Tafel, die Hauptwahrheiten der Religion oder Stunden des Nachdenkens über die letzten Gründe der Religionswahrheiten. I, 1. 1852. 2. fl.
54) — Friedens-Theologie (Irenik) oder Untersuchung, in wie fern 1.) bei aller Verschiedenheit der Ansichten eine innere Vereinigung aller wahren Christen schon besteht; 2.) unter

Beibehaltung der Verschiedenheiten in Lehren und Gebräuchen eine gewisse äußere Vereinigung der getrennten Religionsparteien sofort zu Stande kommen, und 3.) eine innere und äußere Vereinigung auf den Grund einer und derselben Lehre allmählig angebahnt werden könnte und sollte; nebst einer Widerlegung der unrichtigen Darstellung dieser erweislich wahren christlichen Lehre in Dr. Möhler's Symbolik ꝛc. (in zweiter, vermehrter und verbesserter Auflage.) 1852. 1. fl. 12 kr.

55) Bericht über eine öffentliche Versammlung, gehalten von den Mitgliedern der Neu-Jerusalems-Kirche den 19 August 1851. in Freemasons' Hall zu London. Aus dem Englischen übersetzt. (Besonderer Abdruck aus der Wochenschrift f. d. E. d. K.) 1852. 36 kr.

56) Swedenborg, Gedrängte Erklärung des innern Sinnes der prophetischen Bücher des Alten Testaments und der Psalmen Davids. Erstmahls übersetzt von Dr. Tafel. 1852. 1 fl. 12 kr.

57) Tafel, die Unsterblichkeit und Wiedererinnerungskraft der Seele, erwiesen aus Schrift, Vernunft und Erfahrung, und bestätigt durch Erfahrungsbelege aus den Schriften der griechischen und römischen Classiker und der Christen aus den folgenden Jahrhunderten 1853. 1 fl.

58) Swedenborg, von den Himmel und seinen Wunderdingen, [von der Geisterwelt,] und von der Hölle, nach Gehörtem und Gesehenem. Aus der lateinischen Urschrift erstmahls wortgetreu übersetzt von Immanuel Tafel. 1854. 3 fl. od. 1 R. 24 Sgr.

59) — Kurze Darstellung der Lehre der Neuen Kirche, welche unter dem Neuen Jerusalem in der Offenbarung verstanden wird. Erstmahls wortgetreu übersetzt von Tafel. 1854. Fein oder Schreibp. 1 fl. 12 kr. Ordin. 48 kr.

60) — Wahre christliche Religion, enthaltend die ganze Theologie der Neuen Kirche, so wie sie bei Daniel Kap. 7, 13. 14. und in der Offenbarung Kap. 21, 1. 2. vorhergesagt worden ist. Uebersetzt von Tafel. I. 1855. 2 fl. 36 kr. (Der 2te Bd. ist unter der Presse.)

61) — Sapientia angelica de Divina Providentia. ed. Tafel. 1855. 3 fl. 54 kr.

62) Tafel, Swedenborg und der Aberglaube. Offenes Sendschreiben an M. J. Schleiden, Prof. in Jena. 1856. 56 kr.

63) Die Hausfreunde oder die hoffnungsvolle Morgendämmerung. Eine Erzählung, I. II. 1856. 1857. 1 fl. 36 kr.

64) Swedenborg, Vera christiana religio continens universam Theologiam Novae Ecclesiae. Ed. Tafel. I. 1857. 5 fl. 36 kr.

